

8 At mekibat ya i Jesús, ngana kea : makasulat : King Guinung Dios mu karin ka samba, at ya kabud ing suyuan mu.

9 At inatad ne kanita Jerusalem, at binili ne king babo nang pamakpak ning Pisamban, at sinabi na kea : nung ika Anak na ka ning Dios, paibaldug ka manibat keti angga lalam :

10 Uli ning makasulat :

King panabilinan na la ding keang ángeles, bang ingatan da ka ;

11 at :

Babo rang palad ding karelang gamat dalan da ka, bang e ya mitakid ing bitis mu king nanumang batu.

12 At pekibatan neng Jesús, ngana kea : Masasalese : E me tutuksuan ing Guinung Dios mu.

13 At inyang mapupus na ing anggang tuksu, ing diablo kinawani ya keang mapilan panaun.

Pepalakuan de i Jesús Nazaret.

14 At i Jesús mibalik ya Galilea king upaya na ning Espíritu, at ing keang kapurian mikalat king anggang labuad a mika-kanlapit.

15 At tuturu ya karing sinagogas da, at pupurian de ding malda.

16 At dinatang ya Nazaret, a nung nu ya meragul ; at linub ya, king sinagoga king aldo sábadó, uling yang kaugalian na, at tinalakad yang minasa.

17 At miabie ya kea ing libru nang Isaías a manula ; at inyang bikadkad ne ing libru, ikit ne ing dake a nung nu makasulat itinan :

18 Ing Espíritu ning Guinu atiu kanaku,

uli ning linyan na ku bang munye mayap a balita karing maluka ;

tinubud naku bang mipabalu karing bihag ing pangatbus da,

at karing bulag ing pangasubli ning karelang panimanman ;

balang mibili king katimawan ding mayayalipit ;

19 bang mibulalag ing kawiliwiling banua na ning Guinu.

20 At inyang lilun na ne ing libru, binye ne king kadwangan,

at linukluk ya ; at ding mata ra ngan ding maldang atiu king sinagoga dinangat do kea.

21 At migmula yang minyabi karela ; Ngeni mipamintwan ya iting kasulatan king daramdaman yu.

22 At ding malda babie la ngang pamipatatutu ; at mangapamulala la king sablang amanung mayap a lulual king asbuk na, at ngara : (Aliwa iti ing anak nang José ?

23 At ya sinabi na karela : Alang kapikakunuan sabyan ye kanaku iting diparan : Manulu, uluan mu ing sarili mu : ing anggang dimdam ming depatan mu king Capernaum, daptan mu naman keti king gabun a tibuan mu.

24 At sinabi na karela : Tutu man sasabian ku kekayu, king nipumang manula e matanggap king balayan na.

25 Tutu man sasabyan ku kekayu, king malda la ding mebalung babai a atiu king Israel, inyang panaun nang Elias, kanitang mikabat ing banua king atlung banua at anam a bulan, nanupata mikamaragul a danup king mabilug a yatu ;

26 Dapot kaninu pa man karela e mituburan i Elias nung e Sarepta, sakup ning Sidón, king metung a babaing mebalu.

27 At dakal la naman ding leproso a atiu Israel king panaun nang Eliseong manula ; at ninuman karela alang melinis nung e i Naamán a tau Siria.

28 At kinatmu lang mua ding anggang atiu king sinagoga, king pamanamdám da king bagne a iti.

29 At pesitalakad la, at tinabi re king lual ning ciudad, at dela re king tungatung ning bunduk, a nung nuya makatalakad ing karelang ciudad, baresang ibaldug.

30 Dapot ya, linabas ya king kalibudtan da, at meko ya.

Pamanulu king metung a tau Capernaum a makidemonio.

31 At ya tinipa ya Capernaum ciudad ning Galilea At tuturu na la king aldo ning sábado.

32 At magmulala la king keang pamanuru, uling ing keang amanu makikayupayan.

33 At king sinagoga ating metung a taung makiespiritu ning metung a demoniung marinat, minyabi yang masikan :

34 Paburen mu kami, Nanu ing pakialam mi keka, Jesús, tau Nazaret ? Dinatang ka bamu keng lipulan ? Aku akikilala ra ka nung ninu ika, ing Banal ning Dios.

35 At i Jesús sebyanan ne, ngana: Paipipi ka, at lual ka kea. At inyang belabag ne ning demonio libutad da meko ya kea, at e ne penasakit.

36 At ila ngan mengasdan la, at misabisabi la balang metung, ngara: ¿Nanung amanu iti? uling yutus no ding marinat a espiritu, makikayupayan at bigsikan, at mamako la?

37 At mikalat ing balita tungkul kea king anggang karinan a makalapit king labuad a ita.

Ing pamipakayap king katiwangan nang Simón.

38 At inyang talakad ya king sinagoga linub ya king bale nang Simón. At ing katiwangan nang babaing Simón makakera ya uli ning maragul a lagnat; at mengutang la dikil kea.

39 At inyang lumapit ya king siping na, sebyanan na ing lagnat, at likuan ne ning lagnat; at tinalakad ya kanita murin at sinuyu ya kea.

40 At pangalbug na ning aldo, ding anggang makisalunan a miayaliwang sakit, darala ro kea: at ya tutumpak no ding gamat na babo ning balang metung karela, pakayapan na la.

41 At ding demonius man lulual la karing malda, gugulisak la, at ngara: Ika ing Anak ning Dios. Dapot ya sasabyanan na la, e no paintulutan manyabi, uli ning balu ra king ya ing Cristo.

42 At inyang mayayabak na, i Jesús mine ya king metung a ilang; at ding keraklan panintunan de, at sasaksak la kea at pagkapilitan deng kawatan, bang e kawani karela.

43 Dapot ya sinabi na karela: Dapat mu namang ipanaral ku karing aliwang ciudades ing kaarian na ning Dios: uling king uli na niti mipabal ku.

44 At lalakad yang manaral karing sinagoga ning Galilea.

Ing mata king pamamalakaya. Ding minunang alagad.

5 AT ing milyari king misan a aldo, inyang ding maldang tau sasaksak lang lumapit kea, bang makiramdam king amanu ning Dios, ya makatalakad ya siping ning dayat dayatan malat na ning Genesaret;

2 at ikit no ding aduang sakayan, a deti atilu king pangpang ning dayatdayatan ; at ding manliligo likuan da la, at lilinisan do ding karelang pukut.

3 At linub ya king metung karing sakayan, ya ing kang Simón, at kea inawad na king idayu neng ditak king gabun : at inyang lukluk ne, panaralan na la ding keraklan manibat king bangka.

4 At inyang tinuknang yang minyabi, ngana kang Simón : Ituru me king malamal, at ibaldug yu la ding pukut yu, bang makaligo.

5 At i Simón mekibat ya, ngana : Mestro, kabukas keng mepagal, at ala keng ikua nanuman : dapot, king uli ning sabi mu ibaldug ko ding pukut.

6 At inyang arapat na na mekakulung lang binang dakal a asan, a migmula lang maguiguisi ding pukut.

7 At ila inaus da la ding kayabe rang atilu king aliwang sakayan, bang lumapit lang sumaup karela. At inyang datang na la, kitmuan do ding aduang sakayan, nanupata lalbug la.

8 I Simón Pedro pin, inyang akit na iti, siniklaud ya karing bitis nang Jesús, ngana : Kawani ka kanaku, Guinu, uling aku tau kung palpikasala.

9 Uli ning migmulala ya, at ding anggang abe na, makaingguil karing arakap dang asan ;

10 at makanyan mu naman i Santiago at i Juan, anak nong Zebedeo a kayabe nang Simón. At i Jesús sinabi na kang Simón : E ka tatakut : manibat ngeni lumigo kang tau.

11 At inyang asaka ra no king gabun ding sakayan da, likuan do ngan, at mekiabe la kea.

Pamipakayap king metung a leproso.

12 At milyari king inyang ya atiu king metung karing ciudad, oini, linapit ya kea ing metung a lalaking mipnung lepra ; a iti pamanakit na kang Jesús, migsakab ya, at magamuamu ya kea, ngana : Guinu, nung buri mu, alinis mu ku.

13 At ing gamat na guewang ne, tigkilan ne, ngana : Buri ku ; luminis ka. At kanita murin likuan ne ning lepra.

14 At inutus na kea king kaninuman e na pangabyan ; nung e mako ka, (ngana) pakit ka king sacerdote, at main ka king pangalinis mu, agpang king inutus nang Moisés. king pami-patutu karela.

15 Dapot lalu pang mikakalat ing balita dikil kea : at mitipuntipun la ding binang dakal a tau bang makiramdam la, at maulu la king karelang sakit.

16 At ya lulual ya king ilang, at manalangin ya.

Pamipakayap king metung a lumpu.

17 At milyari king misan a Aldo a tuturu ya, at ding fariseos a talaturu na ning kautusan karin la pakalukluk, a pawa la ngang menibatan karing anggung nayun ning Galilea, at ning Judea, at ning Jerusalem ; at ing upaya ning Guinu atiu kea bang pakayap.

18 At, oini, ding lalaki daralan de king metung a pagkeran ing metung a lalaking lumpu ; at manintun lang piluban at bang abili re king arap na.

19 At inyang e la manakit piluban da uli ra ding dakal a tau, penik de king bubungan,, at king bubungan dinalan de beba reng makabili king keang pagkeran, king libutad da, at binili re king arapan nang Jesús.

20 At inyang ikit na iting karelang kasalpantayanan, ngana : Tau, ing kasalanan mu mipatawaran na.

21 Kanita ding escribas at fariseos migmula lang mitatua, ngara : ¿ Ninu ining sasabing kapusungan ? ¿ Ninu ing makapatawad kasalanan nung e mu ing Dios ?

22 Dapot i Jesús, antining balu na ing kaukulan da, peki-batan na la, ngana : ¿ Bakit manisip kayu king kekong pusu ?

23 ¿ Isanu ing lalung mayan sabyan : Ding kasalanan mu mipatawaran la ; ó sabyan : Talakad ka, at lumakad ka ?

24 At bang abalu yu pin, king ing Anak ning tau makiupaya ya keti sulip mamatawad kasalanan, ngana king lumpu : Sasabyan ku keka : Talakad ka, at dalan me ing kekang pagkeran ; at lumakad kang muli bale mu.

25 At kanita, tinalakad ya king arapan da, at dela ne ing keang pagkeran, minuli ya bale na, pupurian ne ing Dios.

26 At mipamulala la ngan, at pupurian de ing Dios ; at kinatmu lang takut, ngara : Menakit keng pagmulalan ngeni.

Ing pangapili nang Levi.

27 At kaibat na niting Hague meko ya, at ikit ne ing metung a manyingil buis, laguiu na Levi, makalukluk ya king pipanyingilan buis, at sinabi na kea : Tuki ka kanaku.

28 At likuan na ngan, tinalakad ya at tikian ne.

29 At i Levi pigtawan neng maragul bale na ; at mika-ating dakal a manyingil buis, at aliwa pang makalukluk a kayabe ra.

30 At ding fariseos at ding escribas da bubulung la salang karing alagad na, ngara : ¿Bakit mamangan kayu at mimumun kayabe ra ding manyingil buis at palpikasala ?

31 At pekibatan nong Jesús, ngana karela : Ding mayap e re kailangan ing manulu, nung e ding masakit.

32 E ku dinatang bang ausan ko ding banal, nung e ding palpikasala king kapanisian.

Ing ayuno.

33 At ila sinabi ra kea : Ding alagad nang Juan magayunu lang maralas at manalangin, at makanian mu naman ding karing fariseos ; dapat ding keka mamangan la at mimumun.

34 At i Jesús sinabi na karela : ¿Arapat yu wari king ding abe king kasal magayunu la, anggang kayabe re ing asawa ?

35 Dapat datang ing aldo dikil kaniti ; at nung ilako ya karela ing kekasal, kanita magayunu la king panaun a ita.

36 At sinabi nea naman karela ing metung a alimbawa : Ninuman e ne itagpi ing pinilas king imalanan a bayu, king aran a imalan : uli ning maguisi pa ing bayu, at king aran e maguing dapat ing tagping mepilas king bayu.

37 At ninuman e milululan bayung alak karing aran a balat ; nung mipakanyan ing alak a bayu guisian no ding balat, at mibulus ing alak, at ding balat masira la :

38 nung e ing alak a bayu dapat ilulan karing balat a bayu.

39 (At aguiang ninuman, a mimumun king laun a alak, e na na buri ing bayu ; uling sabyan na : Mayap ing laun.)

I Jesús Guinu ne ning Sábado.

6 AT milyari inyang lalabas ya i Jesús king asikan king misan a sábado, ding alagad na lalabnut la king tinalague, kakanan da, liliguisan da karing gamat da.

2 At ding mapilan karing fariseos sinabi ra karela : ¿Bakit daraptan yu ing e matulid daptan karing aldo ding sábado ?

3 At mekibat ya i Jesús karela, ngana : Aguiang iti e ya abasa, iti depatan nang David, inyang meranup ya ampon ding kayabe na,

4 inyang linub ya king bale ning Dios, at kinua no ding tinape a ain, at mengan ya ; at dininan na la naman ding kayabe na ; tinape lang e matulid kanan na ning ninuman, nung e mu bukud ding sacerdote ?

5 At sinabi na karela : Ing Anak ning tau Guinu ne ning sábadó.

*Pamipakayap king metung a taung malangi
metung a gamat.*

6 At milyari mu naman king metung a sábadó, king linub ya king sinagoga at tuturu ya ; at atin karin metung a taung malangi ya ing gamat nang wanan.

7 At ding escribas at fariseos pagumasdan de, bang akit da nung pakayapan ne king sábadó, bang manakit lang dalan bareng asumbung.

8 Dapot ya akikilala na ing kaisipan da, at sinabi na king lalaking malangi gamat : Talakad ka, at magbili ka king libutad. At ya tinalakad ya.

9 Kanita i Jesús sinabi na karela : Kutnan da kong metung a bague : ¿ Katuliran king aldo sábadó dapat mayap, ó dapat marawak, miligtas bie ó kaya makamate ?

10 At linawe no ngan ding makapatulug, sinabi na king tau : Yatyat me ing gamat mu, at ya makanyan ing depatan na, at ing gamat na kinayap ya.

11 At ila kinatmu la king mua, at pisabisabyan da balang metung ing dapat dang daptan kang Jesús.

Pamanalal karing labingadwang apóstol.

12 At milyari king aldo a deta a ya mine ya king bunduk bang manalangin ; at kabukas manalangin ya king Dios.

13 At inyang abak na, inaus na la ding keang alagad, at memili yang labing adwa karela, a pemalaguiwan nong apóstol :

14 i Simón a pemalaguiwan na namang Pedro, at i Andrés a kapatad na, Santiago at i Juan, Felipe at Bartolomé,

15 Mateo at Tomás, Santiago anak nang Alfeo, at i Simón a ausan dang talasiasat,

16 at i Judas anak nang Santiago, at i Judas Iscariote, ing milyaring taksil.

17 At inyang tipa yang kayabe ra, tinuknang ya king metung a karinan a patag, at ing keraklan karing alagad na, at ding binang dakal a taung memalayan, a menibat king mabilug a Judea at Jerusalem, at king bebe na ning Tiro at ning Sidón; deti dinatang la bang pakiramdaman de at bang kumayap la king karelang sakit;

18 at ding pasakitan da ding espíritung marinat, kinayap la.

19 At ding anggang keraklan pagkapilitan deng atagkilan; uli ning lulual kea upaya a pakayap karela ngan.

Ing pamanaral king bunduk.

20 At ya, tinas no ding mata na karing keang alagad, ngana karela: Nuan kayu ikong maluka; uling kekayu ya ing kaarian na ning Dios.

21 Nuan kayu ikong daranup ngeni; uling kumabsi kayu. Nuan kayu ikong ngeni tatangis; uling tumula kayu.

22 Nuan kayu nung ding tau pikakainuan da kayu, at isasakwil da kayu, at palmuran da kayu, at isakwil da ing lagui yu anting marawak, uli na ning Anak ning tau;

23 magaya kayu king aldo a ita, at luksu kayu king tula; uling, oini, ing kekong ablas maragul karin banua; antining makanian mu naman ing depatan da ding mangatwa ra karing manula.

24 Dapot, kalulu na kayung mabandi uling ngeni atina kekayu ing tula yu.

25 Kalulu na kayu ikong mabsi ngeni; uling dumanup kayu. Kalulu na kayu ikong matula ngeni uling manangis kayu at managulele kayu.

26 Kalulu na kayu nung ding anggang tau manyabi lang mayap dikil kekayu uling makanyan mu naman ing depatan da ding mangatua ra karing e tutung manula.

27 Dapot kekayung makiramdam, sasabyan ku: Luguran yo ding kasalang yu: daptanan yong mayap ding masama kekayu:

28 Purian yu la ding malmura kekayu; at ipanalangin yu la ding manlibak kekayu.

29 At king sinugat keka king metung a pisni, yarap mea naman ing metung ; at ninumang milako king kekang balabal, e mea nanan pagkait ing túnica.

30 Detang anggag maniwad keka, dinan mu la ; at king kinua na king bandi mu, e muna aduan pasibayu.

31 At nung makananu ing buri yung daptan da kekayu ding tau, makanyan mu naman ing daptan yu karela.

32 Uling nung kaluguran yu la ding malugud kekayu, ¿nanu ing kalam a kamtan yu? uling ding palpikasala man lulugud la karetang lulugud karela.

33 At nung darapat kong mayap karing darapat mayap kekayu, ¿nanu ing kalam a kamtan yu? uling aguiang ding palpikasala daraptan da naman iti.

34 At nung paparam kayu karetang atin kong panayan tanggapan, ¿nanu ing kalam a akamtan yu? aguiang ding palpikasala paparam la karing palpikasala, barang pasibayung tanggapan.

35 Ikayu, e makanian, lugud kayu karing kasalang yu ; at dapat kong mayap at param kayu, king alang nanumang panayan ; at maragul ing maguing ablas yu, at maguing anak na kayu ning Kakataskatasan ; uling ya maganaka ya dikil karing e kikalalang utang a lub at magarawak.

36 Maguing mapamakalulu kayu, antimo ing kekong Ibpa mapamakalulu ya.

37 At e ko mamatul, at e ko mayatul ; e ko mamarusa, at e ko miparusan: Mamatawad kayu, at mipatawaran kayu.

38 Munie kayu, at mirinan kayu ; tinakal a mayap, sinkup, siksak, at lalapo, miabie king kandungan yu ; uli ning king sukad a pisukdan yu, karin da ko sukdan.

39 At sinabi na neman karela ing metung a alimbawa : ¿Arapat na wari ning bulag tumaid yang bulag? ¿e la para-parang mabaldug king kulkul?

40 Ing alagad e ya makatas king keang talaturu, dapat balang metung nung maguing tune ya maguing anti ya king talaturu na.

41 ¿At bakit lalawan me ing puling a atiu king mata na ning kapatad mu, at e me ukulan ing kabual a atiu king sarili mung mata?

42 ¿At makanau mung asabi king kapatad mu: Kapatad, paburen mu, yugse ke lual ing puling a atiu king mata mu at

nung ika murin e me lalawan ing tatal a atiu king mata mu? Magbanalbanalan, yugse me pamu ing tatal king mata mu, at kanita akit mung masala ing pamanugse mu lual king puling a atiu king mata na ning kapatad mu.

43 Uling alang dutung a mayap a mamungang marawak; at alang marawak a dutung a mamungang mayap.

44 Uling balang dutung king bunga na makikilala ya. Uling karing aya e ka makapupul higos, aguiang karing zarza e ka guntal uvas.

45 Ing mayap a tau king mayap nang pibandian ning keang pusu kakuanan na ing mayap; at ing marawak a tau, king marawak nang pibandian ning keang pusu kakuanan na ing marawak; uling ing mangatmu king pusu yang sabyan na ning asbuk.

46 ¿Bakit ausan yu kung Guinu, Guinu: at e yu daraptan ing sasabyan ku?

47 Detang anggag mame kanaku, pakiramdaman na ing amanu ku, at daptan na la, ituru ke kekayu nung ninu ing kalupa na:

48 kalupa ne ning metung a tau a menalakad metung a bale, kinulkul ya, at linalam ne, at telakad ne ing asias babo ning batu; at inyang dinatang ing bulus, pupungkulan ne ning mabilis a agus, dapot e ne akimut, uli ning mayap nang pangatalakad.

49 Dapot ing makiramdam at e na daraptan, makilupa ya king metung a tau a telakad ne king gabun ing bale na e miniling pipagtibayan, at iti pingkulan ne ning bulus misaldak ya, at maragul ing meguing kasiran na nitang bale.

Ing centurión Capernaum.

7 AT inyang ayari na na ngan ing anggag amanu na king daramdaman na ning balayan, linub ya Capernaum.

2 At ing alipan nang lalaki ning metung a centurion a pakamalan nang bina masakit ya, at malapit yang mate.

3 Dapot inyang damdaman na ing balita tungkul kang Jesús, tinubud na la kea ding makatua ra ding Judíos, ipagamuamu ra kea king áyan ne sa at pakayapan ne ing keang alipan.

4 At ila linapit la kang Jesús, migamuamu la kea king taimtim ngara : Karampatan king iti daptan mu kea ;

5 uling kaluguran na ing kekatang dai, at ya telakad na katang sinagoga.

6 I Jesús tinuki ya karela. Dapot inyang e no marayu king bale, tinubud no kea ning centurión ding mapilan nang kaluguran, ngana kea : Guinu, e ka mangabala, uling aku e ku karampatan a ika lungub ka king dalam ning kakung bubungan :

7 uli na niti e ku inukul man a aku katampatan kung ume keka ; dapot manyabi kang metung a sabi, at ing ipus ku kumayap ya ;

8 balu ku : uli ning aku man tau kung makabili dalam ning kayupayan, atin kung sundalus a sasakupan ; at sabyan ku kanini : makoka, mako ya, at king metung : ume ka keni, lumapit ya, at king alipan ku : Daptan mu iti, at daptan na.

9 At inyang damdaman nang Jesús iti migmulala ya kea ; at melikid ya, ngana karing keraklan a tutuki kea : Sasabyan ku kekayu, king aguiang karin Israel, e ku menakit kasalpantayan a binang maragul.

10 At inyang ding tubud mibalik la at linub la bale, disnan deng mayap ing alipan.

Ing anak nang lalaki ning metung a mebalu karin Nain.

11 At milyari king aldo a tutuki, a mame ya i Jesús king ciudad a mayayaus Nain, at kayabe na la ding malda karing keang alagad, at ding keraklan kayabe na la.

12 At inyang datang ya a malapit king pasbul ning ciudad, oini, lulual de ing metung a mete, bugtung neang anak indu na, a ya man mebalu ya ; at dakal lang tau king ciudad ding kayabe na.

13 At inyang akit ne ning Guinu, melunus ya kea, at ngana : E ka manangis.

14 At linapit ya, tigkil ne ing kabaung ; at ding magdala tinuknang la. At sinabi na : Baintau, sasabyan ku keka, talakad ka.

15 At linukluk ya ing mete, at migmula yang minyabi : at binye ne kang indu na.

16 At ding sabla mirinan lang takut, at pupurian de ing

Dios, ngara : Ing metung a maragul a manula tinalakad ya king libutad tamu ; at : Ing Dios inapa ne ing keang balayan.

17 At ing balita tungkul kea mikalat king mabilug a Judea, at king mabilug a labuad a mikakanlapit.

Ding tiburan nang Juan a Maminyag.

18 At belita ra kang Juan ding keang alagad dikil king anggag bague a iti.

19 At i Juan minaus yang adua karing keang alagad, at tinubud no king Guinu, ngana : ¿Ika itang datang, o manaya keng aliwa ?

20 At inyang datang no kea ding lalaki, ngara : I Juan a Maminyag tinubud na ke keka, at pasabi na : ¿Ika itang datang, o manaya keng aliwa ?

21 At king panaun a ita pepakayapan na la ding dakal king karelang sakit, at kaskupan da, at espíritung marawak, at ding dakal a bulag dininan nong panimanman.

22 At mekibat ya, ngana karela : Ume kayu, at ibalita yo kang Juan ding bague a ikit yu at dindam : ding bulag makakit la, ding pile lalakad la, ding leprosu malilinis la, ding maklak daramdam la, ding mete susubli lang mie, at karing maluka mipamalita ya ing evangelio.

23 At nuan ya ing e manakit katatakiran kanaku.

24 At inyang meko na la ding tubud nang Juan, ya migmula yang sinabi karing keraklan tungkul kang Juan ¿Ikayu linual kayu king ilang nanung inalben yu ? ¿metung yang kawayan a ugunan na ning angin ?

25 Dapot, ¿nanung liwalan yung inalben ? ¿metung a taung makapiblas imalan a masanting ? Oini, ding makimaulagang imalan, at ding mabiebie king tula, atilu karing bale ra ding arian.

26 Dapot, ¿nanung liwalan yung inalben ? ¿metung yang manula ? Wa, aku sasabyan ku kekayu, at maiguit ya king manula.

27 Iti ya itang king uli na makasulat :

Oini ipabal ke ing kakung tubud mumuna king arap mu, a isadya na ing dalan mu king kekang arapan.

28 Aku sasabyan ku kekayu king karing mibait karing babai,

alang ninuman a maiguit kang Juan ; dapot ing pekamalati king kaarian ning Dios, maragul ya kea.

29 (At ing mabilug a balayan at ding manyingil buis inyang damdaman de, papatutuan de ing Dios, a pepabinyag la king binyag nang Juan.

30 Dapot ding fariseos at ding talaturu king kautusan, sikuil da ing kaburian na ning Dios king karela, e la pepabinyag kea.)

31 ¿ Kaninu ko pakitulad ding taung bait ngeni, at kaninu la mibas ?

32 Katulad do ding anak a makalukluk king plaza, at migugulisakan la ding metung at metung, at ngara :

Tinigtigan da kong basle, at e ko tinerak ;

a managulele kami at e ko menangis.

33 Uling dinatang ya i Juan a Maminyag a tinape man e mamangan, at alak man e mininum, at sasabyan yu : At inyang demoniu.

34 Ing anak ning tau dinatang ya, a mamangan ya, at mininum, at sasabyan yu : Oini, ing metung a taung matako, at mapaninum alak, kakaluguran de ding manyingil buis at ding palpikasala.

35 Dapot ing kabiasnan mipatutuan karing anggang anak na.

*Ing makasalanan a babai a minulis pabanglu
karing bitis nang Jesús.*

36 At pekisabyan neng mayap ning metung karing fariseos, king makiabe yang mangan kea ; at linub ya king bale na ning fariseo, mighilig ya king dulang.

37 At, oini, ing metung a babai king ciudad, a iti palpikasala ya, at inyang austa na a atin king dulang king bale na ning fariseo, migdala yang metung a basung alabastru a makiunguento ;

38 at inyang atinayu king gugulutan na, malapit karing keang bitis menangis ya at pigmulan nong diligan king lua ding bitis na, at kukuskusan na la king buak na ning keang buntut ; at uman na lang taimtim ding bitis na at pupulisan na la king unguento.

39 At inyang akit na iti ning fariseong minagkat kea, minyabi ya king sarili na, ngana: Iti, nung manula ya, akilala ne nung isanu at nung ninu ing babaing tatagkil kea, uling palpikasala ya.

40 At mekibat ya i Jesús, ngana kea: Simón, atin kung sabyan keka a metung a bague. At ya ngana kea: Sabyan mu, Maestro.

41 Ating metung a pautang at ating adwang makiutang kea: Ing metung makiutang yang limang dalan a denario, at ing kadua limang pulu.

42 At antining ala lang apamayad, parapara nong pepatawaran king utang da. ¿Ninu pin karela ing lalung lugud kea?

43 Mekibat ya i Simón, ngana: Isipan ku king itang pepatawaran nang dakal. At ya sinabi na kea: Minatul kang binang matulid.

44 At belikdan ne ing babai, ngana kang Simón: ¿Akakit me ining babai? Aku linub ku bale mu, e mu ku dininan danum a panuas karing bitis ku: dapot iti tigtugan nong lua ding bitis ku, at kiskusan na la king keang buak.

45 E mu ku inuma: dapot iti, manibat king panlub ku, e ne pepatugut mumuma karing bitis ku.

46 E me pilisan lania ing buntuk ku: dapot iti linyan nong unguentu ding bitis ku.

47 King uli na niti, sasabyan ku keka: mipatawaran ing kasalanan nang dakal, antining linugud yang dakal; dapot ing mipatawaran ditak, ditak ya lugud.

48 At king babai sinabi na: Mipatawaran na ka karing kasalanan mu.

49 At ding kayabe na king dulang, migmula lang misabisabi king karelang sarili: ¿Ninu iti, a patawad ya namang kasalanan?

50 At sinabi na king babai: Ing kasalpantayanan mu linigtas na ka: ume kang payapa.

Ding babaing susuyu kang Jesús king karelang pibandian.

8 AT milyari kaibat na niti, a ya lalakad ya karing ciudades at nayun, manaral ya, at ipabalu ne ing mayap a balita ning kaarian na ning Dios; at ding labingadua kayabe na la, 2 at ding mapilan a babaing inuluan na karing mangarawak

a espíritu, at karing sakit, i María, a ausan dang Magdalena, a kaniti linual la ding pitung demonius,

3 at i Juana, asawa nang Chuza, katiwala nang Herodes ; at i Susana, at aliwa pang dakal a babai, a susuyuan da la king karelang pibandian.

Alimbawa king mananaman.

4 At inyang mitipun la ding binang dakal a tau, at ding anggan karing ciudad a migsaria kea, miniabi yang metung a alimbawa :

5 Ing mananaman linual ya bayang tanam king bini na ; at king pamanyalbag na, ing aliwa mebaldug king kekaban na ning dalan, at medamusak, at ding ayup banwa pengan da.

6 At ing aliwa mebaldug babo batu ; at inyang tumubu, melangi, uling alang basa.

7 At ing aliwa mebaldug king busal ning suksuk ; at ding suksuk tinubung kayabe na, piputan na.

8 At ing aliwa mebaldug king mayap a gabun ; at inyang tumubu, memunga dinalan balang metung Pangasabi na niting bague, kilisak na : Ing ating panamdang a makiramdam, makiramdam ya.

9 At ding keang alagad kitnan de, nung nanu ya iting talimhagang iti.

10 At ya sinabi na : Kekayu miabye pabalu ing misterius na ning kaarian na ning Dios ; dapot karing aliwa sasabyan ke karela king alimbawa, bang lalawan da at e ra akakit, at pakiramdam na da at e ra atatalastas.

11 Ya pin iti ing alimbawa : Ing punla ya ing amanu na ning Dios.

12 At ding mebaldug king kekaban na ning dalan, ila ding mekiramdang ; kaibat datang ya ing diablo, at ilako na king pusu ra ing amanu, balang e salpantaya, at miligtas.

13 At ding king babo batu, ila pin ding nung daramdam na da, matula lang tatanggapan da ing amany ; at iti alang yamut ; at deti king ditak a panaun salpantaya la, at king panaun na ning tuksu kakawani la.

14 At ding mebaldug king suksuk, deti ilang makiramdam, isusundu ra ing lakad da, at pupuputan na ning pamamahala at pibandian at kalayawan king bie, at e mamunga.

15 At ding king mayap a gabun, detinan ila ding king pustorang mayap at matulid pamanamdang da ing amanu sisimpan da, at mamunga la king kapibabatan.

Alimbawa king sulu.

16 Ala ninuman, a nung selaingan ne ing metung a sulu sukluban ne king metung a guguling, 6 ibili ne king dalam na ning metung a pagkeran; nung e ibili ne king metung a pagkandilan, bang kanita ding lulub akakit de ing sulu.

17 Uling alang nanumang bague a makasalikut, a e mibulalag; at alang nanumang bague makalihim a e makilala, at mibili king sala.

18 Lawan yu pin nung makananu kong makiramdam; uli ning ninuman ing makiatin, mirinan ya; at ing ala, aguiang itang isipan nang atiu kea, milako kea.

Ding katubale nang Jesús.

19 At dinatang la kea i indu na at ding kapatad na, at e la milapit kea makauli karing keraklan.

20 At ating minye pabalu kea, ngana. Indu mu, at ding kapatad mu atilu lual, buri ra kang akrit.

21 At yá mekibat ya, ngana karela: Ing indu ku at ding kapatad ku ila ding makiramdam king amanu na ning Dios, at daraptan da.

Peyapa nang Jesús ing baguin.

22 At milyari king misan a aldo king ya linub ya king metung a saken kayabe no ding keang alagad, at sinabi na karela: dalakit tamu kangatba na ning dayatdayatan malat; at tinulak la.

23 Dapot kabang maglayag la, metudtud ya. At dinatang king dayatdayatan malat ing masikan a baguiu; at kakasna la king danum, at mipapanganib la.

24 At pesilapit la kea, guinising de, ngara: Maestro, Maestro, mangamate tamu. At miguising ya, sebyanan na ing angin at ing bulus na ning danum, at pepatugut la; at mesanting ing panaun.

25 At sinabi na karela: ¿Nukarin ing kekong kasalpan-

tayanan? At ila mitakutan la at mengatilihan na la mu, ngana ning metung at metung : ¿ Ninu pin ini a aguiang king angin at king danum mumutus ya, at pamintuan de?

Ing tau Gadara a makidemonio.

26 At sinanglad la king gabun da ding tau Gadara, a iti makatulid king Galilea.

27 At inyang kuldás ne king gabun selubungan ne ning metung a lalaki king ciudad a atin yang demonius ; at maluát nang panaun e misusulad imalan, at e manuknangan bale, nung e karing kutkutan.

28 At inyang akit ne i Jesús, kinulisak ya, at siniklaud ya king arapan na, at sinabi nang masikan : ¿ Nanu ing pakialam ku keka, Jesús, Anak na ning Dios a Kakataskatasan? Paki-sabi kung mayap keka e mu ku pasakitan.

29 Uli ning yutus na king espíritung marinat king lual ya king tau ; antining maba neng panaun a sasamsaman na : at susukul deng makagapus karing tanikala at pango, dapot sisiran na la, at tatabi neng daralan ning demonjo karing ilang.

30 At kitnan neng Jesús : ¿ Nanu ing laguiu mu? At ya sinabi na : Legión. Uling dakal lang demonius ding linub kea.

31 At pekisabi rang mayap kea king e no sa yutus ume king kalalaman.

32 At atin karin metung a kawan ding dakal a babi a manambuk la king bunduk ; at pekisabi rang mayap kea king paburean na nong lungub karela ; at pepaburean na la.

33 At inyang milual na la king tau ding demonius, linub la karing babi ; at ing kawan linuksu ya king pangpang a matas angga king dayatdayatan malat, at melumud la.

34 At ding pastul, inyang akit da ing mepalyari, tinakas la at selita ra king ciudad at karing kagutaran.

35 At linual la barang pakikitan ing mepalyari, at mine la kang Jesús ; at disnan de ing tau nung nu la linual ding demonius, makalukluk king bitis nang Jesús, makiimalan, at mayap ne kaisipan ; at mirinan lang takut.

36 At ding menakít pigsalita ra karela nung makananu ing pangaligtas ning makidemonio.

37 At ding anggang keraklan king labuad da ding tau

Gadara a mikakanlapit pekisabyan deng mayap, king lakuan na la ; uling mirinan lang maragul a takut. At ya sinam pa ya king saken, mibalik ya.

38 Ak itang lalaki a nung nu la linual ding demonius, pekisabi nang mayap a makiabe ya kea ; dapot pepalakuan na ya, ngana :

39 Mibalik ka bale mu, at pagsalita mu nung nuanti dagul a bague ing depatan na keka ning Dios. At ya meko ya, bubulalag na king mabilug a ciudad ing mangaragul a bague a depatan nang Jesús kea.

Ing anak nang babaing Jáiro ; ing babaing kayayagasan.

40 At inyang mibalik ne i Jesús, tinggap de ding keraklan a tau ; uling ila ngan panayan de.

41 At, oini, king dinatang ya ing metung a lalaki a milaguiung Jáiro, at iti pekapun ya king sinagoga, at siniklaud ya king bitis nang Jesús, pakisabi nang mayap kea king lungub ya bale na ;

42 uling atin yang anak a babai bugtung ya, atin neng labingaduag banua, at iti maghingalu ya. At inyang mame ne, askupan de ding tau.

43 At ing metung a babai, a kayayagasan daya atin nang anggag labingaduag banua, at ninu man e re apakayap,

44 inyang milapit ya king gugulutan na, tigkilan ne ing lelayan na ning keang imalan ; at kabud kanita tinuknang yang kayayagasan.

45 At i Jesús sinabi na : ¿ Ninu ing tinagkil kaku ? At ila ngan paali la, sinabi nang Pedro at ding kayabe na : Maestro, ding malda askupan da ka at pupuputan, at sasabyan mu : ¿ Ninu ing tinagkil kaku ?

46 At i Jesús sinabi na : Ating tinagkil kaku ; uling akilala ku king ating linual a upaya kaku.

47 Inyang akit na ning babai king e ya makasalikut, linapit yang gagalgal, at inyang makasiklaud ne arapan na, sinabi na king arap ning mabilug a balayan, ing sangkan nung bakit tigkilan ne, at ing kabud pangakayap na.

48 At ya sinabi na kea : Anak, ing kasalpantayanan mu linigtas na ka : mako kang payapa.

49 Ya manyabi ya mu, dinatang ya ing metung a ibat king bale na ning pekapun king sinagoga a sinabi kea : Ing anak mu mete ne : e mu ne dirinan kapagalan ing Maestra.

50*At inyang damdaman nang Jesús pekibatan ne : E ka tatakut : salpantaya ka kabud, at kumayap ka.

51 At inyang lungub ya king bale, e na pepaintulut kaninuman a tuki yang lungub kea nung e mu i Pedro, at i Juan, at i Santiago, at ing ibpa at ing indu na ning dalaga.

52 At manangis la ngan, at panagulelen de. At ya ngana : E ko manangis : uli ning e mete, nung e matudtud ya

53 At ila kailian de, balu rang mete ne.

54 At ya, inyang talanan ne king gamat, kilisak na, ngana : Dalaga, talakad ka.

55 Kanita ing kaladwa na mibalik ya, at tinalakad ya ; at ya inutus na king dinan deng kanan.

56 At ding mangatua na mengayala lang diwa : at karela inutus na king kaninuman e ra paniabyan ing keang depatan.

Katungkulan ding labingadwang apóstol.

9 AT tinipun na la ding labingadua, dininan nong upaya at kayupayan dikil karing anggang demonius, at pakayap king sakit.

2 At tinubud na la a ipanaral da ing kaarian na ning Dios, at bang pakayap.

3 At sinabi na karela : E ko magdalang nanuman king panlakad, aguiang tukud, aguiang suput, aguiang tinape, aguiang salapi, aguiang adua kasuluran a imalan.

4 At isanumang bale a luban yu, manlayunan ko karin, at karin kayu manulakan.

5 At ding anggang e tanggap kekayu, mako kayu ketang ciudad a ita, at ing alikabuk pagpagan yu king bitis yu king pamipatatung salang karela.

6 At inyang meko la, libutan do ding anggang nayun babalita ra ing evangelio, at pakayap la king anggang labuad.

I Herodes a tetrarca at i Juan a Maminyag.

7 At dimdam nang Herodes a tetrarca, ing sablang milyari, at mirinan yang kapikakunuan, pauli ning sasabyan da ding mapilan, king i Juan sinubli yang mebie karing mete :

8 at ding aliwa, king i Elias linto ya ; at ding aliwa, king ing metung karing minunang manula sinubli yang mebie.

9 At sinabi nang Herodes : I Juan pinungut ke buntuk : ¿ ninu pin kaya iti, a tungkul kea daramdaman ku iting bague ? At pagkapilitan neng akit.

Kamumulan a pamiparakal tinape.

10 At inyang mibalik na la ding keang apóstol, selita ra kea ing sablang bague a depatan da. At tiki na la, minuli ya king metung a ciudad a mayayaus Bethsaida.

11 Inyang austa ra ding keraklan, tikian de ; at ya tinggap na la, at sasabyan na karela ing kaarian na ning Dios ; at pepakayapan no ding makikailangan.

12 At ing aldo magmula neng lalbug ; at linapit la ding labingadwa, sinabi ra kea : Palakuan mo ding tau, bang ume la karing nayun at makibale mikakanlapit, bang makapakiampit la at manakit lang pamangan ; uli ning keti ati tamu king metung a labuad a ilang.

13 At sinabi na karela : Ikayu dinan yu lang apangan da. At ila sinabi ra : Ala tamu nung e limang tinape at aduang asan, nung e kami saling kanan king plasa a ibie kareting anggang tau.

14 Uling ating anggang limang libu katau : At sinabi na karing keang alagad : papaghiligan yu lang bilugbilug tialimang pulu.

15 At makanyan ing depatan da ; pepapaghiligan do ngan.

16 At inyang kinua na la ding limang tinape at ding aduang asan, binendisiunan na la makalawe ya banwa ; at pinisi na la, at binye no karing keang alagad bang yapag do king arapan da ding tau.

17 At mengan la ngan, at kinabsi la ; at biwat da ing miglabis, labingadwang salikap a pispisi.

Ing pamipatutu nang Pedro.

18 At milyari, inyang magdilidili yang manalangin, kayabe na la ding alagad, at kitnan na la, ngana : ¿ Nanu ing sasabyan da ding tau ?

19 Ila mekibat la, at sinabi ra : I Juan ing Maminyag ; at ding mapilan : I Elias ; at ding aliwa, metung ya karing minunang manula sinubli yang mebie.

20 At ya sinabi na karela : ¿ At ikayu, ninu aku a sasabyan yu? Mekibat ya i Simón Pedro, ngana : Ing Cristo ning Dios.

21 Dapot ya penabilinan na la, inutus na a kaninuman e ra sasabyan iti ;

22 ngana : Kailangan king ing Anak ning tau mibata yang dakal a bague, at misakuil ya karing makatua, at karing pekapun da ding sacerdotes, at ding escribas, at mate ya, at subling mie king katlung aldo.

Pusanan ya ing Cruz.

23 At sasabyan na karing sabla : Nung ninuman bisa yang tuki tauli ku, payalian na ing sarili na, pusanan ne king aldo aldo ing krus na, at tuki ya kanaku.

24 Uling ninumang bisang miligtas king bie na, mawala ya kea ; at ninumang mawala ing bie na king uli ku, iti iligtas na ya.

25 Uling ; ¿ nanu ing pakinabangnan na ning tau nung maguingbandi na ngan ing mabilug a yatu, at mawala ing sarili na, o kaya mibili ya king kapanganiban?

26 Uling ing mikarine kaku at karing amanu ku, iti pin ing Anak ning tau pikarine na ya, nung datang ne king keang ligaya, at king Ibpa, at karing banal a ángeles.

27 At sasabyan ku kekayu king katutuan, king ating mapilan karing atiu keti, king e ra burian ing kamatayan, anggang e re akit ing kaarian na ning Dios.

Ing pamibayung aske.

28 At milyari inyang atin nang ualung aldo kaibat na ning amanung iti, tiki ne i Pedro, at i Juan, at i Santiago, at minukyat ya king bunduk bang manalanging.

29 At kabang manalanging ya, ing aske na ning lupa na mialiwa ; at ing imalan na maputi at maslag.

30 At, oini, ating adwang lalaki a makipagsalita kea, deti i Moisés, at i Elías,

31 a pepakit lang makiligaya, at pisabisabyan da ing panlako na, a iti matupad Jerusalem.

32 At i Pedro, at ding kayabe na, bina lang mitutundu ; at inyang miguising la, ikit da ing keang ligaya ; at ding aduang lalaking kayabe na.

33 At milyari, inyang kinawani la kea, i Pedro sinabi na kang Jesús: Maestro, mayap ing tuknang ta keti; at gawa tang atlung kubu, ing metung keka ya, at ing metung kang Moisés ya, at ing metung kang Elias ya: manyabi yang e na balu.

34 Kabang ya sasabyan na iti, dinatang ya ing metung a biga a selilungan na la; at mitakutan la inyang milub la king biga.

35 At mikametung a siwala king biga a ngana: Iti yang Anak kung kaluguran, kea makiramdam kayu.

36 At pangalabas na nitang siwala, i Jesús meakit yang magsasarili; at ila migtahimik la, at king panaun a ita e ra pinyabi kenuman ing ikit da.

Pamipakayap king metung a anak a lalaking sosomeing.

37 At milyari king aldo a tutuki, inyang tipa na la king bunduk, linual lang sinalubung kea ding keraklan.

38 At, oini, ing metung a lalaki king keraklan kinulisak ya, ngana: Maestro, pakisabi kung mayap keka king lawan me ing anak kung lalaki, uli ning bugtung yang anak ku.

39 At, oini, ing metung a espíritu tatalanan ne, at bigla yang kulisak, liliglig ne at bubula ya asbuk, bihirang kakawani ya kea, bina neng papagkasakitan.

40 At pigamuamu ku karing keang alagad a palakuan de, at e ra arapat.

41 At mekibat ya i Jesús, ngana: ; Oh daing e tapat at marawak! ; anggang kapilan makiabe ku kekayu, at pibabatan da kayu? Dalan me keni ing anak mu.

42 At kabang lalapit ya, belabag ne ning demonio, at liniglig ne; dapot i Jesús sebyanan ne ing espíritung marinat, at pepakayapan ne ing anak, at sibli ne kang ibpa na.

43 At ila ngan mengayalan lang diwa king degulan na ning Dios.

At kabang mipapamulala la ngan king anggang bague a daraptan na, sinabi na karing keang alagad:

44 Ikayu ibili yu king panamdám yu iting amanu: Uli ning mapalyari king ing Anak ning tau miabye ya king gamat da ding tau.

45 Dapot ila e ra atalastas iting amanu ; at karela misalikut barang e atalastas, at tatakut lang kutang kea kaniting amanu.

Ing maragul king kaarian banwa.

46 Ila pitatua ra, nung ninu karela ing maragul.

47 Dapot i Jesús, inyang akit na ing kaisipan ding karelang pusu, kinanua yang metung a anak at binili ne king siping na.

48 At sinabi na karela : Ninu mang tanggap king anak a ini king laguiu ku, akung tatanggapan na ; at ninu mang tanggap kanaku, tatanggapan ne ing mitubud kanaku. Uli ning nung ninu ing malati kekayu, iti yang maguing maragul

Ing e sasalangsang kekatamu, kampi taya.

49 At mekibat ya i Juan, ngana : Maestro, menakit keng metung a papalual yang demonius king laguiu mu ; at binawal mi kea uling e ya tutuki kekatamu.

50 I Jesús sinabi na kea : E ye babawalan, uling ing e makasalang kekayu, kekayu ya.

Isasakwil de ding tau Samaria i Jesús.

51 At milyari, antining metupad na ing panaun a ume neng matanggap ya babo, ya inarap ne ing lupa na bang ume Jerusalem.

52 At pepadala yang tubud king arapan na. At mine la at linub king metung dang balayan ding tau Samaria, barang daptan ing pamisadya kea.

53 At e re tinggap, uling ing pake na Jerusalem.

54 At inyang akit da iti ding alagad, i Santiago at i Juan sinabi ra : Guinu, g buri mung yutus tamu a patipang api banwa, at matampus la ?

55 At melikid ya, sebyanan na la.

56 At mine la king metung a nayun.

Nung makanamu ing pamanuki kang Jesús.

57 At milyari king inyang lalakad la, ing metung sinabi na kea king dalan : Aku tukian da ka nu kaman bisang ume.

58 At i Jesús sinabi na kea : Ding zorras* atin lang lukib, at ding ayup banua, makipugad la, dapot ing Anak ning tau ala yang paghiligan king buntuk na.

59 At sinabi na king metung : Tuki ka kaku. At ya sinabi na : paburen mu ku pang mako bang ikutkut ke ibpa ku.

60 At ya sinabi na kea : Paburen mo ding mete ilang mikutkut karing karelang mete, dapot ika mako ka, at ibalita me ing kaarian na ning Dios.

61 At ing metung naman sinabi na : Tukian da ka, Guinu : dapot paburen mu ku pang mamun karing atiu bale ku.

62 At i Jesús sinabi na kea : ninu yamang ibili ne ing gamat na king sarul at malikid ya king gulut, e maguing dapat king kaarian na ning Dios.

Katungkulan ding pitung pulung alagad.

10 AT kaibat da deting bague, minalal ya ing Guinu aliwang pitung pulu, a deti tinubud nong tiduatidua a mumuna kea, karing anggang ciudad at labuad a nung nuya ume maglakad.

2 At sasabyan na karela : Ing palutan dakal, dapot ding papalut ditak lamu ; uli na niti, pagamuamu yu king Guinu na ning palutan king mitubud yang mamalut king keang palutan.

3 Lumakad kayu. Oini, aku tutubud da kong anting cordero king libutad ding lobo.

4 E ko magdalang bulsa, aguiang suput, at aguiang sapin ; at e ko mamatu kenuman king dalan.

5 King kaisanumang bale a luban yu ing munang sabyan yu : Ing kapayapan mike keting bale.

6 At nung karin ating metung a anak na ning kapayapan, ing kapayapan yu manuknangan kea ; at nung ala mibalik kekayu.

7 At manuknangan kayu king bale a ita, mangan at

* Metung yang animal king kabundukan a makawangis king asu, at keti king kapuluan ning Filipinas alang manuknangan.

minum king ibie ra kekayu ; uli ning ing mapapagal dapat ing upahan ya. E kayu lipatlipat karing bale.

8 At nukarin mang ciudad a lungub kayu at tanggapan da kayu, mangan ko kanitang ibili ra king arapan yu ;

9 at pakayapan yu la ding salunan a atiu karin, at sabyan yu karela : Linapit kekayu ing kaarian na ning Dios.

10 Dapot nukarin mang ciudad a lungub kayu at e ra ko tanggapan, pangalual yu karing dalan da sabyan yu :

11 Aguiang ing alipugpug ning ciudad yu a mengapakat kekami papagpag ming makasalang kekayu : makanyan man iti, baluan yu, king ing kaarian na ning Dios linapit ya.

12 At sasabyan ku kekayu : King ding karin Sodoma mirinan la pang patawad king aldo a ita, king kanitang ciudad a ita.

13 ; Kalulu na ka, Corazín ! ; Kalulu na ka, Bethsaida ! nung king Tiro at king Sidón karin merapat ing kayupayan a merapat kekayu, maluut na sanang aldo memanisi lang makalukluk king abu.

14 Makanyan man ing Tiro at ing Sidón apibata ra pa king pamanukum, king kekayu.

15 At ika, Capernaum, ¿ mitalakad ka angga banua ? Mibaba ka angga king impiernu.

16 Ing makiramdam kekayu, kaku ya makiramdam ; at ing misakuil kekayu, aku ing sasakwil na ; at ing misakwil kanaku, sasakwil ne ing mitubud kaku.

17 At masaya lang mibalik ding pitung pulu, ngara : Guinu, ding demonius man makapamintu la kekami, uli na ning laguiu mu.

18 At ya sinabi na karela : Aku ikit ke i Satanás anti-mong metung a kildap a mababaldug manibat banua.

19 Oini, ikayu dininan da kong kayupayan a damusak ubingan at alakdan, at king anggang upaya na ning kasalang, at alang makapanasakit kekayu.

20 Makanyan man, e yu pitutulan iti king ding espíritu makapamintu la kekayu ; bagkus tumula kayu king ding laguiu yu makasulat la banua.

21 Kanitang oras muring ita, metula ya king Espíritu Santo, at sinabi na : Aku pupurian da ka, ; Oh Ibpa, Guinu na ning banua at sulip ! king selikut mo karing biasa at

maisip deting bague, at pepabalu mu karing anak a bingut :
Ua, Ibpa, uling makanyan pin ing kaburian mu.

22 Ing anggag bague binye na ngan kanakung Ibpa ku ;
at ninuman e ne balu nung ninu ing Anak, nung e mu ing
Ibpa ; at nung ninu ing Ibpa, nung e ing Anak, at nung ninu
itang burian nang pabaluan ning Anak.

23 At lingusan nong makabukud ding keang alagad, ngana :
Nuan la ding matang manakit king akakit yu.

24 Uling sasabyan ku kekayu, king dakal la ding manula at
arian a mignasang akit da ing akakit yu, at e ra ikit ; at
damdaman ing daramdaman yu, at e ra dimdam.

Alimbawa king mayap a tau Samaria.

25 At, oini, ing metung a talaturu ning kautusan tinalakad
ya, tutuksuan ne at ngana : Maestro, ¿ Nanu ing daptan ku
bakung apakikuanan ing bie alang angga ?

26 At ya sinabi na kea : ¿ Nanu ing makasulat king
kautusan ? ¿ Makananu ing abasa mu ?

27 At mekibat ya ngana : Luguran me ing Guinung Dios
mu mabilug king pusu mu, at mabilug king kaladwa mu, at
king mabilug mung sikanan, at mabilug mung kaisipan ; at
ing kalupa mung tau luguran meng anti keka.

28 At sinabi na kea : Mayap kang mekibat : daptan mu
iti, at mie ka.

29 Dapot ya, king kaburian nang mapuri ing kasarilinan
na, ngana kang Jesús : ¿ At ninu ing kalupa kung tau ?

30 At i Jesús mekibat ya, ngana : Ing metung a tau titipa
ya Jerusalem mame Jericó, menabu ya king gamat da ding
tulisan ; at kinua ra ngan pati imalan na at kaibat deng
sigatan, meko la, likuan de kapitna nea bie.

31 Ing milyari, king titipa ya ing metung a sacerdote king
dalan a ita ; at inyang akit ne, linabas ya kasumangid.

32 At makanyan mu naman ing metung a Levita ; inyang
milapit ya ketang karinan a ita, inyang alawe ne, linabas ya
kasumangid.

33 Dapot ing metung a tau Samaria king keang pamag-
lakad, dinatang ya a malapit kea, at inyang akit ne, melunus
ya ;

34 at pangalapit na, inaptas no ding sugat na at tigtugan

nong laru at alak; at binili ne babo ning keang sasaken, dela ne king pipaglayunanan, at iningat ne.

35 At kabukasan inyang mamako ne, kinanua yang aduang denario* at binye no king makibandi king pipaglayunanan, at sinabi na kea: Ingatan me; at ing anggung migit a agugul mu, aku, kanyang mibalik ku, bayaran ko keka.

36 ¿ Ninu, pin, kareting atlu king balak mu, ing meguing kapara nang tau nitang menabu king gamat da ding tulisan?

37 At ya, ngana: Ing guinamit king pakalulu kea. Kanita i Jesús sinabi na kea: Mako ka, at makanyan mu naman ing daptan mu.

I Marta at i Maria.

38 At milyari, king keang pamaglakad, linub ya king metung a nayun: at ing metung a babai a mayayaus Marta, tinggap ne bale na.

39 At, iti atin yang kapatað a babai, a mayayaus Maria, iti linukluk ya king siping da ding bitis nang Jesús, makiramdam ya king amanu na.

40 Dapot i Marta malilingasngas ya king dakal nang kapanyasatan bale; at linapit ya kea, ngana: Guinu, ¿e me apapagumasdan ing kapatað kung babai paburian na kung dilidiling darapat? Sabyan mu pin kea king saupan na ku.

41 Dapot mekibat ya ing Guinu, sinabi na kea: Marta, Marta, malilingasngas ka at king dakal a bague magugulu ka.

42 Dapot bague yang metung ing kailangan; uli ning i Maria pinili ne ing mayap a dake, a iti e ya milako kea.

Ing panalangin king Guinu.

11 AT milyari king manalangin ya king metung a karinan, inyang mayari ya, ing metung karing keang alagad sinabi na kea: Guinu, ituru mu keng manalangin, antimo i Juan tiru no ding keang alagad.

2 At ngana karela: Nung manalangin kayu, sabyan yu:

Ibpa mi, datang ing kaarian mu;

3 ibye mu kekami ing kakanan mi king aldo-aldo;

* Salapi la Romak ing guinunang panaun a ing alaga ra king panaun ngeni atlung pulung centinos.

4 at patawaran mu ke king kasalanan mi ; uli ning patawaran mi la ding anggang mikasala kekami ; at e mu ke tatulut king tuksu, nung e iligtas mu kami king marawak.

Alimbawa king kakaluguran a mapanlingasngas.

5 At sinabi na karela : ¿ Ninu kekayu ing mikametung a kaluguran, at ayan ne king kapitangan na ning bengi, at sabyan na kea : Kaluguran paraman mu kung atlung tinape,

6 uling ing metung kung kakaluguran dinatang ya kaku a ibat miglakbe, ala kung ayampang arapan na,

7 at ya ibat kilub makibat ya, sabyan na : E mu ku lilingasngasan ; ing pasbul makasara ne, at ding anak ku abe ku la king pagkeran : e ku mitalakad bang dinan da ka.

8 Sasabyan ku kekayu, king aguiamang e tatalakad a munye kea uli ning kakaluguran ne, makanyan man, uli ning kalingasngasan na kea talakad ya, at dinan ne king anggang kailangan na.

9 At aku sasabyan ku kekayu : Manyawad kayu, at mirinan kayu : manintun kayu, at manakit kayu : maus kayu, at mibuklatan kayu.

10 Uling ding anggang manyawad, tatanggap la ; at ing manintun, manakit ya ; at ing mamaus, mibubuklatan ya.

11 ¿ Dapot ninu mo kekayung ibpa, nung ing anak na manyawad ya keang tinape, dinan neng metung a batu ? ó asan, ¿ at e asan ing ibie na nung e metung a ubingan ?

12 Nung adwananan neng metung a ebun, ¿ dinan neng metung a alakdan ?

13 Nung iko ping mangarawak, biasa kong munye mayap a pagkalub karing anak yu, ¿ e kasi laluna i Ibpa yung atiu banwa aibye ne ing Espiritu Santo karing anggang manyawad kea ?

Ing amanung kapusungan ding Fariseos.

14 At palual yang metung a demonio, a iti pipi ya : at milyari pangalual na ning demonio, ing pipi minyabi ya. At ding tau migmulala la.

15 At ding mapilan karela sasabyan da : Uli nang Beelzebub, a pekapun da ding demonius, palualan na la ding demonius.

16 At ding aliwa, tutuksuan de, manyawad la keang tanda karin banua.

17 Dapot ya, antining akikilala na ing kaisipan da, sinabi na karela: Isanumang kaarian amidakedake misasalangsang king keang sarili maguing ilang ya at ing metung a mitutubale nung midakedake misasalangsang king keang sarili masira ya.

18 At nung i Satanas naman midakedake ya salang king keang sarili, makananu yang manatili ing keang kaarian? uli ning sasabyan yu, king lagui nang Beelzebub papalualan ku la ding demonius.

19 Dapot nung papalual kung demonius king pamamilitan nang Beelzebub, kaninung pamamilitan ing pamipalual dang demonius ding kekong anak? Inya pin kaniting bague ila muring maguing ukum yu.

20 Dapot nung king uli ning taliri ning Dios aku palualan ko ding demonius, katutuan ing kaarian na ning Dios dinatang kekayu.

21 Nung ing masikan a makasandata magbante ya king keang sariling balisbisan, atiu king kapayapan.

22 Dapot nung datangan ne ning aliwa a lalung masikan kea at malupig ya, kuanan no ngan ding anggag-sandata nang panaligan, at pirakerakayan nang pamyé ing mesamsain kea.

23 Ninumang a e makisanmetung kaku, makisalang ya kanaku; at ing e titipun kanaku, mikakalat ya.

24 Nung ing espiritung marinat lual ya king tau lalakad ya karing karinan a malangi, manintun yang pipainawan na, at nung e manakit, ngana: Mibalik ku bale ku, a nung nuku linual.

25 At nung datang ne, dasnan neng mepalis at makagayak.

26 Kanita mako ya, at mituki yang aliwang pitung espiritung marawak pa kea, at lungub la at manuknangan karin; at ing kapupusan na ning taung iti marawak ya pa king minuna.

27 At milyari, king inyang sasabyan na iting bague, ing metung a babai king kekaldan, sikan na ing siwala na sinabi na kea: Nuan ya ing atian a migdala keka, at ding susung sisuan mu.

28 At ya sinabi na: Lalu lang nuan ding makiramdam king amanu na ning Dios, at karelang tutuparan.

Ing tanda nang Jonás.

29 At inyang sasaksakan de ding keraklan, migmula yang minyabi: Ing daing iti marawak ya: manintun yang tanda, at e miabye karela, nung e ing tanda nang Jonás.

30 Uling nung makananung meguing tanda ya i Jonás karing tau Nínive, makanyan mu naman ing Anak ning tau king daing iti.

31 Ing reina king mauli talakad ya king pamanukum a kayabe ra ding lalaki at ning daing iti, uling diratang yang menibat karing wakas ning gabun bang makiramdam king kabiasaan nang Salomón; at, oini, ing metung a maiguit kang Salomón king karinan a iti.

32 Ding lalaking tau Nínive talakad la king pamanukum a kayabe na ning daing iti, at atulan na la; uli ning king aral nang Jonás, memanisi la; at, oini, ing maiguit kang Jonás king karinan a iti.

Ing sulu na ning katawan.

33 Ninuman e ne ibili king makasalikut ing kandilang makasindi, aguiang king lalam na ning katabe nung e king pagkandilan, bang ding lulub akakit de ing sulu.

34 Ing sulu ning katawan ya ing mata mu: nung ing mata mu pin, malino ya, antimu naman ing mabilug mung katawan maslag ya; dapot nung marawak ya, makanyan mu naman ing katawan maralumdom ya.

35 Lawan mu pin, king ing sulung atiu keka, e ya sa dalumdom.

36 Inya pin nung maslag ya ing mabilug mung katawan, ala yang nanumang dake a dalumdom, sumala ya ngan artimo nung sulu na ka ning metung a sulung maslag.

Pipintasan nong Jesús ding escribas at fariseos.

37 At kaibat nang minyabi, migamuamu ya kea ing metung a fariseo a makiabe yang mangan kea; at inyang milub ne i Jesús, mighilig ya king dulang.

38 At ing fariseo inyang akit na, migmulala ya king ya e rnenuas bayu ya mengan.

39 At ing Guinu sinabi na kea: Ngeni ikong fariseos linisan yu ing lual ning basu at ning pinggan; dapot ing atiu king lub yu, mipnu ngang kapanakawanan at dewakan.

40 | Mangmang! ing dinapat king makalual, e na naman depatan ing makalub?

41 Makanyan man king kayatinan yu, munye kong linus; at, oini, ing sabla luminis kekayu.

42 Dapot | kalulu na kayu, ikong fariseos! a sisikapuluan yu ing dikut a mayap, at ing agusu, at ing sablang tanaman; at ing pamanukum at ing lugud king Dios pabustan yu. Iti ping anggang bague a iti yang kailangan daptan, at e paburen ing aliwa.

43 | Kalulu na kayu ikong fariseos! a kaluguran yo ding mumunang luklukan karing sinagoga, at ing kagalangan karing plaza.

44 | Kalulu na kayu! uli ning anti komong kutkutan a e mayayakit, at e ra balu iti ding taung lalakad babo.

45 At mekibat ya ing metung karing talaturu na ning kautusan, ngana kea: Maestro, king sasabyan mung iti, ikami man umisan mu kami.

46 At ya sinabi na: | Kalulu kayu naman ikong talaturu na ning kautusan! papusan yu karing tau ing pusan a e ra adala; dapot ikayu aguiang king metung yung taliri, e ko tatagkil king pusan.

47 | Kalulu na kayu! uli ning tatalakad yu la ding kutkutan ding manula, at pete ro ding mangatua yu.

48 Katutuan saksi kayu a panayun king dapat da ding mangatua yu; uling ing katutuan ila pete va la, dapot ikayu tatalakad yo ding karelang kutkutan.

49 Inya pin ing kabiasnan na ning Dios sinabi na naman: Mitubud ku karela, manula at apóstol, kareti ding mapilan paten da la at ligaligan.

50 Bang king daing iti mayawad ing daya ra ding anggang manula, a mibubu menibat king pangalalang ning yatu.

51 Menibat king daya nang Abel, angga king daya nang Zacarias a mete king pilatan na ning altar at ning pisamban: Katutuan sasabyan ku kekayu, mayawad king daing iti.

52 | Kalulu na kayu talaturu na ning kautusan! uli ning leko ye ing susi na ning kabiasnan: ikayu pin e ko linub, at ding lulub ambanganan yu la.

53 At inyang ya meko ya, ding escribas at ding fariseos

piginulan deng telikan miamasamas, at usukan de bayang manyabi king dakal a bague;

54 pakirakpan de, at pagpilitan dang makarakap metung mumang amanu king asbuk na bareng a dalum.

Nung kaninu dapat tumakut.

12 KABANG mititipun la ding libunglibung tau, nanupata miraramusakan la ing metung at metung, miginula yang minyabi kantuanunan karing keang alagad, ingatan yu ing lebadura ra ding fariseos, a ya ing pamagbanalbanalan.

2 Dapot alang makatakap a e mibulalag; at alang nanumang makasalikut a e mabalu.

3 King uli na niti ding bague a sinabi yu king madalumdum, maramdam king masala; at ing sinabi yung malale karin king silid, mikulait king bubungan.

4 Dapot sasabyan ku kekayu, kaluguran ku: E ko tatakut karing papate king katawan, at kaibat ala nong arapat.

5 Dapot ituru ku kekayu nung kaninu ko tumakut: Tumakut ko kanitang kaibat nang leko ing bie, atin yang kayupayan miugse king inferno: katutuan sasabyan ku kekayu: Iti yang pitakutan yu.

6 E balang limang denas pisasali rong aduang tiduang kualta? at ninuman karela e makakalinguan king arapan na ning Dios.

7 Dapot aguiang ing buak na ning kekong buntut makabilang ngan. E ko pin tatakut: maiguit kong mipakamalan karing dakal a denas.

8 At sasabyan ku kekayu king ninuman itang mipasiag kanaku king arapan da ding tau, makanyan mu naman ing Anak ning tau ipasiag ne king arapan da ding ángeles ning Dios.

9 Dapot ing paali kanaku king arapan da ding tau, mipaalin ya king arapan da ding ángeles ning Dios.

10 At ding anggang manyabing sabing makasalang king Anak ning tau, mipatawaran ya; dapot ing manyabing kapusungan salang king Espiritu Santo, e ya mipatawaran.

11 At nung dalan da kayu karing sinagoga, at karing pekapun at makikayupayan, e yu piisipan ing ipakibat yu king pamanlualu king sarili yu.

12 Uli ning ing Espiritu Santo ituru na kekayu ketang oras a ita ing maguing kailangan yung sabyan.

Alimbawa ning sakim a mabandi.

13 At sinabi na kea ning metung a kayabe king keraklan : Maestro, sabyan mu king kapatað ku king idake na ku king mana.

14 Dapot ya sinabi na kea : Tau, ¿ Ninung mibili kanaku a maguing ukum yu, ó talapirake kekayu ?

15 At ya sinabi na karela : Lawan yu, at panginlagan yu ing anggang kainutan ; uling ing bie na ning tau e mu king kaiguitan ning pibandian king keang kailangan.

16 At selita ne karela ing metung a alimbawa, ngana : Ing asikan na ning metung a taung mabandi mikabungang dakal.

17 At ya ukulan na king kasarilinan na, ngana : ¿ Nanu ing daptan ku, uli ning ala kung pitipunan king pinupul ku ?

18 At sinabi na : Iti yang daptan ku : lagpakan ko ding bangan ku, at mitalakad kung lalung mangaragul ; at karin ku tipunan ing anggang pupul ku at ing bandi ku ;

19 at sabyan ku king kaladua ku : Kaladua, dakal ka banding makasadya king dakal a banua : painawa ka, mangan ka, minum ka, magsaya ka.

20 At sinabi na kea ning Dios : ¡ Mangmang ! ngening bengi aduan de ing kaladua mu ; at ing tinipun mu ¿ maguing kaninu kaya ?

21 Makanyan ya ing tinipun pibandian king kea mu, e mabandi tungkul king Dios.

Ing kaligaligan king kabiayan.

22 At sinabi na karing keang alagad : Uli niti sasabyan ku kekayu : E ko migaganaka king kabiayan yu, nung nanu ing kekong kanan ; aguiang king katawan yu, nung nanu ing imalanan yu.

23 Ing bie maiguit ya king pamangan ; at ing katawan maiguit ya king imalan.

24 Pagumasdan yo ding awak, a e la tatanam, at e la

papalut : a ala lang bangan, at kamalig ; ing Dios sesesan na la. ; Nuanti ing degulan ning alaga yu, king karing ayup !

25 Dapot ; ninu kekayu ing misip alang kapikakunuan arapat na ing dagdagan nang metung a siku ing keang katas.

26 At nung ikayu e yu arapat aguiamang ing makamalati, ; bakit pagpilitan yung buring daptan ing makamaiguit ?

27 Pagumasdan yo ding liras, nung makananu lang daragul : e la paipagal, at e la mamabal ; at sasabyan ku kekayu, king i Salomón king mabilug nang dangalan e miimalan antimo ing metung kareti.

28 At nung ing Dios makanyan neng papiblasan ing dikut king gutad a ngeni tutubu, at bukas miugse ya king kalang, ; e kasi lalu na ikayu, taung dit a kasalpantayanan ?

29 At ikayu, e ko manintun nung nanu ing kanan yu, o nung nanu ing inuman yu, at e ko malilingasngas a kaisipan ;

30 uling iting sablang bague, panintunan da ding tau king yatu ; dapot Ibpa yu balu na king kailangan yu iting bague.

31 Dapot pagpilitan ye ing kaarian na, at detinang bague miabie ngang dagdag kekayu.

32 E ka tatakut, kawan a malati ; uling Ibpa yu minamayap na ing aibie ne kekayu ing kaarian.

33 Pisali yu ing kayatinan yu, at munye kong limus : gawa kong bulsa yu a e mayayaran, pibandian a makapanilas banua a kapilan man e magkulang : a karin ing mapanako e miraras, at alang bukbuk a ngangatngat.

34 Uling nung nuya karin ing kekong pibandian, atiu naman karin ing kekong pusu.

Alimbawa ning alipan a maingat.

35 Babatan yo ding kekong awakan, at salaingan yu la ding kekong sulugui ;

36 at ikayu, makiapus ko karing taung manaya king guinu ra nung mibalik yang manibat king kasal, keta nung datang ne at maus, agad deng buklatanan.

37 Nuan la detang alipan, a deti nung datang ya ing guinu, dasnan nong paipuyat : katutuan sasabyan ku kekayu, king ya magbabat ya, at daptan na ing paluklukan na la king dulang, at lumapit yang sumuyu karela.

38 At aguiamang datang ya king kaduang vigilia,* at aguiamang datang ya king katlung vigilia, at dasnan nong makanyan, nuan la deta.

39 Makanyan man iti talastasan yu, king nung a balu namu ning guinu ning pibalebale ing oras a panyatang na ning mapanako, katutuan migpuyat ya sa, at e ne pepaburen melukib ing bale na.

40 Ikayu man pin magsadia kayu ; uli ning king oras a e yu isipan, ing Anak ning tau datang ya.

41 At i Pedro sinabi na : Guinu, ¿sasabyan mu iting alimbawa kekami, ó karing sabla naman ?

42 At sinabi na ning Guinu : Ninu ing katiwalang tapat at maisip, a paniwala na ning keang Guinu ing keang pamibalebale, banong dinan king karelang pamangan king kapanaunan ?

43 Nuan ya itang alipan, a nung datang ne ing guinu, dasnan nang makanyan ing daraptan na.

44 Tutu man sasabyan ku kekayu, king kea na ipaniwala ing anggang pibandian na.

45 Dapot nung ing alipan a iti sabyan na king pusu nang sarili : Ing guinu ku magluat ya king panyatang na, at pagmulan nong pamalduan ding alipan at ding ipus a babai, at mangan, at minum, at maglasing.

46 Datang ya ing guinu na nitang alipan king aldo a e na panayan, at king oras a e na balu ; at pamalukan ne, at ipakiabe na ing keang dake karing e tapat.

47 At ing alipan a mekatalastas king kaburian na ning keang guinu, at e miadia, at e na depatan ing makatuntun king kaburian na, mapaluka yang dakal.

48 Dapot ing e mekatalastas, at dinapat karing bague a katampatan king paluka, mapaluka yang ditak, uling ing ninumang mirinan dakal, dakal ing mayawad kea a isubli na ; at ing mipaniwalan dakal, maiguit lalu ing mayawad kea.

I Jesús binili na king yatu ing api at ing pamisalangangan.

49 Dinatang ku bang ibili ing api king yatu, ¿at nanu ing buri ku, nung mitatau na ?

* Vigilia, metung ya karing apat nang dake ning bengi king pamaglame a makapirake king titlung oras balang misan.

50 Dapot aku atin kung metung a binyag a ibinyag da kaku; at nuanti ing kanakung kapagnasan anggung e mituparan

51 ꝑ Ukulan yu king dinatang ku bang munye kapayapan king yatu? Ali, sasabyan ku kekayu, lalung pamisasalang-sang.

52 Uli ning mikakawani la ding limang manuknangan ngeni king metung a bale, ding atlu salang la karing adwa, at ding adwa salang la karing atlu;

53 ing ibpa kawani yang salang king anak a lalaki, at ing anak a lalaki salang king ibpa: ing indu salang king anak a babai, at ing anak a babai salang king indu: ing katiwangan a babai salang king manuyang nang babai, at ing manuyang a babai salang king katiwangan a babai.

Ding tanda ra ding panaun.

54 At sasabyan na naman karing keraklan: Nung akakit yung lulual ing lulam king albugan, agad yung sabyan; Datang ing uran; at makanyan ing mapalyari.

55 At nung titiup ing mauk, sasabyan yu: Datang ing pali; at mapalyari.

56 ꝑ Magbanalbanalan! Balu yung pibaldugan ing aske na ning gabun at ning banua, ꝑat ing panaun a iti, bakit e ye balung pibaldugan?

57 ꝑ At bakit e yu atulan king kekong sarili nung isanu ing matulid?

58 Nung ume ka pin king ukum a abe me ing kekang kasalang, anggung lalakad kayu pagpilitan mung tumakas ka kea, a magkang idala na ka king ukum, at ing ukum ibye na ka king manibala, at ing manibala ilub na ka king sukulan.

59 Sasabyan ku keka king e ka lual karin angga king bayaran mu ing katataulian a utsabas.

Ing pamakamate karing tau Galilea at ing torre Silot.

13 AT king panaun a iti atilu karin ding mapilan a pamalita ra kea tungkul karing tau Galilea, a ing daya ra deti pekilauk nang Pilato king karelang ain.

2 At mekibat ya, ngana karela: ꝑ Balak yu galang king deting tau Galilea uling mibata la karing bague a deti, maiguit la pangamakasalanan karing anggung tau Galilea?

3 Ali, aku sasabyan ku kekayu, bagkus nung e ko sumisi, iko ngan mate kong makanyan.

4 Ó detang labingwalu, a mipatanan king torre ning Siloé, at pete na la, ¿ balak yu king maiguit lang palpikasala karing anggag taung manuknangan king Jerusalem?

5 Ali, aku sasabyan ku kekayu, bagkus nung e ko sumisi, iko ngan mate kong makanyan.

Alimbawa ning higuera e mamunga.

6 At selita ne iting alimbawa: Ating metung a tau atin yang metung a higuera a makatanam king keang mulahan; at mine ya bang guntal karing bunga na, at e ya menakit.

7 At sinabi na king magmulahan na: Oini, atlu nang banuang manintun kung bunga kaniting higuera, at e ku manakit; kuturan me, ¿ baket makaskup ya pa king gabun?

8 At ya kanita mekibat ya, ngana kea: Guinu, paburen mu ne pa king banuang iti, angga king agambul ke, at adinan keng pakataba.

9 At nung mamunga ya king paintungul, mayap, dapoi nung ali ya, kuturan mu ya.

Pamipakayap king metung a babaing lumpu.

10 At tuturu ya king metung a sinagoga king aldo sábado.

11 At, oini, ing metung a babai a makisakit a menibatan king espíritung marawak, labingwalung banwa, at bukut yang lalakad, nanupata king makananumang bague e na arapat ing miatyat ya.

12 At inyang akit nong Jesús, inaus ne, at ngana: Babai makaligtas na ka king kekang sakit.

13 At timpak no ding gamat na kea; at kanita miatyat ya, at pupuri ya king Dios.

14 At inyang mekibat ya ing pekapun king sinagoga, mua ya king i Jesús menulu ya king aldo sábado; ngana king keraklan: Anam a aldo ing sukat igalo: kareti ping aldo a deti karin ko datang, at manulu kayu; at e king aldo sábado.

15 At ing Guinu pekibatan ne, at ngana: Magbanalbanalan, balang metung kekayu ¿ e ne kakalagan king aldo sábado ing keang bakang lalaki, ó ing keang asno king lilibangan, at idala neng painuman?

16 At ing babaing iti a anak nang Abraham, a tinali nang Satanas labingwalung banwa, ¿e dapat kalagan king pangatali na king aldo sábadó?

17 At inyang sasabyan no deting bague, mangapakarine la ding anggang kasalang na; dapot ing mabilug a balen matutula karing sablang bague a maligayang keang depatan.

Alimbawa ning binutil mustasa at ning lebadura.

18 At sinabi na: ¿Kaisanu ya makatulad ing kaarian na ning Dios, at kaninu ke pakiabas?

19 Katulad ne ning binutil mustasa, a kinua na ning metung a tau at tenam ne king keang mula; at tinubu ya, at meguing dutung yang maragul, at ding ayup banua minyale la karing sanga na.

20 At pasibayu yang minyabi: ¿Kaisanu ke pakiabas ing kaarian na ning Dios?

21 Kabas ne ning lebadura; a kinua na ning metung a babai, at binusal ne king atlung takal a tapung angga king sinlam ngan.

Ing pasbul a makiput.

22 At maglakad ya karing ciudad at nayun, tuturu ya, at lalakad yang mame Jerusalem.

23 At sinabi na kea ning metung: ¿Guinu, ditak lamu ding mililigtas? At ya sinabi na karela:

24 Pagpilitan yung lungub king pasbul a makiput; uli ning aku sasabyan ku kekayu, king malda la ding magnasang lungub, at e ra arapat.

25 Nung mitalakad ne ing guinu ning pibalebale, at ikabat ne ing pasbul, at magmula kong talakad lual, at maus king pasbul, a sabyan yu: Guinu, Guinu, buklataran mu kami; at makibat ya kekayu, ngana: E ra ko akikilala nung nuko tau.

26 Kanita pagmulan yung sabyan: King arapan mu mengan at mininum kami, at karing kekeng dalan tinuru ka.

27 At sabyan na kekayu: Sasabyan ku kekayu, king e ra ko akikialala nung nuko tau; kawani ko kanaku iko ngang tala-panyapat king dewakan.

28 Karin ing kiak at langitngit ding ipan, nung akit yu ne

i Abraham, at i Isaac, at i Jacob, at ding anggang manula king kaarian na ning Dios, dapot ikayu sariling mitabi kayu.

29 At datang la ding manibatan king aslagan, at king albugan, at king amianan at king mauli, at lukluk la king dulang king kaarian na ning Dios.

30 At oini, ating tauli a maguing mumuna; at ating mumuna, a maguing tauli.

Ing pamipaingat kang Jesús salang kang Herodes.

31 Kanita muring aldo a ita dinatang la ding mapilan a fariseos, sinabi ra kea: Lual ka, at mako ka keti; uling i Herodes buri na kang paten.

32 At sinabi na karela: Ume kayu, at sabyan yu kanitang zorra: Oini, iyugse ko lual ding demonius at pakayap ku ngeni at bukas, at king katlung aldo ayari ku.

33 Makanyan man dapat kung lumakad ngeni, at bukas at makadwa; uling e malyari king ing metung a manula mate ya lual ning Jerusalem.

34 ¡Jerusalem, Jerusalem! a makamate karing manula, at babatuan mu la ding tubud keka, ¿makapipilan ko birian tiptunan ding anak mu, antimo ing pamanipun na ning gaindu karing keang sisi king lalam da ding pakpak na, at e mu birian?

35 Oini, king ing bale yu lakuan neng paimburisan at sasabyan ku kekayu king e yu ku akit, anggang e datang ing panaun a sabyan yu: Nuan ya ing daratang king laguiu na ning Guinu.

Pamipakayap king metung a mangalbag.

14 AT milyari inyang linub ya king bale na ning metung a pekapun da ding fariseos king misan a sábadó bang mangan tinape, ila babanten de.

2 At, oini, atiu king arapan na ing metung a lalaking mangalbag.

3 At inyang makibat ya i Jesús, minyabi ya karing talaturu na ning kautusan, at karing fariseos, ngana: ¿Katuliran ing pakayap king aldo sábadó ó ali?

4 At ila e la bubulad. At telanan ne, pepakayap ne, at pepalakwan ne.

5 At sinabi na karela : ¿ Ninu kekayu ing ating asnu ó bakang lalaki a mabaldug king talaga, at e ne agad iligtas king aldo sábadó ?

6 At e re apakibatan king bague a iti.

Alimbawa karing mumunang luklukan at karing inagkat.

7 Antining apagumasdan na king pipilinan do ding mumunang luklukan king dulang, minyabi yang metung a alimbawa karing inagkat, ngana karela .

8 Nung inagkat na ka ning ninuman king kasal, e ka lulukluk king mumunang luklukan ; uling magkang atin yang aliwang agkatan a lalung mal keka,

9 at lapitan na ka ning minagkat keka at kea, sabyan na keka : Dinan meng luklukan ini : at ika kanita magmula na kang dumine a miabie ya keka ing tauling luklukan.

10 Dapot nung inagkat da ka, ume ka, at lukluk ka king tauling luklukan ; uling nung datang ne ing minaus keka, at sabyan na keka : Kakaluguran malaus ka king masiduan, kanita miripan kang kapurian king arapan da ding anggang kayabe na g makalulukuk king dulang.

11 Uling ninu yamang magpakasaplala, maumis ya, at ing magpakaumis, misaplala ya.

12 At sasabyan na naman king minagkat kea : Nung gawaga kang pamangan ó apunan, e mo ausan ding kakaluguram mu, aguiang ding kapatad mu, aguiang ding kama-ganak mu, aguiang ding siping mung bale a mabandi ; magkang ila agkatan da ka naman, at ablasan da ka.

13 Dapot nung magtau ka, ausan mo ding maluka, ding pingpkul, ding pile, ding bulag ;

14 at maguing nuan ka ; uling ila ala lang sukat iablas keka ; dapot mibayaran keka keng subli lang mie ding banal.

Alimbawa king maragul a apunan.

15 At inyang damdaman na iti ning metung karing atiung kayabe nang makalulukuk king dulang, sinabi na kea : Nuan ya ing mangan tinape king kaarian ning Dios.

16 At sinabi na kea : Ing metung a tau guinawa yang metung a maragul a apunan, at inagkat no ding dakal.

17 At king oras na ning apunan tiburan ne ing keang alipan bang sabyan na karing inagkat na: Ume ko keni, uling makasadia na ngan.

18 At ila ngan king metung a pamisangguni, migmula no ngang minyangkan: Ing mumuna sinabi na kea: Sinali kung metung a asikan, at kailangan kung mako, at lawan ke: pakisabi kung mayap keka, tanggapan mu ing sangkan ku.

19 At ing metung ngana: Sinali kung lima kaparis a baka, at ume ku bang subukan ku la: pakisabi kung mayap keka, tanggapan mu ing sangkan ku.

20 At ing metung sinabi na: Kaibatibat ku pang mikasal; at uli na niti e ku malyaring ume.

21 At mibalik ya ing alipan, pepabalu no king guinu na deting bague.. Kanita ing guinu ning pibalebale minua ya at nganang minyabi king keang alipan: Malagua kaug ume karing plasa, at karing pigulut ning ciudad, at dalan mo keti ding maluka, ding pingkul, ding bulag at ding pile.

22 At sinabi na ning alipan: Guinu, makatupad na ing inutus mu; at makanyan man atin pang karinan.

23 At sinabi na ning Guinu king alipan: Ume ka karing dalan, at karing mulahan, at pilitan mong lungub, bayang kumatmu ing bale ku.

24 Uling sasabyan ku kekayu, king ninuman karetang inagkat, e la takman king kakung apunan.

Alimbawa tungkul king pamiadia.

25 At dakal lang tau ding tutuki kea; at melikid ya ngana karela:

26 Ninumang ume kanaku, at e ne isakuil i ibpa na, at i indu na, at ing asawa na, at ding anak na, at ding kapatad nang lalaki, at ding kapatad nang babai, at antimu namah ing bie nang sarili, e malyaring maguing alagad ku.

27 At ninumang e magdala king keang crus, at e tuki king tauli ku, e malyaring maguing alagad ku.

28 Uling i ninu kekayu, nung bisa yang mitalakad metung a tori e pamu lukluk at balakan ing gugulan na, nung atin ya king maguingkailangan na baneng apayari?

29 Magkang nung kaibat na neng abili ing katatalakaran na, at e ne apayari ngan, ding sablang manakit kaniti, e ra pagmulan ing biruan de,

30 sabyan da: Iting taung iti pigmulan neng telakad, at e ne ayari.

31 Ó ¿ninung ari, nung sagana yang makipamuk salang king aliwang ari, e pa lukluk at e nana balakan nung arapat nang lual makitalad karing apulu nang libu, king daratang a salang kea a makiadwang pulung libu?

32 Ó kaya kabang ing metung marayu ya pa, mitubud yang metung a tubud a aduan na ing kapayapan.

33 Inya pin balang metung kekayu ing e makalakuan king sablang bague a bandi na, e ya malyaring alagad ku.

34 Mayap pin ing asin; dapot nung ing asin mawala ing kalat na, ¿nanu ing panyangkap kea?

35 Aguiang king gabun man, aguiamang king pibubuntunan dinat e na dapat; iugse re lual. Nung ninu ing makipanamdam a makiramdam, makiramdam ya.

Alimbawa king tupa at king dracma a mewala.*

15 AT lalapit la kea ding anggang manyingil buis at ding palpikasala bang pakiramdaman de.

2 At bulungbulung la ding fariseos at ding escribas, ngara: Iti tatanggapan no ding palpikasala, at makisulu ya karela.

3 At ya sinabi na karela iting alimbawa, ngana:

4 ¿Ninu kekayu a ating dinalan a tupa, nung mawala ya ing metung karela, e no lakuan ding siamapulu at siam king itang, at ayan neng panintunan ing mewala, anggang e ne akit?

5 At nung akit na ne, masaya neng pusanan karing pago na;

6 at nung datang ne bale, tipunan na la ding kakaluguran na, at ding siping nang bale, sabyan na karela: Makipagsaya ko kanaku; uling ikit ke ing tupa kung mebating.

7 Sasabyan ku kekayu, king mikasaya banua tungkul king metung a palpikasalang sisisi, maiguit karing siamapulu at siam a banal, a e kailangan sumisi.

8 Ó ¿ninung babai ing atin yang apulung dracma, nung

* Alaga yang apat apulung céntimos.

mawala ya ing metung a dracma, e ne salaingan ing sulu at palisan ne ing bale, at pagmalasakitan neng panintunan, anggang e ne akit?

9 At nung ikit na ne tipunan no ding keang kakaluguran, at ding siping nang bale, sabyan na karela: Makipagsaya ko kanaku; uling ikit ke ing dracmang mewala kanaku.

10 Sasabyan ku kekayu, king makanyan mikatula king arapan da ding ángeles ning Dios uli ning metung a palpikasang sisisi.

Alimbawa king anak a mapanyintang.

11 At sinabi na: Ing metung a tau atin yang aduang anak a lalaki;

12 at ing bungsu karela sinabi na kang ibpa na: Ibpa, ibie mu kanaku ing dake king bandi a katuliran ku. At ya pirako na karela ing keang pagkabie.

13 At e milabas ing dakal a aldo, tinipun na ngan ning anak a bungsu, meko ya at mine ya king metung a marayung labuad; at karin na sinira ing pibandian na king pamagkabie a pamagtamasa.

14 At inyang agugul na na ngan, dinatang ing metung a maragul a danup king labuad a ita; at miginula yang kekulangan.

15 Mine ya at mekiabe king metung karing manuknangan king labuad a ita, at iti tinubud ne king keang laulta, bang pastulan na la ding babi.

16 At nasa neng pakabsian ing atian na karing algarroba* a kakanan da ding babi; dapot ninuman alang babie kea.

17 At mibalik ya lub, sinabi na: j Pilan la ding upahan nang ibpa ku a atiu bale na sawa lang tinape, at aku keti mamamate kung danup!

18 Talakad ku at ume ku kang ibpa ku, at sabyan ku kea: Ibpa, mikasala ku salang king banua, at king arapan mu;

19 e na karampatan kanaku ing mayaus kung anak mu: ibili mu kung anting metung karing kekang upahan.

20 At inyang talakad ne, mine ya kang ibpa na. At marayu ya pa ikit neng ibpa na, at tiblan ne ning pakalulu; at pupulay yang selubungan ne, kinaul ne king batal, at inuma ne.

21 At ing anak sinabi na kea: Ibpa, mikasala ku salang

* Anti lang bungang bule.

king banua, at king arapan mu : e na katampatan kanaku ing mayaus kung anak mu.

22 Dapot ing ibpa sinabi na karing keang alipan : Kuanan yu ing mal a imalan, at papiblasan ye ; at ibili ye ing metung a singsing king gamat na, at ding sapin karing keang bitis ;

23 at dalan ye keti ing bicerung pepataba, at paten ye ; at mangan tamu, at magsaya tamu ;

24 uling ing anak kung iti mete nea, at mebie yang pasi-bayu: mewala ne, at meakit ya. At pigmulan da ing pami-tutula.

25 Dapot ing anak a matwa atiu king marangle, a inyang dihatang ya, at linapit ya king bale, dimdam na ing tigtigan at ing terakan ;

26 at inaus ne ing metung karing alipan, kitang na kea nung nanu ita.

27 At ya sinabi na kea : Ing kapatad mu dinatang ya ; at i ibpa mu pete ne ing bicerung pepataba, uling tinggap neng mayap ya :

28 at mimua ya, at e bisang lungub. At ing ibpa na linual ya, at pagamuamu na kea king lungub ya.

29 At mekibat ya sinabi na kang ibpa na : Oini, dakal nang banuang susuyuan da ka, a kapilan man e ku linapas king utus mu, at kapilan man e mu ku dininan metung a malating kambing bang pakikatula ku karing kakaluguran ku ;

30 dapot inyang dinatang ya ing anak mung iti, a guisan na ing bandi mu karing patutut, king uli na pete me ing bicerung pepataba.

31 Ya kanita sinabi na kea : Anak, ika kapilan man kayabe mu ku, at ing anggang bandi ku kekangan ;

32 dapot kailangan ing pamagtau at ing pamipatula tamu uling ing kapatad mung iti mete nea, at sinubli yang mebie : mewala ne at meakit ya.

Alimbawa king katiwalang e tapat.

16 AT sinabi na naman karing keang alagad : Ating metung a taung mabandi, a makimetung yang kati-wala ; at iti misumbung ya king arapan na, a sisira king keang pibandian.

2 At inaus ne, at sinabi na kea : ¿ Nanu iting daramdaman ku dikil keka ? salesean mu ing mipaniwala keka ; uling e na malyari ing maguing katiwala ka pa.

3 At sinabi na ning katiwala king sarili na : Nanu ing daptan ku ? uling ing guinu ku lalako na kanaku ing pangakatiwala. Kulkul, e ku aguiu : magpalimus, marine ku.

4 Aku baltu ku na ing daptan ku, bang nung milako na kanaku ing pangakatiwala; tanggapan da ku karing bale ra.

5 At inyang inaus na la balang metung karing makiutang king guinu na, sinabi na king mumuna : ¿ Magkanu ing utang mu king guinu ku ?

6 At ya ngana : Dinalan a guguling a laru. At ya sinabi na : Abutan me ing pitandanan yu, at lukluk kang malagua, isulat mung limang pulu.

7 Kaibat sinabi na king kadua : ¿ At ika, magkanu ing utang mu ? At ya ngana : Dinalan a takal a trigu. At ya sinabi na kea : Abutan me ing pitandanan yu, at isulat mung walung pulu.

8 At pinuri ne ning guinu na ing katiwalang e tapat, uling dinapat ya king matas a kaisipan ; uling ding anak king yatung iti maisip la nung king karelang sariling dai karing anak ning sulu.

9 At aku sasabyan ku kekayu : Daptan yu ing makikaluguran king pamamalatan na ning pibandian na ning dewakan, bang nung magkulang kayu, tanggapan da ko karing alang anggangan tuknangan.

10 Ing tapat king dit, king dakal man tapat ya ; at nung e ya tapat king dit, e ya naman tapat king dakal.

11 Nung ika pin e ko meguing tapat king marawak a pibandian, ¿ ninu ing paingat kekayu king katutuan a pibandian ?

12 At nung e ko meguing tapat king pibandian ning aliwa, ¿ ninu ing munye kekayu ketang kekayung sarili ?

13 Ninumang alipan e ya malyaring sumuyu karing adwang guinu ; uling ó umisan ne ing metung, at aluguran ne ing kadua, ó maguing tapat ya king metung, at pikasaman ne ing kadua. E ko makasuyu king Dios, at king pibandian.

Ing kayupayan na ning kautusan.

14 At ding fariseos a pawang malugud king salapi daram-daman da ngan iting sablang bague, at ya susunu re.

15 At sinabi na karela : Ikayu ing gagawang banal king sarili yu king arapan da ding tau ; dapot ing Dios akikilala no

ding pusu yu ; uling ing paulagan da ding tau, king arap ning Dios makadiri.

16 Angga king panaun nang Juan ing kautusan at ding manula : manibat kanita ing kaarian na ning Dios mipanaral ya, at ding keganagana lulub la king pilit.

17 Dapot mayan pang bague ing lumabas ing banua at ing gabun king kumulang ing metung nang gulis ning kautusan.

18 Niñumang kawani king keang asawa, at makiasawa ya king aliwa, paliwas ya ; at ninumang makiasawa king kewanyan na ning asawang lalaki, paliwas ya.

Alimbawa king taung mabandi at king pulubing i Lázaro.

19 At ating metung a taung mabandi, a mimalan yang mayubung kule at masinsin a pangaabal, at mamangan yang makapayan king aldoaldo.

20 Atin namang metung a pulubi a milaguiung Lázaro, a mibili arap ning keang pasbul, mitmu yang sugat,

21 at ing nasa na magpakabsi karing siming mangabalag king dulang na ning mabandi ; at angga ding asu linapit la, at didilatan do ding sugat na.

22 At milyari king mete ya ing pulubi, at dela re ding ángeles king kandungan nang Abraham ; at mete ya naman ing mabandi, at mikutkut ya.

23 At king Hades tinas no ding mata na, inyang atine king dusa, ikit ne i Abraham king marayu, at i Lázaro king kandungan na.

24 At guinulisak ya, ngana : Ibpanng Abraham, pakalu-luan mu ku, at tuburan me i Lázaro baneng basan danum ing sepu ning taliri na, at parimlan ne ing dila ku ; uling atiku magkakasakit kening lablab.

25 Dapot i Abraham sinabi na : Anak, ukulam mu king tinggap mu na ing mayap king kekang bie, at i Lazaro naman ing marawak ; dapot ngeni mipatulan ya keni, at ika, mipasakitan ka.

26 At makaaliwa king sablang iti, metung yang maragul a saug ing atiung makapamilatan king kekami at king kekayu, bang ding bisang lumipat manibat keni angga kean kekayu e ra arapat, at manibat kean ninuman e milipat keni kekami.

27 At sinabi na : Pagamuamu ku pin keka, ibpa, king itubud me king bale nang ibpa ku ;

28 uling atin kung limang kapatad a lalaki, bang patutuan na mu karela, bang e la ume mu naman king karinan a ini ning kasakitan.

29 At i Abraham sinabi na: Atin lang Moisés, at ding manula; a makiramdam la karela.

30 At ya sinabi na: Ali, ibpang Abraham, dapot nung ninuman a manibat karing mete at ume ya karin karela, ila pasisisila.

31 Dapot ya sinabi na kea: Nung e la makiramdam kang Moisés, at karing manula, e la naman mayabluk, aguiang ninuman talakad ya karing mete.

*Tungkul karing makaibie katatakiran; king pamipatawad
king kalibakan at king kabagsikan na ning
Kautusan.—Ding alang kabaldugan
a alipan.*

17 SINABI na naman karing keang alagad: E malyaring e la datang ding makatisud; dapot; kalulu no itang nung ninu ing panibatan da!

2 Mayap pa kea, nung isabit ne king batal na ing metung a guilingan a batu, at miugse ya king dayatmalat, king munye yang katitisan king metung karing mangalating deti.

3 Mingat kayu. Nung mikasala ya ing kapatad mu, sabyanan me; at nung sumisi ya, patawaran me.

4 At nung makapitung ukdu king aldo mikasala yang salang keka, at pitung ukdu a lumapit ya keka, at sabyan na: Sisisi ku, patawaran me.

5 At sinabi ra king Guinu ding Apóstol: Dagdagan mu ing kasalpantayanan mi.

6 At ing Guinu sinabi na: Nung ating kong kasalpantayanan anting kabutilan a mustasa, sabyan yu kanining dutung a sicómoro: Mabagut ka, at mitanam ka king dayatmalat, at pamintuan na kayu.

7 & Dapot, ninu kekayu ing makimetung a alipan a sasaru, o magpastul tupa, nung muli neng manibatan king marangle sabyan na kea: Ume ka kening agad, lukluk ka king dulang,

8 e na pa munang sabyan kea: Isadia mu kung aya-

punan, at magbabat ka, at sumuyu ka kaku anggang ibat kung mengan at mininum ; at kaibat na niti ika mangan ka at minum ka ?

9 ꝓ Pasalamat ya king alipan uling depatan na ing inutus na kea ?

10 Ikayu makanyan mu naman, nung arapat yu na ngan ing inutus ku kekayu, sabyan yu : Alipan keng alang kabaldugan : uling depatan mi ing katungkulan ming daptan.

Pamipakayap karing apulung leproso.

11 At milyari king inyang tuturu ya Jerusalem, lalabas ya king pilatan na ning Samaria, at ning Galilea.

12 At inyang lungub ya king metung a nayun, dinatang lang sasalubungan de ding apulung lalaking leproso, at tinuknang la king makarayu ;

13 at sikan da ing siwala ra, ngara : Jesús, Maestro, pakalulan mu kami.

14 At inyang ikit na la, sinabi na karela : Ume kayu, at pakit kayu karing sacerdotes. At milyari kabang mame la melinis la.

15 At ing metung karela, inyang ikit nang kinayap ya, mibalik ya, pupurian ne ing Dios king masikan a siwala ;

16 at migsakab ya king bitis na, at pasalamat ya kea ; at iti metung yang tau Samaria.

17 At mekibat ya i Jesús, ngana : ꝓ E la melinis ding apulo ? ꝓ Dapot nu la karin ding siam ?

18 ꝓ Ala nang aliwang meakit mibalik, at munye kapurian king Dios, nung e iting aliwang balayan ?

19 At sinabi na kea : Talakad ka, mako ka ; ing kasalpantayanan mu pepakayap na ka.

King biglang panyatang na ning kaarian na ning Dios.

20 At kukutnan de ding fariseos, nung kapilan ya datang ing kaarian na ning Dios, pekibatan na la, at ngana : Ing kaarian na ning Dios e datang a mayayakit ;

21 at e ra sabyan : ꝓ Oining keni ! ó ꝓ atiu kean ! uling, oini, ing kaarian na ning Dios atiu kilub yu.

22 At sinabi na karing keang alagad : Datang la ding

aldo, a pagnasan yung akit ing metung karing aldo na ning Anak ning tau, at e ye akit.

23 At sabyan da kekayu : i oining keni ! ó i oyang kean ! E ko mame numan karin, at e ko tutuki karela.

24 Uling antimo ing kildap, nung kildap ya manibat king metung a wakas a atiu dalam ning banua, kikislap angga king sumangid nang wakas ning dalam ning banua, makanyan mu naman ing Anak ning tau king aldo na.

25 Dapot dapat pamu king ya mibata yang dakal a bague at isakuil ne ning daing iti.

26 At antimo ing milyari karing aldo nang Noé, makanyan mu naman ing malyari karing aldo na ning Anak ning tau :

27 mamangan la, mimum la, mikakasal la at mangasal la, angga king aldo a linub ya i Noé king daung ; at dinatang ing albug a linipul karela ngan.

28 Makanyan mu naman nung makananu ing milyari karing aldo nang Lot : mamangan la, mimum la, manyali la, misasali la, tatanam la, manalakad la ;

29 dapot king aldo a i Lot meko ya Sodoma, minuran api at asupri menibat banua, at melipul la ngan.

30 Makanyan mu naman ing malyari king aldo a mibulalag ya ing Anak ning tau.

31 King aldo a ita, ing makaukiat king bubungan, at ding bandi na atilu bale, e kukuldas bang dalan na la ; at makanyan mu naman ing atiu king marangle, e mumuli king ibatan na.

32 Ganakan ye ing asawa nang Lot.

33 Ing magkapilit miligtas king bie na, mawala ya kea ; at ing miwala king bie na aingat ne niti.

34 Sasabyan ku kekayu, king benging ita mayakit la ding adua king metung a pagkeran : ing metung mayakua ya, at ing kadua malakuan ya.

35 Aduang babai mayakit lang miabe guiguiling : ing metung mayakua ya, at ing kadua malakuan ya.

36 Aduang lalaki mayakit la king marangle : ing metung mayakua ya, at ing kadua malakuan ya.

37 At pekibatan de, ngara : i Nukarin, Guinu ? At ya sinabi na karela : Nung nuya karin ing katawan, karin la naman mitipun ding balawe.

Alimbawa king marawak a ukum.

18 AT sinabi ne karela metung a alimbawa, bang ituru na king ila kailangan lang manalangin parati, at e ra painan ing lub da,

2 at sinabi na: Ating metung a ukum king metung a ciudad, a e tatakut king Dios, at e ne gagalang ing tau.

3 Ating munamang metung a babaing mebalu king ciudad a ita, a daratang ya kea, ngana: iablas mu ku king kanakung salang.

4 At ya e mebisa king mapilan a panaun: dapot kaibat na, sinabi na king keang sarili: Aguiang e ku tatakut king Dios, at e ku gagalang king tau.

5 makanyan man, antining iting babaing mebalu pangabalan na ku, iablas ke kea; bang e ne parating daratang at e na na ku papagalan lilingasngasan.

6 At sinabi na ning Guinu: Pakiramdaman yu ing sabi na ning ukum a marawak.

7 At ing Dios e no wari ipanlualu ding keang pili a kukulisak kea king aldo at bengi, at makanyan man, maragul ya kapanupayan tungkul karela?

8 Sasabyan ku kekayu king panlualu na la king kamamala-guanan. Makanyan man ing Anak ning tau, nung datang ne, makakit ya kayang kasalpantayanan keti sulip?

Alimbawa king fariseo at manyingil buis.

9 At sinabi na ne man iting alimbawa karing manalig king keang sarili, king ila, banal la, at lilibakan da la ding aliwa:

10 Ding adua katau menik la king pisamban at manalangin, ing metung fariseo ya, at ing kadua manyingil yan buis.

11 Ing fariseo makatalakad yang manalangin king sarili na, king anti kanini: Dios, pasalamatan ku keka, king e ku anti ding aliwang tau, mapanako, mapanalipit, mapagpaliwas, at e ku anti man ining manyingil buis.

12 Magayunu kung makaladua king paruminggu; babie kung sikapulu king anggang kayatinnan ku.

13 Dapot ing manyingil buis, makarayu ya, e no buiring italanga muman banua ding mata na; dapot durugdugan ne ing salu na, ngana: Dios, pakalulu ka kakung palpikasala.

14 Sasabyan ku kekayu king iti tinipa yang minuli bale mipatutuan ya pang banal king metung ; uling ding anggang magpakasaplala, maumis la ; at ing ninumang magpakaumis, misaplala ya.

Bebendicionan nong Jesús ding anak.

15 At daralan da la naman kea ding anak banong apisan, at inyang akit da iti ding keang alagad, sebyanan da la.

16 Dapot i Jesús inaus na la, at ngana : Paburen yong lumapit kanaku ding anak, at e yo ambanganan ; uling karela ing kaarian na ning Dios.

17 King katutuan sasabyan ku kekayu, king ninu ya man a e ne tanggapan ing kaarian na ning Dios a antimong metung a anak, e lungub kea.

Ing kayanakan a mabandi.

18 At kiman ne ning metung a pekapun, ngana : ¿ Mayap a Maestro, nanung daptan ku bang manan ku ing bie alang angga ?

19 At i Jesús sinabi na kea : ¿ Bakit ausan mu kung mayap ? Alang mayap ninuman, nung e metung ya mu, ing Dios.

20 Balu mu la ding utus :

E ka paliwas ;

E ka makamate ;

E ka manako ;

E ka sasaksi king e katutuan ;

Igalang me i ibpa mu at i indu mu.

21 At ya ngana : Detinang sablang bague tiparan ko ngan manibat king kayanakan ku.

22 At inyang damdaman nang Jesús iti, sinabi na kea : Kulang ka pang metung a bague : Ing anggang kayatinan mu, pisali mu, at pirakerakayan mu ngan karing maluka, at mikapibandian ka banua ; at ume ka keni tuki ka kaku.

23 Dapot ya, inyang damdaman na iti, melungkut yang bina, uling tatu yang mabandi.

24 At inyang ikit nang Jesús, sinabi na : Kasakit da nang lungub king kaarian na ning Dios ding ating pibandian.

25 Mayan ya pang lumabas ing metung a camello king bushus na ning metung a karayum, king ing metung a mabandi lungub ya king kaarian na ning Dios.

26 At ding mekaramdam kaniti, sinabi ra : ¿ At minu pin ing malyaring miligtas ?

27 At ya sinabi na : Ding bague a e mapalyari nung karing tau, mapalyari king Dios.

28 I Pedro sinabi na : Oini, ikami likuan mi ing kekami at tikian da ka.

29 At ya sinabi na karela : King katutuan sasabyan ku kekayu, king ala ninuman a likwan ne ing bale, ó asawa ó ding kapatað, ó ding pengari, ó ding anak, uli ning kaarian na ning Dios,

30 a e tanggap lalung dakal king panaun a iti, at king panaun a daratang ing bie alang angga.

Inulan nang Jesús ing keang kasakitan.

31 At tiniptun no ding labingadwa, sinabi na karela : Oini, king manik ta Jerusalem, at mipamintuan ngan ing sablang bague a sinulat da ding manula tungkul king Anak ning tau.

32 Uling miabie ya karing nación, at malibak ya, at malapastangan ya, at miluran ya ;

33 at kaibat deng peluka paten de ; at king katlung aldo subli yang mie.

34 At ila ala lang atalastas kareting bague, at ing amanu iti mitakpan karela ; at e ra atalastas ing sasabyan na.

Ing bulag Jericó.

35 At milyari, king inyang milapit ya Jericó, ing metung a bulag makalukluk ya lele dalan magpalimus ya.

36 At antining dimdam no ding keraklan a lalabas, kitang na nung nanu ita.

37 At sinabi ra kea, king : Jesús tau Nazaret lalabas ya.

38 At ya guinulisak ya, ngana : ¡ Jesús, Anak nang David, pakaluluan mu ku !

39 At ding king mumuna sasabyanan de bayang tuknang : dapot ya lalu na pang pakagulisak : ¡ Anak nang David, pakaluluan mu ku !

40 I Jesús pin tinuknang ya, inutus nang dalan de kea. At inyang milapit ne, kitnan ne :

41 ¿ Nanu ing buri mung daptan ku keka ? At ya ngana : Guinu, manakit ku sa nang pasibayu.

42 At i Jesús sinabi na kea : Manakit ka : ing kasalpantayan mu linigtas na ka.

43 At kabud menakit ya, at tinuki ya kea, pupuryan ne ing Dios ; at pamanakit na ning mabilug a balayan kaniti, minye yang kapuryan king Dios.

Zaqueo ing manyingil buis.

19 AT inyang lulub ya i Jesús, daralan ya Jericó.

2 At, oini, ing metung a lalaki a mayayaus Zaqueo metung yang pekapun ding manyingil buis, at mabandi ya.

3 At pagpilitan neng akit i Jesús nung ninu kaya ya, dapot e na arapat, uli ra ding keraklan, antining pandak ya.

4 At milai ya pin king mumuna, at minukiat ya king metung a dutung a sicómoro, bang akit ne ; uling karin ya lumabas.

5 At inyang miras ya i Jesús king tulid a ita, tinalanga ya, sinabi na kea . Zaqueo, malagwa ka ; kuldas ka ; uling ngeni kailangan ing manlayunan ku bale mu.

6 At ya kinuldas yang mirarapal, at tinggap neng masaya.

7 At inyang akit da iti, bubulung la ngan, ngara : mine yang minlayunan king metung a taung palpikasala.

8 Dapot i Zaqueo, kaibat nang tinalakad, sinabi na king Guinu : Oini, ing kapitna ning bandi ku, Guinu, babye ku karing maluka ; at nung sakali sekiman ke ing ninuman, isusubli kung makatapat.

9 At i Jesús sinabi na kea : Ngeni ing kaligtasan dinatang king bale a iti ; uling ya man anak neng Abraham.

10 Uling ing Anak ning tau dinatang ya baneng panintunan at iligtas ing mewala.

*Alimbawa karing a pulung mina.**

11 At kabang ila pakiramdam na da iting bague, sindu na, at sinabi ne ing metung a alimbawa, uling malapit ne Jerusalem ; at uling ila ukulan da king ing kaarian na ning Dios pakit ya.

12 Sinabi na pin : Ing metung a taung makamal mine ya

* Metung yang salapi karin Roma a ing alaga an apat apulung pesos.

king metung a marayung labuad, bayang tanggap metung a kaarian, at mibalik ya kanita.

13 At inyang inaus na la ding apulu nang alipan, dininan nong apulung mina at ngana karela: Mangalakal kayt angga keng datang ku.

14 Dapot ding keang kabalayan kasaman de: at pepatagal de king metung a tubud, ngara: E mi buri king iti magari ya kekami.

15 At milyari inyang mibalik yang pasibayu, kaibat neng tinggap ing kaarian, pepayaus na la ume king arapan na ding alipan a deta, a nung kenu ne binie ing salapi, banang abalu nung magkanu ing akalakal da balang metung.

16 At dinatang ya pin ing mumuna, ngana: Guinu, ing mina mu migtubu yang apulung mina.

17 At sinabi na kea: Mayap, alipan a mayap: antining migtapat ka king binang ditak, atin kang kayupayan karing apulung ciudad.

18 At dinatang ya ing kadwa, ngana Guinu, ing mina mu migtubu yang limang mina.

19 At makanyan mu naman ing sinabi na kaniti: Ika atin ka namang kayupayan karing limang ciudad.

20 At dinatang ya ing katlu, ngana: Guinu, oini ing mina mu, a selikut ke king metung a panyu.

21 Uling mitakutan ku keka, uling tau kang mabangis: kakuanan mu ing e mu binili, at papalutan mu ing e mitenam.

22 Sinabi na kea: Marawak a alipan, king keka muring asbuk atulan da ka: ¿Balu mu king aku tau kung mabangis, king kakuanan ku ing e ku binili, at papalutan ku ing e ku tenam?

23 ¿at bakit pin e me binili ing salapi ku king pipanilasanan salapi, bang king panyatang ku adwan ke pati ing tubu?

24 At sinabi na karing makarungut: Ilako ing mina, at ibie ye king makiapulung mina.

25 At ila sinabi ra: Guinu, atin neng apulung mina.

26 Sasabyan ku kekayu, king ing ninumang makiatin, mirinan ya; dapot ing ala, itamang atiu kea nilako kea.

27 Makanyan man deting kakung kasalang, a e la bisa king aku magari ku karela, dalan yo keni, at tabtaban yo batal king arapan ku.

Masayang panlub nang Jesús Jerusalem.

28 At ya kaibat nang sinabi iti meko ya bang manik Jerusalem.

29 At milyari, king inyang datang ya malapit king Betfage, at Betania, king bunduk a ausan dang Olivar, mitubud yang dawa karing keang alagad,

30 ngana: Ume kayu king katulid a nayun, kalub yu karin, akit ye ing metung a biceru a makatali, a kea ninumang tau ala pang sinake: kalagan ye, at dalan ye.

31 At nung ating kukutang kekayu. ¿Bakit kakalagan ye? Makanyan ing sabyan yu: Ing Guinu kailangan ne.

32 At meko la ding tiburan, at disan da antimo ing sinabi na karela.

33 At inyang kakalagan de ing biceru, ing makibandi kaniti sinabi na karela: ¿Bakit kakalagan ye ing biceru?

34 At ila sinabi ra: Ing Guinu kailangan ne.

35 At dela re kang Jesús; at pangasable na ning karelang imalan king gulut na ning biceru, seke re babo i Jesús.

36 At kabang lalakad ya, lintang da ing karelang imalan king dalan.

37 At inyang malapit na la king pamanguldas king bunduk da ding Olivos, ing anggag kekaldan da ding alagad, migmula lang metula, at minuri king Dios king masikan a siwala, uli na ning anggag dapat a makikayupayan a ikit-da,

38 ngara:

¡Mapuri ya sa ing Ari a daratang king laguin ning Guinu; kapayapan karin banua, at ligaya karing katasan!

39 At ding mapilan karing fariseos a makasamut karing malda, sinabi ra kea: ¡Maestro, sabyanan mo ding kekang alagad!

40 At ya mekibat ya, sinabi na: Sasabyan ku kekayu king nung deti tuknang la, ding batu gulisak la.

41 At inyang mpiras ne king malapit at ikit ne ing ciudad, menangis ya king uli na,

42 ngana: ¡Ah, nung ika man akilala mu sana, king aldo a iti, ding bague a dikil king kekang kapayapan! dapot ngeni makasalikut karing mata mu.

43 Uling datang la keka ding aldo, a bakuran da kang kuta

ding kekang kasalang, at kubkuban da ka, at lipitan da ka king misusumangid ;

44 at isaldak da ka king gabun ; at ding anak mu, a atiu keka, at e re lakuan keka ing metung a batang makatumpak batu ; antining e mu kilala ing panaun a keka pamanyalo.

Pamanlinis king Pisamban

45 At inyang lungub ya king pisamban, pigmulan nong tinabi ding anggag misasali karin,

46 sinabi na karela : Makasulat : Ing bale ku maguing-bale ne ning panalanginan ; dapot ikayu guewa yeng lukib da ding mapanako.

47 At tuturu ya aldoaldo king pisamban. Dapot ding pekapun da ding sacerdotes, at ding escribas, at ding pekapun na ning balayan pagpilitan deng yarian.

48 At e la manakit nanumang bague a malyaring daptan da kea, uling ing mabilug a balayan makapanaya a makiramdam kea.

King binyag nang Juan.

20 AT milyari king misan a aldo, kabang tuturu na ing balayan karin king pisamban, at panaral ne ing evangelio, linapit la kea ding pekapun da ding sacerdotes at ding escribas kayabe ro ding makatwa,

2 at pekisabyan de, ngara : Sabyan mu kekami king nanung kayupayan daraptan mo deting bague, ó ninu itang minye keka kaniting kayupayan.

3 Dapot ya mekibat ya, ngana karela : Aku man kutnan da kayu namang metung a bague ; pakibatan yu ku pin :

4 ¿ Ing binyag nang Juan king banua, ó karing tau ?

5 Dapot ila misabisabi la king sarili ra, ngara : Nung sabyan tamu : King banua, sabyan na : ¿ Bakit pin e ye peniwalan ?

6 Dapot nung sabyan tamu : Karing tau, ing mabilug a balayan batuan na katamu, uling maniwala ya king i Juan metung yang profeta.

7 At mekibat la king e ra balu nung kaninu ya.

8 At i Jesús sinabi na karela : Aku man e ku naman

sabyan kekayu nung kaninu kayupayan daraptan ku iting bague.

Alimbawa karing marawak a mananaman.

9 At pigmulan nang sinabi king balayan iting alimbawa : Ing metung a tau menanamman yang metung a uvasan, at pepabuis ne karing mananaman, at mine ya king aliwang balayan king makabang panaun.

10 At king kapanaunan mitubud yang metung a alipan karing mananaman, bareng dinan king bunga na ning uvasan ; dapot peluka re ding mananaman, at pepaulian deng alang darala.

11 At minutus ya pang aliwang alipan ; at iti man peluka re at pepalakuan deng alang darala.

12 At minutus ya naman king katlu ; at iti sigatan da ya naman, at tinabi re.

13 At sinabi na ning Guinu ning uvasan : ¿ Nanung daptan ku? itubud ke ing Anak kung kaluguran : mekad iti igalang de.

14 Dapot inyang akit de ding mananaman inisip na ning metung at metung, ngara : Iti ya ing magmana ; paten ta ya, bang ing mana mike kekatumu.

15 At inyang atabi re lual ning uvasan, pete re. ¿ Nanu pin ing daptan na karela ning Guinu ning uvasan ?

16 Datang ya at lipulan na la ding mananaman a deti ; at bye na ing uvasan karing aliwa. At ila inyang dimdam da ti, ngara : ¿ Mananusang e mapalyari !

17 Dapot ya linawe na la, ngana : ¿ Nanu pin ining makasulat :

Ing batung guewa rang alang kabaldugan ding manalakad,

ya rin ing meguingpitumpakan king panyuluk ?

18 Ing munang mabaldug babo na ning batung ita, mangalasi ya ; dapot ninumang asaldakanan na isalbag neng anting alikabuk.

Ing pisasabyan king buis.

19 At ding escribas at ding pekapun da ding sacerdotes pagpilitan deng dakpan king oras a ita, dapot mitakutan la

king balayan; uling atalastas da king sinabi ne ing alimba-
wang iti salang karela.

20 At subuksubukan de, mitubud lang magamasid a mag-
kakanuaring banal, bareng arakap king kean amantu, at aibie re
king pangasakup at king kayupayan na ning pekapun:

21 At deti kitnan de, ngara; Maestro, balu mi king ika
manyabi ka at tuturu kang binang matulid; at e mu lalawan
ing pangatau ning ninuman, nung e ituturu me ing dala na
ning Dios king katutuan.

22 ¿Katuliran munye buis king César, ó ali?

23 Dapot ya, atatalastas na ing karelang kalalangan, sinabi
na karela:

24 Pakitanan yu kung metung a denario. ¿Kaninu ya
ing larawan na at ing makasulat kaniti? At sinabi ra:
Kang César ya.

25 At ya sinabi na karela: Bayaran yu pin kang César,
ing kang César, at king Dios ing king Dios.

26 At ila e ra atalastas ing amanu king arapan na ning
balayan: at mipamulala la king keang pakibat, migtahimik la.

Ding Saduceos at ing pamanyubling mie.

27 At inyang datang la ding mapilan karing Saduceos, ding
sasabi king alang pamanyubling mie, kitnan de, ngara:

28 Maestro, i Moisés kekami sinulat na: Nung ing kapatad
nang lalaki ning ninuman mate ya a makiasawa, at alang
anak, kuanan ne ning keang kapatad ing asawa na, at dinan
neng bini ing keang kapatad.

29 Atin ping pitung mikakapatad a lalaki; at mekiasawa ya
ing pangane, at mete yang alang anak;

30 at ing pangadwa at ing pangatlu mekiasawa la king
mebalu;

31 a makanyan la naman ding pitu e la milakuan a anak
at mete la.

32 Kaibat mete ya naman ing babai.

33 Ing babai pin king pamanyubling mie, ¿kaninu ya
karela maguingasawa? uling ya meguingasawa re ding pitu.

34 At i Jesús sinabi na karela: Ding anak king yatung iti
makiasawa la, at piasawanan da la;

35 dapot detang mibibilang karampatan a apakikuanan da

ing bie paintungul, at ing pamaniubli rang mie ding mete, e la makiasawa at e la papakiasawa ;

36 uling e no malyaring mate ; uli ning katulad da no ding angeles, at anak no ning Dios, uling anak la king pamanyubling mie.

37 Dapot tungkul king pamibangun da ding mete, pepakilala na namang Moisés king zarza, inyang mamas ya king Guinu, Dios nang Abraham, Dios nang Isaac, at Dios nang Jacob.

38 Uli ning e re Dios ding mete, nung e ding mabie ; uling ding sabla mabibie la king uli na.

39 At ding mapilan karing escribas mekibat la, ngara : Maestro, mayap mung sinabi.

40 Uli ning e no mengangas kutang pang aliwa kea.

Ing Cristo, anak neng David.

41 Dapot ya sinabi na karela : ¿Bakit sasabyan da king ing Cristo anak neng David ?

42 Uling i David murin ing sasabi king libru ding Salmos : Sinabi na ning Guinu king Guinu ku : Lukluk ka king wanan ku,

43 angga king gawan kong dalpakan da ding bitis mu ding kekang kasalang.

44 I David pin inaus neng Guinu na, ¿at bakit anak ne ?

Pipintasan nong Jesús ding Escribas.

45 At daramdaman ne ngan ning mabilug a balayan, sinabi na karing keang alagad :

46 Mimingat ko karing escribas, a bisa lang lumakad makaabit, pagdiwatan da ing pamamugue karela karing plasa ; at ding mumunang tuklukan karing sinagoga ; at ding makaunang piluklukan karing apunan :

47 deti lalaklukan do ding bale ra ding babaing mebalu, at ing sasangkan da ing makabang panalangin : deti tanggap lang lalung maragul a atul.

Ing ain na ning malukang babaing mebalu.

21 AT inyang tinas no ding mata na, ikit ne ing mabandi a babaldug do ding karelang limus king kaba na ning ain.

2 At ikit na ya naman ing metung a babaing mebalung maluka, a babaldug karin adwang utsabas.

3 At sinabi na: Tutuman sasabyan ku kekayu, king iting babaing mebalung maluka mibaldug yang maiguit karing sabla.

4 Uling deti ngan, king atiung labis da yang karelang bildug king ain; dapat iti king kalukan na bildug na ing anggag pagkabie nang atiu kea.

Ing aral king ula—Ing pamagmula ning sindak.

5 At kabang pakisabyan de ding mapilan tungkul king pisamban, a makipamuti yang masanting a batu at damu, ngana:

6 Tungkul karing bague a deti a akakit yu datang la ding aldo a alang malakuan a batung makatumpak batu a e malagpak.

7 At ila kitnan de, ngara: Mestro, kapilan la pin malyari deting bague? At nanu ya ing tanda nung datang nong malyari deting bague?

8 At ya sinabi na: Mingat kayu a e ko papilait; uting dakal la ding datang king laguia ku, sabyan da: Aku Ya; at: Ing panaun lalapit na: e ko tutuki kareta.

9 At pati mekaramdam kayu king pamipamuk at kaguluan e ko mangasdan; uling kailangan king malyari pamu deting bague; dapat e kaagadagad datang ing kapupusan.

10 Kanita sinabi na karela: Talakad ya ing naci6n salang king naci6n, at kaarian salang king kaarian;

11 at mikamangasikan a ayun at king miayaliwang karinan mikadanup at mikasalut; at mikaating bague makasdan at mangaragul a tandang manibat banwa.

12 Dapat bayu malyari ing anggag bague a iti dakpan da kayu, at ligaligan, ibie ra kayu karing sinagoga, at karing sukulan, dalan da kayu arap ding arian, at ding pekapun, king uli na ning laguia ku.

13 Iti malyaring pamipatutu kekayu.

14 Ibili yu pin king kekong pusu a e yu piisipan nung makananu ing dapat yung ipakibat.

15 Uling aku dinan da kong asbuk at kabiasnan, a ding anggag kasalang yu e ra arapat ing lumaban, at tumutul.

16 At ibie ra kayu aguiang ding pengari yu, at ding kapatad yu, at ding kamaganak at ding kakaluguran ; at papate ra la ding mapilan kekayu.

17 At pikasaman da kayu ding sabla, king uli na ning laguii ku.

18 Dapot ing metung mang buak ning kekong buntut e mipahamak.

19 King kekong kapibabatan akamtan yo ding kaladwa yu

*Ing aral king ula (katuglung) ; ing maragul
a kapaglunusan.*

20 Dapot pamanakit yu king Jerusalem a makakubkub yang ejercito kanita atalastas yu na king ing keang pangasaldak makalapit na.

21 Kanita ding atilu king Judea, tumakas la karing bunduk ; at ding atilu king libutad na, lual la ; at ding king gutad, e no lungub kea.

22 Uling deti aldo no ning pamanablas, bang matupad ding anggang bague a makasulat.

23 Kalulu na la ding mabuktut, at ding pasusu, king panaun a ita ! uling mikamaragul a kalipitan keti sulip, at kasbu tungkul king balayan a iti.

24 At mangaragsa la king taram na ning sandata, at dalan lang bihag karing anggang naci6n ; at ing Jerusalem maramusak ya karing naci6n, angga king matupad ing panaun da ding naci6n.

*Ing aral king ula (katuki) : ing pamibalik ning
Anak ning tau.*

25 At mikaating tanda king aldo, at king bulan, at karing datuin ; at keti sulip mikakapagbitkilan karing naci6n, a mangatilihan la uli ning biung na ning dayatmalat at ning alun ;

26 mayayat la ding tau makaingguil king takut, at king pamanaya ra karing bague a datang king babo na ning labuad ; uling ing kayupayan karing banuwa galo la ngan.

27 At kanita akit de ing Anak ning tau datang ya king metung a biga a makiupaya, at dakal a ligaya.

28 Dapot nung mipagmulan nong marapat ding bague a deti, matna kayu, at itas yu la ding buntut yu ; uling ing kekongpangayatbus malapit na.

29 At sinabi ne karela ing metung a alimbawa : Lâwan ye ing higuera at ding anggang dutung :

30 nung mikakabulung na la, akit yu, at ikayu man kabaluan yu king ing verano* malapit na :

31 makanyan mu naman ikayu, nung akit yu nong mapapalyari deting bague, talastasan yu king malapit na ing kaarian na ning Dios.

32 Tutu man sasabyan ku kekayu, king e la milabas ding bait ngeni, anggang ing sabla e marapat.

33 Ing banua at ing gabun lumipas la, dapot ding amanu ku e la lumipas.

Ing aral king ula (kapupusan) ; ing pamaningat.

34 Mingat ko pin king kekong sarili magkang ding pusu yu masna la king katakawan at kalasingan, at king kasiasatan king bie a iti, at bigla yang datang kekayu ing aldo a ita, antimong metung a silu.

35 Uling datang ya karing anggang manuknangan king babo na ning mabilug a yatu.

36 Lumame ko pin, kabang panaun at manalangin, bayung apanginlagan iting sablang bague a datang, at mitalakad king arapan na ning Anak ning tau.

37 At aldoaldo tuturu ya king lub ning pisamban ; at king bengi mamako ya at manuknangan ya king bunduk a mayayaus ing Olivar.

38 At ing mabilug a balayan mame keang maranun, bang pakiramdaman ne karin king pisamban.

Ing alaga ning pamaglilu.

22 DAPOT lalapit na ing aldo ning pista ra ding Azimos a ausan dang Pascua.

2 At ding pekapun da ding sacerdotes, at ding escribas manintun lang paralan a nung makananu reng apapate ; uling tatakut la king balayan.

* Metung ya karing apat nang dake ning panaun king pabanua, a karing labuad nangan king amyenan ya ing kalaldo.

3 Da'pot i Satanás linub ya kang Judas, a mayayaus Iacar-iote, a metung ya karing labing adwa.

4 At ya mine ya, at mekisabi ya karing pekapun da ding sacerdotes, at ding ukum, nung makananu neng a ibie karela.

5 At ila metula la, at pisanmetung da ing dinan deng salapi.

6 At pepaintulut na; at manintun yang masanting a panaun bang a ibie ne karela makakawani king keraklan.

Ing tauling Pascua; ing banal a apunan.

7 At dinatang pin ing kaaldawan na ning Ázimos, a kaniti kailangan idaun ya ing cordero king Pascua.

8 At tinubud ne i Pedro, at i Juan, ngana: Ume kayu, isadya ye keklatamu ing cordero, batang mangan.

9 At ila sinabi ra kea: ¿Nukarin ing buri mung isadya mi?

10 At ya sinabi na karela: Oini, pangalub yu king ciudad, asalubungan na ko ning metung a lalaking magdalang metung a bangang danum: tukian ye angga king bale a nung nuya lungub;

11 at sabyan yu king makibale: Ing Maestro sasabyan na keka: ¿Nuya karin ing silid a pipanganan ku king apunan king Pascua a kayabe ko la ding kakung alagad?

12 At ya ituru ne kekayu ing metung a maragul a silid a matas, a makagayak: isadya yu karin.

13 Ila mine la, ikit da anti ing sinabi na karela; at sidya ra ing Pascua.

14 At inyang datang na ing oras, mighilig ya king dulang; at ding apóstol abe na la.

15 At sinabi na karela: Binang pignasan kung mangan kayabe yu kaniting Pascua bayu ku magkasakit.

16 Uling sasabyan ku kekayu, king iti e ku ne kanan angga king iti mituparan ya king kaarian na ning Dios.

17 At kinua ne ing metung a copa, at inyang mekapasalamat ne, sinabi na: Kuanan ye iti, at pirakerakayan ye.

18 Uling sasabyan ku kekayu, king e na ku minum manibat ngeni king bunga na ning uvas, anggang e datang ing kaarian na ning Dios.

19 At kinanua yang metung a tinape, at kaibat nang pepasalamat, pinisi ne, at binye ne karela, ngana: Iti ya ing

katawan ku, a miabye king uli yu ; daptan yu iti king pami-gaganaka kanaku.

20 Makanyan mu naman ing copa, kaibat dang minapun, sinabi na :

Iting copa ya ing bayung tipan king daya ku, a iti mibubu king uli yu.

21 Dapot oini ing gamat na ning munye kanaku kayabe ke king dulang.

22 Uling king katutuan ing Anak ning tau ume ya agpang king pikayari ; dapot ; kalulu ne itang taung mipamye kea !

23 At ila kanita pigmulan dang kitnan ing sarili ra, ninu kaya karela ing dapat kaniti.

Ing maragul kabas na ya rin ning malati.

24 At milyari ing mitatua la tungkul king nung ninu karela ing maguing pekabuntuk.

25 Dapot ya sinabi na karela : Ding arian karing naci6n papanginu la karela ; at detang makikayupayan karela maya-yaus lang talapanyapat mayap :

26 dapot ikayu e makanyan ; nung e ing maragul kekayu, maguing anti ya mo ing lalung anak, at ing pekabuntuk anti ya mo ing susuyu.

27 Uling ; ninu ing pekamaragul, ing lukluk king dulang, 6 ing sumuyu ? E itang lukluk king dulang ? dapot aku king libutad yu anti ku ing susuyu.

28 Dapot ikayu ing menatili kanaku angga king pamanuksura kaku.

29 At aku pangakuanan da kong metung a kaarian, antimo ing pamangaku na kanakung Ibpa ku ;

30 bang mangan kayu at minum king dulang ku king kaarian ku ; at bang lukluk kayu karing luklukan, mukum karing labing adwang tribu ning Israel.

Pepabaluan ne i Pedro.

31 Sim6n, Sim6n, oini, king i Satan6s inawad na kayu bang aliglig na kong anting trigu ;

32 dapot aku delung da ka bang ing kasalpantayanan mu e

magkulang ; at ika, nung makapibalik na ka lub, papagtibayan mu la ding kapatad mu.

33 At ya sinabi na kea : Guinu, aku makasadya kung tuki keka, king sukulan, at king kamatayan man.

34 At ya sinabi na : Pedro, sasabyan ku keka king ing manuk e tulauk negeni, angga king ika paalian mung atlung ukdu king e mu ku akikilala.

Ding adwang sandata.

35 At karela sinabi na : inyang tinubud da kong alang susut, at alang suput, at alang sapin, ɔatin kong nanumang migkulang ? At ila sinabi ra : Ala.

36 At ya sinabi na karela : Dapot ngeni ing ating susut, kuanan ne ; at makanyan mu naman ing keang suput ; at ing ala, pisali ne ing keang balabal at sali yang sandata.

37 Uling sasabyan ku kekayu, king kailangan matupad kanaku ing atiung makasulat : At mibilang ya karing mangarawak ; uling ding bague a makarikil kaku ating pangatupad da.

38 At sinabi ra : Guinu, oreni ding aduang sandata. At ya sinabi na karela : Makaguiu na.

I Jesús karin Getsemani.

39 At meko ya, mine ya king bunduk da ding olivos ; antimo ing kaugalian na ; at ding alagad na naman tikian de.

40 At inyang miras ne king karinan a ita, ngana karela : Manalangin kayu bang e ko lungub king tuksu.

41 At ya kinawani ya karela antimong kabasibasan king metung a batu ; at siniklaud ya, menalangin ya,

42 ngana : Ibpa, nung buri mu, ilako me kaku ing copang iti, makanyan man e marapat ing kaburian ku, nung e ing keka.

43 At pepakit ya kea ing metung a ángel a ibat banua a patibe kea.

44 At inyang mibili ya king pamipangkal ning kaisipan, lalu yang manalangin mataimtim ; at ing pawas na meguing anting maragul a patak ning daya a malalaglag king gabun.

45 At inyang talakad ne king pamanalangin na, linapit ya karing keang alagad, disnan nong matudtud king lungkut.

46 At sinabi na karela : ¿Bakit matudtud kayu? Talakad kayu, at manalangin bang e ko lungub king tuksu.

Pamanyakap kang Jesús.

47 At kabang manyabi ya, oini, ing metung a keraklan ding tau, at ing mayayaus Judas, metung ya karing labing-adwa, mumuna ya karela at linapit ya kang Jesús, bang uman ne.

48 Dapot i Jesús sinabi na kea : Judas, ¿king metung a uma pamie me ing Anak ning tau?

49 At inyang akit da ding kayabe na ing milyari, ngana kea : Guinu, ¿nung sugatanmi ya king sandata?

50 At ing metung karela sinugat ne ing alipan na ning marangal a sacerdote, at leko ne ing balugbug nang wanan.

51 Dapot mekibat ya i Jesús, ngana : Paburean yu angga iti. At inapis ne ing keang balugbug, pepakayapan ne.

52 Kanita i Jesús sinabi na karing pekapun da ding sacerdotes, at karing capitán king pisamban, at karing makatwa a memanyatang a salang kea : ¿Ikayu pesilual kayu antimong lapán king metung a tulisan makasandata kayu at makapalupalu?

53 inyang abe yu ku aldoaldo king pisamban, e yo guewang ding gamat yu salang kanaku ; dapot iti yang kekong oras, at ing kayupayan na ning dalumdum.

Pamilingad nang Pedro kang Jesús.

54 At dekapán de, dela re, at linub de king bale na ning marangal a sacerdote. At i Pedro tikian neng marayu.

55 At inyang patau lang api king lalam bale, at pesilukluk la, i Pedro linukluk ya lbutad da.

56 At metung yang ipus a babai ing mekakit kea kabang makalukluk ya king masala, pegumasdan ne, at ngana : Ini man kayabe ne.

57 At ya pepaalian na, ngana : Babai, e ke akikilala.

58 At miumanuman ditak ikit ne ning metung, ngana : Ika man metung ka karela. At i Pedro ngana : Tau, ali ku.

59 At inyang milabas na ing ating metung a oras, ing metung patutuan na a bibitasan ne, ngana : Katutuan king iti abe nea naman uling tau ya Galilea.

60 At i Pedro sinabi na : Tau e ku balu ing sasabyan mu. At kanita muring salukuyan na pang manyabi, ing metung a manuk tinulauk ya.

61 At melikid ya ing Guinu, linawe ne i Pedro ; at aganaka nang Pedro ing amanu na ning Guinu, a sinabi na kea : Bayu ya tulauk ing manuk ngeni paalian mu kung makatatlu.

62 At ya inyang linual ya lual, menangis yang kapaitpaitan.

I Jesús king arap ning sanedrin.

63 At ding lalaking magbante kea, lilibakan de, papalduan de ;

64 At tikpan do ding mata na tatampalingan de lupa, at kukutang da kea, ngara : Ulan mu, ¿ ninu ing tinampaling keka ?

65 At dakal a miayaliwang bague ing sinabi ra salang kea, a palmuran de.

66 At inyang mayabak na, mitipun ing pulung da ding makatwa na ning balayan, a pekapun da ding sacerdotes, at ding escribas, at dela re king karelang sanedrin,

67 ngara : ¡ Nung ika ing Cristo, sabyan mu kekami ! Dapat ya sinabi na karela : Sabyan ku man kekayu, e yu ku rin paniwalan ;

68 at nung ikayu kutnan da na ko man, e yu ku pakibatan,

69 dapat manibat ngeni ing Anak ning tau lukluk ya king wanan na ning upaya ning Dios.

70 At sinabi ra ila ngan : ¿ Ika pin ing Anak ning Dios ? At ya ngana karela : Ikong sasabi king aku.

71 At sinabi ra : ¿ Nanu pang pamipatatung kailangan tamu ? uling itamu murin dimdam tana king asbuk na.

I Jesús king arap nang Pilato at king arap nang Herodes.

23 AT pesitalakad la ding anggang kekaldan da, dela re king arap nang Pilato.

2 At pigmulan deng simbung, ngara : Ini ikit mi yang parawakan na ing kekeng nación, at babawal na ing munye buis kang César, ngana king ya ing Cristo, ing Ari.

8 Kitnan neng Pilato at ngana : ¿ Ika ing ari ra ding Judios ? At ya pekibatan ne, ngana : Ika, sasabyan mu.

4 At i Pilato sinabi na karing pekapun da ding sacerdotes, at king keraklan : Nanumang kasalanan e ku manakit king taung ini.

5 Dapot ila lalu rang pipilit, ngara : Guguluan na ing balayan, a tuturu ya king mabilug a Judea, manibat Galilea angga keti.

6 At i Pilato inyang damdaman na iti kitang na nung iti tau ya Galilea.

7 At inyang atalastas na king ya atiu king sasakupan nang Herodes, peparala ne kang Herodes, a iti atiu naman Jerusalem king panaun a ita.

8 At i Herodes, inyang akit ne i Jesús, tutu yang metula ; uling maluut na neng pagnasan akit, uling ya mekabalita ya tungkul kea ; at manaya yang makakit nanumang malang dapat na.

9 At dakal ing pengutang na kea ; dapot ya e ya mekibat nanuman.

10 At karin la ding pekapun da ding sacerdotes, at ding escribas dadalum deng mapilit.

11 At i Herodes patina ding keang sundalus libakan de, at inumis de, pepasuluran deng imalan ; at pepabalik ne kang Pilato.

12 At i Herodes at i Pilato mikaluguran la ketang aldo a ita ; uling deti sadia lang mipapagkamua.

13 I Pilato, tinipun na la ding pekapun da ding sacerdotes, at ding mangatas a pekapun, at ing balayan,

14 sinabi na karela : Inarap ye kanaku ing taung iti anting parawak king balayan ; at, oini, aku penuliksak ke king arapan yu, e ku menakit nanumang kasalanan kaniting tau king idadlum yu kea.

15 Aguiang i Herodes man ; uling pepabalik neng pasibayu kekatamu ; at oini, alang nanumang depatan na karampatan ning kamatayan.

16 Parusan ke pin at ibulus ke,

17 uling kailangan a mibulus metung a makasukul king pista.

18 Dapot ing mabilug a kekaldan guinulisak mipamisan ngara : Ilako me iti, at ibulus me kekami i Barrabás : !

19 a iti mesukul ya uli na ning metung a kaguluan a depatan na king ciudad, at king pamakamate na.

20 At kilisak nang pepasibayu karela i Pilato, king kapag-nasan nang ibulus ne i Jesús.

21 Dapot ila kinulisak la, ngara: Ipaku me king krus, ipaku me king krus.

22 At ya sinabi na karela king katlung ukdu: ¿Nanu ping marawak a depatan na niti? nanumang kasalanan dapat nang ikamate e ku menakit kea: parusan ke pin, at ibulus ke.

23 Dapot ila pipilit da king mangasikan a gulisak, adwan da king mipaku ya sa king krus at ing karelang siwala, minyaul.

24 At inatulan neng Pilato a marapat ing karelang yawad.

25 At binulus ne, king awad ning keraklan, itang mesukul uli ning pamangulu at pamakamate nang tau; dapot binye ne i Jesús king kaburian da.

I Jesús king dalan ning Gólgota.

26 At inyang dela ra ne, kinua re i Simón, a atau Cirene, a manibatan ya king marangle, at pepapusan de kea ing krus king gugulutan nang Jesús.

27 At tutukian ne ning metung a kekaldan na ning balayan, at ding babai a panangisan de, at panagüleen.

28 Dapot i Jesús belikdan na la ding babai, ngana karela: Anak nang babai ning Jerusalem, e yu ku tatangisan: dapot panangisan yu ing kekong sarili, at ding kekong anak.

29 Uling, oini, king datang la ding aldo, a sabyan da: Nuan la ding babaing baug at ding atian a kapilan man e menganak, at ding salung e pepasusu.

30 Kanita pagmulan dang sabyan karing bunduk: ¡Mirag-sa ko kekami! at karing bundukbundukan: ¡Takpan yu kami!

31 Uling nung king dutung a saguiwa depatan da iti, ¿nanu kaya ing daptan da king malangi?

Ing pamipaku.

32 At kea midala la naman ding adwang tulisan bang miparusan la king kamatayan.

33 At inyang miras na la king karinan a mayayaus Cal-

vario, pinaku re king krus karin; at ding tulisan, ing metung king wanan na, at ing kadwa king kaili na.

34 At i Jesús sinabi na: Ibpa patawaran mu la; uling e ra balu ing daraptan da. At pirake re ing keang imalen, king uli niti pipaningalman de

35 At ing balayan albean na; at susunu ra ne man ding pekapun at sasabyan da: Liligtas no ding aliwa, iligtas na ing keang sarili nung iti ya ing Cristo na ning Dios a pinili na.

36 Makanyan mu naman ding sundalus susunu re, pesilapit la kea dudurupanan deng aslam,

37 at ngara: Nung ika ing Ari ra ding Judius, iligtas mu ing kekang sarili.

38 At king babo na atin namang metung a sulat: **ING ARI RA DING JUDIUS ITI.**

39 At ing metung karing tulisan a makapaku, lilibakan ne, ngana: Aliwa ika ing Cristo? iligtas mu ing sarili mu, ampon ikami.

40 Dapot mekibat ya ing kadwa, sebyanan ne, ngana: Ika e ka pa tatakut king Dios, king atina ka king anti kani-ting piparusan?

41 At ikata, katuliran pin, uli ning tatanggapan ta ing karampatan a kabayaran king kekatang dapat; dapot ini e dinapat nanumang marawak.

42 At sinabi na kang Jesús: Guinu, ganakan mu kung nung datang na ka king kaarian mu.

43 At pekibatan ne: Katutuan man sasabyan ku keka, king ngeni murin akayabe ra ka king Paraiso.

44 At malapit na king oras ning kanam,* medalumdum babo na ning mabilug a yatu minangga king oras ning kasiam.†

45 At ing aldo meralumdum ya, at ing tabing ning pisamban megabak ya king libutad.

46 At i Jesús inyang kinulisak yang masikan, sinabi na: Ibpa, karing gamat mu ipanabilin ke ing kaladwa ku. At pangasabi na niti, mepatad ya inawa.

47 Inyang ikit na ning centurión ing milyari, pupuryan ne ing Dios, ngana: Katutuan iting tau banal ya.

* Oras ning kanam: ya ing ugtung aldo.

† Oras ning kasiam: a las tres ning gatpanapun.

48 At ding anggang keraklan a makatipun a makaalbe kaniti inyang ikit da ing milyari pesiuli na la a durugdugan do ding karelang salu.

49 Makanyan nu naman ding anggang kakilala na, at ding babaing tutuki kea manibat Galilea, atilu king marayu pagumasdan da ing bague a iti.

Pamikutkut kang Jesús.

50 At, oini, ing metung a lalaki a milagyung José, a iti metung yang consejero, lalaki yang mayap at banal :

51 (iti e mekisanmetung king pipulungan, aguiang karing dapat da), tubu ya king Arimatéa, ciudad da ding Judius : iti man panayan ne ing kaarian na ning Dios.

52 Iti, mine ya kang Pilato, at inawad ne ing bangkala nang Jesús.

53 At inyang akuldas na ne king krus, binalut ne king metung a ulas, at binili ne king metung a kutkutan a meاون king batu, a kaniti ala pang mikutkut ninuman

54 At aldo na ning pamisadia king Pascua at ing sábadó sasala ne.

55 At ding babaing tinuki kea manibat Galilea, ikit de ing keang kutkutan, at nung makananu yang makabili ing bangkala na.

56 At pamibalik da misadia lang pabanglu, at ungüentu.

At pepainawa la king aldo sábadó, agpang king kautusan.

Ing pamanyubling mebie.

24 AT king munang aldo na ning paruminggu, maranun a maranun mine la king kutkutan, darala ra ing pabanglung sidia ra.

2 At disan deng makayalis ing batu king kutkutan.

3 At inyang lungub la e re ikit ing bangkala ning Guinung Jesús.

4 At milyari, king kabang matitilihan la king uli na niti, oini, ding adwang lalaki migbili la siping da, makailo ing imalan da.

5 At kanitang ila mitatukutan la at makaruka la ding hupe

ra king gabun, sinabi ra karela : ¿Bakit panintunan ye karing mete ing mabie?

6 Ala yu keti, nung e sinubli yang mebie : ganakan yu nung makananu ing sinabi na kekayu inyang karin ya Galilea, ngana :

7 Kailangan king ing Anak ning tau mabie ya king gamat da ding taung palpikasala, at mipaku ya king krus, a subli yang mie king katlung aldo.

8 At ila aganaka ro ding keang amanu.

9 At pesuli la ibat la king kutkutan, at belita ra ing anggag bague a iti karing labingmetung at karing aliwa.

10 At ila di Maria Magdalena, at i Juana at i Maria indit nang Santiago ; at ding aliwang kayabe ra sinabi ro deting bague karing apóstol.

11 At babalakan dong metung a kamangmangan deting amanu at e ro paniwalan.

12 Dapot i Pedro tinalakad ya milai ya king kutkutan ; at inyang dinuku ya, ing imalan ya na mu kabud ikit na ; at mine ya bale na a magmulala king milyaring ita.

Ding adwang alagad king dalan ning Emáus.

13 At, oini, king ding adwa karela mame la king aldo mu namang iti king metung a nayun a mayayaus Emáus a makarayua ya Jerusalem anam a pulung estadio.*

14 At ila pipapagsalitan da ing anggag bague a mengapalyari.

15 At milyari king, kabang ila mipapagsalita la at mikukutan la ing metung at metung, linapit ya i Jesús at mekiabe ya karela.

16 Dapot ding mata ra ating makatakap, ban e re akilala.

17 At ya ngana karela : ¿Nanu iting salitang piasabayan yu ning metung at metung kabang lalakad kayu ? At ila tinuknang lang malungkut a lupa.

18 At metung ya karela, a mayayaus Cleopas, ngana kea : ¿Ika waring manuknangan Jerusalem, a e makibalu karing bague a karin mepalyari karing aldo a deti ?

19 At sinabi na karela : ¿Nanu lang bague ? At ila sinabi ra kea : Tungkul kang Jesús a tau Nazaret, a iti me-

* Anam a pulung estadio : adwang leguas a dayu.

tung yang manulang mayupaya king dapat at king amanu, king arapan na ning Dios at ning mabilug a balayan :

20 at nung makananung ding kekatang marangal a sacerdote at ukum, binye re bang miatulan king kamatayan at pinaku re king krus.

21 Dapot panayan ming ya ing manatbus king Israel. Dapot bukud king sablang iti, ngeni ing katlung aldo manibat king milyari la deting bague.

22 Dapot ding mapilan mu namang babai karin a kayabe mi pemasdanan da kami, deti sasala pa ati no king kutkutan.

23 At inyang e re ikit ing bangkala na, mibalik la, ngara king menakit la namang ángeles a pepakit, a ilang sinabi king ya mebie ya.

24 At mine la king kutkutan ding mapilan karing kayabe mi, at ikit da nung makananu ing sinabi ra ding babai ; dapot ya e re ikit.

25 At ya sinabi na karela : ; Oh taung alang kaisipan at mabayat a pusu king kapaniwalan king anggang sinabi ra ding manula !

26 ¿ E wari kailangan king in Cristo lumasa ya kareting bague, at lungub ya king keang ligaya ?

27 At manibat kang Moisés, at karing anggang manula, ding bague makatungkul kea selese no karing mabilug a kasulatan.

28 At ila milapit la king nayun a nu la mame ; at balamu ya atin ya pang ayan a lalung marayu.

29 Dapot ila kakawatan de, ngara : Malakwan ka kekami, uling mabebengi na, at atiu lalbug ne ing aldo. At linub ya bang malakwan ya karela.

30 At milyari, king inyang makahilig yang kayabe ra king dulang, kinwa ne ing tinape, binendiciunan ne, at pinisi ne, at binye ne karela.

31 At mebusni la ding mata ra, at akilala re ; at ya meala ya king mata ra.

32 At sinabi na ning metung at metung : ¿ E milalablab ing kekatang pusu king lub tamu, kabang pakisabyan na katamu king dalan, at kabang bubuklatan no kekatamu ding kasulatan ?

33 At pesitalakad la king oras muring ita, mibalik la Jerusalem ; at disnan dong makatipun ding labing metung, at ding kayabe ra,

34 a sinabi ra king ing Guinu katutuan sinubli yang mebie, at pepakit ya kang Simón.

35 At deti selita ra ing milyari king dalan, at nung makananu reng akilala inyang pisian ne ing tinape.

Ing pamipakit nang Jesús karing labing metung a Apóstol.

36 At kabang pisabisabyan do ding bague a deti, ya murin atiu king libutad da, at sinabi na karela : Kapayapan kekayu.

37 Dapot ila mengilabut la at mitakutan, ukulan da king manakit lang metung a espiritu.

38 At ya sinabi na karela : ¿Bakit magugulu kayu, at bakit malilyari ing pamituatua king kekong puso ?

39 Lawan yo ding gamat ku at ding bitis ku, uling aku murin pin. Salatan yu ku, at lawan, uling ing metung a espiritu ala yang laman at butul, anti akung atin a akakit yu.

40 At panga asabi na iti, pepakit no karela ding gamat na at bitis.

41 At kabang e la pa maniwala king saya ra, at mengapamulala la, ngana karela : ¿Atin ko keti a nanumang apangan ?

42 At binye re kea ing kaputut ning metung a asan a ningnang.

43 At ya kinua ne, at mengan ya king arapan da.

44 At sinabi na karela : Deti ila ding amanung sinabi ku kekayu inyang kayabe yu ku pa, king kailangan matupad ing anggag bague a makasulat tungkul kanaku king kautusan nang Moisés, at king misulat karing manula at karing Salmos.

45 Kanita ila biklat no kaisipan, bang atalastas da la ding kasulatan.

46 At ngana karela king makanyan ing misulat, a kailangan magkasakit ya ing Cristo, at subli yang mie libutad ding mete king katlung aldo,

47 magmula Jerusalem mipanaral king laguiu na karing anggan nación, ing pamanisi king kapatawaran king kasalanan.

48 Ikayu ing saksi kareking bague.

49 At, oini, aku ipadala ke kekayu ing pangaku nang Ibpa ku ; dapot manatili ko king ciudad, angga king misulud kong upaya a manibatan king katasan.

Ing pamanukiat banua.

50 At dela no lual angga king tulid ning Betania, at tinas no ding keang gamat binediciunan na la.

51 At milyari, kabang bebendiciunan na la, likuan na la at midala ya babo karin banua.

52 At ila kaibat deng simban, mibalik la Jerusalem king maragul a tula.

53 At parati lang karin king pisamban, pupuri la king Dios Yanasa.

KAPUPUSAN.

ING EVANGELIO

KANG

SAN JUAN.

Ing Verbo mikatawan yang tau.

- 1 BAT king mula Verbo ne, at ing Verbo, kagum ne ning Dios, at ing Verbo Dios ya.
- 2 Ya ibat king mula kagum na ne ning Dios.
- 3 Ing keganaganang bague mepalyari ngan king uli na, at nung e iya nanuman king melalang alang milyari.
- 4 Kea atiu ing bie ; at ing bie ya ing sulu ding tau.
- 5 At ing sulu saslag ya karing dalumdum ; dapot ding dalumdum e re atalastas.
- 6 Ating metung a tau, tubud ne ning Dios a ing lagui na Juan.
- 7 Iti dinatang yang saksi a munye patutu tungkul king sulu, bang ding sabla maniwalala king uli na.
- 8 Aliwa ya ing sulu, dapot dinatang ya bang munye patutu tungkul king sulu ;
- 9 uling ing katutuan a sulu, a pasala karing anggang tau, datang ne king yatu.
- 10 Atiu king yatu, at ing yatu melalang ya king uli na, at ing yatu e ne akilala.
- 11 Mine ya keti karing kea ; at ding kea e re tinggap.
- 12 Dapot detang kea tinanggap pigkaluban nong mipalaguiwan anak ning Dios ; detang maniwalala king lagui na.
- 13 a deti panganak la, e king daya, e king kaburian na ning laman, e king kaburian na ning tau, nung e ning Dios.
- 14 At ing Verbo mikatawan yang tau, at mekiabe ya

kekatamu (at ikit tamu ing ligaya na, ligayang antimo ing king Bugtung ning Ibpa), mitmu ya king kalam at king katutuan.

Pamipatutu nang Juan ing Maminyag.

15 I Juan pepatutu ya kea, at kilisak na, ngana : | Iti ya itang sasabyan ku . Ing datang a tutuki kaku, mumuna ya kanaku ; uling minuna ne kanaku !

16 At king pangasakdal na itangan tinanggap tang kalam a katimbang ning kalam.

17 Uling ing kautusan miabye king pamamilatan nang Moises ; ing kalam ampon ing katutuan atiu king uli nang Jesu-Cristo.

18 Ninuman a lapang menakit king Dios : Ing Anak a bugtung, atiu king kandungan ning Ibpa, ya pepakilala ne.

19 At iti yang pamipatutu nang Juan, inyang ding Judios pituburan deng sacerdotes ampon levitas, bang ikutang da kea : ¿ Ninu ika ?

20 At ya pisiag na at e na lingad, nung e pisiag na, ngana : Aliwa aku ing Cristo.

21 At kitang da kea : ¿ Ninu pin ika ? ¿ Ika i Elias ? At sinabi na : Aliwa aku. ¿ Ika ing Manula ? At mekibat ya : Aliwa.

22 Sinabi ra pin kea ¿ Ninu ika ? sabyan mu kekami, bang apakibatan mi la detang mitubud kekami. ¿ Nanu ing sasabyan mu tungkul king kekang sarili ?

23 Aku, nganang sinabi, ing siwalang kukulait king ilang : | Tuliran ye ing dalan na ning Guinu ! nung makananu ing sinabi nang Isaías a manula.

24 At ila inutus do ding fariseos.

25 At kitang da kea, ngara : ¿ bakit maminyag ka pin, nung aliwa ika ing Cristo, i Eliás, o ing Manula ?

26 I Juan mekibat ya karela, ngana : aku maminyag ku king danum ; dapot ating metung a makatalakad libutad yu, a e yu akikilala,

27 ya pin ing datang a katuki ku, a e ku bague mang kalag king tali ding keang sapin.

28 Ing bague iti mepalyari karin Betanía, tangan na karin ning Jordán, a nuug nu ya maminyag i Juan.

29 Kabukasan, i Juan ikit ne i Jesús lalapit ya kea, at sinabi na : ¡ Oini ing cordero ning Dios, a makalako king kasalanan ning meto yatu !

30 Iti ya itang sasabyan ku : Pangaiibat datang ya ing metung a Lalaking mumuna kanaku ; uling minuna ne kanaku.

31 At aku e ke akikilala ; dapot bayang mipabalu Israel, inya aku mine ku keting meminyag king danum.

32 At i Juan pepatutu ya, ngana : Aku ikit keng kukuldas ing Espiritu, anti yang patipati, ibat ya banua ; at tinuknang ya tulid na.

33 Aku e ke akikilala ; dapot ing kanaku mitubud a maminyag king danum, ya murin ing sinabi kanaku : Itang, a king tulid na akit me ing Espiritu a kukuldas at tutuknang babo na, iti yang maminyag king Espiritu Santo.

34 At aku ikit ke, at pepatutuan ku king iti ya ing Anak ning Dios.

ding minunang alagad nang Jesús.

35 Kabukasan na nita i Juan atine namang pasibayu ketang kaarian muring ita, pati ding aduang keang alagad :

36 at inyang linawe ne i Jesús a lalabas, sinabi na : ¡ Oini ing cordero ning Dios !

37 At ding adua nang alagad panamdang dang makanyan king sinabi na, tinuki la kang Jesús.

38 Kanita pin i Jesús melikid ya, at inyang ikit nang tutuki la, sinabi na karela : ¿ Nanung panintunan yu ? Ila sinabi ra kea : Rabbi (a ing buri nang sabian, Maestro) ¿ nu ka manuknangan ?

39 Ya sinabi na karela : Tuki kayu at lawan yu. Mine la pin at ikit da nung nu ya tutuknang ; layun lang tinuknang kea king aldo a ita : malapit na ya mu ing oras a kapulu.

40 I Andres a kapataid nang Simón Pedro, metung ya karing dinamdam kang Juan, at tinuki la kea.

41 Ya ing minunang menakit kang Simón a kapataid na, at sinabi na kea : ¡ Ikit mi ya ing Mesías ! (ngana wari, ing buri nang sabyan ing Cristo).

42 At dela ne kang Jesús. Linawe neng Jesús, at sinabi na : Ika i Simón, a anak nang Jonás ; mipalaguiwan kang Cefas (a ing kabaldugan na Pedro).

43 Kabukasan na nita birian nang mine ya Galilea ; at panakit na kang Felipe, i Jesús sinabi na kea : ¡Tuki ka kanaku !

44 I Felipe tau ya Betsaida, ciudad nang Andres ampon i Pedro.

45 I Felipe ikit ne i Natanael, at sinabi na kea : ¡ Ikit mi ya itang sinulat nang Moises king kautusan, at ding manula, yapin i Jesús a tau Nazaret a anak nang Josè !

46 At i Natanael sinabi na kea : ¿Karin Nazaret atin waring malyaring lunto bague a mayap? I Felipe sinabi na kea : Ume ka keni, at lawan mu.

47 I Jesús ikit ne i Natanael lalapit ya kea, at kaniti sinabi na : ¡Oini ing metung a tune Israelita a kea ala ing kapamiraitnan.

48 I Natanael sinabi na kea : ¿Nu mu ku akilala? I Jesús mekibat ya at ngana : Bayu na ka inaus Felipe, kanitang karin ka lalam ning dutung a higuerra, aku ikit da ka.

49 I Natanael mekibat ya kea : ¡Rabbi, ika ing Anak ning Dios! ¡Ika ing ari Israel!

50 I Jesús mekibat ya ngana kea : King uli na ning sinabi ku keka : Ikit da ka lalam ning higuerra, maniwalala ka? maragul pang bague kaniti ing akit mu.

51 At sinabi na kea : Ing katutuan, ing katutuan kekayu sasabyan ku, king akit yeng mabuklat ing banua, at manik la at tipa ding angel ning Dios tulid ning Anak ning tau.

Ing kasal king Caná : ing danum milyaring alak.

2 AT inyang katlung aldo migkasal la king Caná, sakup ning Galilea ; at ing indu nang Jesús atiu karin :

2 At i Jesús inagkat da ya naman king kasal, mangga na ding keang alagad.

3 At inyang migkulang ing alak, i indu nang Jesús sinabi na kea : ¡Ala lang alak!

4 I Jesús sinabi na kea : Babai, ¿nanung pakialam ku keka? E pa miras ing oras ku.

5 Sinabi na ning indu karing sasaup : Ing anggang sabyan na kekayu daptan yu.

6 At ating anam a tapayan a batu a makabili kaniu agpang king ugali king pamanlinis ding Judios, a king balang metung kareti mipapaguu ing adua o atlung banga.

7 I Jesús sinabi na karela : Katmuan yong danum ding tapayan. At ila kitmuan da la angga king labi.

8 Kanita ya sinabi na karela : ¡ Kuanan yo ngeni at idala yo king katiwala king dulang ! At dela ra la.

9 At antining aburi na ning katiwala ing danum a meguing alak, e na balu man nung nu ibat (dapot balu ra ding sasaup a kinanua king danum) inaus ne ning katiwala ing lalaking kesal.

10 at sinabi na. kea : ding anggang tau mumuna rang gagamitan ing alak a mayap at nung mekainum no king mayap, kanita ra gamitan itang e mayap : ika sinimpan mu ing mayap a alak angga man ngeni.

11 Iti ing kamumulan a mala a depatan nang Jesús Caná, sakup ning Galilea at pepakit na ing ligaya na ; at meniwala la kea ding alagad na.

12 Kaibat na niti, tinuru ya Capernaum, ya at i indu na, at ding kapatad na ampon ding keang alagad : at menuknangan la karin e maluat a aldo.

Lilinisán neng Jesús ing Pisamban.

13 At malapit na ing Pasku ding Judios, at i Jesús minukiat ya Jerusalem.

14 At disan no king pisamban ding misasaling bakang kapun at tupa at patipati, at ding manlibe salapi pakalukluk la king siping ding dulang da.

15 At kanita ya guinawa yang metung a pamalukang lubid, pepalualan no ngan king pisamban ; at makanyan mu naman ding tupa at ding baka ; at simbulat no ding salapi ra ding manlibe, at guiluan no ding dulang da.

16 At karing misasaling patipati sinabi na karela : ¡ Ilako yu keti iti ! je yu gagawan king Bale nang Ibpa ku, bale pipangalakalan !

17 Kanita ding keang alagad aganaka ra king makasulat : Ing pamagmalasakit king Bale mu papagkasakitan na ku.

18 Uli na niti mekibat la ding Judios at sinabi ra kea : ¿ Nanung tandang pakit mu kekami, ya ring king daraptan mu ing bague iti ?

19 I Jesús mekibat ya ngana karela : Lasakan ye ing pisamban a iti, at aku king katlung aldo italakad ko.

20 Sinabi ra pin ding Judios : Apat yang pulu at anam a banuang gagawan da ing pisamban a iti ; ¿ at ika king atlung aldo italakad me ?

21 Dapot ya sasabyan na ing pisamban ning katawan na.

22 Pamanyubli na ping mie karing mete, aganaka ra ding keang alagad king sinabi na iti : at meniwala la king Kasulatan, at king amanung guingkas nang Jesús.

23 At inyang karin ya Jerusalem, king Pasku, king kapistan, dakal la ding meniwala king laguiu na, inyang akit da ing malang daraptan na.

24 Dapot i Jesús e magtiwala karela ; uling akikilala nongan,

25 at e na kailangan king patutu la kea tungkul king tau ; uling balu na ing atiu king lub ning tau.

I Jesús makisabi ya kang Nicodemo tungkul king bayung pangabait.

3 AT ating katau karing fariseos a milaguiung Nicodemo, metung yang pun karing Judios.

2 Iti dinatang yang bengi kang Jesús, at sinabi na kea : Rabbi, balu mi king metung kang maestrong ibat king Dios ; uling ninuman alang makarapat king malang daraptan mu, nung e mu atiu kea ing Dios.

3 Mekibat ya i Jesús at sinabi na kea : Ing katutuan, ing katutuan sasabyan ku keka : Nung e ya mu mibait pasibayu ing tau, e ne akit ing kaarian na ning Dios.

4 I Nicodemo sinabi na kea : ¿ Makananu yan gmibait ing tau nung matua ne ? ¿ malyari ya pa waring lungub pasibayung kaduang ukdu king atian nang indu na at mibait ?

5 I Jesús mekibat ya : Ing katutuan, ing katutuan sasabyan ku keka : Nung e ya mu mibait ing tau king danum ampon king Espiritu, e lungub king kaarian ning Dios.

6 Ing mibait king laman, laman ya, at ing mibait king Espiritu, espiritu ya.

7 E mu pagmulalan ing sinabi ku keka : Kailangan kekayu ing mibait pasibayu.

8 Ing angin titiup numan karin ing buri na ; at daramdaman mu ing biung na, dapot e mu balu nung nu manibatán, at

nung nu mame : makanyan la naman detang anggang mibait king Espiritu.

9 I Nicodemo mekibat ya at sinabi na kea : ¿Makananung malyari iti ?

10 I Jesús mekibat ya at sinabi na kea : ¿Metung kang Maestro Israel at e mu atatalastas iti ?

11 Ing katutuan, ing katutuan sasabyan ku keka king ing balu mi sasabyan mi at ing ikit mi patutuan mi ; at e yu tanggapan ing pamipatutu mi.

12 Nung kekayu minyabi kung bague keti sulip at e yu peniwalan, ¿makananu yung paniwalan nung ing bague king banua yang sabyan ku kekayu ?

13 At ninuman alang minukiat banua, nung e mu itang tinipa banua ; ing Anak ning taung atiu banua.

14 At nung makananu nung telakad Moisés ing ubingan king ilang, makanyan munaman kailangan ing mitalakad ya ing Anak ning tau ;

15 bang detang anggang maniwala kea mirinan lang bie alang angga.

16 Uling king lugud ning Dios king yatu, binye ne ing Anak nang bugtung, bang detang anggang maniwala kea, e la mate nung e mirinan lang bie alang angga.

17 E ne pin tinubud ning Dios ing Anak na king yatu, nung e ba yang mikabus ing yatu king uli na.

18 Ing maniwala kea, e miparusan ; dapot ing e maniwala miparusan ne ; uling e meniwalan king lagui na ning Anak nang bugtung ning Dios.

19 At iti yang parusa, a inya ing sulu dinatang ya keti king yatu, at ding tau liguran da pa ing dalumdum king sulu, uli na ning dapat dang marawak.

20 Uling detang anggang dapat marawak, kasaman de ing sulu, at e la bisa king sulu, bang ing dapat da e misabyanan.

21 Dapot ing dapat king katutuan, mame ya king sulu, bang ing dapat na mibulalag ; uling depatan da iti dikil king Dios.

Bayung pamipatutu nang Juan a maminyag.

22 Kaibat na niti mine ya i Jesús abe no ding keang alagad king sakup ning Judea ; at menuknangan lang mapilan aldo karin, ampon maminyag ya.

23 At i Juan maminyag ya naman karin Enón, malapit king Salim, uling dakal ing danum karin ; at daratangan de ding tau at mabibinyag la :

24 e pa pin mesukul kanita i Juan.

25 Mirinan lang pamisasalangsangan ding alagad nang Juan king metung a Judio, tungkul king pamanlinis :

26 at mine la kang Juan at sinabi ra kea : Rabbi, ing abe mu tangan na karin ning Jordán, a pepatutuan mu, oini maminyag ya, at ayan de ding kekaldan.

27 I Juan mekibat ya ngana : El malyaring tanggp a nanuman ing tau, nung e mu mipagkalub kea a ibat banua.

28 Ikayu murin ing saksi ku king sinabi ku : Aliwa aku ing Cristo ; nung e meguing tubud kumung minuna.

29 Ing makibandi king babaing talasawa ya pin ing asawa na ; dapot ing kakaluguran na ning asawang lalaki a susuyu at makiramdam kea, bina yang matula uli na ning siwala na ning asawang lalaki : ing tula kung iti, mitmu pin.

30 Kailangan king ya dagul ya at aku lati ku.

31 Ing manibatan babo, atiu babo ding sabla ; ing manibatan keti sulip tau ya keti sulip at tungkul keti sulip ing sasabyan na : Ing manibatan king banua atiu babo ding sabla.

32 At ing ikit na at dimdam, yang patutuan na ; at ninuman alang tatanggap king pamipatutu na.

33 Dapot itang tatanggap king pamipatutu na, binili ne ing tatak na kaniti, a king ing Dios katutuan ya.

34 Uli ping Itang tinubud ning Dios, sasabyan na ing amaru na ning Dios ; uling e ne babye ing Espiritu a makasukad.

35 Ing Ibpa kaluguran ne ing Anak, at binili na king gamat na ing kegaganang bague.

36 Ing maniwala king Anak, atin yang bie alang angga, dapot itang e maniwala king Anak, e na akit ing bie, nung e ing mua ning Dios yang mandatun kea.

Ing babaing tau Samaria.

4 INAYNG abalu na pin ning Guinu king ding fariseos dimdam da king i Jesús darapat ya at maminyag at darakal la ding keang alagad maiguit pa karing kang Juan.

2 (I Jesús e maminyag nung e ding keang alagad,

3 meko ya Judea, at mibalik yang pasibayu Galilea :

4 at kailangan ing dumalan ya king libutad ning Samaria.

5 Dinatang ya pin king metung nang ciudad ning Samaria a ausan dang Sicar, malapit king lansangan a binye nang Jacob kang Josè a keang anak :

6 at ing talaga nang Jacob atiu karin. I Jesús pin kanita, king pangapagal na king pamanlakad, linukluk ya lele ning talaga. Kanam ne ing oras kanita.

7 At dinatang ya ing metung a babaing tau Samaria saklu yang danum : Sinabi nang Jesús kea : ¡ Painuman mu ku !

8 Uling ding keang alagad mine la king ciudad bang saling pamangan.

9 Kanita pin sinabi na kea ning babaing tau Samaria : bakit, metung ka pang Judio, makiinum ka kanakung babaing tau Samaria ? (uling ding Judios e la makilaguyo karing tau Samaria.).

10 I Jesús mekibat ya at sinabi na kea : Nung akikilala mu mu ing kalam na ning Dios, at nung ninu itang keka sasabi : Painuman mu ku ; ika ing manyawad kea, at ya dinan na kang danum a mabye.

11 Sinabi na kea ning babai ; Guinu, ala kang pangua, at ing talaga malalam ya : ¿ nu karin pin ing danum mung mabie ?

12 ¿ maiguit ka pa wari kang ibpa ming Jacob, a minye kekami king talaga ; a ya miñinum ya mangga na ding anak na, ampon ding keang animales ?

13 i Jesús mekibat ya at sinabi na kea : Detang anggang minum king danum a iti kumau lang pasibayu ;

14 dapat ing minum king danum a ibye ku kea, kapilan man e kumau ; nung e ing danum a ibye ku kea maguing sibul ya kea a sumibul king bie alang angga.

15 Ing babai sinabi na kea : ¡ Guinu, dinan mu ku king danum a iti, bang e ku kumau at ume pang saklu keti !

16 I Jesús sinabi na kea : Mako ka, ausan me ing asawa mu, at ume ka keti.

17 Ing babai mekibat ya at sinabi na kea : Ala kung asawa ; i Jesús sinabi na kea : Mayap ing sinabi mu : Ala kung asawa ;

18 uling lima la ding a asawa mu ; at ing abe mu ngeni e me asawa : iti sinabi mu ing katutuan.

19 Ing babai sinabi na kea : Guinu, auulingid ku king manula ka.

20 Ding mangatua mi sinamba la keting bunduk a iti, at

ikayu sasabyan yu king atiu Jerusalem ing karinan a dapat pisasamban.

21 I Jesús sinabi na kea : Babai, maniwala ka kanaku king miras ing panaun a keti mang bunduk a iti, Jerusalem man e ye samban ing Ibpa.

22 Ikayu sasamban ye ing e yu akikilala ; ikami sasamban mi ya ing akikilala mi uling ing pangaligtas manibatan karing Judios.

23 Dapot daratang ing panaun, at ngeni ya na, a ding tune sasamba samba la king Ibpa king espíritu at king katutuan ; uling ing Ibpa man panintunan nong samba kea detang anti kareta.

24 Ing Dios espíritu ya ; at ding sasamba kea, kailangan king samban de king espíritu at king katutuan.

25 Ing babai sinabi na kea : Balu ku king datang ya ing Mesías (a ausan dang Cristo) ; at pamanyatang na niti ituru na kekhatamu ing kegagananang bague.

26 I Jesús sinabi na kea : Aku, a makisabi keka.

27 Kaniti dinatang la ding keang alagad, at mipamulala la uling makisabi ya king metung a babai : dapot ninuman alang sinabi kea. ¿Nanung panintunan mu? kang Jesús man : ¿Nanung sasabyan mu kea?

28 Ing babai pin kanita, likuan ne ing banga na, mine ya king ciudad, at sinabi na karing tau :

29 ¿Ume ko keni lawan ye ing metung a tau a sinabi na kanaku ing kegagananang depatan ku! ¿ya kaya ing Cristo iti?

30 Linual la king ciudad, at inayan de i Jesús.

ing papalutan at ding makiupa.

31 Kabang iti malilyari, ding keang alagad pigamuamu ra kea, ngara : ¿Rabbi, mangan ka!

32 Dapot ya sinabi na karela : Aku atin kung kanan a metung a pamangan a ikayu e yu balu.

33 Sinabi ra pin ding alagad king sarili ra : ¿Atin galang ninuman a migdalang pamangan kea?

34 I Jesús sinabi na karela : Ing pamangan ku ing tupad king kaburian na Nitang mitubud kanaku, at arian ing dapat na.

35 ¿E yu sasabyan king atin pang apat a bulan at datang na ing pamamalut? Oini, kekayu sasabyan ku: ; Iatna yo ding mata yu at lawan yo ding marangle; maputi na at dapat nang palutan!

36 At ing mamalut tatanggapan na ing upa na, at titipun yang bunga dikil king bie alang angga; bang ing mamalut at tatanam miabe lang magsaya.

37 Kaniti pin matupad ing mesabi: Metung ya ing tata-nam, at aliwa ya ing papalut.

38 Aku tinubud da kayu bang palutan yu ing e yu pipagalan: aliwa la ding pepaipagal at ikayu linub ko king kapagalan da.

39 At king ciudad a ita dakal la karing tau Samaria ding meniwala kea, king amanu ning babai, a iti patutu ya, ngana: Sinabi na kanaku ing keganaganang depatan ku.

40 Nanupata inyang ding tau Samaria dinatang la kea, pigamuamu ra kea king manuknangan ya karela: at kanita pin tinuknang yang aduang aldo karela.

41 At dakal la pa ding meniwala king uli na ning amanu na;

42 at sasabyan da king babai: E ke meniwala king sabi mu; uling ikami murin dimdam mi ya, at balu mi king ya ing tune Cristo, ing Magligtas king yatu.

*Pamipakayap na king metung nang anak ning
metung a sugui king kaarian.*

43 At pangalabas ning aduang aldo, meko ya karin at mine ya Galilea.

44 uling i Jesús murin pepatutuan na king ing manula e ya mipuri king tune nang balayan.

45 Inyang datang ya pin Galilea, ding tau Galilea tinggap de, uling ikit da ing keganaganang depatan na Jerusalem king lub ning pista uling ila man tinagun la king pista.

46 Mine ya ping pepasibayu Caná sakup ning Galilea, a nung nu na pepalyarian alak ing danum. At ating metung a makamal a tau ing anak nang lalaki masakit ya karin Capernaum.

47 Inyang damdaman na pin king i Jesús dinatang ya Galilea a ibat Judea, mine ya kea, at pigamuamu na kuldass ya sa Capernaum, at pakayapan ne ing anak na; uling mamamate ya.

48 I Jesús sinabi na pin kea : Nung e kayu manakit tanda at makapagumlala, e ko maniwala.

49 Ing makamal sinabi na kea : ; Guinu, kuldás ka, bayu ya mate ing anak ku !

50 I Jesús sinabi na kea : ; Ume ka ; ing anak mu mabie ya ! Meniwala ya ing tau king amanung sinabi na keang Jesús, at meko ya.

51 At kukuldas ya, ding alipan na asalubungan de, at pepabalu ra kea, ngara : ; Ing anak mu mabie ya !

52 Kitang na pin karela ing oras a pamangayap na : at sinabi ra kea : Napun, king oras a kapitu, likuan ne ning lagnat.

53 Kanita na abalu ning tata king ketang oras a ita kanita na sinabing Jesús kea : ; Ing anak mu mabie ya ! at ya murin maniwala ya, patina ding atiu king bale na.

54 Iting kaduang mala a depatan nang Jesús, kadua nang pamanlako Judea a mine Galilea.

Pamipakayap king metung a lumpu Bethesda.

5 KAIBAT na niti, migpista la ding Judios ; at i Jesús minukyat ya Jerusalem.

2 At karin Jerusalem lele ding pasbul ding tupa, ating metung a talaga king hebreo mipalaguiwan yang Bethesda, a iti atin yang limang pasbul.

3 Kareti pakakera la ding dakal a salunan, bulag, pile, magetika, a manaya king galó ning danum.

4 Uling ing metung a angel kukuldas ya misan king talaga, at gogogawan na ing danum : ing munang kuldás, kaibat nang megalo ning danum, kumayap ya nanumang, atiu king sakit na.

5 At atiu karin ing metung a taung atin neng atlu nang pulu at walung banua king sakit na.

6 Panakit nang Jesús king makakera ya, at inyang akilala na king maluát neng panaun makanyan, sinabi na kea : ; Bisa kang kumayap ?

7 Pekibatan ne ning sakitan : Guinu, alang midulung kanaku king talaga, pangagogo na ning danum ; at kaba ping aku mame ku, atin nang mumunang kukuldas kanaku.

8 I Jesús sinabi na kea : ; Talakad ka, ibuat me ing langkayan mu, at lumakad ka !

9 At kanita murin kinayap ya ing taung ita ; at inyang biwat ne ing langkayan na, meko ya.

Dapot sabado ing lado a ita.

10 Ding Judios sinabi ra pin king kinayap : Aldo ning sabado e karampatan dalan me ing langkayan mu !

11 Dapot ya mekibat ya karela : Itang pepakayap kanakti, ya murin ing sinabi kanaku : Ibuat me ing langkayan mu, at lumakad ka.

12 Ila kitang da kea : Ninu ing taung iti a sinabi keka : Ibuat me ing langkayan mu at lumakad ka ?

13 Dapot ing kinayap e ne balu, uling i Jesús meko ne kanita ; uli ning keraklan da ding king karinan a ita.

14 Kaibat na nita ikit neng Jesús king pisamban ; at sinabi na kea : Oini, mayap na ka ; e na ka miuman mikasala, a magkang atin pang malyari kekang lalu pang marawak !

15 Meko ne ing tau, at sinabi na karing Judios king i Jesús yang pepakayap kea.

I Jesús pepakilala yang Anak ning Dios. Mikametung la mu ila ning Ibpa.

16 At king uli na niti ding Judios liligaligan de i Jesús, at pagpilitan da ing apate re, uling depatan no ding anggang bague a deta, king aldo sabado.

17 Dapot i Jesús mekibat ya karela : I Ibpa ku angga ngeni darapat ya, at aku darapat ku.

18 King uli na niti ding Judios pagkapilitan da ing apate re ; uling e mu ing e na pangilinan ing sabado, nunge sabsayan na pa king ing Dios yang tune nang Ibpa, makipante ya king Dios.

19 I Jesús mekibat ya pin sinabi na at karela : Ing katutuan sasabyan ku kekayu : Ing Anak e makarapat nanuman king kasarilinan na, nung e ing akakit nang daraptan na ning Ibpa ; ing dapat na ping niti ya namang dapat na ning Anak.

20 Uling ing Ibpa kaluguran ne ing Anak, at pabalu na kea ing keganaganang daptan na ; at pabalu na kea ing dapat nang maiguit pa kaniti nanupata mipamulala kayu.

21 Nung makananu nong patalakaran ning Ibpa ding mete

at dirinan bie, makanyan mu naman ing Anak dirinan nong bie detang kaluguran na.

22 Uling ing Ibpa e mamatul kaninuman, nung e binye na king Anak ing mabilug a pamanatul ;

23 bang ding sabla igalang de ing Anak hung makananu reng gagalang ing Ibpa. Ing e gagalang king Anak, e ya gagalang king Ibpa kea mitubud.

24 Ing katutuan, ing katutuan sasabyan ku kekayu, king ing makiramdam king amanu ku, at maniwala Kanitang kanaku mitubud, atin yang bie alang angga, at e miparusan, nung e linipat ne king kabiayan ibat king kamatayan.

25 Ing katutuan, ing katutuan sasabyan ku kekayu, king datang na ing oras, at ngeni na, a king ding mete damdaman da na ing siwala ning Anak ning Dios ; at ding makiramdam mie la.

26 Uling nung makananung ing Ibpa atin yang bie king sarili na, makanyan mu naman pigkalub na king Anak king atin yang bie king sarili na ;

27 at dininan neng kapaintulutan dapat king pamanatul, uling Anak ne ning tau.

28 E yu pagmulalan iti ; uling datang ing oras a ding anggang atiu king kutkutan damdaman da ing siwala na,

29 at lual la ; ding dinapat mayap, bang subli lang mie, at ding dinapat marok, bang subli lang mie king kaparusan.

30 King sarili ku nanuman ala kung arapat : dikil king daramdaman ku, yang atulan ku ; at ing atul ku matulid ; uling e ku pagkapilitan daraptan ing sarili kung kaburian, nung e ing kaburian na Nitang mitubud kanaku.

31 Nung patutuan ku ing kasarilinan ku, ing pamipatutu ku e katutuan.

32 Aliwa ya Itang patutu tungkul kanaku ; at balu ku king ing pamipatutu na kanaku katutuan.

33 Ikayu tinubud ye i Juan, at ya minye yang patutu king katutuan.

34 Dapat e ibat kaninumang tau ing pamipatutung tinggap ku : Makanyan sasabyan ku ing kegagananang bague iti bang miligtas kayu.

35 Ya metung yang sulung milalablab at saslag ; at ikayu migsaya kong ditak a panaun king sala na.

36 Dapat ing pamipatutu ra kanaku maiguit king kang Juan ; uling ing dapat a binye nang patupad kanaku ning

Ibpa, yang daraptan ku, yang patutu kanaku king tinubud na ku ning Ibpa.

37 Ing Ibpa mu naman a mitubud kanaku, ya murin ing patutu kanaku. Kapilan man ikayu e yu pa dimdam ing siwala na, at e pa pepakit kekayu.

38 At ing amanu na e manatili kekayu ; uling e ye paniwalan itang tinubud na.

39 ; Saliksikan yo ding Kasulatan ! uling isipan yu king atiu karela ing bie yung alang angga ; at ilang patutu kanaku ;

40 at, makanyan man, e ko bisang ume kanaku bang mirinan kong bie.

41 Ing kapurian a ibat karing tau aku e ku tatanggapan.

42 Dapot aku akikilala ra kayu, at balu ku king ala kekayu ing lugud ning Dios.

43 Aku mine ku keti king laguiu nang Ibpa ku, at e yu ku tatanggapan : nung aliwa ya ing ume keti king sarili nang laguiu, iti tanggapan ye.

44 ; Makananu kong makapaniwala, ikayu tatanggap kong kapurian king metung at metung, at e yu panintunan king ing kapurian king Dios manibatan ?

45 E yu isipan king isumbung da kayu king arapan na ning Ibpa : Ing kekong talasumbung i Moisés a kekong panaligan.

46 Nung paniwalan ye i Moisés, paniwalan yu ku naman : uling sinulat ya tungkul kanaku.

47 Dapot nung ding sinulat na e yo paniwalan, ; makananu kong maniwala king amanu ku.

Pamiparakal karing tinape.

6 KAIBAT na niti i Jesús dinalakit ya kangatba nang pampang ning dayatmalat ning Galilea a ya pin ing dayatmalat ning Tiberias.

2 At tinuki kea ing metung a maragul a kekaldan ding tau, uling akakit da ing malang daraptan na karing sakitan.

3 Dapot i Jesús mine ya king bunduk, at linukluk ya karin abe no ding keang alagad.

4 (At malapit na ing Pasku, ing pista ra ding Judios.)

5 Inyang inatna nong Jesús ding mata na at ikit na king ayan de ding tau, sinabi na kang Felipe : ; Nukarin tamu saling tinape balang mangan deti ?

6 Iti sasabyan na ba neng subukan ; uling balu na murin ing daptan na.

7 I Felipe mekibat ya kea : Aduang dalam a denariong tinape e pa makaguiu karela, a mirinan ya sa ditak mu man balang metung karela.

8 Sinabi na kea ning metung karing keang alagad, i Andres a kapatad nang Simón Pedro :

9 Ating metung a anak keni a makilimang tinape cebada aduang asan a mangalati : dapot deti ; nanung kabaldugan da karing dakal a tau ?

10 I Jesús sinabi na : Papaghiligan yo ding tau : at madikut ketang karinan a ita. Mighilig la pin ding tau, angga la king limang libu bilang.

11 Kaniti i Jesús kinua no ding tinape, at kaibat nang pepasalamat, pirakerake no karetang pakahilig : at makanyan murin dininan na la karetang asan anggang bisa la.

12 At inyang mabsi na la, sinabi na karing keang alagad : Tipunan yo ding pisipising tagan, bang alang mawala nanuman.

13 Tinipun da pin kanita, at labi lang aduang salikap ding kinatmu karing pisi ding limang tinape cebada, a tagan da ding mengang.

14 Nanuta inyang akit da ding tau ing malang depatan nang Jesús, sasabyan da : ; Iti ya ing katutuan a Manulang datang king yatu !

15 I Jesús pin, inyang aumasid nang lalapitan deng kuanan king pilit bareng gawan ari, mine yang pepasibayu king bunduk yang dili na.

I Jesús lalakad ya babo ning dayatmalat.

16 At inyang gatpanapun na, ding keang alagad dinulung la king dayatmalat ;

17 at linub la king metung a saken, at dadalakit la nangan Capernaum. At bengi na ; at i Jesús e no pa detangan :

18 at ing dayatmalat daragul ing alun na, uli na ning masikan a angin a titiup.

19 Inyang mekabagse no pin metung a aduang pulu o atlung pulung estadio,* ikit de i Jesús lalakad ya

* Miguit o kumulang king metung a legua 6 libung kalakbangan.

babo ning dayatmalat, at lalapit ya king saken ; at mengas-dan la.

20 Dapot ya sinabi na karela : Aku ; e ko tatakut.

21 Matula re ping tinggap king bangka ; at sinadsad ya pin kanita ing bangka king karinan a ayan da.

I Jesús yang tinape ning bie karing talasalpantaya.

22 Kabukasan na nita, ding taung atiu kang atba ning dayatmalat, panakit da king ala karin nung e metung a bangkang malati, at king i Jesús e linub king saken a kayabe ra ding keang alagad, nung e ding keang alagad meko lang dili ra ;

23 (makanyan man ding bangka Tiberias sinadsad la malapit king karinan a pipanganan da karing tinape, kaibat nang pepasalamat king Guinn ;)

24 inyang akit da pin ding tau king i Jesús ala yu karin, anti naman ding alagad na, linub la naman karing bangkang mangalati, at mine la Capernaum, panintunan de i Jesús.

25 At inyang akit de kangatba ning dayatmalat, sinabi ra kea : ¡ Rabbi ! ¿ kapilan ka mine keti ?

26 I Jesús mekibat ya karela at ngana : Ing katutuan ing katutuan sasabyan ku kekayu : Panintunan yu ku, e king ikit yu ing mala nung e uling mengan ko karing tinape, at kinabsi kayu.

27 Dapat kayu, e uli ning pamangan a mamain, nung e uli na ning pamangan a manatili angga king bie alang angga, ya pin ing ibye na kekayu ning Anak ning tau ; uling tetakan na ning Ibpa a ing Dios.

28 Kanita sinabi ra kea : ¿ Nanung daptan mi, bang arapat mi ing dapat na ning Dios ?

29 I Jesús mekibat ya at sinabi na karela : Iti yang dapat ning Dios, king maniwala kayu Kanitang keang tiubud.

30 Sinabi ra pin kea : ¿ Nanung tandang daptan mu, bang akit at paniwalan mi ? ¿ nanu ping daraptan mu ?

31 Ding mangatua mi mengan la king mana king ilang agpang king makasulat : Tinape ibat banua ing binye nang pepakan karela.

32 Sinabi na ping Jesús karela ; Ing katutuan ing katutuan sasabyan ku kekayu : Aliwa i Moisés ing minye kekayung

tinape ibat banua ; dapot i Ibpa ku dirinan na kayu tinape a ibat banua.

33 Uling ing tinape ning Dios ya Itang tinipa a ibat banua, at babye bie king yatu.

34 Ila sinabi ra pin kea : ; Guinu, ibye mung parati kekami ing tinape a iti !

35 I Jesús sinabi na karela : Aku ing tinape ning bie : ing lumapit kanaku e dumanup, at ing salpantaya kanaku kapilan man e kumau.

36 Dapot sinabi ku na kekayu king ikit yu ku, at e ko maniwala.

37 ; Ing keganaganang babye na kanaku ning Ibpa, lumapit kanaku ; at ing lalapit kanaku, king makananu mang bague e ke isakuil !

38 Uling tinipa kung ibat banua e king daptan ku ing kaburian kung sarili, nung e ing kaburian na Nitang mitubud kanaku.

39 At iti ya ing kaburian na Nitang mitubud kanaku, a ding anggang binye na kanaku ala kung babating nung e pasublian kong mie king tauling aldo.

40 Iti ya pin ing kaburian nang Ibpa ku, a detang anggang lalawe king Anak at maniwala kea atin lang bie alang angga ; at aku pasublian kong mie king tauling aldo.

41 Inya ding Judios pibulungbulungan de, uli ning sinabi na : Aku ing tinape a tinipang ibat banua.

42 At sasabyan da : ; Aliwa ya iti i Jesús, a anak nang Jose, a ibpa na at indu na akikilala ta Ia ? ; bakit pin sasabyan na : Aku tinipa kung ibat banua ?

43 I Jesús mekibat ya : at sinabi na karela : E ko bubulung king sarili yu.

44 Ninuman alang milapit kanaku, nung e ne ilapit kanaku ning Ibpa kanaku mitubud : at aku pasublian keng mie king tauling aldo.

45 Makasulat karing manula : At ila ngan tiru no ning Dios. Balang metung a mekaramdam king Ibpa, at pegaralan na, lumapit ya kanaku.

46 Ninumang tau e ne ikit ing Ibpa nung e mu Itang manibat king Dios : iti ikit ne ing Ibpa.

47 Ing katutuan ing katutuan sasabyan ku kekayu : Ing salpantaya kanaku atin yang bie alang angga.

48 Aku ing tinape na ning bie.

49 Ding mangatua yu mengan la king maná king ilang, at mete la :

50 iti ya ing tinape a tinipang ibat banua, bang ing tau apangan ne at e ya mate.

51 Aku ing tinape a mabie a ibat banua ; ninumang mangan king tinape a iti, mie yang alang kapupusan ; at ing tinape a ibye ku ya ing laman ku, a kabiayan na ning yatu.

52 Mitatua la pin ing metung at metung karing Judios, ngara : ¿ Makananu nang apalyari ning taung iti ibye kekatamung pakan ing laman na ?

53 I Jesús kanita sinabi na karela : Ing katutuan ing katutuan, sasabyan ku kekayu : Nung e ya mu kanan ing laman ning Anak ning tau at minum king daya na, ala kong bie king kekayu.

54 Ing mangan king laman ku at minum king daya ku, mie yang alang angga ; at aku pasublian keng mie king tauling aldo.

55 Uling ing laman ku yang tune pamangan, at ing daya ku ya ing tune inuman.

56 Ing mamangan king laman ku at mimuming king daya ku, manuknangan ya kaku, at aku kea.

57 Antining i Ib pang mabie tinubud na ku, at aku mabibie ku king pamamalatan na ning Ibpa, inya ing mangan kauaku, iti mie ya naman king pamamalatan ku.

58 Iti ya ing tinape a ibat banua : e anti ding matua yung mengan king mana at mete la : ing mamangan king tinape a iti, mie yang alang angga.

59 Ing bague a iti sinabi na king sinagoga, inyang manaral ya Capernaum.

*I Jesús pepaburen de ding dakal karing keang alagad.
Pamipasiang nang Pedro.*

60 Inya ding keraklan karing keang alagad, panamdang da kaniti, sinabi ra : ¿ Masias a amanu iti ! ¿ ninu ta ing makapakiramdam ?

61 Dapot i Jesús inyang akilala na king sarili na king ding keang alagad bubulung la kaniti, sinabi na karela : ¿ iti makatisud kekayo ?

62 Nung akit ye ing Anak ning tau a mumukiat king kabilian nang minuna.

63 Ing espíritu ya ing bibie, ing laman nanuman alang akakua : Ding amanung sinabi ku kekayu ilang espíritu ampon bie.

64 Dapot ating e maniwala. Manibat pin king mula baluan nong Jesús nung ninu ding e maniwala, at nung, ninu itang mipamye kea.

65 Sinabi na pin : Dikil kaniti sinabi ku na kekayu king ninuman e milapit kanaku, nung e na ya mu ibye Ibpa ku.

66 Kaniti ding kekaldan karing keang alagad mibalik la at e no mekiabe linakad kea.

67 Inya i Jesús sinabi na karing labingadua : ¿Ikayu man mako kayo ?

68 Mekibat ya kea i Simón Pedro : Guinu, ¿Kaninu ke ume ? ; ikamu ing ating amanu king bie alang angga :

69 at ikami meniwala kami at akilala ni king ika ing Cristo, ing Anak ning Dios a mabie !

70 I Jesús pekibatan na la : ¿E ra ko pinili ikong labingadua, at ing metung kekayu diablu ya ?

71 Ing anak nang Simón i Judas Iscariote, ya ing sinabi na, uling iti, metung ya karing labingadua, ya ing mipamye kea.

Ing e ra kapaniwalan ding kapatad nang Jesús.

7 AT kaibat na niti lalakaran nang Jesús ing Galilea ; e pin bisang lumakad Judea, uling ding Judios pagkapilitan deng apate.

2 At malapit na mu ing pista ra ding Judios, a palaguiuwang dang Enramadas.

3 Ding kapatad na pin sinabi ra kea : ; Mako ka keti, at ume ka Judea, bang ding kekang alagad akit da naman ing dapat a gagawan mu !

4 uling ninuman e darapat nanumang bague king lihim, kabang ya pagkapilitan na ing mibulalag ya : ; nung darapatan mu ing bague iti pakilala mu king yatu !

5 Uling aguiang ding kapatad na e la maniwala kea.

6 I Jesús pin sinabi na karela : Ing panaun ku e pa dinatang ; dapot ing panaun yu talagang makasadya.

7 Ing yatu e na ko apikasaman, dapot aku kasaman na ku, uling patutuan ku king ing dapat na marawak.

8 Mukiat kayu king pista : aku e ku pa ume king pistang iti, uling ing panaun ku e pa metupad.

9 Kaibat nang sinabi ing bague iti, menuknangan ya Galilea.

I Jesús manaral ya king templo king pisata ra ding tabernaculos.— Pamitua ra ding Judios dikil kea.— Pagpilitan deng dakpan.

10 Dopot inyang mine no king pista ding kapata na, ya man mine ya karin e mu bulalag nung e lihim.

11 Ding Judios penintun de pin king pista, at sasabyan da : ¿ Nu ya karin ?

12 At dakal ing bulungbulung karing keraklan tungkul kea : Ding aliwa sasabyan da : ¡ Mayap yang tau ! ngara ding aliwa : ¡ Ali ya, nung e pipiraitnan na ing balayan !

13 Dapot ninuman alang manyabing bulalag tungkul kea, uli na ning takut da karing Judios.

14 Dapot inyang mapipitna na ing kapistan, menik ya i Jesús king pisamban, at tuturu ya.

15 Mangapamulala la ding Judios, ngarang sasabi : ¿ Bakit biasa yang letra, kapilan man e megaral ?

16 Pekibatan no ping Jesús, at ngana : Ing tuturu ku e kanaku, nung e Kanitang kanaku mitubud.

17 Nung ninuman bisa yang dapat king kaburian na, akilala na king tuturu ku, nung king Dios, o nung manyabi ku king sarili ku.

18 Ing manyabi king keang sarili, panintunan na ing sarili nang kapurian ; dapot ing manintun king kapurian ua Nitang kea mitubud, iti manyabi ya king katutuan, at ala kea ing matulid.

19 ¿ E ne binye Moisés kekayu ing kautusan ? ¡ at ninuman kekayu alang tutupad king kautusan ! ¿ Bakit pagpilitan yu kung patayan ?

20 Ing kekaldan, mekibat : ¡ atin kang demonio ! ¿ ninung magpilit inakamate keka ?

21 I Jesús mekibat ya at sinabi na karela dinapat kung metung a bague, at ikongan mipapamulala kayu.

22 I Moisés pin binye na kekayu ing pamanuli (e ing kang

Moisés, nung e ing karing mangatua), at ikayu king sabado man tutulian ye ing tau.

23 Nung ing tau tatanggapan na king Sabado ing pamanuli, bang ing kautusan nang Moisés e masalangsang. ¿mimumua ko kaku uling pepakayapan keng lubus ing metung a tau king aldo ning Sabado?

24 E ko mamatul tungkul king anyu, nung e matul kayu kign matulid a pamanatul.

25 Sasabyan da pin ding mapilan Jerusalem : ¿aliwa ya iti ing panintunan dang patayan?

26 At oini manyabi yang timawa at nanuman ala lang sasabyan kea ¿malyari kaya king ding mumutus abalu ra pin king iti ya ing Cristo?

27 ikami akikilala mi ya pin iti, at balu mi nung nu ya tau : dapot nung datang ya ing Cristo, ninuman alang makabalu nung nu ya tau.

28 I Jesús kanita kilisak na king pisamban kabang tuturu ya, sinabi na : ¡ ikayu e mu ing akikilala yu ku nung e balu yu nung nu ku tau ; at aku e ku mine keti king sarili ku : dapot ing mitubud kanaku ya ing katutuan, a ikayu e ye akikilala :

29 aku akikilala ke ; uling kea ku at yang mitubud kanaku !

30 Pagpilitan de ping dakpan ; dapot ninuman alang miwat gamat, uling ing oras na e pa dinatang.

31 At karing keralan dakal lang meniwala kea, at sasabyan da : ¿nung datang ya ing Cristo ? ¿dapat ya pa waring mala a maiguit king depatan ning tau ?

32 Ding fariseos dindam da karing memalayan ing bulung-bulungan a makanyan ingguil kea : at ding pekapun da ding sacerdotes at ding fariseos minutus lang manibala bareng dakpan.

33 I Jesús pin kanita sinabi na : ditak pang panaun pakia-bayan da kayu ; kaibat ume ku Ketang mitubud kaku.

34 Panintunan yu ku, at e yu ku akit ; at nung nu ku karin e ko malyaring mike.

35 Kanita ding Judios sasabyan da king sarili ra : ¿Nu ya ume iti, bang e ta ya malyaring akit ? ¿Ume ya wari karetang makasalbag karing griegos at ituru no ding griegos ?

36 ¿Nanung amanu iting sinabi na : Panintunan yu ku at e yu ku akit ; at nung nu ku karin ikayu e ko malyaring mike ?

37 At king tauling aldo, king karagulan na ning pista tinalakad ya i Jesús at kinulait ya sinabi na: Nung ing ninuman mau ya, ume ya kaku at minum ya.

38 ;Ing salpantaya kaku, antimo ing sasabyan na ning Banal a Kasulatan, king lub na magus la ding ilug a mabie danum.

39 Dapot iti sinabi na dikil king Espíritu king ding sasal-pantaya kea tanggapan de; uling ing Espíritu Santo e ya pa nibie, uling i Jesús e pa mipaligayan.

40 Ding aliwa pin karing keraklan pamanamdám da kaniting amanu sinabi ra: ;Ini pin king katutuan ya ing Manula!

41 Ding aliwa sasabian da: ;Ini pin ing Mesías! Dapot ding aliwa sinabi ra: ¿Ibat ya wari Galilea ing Mesías?

42 ¿E na sasabyan ning Kasulatan king ing Mesías manibat ya king pipunpunan nang David, at Betlehem, nayun a nung nu ya karin i David?

43 Mitatua la pin ding kekaldan ingguil kea.

44 At ding aliwa karela pagnasan deng dakpan; dapot metung man karela alang miwat gamat.

45 Dinatang la pin ding manibala ding pekapun ding sacerdotes at ding fariseos; at deti sinabi ra: ¿Bakit e ye dela?

46 Ding manibala mekibat la: ;Kapilan man alang taung minyabing anti kaniting tau!

47 Pekibatan da pin bing fariseos: ¿Ikayu man pin mepiraya kayu?

58 Inta wari ninuman karing sasakup o karing fariseos meniwala la kea?

49 ;Dapot deting taung e makibalu king Kautusan marawak la!

50 I Nicodemo ngana karela (itang mine kang Jesús inyang bengi metung ya pin karela):

51 ¿Inta wari ing kautusan tamu mamatul ya kaninuman nung e na pakiramdaman itang kea at pakibaluan ing daraptan na?

52 Ila mekibat la at sinabi ra: Ika man tau ka Galilea. ;Saliksikan mu at lawan king karin Galilea alang lalto Manula!

53 At ila memanuli la karing bale ra;

Ing babaing Pepaliwas.

8 DAPOT i Jesús mine ya king bunduk ding oliva.

2 At kamamaranunan dinatang yang pepasibayu king Pisamban at ding memalayan pesilapit la kea ; at linukluk ya pin, tuturu na la.

3 At ding escribas at fariseos dela re kea ing metung a babai ibat king pamipaliwas.

4 at pangabili na king libutad da ngarang sinabi : ; Maestro, ining babaing ini meakua ya king pamipaliwas king kasalukuyan !

5 At king kautusan, i Moisés inutus na kekami king batuan mi la ding anti kareti ; dapot ¿ ngamu paya tungkul kea ?

6 At iti sinabi ra kea, susubukan de bang atin lang asumbung. Dapot dinuku ya i Jesús at king taliri na sinulat ya king gabun.

7 Dapot antining pagkasipitan dang kukutang kea, minatyat ya, at sinabi na karela : ; Ing alang kasalanan kekayu ya pin ing munang masibas metung a batu kea !

8 At dinuku yang pepasibayu, susulat ya king gabun.

9 At ila panamdang da kaniti memanlako lang tunggal tunggal, manibat karing mangatua angga karing kayanakan. At i Jesús melakukan yang dili na, at ing babaing makatalakad libutad.

10 Inyang talakad ya pin i Jesús at inyang ala yang ikit nung e ing babai ngana kea : babai ¿ Nukarin la ding misusumbung keka ? ¿ alang ninumang matul keka ?

11 At ya sinabi na : ; ninuman guinu ! At i Jesús sinabi na kea : ; aku man pin e ra ka atulan ! ; Ume na ka ; ngeni e na ka mikakasalang miuman.

Pamanalese nang Jesús dikil king katungkulan na.

12 I Jesús pekisabyan nong pasibayu, ngana : aku ing sulu ning yatu : Ing tuki kanaku e lumakad king dalumdum nung e mika ya kea ing sulu ning bie.

13 At sinabi ra pin ding fariseos ; ika babye kang patutu dikil mu naman keka ; ing pamipatutu mu e katutuan.

14 I Jesús mekibat ya at ngana karela : aguiamang babye kung pamipatutu tungkul king kanaku mu naman, ing

pamipatutu ku katutuan : uling balu ku ing ibatan ku at ing ayan ku ; dapot ikayu e yu balu ing ibatan ku at ing ayan ku.

15 Ikayu mamatul kayu agpang king laman ; aku e ku mamatul kaninupaman :

16 At nung mamatul ku man, ing atul ku katutuan ; uling aliwa mu akung dili nung e aku at Ibpang mitubud kaku.

17 Makanyan mu naman king kekong kautusan makasulat king ing pamipatutu ra ding adua katau katutuan.

18 Aku ing babye patutu dikil king kakung sarili at patutu ya tungkul kanaku ing Ibpang mitubud kanaku.

19 Ila pin sinabi ra : ¿ Nukarin ya i Ibpa mu ? I Jesús mekibat ya : Aguiang aku e yu ku akikilala Ibpa ku man e ye akilala : nung akikilala yu ku akilala yu ya naman ing Ibpa ku.

20 Iting amanung iti sinabi nang Jesús king karinan ning pililimusan, manaral ya king Pisamban ; at ninuman alang dinakap ; uling e pa miras ing oras na.

21 I Jesús pin pekisabyan nong pepasibayu : aku mako ku at ikayu panintunan yu ku, at king kekong kasalanan mate kayu : Nung nu ku karin ikayu e ko malyaring mike.

22 Ngara ping sinabi ding Judios : ¿ Inta wari paimate ya, uling sasabyan na : ¿ Nung nu ku ume ikayu e ko malyaring mike ?

23 At ya sinabi na karela : ikayu tau ko lalam at aku karin ku babo : ikayu tau ko keti king yatu : aku e ku tau keti king yatu.

24 Inya sinabi ku kekayu king mate kayu king kasalanan yu : uling nung e ko salpantaya king aku pin, mate ko king kekong kasalanan.

25 Ila pin sinabi ra kea : Ika ¿ ninu ika ? I Jesús pekibatan na la : Ya naman ing sinabi ku kekayu manibat king kamumulan.

26 Atin kung dakal a bague a sabyan at yatul tungkul kekayu : Dapot ing mitubud kanaku katutuan ya at ding bague a dindam ku kea, deti ilang sasabyan ku keti king yatu.

27 Ila e ra aulingid king manyabi ya dikil king Ibpa.

28 I Jesús pin sinabi na karela : Nung italakad yu ne king katasan ing Anak ning tau, kanita akilala yu na king aku pin at ala kung depatan king kakung sarili, nung e sasabyan ku ding bague adeti agpang king tiru na kanaku ning Ibpa.

29 At ing mitubud kanaku atiy kanaku : e na ku pepaburean dilidili ; uling daraptan ku kapilan man ing bague a makatula kea.

30 Inyang sasabyan na ing bague a iti, dakal lang sinalpantaya kea.

31 Sinabi na ping Jesús karetang Judios a sinalpantaya kea : Nung manatili ko king amanu ku, iko pin ding tune kung alagad ;

32 at akilala yu ing katutuan at ing katutuan iligtas na kayu.

33 Pekibatan de ding aliwa : Dai na keng Abraham, at kapilan pa man e ke mealipan kaninuman : ¿Bakit sasabyan mu : ikayu miligtas kayu ?

34 I Jesús pekibatan na la, ing katutuan, ing katutuan sasabyan ku kekayu, king itang darapt kasalanan alipan ne ning kasalanan.

35 At ing ipus e magdatun bale kapilan paman : Ing anak, magdatun ya kapilan paman.

36 Nung ing anak pin itimawa na kayu, matimawa ko ping tune.

37 Balu ku king dai na kong Abraham : dapot pagpilitan yu kung patayan, uling ing amanu ku alang kapaguiwan kekayu.

38 Aku sasabyan ku ing ikit ku kang Ibpa ku, at ikayu daraptan yu ing ikit yu kang Ibpa yu.

39 At ila mekibat la at sinabi ra kea : Ing Ibpa mi ya i Abraham. Ngana ping Jesús : nung anak na ko ping Abraham daptan yu sa ing dapat nang Abraham.

40 Dapot ngeni pagkapilitan yu kung patayan, taung minyabi kekayu king katutuan at dimdam ku king Dios : e na depatan iting Abraham.

41 Ikayu gagawan yu ing dapat da ding matua yu : Sinabi ra kea : Ikami e ke mibait king pamakipangalugud ; atin keng metung a Ibpa ing Dios.

42 Sinabi na karelang Jesús : Nung ing Dios yang kekong Ibpa, lulugud ko kanaku ; uling aku ibat ku king Dios uling e ku ibat kanaku murin, nung e ya tinubud na ku.

43 ¿Bakit e yu atalastas ing kanakung sabi ? anti murin e yu malyaring apakiramdaman ing amanu ku.

44 Ikayu keta kong Ibpa yu, ing Diablo, at ing nasa na

ning kekong ibpa buri yung tuparan. Ya makamate ya menibat king mula, at e ya menatili king katutuan, uling alang katutuan kea. Panga manyabi yang kalaraman, king kea karin ya manyabi, uling malaram ya, at ibpa ya king kalaraman.

45 Dapot nung sasabyan ku ing katutuan, ikayu e yu ku paniwalan.

46 ¿Ninu kekayu ing sabyanan na ku tungkul king kasalanan? At nung sasabyan ku ing katutuan ¿baket e yu ku paniwalan?

47 Ing king Dios pakiramdaman na ing amanu na ning Dios: inya pin ikayu e yu pakiramdaman, uling e ko pin king Dios!

48 Mekibat la pin ding Judios at sinabi ra kea: ¿E makatud ing sasabyan mi king ika tau ka Samaria, at atin kang metung a demonio?

49 Mekibat ya i Jesús: aku ala kung demonio; dapot dirinan keng puri i Ibpa ku, at ikayu lalako yu ku puri.

50 Dapot aku e ku panintunan ing kapurian ku; ating manintun, at matul kea.

51 Ing katutuan ing katutuan sasabyan ku kekayu: Nung ninu mang mamintu king amanu ku, e na akit kapilan man ing kamatayan.

52 Ding Judios pin sinabi ra kea: Ngeni balu mi king atin kang metung a demonio: I Abraham mete ya, at ding manula: at ika sasabyan mu. Ninuman ing tupad king kanakung amanu, e na pin katman kapilan man ing kamatayan.

53 Matua ka wari king Ibpa ming Abraham, iti mete ne? at ding manula mete na la: ¿Balak mu ninu ika?

54 I Jesús mekibat ya: Nung aku iparangal ku ing kakung sarili, ing dangalan ku alang nanuman: i Ibpa ku ya ing parangal kaku; ya pin ing sasabyan yung kekong Dios:

55 at ikayu e ye akikilala: dapot aku kakilala ke; at nung sabyan ku: E ke akikilala, metung kung malaram, antimo ikayu, dapot aku akikilala ke at tutuparan ku ing amanu na.

56 Ing Ibpa yung Abraham mitmu yang tula nung akit na sa ing kaaldawan ku; at ikit na, at metula ya.

57 Sinabi ra pin ding Judios: Ika ala ka pang limang pulung banua, ¿at ikit me i Abraham?

58 Sinabi na pin karelang Jesús: Ing katutuan, ing katutuan sasabyan ku kekayu: ; Bayu ya pin mibait i Abraham, atina ku!

59 Kanita pin dinamput lang batu bareng basibasan; dapot sinalikut ya i Jesús, at linual ya king Pisamban.

*Pamipakayap king metung a bulag
a ibat pa king kabait na.*

9 KING pamanlakad na, ikit ne ing metung a taung bulag manibat king pangabait na.

2 At kitang da kea ding alagad na ngara: Rabbi, ¿ninu ing mikasala, ini o ding mangatua na, king pangabait nang bulag?

3 I Jesús mekibat ya: Aguiang ini e mikasala, aguiang ding pengari na; dapot milyari bang ding dapat ning Dios makilala la kea.

4 Inya mayap king aku gawan ku ing dapat na Nitang mitubud kanaku, anggang aldo: ing bengi daratang a ninuman e makarapat.

5 Anggang atiku keti king yatu, aku ing sulu na ning yatu.

6 Inyang asabi na na iti, linura ya king gabun, at guewa nang burak ing lura na, at kiskusan no ding mata na ning bulag,

7 at sinabi na kea: ; Ume ka at manuas ka king talaga nang Siloè! (at nung pibaldugan ing buri nang sabyan: Tinubud.) Mine ya pin, at menuas ya, at mibalik yang manakit.

8 Ding siping nang bale at ding menakit na kea, king minuna, at balura king magpalimus ya, sinabi ra: ; Aliwa ya ini itang lulukluk at magpalimus?

9 Ding aliwa sinabi ra: Ini pin: ding aliwa sinabi ra: Aliwa ya, nung e kawangis ne. Dapot ya sinabi na; aku pin.

10 Sinabi ra kea kanita: ; Makananu la ping mibuklat ding kekang mata?

11 Mekibat ya at sinabi na: Itang taung milaguiwan Jesús guinawa yang burak, at kiskus na karing mata ku, at sinabi na kanaku: Ume ka king talaga na ning Siloè, at manuas ka: mine ku pin, at menuas ku, at tinggap ku ing panimanman.

12 Ila kanita sinabi ra kea : ¿ Nu ya karin ? Ya sinabi na : Tabalu :

13 Daralan de karing fariseos ing bulag ketang minuna.

14 At sabado kanitang i Jesús guewa na ing burak, at biklat ne mata.

15 Ding fariseos kitnan deng pepasibayu nung makananu nang tinggap ing panimanman. At ya sinabi na karela : Binili na ing burak karing mata ku, at menuas ku, at manakit ku.

16 Ding aliwa pin karing fariseos sinabi ra kea : Ing taung iti e ya king Dios, uling e na pangilinan ing sabado. Dapot ding aliwa sinabi ra, ¿ Makananu nang agawa ning taung makasalahan ing anti kanitang mala ? at e la mikakametung.

17 Sinabi rang pepasibayu king bulag : ¿ Ika nanung sasabyan mu tungkul kea, a miklat karing mata mu ? Ya sinabi na : king manula ya.

18 Dapot ding Judios e la meniwala kea king sadya yang bulag, at tinanggap yang panimanman, angga pin king ianus do ding mangatua na ning tinanggap panimanman ;

19 at kitnan da la, ngara ; ¿ Ya pin ini ing anak yung sasabyan yu king mibait yang bulag ? ¿ o bakit manakit ya ngeni ?

20 Ding matua na mekibat la at sinabi ra : Balu mi king ini ya pin ing anak mi at mibait yang bulag :

21 dapot ngeni manakit ya, e mi balu ; o ninung mibuklat karing mata na, e mi balu ; kutnan ye ; atin neng banua : ya makapanyabi ya king sarili na.

22 Iti yang sinabi ra ding mangatua na uling tatakut la karing Judios : Uling ding Judios pikametung da na, nung ninuman ing manyabi king ya ing Cristo, mitabi ya king sinagoga.

23 Inya sinabi ra ding mangatua na : Atin neng banua ; ikutang yu kea.

24 Inaus de ping pepasibayu ing taung sadyang bulag, at sinabi ra kea : ¿ Dinan meng kapurian ing Dios ; ikami balu mi king ing taung ini makasalahan ya !

25 Ya kanita mekibat ya : Nung makasalahan ya, e ku balu ; metung a bague ing balu ku, ya pin, king aku bulag ku ngeni manakit ku.

26 Kanita sinabi rang pepasibayu kea : ¿ Nanung depatan na keka ? ¿ Makananu nong biklat ding mata mu ?

27 Pekibatan no pin : sinabi ku na kekayu, at e yu peki-ramdaman ; ¿ baket buri yung pakiramdaman pasibayu ? ¿ Buri yu naman wari king maguing alagad na kayu ?

28 Kanita pilmuran de, at sinabi ra : ¿ Ika pin ing keang alagad ; dapot ikami alagad na keng Moisés !

29 Balu mi king ing Dios pekisabyan ne i Moisés ; dapot tungkul kaniti, e mi balu nung nu ya tau.

30 Mekibat ya ing tau at sinabi na karela : ¿ Atiu pin kaniti ing makapagmulala, a e yu balu nung nu ya tau ; at biklat no ding mata ku !

31 Balu mi king ing Dios e no pakiramdaman ding makasalan ; dapot ninuman ing tatakut king Dios at iti gagawan na ing buri na, iti pakiramdaman na ya.

32 Manibat king kamumulan ning yatu, e pa meramdaman kapilan man, king ninuman ala pang mekabuklat king mata na ning metung a mibait nang bulag.

33 Nung iti e king Dios, ala yang arapat nanuman.

34 Ila mekibat la at sinabi ra kea : ¿ Ika mibait kang lubus king kasalanan ! ¿ at ikang turu kekami ? At tinabi re lual.

35 I Jesús dimdam nang tinabi re lual at inyang ikit ne, sinabi na kea : ¿ Sasalpantaya ka king Anak ning Dios ?

36 Mekibat ya, ngana : ¿ Ninu ya, Guinu, ba keng salpantayanan ?

37 I Jesús sinabi na kea : Ikit me pin, at ing makisabi keka ya kabud !

38 At sinabi na kea : ¿ Sasalpantaya ku, Guinu ! at simban ne.

39 At sinabi nang Jesús : Uli na ning pamanatul mine ku keti king yatu, bang ding e manakit, manakit le, at ding manakit ba no mang mabulag.

40 Detang kampi ra ding fariseos a kayabe na dimdam da iti, at sinabi ra kea : ¿ Ikami man wari bulag kami ?

41 Sinabi nang Jesús karela : Nung bulag kayu e ko mirinan kasalanan : dapot ngeni sabyan yu : ¿ Ikami akakit mi ! inya ing kasalanan yu manatili.

Alimbawa king mayap a pastul.

10 ING katutuan, ing katutuan, sasabyan ku kekayu : ing e lulub king pasbul a kulungan da ding tupa, nung e mumukiat ya king aliwang karinan, iti tulisan ya at mapanako.

2 Dapot ing lulub king pasbul yang pastul karing tupa.

3 Kaniti ibuklat no ning magbante pasbul at ding tupa pakiramdaman da ing siwala na ; at ausan na la king lagui ra, at darala no lual.

4 At nung lulual na la ding tupa, mununa ya karela, at ding tupa tutuki la kea ; uling akikilala ra ing siwala na.

5 Dapot nung aliwa ya e re tukyan, nung e takasan de ; uling e ra kakilala ing siwala ra ding aliwa.

6 Ing alimbawang iti sinabi nang Jesús karela : dapot iti e ra atalastas nung nanu ing sasabyan na karela.

7 I Jesús sinabi nang pepasibayu karela : King katutuan, king katutuan sasabyan ku kekayu : aku ing pasbul da ding tupa.

8 Ding anggang minunang dinatang kanaku, tulisan la at mapanako : dapot ding tupa e la mekiramdaman.

9 Aku ing pasbul : nung ninumang linub kanaku, miligtas ya ; at lumub ya, at lual ya, at manakit yang pagpastulan.

10 Ing, tulisan e ya daratang nung e ya manako, at makamate, at lumipul : aku dinatang ku balang mirinan bie, at balang kumabsi.

11 Aku ing mayap a pastul : ing mayap a pastul babye na ing bie na uli ra ding tupa.

12 Dapot ing makiupa, at aliwa ya ing pastul, a e no tune bandi ding tupa, akakit neng daratang in lobo, at paburean no ding tupa, at tatakas ya ; at ing lobo sasamsaman na la, at misalbag la ding tupa.

13 Ing makiupa tatakas ya pablasang makiupa ya, at alang pamagmalasakit karing tupa.

14 Aku ing mayap a pastul ; at kakilala ku la ding kakung tupa, at ding tupa ku kakilala ra ku.

15 Antimo ing pamangilala na kaku ning Ibpa, anti mu naman ing pamangilala ku king Ibpa ; at babye ku ing bie ku dikil karing tupa.

16 At atin na ku mang aliwang tupa a e la king kulungan a iti : at deti idala ku la naman, at pakiramdaman da ing

siwala ku ; at magmetung ya mu ing kawan at metung mung pastul.

17 Uli na niti ing Ibpa kaluguran na ku, uling ibabye ku ing bie ku bang kuanan keng pasibayu.

18 Alang ninumang makalako kanaku nung e kusa kung ibabye. Atin kung kayupayan munye at atin kung kayupayan a kuanan kung pasibayu. Ing kautusan a iti tinggap ku kang Ibpa ku.

19 Misasalangsangan no namang pasibayu ding Judios dikil karing amanung deti.

20 at ding kerakalan karela sinabi ra : | Atin yang demonio, at mamulang ya ! ¿ baket Pakiramdaman ye ?

21 Ding kekaldan sinabi ra : | Iti e na sabi ning metung a makidemonio ! ¿ Arapat na wari ning demonio ing muklat mata karing bulag ?

22 At pista na kanita ning Pamanain karin Jerusalem, at panaun na pin ning dinla ;

23 at i Jesús lalakad ya king Pisamban, king pasbulan nang Salomón.

24 Ding Judios pin migpatulug la kea, at sinabi ra : ¿ Angga pa kapilan ibili mu ke king kapikakunuan ? | Nung ika pin ing Cristo sabyan mung masala kekami !

25 I Jesús pekibatan na la : sinabi ku na kekayu, at e ko meniwala : ding dapat a daraptan ku king laguiu nang Ibpa ku, deti babye lang patutu kanaku.

26 Dapot ikayu e yu paniwalan, uling e kayu karing tupa ku.

27 Ding tupa ku pakiramdaman da ing siwala ku, at aku kakilala ku la, at ila tutuki la kanaku :

28 At aku dirinan kong bie alang angga, at ila e la mate kapilan paman, at ninuman alang makasamsam king gamat ku.

29 I Ibpa kung minye kanaku, margul yang dili ; at alang makasamsam ninuman king gamat nang Ibpa ku.

30 Aku at i Ibpa ku metung kami mu.

31 Ding Judios dinamput lang pasibayung batu bareng basibasan.

32 I Jesús pekibatan na la : dakal a mayap a bague ing pepakit ku kekayu a ibat kang Ibpa ku ; ¿ Kaisanu karing dapat a deti buri yu kung basibasan ?

33 Ding Judios pekibatan de. Makauli king metung a bague mayap e ra ka basibasan, nung e uli na ning kapusungan; at uling ika tau ka at gagawan mung Dios ka.

34 I Jesús pekibatan na la: ¿E makasulat king kekong kautusan: Aku sinabi ku: Dioses kayú?

35 Nung ausan lang dioses detang pakasautan na ning amanu na ning Dios (at ing kasulatan e malyaring magkulang),

36 ¿sasabyan yu Kanitang pepagbanalan na at tinubud na king yatu ning Ibpa: ¡Ika magpusung ka! uli na ning sinabi ku: aku ing Anak ning Dios?

37 Nung e ku daraptan ing dapat nang Ibpa ku, e yu ku paniwalan:

38 Dapot nung daraptan ku, bistat e yu ku paniwalan, paniwalan yu ing dapat; bayung akilala at paniwalan nung ing Ibpa atiu kanaku, at aku ati ku king Ibpa.

39 Uli niti pagkapilitan deng dakpan pasibayu: dapot ya milako ya karing gamat da.

40 At mine yang pepasibayu dane na karin ning Jordán, king karinan a kanitang minuna pipaminyagan nang Juan, at melakukan ya karin.

41 At dakal la ding mame kea: at sinabi ra: ¡I Juan king katutuan e dinapat mala; dapot ing anggang sasabyan nang Juan dikil kaniti, meguing tutu!

42 At dakal lang meniwala kea karin.

Ing pamanyubli nang mebie Lázaro.

11 ATING metung a tau a atiu king kapanamdaman, ing laguiu na Lázaro, tau Bhetania, ing nayun nang María at king kapatad nang Marta.

2 (Ya pin at ita i María a minulis unguentu king Guinu at kiskusan no ding bitis na king buak na, a ing kapatad na i Lázaro masakit ya.)

3 Mitubud la pin kea ding kapatad nang babai, sasabyan da: ¡Guinu, oini itang kaluguran mu masakit ya.

4 Dapot i Jesús panamdaman na kaniti, sinabi na: iting sakit a iti e king kamatayan, nung e king ikapuri na ning Dios bayang mirangal ing Anak ning Dios king uli na.

5 I Jesús kaluguran ne i Marta, at ing kapatad na, at i Lázaro.

6 Inyang dimdam na pin king masakit ya, tinuknang ya pang aduang aldo keta muring karinan a nung nu ya karin.

7 Nanuta kaibat na niti, sinabi na karing alagad na : ¡ Ume tamung pasibayu Judea !

8 sinabi ra kea ding alagad : ¡ Rabbi, ngeni pamu pagkampilan da ding Judios ing batuan da ka ! Ume kang pasibayu karen ?

9 I Jesús mekibat ya , Alang labing aduadg oras king aldo ? Nung uinumang lalakad aldo, e mitatakid uling akakit ne ing sulu na niting yatu.

10 Dapat nung ninuman lalakad yang bengi, mitatakid ya, uling ing sulu ala yu kea.

11 Ing bague a iti sinabi na ; at pangaibat na niti sinabi na karela : ¡ Ing kekatang kaluguran i Lázaro matudtud ya, dapat aku ume ku bakeng guisingan king tudtud na !

12 Sinabi ra pin ding alagad : ¡ Guinu, nung matutud ya, kumayap ya !

13 Dapat i Jesús manyabi ya dikil king kamatayan ; dapat ila isipan da king manyabi ya king pamipainawang tudtud.

14 Kanita pin i Jesús sinabi nang masala karela : ¡ I Lázaro mete ya !

15 At aku matula ku king uli yu, king ala ku karin, bakong maniwala : Dapat ume tamu ngeni karing kea.

16 I Tomás pin, ing milaguiuwan Didimo, sinabi na karing kayabe nang alagad : ¡ Ngeni ume tamu mu naman batang mate kayabe na !

17 Inya kanitang datang ya i Jesús, disan neng atin nang apat nang aldo king kutkutan.

18 At ing Bhetania atiu king malapit Jerusalem, labing limang estadio* ing dayu na.

19 at dakal la karing Judios dinatang la kang Marta at kang María barong patulan dikil king kapatad da.

20 I Marta pin, inyang damdaman na king i Jesús daratang ya, selubungan ne : dapat i María makalukluk ya karin bale.

21 I Marta kanita sinabi na kang Jesús : Guinu, nung keti kamu, e mete ing kapatad ku !

22 Dapat balu ku king ngeni man, ing keganaganang aduan mu king Dios, ing Dios ibye na keka.

23 I Jesús sinabi na kea : ¡ Subli yang mie ing kapatad mu !

24 I Marta sinabi na kea : Balu ku king subli yang mie king pamanyubling mie king tauling aldo.

25 I Jesús sinabi na kea : ¡ Aku ing pangasubling mebie at bie : ing sasalpantaya kaku aguiang mate ya, mie ya ;

26 at detang anggang mabibie at sasalpantaya kanaku e la mate kapilan man ! ¿ Sasalpantayanan mu ite ?

27 Ya sinabi na kea : Wa, Guinu ; aku sinalpantaya ku king ika ing Cristo, ing Anak ning Dios a dinatang keti king yatu.

28 At kaibat nang sinabi iti, meko ya, at inaus neng lihim i Mariang kapatad na, ngana : ¡ Ing Maestro, atiu keni, at ausan na ka !

29 Ya panamdám na kaniti tinalakad yang mirapal, at inayan ne.

30 (I Jesús e pa pin miras king nayun, nung e atiu pa ketang karinan a nung nu ne disan i Marta.)

31 Ding Judios a abe na pin bale patulan de, at inyang akit da king i María tinalakad yang marapal at meko ya, tikian de, ngara : Ume ya king kutkutan bang manangis karin !

32 Kanita i María, inyang miras ya king karinan a nung nu ya karin i Jesús, panakit na kea, migsakab ya karing bitis na, sinabi na kea : ¡ Guinu, nung ati ka keti, e mete ing kapatad ku !

33 Inya ping akit neng kikiak Jesús, at kikiak la naman ding abe nang Judios, migsalbat ing espíritu na, at migmulala ing lub na ;

34 at sinabi na : ¿ Nu ye binili ? Sinabi ra kea : ¡ Guinu, ume ka keni at lawan me.

35 I Jesús kinyak ya.

36 Sinabi ra pin kanita ding Judios : ¡ Lawan yu nung nu anti ing lugud na kea !

37 At ding mapilan karela sinabi ra : ¿ E na naman kaya arapat ning taung iti, a miklat karing mata na nitang metung a bulag, a iti e sa mate ?

38 I Jesús kanita, miuman yang migsalbat king sarili na, mine ya king kutkutan. Metung yang lukib iti at ing metung a batu makatumpak ya babo na.

39 I Jesús sinabi na : ¡ Ilako ye ing batu ! I Marta, a kapatad ning mete, sinabi na kea : ¡ Guinu, mabuluk ne ; uling apat neng aldo !

40 I Jesús sinabi na kea : ¿E ku sinabi keka nung salpantaya ka, akit mu ing ligaya na ning Dios?

41 Leko re pin ing batu king karinan a kabilyan na ning mete. Kanita i Jesús inatna no ding mata na babo, at sinabi na : ¡Ibpa, pasalamat ku keka uling pekiramdaman mu ku!

42 At baluan ku king kapilan man pakiramdaman mu ku, dapot sinabi ku king uli na ning kekaldan, a makarap balang salpantaya king aku tinubud mu ku.

43 At pangasabi na niti, kinulait yang masikan : ¡Lázaro, lual ka!

44 At itang mete linual ya, makatali ya bitis ampon gamat king panali, at makabalut ya lupa king metung a ulas. I Jesús sinabi na karela : ¡Kalagan ye, at paburen yang mako!

45 Dakal la pin ding Judios a mine kang María, at ikit da ing depatan nang Jesús, meniwala la kea.

Ding fariseos misangguni la bareng papate i Jesús.

46 Dapot ding mapilan karela mine la karing fariseos, at sinabi ra karela ing depatan nang Jesús.

47 Kanita ding pun ding sacerdotes at fariseos mipulung la king pititipunan at sinabi ra : ¿Nanung daptan tamu? uling ing taung iti darapat yang dakal a mala.

48 Nung paburen tayang makanyan, ding sabla salpantaya la ngan kea, at datang la ding tau Roma at kunan da ing karinan tamu ampon ing kekatang naciun.

49 Dapot ing metung karela, i Caifas, a marangal a sacerdote king banuang ita, sinabi na karela : Ikayu nanuman ala kong balu,

50 e yu na inisip man a kekatamu karampatan a ing kataung tau mate ya king uli na ning balayan e ing mabilug a naciun mipanganyaya.

51 Iti sinabi na e king keang sarili; dapot antining yang marangal a sacerdote king banuang ita, inulan na king i Jesús mate ya king uli na ning naciun;

52 at e mu king uli na ning naciun, nung e bang mitipun la king metung ding anak ning Dios a pakakalat.

53 Manibat king aldo a ita pikametung da na king papate ré.

54 I Jesús pin kanita e ne lalakad makalague karing Judios, nung e mine ne king metung a labuad a malapit king ilang, king metung a ciudad a ausan dang Efraim ; at manuknangan ya karin abe no ding keang alagad.

55 At malapit na ing Pasku ra ding Judios ; at dakal la ding menik Jerusalem ibat king gutad a ita, bayu Pascu, bang manlinis la.

56 Penintun de pin i Jesús, at inyang karin no king Pisamban, pisasabyan da ing metung at metung ¿ Nanu ing balak yu ? ¿ e datang king pista ?

57 At ding pun ding sacerdotes ampon ding fariseos minye lang utus a ninumang makibalu nung nukarin ya, sabyan na, bareng dakpan.

I Maria linyan ne bitis i Jesús.

12 I Jesús kanita, anam a aldo bayu Pasku, mine ya Betania, nung nu ya karin i Lázaro, a keang pepasublian mebie karing mete.

2 Karin pin guinawa lang metung a apunan dikil kea ; at i Marta yang susuyu ; dapot i Lázaro metung ya karetang atin king dulang,

3 Kanita i María kinanua yang metung a librang unguentong nardong alang samut, binang maalaga linyan no ding bitis nang Jesús, at kiskusan no king buak na : at kinatmu ya ing bale king banglu ning unguento.

4 Kanita sinabi na ning metung karing alagad, i Judas Iscariote, a anak nang Simón, iti ya ing mipamye kea :

5 ¿ bakit ing unguentung iti e na pisaling atlung dalan a denario, at pimye karing maluka ?

6 Iti sinabi na, e king magmalasakit ya karing maluka, nung e uling mapanako ya, at atin yang metung a suput, yang magdala king babaldug da karin.

7 I Jesús pin sinabi na kea : ¡ Paburen ye ; king aldo ning pangakutkut ku karin na sasadya iti !

8 Uling ding kalulu abe yong parati ; dapot aku e yu ku parating akayabe.

9 Ding keraklan king balayan karing Judios diindam da pin king atiu karin ; at mine la, e mu king uli nang Jesús

nung e bang akit da ya naman i Lázaro, a pepasublian nang mebie karing mete.

10 Dapot ding pun ding sacerdotes pisangguni ra nung makananu ra ya namang patayan i Lázaro ;

11 uling king uli na dakal la ding Judios a mame karin, at sasalpantaya la kang Jesús.

Ing masaya nang panlub Jerusalem Jesús.

12 Kabukasan na nita ding malda karing tau, a tinagun king pista, inyang damdaman da king i Jesús mame ya Jerusalem,

13 kinanua lang sangang dutung, at selubungan de, at kilisak da : ¡ Hosanna ! ¡ Nuan ya itang daratang king laguiu ning Guinu, ing ari king Israel !

14 At i Jesús pamanakit na king metung a asnong malati sinake ya kaniti, agpang king makasulat :

15 E ka tatakut, anak nang babaing Sion :

Oini daratang ya ing ari mu,

makalukluk ya king metung a anak ning asno.

16 Deting bague e ro atalastas ding keang alagad king kamumulan ; dapot inyang i Jesús miparangalan ne, kanita aganaka ra king deting bague a deti makasulat la kea, at king ila daptan do ding bague a deti kea.

17 Ding kekaldan ping abe na, inyang inaus ne i Lázaro king kutkutan, at pepatalakaran ne karing mete, babye lang patutu.

18 King uli na naman niti itang kekaldan a ita selubungan de ; uling dimdam da king ya depatan na ing malang iti.

19 Inya sinabi ra ding fariseos king metung at metung : ¡ Akakit yu na ala kong daraptan nanuman ! ¡ Oini ding anggang tau tutuki la ngan kea !

Ding mapilan a tau Grecia buri reng akit i Jesús.—

Ya manyabi ya tungkul king malagawa nang pangabantug-Metung a siwala ning banua.—I

Jesús sulu ne ning yatu.

20 At ating mapilan a tau Grecia a pesiukiat sinamba king pista : deti pin pesilapit la kang Felipe, a tau Betsaida karin Galilea, a pigamuamu ra kea, sinabi ra :

21 | Guinu, buri mi yang akit i Jesús !

22 Linapit ya i Felipe, at sinabi na kang Andres ; at lina-
pit ya i Andres ampon i Felipe, at sinabi ra kang Jesús.

23 At i Jesús mekibat ya karela, ngana : | dinatang ing
oras a mapuri ya ing Anak ning tau !

24 Ing katutuan, ing katutuan sasabyan ku kekayu : Nung
ing binutil ning trigu e manabu king gabun at mate, mitagan
yang dili na ; dapot nung mate ya, magdalang dakal a bunga.

25 Ing malugud king bie na mawala ya ; at ing ninumang
kasaman na ing bie na keti king yatu, ingatan ne king bie
alang angga.

26 Ninuman ing susuyu kanaku, tuki ya kanaku ; at nung
nu ku karin, karin ya naman ing talasuyu ku : nung ninuman
susuyuan na ku, iti purian neng Ibpa ku.

27 | Ngeni malungkut ya ing kaladua ku ! | at nanung
sabyan ku ? | Ibpa, iligtas mu ku king oras a iti ! dapot king
uli na niti murin mine ku king oras a iti.

28 | Ibpa, paligayan me ing laguiu mu ! Kanita dinatang
ing siwalang ibat banua, ngana : | Pepaligayan ku ne, at
paligayan keng pasibayu !

29 Ing kekaldan ping atiu karin dimdam da, sasabyan da
king duruldu : ding aliwa ngara : | Ing metung a angel
pekisabyan ne !

30 Mekibat ya i Jesús, at sinabi na : E king uli ku meram-
dam ya ing siwalang iti, nung e king uli yu.

31 | Ngeni ing kaatulan king yatung iti ! | Ngeni ing prin-
cipi na niting yatu mitabi ya !

32 At aku, nung mitas na ku king katasan king babo ning
labuad, ding sabla dalan ku la kanaku murin.

33 Dapot iti sinabi na patalastas na nung nanung kamata-
yan ing ikamate na.

34 Ing kekaldan mekibat kea : Dimdam mi na king
kautusan, king ing Cristo mie ya alang kapupusan | at bakit
sasabyan mu : Kailangan king ing Anak ning tau mitas ya
king katasan ? | Ninu iting Anak ning tau ?

35 I Jesús pin sinabi na karela : Ditak nang panaun a atin
kong sulu : lumakad kayu anggang atin kong sulu, bang e na
ko dasnan ning dalumdum : uling ing lalakad king mada-
lumdum e na balu nung nu ya mame.

36 Kabang atiu kekayu ing sulu, salpantaya ko king sulu,
bang maguing anak na ko ning sulu.

Ding bague a deti sinabi nong Jesús, at meko ya, at selikutan na la.

37 Aguiang dinapat yang dakal a mala king arapan da, e la sinalpantaya kea ;

38 bang matupad ing amanung guingkas nang Isaías a manula :

Guinu, ¿ ninung sinalpantaya king sinabi mi ? ¿ at kaninu ya mipabalu ing takde ning Guinu ¿

39 Uli na niti ila e la mekasalpantaya ; kanita pin miuman nang sinabing Isaías :

40 Ya binulag no ding mata ra, at pepasias no puso ;
bang e ra akit karing mata ra, at e ra atalastas king puso
ra, at mibalik la lub,
at aku pakayapan ku la.

41 Ding bague a deti sinabi nong Isaías inyang akit na ing ligaya na, at minyabi ya tungkul kea.

42 Makanyan man pati karing pekapun dakal lang sinalpantaya kea ; dapot king uli ra ding fariseos e ra papasiag ; bang e ro itabi king sinagoga :

43 uling pakamalan da pa ing ligaya ding tau maiguit king ligaya na ning Dios.

44 I Jesús kilisak na at sinabi : ; Ing sasalpantaya kanaku, e kanaku sasalpantaya, nung e ketang mitubud kanaku !

45 At ing lalawe kanaku, lalawe ya Kanitang mitubud kanaku.

46 Aku dinatang kung sulu king yatu, bang detang anggang salpantaya kanaku e la manatili king dalumdum.

47 At ing ninumang makiramdam king amanu ku, at e na tuparan, aku e ke atulan ; uling e ku mine king yatu bang matul king yatu, nung e bang ikabus ku ing yatu.

48 Ing misasakuil kanaku, at e na tatanggapan ing amanu ku, ating aliwang matul kea : ing amanung kanakung sinabi, ya murin ing matul kea king tauling aldo.

49 Uling e ku minyabi king sarili ku, nung e ing Ibpang mitubud kanaku, dininan na kung kautusan king dapat kung igkas at sabyan.

50 At balu ku king ing kautusan na bie alang angga : ing keganagana ping sasabyan ku, agpang king sinabi na kanaku ning Ibpang, makanyan kung sasabyan.

I Jesús wasan no bitis ding keang alagad.

13 AT itang bayu dinatang ing pista ning Pasku, inyang akilala nang Jesús king miras na ing oras a panlako na keti king yatu, at ume king Ibpa, antining liguran na la ding kea keti king yatu, liguran na la angga king kapupusan.

2 At kabang mamapun, antining ing diablo binili na king pusu nang Judas Iscariote, a anak nang Simón, ing pamipamye kea,

3 balu na ping Jesús king ing Ibpa binye na king gamat na ing keganaganang bague, at ibat ya king Dios, at ume ya naman king Dios,

4 tinikdo ya king apunan, at likas na ing imalan na, kinanua yang metung a panamulisan, at bebatan ne.

5 Layun neng dininan danum ing pipanuasan, at pigmulan nong inuas ding bitis da ding alagad at pinulis no king panamulisan a makababat kea.

6 Miras pin kang Simón Pedro. I Pedro sinabi na kea : Guinu, ¿ika ing muas karing bitis ko?

7 Mekibat ya i Jesús at sinabi na kea : Ing daptan ku ika e mu balu ngeni ; dapot abalu mu kaibat na.

8 I Pedro sinabi na kea : ; Kapilan man e mo wasan ding bitis ku ! I Jesús mekibat ya kea : Nung e ra ka wasan, e ka mikadake kanaku.

9 I Simón Pedro sinabi na kea : ; Guinu, e mu ding bitis ku, nung e naman pati ding gamat ku at ing buntut !

10 I Jesús sinabi na kea : Ing mewas na e na kailangan ing mawas ya nung e na ding bitis ; pablasang malinis nang tune : at ikayu malinis na kayu, dapot e ikongan.

11 Uling balu na nung ninu ing mipamye kea ; inya sinabi na e ikongan malinis kayu.

12 Inya ping awas na no bitis, at kinua ing imalan na, at migilig yang pepasibayu, sinabi na karela : ¿Balu yu ing depatan ku kekayo ?

13 Ikayu ausan yu kung Maestro, at Guinu ; at mayap ing sasabyan yu ; uling aku pin.

14 Nung aku pin Guinu na ku at Maestro, inuas ko ding bitis yu, ikayu man ing metung at metung kekayu dapat ing mipanuas kong bitis.

15 Uling minye kung alimbawa kekayu, bang ikayu man daptan yu agpang king depatan ku kekayu.

16 Ing katutuan, ing katutuan sasabyan ku kekayu : Ing alipan e maragul king keang Guinu, at ing tinubud e ya maragul ketang kea mitubud.

17 Nung balu yo ding bague a deti, nuan kayu, nung kekong daraptan.

18 E ku sasabyan tungkul kekongan ; balu ko ding pinili ku : dapot bang matupad ing kasulatan : Ing mamangan king tinape ku, tinas ne ing sakung na salang kanaku.

19 Manibat ngeni sasabyan ku kekayu bayu malyari, bang nung malyari na, salpantaya kayu king aku pin.

20 Ing katutuan, ing katutuan sasabyan ku kekayu : Ing tanggap king itubud ku, akung tatanggapan na ; at ing tatanggapan kanaku, tatanggapan ne ing mitubud kanaku.

Ipamalita nang Jesús ing pamaglingu nang Judas.

21 Inyang asabi na nang Jesús iti, melumbe ya king keang espíritu, at pepatutuan na, ngana : ; Ing katutuan, ing katutuan sasabyan ku kekayu king ing katau kekayu pamyé na ku !

22 Ding alagad kanita milalawayan la ing metung at metung, magsalupsupan la nung kaninu na sasabyan.

23 Makailig ya king salu nang Jesús ing metung karing alagad, iti ing kaluguran nang Jesús.

24 I Simón Pedro kanita inanyu na kea, bang i kutang na nung ninu ing sasabyan na.

25 Ya kanita, kabang makailig ya king salu nang Jesús, sinabi na kea : Guinu, ¿ ninu ?

26 I Jesús mekibat ya kea : Ya itang basan ke ing kasubu, at ibye ke kea. At ing kasubu binye ne kang Judas Iscariote, a anak nang Simón.

27 At kanita murin, pangasubu na linub ya kea i Satanas. I Jesús sinabi : pin kea : ing daraptan mu daptan mung malagua.

28 At ninuman karing pakalukluk king dulang e ra atalas-tas nung nanung kasangkalan sinabi na ita.

29 Uling ding aliwa isipan da, a uling atiu kang Judas ing suput, i Jesús sinabi na kea : Saliwan mu ing kailangan tamu king pista ; o munye yang ditak karing kalulu.

30 Ya kanita, inyang tinggap na ne ing kasubu, meko yang agad ; at bengi na kanita.

*Ding tauling panabilin nang Jesús karing keang alagad.—
Baket mako ya.—Pangaku tungkul king Mamatula.*

31 Inyang mako ne pin, i Jesús sinabi na : ¡ Ngeni maligaya ya ing Anak ning tau, at ing Dios maligaya ya kea !

32 Nung ing Dios maligaya ya kea, ing Dios man paligayan ne king sarili na, at agad neng paligayan.

33 Anak a mangalati, ditak pang panaun akayabe yu ku. Panintunan yu ku ; at agpang king sinabi ku karing Judios : A nung nu ku ume, ikayu e ko malyaring mike ; makanyan ngeni ing sasabyan ku kekayu.

34 Metung a bayung kautusan ing babye ku kekayu, king mikakalugud kayu ing metung at metung ; uling aku liguran da kayu, king ikayu man mikakalugud kayu ing metung at metung.

35 Kaniti akilala ra ding sabla king alagad da kayu, nung mikakalugud kayu.

36 I Simón Pedro sinabi na kea : Guinu ¿ nu ka ume ? I Jesús mekibat ya kea : Ing ayan ku ika e mu ku atukian ngeni ; dapot tukyan mu ku pangaibat.

37 I Pedro sinabi na kea : Guinu, ¿ bakit e ra ka atukian ngeni ? ¡ ing kakung bie ibye ku king uli mu !

38 I Jesús mekibat ya kea : ¿ Ing bie mu ibye mu king uli ku ? ¡ Ing katutuan, ing atutuan sasabyan ku keka : E tulauk ing manuk, anggang e mu ku apayalian makatatlung ukdu !

14 ¡ E YE palingasngasn ing pusu yu ; salpantaya ko king Dios, salpantaya kayu naman kanaku !

2 King bale nang Ibpa ku ating dakal a tuknangan ; nung e mu makanyan sinabi ku na sa kekayu ; uling ume ku bang isadya ke kekayu ing karinan.

3 At nung mako na ku at datang kung pasibayu, aku tanggapan da kayu kanaku ; bang nung nu ku man karin, karin kayu naman.

4 At nung nu ku ume balu yu, at balu ye ing dalan.

5 Sinabi na keang Tomás : Guinu, e mi balu ing ayan mu : ¿makananu mi ping abalu ing dalan ?

6 I Jesús sinabi na kea . Aku ing dalan, at ing katutuan, at ing bie ; ninuman alang miras king Ibpa nung e king uli ku.

7 Nung akilala yu ku, akilala yu ya naman i Ibpa ku : at manibat ngeni akilala ye, at ikit ye.

8 I Felipe sinabi na kea : ¿Guinu ipakit me kekami ing Ibpa, at iti makaguiu na kekami !

9 I Jesús sinabi na kea : makaba nang panaun abe yu ku, ¿at e mu ku akikilala, Felipe ? ing menakit kanaku, ikit ne ing Ibpa ; ¿baket sasabyan mu pin : Ipakit me kekami ing Ibpa ?

10 E ko sasalpantaya king atiku king Ibpa, at ing Ibpa atiu kanaku ? ing amanung sasabyan ku kekayu e kanaku murin sasabyan ku ; dapot ing Ibpa manuknangan ya kanaku, gagawan na ing dapat na.

11 Salpantayanan yu ku king ati ku king Ibpa, at ing Ibpa atiu kanaku ; o kaya, salpantayanan yu ku king uli na murin ning dapat.

12 Ing katutuan, ing katutuan sasabyan ku kekayu : Ing salpantaya kanaku, king dapat a daraptan ku ya man daptan na la at maiguit kaniti daptan na uling ume ku king Ibpa.

13 At ing keganaganang aduan yu king Ibpa king laguiu ku, yang daptan ku, bang ing Ibpa mipaligayan ya king Anak.

14 Nung manyawad kong nanuman king lagu ku, aku daptan ku.

15 Nung kaluguran yu ku, pamintuan yu ing utus ku.

16 At aku pakisabi ku king Ibpa, a iti dinan na kong aliwang Pátula, bang akayabe yu mangga king kapilan man ;

17 ing Espiritu ning katutuan, a iti ing yatu e ne malyaring tanggapan ; uling e ne akakit, at e ne akikilala : ikayu akikilala ye ; uling manuknangan ya kekayu, at manatili ya kekayu.

18 E ra ko lakuan ulila ; aku datang ku kekayu.

19 Saguli pa, ing yatu e na na ku akit ; dapot ikayu akit yu ku : uling aku mabie ku ikayu man mie kayu.

20 King aldo a ita akilala yu king atiku kang Ibpa ku, at ikayu kanaku at aku kekayu.

21 Ing makiatin karing utus ku at tutuparan na la, yan ya

ing lulugud kanaku, luguran neng Ibpa ku, at aku luguran ke, at pakilala ku kea.

22 I Judas sinabi na kea (aliwa ing Iscariote): Guinu, baket kekami ka pakilala, at ali king yatu?

23 Mekibat ya i Jesús at sinabi na kea: Nung ninuman lulugud ya kanaku tuparan na ing amanu ku; at i Ibpa ku luguran na ya, at ikami ume ke kea, at gawan miyang tuknangan.

24 Ing e malugud kanaku, e na tutuparan ing amanu ku: at ing amanung dimdam yu e kanaku, nung e kang Ibpa mitubud kanaku.

25 Ing bague a iti sinabi ku kekayu, kabang karungut yu ku.

26 Dapot ing Mapamatula, ing Espiritu Santo, a iparala na ning Ibpa king laguu ku, ya ituru na kekayu ing kaganaganang bague, at paganaka na ing anggang sinabi ku kekayu.

27 Ing kapayapan lalakuan ku kekayu; ing kapayapan ku babye ku kekayu; e anti ing pamamyé na ning yatu, aku babye ku kekayu: e ye pailingasngas ing pusu yu, at e tatakut!

28 Dimdam yu nung makananung sinabi ku kekayu: Aku mako ku, at mibalik kung pasibayu kekayu. Nung kaluguran yu ku tumula, kayu uling ume ku kang Ibpa ku: Uling ing Ibpa maragul ya kanaku.

29 At ngeni sinabi ku na kekayu iti bayu malyari, bang nung malyari na salpantaya kayu.

30 Manibat na ngeni e na ku manybing dakal kekayu; uling datang ya ing principe ning yatu, at ya alang nanuman kanaku:

31 bang ing yatu pakilala na pin king lulugud ku king Ibpa, at agpang king utus a binye na kanaku ning Ibpa makanyan kung daptan. ; Talakad kayu at mako tamu keti!

*Ding tauling bilin karing alagad (katuglung) Matibe
pamikametung da i Jesús at ding keang sekupan.*

15 AKU ing katutuan a uvas, at i Ibpa ku ya ing mananaman.

2 Ding anggang sanga kung e magdalang bunga, lalako na

la; dapat deteng anggang magdalang bunga, lilinisan na la balang magdalang dakal a bunga.

3 Malinis na kayu king uli na ning amanung guingkas ku kekayu.

4 | Manatili ko kanaku, at aku kekayu! Antimo ing e na pamamunga ning sanga king sarili na, nung e manatili king uvas, makanyan mu naman kekayu, nung e ko manatili kanaku.

5 Aku ing uvas, ikayu ing sanga: ing manuknangan kanaku, at aku kea, iti magdala yang dakal a bunga: uling nung makakalilua ko kanaku nanuman ala kong arapat.

6 Nung ing ninuman e manatili kanaku, miugse ya lual anting sanga, at langi ya; at tipunan da la at iugse king api, at maduluk la.

7 Nung manuknangan ko kanaku, at ing amanu ku manuknangan kekayu, aduan yu itang buri yu, daptan na kekayu.

8 Kaniti maligaya ya i Ibpa ku, king pamagdala yung dakal a bunga; at maguing alagad da kayu.

9 Antimo ing lugud na kanaku ning Ibpa, makanyan mu naman aku liguran da kayu: manatili ko king lugud ku.

10 Nung tuparan yu ing utus ku, manatili ko king lugud ku; akuman tiparan ku ing utus nang Ibpa ku, at manatili ku king lugud na.

11 Deting bague sinabi ku kekayu, bang mike kekayu ing tula ku, at ing tula yu miganap.

12 Iti ya ing utus ku, king mikakalugud kayu, antimu naman ing pamanlugud ku kekayu.

13 Ala na ninuman a ating maragul a lugud pa kaniti, king ibye na ning ninuman ing keang bie king uli ra ding kakaluguran na.

14 Ikayu kakaluguran da kayu nung tuparan yu ing utus ku

15 E ra na ko ausan alipan; uling ing alipan e na balu ing daraptan na ning Guinu na: dapat inaus da kong kakaluguran; uling ding sablang bague a dindam ku dikil kang Ibpa ku, pepakilala ku kekayu.

16 Aku e yu ku inalal, nung e aku ing minalal kekayu, at binili ra kayu, ba ping ume kayu at magdala kong dakal a bunga, at manatili ing bunga yu; bang ing anggang aduan yu king Ibpa king laguii ku, ya ibye na kekayu:

17 Iti inutus ku kekayu, king mikakalugud kayu ing metung at metung.

18 Nung ing yatu pikakasaman na kayu, balu yu king akung pikasaman na bayu ikayu.

19 Nung king yatu kayu, ing yatu luguran na kayung antimong kea: dapot antining e ko king yatu, nung e aku pinili ra ko king yatu, inya kasaman na ko ning yatu.

20 Ganakan yu itang amanung sinabi ku kekayu: Ing alipan e maragul king guinu na. Nung aku lingasngasan da ku, ikayu man lingasngasan da kayu naman; nung tiparan da ing amanu ku, tuparan da naman ing kekayu.

21 Dapot ing keganaganang iti daptan da kekayu king uli na ning laguin ku uling e re akikilala ing mitubud kanaku.

22 Nung aku e ku dinatang at e mekisabi karela, e la mikasala, dapot ngeni ala lang asangkan king kasalanan da.

23 Ing ninumang kasaman na ku, kasaman na ya naman i Ibpa ku.

24 Nung e ku dinapat king arapan da dapat a ninuman ala pang mekarapat, e la mikasala, dapot ngeni ikit da at dimdam at kesaman da ku pati i Ibpa ku.

25 Dapot bang matupad ing makasulat king kautusan: Akasaman da kung alang kasangkapan.

26 Dapot pamanyatang na ning Mapamatula, a ipadala ku kekayu manibat kang Ibpa, ing Espiritu ning katutuan, a ibat kang Ibpa, ya patutu ya kanaku:

27 at ikayu man patutu kayu, uli ning akayabe ra kayu manibat pa king kamumulan.

Tauling bilin karing alagad (kapupusan): Papatibe nang Jesús ing pangaku tungkul king Mamatula at king keang sariling pamanyatang.

16 Ding bague a deti sinabi ko kekayu bang e ko mitakid.

2 Itabi ra ko karing sinagogas; dapot datang ing panaun a ing ninumang makamate kekayu, isipan na king susuyu ya king Dios.

3 At daptan da iti, uling e re akikilala ing Ibpa, at aku man.

4 At sinabi ko kekayu deting bague bang nung datang na ing oras aganaka yu ya, at nung makananu kung sinabi kekayu. At deting bague e ko sinabi kekayu manibat king kamumulan, uling abe yu ku.

5 Dapot ngeni ume ku Kanitang mitubud kanaku ; at ninuman kekayu alang kukutang kanaku : ¿ Nu ka ume ?

6 Dapot uling sinabi ko kekayu deting bague, ing sakit kitnuan no ding pusu yu.

7 Makanyan man sasabyan ku kekayu ing katutuan : karampatan kekayu ing ume ku : uling nung e ku ume, ing Mapamatula e datang kekayu ; dapot nung ume ku, ipadala ke kekayu.

8 At nung datang ne, a asaul na ing yatu tungkul king kasalanan, at king katuliran, at king pamanatul :

9 tungkul king kasalanan uling e la sasalpantaya kanaku ;

10 tungkul king kataliran uling ume ku kang Ibpa, at e yu na ku akit ;

11 tungkul king pamanatul, uling ing principi na niting yatu meatul ya.

12 Atin ku pang dakal a bague a sabyan kekayu, dapot e yu apibata ngeni.

13 Dapot nung datang ne ita, ing Espiritu ning katutuan ya tairan na kayu king anggang katutuan ; uling e manyabi king sarili na, nung e ing anggang damdaman na sabyan na ; at ibalita no kekayu ding bague a datang.

14 Ya paligayan na ku ; uling kuma ya king kanaku, at ibalita na kekayu.

15 Ing anggang atiu kang Ibpa, kanaku : inya pin sinabi ku kekayu king kuma ya king kanaku at ibalita na kekayu.

16 Saguli pa, at e yu na ku akit ; at pasibayu pang saguli, akit yu ku ; uling ume ku kang Ibpa.

17 Ding aliwa pin karing keang alagad ngara king sarili ra : ¿ Nanu iting sasabyan na kekatamu : saguli na mu, at e yu na ku akit ; at pasibayu pang saguli, at akit yu ku ; at, uling ume ku kang Ibpa ?

18 Sinabi ra pin : ¿ Nanu iting sasabyan na : saguli namu ? E ta balu ing sasabyan na.

19 I Jesús aulata na king buri rang ikutang kea ; at sinabi na karela : ¿ Mikukutnanan kayu tungkul kaniting sinabi ku : Saguli na mu at aku e yu na ku akit ; at pasibayu pang saguli akit yu ku ?

20 Ing katutuan, ing katutuan sasabyan ku kekayu, king ikayu manangis kayu at manyambitan kayu, dapot ing yatu tumula ya : Ikayu lungkut kayu, dapot ing lungkut yu maguing tula.

21 Ing babai nung manganak ya, malungkut ya, uling miras ing oras na : dapot nung abait na ne ing anak, e na na agaganaka ing kasakitan, uli na ning tula na king pangabait ning metung a tau king yatu.

22 Ikayu pin ngeni malungkut kayu ; dapot akit da kong pasibayu, at matula ya ing pusu yu, at ninuman e na alako kekayu ing tula yu.

23 At king aldo a ita nanuman ala kong ikutang kanaku, ing katutuan, ing katutuan sasabyan ku kekayu : Ing keganaganag aduan yu kang Ibpa king laguui ku, ibye na kekayu.

24 Anggaman ngeni ala ko pang inawad king laguui ku : manyawad kayu, at tanggap kayu, bang miganaap ing tula yu.

25 Deting bague sinabi ko kekayu king alimbawa : ing oras daratang na a e na ku manyabi kekayu king alimbawa, nung e masala kung salesayan kekayu ing kang Ibpa ku.

26 King aldo a ita manyawad kayu king laguui ku ; at e ku sasabyan kekayu king pakisabi ku kang Ibpa king uli yu ;

27 uling iti muring Ibpa kaluguran na kayu, uling liguran yu ku, at sinalpantaya kayu king ibat ku king Dios.

28 Aku ibat ku king Ibpa, at mine ku king yatu ; lakuan keng pasibayu ing yatu, at ume ku kang Ibpa.

29 Sinabi ra kea ding alagad na : Oini ngeni masala ing pamanyabi mu, at e ka manyabing nanumang alimbawa.

30 Ngeni akikilala mi king ika balu mu ing keganaganang bague, at e mu kailangan a ing ninuman kutnan na ka : uli na niti sasalpantaya kami king ibat ka king Dios.

31 Pekibatan nang Jesús : ¿ Sasalpantaya ko wari ngeni ?

32 Oini daratang na ing oras at miras na, king ikayu misalbag kayu, at ume ya ing balang metung king sarili na, at lakuan yu kung magdiligili : at makauyan man e ku rin magdiligili, uling ing Ibpa atiu kanaku.

33 Ding bague a deti sinabi ko kekayu, bang mirinan kong kapayapan kanaku. King Yatu mirinan kong kalungkutan ; dapot biayan yu ing lub yu ; aku sinaul ke ing yatu !

Panalangin nang Jesús tungkul karing keang alagad.

17 DETING bague sinabi nong Jesús : Kanita tinalanga ya banua, sinabi na : ¿ Ibpa, dinatang na ing oras !

paligayan me ing Anak mu, bang ing Anak mu paligayan na ka naman;

2 agpang king kayupayan a binye mu kea dikil karing anggang laman, bang karetang anggang binye mu kea, dinan nong bie alang angga.

3 At iti ya ing bie alang angga, king ika kikilalanan da ka a metung mung Dios a katutuan, at i JesúCristo a kekang tinubud.

4 Aku pepaligayan da ka keti sulip; ayari ku ing dapat a binye mung parapat kanaku.

5 Ngeni pin, !oh Ibpa! paligayan mu ku king keka murin, king ligayang kintan ku keka bayu melalang ing yatu,

6 pisiag ku ing laguiu mu karing taung binye mu kanaku keti king yatu: keka la, at ika binye mo kanaku; at ila tiparan da ing amanu mu.

7 Ngeni ila akilala ra king ing anggang binye mu kanaku, ibat keka:

8 uling ing amanung binye mu kanaku, binye bu karela; at ila tinggap da, at akilala rang tune katutuan king ibat ku keka, at sinalpantaya la king tinubud mu ku.

9 Aku magamuamu ku king uli ra: e ku magamuamu king uli na ning yatu, nung e king uli ra ding binye mu kanaku; uling ila keka la:

10 at ing keganaganang kanaku keka, at ing keka kanaku; at aku maligaya ku karela.

11 At ngeni ala na ku king yatu, dapot deti atilu king yatu, at aku ume ku keka. Ib pang Banal, ingatan mo king laguiu mu detang kanaku binye mu, bang ila magmetung la mu, antimo ikata metung katamu!

12 Kabang abe ra ku king yatu, ingatan ko king laguiu mu: ding binye mu kanaku iningat ku la, at metung man karela alang mete, nung e mu ing anak ning kasiran, bang ing Kasulatan matupad.

13 Dapot ngeni pin ume ku keka; at iti sasabyan ku king yatu, bang ila mikaatin la king tula kung ganap king sarili ra.

14 Aku binye ku karela ing amanu mu; at ing yatu kesaman na la, uling e la king yatu, anti murin aku e ku king yatu.

15 E ku manalangin king ilako mo king yatu, nung e ingatan mo king marawak.

16 Ila e la king yatu, anti murin aku e ku king yatu.

17 Papagbanalan mu la king katutuan; ing amanu mu yang katutuan.

18 Nung makapanu mu kung tinubud king yatu, makanyan la namang tinubud ku king yatu,

19 At king uli ra magbanal ku king sarili ku, bang ila man magbanal la king katutuan.

20 E mu deti ilang panalangin ku keka, nung e deta mang salpantaya kanaku king uli na ning amanu ra;

21 bang ila ngan mikametung la; antimo ika, oh Ibpa, kanaku, at aku keka, bang ilaman makisanmetung la kekata, ba ping ing yatu salpantaya ya king tubud mu ku.

22 At ing ligayang binye mu kanaku, aku binye ku karela: bang ila meguing metung la, antimo ikata metung kata:

23 aku karela, at ika kanaku, bang ila maguing sakdal la king pamakisanmetung; ba ping akilala na ning yatu king tinubud mu ku, at liguran mu la, antimo ing pamanlugud mu kanaku.

24 ; Ibpa! buri ku king ding binye mu kanaku, akayabe ku la nung nu ku karin, bang akit da ing ligayang binye mu kanaku: Uling liguran mu ku bayu melalang ing yatu.

25 ; Oh Ibpa! Banal! ing yatu e na ka akilala; dapot aku akilala ra ka, at deti akilala ra king tinubud mu ku.

26 At pepakilala ke karela ing lagu u mu at pakilala ke; bang ing lugud mu a ligud kanaku, mike karela, at aku karela.

Pamanyakap da kang Jesús king Gethsemoni.

18 INYANG asabi na nong Jesús ding amanung deti, meko ya kayabe no ding keang alagad mine ya sumangid ning batis Cedrón, a nung nukarin ating metung a mula a liban na pati na ding keang alagad.

2 At i Judas man, a mipamyé kea balu ne ing karinan a ita; uling i Jesús madalalas yang makitipun karin karing keang alagad.

3 Kanita i Judas, inyang tanggapan no ding metung a katipunan a sundalus at pekapun, a kayabe ra ding marangal a sacerdotes ampon fariseos, mine ya karin magsulu at makasandata.

4 I Jesús pin, antining balu no ding anggang dinatang kea, linual ya, at sinabi na karela: ; Ninung panintunan yu?

5 Pekibatan de: ¡I Jesús Nazareno! I Jesús sinabi na kerala: ¡Aku! I Judas man, a mipamye kea, abe re.

6 Inyang asabi na pin karela: ¡Aku! minurung la, at miragsa la king gabun.

7 Pasibayu pin kitnan na la: ¿Ninung panintunan yu? At sinabi ra kea: ¡I Jesús Nazareno!

8 I Jesús mekibat ya: ¡Sinabi ku na kekayu king aku; nung aku ping panintunan yu, paburen yong mako deni!

9 Bang matupad ing sinabi na: Karetang binye mu kanaku alang mewala metung man kanaku.

10 I Simón Pedro antining atin yang metung a talibung kinua ne, at sinugat ne ing alipan na ning marangal a sacerdote, at pinungut ne ing balugbug nang wanan; ing laguui na ning alipan Malco.

11 I Jesús kanita sinabi na kang Pedro: ¡Ikaluban me ing talibung mu! Ing kopa a binye na kanakung Ibpa ku, ¿e ke wari inuman?

*1 Jesús king arap na ning Sanedrin.—Pepaclian
neng Pedro.*

12 Kanita ing katipunan ding sundalus at ing coronel, ampon ding pekapun ding Judios dekap de i Jesús at telian,

13 at inatad de pamu kang Annas; uling katiuangan neng Caifas, a marangal a sacerdote king banuang ita.

14 I Caifas, ya itang minusuk karing Judios, karampatan ing metung a tau mate ya king uli na ning balayan.

15 I Simón Pedro tinuki ya kang Jesús at ing metung mu namang alagad. At ing alagad a yan kakilala ne ning marangal a sacerdote, at abe neng linub Jesús king patiu ning marangal a sacerdote.

16 Dapot i Pedro melakukan ya lele ning pasbul nangan lual. Linual ya pin itang metung a alagad a kakilala na ning marangal a sacerdote, at mekisabi ya king babaing bante pasbul, at linub ne i Pedro.

17 Kanita ing dalagang bante king pasbul sinabi na kang Pedro: ¿E ka metung karing alagad na nite? Ya sinabi na: ¡Ali ku!

18 At ding alipan ampon ding pekapun makatalakad la karin, pepatau lang metung a dapug a uling, anti ning ma-

rimla; at ila magsalab la: at i Pedro abe ra ya namang magsalab.

19 Ing marangal a sacerdote, kitang na kang Jesús tungkul karing alagad, at tungkul king tuturu na.

20 I Jesús pekibatan ne: Aku bulalag a manyabi ku king yatu; parati kung tuturu karing sinagoga at king Pisamban, nung nu la mitipupun ding anggag Judios, at king makasalikut e ku minyabi nanuman.

21 ¿Baket kukutang mu kanaku? ikutang mu karetang mekaramdam kanaku, ing sinabi ku karela: Oini balu ra ing sinabi ku.

22 At inyang sinabi na iti, ing metung karing pekapun a makarungut karin, timpaling ne i Jesús, nganang sinabi: ¿Makibat kang makanyan king marangal a sacerdote?

23 Pekibatan neng Jesús: ¡Nung minyabi kung marawak, dinan mung pangatutu ing dewakan na! dapot nung mayap, ¿baket susugatan mu ku?

24 I Anas kanita makatali yang pepatad na kang Caifas a marangal a sacerdote.

25 At i Pedro atiu karin makatalakad at magsalab. Sinabi ra pin kea: ¿E ka metung karing alagad na? Ya pepaalian na, at sinabi na: ¡Ali ku!

26 Sinabi na ning metung karing alipan na ning marangal a sacerdote, a kamaganak na nitang pinungut na balugbug Pedro: ¿E ra ka wari ikit abe na king mula?

27 I Pedro pin pepaalian neng pasibayu; at kanita murin tinulauk ya ing metung a manuk.

28 Intad de pin king Pretorio i Jesús a menibat bale nang Caifas: maranun pa; at ila e la linub king Piukuman, bang e la mawa, nung e la pa mengan king Pasku.

29 I Pilato liwalan no pin, at sinabi na: ¿Nanung sumbung yu laban king taung ini?

30 Mekibat la at sinabi ra kea: Nung e ya mu tulisan ing taung iti, e mi ne sa binye keka.

31 I Pilato sinabi na pin karela: ¡Kuanan ye king kasari-linan yu, at atulan ye agpang king kekong kartusan! Sinabi ra pin kea ding Judios: E karampatan kekami ing papata kaninuman:

32 bang matupad ing amanung sinabi nang Jesús, inyang ipakilala na nung nanung kamatayan a ikamate na.

33 I Pilato kanita linub yang pepasibayu king Piukuman, at inyang inaus ne i Jesús, sinabi na kea : ¿ Ika ing Ari ding Judios ?

34 Mekibat ya i Jesús : ¿ Sasabyan mu king kekang sarili, o sinabi ra keka ding aliwa iti tungkul kanaku ?

35 Mekibat ya i Pilato : ¿ Judios ku wari ? Ding tune mu muring kabalayan ampon ding pun ding sacerdotes binye ra ka kanaku. ¿ Nanung depatan mu ?

36 I Jesús mekibat ya : Ing kaarian ku e king yatung iti : Nung king yatung iti ing kaarian ku, ding talasuyu ku makilaban la pin bang e ku miabye karing Judios : dapot ngeni ing kaarian ku e keti.

37 I Pilato kanita sinabi na kea : ¿ Ari ka pin ? Mekibat ya i Jesús : Ika sasabyan mu king Ari ku. Aku mibait ku dikil kaniti, at dikil kaniti mine ku king yatu, bang munye patutu king katutuan. Detang anggang king katutuan paki-ramdaman da ing siwala ku.

38 Sinabi nang Pilato kea : ¿ Nanuta ing katutuan ?

At kaibat nang sinabi iti, liwalan nong pepasibayu ding Judios, at sasabyan na karela : ¿ Aku nanumang kasalanan e ku manakit kea !

39 Dapot ikayu atin kong ugali a ibulus ke kekayu ing katau king Pasku ; ¿ Buri yu pin a ibulus ke kekayu ing Ari ding Judios ?

40 Kanita ila ngan kinulisak lang pepasibayu, ngarang sinabi : ¿ Aliwa ya iti, nung e i Barabas ! At i Barabas tulisan ya.

19 I Pilato kanita telan ne i Jesús at bitbat ne.

2 At ding sundalus miliko lang metung a koronang suksuk, at pinutung de king buntuk na, at pepasuluranan deng imalan a malutu ;

3 at pesilapit la kea, sasabyan da : ¿ Ing Dios ingatan na ka, Ari ding Judios ! At panampalingan de.

4 I Pilato kanita pasibayu nong liwalan, at sinabi na karela : ¿ Oini liwal ke kekayu, bayung abalu king nanumang kasalanan ala kung ikit kea !

5 I Jesús pin linual ya, dadalan neng puputungan ing

koronang suksuk ampon ing imalan a malutu ; at sinabi nang Pilato karela : ; Oini ing tau !

6 Panakit da pin kea ding pun ding sacerdotes ampon ding pekapun, sikan da ing kulisak da, ngara : ; Ipaku me ! ; ipaku me ! I Pilato sinabi na karela : ; Kuanan ye king sarili yu, at ipaku ; uling aku nanumang kasalanan ala kung ikit kea !

7 Ding Judios pekibatan de : Ikami atin keng kautusan, at agpang king kautusan ya dapat yang mate ; uli ning magkanuari yang Anak ning Dios.

8 Panamdang na ping Pilato king amanung iti, lalu yang mirinan takut ;

9 at linub yang pepasibayu king piukuman, ngana kang Jesús : ; Nu ka tau ? Dapot e ne pekibatan nanumang Jesús.

10 Sinabi na ping Pilato kea : ; E ka manyabi kanako ? ; e mu balu king atin kung upayang papaku keka, at atin kung upayang mipabulus keka ?

11 Pekibatan neng Jesús : E ka mirinan kayupayan nanuman laban kanaku nung e mu miabye keka ibat babo : uli na niti itang mipamye kanaku keka atin yang lalung binang kasalanan.

12 Manibat na kanita pagkapilitan neng ibulus Pilato ; dapot ding Judios kinulisak la, ngara : ; Nung ibulus me iti e na ka kakaluguran Cesar ! ; detang anggang magkabiling ari, manyabi lang salang kang Cesar !

13 I Pilato pin, panamdang na king amanung iti, kinua ne i Jesús, at linukluk ya king piukuman, king karinan a ausan dang Pavimento a king hebreo, Gabbatha.

14 At kanita Pamiadia king Pasku : malapit ne ing oras a kanam. At sinabi na karing Judios : ; Oini ing kekong Ari !

15 Dapot ila kinulisak la : ; Ilako ya, ilako ya ! ; ipaku me ! I Pilato sinabi na karela : ; Ing kekong Ari ipaku ku ya ? Mekibat la ding pun ding sacerdotes : ; Ala keng aliwang Ari nung e mu i Cesar !

16 Kanita pin binye ne karela, bang mipaku ya.

Kinua re pin kanita i Jesús at inatad de lual ning ciudad.

Ing pamipaku.

17 At ya, dadalan ne ing cruz na, linual ya king metung a

karinan a ausan dang Karinan ning Calvario, ausan da king hebreo, Gólgota ;

18 a nung nu re pinaku ; at atin pang aduang kayabe na, metung balang katalindikingan, at i Jesús makalibutad ya.

19 At i Pilato guinawa yang metung a sulat, at binili ne babo ning cruz ; at ing makasulat : I JESUS NAZARENO, ARI RA DING JUDIOS.

20 Ing sulat a iti binasa re pin ding malda karing Judios ; uling ing karinan a pipakuan da kang Jesús malapit ya king ciudad ; at iti misulat ya king hebreo, king griego ampon king latin.

21 Sinabi ra pin kang Pilato ding pun ding sacerdotes karing Judios : ¡ E mu susulat ing ari ding Judios, nung e ya ing sinabi : Aku ing Ari ding Judios.

22 I Pilato mekibat ya : ¡ Ing sinulat ku, sinulat ku !

23 Kanita ding sundalus, inyang apaku ra ne i Jesús, kinua ra ing imalan na, at guewa rang apat a dake, balang metung a sundalus metung a dake ; at anti naman ing balabal : dapat ing balabal ala yang tai, une ya manibat babo angga lalam.

24 Pisabi ra pin metung at metung : ¡ E ta ya guiguisyan, nung e pipagalman ta ya nung kaninu ya mike ! bang matupad ya ing kasulatan a ngana : Pirakerakayan da ing imalan ku,

at ing balabal ku pipangalman de.

Iti pin depatan da ding sundalus.

25 At atilu king siping ning cruz nang Jesús i Indu na, at ing kapatad nang indu na, i Maria nang Cleopas, at i María Magdalena.

26 I Jesús pin, panakit na kang Indu na, at king alagad a kaluguran na a atiu karin makarap, sinabi na kang Indu na : ¡ Babai oian ing anak mu !

27 At kanita sinabi na king alagad : ¡ Oian i Indu mu ! Al ibat na king oras a ita tinggap ne bale na ning alagad.

28 Kaibat na niti inyang akilala nang Jesús king matupad na ing keganagana, (bang matupad ing Kasulatan), sinabi na : ¡ Mau ku !

29 Atin karin metung a lulanan a mitmung aslam : at ila

sinoso re ing metung a esponja king aslam, at kaibat deng binili king metung a lande tinutuk de king asbuk na.

30 Inyang i Jesús tanggapan na na ing aslam sinabi na ; Metupad na ! at inyang diku na ne ing buntut na, binye ne ing keang espíritu.

31 Ding Judios kanita, antining aldo ning Pamiadya, bang ding katawan e la malakuan king cruz king sabado (uling maragul ing aldo sabadong ita), inawad da kang Pilato king pamalbalan do puad, at ilako ro karin.

32 Dinatang la pin ding sundalus at bilbal de puad ing mumuna, ampon itang metung a abe nang makapaku :

33 dapot inyang linapit la kang Jesús, at ikit de king mete ne, e re bilbal a puad :

34 dapot ing metung karing sundalus inulus ne king katalindikangan king metung a tandus at kanita murin linual ing daya at danum.

35 At ing menakit pepatutuan na (at ing keang pamipatutu katutuan), bang ikayu maniwala kayu.

36 Uling ding bague a deti milyari la, bang matupad ing Kasulatan : Ing butul na e mabalbal.

37 At ing aliwang dake ning Kasulatan sasabyan na naman : Lawan de itang tindus da.

Ing pamikutkut kang Jesús.

38 Kaibat na niti, i Josè a tau Arimatea, antining alagad neng Jesús, king lalung salikut uli na ning takut na karing Judios, inawad na kang Pilato king Paintulutan ne sang ilako ing katawan nang Jesús : at i Pilato pepaintulutan na ita. Mine ya pin, at leko ne ing katawan nang Jesús.

39 Dinatang ya naman i Nicodemo, itang minunang mine bengi kang Jesús, magdala yang metung a pilauk mirra at accibal, a ating dinalan a libra.

40 Kinua re pin ing katawan nang Jesús, at binalut deng ulas, patina itang karelang pabanglu, antining yang ugali rang pamangutkut ding Judios.

41 At king karinan a nung nu re pinaku, ating metung a mula, at king mula ating metung a bayung kutkutan, a kaniti tinuman alapang mibili kapilan man.

42 Karin de pin binili i Jesús, king uli na ning kayaldawan na ning Pamiadya ding Judios ; antining ing kutkutan makalapit ya.

Ing pamanyubling mebie.

20 KING mumunang aldo ning paruminggu dinatang ya i Maria Magdalena, maranun, madalumdum pa, king kutkutan, at ikit ne ing batu makalako ya king kutkutan.

2 Kanita pupulai ya, at mine kang Simón Pedro, at king metung a alagad, a kaluguran nang Jesús, at sinabi na karela : Leko re king kutkutan ing Guinu at e mi balu nung nu re dela !

3 Meko ya pin i Pedro, at itang metung a alagad, at mine la king kutkutan.

4 At miagnan lang milai ; at ing metung a alagad masalusu yang milai kang Pedro, at minuna yang dinatang king kutkutan ;

5 at pamagduku na, ikit na ing imalan makaugse ; dapot e linub kilub.

6 Dinatang ya kanita i Simón Pedro, a makatuki kea, at linub ya kilub ning kutkutan ; at ikit na ing imalan makaugse,

7 at ing ulas a atiu king buntut na, e ne abe makaugse ning imalan, nung e makakalilua yang makatuklip : King metung a karinan a dilidili.

8 Kanita linub ya naman itang metung a alagad, ing minunang dinatang king kutkutan, at ikit na at sinalpantaya ya :

9 uling e re pa akikilala ing Kasulatan, king ya subli yang mie karing mete.

10 Kanita ding alagad minuli la bale ra.

I Jesús pepakit ya kang Maria Magdalena.

11 Dapot i Maria melakukan ya lual, lele ning kutkutan, manangis ya. Kaba ping kikiak ya, linawe ya kilub ning kutkutan ;

12 at ikit no ding aduang angel makaimalan maputi, makalukluk la, ing metung king kabuntukan at ing metung katumbanan, king kabilyan na ning katawan nang Jesús.

13 At ila sinabi ra kea : Babai, ¿ baket manangis ka ? Ya

sinabi na karela : Uling dela re ing Guinu ku, at e ku balu nung nu re binili.

14 At kaibat nang sinabi iti, melikid ya nangan king gulut, at ikit ne i Jesús makatalakad ya, at e ne akikilala king ya i Jesús.

15 I Jesús sinabi na kea : Babai, bakit manangis ka ? ninung panintunan mu ? Ya, balak na ing mananaman mu, sinabi na kea : ¡ Guinu, nung ika leko me keni, sabyan mu kanaku nung nu me binili, at aku dalan ke !

16 I Jesús sinabi na kea : ¡ Maria ! At ya linapit ya kea, sasabyan na king hebreo : ¡ Rabboni ! a ing buri nang sabyan : ¡ Maestro !

17 I Jesús sinabi na kea : ¡ E-mu ku tatagkilan : uling e ku pa minukiat kang Ibpa ku : Dapot ume ka karing alagad ku, at sabyan mu karela : ¡ Mukiat ku kang Ibpa ku at kekong Ibpa, at Dios ku at kekong Dios !

18 I Maria Magdalena mine ya, a sinabi na karing alagad : ¡ Ikit ke ing Guinu ! at selese na karela nung makananu ing pangasabi ra kea deting bague.

I Jesús pepakit ya karing labing metung.—Ing e na pamanyalpantayang Tomás.

19 Kanita inyang gatpanapun na, nita muring aldo a ita, ing kamumulan ning paruminggu, at pakakabat la ngan ding pasbul ketang pititipunan da ding alagad, king uli ning takut da karing Judios, dinatang ya i Jesús, at tinalakad ya libutad da, sinabi na karela : ¡ Kapayapan kekayu !

20 At inyang asabi na na iti, pepakit no karela ding gamat na at ing katalindikungan na. Kanita metula la ding alagad, inyang akit de ing Guinu.

21 I Jesús pin sinabi nang pasibayu karela : ¡ Kapayapan kekayu ! nung makananu ing pamitubud ning Ibpa, makanyan mu naman tutubud da kayu.

22 At kaibat nang sinabi iti, tiniup na la, at sinabi na karela : ¡ Tanggapan ye ing Espiritu Santo !

23 ding patawaran yu king kasalanan, mipatawaran la, at ding e yu patawaran, e la mipatawaran.

24 Dapot i Tomás, a metung karing labing adua, a ausan dang Didimo, e re abe inyang datang ya i Jesús.

25 Sinabi ra pin kea ding aliwang alagad : | Ikit mi ya ing Guinu! Dapot ya sinabi na karela : | Nung e ku akit karing gamat na ing tanda ra ding paku, at e ke isulut ing taliri ku king tanda ding paku, at ipalub ke ing gamat ku king katalindikangan na, e ku maniwalala !

26 At pangalabas ning walung aldo ding keang alagad atilung pepasibayu kilub, at abe re i Tomás. Dinatang ya i Jesús, kanitang makakabat la ding pasbul, at tinalakad ya libutad da, at sinabi na ; . | Kapayapan kekayu !

27 Kanita sinabi na kang Tomás : | Ilapit me keni ing taliri mu, at lawan mo ding gamat ku, at ilapit me keni ing gamat mu, at isulut me king katalindikangan ku : at e kasa e talasalpantaya nung e talasalpantaya ka !

28 Mekibat ya i Tomás, at sinabi na kea : | Guinu ku, at Dios ko !

29 I Jesús sinabi na kea : Uling ikit mu ku, Tomás, sinalpantaya ka : | nuan la detang e menakit at sinalpantaya la !

30 Kanita pin, miaaliwang tanda ing depatan nang Jesús king arapan da ding keang alagad, a e misulat king librung iti !

31 dapot iti misulat, bang salpantaya kayu king i Jesús ya i Cristo, ing Anak ning Dios ; at bang nung salpatanya kayu, mirinan kong bie king laguiu na.

Pamipakit nang Jesús king lele ning dayatmalat Tiberias.

21 KAIBAT na niti pepakit yang pepasibayu i Jesús karing keang alagad, lele ning dayatmalat Tiberias ; at makan-yan ing pamipakit na.

2 Miabe la i Simón Pedro, i Tomás a mipalaguiuan Didimo, i Nataniel a tau Caná ning Galilea, ding adua nang anak Zebedeo, at adua pa karing alagad na.

3 I Simón Pedro sinabi na karela : | Aku mamalakaya ku ! Ila sinabi ra kea : | Ikami man tuki ke keka ! Meko la pin, at linub lang agad king metung a daung ; at itang bengi muring ita e la menikua nanuman.

4 Dapot inyang sasala i Jesús tinalakad ya karin king pasigan : dapot ding alagad e ra balu king ya i Jesús.

5 Kanita sinabi na karelang Jesús : | Anak, atin kong nanumang kanan ? Pekibatan de : Ala ?

6 Ya sinabi na karela : Iyumang ye ing palakaya king wanan na ning daung, at manikua kayu : Inumang de pin, at e ra ne abuat uli na ning keraklan da ding asan.

7 Sinabi na kanita kang Pedro nitang alagad a kaluguran nang Jesús : ¡ Ya ing Guinu ! I Pedro pin, panamdám na king ya ing Guinu bebat na ing imalan nang pamalakaya (uling lubas ya), at linuksu ya king dayatmalat.

8 Dapot ding aliwang alagad sinadsad la karing saken a mangalati, uling e la marayu king pangpang, nung e atin mung metung a aduang dalan a siku, guguyud de ing palakaya mitmu yang asan.

9 Inyang misaka no pin, linuksu la king gabun, menakít la karin metung a dapug a uling, at metung a asan a makatumpak babo, at tinape.

10 I Jesús sinabi na karela : Magdala ko keni karing asan a arakap yu ngeni.

11 Sinampa ya i Pedro king daung at guinuyud ne king gabun ing palakaya, mitmu yang asan a mangaragul, dinalan la at limang pulu at atlu : at aguiang dakal la, e ya mesira ing palakaya.

12 I Jesús sinabi na karela : ¡ Ume ko keni, at mangan kayu ! At ninuman karing alagad alang mengangas kinutang kea : ¿ Ninu ika ? akikilala re king ya ing Guinu.

13 Linapit ya kanita i Jesús, at kinua ne ing tinape, at dininan na la, at makanyan mu naman king asan.

14 Iti ya ing katlu nang ukdu ning pamipakit nang Jesús karing keang alagad, kaibat nang sinubling mebie karing mete.

15 Inya ping meari nong mengan, sinabi nang Jesús kang Simón Pedro : ¿ Simón, anak nang Jonás, kaluguran mu kung maiguit kareni ? Sinabi na kea : ¡ Wa, Guinu, ika balu mu king kaluguran da ka ! Sinabi na kea : Pustulan mo ding anak da king tupa ku.

16 Sinabi nang pasibayu kea king kadua : ¿ Simón, anak nang Jonás, kaluguran mu ko ? I Pedro sinabi na kea : ¡ Wa, Guinu, ika balu mu king kaluguran da ka ! Sinabi na kea : Pastulan mo ding tupa ku.

17 Sinabi na kea king katlung ukdu : ¿ Simón, anak nang Jonás, kaluguran mu ko ? Melungkut ya i Pedro king sinabi na pa keang katlu : ¿ Kaluguran mu ko ? at sinabi na kea :

¡Guinu, ika balu mu ngan; ika balu mu king kaluguran da ka! I Jesús sinabi na kea: Pastulan mo ding tupa ku.

18 Ing katutuan, ing katutuan sasabyan ku keka: Inyang kayanakan ka pa, mibablas ka king sarili mu, at ialakad ka nung nu karin ing buri mu; dapot pangatua mu na, Iyatyat mo ding gamat mu, at aliwa ya ing papiblas keka, at dalan na ke tang e mu buri.

19 Iti sinabi na nung nanung kamatayan a paligayan ne ing Dios. At kaibat nang sinabi iti, ngana kea: ¡Tuki ka kanaku!

20 Dapot inyang malikid ya i Pedro, ikit ne ing alagad a kaluguran nang Jesús tutuki ya karela: ya pin ing king apunan makailig ya king salu na, at sinabi na: Guinu, ¿ninu itang keka mipamye?

21 Panakit na ping Pedro kaniti sinabi na kang Jesús: Guinu, nanung daptan na niti?

22 I Jesús sinabi na kea: Nung buri kung ya malakuan ya anggang e ku daratang, ¿nanu king keka? ¡tuki ka kanaku!

23 Linual pin ing amanung iti karing mikakapatad, king ing alagad a ita e mate: dapot i Jesús e na sinabi kea king e mate; nung e: Nung buri ku king ya malakuan ya anggang e ku daratang, ¿nanu king keka?

24 Iti ya ing alagad a patutu karing bague a deti, at sinulat no deting bague: at balu mi king ing pamipatutu na katutuan.

25 At atin mu namang dakal a miaaliwang bague a depatan nang Jesús, deti nung isulat lang tunggal tunggal babalakan ku aguiang king metung a yatu e la mipaguiu diug librong pisulatan.

ING DEPATAN

DING

APOSTOLES.

Kamumulan. Ing pamanukyat nang Jesús banua.

1 ING mumunang kasalesayan sinulat ke keka, oh Teófilo, makatungkul king kegaganang bague a pigmulan nang Jesús daptan at ituru.

2 angga king aldo a kaibat nang binye ing kautusan na, king pamamilatan na ning Espiritu Santo, karing apostoles a pinili na, metanggap ya king katasan.

3 Karela pepakit ya namang mabie, kaibat ning keang lasa, king dakal a kamasalan, king lub ning apat apulung aldo; pepakit ya karela, at pekípagsalitan na la king bague a makatungkul king kaarian ning Dios.

4 At inyang makipulung ya karela, inutus na king e la ma mako Jerusalem, nung e panayan da karin ing pangaku ning Ibpa, a iti dimdam yu kanaku.

5 Uling i Juan king katutuan meminyag ya king danum; dapot ikayu mabinyag kayu king Espiritu Santo, a manibat ngeni ditak nang aldo.

6 Ila kanita, inyang mipupulung la, kitnan de, ngara: Guinu, ¿isubli me king panaun a iti ing kaarian kang Israel?

7 Dapot ya mekibat ya karela: E kekayu ing apakibaluan ding panaun aguiang ding kapanaunan a sinimpan na ning Ibpa, king sarili nang kayupayan:

8 dapot tanggap kong upaya, pamanyatang na kekayu ning Espiritu Santo; at ikong maguing saksi ku, karin Jerusalem at king mabilug a Judea, at Samaria, at angga pa king kawakasan na ning gabun.

9 At inyang asabi no deting bague, kabang lalawan de, mitas ya babo, at ing metung a biga kakuanan ne king karelang panimanman.

10 At inyang makalawe la ping maratun banua, kabang ya darayu ya, oreni ding aduang tau a miimalan maputi pesitalakad la king siping da ;

11 a deti sasabyan da naman karela : Lalaking galileos, bakit menatili kong makalawe banua ? ita muring Jesús a meakwa kekayu babo banua makanyan ya namang datang nung makananu yeng ikit mine banua !

12 Kanita ila mibalik la Jerusalem manibat king bunduk, a myayaus Olivar, a malapit Jerusalem, ing dayu na lakaran metung a sábadó.

13 At inyang dinatang la, menik la king metung a silid a matas, a nung nu la manuknangan i Pedro, i Juan, i Santiago, i Andrés, i Felipe at i Tomás, Bartolomé at i Mateo, i Santiago a anak nang Alfeo, i Simón Zelote, ampon i Judas a kapatad nang Santiago.

14 Deti ngan misasanmetung lang manatili king pamanalangin, abe ro ding babai, at i María a indu nang Jesús, ampon ding kapatad na.

I Matias mialal yang apastol kalili nang Judas.

15 Karing aldo a deta, tinalakad ya i Pedro libutad ding kapatad (at ding metung a kekaldan ding taung makatipun king karinan muring ita, ating dinalan aduang pulu), sinabi na karela :

16 Kapatad a lalaki ! kailangan ing matupad ya ing Kasulatan, king ing Espiritu Santo sinabi na neng minuna pa, king asbuk nang David, tungkul kang Judas, a tinuking mituru karing dinakap kang Jesús.

17 Uling ya makabilang ya kekatamu, at tinanggap yang dake king pamanibalang iti.

18 (Seli na pin niti king bayad ning keang dewakan ing metung a gutad at pepaibaldug yang makatuag, mitdas ya atian, at misalbag ing anggang laman na king lub.

19 At mibulalag iti karing anggang manuknangan Jerusalem ; nanupata ing labuad a ita mipalaguiwan ya king amanu ra, Aceldama, ngana wari, Gutad ning daya)

20 Uling makasulat king libru ding Salmos :

! Milako ya tau ing keang tuknangan
at ala ninuman tuknang kea !

at

! Kuanan na ning aliwa ing katungkulan na !

21 Kailangan pin king karing taung deti a mekiabe
kekatamu king kabang panaun a ing Guinung Jesús linub ya
at linual ya kekatamu.

22 (manibat king pamaminyag nang Juan, angga king aldo
a metanggap ya babo menibat kekatamu), ing metung murin
kareti maguing saksi yang abe tamu king pamanyubli nang
mebie.

23 At telaga ko ding adua : i Josè, mayayaus Barsabas a
makipalayo Banal, at i Matias.

24 At manalangin la, ngara : ! Ika, Guinu, a makakilala
king pusu ding sabla, pabalu mu nung isanu kareting adua
ing pinili mu,

25 bang magbili ya kaniting katungkulan at pamag
apostol, a nung nu ya menabu i Judas, bang ume ya king tune
nang karinan !

26 At pipangalman da la ; at menabu ing kalma kang
Matias ; at ya mibilang ya karing labing metung a apostoles.

Ing pamanipa na ning Espiritu Santo.

2 AT inyang dinatang na ing kaaldawan na ning Pentecostes,
ila ngan makatipun la king metung mung karinan.

2 At biglang dinatang ibat banua ing biung, antipong
metung a angin a masikan a mabilis daratang ; at kitmuan na
ngan ing mabilug a bale a nung nu la mipakalukluk.

3 At pepakit la karela ding dilang api a mikawakawani at
digpa king balang metung karela.

4 At ila ngan kitmuan la king Espiritu Santo, at migmula
lang minyabi king mialiwang amanu, agpang king babye na
karela ning Espiritu a kapaintulutan manyabi.

5 At manuknangan lang panapanaun Jerusalem ding
Judios, a taung banal, a menibatan karing anggang nacion
dalam ning banua.

6 Inyang milyari pin ing biung a iti, mitipun la ding

kekaldan, at magugulula, uling daramdaman dong manyabi ing balang metung king sarili rang amanu.

7 At mengaumum langan at mengapamulala, ngarang sasabi : ¡ Oini ! dening manyabi ¿ e la ngan galileos ?

8 ¿ bakit pin daramdaman tamu balang metung ing sariling amanu tang tibuan.

9 Ding tau Partia at ding tau Media at tau Elam at manuknangan king Mesopotamia, king Judea, king Capadocia, king Ponto at king Asia ;

10 King Frigia at Pamfilia, king Egipto, at king aliwa nang dake ning Libia a siping ning Cirene, ding aliwang labuad a manibatan Roma, antinaman ding Judios ampon ding meyagyag,

11 Ding tau Creta at tau Arabia daramdaman ta lang manyabi king kekatang sariling amanu ding dapat nang makikayupayan ning Dios.

12 At meumum langan, ampon mipamulala, sinabi na ning metung at metung : ¿ Nanu ing kabaldugan na niti ?

13 Dapot ding aliwa mamiru la, ngarang sasabi : ¡ Mitmu la king alak a bayu !

Ing pamanjabi nang Pedro king aldo ning Pentecostes.

14 Dapot pamanalakad nang Pedro sikan na ing siwala na, at minyabi ya karela : ¡ Lalaking tau Judea, at ikong anggang manuknangan Jerusalem, talastasan yu sa iti, at pakiramdaman yu ing kakung amanu !

15 Uling deti e la malasing, anti ing isipan yu, antining katlu ya pamu ing oras ning aldo ;

16 dapot iti ing sinabi nang Joel a manula :

17 At malyari king karing tauling aldo, sasabyan na ning Dios,

ikalat ke ing Espiritu ku babo ning anggang laman :

at manula la ding anak yung lalaki ampon anak yung babai ;

at ding kekong kayanakan managuimpan la,

at ding kekong makatua maninap la.

18 At antimu naman karing alipan kung lalaki at alipan a babai, king aldo a ita,

mikalat ku king kakung Espiritu, at manula.

19 At pakit kung mala babo banua,
at tanda keti sulip ;

daya, at api, ampon singo ning asuk :

20 ing aldo maguing dalumdum ya, at ing bulan maguing
daya ya,

bayu datang ing kaaldawan na ning Guinu,
ing aldo yan maragul ya at mayulaga.

21 At malyari king detang anggang maus king laguiu ning
Guinu, miligtas la.

22 ; Lalaki king Israel, pakiramdaman yu ing amanug iti !
I Jesús a tau Nazaret a lalaking papatutuan na ning Dios
kekayu king mayupayang dapat, at makapagmulala, at tanda-
nag depatan na ning Dios king uli na king libutad yu anti ing
pangabaluan yu king kekong kasarilinan,

23 itang miabye king mearing kayatulan at talaga ning
Dios, ikayu karing gamat da ding tampalasan, pete ye at pinaku
king cruz :

24 a pepasublian neng mebie ning Dios inyang aligtas na
ne karing kasakitan na ning kamatayan pablasang e malyaring
asaklo ne niti.

25 Uling i David sasabyan na tungkul kea : Aku lalañwan
keng parati ing Guinu king arapan ku ;
uling atiu wanan ku, bang e ku mitalusad.

26 Uli na niti migsaya ya ing ptisu ku, at metula ya ing
dila ku,
at ing laman ku naman manuknangan ya king kapana-
ligan ;

27 uling e me paburen ing kaladua ku king inferno,
at e mu paintulutan a ing kekang Banal manakit yang
kabulukan.

28 Pepakilala me kaku ing dalan na ning bie ;
katmuan mu kung tula king arapan mu.

29 ; Kapatad a lalaki ! paintulut yu kaku ing sabyan kung
makikatimawan kekayu tungkul king patriarca David, a mete
at mikutkut, at ing kutkutan na atiu libutad tamu angga king
aldo ngeni.

30 Dapot uling ya manula ya, at antining balu na king
simpa na kea ning Dios a king bunga na ning keang puso,
talakad ya ing Cristo a lukluk ya babo ning keang luklukan :

31 ya, pablasang akakit na na iti, minyabi ya tungkul king

pamanyubli nang mie ning Mesías, a ya e malakuan karing mete, at ing katawan na e manakit king kabulukan.

32 I Jesús ping iti pepasublian neng mebie ning Dios, kaniti itangan saksi tamu

33 Pablasa ping peparangalan ne king wanan na ning Dios, at pananggap na king Ibpa king pangaku ning Espiritu Santo, ya simbulat na iting akakit yu at daramdaman.

34 Uling i David e minukiat banua; bagkus ya muring sasabyan na :

Sinabi na ning Guinu king Guinu ku : ¡Lukluk ka king wanan ku,

35 angga king ibili ku la ding kekang salang lalam ding bitis mu !

36 ¡Baluan na pin king tune katutuan ning mabilug Israel, king ing Dios guewa neng Guinu at Cristo i Jesús muring iti a kekong pinaku !

Ding meyayag king pamanyalpantaya kang Jesús.

37 At panamdám da kareting bague melumbe la pusn, at sinabi ra kang Pedro ampon karing aliwang apóstoles ¡Kapatað a lalaki ! ¿nanung daptan tamu ?

38 Kanita i Pedro sinabi na karela : ¡Sumisi kayu, at pabinyag kayu, balang metung kekayu, king laguui nang Jesu-Cristo, king kapatawaran ning kasalanan yu ; at tanggapan yu ing kalam ning Espiritu Santo !

39 Uling kekayu pin ing pangaku, at karing anak yu, ampon karetag anggang makarayu kea, ding anggang ausan na ning Guinung Dios tamu.

40 At king daka! a miaaliwang sabi patutuan na, ampon aralan na la, ngana : ¡Pailigtas ko king daing marawak a iti !

41 Deta ping tinanggap king amanu na mebinyag la ; at mekianib la karing alagad king aldo muring ita ating atlung libung kaladua.

42 At isusundu ra ing pamanatili ila ngan king tuturu ra ding apóstoles, at king pamakiagum king pamamisi king tinape, at karing pamanalagin.

43 At midinan lang takut ding anggang tau at dakal a makapagmulala, ampon tanda ing milyari king pamamilatan da ding apóstoles.

44 At ding anggag talasalpantaya mipapamisan la, at ing anggag bague kayatinan da dikil da karela ngan,

45 at pisasali ra ing kayatinan at paglaultan da, at pirake ra karing sabla agpang king kailangan na ning sikakatau.

46 At aldoaldo atilu king pisamban ; at king pamamisi king tinape king bale kakanan da ing karelang pamangan a maki-tula at kalinisan ning puso,

47 pupurian de ing Dios, at lilingapan no ning mabilug a balayan. At ing Guinu daragdag ya king Iglesia aldoaldo, karing mililigtas.

Pamipakayap king metung a pile.—Pamanalese nang Pedro king pisamban.

3 I Pedro at i Juan menik la king pisamban, king oras ning pamanalangin, ing king kasiam.

2 At ing metung a tau, pile ya manibat pa king atian nang indu na, daralan de karin, a ibibili aldoaldo king pasbul ning pisamban a ausan dang Malagú, bang manyawad limus karing lublub king pisamban ;

3 a iti panakit na kang Pedro at kang Juan a lulub king pisamban, minyawad yang metung a limus karela.

4 Kanita i Pedro dinangat na kea ing panimanman na, patina i Juan, at sinabi na . | Lawan mu kami !

5 At ya linawe na la, manaya yang tanggap karela nanu-muman.

6 Dapot i Pedro sinabi na : Pilak at guintu ala kanaku, dapot ing atiu kanaku yang ibye ku keka : | King laguiu nang Jesu-Cristo a tau Nazaret, talakad ka at lumakad !

7 At telan ne king wanan nang gamat, at telakad ne : at ita murin mesikan la ding bitis na at bukungbukung ;

8 at linuksu yang tinalakad, at linakad ya ; at mekiagnan yang linub karela king pisamban, lalakad ya, at luluksu, at pupuri ya king Dios.

9 At ing mabilug a balayan ikit neng lalakad at pupuri king Dios.

10 At akilala re king ya ing tune a parating lulukluk mag-palimus king pasbul nang Malagú ning pisamban ; at ila kit-muan lang pangapamulala at pangaumum makauli king mepalyari.

11 At inyang tinalan ya kang Pedro at kang Juan, ing mabilug a balayan mine a pupulai karela, king pasbul a ausan dang Salomón, bina lang mipapamulala

12 At panakit nang Pedro, mekibat ya king balayan :
 ¡Lalaking tau Israel! ¿bakit migmulala ko kaniti? ¿ó bakit dadangat yo ding panimanman yu kekami, anti waring king sarili ming upaya at lunus pepalakaran mi ya iti?

13 Ing Dios nang Abraham, Isaac, at Jacob, ing Dios ding mangatua tamu, pepaligayan ne ing alipan nang i Jesús, a pemye yu, at e yu pepaintulut king arapan nang Pilato, inyang iti pagpilitan neng ibulus

14 Dapot ikayu sikuil ye ing Santo at ing Banal, at inawad yu king pagkalub de kekayu ing metung a taung makamate tau;

15 at pete ye ing Linalang king bie; a pepasublian nang mebie ning Dios karing mete: a kaniti saksi karsi.

16 At king pamamilatan na ning kasalpantayanan king lagui na, iting kekong akakit at akikilala, ing lagui na ya ing minye sikanan kea; at ing kasalpantayanan a king pamamilatan na binye na kea iting tune a pangakayap king arapan yu iko na ngan.

17 At ngeni, kapatad, aku balu ku king depatan yu ita king e yu pangabaluan, anti mu naman ding pekapun yu:

18 Dapot tiparan na ning Dios a makanyan la ding bague a pepauna nang belita king asbuk da ding manula king lumasa ya ing keang Cristo, metupad a makanyan.

19 ¡Sumisi ko pin, at mibalik ko lub king Dios; bang matda ing kekong kasalahan! bang datang ing panaun ning kapaldanan king pamanakit yu king Guinu;

20 at bang utusan ne itang Mesías, a telaga nang minuna kekayu, i Jesús;

21 a iti kailangan a ing banua tanggapan ne, angga king panaun na ning pamanyubli king keganaganang bague, a sinabi na ning Dios king asbuk da ding banal nang manula, a linto manibat pa king mula.

22 Uling i Moisés ing katutuan sinabi na: Ing Guinung Dios italakad ne kekayu ing metung a Manula, libutad ding kekong kapatad, katulad ke; yang pakiramdaman yu, agpang king anggag sabyan ku kekayu.

23 At malyari king ninumang kaladuang e mamintu king Manulang ita, patayan ya libutad ning balayan.

24 At makanyan mu naman ding anggang manula, manibat kang Samuel, at ding minalili kea, ding anggang minyabi, ila man belita no ding aldo a deti.

25 Ikayu anak da ko ding manula, at king tipan a depatan na ning Dios karing mangatua yu, a ngana kang Abraham. At king biri mu mipanuanan la ngan ding anggang dai keti sulip.

26 Minuna kekayu, inyang apasublian na neng mebie ning Dios ing Anak nang i Jesús, tinubud ne bana kong panuanan, kewani ne ing balang metung kekayu king karawakan na.

I Pedro at i Juan king arap ning Sannedrin.

4 AT kabang manyabi la king balayan, dinatang la karela ding sacerdotes, at ing kapitan king pisambañ mangga na ding saduceos,

2 mikakasbu la uling tuturu la king balayan, at bubulalag da king lagui nang Jesús ing pamaniubling mie karing mete.

3 At dekapan da la, at dininan bante angga inyang abak; uling gatpanapun na.

4 Makanyan man, ding dakal a mekaramdam king amanu na, meniwala la, at miras lang ating anggang limang libu ing bilang ding tau.

5 At milyari king kabukasan na nita mitipun la ding pekapun da, at ding makatua, ampon ding escribas, Jerusalem :

6 At i Annas a matas a sacerdote atiu karin, ampon i Caifas, at i Juan, at i Alejandro, at detang anggang daing sacerdote.

7 At inyang abili ro libutad da, kitnan da la : ¿ king nanung kayupayan, at kaninung lagui depatan yu iti ?

8 Kanita i Pedro, mitmu yang Espíritu Santo, sinabi na karela . . ¿ Pekapun king balayan, at makatua Israel !

9 nung king aldo ngeni susulitan yu kami tungkul king mayap a dapat a milyari king metung a taung makisakit, nung ninung mekapakayap ;

10 ¿ talastasan yu iko nangan, at ing mabilug a balayan Israel, a king lagui nang Jesu-Cristong a tau Nazaret, a pinaku yu, a pepasublian nang mebie ning Dios karing mete, at king uli na murin, iti ma katalakad ya king arapan yung mayap !

11 Iti ya ing batung sikuil yu ikong aluagui, a iti megyuing pamuntuk ya king suluk.

12 At kaninu pa man alang kaligtasan; uling ala metung mang laguiu lalam ning banua, a miabie karing tau, a makakabus kekatamu.

13 At inyang akit da ing tapang nang Pedro ampon i Juan, at inyang atalastas da king tau lang alang pegaralan at beluan, mengapamulala la; at king kawakasan kilala ra la, king akayabe nong Jesús.

14 At inyang akit de ing taung kinayap, a makatalakad libutad da, ala lang asabing makasalang.

15 Dapat inyang pepalualan do king Sinedrio, misabisabi la king sarili ra,

16 ngara. ¿Nanung daptan tamu karing taung deti? Uling masala karing anggag manuknangan Jerusalem, a ing metung a malang maragul mepalyari king uli ra; at itamu e tamu alingad.

17 Makanyan man, bang iti e na mikalat king balayan, balan ta la, iyutus ta pin king manibat na ngeui e no manyabi king laguiung iti kaninumang tau.

18 At inyang ayaus da na la, inutus da karela king e la manyabi nanuman at turu king laguiu nang Jesús.

19 Dapat i Pedro ilang Juan mekibat la at sinabi ra karela: ; Atulan yu nung katuliran king arap ning Dios ing ikayu pamu ing pakiramdaman mi bayu ing Dios!

20 uling tungkul kekami, e mi arapat ing e ke manyabi karing bague a ikit mi at dimdam.

21 Nanupata kaibat do pang belan, binulus da la, antining ala lang ikit a aparusa ra karela, uli na ning balayan; uling ila ngan pupuri la king Dios uli na ning mepalyari:

22 uling maiguit neng apat apulung banua ing taung kepalyarian na ning malang pangaulu.

23 Inyang mabulus na la, belikan do ding karelang abe, at selese ra ing keganaganang sinabi ra karela ding pun ding sacerdotes ampon ding makatua.

24 Kanita ila, inyang damdaman da, pikametung dang sikan ing siwala ra king Dios, ngarang sasabi: ; Guinu! ika ing Dios a linalang king banua, at king gabun, at king dayat malat, at king keganaganang atiu karela;

25 a king asbuk ning alipan mung i David sinabi mu :

; bakit mimua la ding dai,

at ding sibabalayan minisip lang alang kabaldugan?

26 Pesitalakad la ding arian king sulip,

at ding pekapun mekikametung lang mekiabe

salang king Guinu at salang king keang Cristo :

27 uling ing katutuan mitipun la king ciudad a iti, salang king banal mung Anak a i Jesús, a kekang linyan, i Herodes at i Poncio Pilato, patina ding gentiles, ampon ding dai nang Israel,

28 bang daptan da ing sadiang telaga mu nang minuna karing gamat mu at ing kekang nasa a dapat marapat

29 ; Ngeni pin, Guinu, lawan mu ing karelang bala ; at paintulut mu karing kekang alipan king lalung maragul a tapang manyabi la king amanu mu,

30 kabang iyatiat me ing gamat mu bang pakayap, nanu-pata ing tanda ampon mala mapalyari king laguiu na ning banal mung Anak a i Jesús!

31 At inyang mekapanalngin na la minugun ya ing karinan a pititipunan da ; at kitmuan langan king Espiritu Santo ; at minyabi la king amanu ning Dios king lalung katapangan.

Ding pigkalub a banding pitipuntipun da ding minunang cristianos.—I Ananias at i Safira.

32 At ing kekaldan da ding talasalpantaya mikakametung la pusu at kaladua ; at ninuman alang sasabing bandi neng tune ing sanu mang bague king kayatinnan na ; at ing kegana-gana karela ngan.

33 At king maragul a kayupayan minye lang tanda ding apostoles king pamaniubli nang mebie ning Guinung Jesús ; at dakal a kalam ing atiu karela ngan.

34 Uling alang metung mang kakulangan karela ; ding anggang makigabun at makibale, pisasali ra, at dadalan da ing alaga ning bague pisali,

35 at bibili ra king bitis ding apostoles : at pirakerake ra king balang ketau agpang king kailangan ning ninuman karela.

36 At i Josè a pemalaguiwan dang Bernabè ding apostoles (a nung salesean me, Anak ning tula), Levita, a tubu Chipre,

37 atin yang metung a labuad pisali ne: at dela no ding salapi, at binili no king bitis ding apostoles.

5 DAPOT ating taung milaguiung Ananías ampon i Safira a keang asawa, misali yang metung a pibandian;

2 at selikut na ing metung a dake ning alaga na, balu na naman iti ning keang asawa, dela na ing metung a dake, at binili na king bitis ding apostoles.

3 I Pedro kanita sinabi na kea : ; Ananías ! ¿ bakit kitnuan neng Satanas ing pusu mu bang maglaram ka king Espiritu Santo, at selikut mu ing metung a dake ning alaga na ning labuad ?

4 Kanitang e mu pa pisasali ¿ e wari ita manatiling kekang sarili ? at pangayaring mipisali ¿ e wari atiu keka mu naman ? ¿ Bakit inisip mu ing bague a iti king kekang pusu ? e ka miglaram karing tau nung e king Dios.

5 At panamdám nang Ananías king amanung iti, miragsa ya at mete : at dinatang ing maragul a takut karing sablang mekaramdam kaniti.

6 At memanalakad la ding kayanakan, binalut de, at dela re lual, at kitkut de.

7 At inyang milabas na ing atlung oras, linub ya ing asawa na, ala yang balu king mepalyari.

8 I Pedro mekibat ya kea : ¿ Sabyan mu kaku, nung pisali yu ing labuad king anti kanitang alaga ? At ing babai sinabi na : Wa, king anti kanita.

9 I Pedro sinabi na kanita kea : ¿ Bakit pikametung yu ing tuksuan ye ing Espiritu ning Guinu ? Orening king pasbul ding bitis da ding mikutkut king kekang asawa, at ika man kuanan da ka.

10 At kanita murin miragsa ya karing bitis na, at mete ya : at inyang lungub la ding kayanakan disan deng mete ; at kinua reng kitkut king siping ning asawa na.

11 At dinatang ing maragul a takut king mabilug a Iglesia at karing anggang mekaramdam king bague a iti.

12 At karing gamat da ding apostoles dakal a tanda ing mepalyari at makapagmulala libutad ning balayan ; at ila ngan pikakametung da ing mititipun la king pasbul nang Salomón ;

13 at ninumang aliwa alang mengangas mekiabe karela : makanyan man ing balayan parangalan na la ;

14 at ding sasalpantaya king Guinu lalu lang miraragdagan karing keraklan a lalaki at babai :

15 nanupata dadalan do king dalan ding salunan, at bibili rong ma kakera king duyan, bang nung dumalan ya i Pedro, ing anino na muman tumakad ya kenuman karela.

16 Mine la naman ding keraklan karing ciudad a pakapatu-lug Jerusalem, dadalan do ding salunan ampon ding pasakitan ding espiritung mangarinat ; a deti kinayap langan.

Ing makapagmulalang pangaligtas da ding apostoles king sukulan. Bayu rang pangakutang king Sanedrin.

Ing usuk nang Gamaliel.

17 Kanita tinalakad ya ing marangal a sacerdote, patina ding makisausig kea (ing secta ding saduceos), at, kitmuan lang diria,

18 dekapan do ding apostoles, at linub do king sukulan ding sabla.

19 Dapot ing angel ning Guinu biklat no king bengi ding pasbul ning sukulan at inyang alual na na la, sinabi na :

20 ; Lumakad kayu, at magtalakad ko king Pisamban, sabyan yu king balayan ing sablang amanu king Bie a iti !

21 Panamdang da pin kaniti, linub la king Pisamban panga abak, at tuturu la. Kabang iti malalyari, dinatang ya ing marangal a sacerdote ampon ding makisausig kea, tinipun da ing Sinedrio, at ding anggang makatua karing anak nang Israel ; at mitubud la king sukulan bang kuanan da la.

22 Dapot ding manibala a mine karin, e ro disan king sukulan ; at inyang mibalik la, sinabi ra,

23 ngara : Ing sukulan king katutuan disan mi yang makakabat king lalung katibayan, at ding bante makatalakad la karing pasbul ; dapot inyang buklatan mi ya, ala keng ikit ninuman karin kilub.

24 Inyang damdaman da ing amanung iti, ing pun king Pisamban at ding pekapun ding sacerdotes, bina lang meumum dikil kaniti nung nanu ing maguing wakas na.

25 Dapot inyang dinatang ya ing katau, pepabalu na karela, ngana : ; Oini, ding lalaking sinukul yu, atilu king Pisamban, makatalakad la, at tuturu la king balayan !

26 Kanita ing pekapun ning Pisamban mine ya kayabe no ding keang manibala at dela ra la, e king pilit (uling tatakut la king balayan), bang e ro pamatuan.

27 Inya pin atuki ra la, dinurup do arap ning Sinedrio ; at kitnan no ning marangal a sacerdote,

28 ngana : ; e mi inutus matalik kekayu king e ko tuturu king lagiung iti ? at oini kitmuan ye king aral yu ing Jerusalem, at pagnasan yung ipadala kekami ing daya ning taung iti !

29 Dapot i Pedro ampon ding aliwang apostoles mekibat la karela, ngara : ; Kailangan ing mamintu king Dios bayu karing tau !

30 Ing Dios ding mangatua mi pepasublian neng mebie i Jesús, a kekong pete, at sinabit king metung a dutung.

31 Iti, ing Dios peparangalan ne king wanan na bang mag Pun at Magligtas, baneng dinan pamanisi ing Israel, at patawaran king kasalanan na.

32 At ikami saksi ke kareting bague ; at anti naman ing Espiritu Santo a binye ning Dios karing mamintu kea.

33 Dapot ila panamdang da kaniti, mesugat la pusu, pisangguni ra na ing patayan da la ;

34 Inyang tinalakad ya libutad ning Sinedrio ing metung a fariseo, a milaguiwan Gamaliel, talaturu king kautusan, mapupuri ya king mabilug a balayan, inutus na king palualan do saguli ding taung deta.

35 At sinabi na karela : ; Lalaking Israelitas, lawan yu ing kekong sarili, ing buri yung daptan karing taung deti !

36 Uling minuna karing aldo a deti tinalakad ya i Teudas, ngana king ya metung yang marangal a tau ; a iti pekiabayan de ding ating apat a dalan katau : iti pete re ; at ding anggang memintu kea, misalbag la, at minuli la king ala.

37 Kaibat na niti tinalakad ya i Judas galileo, king panaun na ning pamipasulat, at mituki yang dakal a tau king gugulutan na. Ya man mete ya ; at ding anggang memintu kea misalbag la.

38 Ngeni pin sasabyan ku kekayu : ; Kawani ko karing

taung deni, at paburen yu la ; a nung karing tau ing usuk a iti o ing dapat a iti, malabag ;

39 dapot nung king Dios, e yu alabag : magkang ibili ra ko pang makilaban king Dios !

40 At mekipanusig la kea : nanupata inyang ayaus da no ding apostoles, at pepabatsbyat, inutus da karela king e no manyabi king laguiu nang Jesús, at binulus da la,

41 Ila meko la pin king arapan na ning Sinedrio, matula la uling bibili rang binang karampatan ing mibata lang kalibakan king uli na ning Laguiu.

42 At aldoaldo king Pisamban ampon king bale, e la patugut tuturu, at mibubulalag king mayap a balita king i Jesús ya ing Mesias.

Pamialal karing pitung diácono.

6 KARING aldo a deta inyang dakal la ding bilang da ding alagad, mikaatin lang pibulungbulungan karing helenistas salang karing hebreos, king ding mebalu rang babai e la mililingapan king karelang kabiayan aldoaldo.

2 Kanita ding labing adua, inyang atipun da na la ding keraklan karing alagad, sinabi ra : E karampatan ing ikami paburean mi ing amanu na ning Dios, bang sumuyu dikil king dulang.

3 Manintun ko pin, kapatad, kekayu, pitu kataung mangayap a ugali, kitmuan king Espiritu Santo at kabiasnan, a ilang ibili tamu king kapanyasatan a iti :

4 dapot ikami manatili kami king pamanalangin, at king pamanibala king amanu.

5 At ing balak meyapan da ding kekaldan ; at pinili re i Esteban, taung mitmu king kasalpantayanan at king Espiritu Santo, at i Felipe, i Procoro, i Nicanor, i Timon, i Parmenas at i Nicolás, a bayung meyagyag karin Antioquia .

6 a inarap do karing apóstoles ; deti inyang mekapanangin na la, timpak do karela ding gamat da.

7 At ing amanu na ning Dios tutubu at darakal lang bina karin Jerusalem ing bilang da ding talasalpantaya ; at metung a maragul a katipunan da ding sacerdote a talapamintu la naman king kasalpantayanan.

I Esteban yang minunang pepailasa king uli nang Cristo.

8 At i Esteban, mitmu ya king kalam at kayupayan, darapat yang maragul a pagmumulalan at tanda king balayan.

9 Pesitalakad la kanita ding mapilan king sinagoga a ausan dang Libertos, at ding Cirineos, at ding Alejandrinos, ding king Cilicia at ding king ukuman na ning Asia, pakiaskalan de i Esteban.

10 Dapat e la milyaring milaban king kabiasnan at king espiritu ning keang pamanyabi.

11 Kanita sisupan do ding mapilan katau, a sabyan da :
; Dimdam mi yang minyabing amanung kaptungan salang kang Moisés at salang king Dios !

12 At guiluan da ing balayan, at ding makatua, ampon ding escribas ; a deti, bigla reng lepitan, at sigmit, dela re king Sinedrio :

13 at migdala lang saksing malaram, sasabyan da :
; Ing taung iti e patugut manyabing amanung kapusungan salang king banal a karinan a iti, at king kautusan ;

14 ike pin dimdam mi yang manyabi, king iting Jesús a tau Nazaret lasakan ne ing karinan a iti, at alilan no ding kautusan a binye nang Moisés kekatamu !

15 At dinangat da kea ing panimanman da ding anggang pakalukluk king Sinedrio, ikit de ing lupa na anti ya mo ing lupa ning metung a angel.

7 SINABI na kanita ning marangal a sacerdote

; Makanyan pin ing bague a iti ?

2 At ya mekibat ya :
; Kapatad a lalaki, at ibpa, pakiram-daman yu ku ! Ing Dios ning ligaya pepakit ya kang Abraham a ibpa tamu inyang karin ya Mesopotamia, bayu ya menuk-nangan Carán ;

3 at sinabi na kea :
; Mako ka king labuad mu at king libutad ding kamaganak mu, at ume ka king labuad a ituru ku keka !

4 Kanita, panlako na king labuad ding Caldeos, menuk-nangan ya Carán ; a nung nukarin, kaibat ning pangamate nang Ibpa na, linipat ne ning Dios king labuad a iti, a nung nu ko manuknangan ngeni.

5 At e ne dininan mana karin, aguiang metung mumang bakas talampakan ; dapat pengaku na kea king ibye nang

mana kea at karing keang dai kaibat na, inyang ala ya pang anak.

6 Dapot makanyan ing sinabi ning Dios kea : a ding dai na manaliwa lang balayan king balayan ding aliwa ; a deti alipnan da la, at pasakitan dong apat a dalan a banua.

7 Dapot ing nacion a suyuan da, atulan ke, nganing Dios ; at kaibat na niti mako la, at samban da ku king karinan a iti.

8 At binye na kea ing tanda king pamanuli ; at kanita panganak ne i Isaac, at tilian ne king kawalung aldo ; at i Isaac i Jacob, at i Jacob at ding labing aduang patriarchas.

9 At ding patriarchas, king usuk ning diria, pisali re Egipto i Josè. Dapot atiu kea ing Dios.

10 At kinabus ne king anggang keang kasakitan, at dininan neng kalam at kabiasnan king arapan nang Faraon a ari Egipto ; a iti inalal neng pekapun karin Egipto at king mabilug nang bale.

11 Dinatang kanita ing danup king mabilug a Egipto at Canaan, king maragul a kasakitan ; nanupata ding mangatua tamu e la menakit apangan da.

12 Dapot inyang damdaman nang Jacob king ating trigu Egipto, tinubud no ding mangatua tamu king minunang ukdu.

13 At king kadua, i Josè pepakilala ya karing kapatað na ; at mipabalu kang Faraon ing dai nang Josè.

14 Nanupata mitubud ya i Josè, peparakit ne i Jacob a Ibpa na, patina ding anggang kamaganakan na, bilang lang pitung pulu at lima katau.

15 Kinuldas ya pin i Jacob Egipto ; a nung nu ya mete, at ding mangatua tamu ;

16 at linipat do king Siquem, at binili ro king kutkutan a seli nang Abraham king alagang pilak, karing anak nang Hamor, ibpa nang Siquem.

17 Dapot kabang lalapit ing panaun ning pangakung simpa na ning Dios kang Abraham, miragdag ya ing balayan, at merakal la Egipto,

18 angga king tinalakad ya Egipto ing aliwang ari, a e ne akikilala i Josè.

19 Iti, guinamit yang kalalangan karing dai tamu, pepasakitan no ding mangatua tamu, bang arapat na king ding anak dang bayung bait miugse la, bang e la pin miragdagan ding dai.

20 King panaun a iti mibait ya i Moisés, at bina yang malagu ; at mesese yang atlung bulan king bale nang ibpa na :

21 dapot inyang miugse ya, pinulut ne ning anak nang babaing Faraon ; a iti sinese neng anti nang anak.

22 At mituru ya i Moisés king anggang kabiasaan da ding Egipcios, at mayupaya ya king amanu ampon king dapat.

23 Dapot inyang miganap neng apat apulung banua, linub king pusu na ing nasang dalawan no ding keang kapatad, ding anak nang Israel.

24 At inyang ikit ne ing metung mayayalipit ya pinlualu ne, at inablas ne ing mayayalipit, pete ne ing Egipcio :

25 uling inisip na king ding kapatad na atalastas da king ing Dios iligtas na la king uli ra ding gamat na ; dapot ila e ra atalastas.

26 King misan a aldo pin inayan na la kabang mipapate la, at papayapa na la, ngana : ¡ Guinu, mikapatad kayu ! ¿ bakit mipanalipit kayu ing metung at metung ?

27 Inya, ing manalipit king lupa nang tau tinulak ne, nganang sinabi : ¿ ninung mialal keka, pun mi at ukum ?

28 Buri mu ku waring patayan, anti ing pamakamate mu napun king Egipcio ?

29 Panamdang na king amanung iti, tinakas ya i Moisés, at mine yang menaliwang balayan king labuad nang Madian ; a nung nu ya mikaaduang anak.

30 At inyang miganap na ing apat apulung banua, pepakit ya kea ing metung a Angel, king ilang ning bunduk Sinaí, king lablab ning api, king metung a dutung a zarza.

31 Dapot inyang akit nang Moisés, mipamulala ya king linto ; at inyang linapit ya bang pagumasdan ne, dinatang ing siwala ning Guinu, ngana :

32 Aku ing Dios ding mangatua mu, ing Dios nang Abraham, at Dios nang Isaac, at Dios nang Jacob. I Moisés kanita gagalgal ya, at e na pengangasan linawe.

33 At sinabi na kea ning Guinu : ¡ Ilako mo ding sapin ding bitis mu, uling ing karinan a kabilian mu, gabun a banal !

34 ¡ Ikit ku, ikit ku ing pangaalipit ning balayan kung atiu Egipto, at pekiramdaman ku ing dalung da, at tinipa ku ba kong iligtas ! ¡ Ngeni pin, ume ka keni, tuburan da ka Egipto !

35 I Moisés a iti a sikuil da, ngarang sasabi : ¿ Ninung

minalal pun keka at ukum ? iti murin yang tinubud ning Dios anting pun at manatbus, king pamamilatan na ning Angel a pepakit kea king zarza.

36 Iti kinua na la inyang memanyapat yang mala ampon tanda Egipto, king dayat malat a Malutu, ampon king ilang king lub ning apat apulung banua.

37 Iti ya itang Moisés a sinabi karing anak nang Israel Ing Guinung Dios yu italakad ne kekayu ing metung a Manula, karing kapatad yu, katulad ke, kea makiramdam kayu.

38 Iti ya ing atiu king Iglesia king ilang, a pakisabyan na ning Angel king bunduk Sinai, abe no ding mangatua tamu : iti tinggap no ding amanung mabie bang ibie no kekatamu :

39 a kaniti e la mebisang memintu ding mangatua tamu, nung e sikuil de, at king pusu ra mibalik la Egipto,

40 sinabi ra kang Aaron : ; Igawa mu keng dioces a muna king arapan mi ; uling tungkul kang Moisés a iti, a kinanua kekami king labuad ning Egipto, e mi balu nung nanung milyari kea !

41 At guinawa lang metung a biseru king aldo a ita, at minain la king anitu, at migsaya la king dapat a guewa ra ding tune rang gamat.

42 Kanita guilutan no ning Dios, at pepaimburisan, bang sumuyu la king e jercitu ning banua ; agpang king makasulat king libru ding Manula.

¿ Inainan yu ku waring animal a pete at daun king apat apulung banua king ilang, oh bale nang Israel ?

43 Bagkus pa pin, telakad ye ing tabernakulu nang Moloc, at ing batuin ning Dios Refan,

a larawan a guewa yu bang samban yu la :

at aku ilipat da kayu tangan na pa karin ning Babilenia.

44 Ing Tabernakulo ning Pamipatutu atiu karing matua tamu king ilang, agpang king inutus na Nitang minutos kang Moisés agpang king ikit na,

45 a kaniti ding mangatua tamu naman, king tutuk da, linub la king lalan nang upayang Josuè, inyang linub la king pamanyakup karing naciones, a pepalakuan no ning Dios king arapan da ding mangatua tamu, ditak-ditak angga karing aldo nang David ;

46 iti menakit yang kalam karing mata na ning Dios, at

inawad na king makakit ya sang metung a tuknangan a apili-patlipat dikil king Dios nang Jacob.

47 Dapot i Salomón pepatali neng metung a Bale.

48 Aguiamang ing Kakataskatasan e manuknangan karing bale guewang gamat, agpang king sinabi na ning manula :

49 Ing banua ya ing kakung Luklukan,
at ing gabun ya ing dalpakan ding bitis ku :

¿nanu yang Bale ing patali yu kanaku, ngana ning Guinu :

o isanu ing karinan a pipainawan ku?

50 ¿E no guewa ning gamat ku ding sablang bague a deti?

51 ; Mangasias a tundun at e metuli puso ampon panamdang; ikayu kapilan man sasalangsang ko king Espiritu Santo : anti ing depatan da ding mangatua yu, ya namang daraptan yu!

52 Isanu karing manula ing e ra ligaligan ding mangatua yu? ; at ila pete ro detang minunang memalita king panyatang na ning Banal, a kea ko ngeni meguing memye ampon mekamate!

53 ; Taung tinanggap king kautusan king pamanibala ra ding angeles, at e ye iningat!

54 At pamanamdang da kareting bague, mengasugat la puso, at pititiguisan da la laban kea ding karelang ipan.

55 Dapot ya, pablasang kitmuan ya king Espiritu Santo, lalawe yang maratun banua, at ikit ne ing ligaya na ning Dios, at i Jesús, makatalakad ya wanan na ning Dios;

56 at sinabi na : ; Oini, aku akakit kong makabuklat ding banua, at ing Anak ning tau, makatalakad ya wanan na ning Dios!

57 Dapot inyang memangulisak lang masikan, tikpan do ding balugbug da, at bigla reng lepitan ;

58 at tinabi re lual ning ciudad, pemasibas deng batu ; at ding saksi penilas da ing imalan na karing bitis ning metung a kayanakan, a milaguiiwan Saulo.

59 At pemasibas deng batu i Esteban, a iti daralung ya, at ngana : ; Guinung Jesús, tanggapan me ing espiritu ku!

60 At siniklaud ya at kinulisak yang maragul a siwala : ; Guinu e mu bibilang karela ing kasalanan a iti! At inyang asabi na na iti, metudtud ya.

Ing ewangelio karin Samaria. I Simón a mago.

8 AT i Saulo mekisanmetung ya karela king kamatayan na

At king panaun a ita depatan na ing maragul a kaligaligan king Iglesia a atiu Jerusalem ; at ding sabla misalbag la king labuad ning Judea at Samaria, subali karing apostoles.

2 At kitkut de i Esteban ding mapilan katau a makilob king Dios ; at menangis lang e mu mistula king arapan na.

3 Dapot i Saulo lilipulan ne ing Iglesia mame ya karing balang bale ; at tataguyud na la ding lalaki at babai, at bibili no king sukulan.

4 Deta ping mengasalbag lalakad la at panaral da ing amanu.

5 At i Felipe kinuldas ya king ciudad ning Samaria, panyaus ne karela ing Cristo.

6 At ding kekaldan mikakametung lang makiramdam king sablang bague a sasabyan nang Felipe, panamdang da at panakit king malang daraptan na.

7 Uling karing dakal a maki-espiritung marinat, deti tululal la karela, kukulisak lang maragul a siwala ; at dakal la ding lumpu ampon pile a kinayap.

8 At maragul a tula ing miras king ciudad a ita.

9 Dapot ating metung a taung milalaguiwaan Simón, a menuknangan king ciudad bayu ya dinatang, palague yang anting ma la, at papagmulalan na la ding tau Samaria, at sasabyan na king ya metung yang taung makamal :

10 a kaniti ila ngan, manibat king malati angga king maragul, mekirandam la kea, ngarang sasabi : Ing taung iti ya itang upaya na ning Dios a palagufuan dang Maragul !

11 At makiramdam la kea, uling maba nang panatin ing apapagmulalan na la king kabiasaan na king anting mala.

12 Dapot inyang maniwala no kang Felipe a ipanaral na karela ing mayap a balita ning kaarian na ning Dios, at ing lagui nang Jesu-Cristo, pepabinyag la, ding lalaki anti naman ding babai.

13 At i Simón man meniwala ya ; at kaibat nang pepabinyag, mekiabe ya kang Felipe ; at panakit na king tanda at mangaragul a malang mararapat, mipapamulala ya.

14 Panamdang da kanita ding apostoles a atiu Jerusalem,

king ding tau Samaria tinggap da na ing amanu ning Dios, pepadala ro karela i Pedro ampon i Juan ;

15 deti inyang datang na la, penalangin da la, bang tanggapan de ing Espiritu Santo :

16 Uling angga man kanita e pa tinipa kaninuman karela : nung e mebinyag la mu king laguin ning Guinung Jesús.

17 Kanita murin timpak do babo ra ding karelang gamat ; at tinggap de ing Espiritu Santo.

18 At panakit nang Simón, a king pamanumpak da king gamat da ding apostoles, miabye ya ing Espiritu Santo, inalukan nong salapi,

19 ngana : ¡ Ibye yu naman kanaku ing upayang iti, bang ninumang itumpak ko kea ding gamat ku, tanggapan ne ing Espiritu Santo.

20 Dapot i Pedro sinabi na kea : ¡ Mate kang abe mo ding salapi mu ; uling meniwala ka king karing salapi a kamtan mu ing kalam na ning Dios !

21 Ala kang dake at e ka kayabe king bague a iti ; uling ing pusu mu e matulid king arapan na ning Dios.

22 ¡ Sumisi ka pin kaniting dewakan mu, at manalangin ka king Guinu, magkang sakali patawad na keka ing kaisipan na ning pusu mu !

23 uling akakit ku king ati ka mu king atdu ning kapaitan, at king talikala ning dewakan.

24 Kanita i Simón mekibat ya, at ngana : ¡ Ipanalangin yu ku king Guinu, bang e dumpa kanaku ing sanumang bague a sinabi yu !

25 Ila pin inyang apatutuan da na at sinabi ing amanu ning Guinu, mibalik la Jerusalem ; at king keraklan a balayan ding Samaritanos, bilalag da ing mayap a balita.

I Felipe ampon ing kapun a tau Etiopia.

26 Dapot ing metung nang angel ning Guinu minyabi ya kang Felipe, ngana : ¡ Talakad ka at ume ka nangan abagatan king dalan a dulung ibat Jerusalem a mame Gaza ! iti ilang.

27 At inyang tinalakad ne, mine ya : at oini ing metung a taung tubu Etiopia, kapun ya, a makikayupayan, a sakup neng

Candace, a babasing ari ra ding Etiopes, at yang mimingat king sablang pibandian na, a iti mine ya Jerusalem bang samba;

28 at mibalik ne, at makalukluk ya king keang karu, babasan ne i Isaias a manula.

29 At ing Espiritu sinabi na kang Felipe: ; Lumapit ka, at makiabe king karung ini!

30 Inyang pupulay ya ping lalapit i Felipe kea, dimdam neng babasan na i Isaias a manula; at sinabi na: At mayap, ; atatalastas mu ing babasan mu?

31 a kaniti sinabi na kea: ; Makananu ku ping atalastas nung e na ku ituru ning ninuman? At inagkat ne i Felipe mukiat at makiluklukan kea.

32 At ing bague a babasan na king Kasulatan, ya iti:

Anti ya mong tupa a yatad king pipapatayan;

at anti yang tupang mepipi king arapan na ning gugunting king bulbul na,
ya makanyan ya e ne bubuklat ing asbuk na.

33 King kababan nang lub milalako kea ing katuliran na:

; at ninung manalese king dai na?

uling ing bie na milako keti sulip.

34 At mekibat ya kanita ing kapun kang Felipe, sinabi na: Pagamuamu ku keka sabyan mu kanaku ; kaninu na sasabyan ning manula iti? ; Kea murig, o king aliwa?

35 At i Felipe inyang biklat ne ing asbuk na at apagmulan na ing Kasulatan a iti, inaral na kea ing mayap a balita dikil kang Jesús.

36 At sinulung da ing panlakad da, miras la king metung a danuman; at sinabi na ning kapun: ; Oini ing danum! ; nanung makasangkan, bang e ku mabinyag?

37 (At i Felipe sinabi na: Nung paniwalan mung mabilug king pusu mu, malyari, at ya mekibat ya kanita, ngana: ; Maniwala ku king i Jesu-Cristo Anak ne ning Dios!)

38 At papatuknang ne ing karo: at ilang adua kinuldas la king danum, i Felipe at makanyan mu naman ing kapun: at bininyag ne.

39 At inyang sinaka no king danum, ing Espiritu ning Guinu simsam ne i Felipe: at ing kapun e na ne ikit, uling sinulung yang matula king panlakad na.

40 Dapot i Felipe meakit ya murin Azoto; at inyang daralan ya, penaral ne ing evangelio karing anggang ciudad, angga king miras ya Cesarea.

Pamibahik na lab Saulo king dalan na ning Damasco.

9 DAPOT i Saulo, antining daralan na mu ing bala at pamakamate salang karing alagad ning Guinu, mine ya king marangal a sacerdote,

2 at minyawad yang sulat a dalan na Damasco, a ipabal karing sinagogas, bang nung manakit ya ninuman king dalan, lalaki ya man o babai, idala nong makagapus Jerusalem.

3 At inyang lalakad ne king dalan, milyari kanitang malapit na Damasco, inyang bigla yang sinlag king makapatulug kea ing metung a salang ibat banua ;

4 at, pangaragsa na king gabun, dindam ne ing metung a siwala a ngana kea ; Saulo ! ; Saulo ! ; bakit liligaligan mu ku ?

5 At ya sinabi na ; Ninu ika, Guinu ? At ing Guinu mekibat ya : ; Aku i Jesús, a liligaligan mu ! (! binang masias a bague ing pakdakan me ing matilus !

6 At ya, gagalgal ya ampon misdan, sinabi na : Guinu, ; nanu ing buri mung daptan ku ? At ing Guinu sinabi na kea :) ; Talakad ka, at lungub ka king ciudad, at karin da sabyan keka ing sukat mung daptan.

7 At ding taung abe nang lalakad tinuknang la, e la makapanyabi, inyang daramdaman da ing siwala, dapot ala lang akakit metung man.

8 Tinalakad ya pin i Saulo king gabun ; at inyang mabuklat la ding mata na, e manakit nanuman ; at tinaid de gamat dela re Damasco.

9 At atlu yang aldo e manakit ; e menga at e mininum.

10 Dapot ating metung a alagad karin Damasco, a milaguiung Ananías ; at kaniti sinabi na kea ning Guinu king panaguimpan : ; Ananías ! At ya sinabi na : ; Atiku keni, Guinu !

11 At ing Guinu sinabi na kea : ; Talakad ka at ume ka king dalan a ausan dang Matulid, ume ka king bale nang Judas, ikutang me ing metung a tau Tarso, a milalaguiung Saulo : uling oini manalangin ya ;

12 at ikit ne ing metung a taung milalaguiung Ananías, a iti lulub ya at tutumpak no ding gamat na kea, bang manakit ya !

13 Kanita i Ananías mekibat ya : Guinu, dindam ku

karing malda tungkul king taung iti, nung nuanti karakal ing dewakan a depatan na karing banal karin Jerusalem :

14 at keti man atin yang upayang ibat karing pun ding sacerdotes, a dakap karing anggang tutunggue king laguiu mu.

15 Dapot ing Guinu sinabi na kea : ; Ume ka ; uling iti murin metung yang lulanan a pinili ku, bang dalan ne ing laguiu ku arapan ding gentiles, at ding arian, ampon ding anak nang Israel ;

16 uling aku ituru ku kea ing bague dakal a kailangan king ya luma sa ya king uli na ning laguiu ku !

17 Meko ya pin i Ananías, at linub ya king bale ; at pangabili ra ding gamat na kea, sinabi na : ; Saulo, kapatad, ing Guinu, ngana wari, i Jesús, a pepakit keka king dalan a nung nu ka menibatan, tinubud na ku keka bamung tanggap an ing panimanman, at kumat mu ka king Espiritu Santo !

18 At kanita murin mebalag la karing mata na ding anting kaliskis, at misubli ing panimanman na : at pangatalakad na, mebinyang ya ;

19 at kaibat nang mengan, sinubli ing sikanan na.

Ing mapanligalig a meligalig.

At mekiabe yang pilan aldo karing alagad a atiu Damasco.

20 At kaniti penaral ne i Cristo karing sinagogas, patutuan na king iti ya ing Anak ning Dios.

21 At detang anggang mekaramdam kea mipamulala la, at ngara : ; Aliwa ya iti itang karin Jerusalem a lilipul karing tutunggue king laguiung iti ? at mine ya naman keti king sangkan muring iti, bang yatañ nong makagapus king arapan ding pun ding sacerdotes.

22 Dapot i Saulo lalu ya pang mesikan a lub, at inumum no ding Judios a manuknangan Damasco, pakilala na king iti ya ing Cristo.

23 At inyang milabas na ing aldo, ding Judios pikametung da ing paten de ;

24 dapot ing bala ra abalu nang Saulo. At babantayan da la murin ding pasbul king aldo at bengi bang apate re.

25 At ding alagad na kinua reng bengi, linolo re king kuta, inugus deng makalulan metung a buslu.

26 At inyang miras ne Jerusalem, pekikuanan nang makiabe karing alagad ; at ilangan tatakut la, e la maniwala king ya alagad ya.

27 Dapot telanan neng Bernabè, dela ne karing apostoles, at pigsalita na karela nung makananu neng ikit ing Guinu king dalan, at iti pekisabyan ne ; at nung makananu yang menaral king lalung katapangan karin Damasco king lagiui nang Jesús.

28 At ya kayabeabe reng lulub at lulual karin Jerusalem,

29 manaral ya king lalung katapangan king lagiui ning Guinu. At makisabi ya at makiaskal karing helenistas : at deti pagkapilitan da ing apate re.

30 Dapot ding kapatad inyang abalu ra iti, inatad de Cesarea, at manibat karin pepadala re Tarso.

31 Kanita pin mirinan kapayapan ing Iglesia king mabilug a Judea at Galilea ampon Samaria, at mitalakad ; at lalakad ya, king takut na king Guinu, ampon king tula na ning Espiritu Santo, lalu pang miraragdag.

Pamipakayap kang Eneas.—Pamaniubli nang mebie Tabita.

32 At milyari kabang i Pedro lalakad ya king anggang dake ning karinan, kinuldas ya naman karing banal a manuknangan Lidda.

33 At disan ne karin ing metung a taung milalaguiwan Eneas, a iti walu neng banuang makarate, at lumpu ya.

34 At i Pedro sinabi na kea : i Eneas, i Jesu-Cristo pakayapan na ka ! ; talakad ka, at ilulun me ing dase mu ! At kanita murin tinalakad ya.

35 At ikit de ding anggang manuknangan Lidda ampon Saron ; at mibalik langan a lub king Guinu.

36 Atin naman karin Joppe metung a alagad a babai a milalaguiwan Tabita ; lagiui a nung ibaldug me king griego, ngana Dorcas : ing babaing iti mitmu ya king dapat a mayap ampon king limus a daraptan na.

37 At milyari king aldo a deta, inyang menamdaman ya, mete ya : at kaibat deng dinilu, binili re king metung a silid a matas.

38 At antining i Lidda malapit ya mu Joppe, ding alagad inyang damdaman da king i Pedro atiu karin, mitubud lang adua katau kea, a pagamuamu ra kea, ngara : | E ka magluat a ume keni kekami !

39 Tinalakad ya pin i Pedro, at tinuki ya karela. At inyang datang ya, inatad de king silid a matas ; at ding anggang baba ing mebalu linapit lang manangis kea, at papakit do kea ding tunika ampon ing imalan a guewa nang Dorcas kabang abe re.

40 At i Pedro, inyang apalualan na no ngan, siniklaud ya at menalangin ; at minarap ya king bangke, sinabi na : | Tabita, talakad ka ! At ya biklat no ding mata na ; at panakit na kang Pedro, mibangun ya.

41 At diwang ne ing gamat na, telakad ne : at inyang inaus no ding banal ampon ding mebalung babai, inarap neng nabie.

42 At mebalu king mabilug a Joppe, at dakal la ding meni-wala king Guinu.

43 At milyari king ya menuknangan yang dakal a aldo Joppe, kang Simón, a mangulting balat.

Ing centurion Cornelio.

10 AT ating metung a tau Cesarea, a milalaguiuan Cornelio, centurion ya king metung a katipunan da ding sundalus a ausan dang ing Italiana,

2 tau yang banal at matakut king Dios, patina ing mabilug nang bale, a iti mamye yang dakal a limus king balayan, at parati yang manalangin king Dios :

3 iti ikit neng masalese, king panaguimpan, kasiam ne ing oras ning aldo, ing metung a angel ning Dios, a lulub, at sinabi na : | Cornelio !

4 At ya, linawe neng maratun, at ya mitakutan ya, sinabi na kea : ¿ Nanu yan, Guinu ? At ya sinabi na : Ing panalangin mu at pamanlimus minukiat anti mong pamigaganaka king arapan ning Dios.

5 Ngeni pin mitubud kang tau Joppe, at iutus mung ume ya keti i Simón, a makipangaduung lagiung Pedro ;

6 makipanlayunan ya king milalaguiung Simón, a mangul-

ting balat, a i ng bale na atiu lele dayatmat : iti sabyan na keka ing dapat mung daptan.

7 At inyang mako nē ing angel a manyabi kea, minaus yang adua karing keang ipus, at metung a sundalus a banal, karetang parating susuyu kea ;

8 At inyang asalita na na ngan, tinubud no Joppe.

9 At kabukasan, inyang kasalukuyan dang lalakad, at malapit no king ciudad, menik ya i Pedro king batiawan, bang manalagin, malapit king oras a kanam.

10 At meranup ya, at bisang mangan : dapot kabang sasadya ra, milako ya diwa :

11 at ikit neng makabuklat ing banna, at kukuldas ya ing metung a lulanan, a antimo ing metung a ulas a malapad, a makabitin king apat nang suluk, bababa ya king gabun :

12 a kaniti atilu ngan ding miaaliwang animal a makiapat a bitis, at ding gagapang king gabun, ampon ding ayup banua.

13 At dinatang ya kea ing metung a siwala, i Pedro, talakad ka, makamate ka at mangan ka !

14 Kaniti sinabi nang Pedro : i King makananu mang bague e malyari Guinu ; uling kapilan man e kupa mengan nanumang bague marinat a e malinis !

15 At dinatang ya kea ing metung a siwala, kaduang ukdu, i Ing lininis ning Dios, e mu ausau marinat !

16 At iti merapat mekatatlung ukdu, at kanita metanggap ne babo banua ing lulanan.

17 At kabang i Pedro mikakunu ya king sarili na, dikil king kapalyarian na ning taguimpan a ikit na, oini ding taung tinubud nang Cornelio, inyang apangutang de ing bale nang Simón, atilu arapan na ning pasbul ;

18 at inyang ayaus na na la, kitang da nung i Simón, a makipangaduag lagiung Pedro, manlayunan ya karin.

19 At kabang i Pedro isipan na ing taguimpan, sinabi na kea ning Espiritu i Oini, ding atlu katau panintunan da ka !

20 At talakad ka, at tipa, at tuki kang e mikakunu karela ; uling aku tinubud ku la.

21 Tinipa ya kanita i Pedro a nung nu la karin ding tau, at sinabi na : i Oini, aku ing panintunan yu ! i Nanu pin ing sangkan a inayan yu keti ?

22 At iha sinabi ra: i Cornelio, metung yang centurion, taung banal at makitakut king Dios, at mayap a patuta king mabilug a nacion Judios, mikaatin yang pakibat king Dios, king pamamalatan na ning metung a angel a banal, king yutas na kang ume bale na, at makiramdam king keang amanu.

23 inaus no pin kilub, at pepalayunanan na la.

At kabukasan, tinalakad ya, at tinuki ya karela; at ding mapilan a kapatad karin Joppe tikian de.

24 At kabukasan na nita linub la Cesarea. At i Cornelio panayan na la, layun tinipun ding kamaganakan na ampon ding keang kakaluguran a matalik.

25 At milyari inyang linub ya i Pedro, selubungan neng Cornelio; at migsiklaud ya karing bitis na, simban ne.

26 At telakad neng Pedro, ngana: | Talakad ka, uling aku tau ku naman!

27 At mekipagsalita ya kea, linub ya, at disan no ding dakal a makatipun;

28 at sinabi na karela: Ikayu balu yu king e makapain-tulut king metung a Judio ing makiabe, aguiang lumapit me, king metung a aliwang nacion: dapot ing Dios tiru na kaku king ninumang tau e ke ausan e malinis at marinat:

29 uli na niti mine ku pin keting e tinutul, inyang mayaus ku. Kukutang ku pin nung nanung kasangkapanan pituburan yu kung pepayaus.

30 At i Cornelio sinabi na: Apat na kung aldo ngeni a magkulaciun: at king oras a kasiam, manalangin ku bale ku, oini, ing metung a lalaki mighbili ya arapan ku, minining-ning ya imalan,

31 At sinabi na: Cornelio, meramdam ing kekang panalangin, at ing limus mu magaganaka king arapan na ning Dios.

32 Mitubud kapin Joppe, at ausan me i Simón, a makipan-gaduang lagiung Pedro; manlayunan ya king bale nang Simón, a mangulting balat, lele dayatmalat.

33 Agad ku ping mitubud keka, at ika mayap ing depatan mung dinatang ka. Ngeni pin itangan atita keti makarap king arapan ning Dios, bang makiramdam king keganaganang inutus na keka ning Dios.

34 Kanita i Pedro biklat ne ing asbuk na, ngana: Ing katutuan akikilala ku king ing Dios e mamiling tau;

35 nung e king balang nacion ing tatakut kea ampon darapat kabanalan kaluguran ne.

36 Ing amanung pepadala na karing anak nang Israel, panaral de ing evangelio ning kapayapan king pamamilatan nang Jesu-Cristo (iti Guinu re ding malda),

37 ikayu balu yu ing balitang mibulalag king mabilug a Judea, magmula Galilea, kaibat ning pamaminyag a penaral nang Juan,

38 tungkul kang Jesús a tubu Nazaret; antining linyan ne ning Dios king Espíritu Santo at kayupayan; iti lalakad yang darapat mayap, at pakayapan na la ding anggang pasakitan na ning Diablo; uling ing Dios atiu kea.

39 At saksi kami king anggang depatan na, antinaman king labuad ding Judios at Jerusalem man: a iti pete rea naman a sinabit king metung a dutung.

40 Iti, pepasublian neng mebie ning Dios king katlung aldo, a talaga nang bilalag,

41 e king mabilug a balayan nung e karing saksing pinili nang minuna ning Dios; ikami pin, a mengan ampon mininum abe na kaibat nang sinubling mebie karing mete.

42 At ya inutus na king manaral ke king balayan, at patutuan mi king iti ya Itang inalal ning Dios Ukum ding mabie ampon mete.

43 Iti murin ya ing patutuan da ding anggang manula, a detang anggang kea maniwala, king lagiu na kamtan da ing kapatawaran king kasalanan da.

44 Kabang i Pedro sasabyan na ing bague a iti, tinipa ya ing Espíritu Santo babo ding anggang makiramdam king amanu.

45 At ding talasalpantaya a atiu king pangatuli, ding anggang tinuki kang Pedro, mangapamulala la uling karing gentiles man nikalat ya ing kalam ning Espíritu Santo;

46 uling dimdam do ping manyabi king aliwang amanu, ampon pupurian ing Dios. Kanita mekibat ya i Pedro:

47 ¿Arapat na ning ninuman ibawal ing pamangamit king danum, bang deti e la mabinyag, a deti tinggap de ing Espíritu Santo anti mu naman itamu?

48 Inutus na pin king binyagan la king lagiu nang Jesu-Cristo. Kanita pigamuamu ra kea king pailakuan ya pang mapilan aldo.

*I Pedro minye yang katuliran king arapan ning
Iglesia uling bininyag ne i Cornelio.*

11 AT dimdam da ding apostoles ampon ding kapata^d a atiu Judea, king ding gentiles man tinggap da ing amanu ning Dios.

2 At inyang miukiat ne Jerusalem i Pedro, pekiaskalan de detang king pangatuli,

3 nganang sasabi : ; Ika linub ka king katipunan da ding taung e tuli, at mekisulu kang mengan karela !

4 I Pedro pin pigmulan na, at selese tukituki karela, ngana :

5 Karin ku king ciudad ning Joppe manalangin ; at ikit ku king pangaumum ku ing metung a taguimpan, ya iti, a ing metung a lulanan kukuldas ya, anti ya mong metung a ulas a malapad, makabitin ya banua karing apat nang suluk ; at miras ya angga kanaku.

6 At inyang lawan keng maratun, pegumasdan ke at ikit ko ding animal a tiapat a bitis, ampon ganid, at gagapang, at ayup banua.

7 At dimdam ku naman ing metung a siwala, a sasabyan na kaku : ; Pedro, talakad ka ; makamate ka at mangan !

8 At aku sinabi ku : ; King makananu mang bague e mal-yari, Guinu ; uling kapilan man e linub king asbuk ku ing nanumang marinat a e malinis !

9 Dapot ing siwalang manibat banua mekibat yang kaduang ukdu : ; Ing lininis na ning Dios, e mu ausan marinat !

10 At iti mekatatlu milyari ; pangalabas na mitas ngang pepasibayu, banua.

11 At oini king kanita murin, ding atlu katau dinatang la tulid nang bale a nung nu ke karin, a pepadala ra kanakung ibat Cesarea :

12 at ing Espiritu sinabi na kanaku king tuki ku karela, king e ko pangalilua karing aliwa. Antinaman ding anam a kapata^d tinuki la kanaku at linub ke bale na ning taung ita.

13 At ya selita na kekami nung makananu neng ikit bale na ing angel, a makatalakad ya at sasabyan na kea : Mitubud ka Joppe, at iyutus mung ume ya keti i Simón, a makipanga-duang laguiung Pedro :

14 ing manyabi keka king amanung ikaligtas mu, ika ampon ing mabilug mung bale.

15 At inyang magmula kung manyabi, tinipa ya babo ra ing Espiritu Santo, makanyan mu naman babo mi ketang minuna.

16 Aganaka ku kanita ing amanu ning Guinu, nung makananu nang sinabi: I Juan king katutuan meminyag ya king danum, dapot ikayu mabinyag ko king Espiritu Santo.

17 Nung ing Dios pin pepaintulut na karela ing kalam muring ita a pepaintulut na naman kekatamung meniwala king Guinung Jesu-Cristo, ¿ninu ta akung makasalangsang king Dios?

18 Panamdang da king bague a iti, migtaimik la, at pinuri re ing Dios, ngara: ¡Ing Dios pin pepaintulut na naman karing gentiles ing pamanisi king kabiayan!

Ing evangelio a mipanaral karing gentiles king Antioquia.

19 Deta ping misalbag king kaligaligan a milyari king uli nang Esteban, mine la angga Fenicia, at Chipre, ampon Antioquia, panaral da ing amanu; dapot karing Judios mu.

20 At ding mapilan karela tau la Chipre at Cirene, a deti, inyang dinatang la Antioquia, minyabi la naman karing griego, papasiag da ing mayap a balita ning Guinung Jesús.

21 At ing gamat ning Guinu atiu karela; at ing metung a maragul a kabilangan sinalpantaya la ampon pesibalik a lub king Guinu.

22 At ding balita tungkul karing bague a deti miras la king pakiramdam ning Iglesia a atiu Jerusalem; at tinubud de i Bernabè angga Antioquia;

23 iti inyang datang ya, at ikit na ing kalam ning Dios metula ya, usukan no ding anggang makatalaga puso a manatiling makayanib king Guinu;

24 uling tau yang mayap, at kitnuan ya king Espiritu Santo ampon kasalpantayanan: at dakal lang tau ding minanib king Guinu.

25 At meko yang mine Tarso a manintun kang Saulo:

26 At inyang akit ne, inatad ne Antioquia. At milyari a king lub ning pabanuang ganap, mekiabe la king Iglesia, at tinuru la karing dakal a tau: at ding alagad minuna rong inaus Cristiano karin Antioquia.

27 King aldo a deta ding manula kinuldas la Jerusalem angga Antioquia.

28 At tinalakad ya ing metung karela, a milalaguiwan Agabo, pepabalu na, king uli na ning Espiritu, king datang ing maragul a danup king meto yatung katuknangan : a iti milyari king panaun nang Claudio César.

29 At ding alagad, king kaguiwan na ning balang katau, inari rang padalang kasaupan karing kapatad dang manuknangan Judea :

30 iti depatan da naman, pepadala la karing makatua king gamat nang Bernabè at kang Saulo.

I Herodes pepapate ne i Jacobo.—Pangaligtas nang Pedro king sukulan.—Ing pangamate nang Herodes.

12 ULING king panaun a ita inatit nong Herodes ding gamat na bang apasakitan no ding mapilan king Iglesia.

2 At pete ne king sandata i Santiago a kapatad nang Juan.

3 At inyang akit na king iti akapad da ding Judios, sindu na naman ing pamanyakap na kang Pedro. Kanita pin, aldo ding Tinape alang Levadura.

4 At inyang arakap ne, binili re king sukulan, at binye ne karing apat a tapuk a sundalus, tiapat balang metung bareng bantayan ; king nasang iyarap de king balayan kaibat ning Pasku.

5 I Pedro pin babantayan de king sukulan : at panalengin neng alang patugut king Dios ning Iglesia.

6 At inyang kuanan ne sang Herodes, king bengi muring ita matudtud ya i Pedro libutad ding aduang sundalus, makagapus karing aduang talikala : at ding bante arap ning pasbul, babantayan de ing sukulan.

7 At oini, ing metung nang angel ning Guinu siniping ya kea, at ing metung a sulu siblag ya king silid : at kilbit ne i Pedro king katalandikingan, guinising ne, nganang sinabi : ; Talakad kang marapal ! At mebalag la ding talikala king gamat na.

8 At sinabi na kea ning angel : ; Magbabat ka, at isulud mo ding sandalias mu ! At ya makanyan ing depatan na. At sinabi na kea : Ibalut me keka ing kekang balabal, at tuki ka kaku !

9 At inyang lual ya, tinuki ya kea ; at e na balu king katutuan

ing depatan na ning angel, nung e isipan na king panaguimpan ing akakit na.

10 At inyang milabas no king mumuna at kaduang bante, miras la king pasbul a bakal a tuturu king ciudad ; a iti mebuklat yang dili na : at inyang lual la linakad la king metung a dalan ; at kanita ing angel kinawani ya kea.

11 Kanita i Pedro inyang misublian yang isip, sinabi na : ; Ngeni tune kung balu king ing Guinu tinubud ne ing keang angel, at linigtas na ku king gamat nang Herodes, ampon king pamanaya nang pagmulalan na ku ning balayan ding Judios !

12 At kaibat nang pibalak, mine ya king bale nang María, a indu nang Juan, a makipangaduung laguiung Márcos ; a nung nu la pakatipun ding malda, at manalagin.

13 At inyang inamaus ya king pasbul, linapit ya bang makiramdam ing metung a dalagang milaguiung Rode.

14 At inyang akilala na ing siwala nang Pedro, king tula na e ne biklatanang pasbul, nung e milay ya kilub, pepabalu na karela king i Pedro atiu tulid ning pasbul.

15 At ila sinabi ra kea : ; Mamulang ka ! Dapot ya patutan nang tune king tutu pin. Kaniti sinabi ra : ; Ya pin ing angel na !

16 Dapot i Pedro susundu na ing pamanyaas na : at inyang buklatanan de, ikit de, at mipamulala la.

17 At mamaniu ya king gamat na bang tuknang lang manyabi, selita na karela nung makananu neng kinua ning Guinu king sukulan. At sinabi na : ; Pabalu yu iti kang Santiago ampon karing kapatad ! At meko yang mine king aliwang karinan.

18 At inyang abak na, e ditak ing kaguluan a milyari karing sundalus, tungkul king mepalyari kang Pedro.

19 At inyang penintun neng Herodes, at e ne ikit, pengutnan no ding bante, at inutus da king yataad do king kamatayan. At ibat Judea kinuldas ya Cesarea, at tinuknang ya karin.

20 At bina yang mua i Herodes salang king Tiro at Sidón ; dapot ila pisanmetung da ing ume kea, at inyang mekapakikaluguran la kang Blasto a katiwala-king bale ning ari inawad da ing kapayapan ; uling ing balayan da kakua yang pagkabye king labuad ning ari.

21 At king metung a aldo a pitipan, i Herodes, misulud yang imalan ari at makalukluk king luklukan, menalese ya karela.

22 At ing balayan sikan na ing kulisak na, ngana : i Siwala ne ning Dios, at e king metung a tau !

23 At kanita murin sinugat ne ning angel ning Guinu, uling e na binye ing kapurian king Dios : at, pangan de ding ulad, mete ya.

24 Dapot ing amanu ning Guinu tutubu ya, at mikakalat.

25 At i Bernabè ampon i Saulo mibalik lang ibat Jerusalem, inyang makatupad na la king katungkulan a mirikil karela, tiki re i Juan, a ing keang pangaduung laguui Márcos.

I Bernabè at i Saulo, a inutusan na ning Iglesia king Antioquia manaral la Chipre. I Elimas a makimala.

13 ATIN king Iglesia a atiu Antioquia, manula at talaturu, at i Bernabè ampon i Simeón, a milaguiung Niger, at i Lucio a tubu Cirene, at i Manahen (a kapatad nang Harodes a Tetrarca king pamanusu), ampon i Saulo.

2 At kabang deti tutupad la king Guinu, at magkulaciun la, sinabi na ning Espiritu Santo : i Ikalilua yo kaku i Bernabè at i Saulo, a makatalaga king dapat a inaus ku karela !

3 Kanita, inyang ibat nong migkulaciun ampon menalangin, at kaibat dong timpak karela ding gamat da pepalakuan da la.

4 Ila pin, antining tubud no ning Espiritu Santo, pepaibaba la Seleucia ; at manibat karin miglayag la Chipre.

5 At inyang karin no Salamina, pisiag da ing amanu ning Dios karing sinagogas ding Judios at abe ra ya naman i Juan anting kasaup.

6 At inyang alibutan da na ing mabilug a pulu angga Pafos, ikit de ing metung a mago a malaram a manula, Judio ya, a ing laguui na Bar-Jesús ;

7 iti abe ne ning proconsul Sergio Paulo, taung maisip. Papayaus ne pin niti i Bernabè ampon i Saulo, pagnasan nang damdaman ing amanu ning Dios.

8 Dapot i Elimas a mago (ya pin ing laguui na niti, nung

pibaldugan me) sasalangsangan na la, panintunan na ing akawani ne king kasalpantayanan ing proconsul.

9 Canita i Saulo, a milalaguiwan mu namang Pablo, mitmu ya king Espiritu Santo, dengatan neng maraton,

10 ngana: ;oh taung mitmu king anggang miayaliwang kاپiraitnan at king anggang dewakan, anak ning Diablo, kasalang ning anggang kabanalan! ;e ka patugut parawak karing matulid nang dalan ning Guinu?

11 Ngeni pin, oini ing gamat ning Guinu atiu keka, at mabulag ka, at e me akit ing aldo king ditak a panaun. At kanita murin dimpa kea ing daluindum at limputan; at dudurut yang lalakad manintun yang kataung tumaid kea.

12 Kanita, panakit ning proconsul king milyari, meniwala ya, mipapamulala ya king Tuturu na ning Guinu.

Ing pamanalese nang Pablo king sinagoga na ning Antioquia karing Pisidia. Pamanalangsang ding Judios.

13 At inyang meko la Pafos i Pablo at ding abe na, dinatang la Perga karin Pamfilia: at i Juan, inyang kinawani ya karela, mibalik ya Jerusalem

14 Dapot ila, inyang milabas la Perga, at dinatang la Antioquia ning Pisidia; at panlub da king sinagoga, king aldo ning sabado, linukluk la.

15 At pangayari nang mebase ning kautusan at ding karing manula, ding pun karing sinagoga mitubud la karela, ngarang sinabi: ;Kapatad a lalaki, nung atin kong amanung usuk king balayan, sabyan yu!

16 Kanita i Pablo, migtalakad ya, at inanyu ne ing gamat na, sinabi na: ;Lalaking Israelitas, ampon ikong tatakut king Dios, makiramdam kayu!

17 Ing Dios na niting balayan Israel pinili no ding mangatua tamu, at pinuri ne ing balayan, kanitang manuknangan la antimong aliwang balayan karin Egipto, at king maulaga nang gamat kinua no karin.

18 At king lub ning metung a apat apulung banua pibatan na ing karelang ugali king ilang.

19 At kaibat nong sinira ding pitung naci6n king labuad ning Canaan, pirake nang pepamana ing gabun da: (iti meluat ating malapit apat a dalan limang pulung banua).

20 At pangalabas na niti dininan nong ukum angga kang Samuel a manula.

21 At kaibat da ding bague a deti, maniwad lang ari ra, at ing Dios binye ne i Saul a anak nang Cis, lalaki yang dai nang Benjamin, king lub ning apat apulung banua.

22 At inyang leko na ne niti, telakad ne i David bang yang magari karela; a iti pepatutuan na ya naman, nganang sinabi: Ikit ke i David anak nang Isai, taung makaagpang king pusu ku, a tupad king anggang kaburian ku.

23 King dai na niti telakad ne ning Dios tungkul king Israel ing metung a Magligtas a i Jesús;

24 a inyang bayu ya datang, i Juan penaral na neng minuna ing pamaminyag king pamanisi, king mabilug a balayan ning Israel.

25 At inyang tutuparan nang Juan ing katungkulan na, sinabi na: ¿Ninu aku king balak yu? Aliwa ya aku itang isipan yu; at oini datang ya king tauli ku, a e ku bague mang kalag karing sapin na.

26 i Kapatad a lalaki, anak ning dai nang Abraham, ikong makitakut king Dios, kekayu ya mipadala ing amanung iti ning kaligtasan!

27 Uling ding manuknangan Jerusalem ampon ding sasakup karela, antining e la kinilala kea, aguiang king amanu ra man ding manula a mababasa balang sabado, tiparan da king pamanatul kea.

28 At bistat man e la menakit kasalanan a dapat nang ikamate, inawad da kang Pilato king mate ya sa.

29 At inyang atuparan da na ing keganaganang misulat tungkul kea, kildas de king dutung at binili re king metung a kutkutan.

30 Dapot ing Dios pepasublian neng mebie karing mete:

31 at ikit de king dakal a aldo detang abe nang minukiat ibat Galilea mame Jerusalem; a deti ilang kea patutu ngeni king balayan.

32 At ikami babalita mi kekayu ing mayap a balita ning pangakung ita, a miabye karing ibpa:

33 a ing Dios tiparan na kekatomung anak da, pepasublian neng mebie i Jesús; anti murin makasulat king kaduang Salmo:

Ika ing anak ku; aku panganak da ka ngeni.

34 At king katutuan king telakad ne karing mete, bang e

na subling pasibayu kapilan man king kabulukan, makanyan ing sinabi na :

Ibie ku kekayu ing banal at tune pamipanan nang David.

35 Iti murin sasabyan na naman king aliwang Salmo :

Ika e me paintulutan king ing Banal mu manakit yang kabulukan.

36 Uling i David, inyang mekasuyu ya karing kea muring dai king kaburian na ning Dios, metudtud ya, at miabye ya karing mangatua na, at ikit na ing kabulukan :

37 dapat itang pepasublian nang mebie ning Dios e menakit kabulukan.

38 ; Baluan yu pin, kapatad a lalaki, a king lagiu na niti, mipanaral kekayu ing kapatawaran ning kasalanan ;

39 at detang anggang e yu apatanggap banal king kautusan nang Moisés, kea matanggap lang banal detang anggang maniwala !

40 Mingat ko pin, magkang malyari kekayu ing mesabi karing manula :

41 ; Lawan yu, mapanlibak, at magmulala kayu at mate !
uling dapat kung metung a dapat king kaaldawan yu,
dapat a king makananu mang bague e ko maniwala,
aguamang salesayan na kekayu ning ninuman.

42 At inyang lual na la, pekisabi ra kea a king sabadong daratang naman, sabyan na karela ing amanung iti.

43 At inyang mako ne ding pakatipun, dakal la karing Judios at ding bayung mekianib tinuki la kang Pablo ampon kang Bernabè ; a deti, inyang makisabi la karela, panaralan da la king manatili lang matibe king kalam na ning Dios.

44 At king sabadong tutuki, mitipun la sa ding mabilug a ciudad bang makiramdam king amanu na ning Dios.

45 Dapat panakit ding Judios karing kekaldan a tau, mig-salupsupan la, at sasalangsangan do ding bague a sasabyan nang Pablo, ampon manyabi lang kapusungan.

46 Kanita i Pablo ilang Bernabè manyabi la king lalung katapangan at sinabi ra karela : ; Kailangan ing mipanaral pamu kekayu ing amanu ning Dios ; dapat antining sasakuil yu, at atulan yu king e karampatan kekayu ing bie alang angga, oini, mibalik kami karing gentiles !

47 Uling makanyan ing inutus na kekami ning Guinu, ngana :

Aku binili rakang sulu ding naciones, bang dalan mu ing kaligtasan angga king wakas ning gabun.

48 At panamdang da kaniti ding gentiles, metula la, at pinuri re ing amanu ning Dios ; at detang anggang mitalaga king bie alang angga, meniwala la.

49 At mikalat ing amanu ning Guinu king mabilug a labuad a ita.

50 Dapot ding Judios inamuyut do ding babaing banal, a anak makamal, ampon ding lalaking mayupaya king ciudad, at kaibat dong telakaran kaligaligan, i Pablo ilang Bernabè tinabi ro king karelang sasakupan.

51 At ila, pigpag dang salang karela ing alikabuk king bitis da, at mine la Iconio.

52 At ding alagad kitmuan lang tula ampon king Espiritu Santo.

Mipanaral ya ing Evangelio king Iconio, king Listra at king Derbe.—Ing pangalaganap at ing pamanligalig.—Pamibalik Antioquia.

14 AT milyari karin Iconio, a linub lang miagnan king sinagoga ra ding Judios, at nanupata king pamanyabi ra, ding meniwala karing Judios at helenistas metung a maragul a kekaldan.

2 Dapot ding Judios a e maniwala, inaguiag do ding gentiles, at pepakasbu a lub salang karing kapatad.

3 Maluat la ping panaun mindatun karin, manyabi la king lalung katapangan inguil king Guinu ; a patutuan na ing amanu ning keang kalam, paintulutan no ping dapat tanda ampon pagmulalan king gamat da.

4 Dapot mikawakawani la ding kekaldan king ciudad ; ding aliwa makaabe la king dake ra ding Judios, at ding aliwa karing apostoles.

5 At inyang daptan da na ing pamanampalasan ding gentil anti naman ding Judios, mangga na ding karelang pekapun, bang libakan da la at pamatuan,

6 atingid da, tinakas lang mine Listra at Derbe, ciudad ning Licaonia ampon king labuad a makapatulug ;

7 at tinuknang la karin, panaral de ing evangelio.

8 At karin Listra ating metung a tau e no akimut man ding bitis na, pile ya ibat pa king atian nang indu na, a kapilan man e pa linakad :

9 Iti dimdam neng minyabi i Pablo ; a iti linawe neng maratun at panakit na king atin yang kasalpantayanan a kumayap ya,

10 sinabi nang masikan : ¡ Talakad kang matulid a bitis ! At ya linuksu ya at linakad.

11 At ding kekaldan, inyang akit da ing depatan nang Pablo, sikan da ing siwala ra sinabi ra king amanung Licaonia : ¡ Dioses la ding kinuldas keklatamu, a kalupa lang tau !

12 At inaus deng Jupiter i Bernabè at i Pablo, Mercurio, uling ya ing magdala king amanu.

13 At ing sacerdote nang Jupiter, a ing templo na makatulid ya king ciudad, migdala yang baka ampon guirnalda karing pasbul, at buri nang iain a kayabe no ding malda.

14 Dapot panamdán da kaniti ding apostoles, i Bernabè at Pablo, guinabak da ing karelang imalan, at linuksu la libutad ding malda kukulait la at sasabi :

15 ¡ Makamal ! ¿ bakit daraptan yu iti ? ¡ Ikami man tau keng anti ikayu, a manamdaman, at panaral mi ya kekayu ing evangelio, bang manibat kareting kapalaluan mibalik ko king Dios a mabie a linalang king banua, at gabun at king dayat-malat, at king kegaganang atiu karela !

16 Iti, karing minunang dai, pepaintulut na karing anggang naciones a lumakad king sarili rang dalan :

17 aguiang e migpabustang papatutu king keang sarili, uling darapat yang mayap, at babye na kekayu ing uran ibat banua, ampon panaun a mabsi, kakatmuan ne ing pusu yu king pamangan ampon tula !

18 At inyang asabi ro deting bague, masakit dong binang piniguil ding malda bang e ro daunan ain.

19 At dinatang la karin ding Judios a ibat Antioquia at Iconio ; at inyang ayamuyut do ding keraklan, pematu re i Pablo, at kinua re king ciudad, balak da mete ne.

20 Dapot kabang makapatulug la kea ding alagad, tinalakad ya, layun linub king ciudad ; at kabukasan tinuki ya kang Bernabè mine la Derbe.

21 At inyang penaral de ing evangelio king ciudad a ita, at inyang aparakal da na la ding alagad, mibalik la Listra, at Iconio, at Antioquia,

22 patibayan no ding kaladua ra ding alagad, at usukan da la king manatili la king kasalpantayanan, at tuturu ra king kailangan ing lungub tamu king kaarian ning Dios king uli na ning dakal a kasakitan.

23 At inyang mekaalal nong makatua king balang Iglesia, at inyang mekapanalagin na la at migkulaciun, penabilin do king Guinung karelang peniwalan.

24 At inyang milabas no Pisidia, dinatang la Pamfilia.

25 At inyang mesabi ing amanu karin Perga, kinuldas la Atalia ;

26 at manibat karin miglayag la Antioquia, a nung nu ro penabilin king kalam na ning Dios, king dapat a karela nang atupad.

27 At pangaras da, tinipun de ing Iglesia, at selese ra karela ing mangangaragul a bague a depatan na ning Dios karela, at nung makananu neng biklat karing gentiles ing pasbul ning kasalpantayanan.

28 At menuknangan la karin e ditak a panaun abe ra ding alagad.

Pamakitaltalan tungkul king kautusan nang Moisés.—

Ing katipunan Jerusalem at ing atul na niti.

15 AT ating mapilan kataung kinuldas manibat Judea, tiru ra karing kapatad, ngara : ; Nung e ko patuli, agpang king kautusan nang Moisés e ko miligtas !

2 At antining i Pablo ilang Bernabè mirinan lang e ditak a pamisalangsaan at pamitua karela, ding kapatad pikayari ra king i Pablo ampon i Bernabè, at aliwa pang mapilan karela, ayan do ding apostoles ampon ding makatua karin Jerusalem, tungkul king pisasabyan a iti.

3 Ila pin, pablasang tuturu no ning Iglesia king dalanan da, dinalan la, Fenicia at Samaria, papasiag da ing pamibalik da

lab ding gentiles : at dirinan dong maragul a tula ding anggang kapataḁ.

4 At inyang miras no Jerusalem, tinggap no ning Iglesia ampon ding apostoles, at karing makatua ; at selita ra karela ing keganaganang depatan na ning Dios karela.

5 Dapot tinalakad la ding mapilan a maniwala, karing secta ra ding fariseos, ngara : ; Kailangan ing tulian la, at patupad karela ing kautusan nang Moises !

6 At mitipun la ding apostoles ampon ding makatua, bang pisabyan da ing bague a iti.

7 At inyang ibat na ing maluut dang pamitua, tinalakad ya i Pedro ; at sinabi na karela :

; Kapataḁ a lalaki ! ikayu baluan yu king manibat pa king minunang aldo memili ya ing Dios kekatamu, a king asbuk ku damdaman da ding gentiles ing amanu ning evangelio, at maniwala la.

8 At ing Dios, a makakilala king puso, papatutuan na karela, at binye ne ing Espiritu Santo antimunaman kekatamu ;

9 at nanuman e no dininan pangaaliwa kekatamu, lininis no puso king kasalpantayanan.

10 Ngeni pin, ; bakit tutuksuan ye ing Dios, king pamamili yung metung a paud king tundun ding alagaḁ, a ding mangatua tamu ampon itamu e ta adala ?

11 Dapot itamu maniwala tang miligtas king uli na ning kalam ning Guinu tang Jesu-Cristo, anti mu naman ila.

12 Kanita ding malda ala lang imik ; at pekiramdaman de i Bernabè at i Pablo a magsalita karela king tanda at malang depatan na ning Dios karing gentiles king pamamilatan da.

13 At inyang taimik la deti, minyabi ya i Santiago, ngana :

; Kapataḁ a lalaki, pakiramdaman yu ku !

14 I Simeon selita na nung makananu nong inapa ning Dios king kamumulan ding gentiles, bang kuma yang metung a balayan karela king laguui na.

15 At kaniti makatud ing amanu ding manula ; agpang king makasulat :

16 Kaibat na niti mibalik ku.

at italakad keng pasibayu ing tabernakulu nang David,
a miragsa ;

at isubli keng larinan ing kasiran na, ampon italakad ke:
17 bang ding taung mitagan panintunan de ing Guinu,

at ding anggang gentiles a meaus king laguui ku,
18 ngana ning Guinu, a pabalu na ing bague a iti ibat pa
king minunang panaun.

19 King uli na niti, atulan ku king e ta la lilingasngasan
detang karing gentiles a mibalik a lub king Dios;

20 nung e bagkus sulatanan ta la king panginlagan da ing
ikayawa ra karing anitos, ampon king pamipangalugud, at
king linumud, at king daya.

21 Uling i Moisés ibat pa king minunang panaun, atina
king balang ciudad mipanaral a tungkul kea, a king balang
sabado babasan da karing sinagoga.

22 Kanita meyapan da ding apostoles ampon ding makatua ;
patina ing mabilug a Iglesia, a malal karela muring lalaking
padala ra Antioquia, akayabe nang Pablo ampon i Bernabè ;
ila pin, i Judas a milalaguiuan Barsabas, at i Silas, taung
makamal karing kapatad ;

23 sinulat la king gamat da : ; Ding apostoles, at ding
makatua ampon ding kapatad, karing kapatad karing gentiles,
a atiu Antioquia at Siria at Cilicia : ; Mayap a bie !

24 Anti ning abalu mi king ding mapilan kataung linual
kekatamu, guiluan da kayu king amanu, pakisiran do ding
kaladua yu, a deti e mi la dininan kapaintulutan ;

25 pepamayapan mi, kekeng pisanmetung, malal kekami
lalaking padala mi kekayu, a kayabe ra ding kekatang pakama-
lan a kapatad, i Bernabè at i Pablo,

26 taung binili ra king panganib ing bie ra king uli na ning
lagiu na ning Guinu tang Jesu-Cristo.

27 Pepadala mi ya pin i Judas ampon i Silas, a deti igkas
da murin kekayu ing amanung iti.

28 Uling pepamayapan na ning Espiritu Santo ampon ikami,
e rako papagdalan mabayat a pusan nung e mu kaniting bague
a kailangan :

29 Panginlagan yu ing miain na karing anitos, at king daya,
at king linumud at king pamakipangalugud ; nung apangilinan
yu ing bague a iti, kayapan ing arapat yu. ; Ing Dios ingatan
na kayu !

30 Ila pin, inyang inutus da na la, kinuldas la Antioquia ; at inyang makatipun no ding keraklan karing alagad, binye re ing sulat.

31 At kaibat deng binasa, mesaya la king uli na ring pami-patula ra karela.

32 At i Judas ilang Silas, antining ila man manula la, inusukan do king dakal a amanu ding kapatad, at pepagtibayan da la.

33 At inyang atin nong pilan aldo karin, pepabalikan dong payapa ding kapatad karing mitubud karela.

34 (Makanyan man pepamayapan nang Silas ing malakuan la pa karin.)

35 Dapat i Pablo ilang Bernabè menatili la Antioquia, tuturu ra at ipanaral, patina ding dakal a aliwang abe ra, ing amanu ning Guinu.

Pamikawani ra i Pablo ilang Bernabè.

36 At kaibat ning pilan aldo, i Pablo sinabi na kang Bernabè : Mibalik kata ngeni, at yapa tala ding kapatad king balang ciudad a nuta pisiag ing amanu ning Guinu, at lawan ta nung makananu na !

37 At i Bernabè buri neng ituki mu naman karela i Juan, ing milalaguiuan Marcos.

38 Dapat i Pablo e ne kailangan ituki na itang kinawani karela ibat pa Pamfilia, at e mine tinuki karela king kapagalan.

39 At mirinan lang maragul a pamitua angga king mikawani la ilang adua ; at i Bernabè kinua ne i Marcos at miglayag la Chipre :

Tinatag nang Pablo ing kadua nang pamanlakad king pamanaral king evangelio, kayabe nang Silas at i Timoteo.

40 At i Pablo kaibat neng pinili i Silas, meko ya, a penabilin de ding kapatad king kalam ning Dios.

41 At dinalan ya Siria at Cilicia, patibayan na la ding Iglesia.

16 AT dinatang ya naman Derbe at Listra : at oini ating metung a alagad karin, a milalaguiuan Timoteo, anak

ne ning metung a Judiing talasalpantaya; dapot i ibpa na griego ya:

2 a iti atin yang mayap a pangapatutuan karing kapatad nang atiu Listra at Iconio.

3 Birian nang Pablo king iti tuki ya kea: at inyang kinua ne, tilian ne, uli ra ding Judios a atiu king karinan a ita: uling balu ra ngan king i Ibpa na griego ya.

4 At king pamanyalan da karing ciudad, babye na karing kapatad barang isimpan ing kautusan a pikakametung da ding apostoles at ding makatuang manuknangan Jerusalem.

5 Kanita pin ding Iglesia metibe la king kasalpantayanan, at king aldoaldo miraragdag la kabilangan.

6 At delawan da ing labuad ning Frigia at Galacia, layun binawal na karela ning Espiritu Santo king e re panaral ing amanu karin Asia;

7 At inyang miras la tulid ning Misia, pekikuanan dang linub Bitinia; at ing Espiritu nang Jesús e na pepaintulut.

8 Inyang dumalan la pin lele ning Misia, kinuldas la Troas.

Ing taguimpan karin Troas.—I Pablo linipat ya Macedonia at menaral ya Philipos. I Lidia; Ing manula; ing bante sukulan karin Philipos.

9 At ikit ne king taguimpan nang Pablo king misan a bengi: Ing metung a tau Macedonia makatalakad ya, magamuamu ya kea, ngana: ; Lumipat ka Macedonia at saupan mu kami!

10 At inyang ikit na iti king keang taguimpan, kanita murin pekikuanan ming mine Macedonia; uling piunusunusan mi king ing Dios inaus na kami bang ipanaral ing evangelio kare-tang karin.

11 Panulak mi ping miglayag manibat Troas, tinuru keng matulid Samotracia; at kabukasan na nita, Neapolis;

12 at manibat karin mine ke Philipos, a ciudad ning Macedonia, ing mumuna nang dake ning kaukuman, sasakupan na ning Roma: at tinuknang keng pilan aldo king ciudad a iti.

13 At king aldo ning sabado linual kami lual ning pasbul, lele ning ilug, a nung nu mi binalak king ating metung a

karinan a pipanalanginan, at panlulukluk mi, mekisabi ke karing babaing mitipun.

14 At ing metung a babaing milalaguiwan Lidia, mangalakal yang imalan purpura, tau ya king ciudad ning Tiatira, sasamba ya king Dios, iti makiramdam ya: a ing pusu na biklat ne ning Guinu, bang talastasan na ing bague a sasabyan nang Pablo.

15 At inyang mabinyag ne, anti murin ding abe na bale, pigamuamu na kekami, ngana: ¡ Nung balakan yung tapat ku king Guinu, lungub ko bale ku, at manuknangan kayu! At pinilit na kami.

16 At milyari inyang mame kami king karinan ning pipanalanginan, ing metung a dalagang makiespiritu king pamanula, selubungan na kami; a iti pagdala no ding guinu na dakal a panakitan king pamanula na.

17 Iti, kabang tutuki ya gugulutan nang Pablo at kekami, kukulait ya, nganang sasabi: ¡ Ding taung deti alipan no ning Dios a kakataskatasan, a deti kakalat dang papasiag kekayu ing dalan na ning kaligtasan!

18 Iti dakal a aldo daraptan na: dapot i Pablo, antining peparawakan na ita, melikid ya at sinabi na king espiritu: ¡ Aku iutus ku keka king laguiu nang Jesu-Cristo, lual ka kea! At king oras muring ita linual ya.

19 Panakit da pin ding guinu na king mewala ing kapanayan king panakitan da, dekap de i Pablo ampon i Silas, at guintuyud dong dela king Agora,* arapan ding pekapun;

20 at inarap do pin karing ukum, sinabi ra: ¡ Ding taung deti, Judios la guguluan deng bina ing kekatang ciudad,

21 at tuturu ra ing ugaling e ta dapat tanggapan, at daptan, uling romanos tamu!

22 At miagnan tinalakad ing kekaldan salang karela; at ding ukum, kaibat dong pengabak a imalan, pepababtat dong tukud.

23 At inyang a panyugat da nong dakal, sinulud do king sukulan, inutus da king bante sukulan king samasan nong ingatan.

* Plaza.

24 Iti, inyang tanggapan na ing utus a iti, linub no kakilub-kiluban ning sukulan at tinalik ing pango karing bitis da.

25 At inyang kapitangan nang bengi, i Pablo at i Silas manalangin la at dadalit lang kapurian king Dios. at ding makasukul pakiramdaman da la ;

26 kabud biglang minayun masikan, nanupata, mengaugun la ding asias na ning sukulan ; at kanita murin mebuklat la ding anggang pasbul ning sukulan, at mekalag ngan ing gapus da.

27 Pangaguising na pin ning bante sukulan, at panakit nang makabuklat la ding pasbul ning sukulan, kinua ne ing talibung, at magpakamate ya sa, uling isipan na king ding makasukul tinakas la.

28 Dapot i Pablo kinulait yang maragul a siwala, ngara : ; E mu panasakitan nanuman ing katawan mu ; uling ati ke ngan keni !

29 Kanita ya minyawad yang sulu, at linuksu ya kilub ; at gagalgal ya king takut, migsakab ya arapan nang Pablo at Silas ;

30 at kaibat nong dela lual, sinabi na : ; Makamal ! ; nanung daptan ku ba kung miligtas ?

31 Kanita ila sinabi ra : ; Maniwala ka king Guinung Jesu-Cristo, at miligtas ka, ika at ing bale mu !

32 At sinabi re kea ing amanu ning Guinu, patina ding atiu king keang bale.

33 At inyang kinua ra la, kanita muring benging ita, inuaa no ding sugat da, at mebinyag yang agad patina ding abe na bale.

34 At penik no bale, at inapag na karela ing pamangan, at migsaya yang maragul, patina ing mabilug nang bale, a maniwala king Dios.

35 At inyang abak na, ding ukum tinubud do ding manibala, ngarang sinabi : ; Ibulus yo ding taung deta !

36 At ing bante sukulan selese na kang Pablo ing tubud, ngana : Ding ukum mitubud la bang ibulus da kayu : ; ngeni pin lual na kayu at ume kong payapa !

37 I Pablo sinabi na pin karela : Kaibat da keng pepabat-bat king bulalag e ra ke inatulan, aguiamang tau ke Roma, linub da kami king sukulan ; ; at ngeni ipalual da ke waring alimit ? ; Ali, e pin malyari ; nung e ila murin ing ume keti at ibulus da kami !

38 At ding manibala selita ra ing amanung iti karing ukum ; a deti mitakutan la panamdang da king tau la Roma :

39 at inayan da la, at pekisabyan dong mayap ; at kaibat dong pepalual, pigamuamu ra karela king mako no sa king ciudad.

40 Kanita ila, panlual da king sukulan, linub la bale nang Lidia ; at panakit da karing kapatad at kaibat dong pepatulan meko la.

I Pablo karin Tesalonica at Berea.

17 AT pangalabas da Ampifolis at Apolonia, dinatang la Tesalonica nung nukarin la ating sinagoga ding Judios :

2 at i Pablo, agpang king ugali na, linub ya libutad da, at king lub ning atlung sabado migmatulid ya karela karing Kasulatan,

3 bubuklatan na at sasalesean king kailangan a ing Mesias pailasa ya, at subli yang mie libutad ding mete, at i Jesús a iti, a ipanaral ku kekayu ya ing Mesias.

4 At ding aliwa karela meamuyut la, layun lang mekiabe kang Pablo ampon kang Silas ; makanyan mu naman karing griegos a banal at e ditak a babaing mayupaya.

5 Dapot ding Judios king diria ra, mituki lang mapilan kataung mangarawak, karetang luyunluyun mung parati king plasa a alang daraptan, at kaibat dong tinipun ding anggang keraklan a tau, guiluan de ing ciudad ; at liban de pin kanita ing bale nang Jason, pakikuanan do sang iyarap king balayan.

6 At inyang e ro disan, guinuyud de i Jason at mapilan pang kapatad arapan ding pekapun king ciudad, kukulisak la : i Deting mengulu king meto yatung katuknangan, mine la naman keti ;

7 a i Jason tinggap na la : at deti ngan daraptan da ing makasalangsang king kautusan nang Cesar, sasabyan da king ating aliwang ari, i Jesús !

8 At guiluan do ding dakal a tau mangga na ding pun a sasakup king ciudad, inyang damdaman da iting bague.

9 At kaibat deng pepangkuan i Jason ampon ding aliwa pepaburean da nong meko.

10 At ding kapatad, pangabengi, pepadala rong agad i Pablo

ilang Silas karin Berea ; a deti pangaras da karin, linub la king sinagoga ra ding Judios.

11 Deti tapat la lub maiguit karetang karin Tesalónica ; tinggap da pin ing amanu king lalung malagawa, sisiasatan do aldoaldo ding Kasulatan nung deting baguebague makanian pin.

12 Uli na niti dakal la karela ding meniwala ; antimu naman ding makamal a babaing griega, at e ditak a lalaki.

13 Dapot inyang atalus da ding Judios karin Tesalónica king karin man Berea panaral neng Pablo ing amanu na ding Dios, mine la naman karin, panamuyutan da la at guguluan ding malda.

14 Nanuta, kanita murin, ding kapatad tinubud de i Pablo, bang ume ya angga king dayatmalat ; dapot i Silas at i Timoteo menuknangan la karin.

*I Pablo karin Atenas ; ing keang sinabi king Areópago.**

15 Makanyan man, ding mamatad kang Pablo, dela re Atenas ; at inyang tinanggap lang utus tungkul kang Silas at kang Timoteo, a king ume lang malagawa kea, mine la.

16 At kabang i Pablo panayan no Atenas, mikasbu ing keang espíritu king keang sarili panakit nang mitmu yang anitu ing mabilug a ciudad.

17 Migmatulid ya pin king sinagoga karing Judios, at karing gentiles a banal ; ampon king Agora, aldoaldo, karetang mame kea.

18 At antimurin ding mapilan a filosofong epicúreo at karing estoico makitua la kea. At ding mapilan sasabyan da : ¿ Nanung buri nang sabyan niting masalakata ? at ding aliwa : ¡ Balamu metung yang mamalita karing aliwang dioses ! Uling panaral na ing mayap a balita kang Jesús ampon king Pamanyubling mie.

19 Kanita pin kinua re, at dela re king Areópago, at ngarang sinabi : ¿ Malyari ming abalu nung nanu iting bayung turu a kekang sasabyan ?

20 uling dadalan mu karing balugbug mi ing miaaliwang

* Ing kasasakdalan a katipunan kanitang minuna karin Atenas.

bage a panibaywan; buri mi ping abalu nung nanung kabaldugan na niti.

21 (Uling ding anggang tau Atenas ampon ding aliwang balayan a manuknangan karin, ala lang aliwang daraptan nung e manyabi o makiramdam metung a bague bayu.)

22 I Pablo kanita, makatalakad ya libutad ning Areópago, sinabi na :

¡ Makamal a tau Atenas ! king keganaganang bague akakit ku king ikayu bina kong banal.

23 Uling inyang lalabas ku king ciudad, at pagumasdan ko ding bague a kekong pamanyamba, ikit ku ya naman ing metung a altar a nung nu makasulat : KING DIOS A E AKIKILALA. ¡ Ing sasamban yu pin iti, a e yu akikilala, iti yang pakilala ku kekayu !

24 Ing Dios a linalang king yatu, at king sablang makalaman, uling iti ya ing Guinu na ning banua at sulip, e manuknangan karing templong megawa king gamat ;

25 at e re susuyuan karing gamat ding tau, a anti waring ya magkailangan yang nanuman, antining ya murin ing minye karing salba king bie, king pangisnawa at king sablang bague :

26 at guewa na la king metung muring daya ding anggang naçion ding tau, bang manuknangan la king babo ning meto sikluban, mibukud ing panaun da, ampon ing dulun ning tuknangan da ;

27 bang panintunan de ing Dios, nung sakali man, pagdulapan deng miamasamas, akit de ; bistat e man marayu kaninuman kekatamu :

28 uli ping kea mabibie tamu, at kikimut at kea makipangatau tamu ; antimo ing sinabi ra ding mapilan karing talapikudta yu :

Uling ikami man dai na kami.

29 Inya antining dai na katamu ning Dios, e ta dapat isipan king ing Pangadios katulad ne ning guintu, o ning pilak, o ning batung medukit a larawan king kabiasaan at talas na ning kaisipan ning tau.

30 Ing panaun na pin ning kamangmangan pepalipas na ning Dios ; dapot ngeni iyutus na karing tau, king ila ngan, nukarin paman, sumisi la ;

31 uling ya mitalaga yang aldo a ipanukum na king meto

siklúban king matulid, king metung a Lalaking tindanan na ; a iti papatutuan ne karing sabla, telakad ne karing mete

32 At panandam dang sinabi na ing pamaniubli rang mie ding mete, ding aliwa meili la ; at ding aliwa sasabyan da : Pakiramdaman da kang pasibayu tungkul kaniti.

33 Kanita i Pablo meko ya libutad da.

34 Makanyan man ding mapilan katau mekiabe la kea, at meniwala la ; a kareti metung ya naman i Dionisio areópagita, ampon ing metung a babaing milalaguiwan Dámaris, at aliwa pang abe ra.

I Pablo karin Corinto, at kaibat karin Efeso ; ing pamibalik na Jerusalem.

18 KAIBAT na niti, meko ya Atenas, mine ya Corinto.

2 At panakit na king metung a Judiong milalaguiwan Aquila, tubu ya Ponto, bayu yang dinatang ibat Italia, pati i Priscila, a keang asawa, (antining i Claudio inutus na king mako la Roma ding anggang Judios,) mekiabe ya karela.

3 At antining mikakametung la king kapanintunan, minlayan ya karela, at miabe lang darapat ; uling ing kapanintunan da ing mangawang tolda de campaña.

4 At mangatuliran ya king sinagoga balang sabado, at pagpilitan nong ayamuyut ding Judios ampon griegos.

5 Dapot inyang i Silas ampon i Timoteo dinatang lang ibat Macedonia, i Pablo pagkapilitan nang bina ing amanu, patutuan na karing Judios, king i Jesús ya ing Mesias.

6 At inyang ila sinalangsang la at minyabing kapusungan, pigpag na ing imalan na, nganang sinabi karela : ¡ Mabaldug ing kekong daya babo ning buntuk yu murin ; aku malinis ku ! ¡ ibat ngeni ume ku karing gentiles !

7 At inyang mako ya karin, linub ya king bale na ning metung a taung milalaguiwan Justo, matakutin king Dios, a ing bale na siping ne ning sinagoga.

8 At i Crispo, a pekapun king sinagoga, meniwala ya king Guinu patina ing mabilag nang bale ; at ding dakal karing tau Corintio, panamdám da king amanu meniwala la, at pepabinyag la.

9 At ing Guinu pakisabyan ne pangabengi i Pablo king metung a panaguimpan; ngana: |E ka tatakut, nung e manyabi ka, at e ka tataimik;

10 uling atiku keka, at ninuman e na ka atampalasanan! uling dakal ya ing balayan ku king ciudad a iti.

11 At menatili yang pabanua at anam abulan karin, tuturu na karela ing amanu ning Dios.

12 At inyang i Galion yang proconsul Acaya, ding Judios pikametung dang dekapan i Pablo at dela re arapan na ning piukuman,

13 sasabyan da: |Iti amuyutan no ding tau king samba la king Dios a makasalangsang king kautusan!

14 At i Pablo inyang ume na neng buklatan ing asbuk na, i Galion sinabi na karing Judios: |Nung metung sang dapat a e matulid, at mabayat a kasalanan, oh Judios, matulid ing pibatan da kayu!

15 dapot nung pamitua mu king amanu, at king laguiu, at king kautusan yu murin, |ikayu nang bala! |aku e ku bisang maguing ukum king bague a anti kanyan!

16 At tinabi no arapan ning piukuman.

17 Kanita ila ngan dekapan de i Sostenes, a pekapun ning sinagoga, at pemaldu re tulid ning piukuman: dapot i Galion nanuman kaniti alang pekialaman.

18 At i Pablo, kaibat nang tinuknang mabang aldo pa, memun ya karing kapataad, at miglayag ya, bang ume ne (at patina i Priscila at i Aquila), kaibat neng sitsat ing buntut na karin Cencrea, uling atin yang metung a panata.

19 At sinadsad la Efeso, a nung nu re likuan: at panlub na king sinagoga, migmatulid ya karing Judios.

20 At inyang deti pekisabi ra kea king manatili ya sang mapilan pang aldo karela, e na pepaintulutan,

21 nung e memun ya karela, nganang sinabi: |Dapat kana ku king makanapu mang bague pangilinan iting pistang daratang Jerusalem; dapot balikan da kayu, nung buri na ning Dios! at linayag ya ibat Efeso.

22^aAt panguldas na Cesarea, pepaitas ya Jerusalem, at kaibat nang binye ing kagalangan king Iglesia, pepaibaba ya Antioquia.

23 At inyang milabas ing mapilan panaun karin, meko ya,

at lekanan nang pitukituki ing labuad ning Galacia at ning Frigia, patibayan no lub ding anggang kapatad.

I Apolos karin Éfeso at Corinto.

24 Dinatang ya kanita Éfeso ing metung a Judiong milalaguiwan Apolos, a tubu Alejandria, tau yang biasang manyabi, at mayupaya ya dikil karing kasulatan.

25 Iti mituru ya king dalan ning Guinu, at pablasang malablab ya ing keang espíritu, sasabyan na at tuturu nang parati itang makainguil kang Jesús, ing bukud mung balu na ing pamaminyag nang Juan.

26 At migmula yang minyabi king lalung katapangan king sinagoga. Dapot inyang damdaman neng Priscila ampon i Aquila, tiki re, at selese ra kea king lalung katunayan ing dalan ning Dios.

27 At antining pagnasan na ing lumabas ya Acaya, pepasiknangan de lub kaniti ding kapatad, at sinulat la karing alagad, bang tanggapan deng miamasamas: iti, inyang miras ya, mekakayap ya karetang meniwala king uli na ning kalam:

28 Uling sinaul no ding Judios king lalung kayupayan, king keraklan ding tau, pakilala na king pamamilatan na ning Kasulatan king i Jesús ya ing Mesías.

Katlung pamanlakad nang menaral Pablo.—Ing evangelio a mipanaral karin Efeso. Kaguluan a milyari king amuyut nang Demetrio.

19 AT kabang i Apolos atiu Corinto, milyari king i Pablo, kaibat nong lebasan ding mangatas a labuad, dinatang ya Efeso; at panakit na karing mapilan a alagad,

2 sinabi na karela: ¿Tinggap ye ing Espíritu Santo inyang meniwala kayu? At mekibat la kea: e mi dimdam man king ating Espíritu Santo.

3 At ya sinabi na: ¿Kaisanu ko pin mebinyag? At sinabi ra: King binyag nang Juan.

4 At i Pablo sinabi na: I Juan meminyag ya king binyag ning pamanisi, nganang sasabi king balayan king maniwala la Kanitang datang tauli na, ngana wari, kang Jesús.

5 At panamdám da kaniti, mebinyag la king laguui ning Guinung Jesu-Cristo.

6 At kaibat nong timpak Pablo karela ding gamat na, kinuldas ya karela ing Espiritu Santo; at minyabi lang mia-aliwang amanu, at manula la.

7 At ding anggang lalaki ating labing adua.

8 At panlub na king sinagoga, minyabi yang binang mabie lub king lub ning atlung bulan, mangatuliran ya at manamuyut dikil king kaarian ning Dios.

9 Dapot inyang ding mapilan migkasias la at e la bisang maniwala, panyabyanan deng marok ing Dalan king arapan ding malda, kinawani ya i Pablo karela, at kelilua no ding alagad, mangatuliran ya aldoaldo king escuela nang Tiranno.

10 At iti milyari lub ning aduang banua, nanuta ding anggang manuknangan karing ukuman ning Asia dimdam da ing amanu ning Guinu, ding Judios anti mu naman ding griegos.

11 At ing Dios dinapat yang malang e kaugalian karing gamat nang Pablo.

12 Nanupata ing panyu at tapitaping mipulis king katawan na dela ra karing salunan; king uli na niti kinawani karela ing sakit, at linual la ding espíritung mangarawak.

13 Dapot ding mapilan a Judios a papalual lilibut, sibukan da king sarili ra inaus babo ring makiespíritung mangarawak ing laguiu ning Guinung Jesús, ngara: ¡Iyutus ku kekayu king uli nang Jesús, a ipanaral nang Pablo!

14 At ating pitung anak ning metung a Judiung milalaguiwan Sceva, pekapun de ding sacerdotes, a ilang dinapat king anti kaniti.

15 At mekibat ya ing espíritung marawak, at sinabi na karela: I Jesús akikilala ke, at balu ku nung ninu i Pablo; dapot ikayu ¿ninu ikayu?

16 At liksuan na la ning taung maki-espíritung marinat, asupil na la at adaig, nanupata pesitakas lang lubas at sugatan king bale a ita.

17 At iti abalu ra ding sabla, ding Judios antimu naman ding griegos, a manuknangan Éfeso, at ilangan mengatakutan la: at ing laguiu ning Guinung Jesus miparangalan ya.

18 Ding keraklan mu naman karing meniwala, patutuan da at bubulag ing dapat na.

19 At e la ditak ding guinamit king kabiasnan king anting mala, tinipun do ding keralang libro, at dilukan da la

arapan ding keraklan ; at inyang bilangan da ing alaga ra, ikit da king miras limang pulung libung dracinang pilak.

20 ; King kayupayan a anti kaniti, tinubu ya ing amanu ning Guinu, at yang migtagumpe.

21 At pangalabas ding bague a deti, i Pablo telaga na king keang espiritu a kaibat nang libutan ing Macedonia at Acaya, urne ya Jerusalem ; sasabyan na : ; Nung wari at ibat na ku karin, kailangan ing akit kea naman ing Roma !

22 At inyang apadala na no Macedonia ding adua karing susuyu kea, ila pin, i Timoteo ilang Erasto, ya murin tinuknang ya pang mapilan aldo Asia.

23 At king panaun a ita e ditak ing gulung milyari dikil king Dalan.

24 Uling ing metung a pande pilak a milalaguiuan Demetrio, a mangawang mangalating pisamban a pilak nang Diana e ditak a pakinabang ing babye na karing mamangawa :

25 deti tinipun na la, patina ding tala-galo king anti kanti tang kapanintunan, at sinabi na karela : ; Makamal ! baluyu king kapanintunan a iti mibabandi tamu.

26 At akakit yu at daramdaman king e mu bukud Efeso, nung e lasa king mabilug nang ukuman ning Asia, i Pablong iti king pamanamuyut na dakal lang taung alalako na, sasabyan na king e la dioses ding magagawang gamat.

27 ; At e mu ing kapanintunan tamu yang manganib mayalang kabaldugan, nung e mu naman ing pisamban ning marangal a diosang Diana mayala yang kabaldugan, at masira ya ing dangalan na nitang a ing mabilug a Asia at ing meto yatu, sasamban de !

28 At inyang damdaman da iti kinatmu lang suka a lub, at kinulisak la, ngarang sinabi : ; Marangal ya ing Diana ding tau Efeso !

29 At ing ciudad kinatmu king kaguluan ; at pisanmetung da ing milay lang mabilis king teatro, dekan de pin i Gayo ampon i Aristarco, tubu Macedonia, a abe nong Pablo king pamaglakad.

30 At i Pablo bisa ya sang lungub kilub ning balayan, e re pepaintulutan ding alagad.

31 At ding mapilan murin karing mangapia king ukuman

na ning Asia a keang kakaluguran, mitubud la kea, at pekisabi ra king e mame king Teatro.

32 Ding aliwa kukulisak da pin ing metung a bague, at ding aliwa, aliwang bague; uling ing katipunan magugulu, at ding keraklan e ra balu nung nanung sangkan mitipun la.

33 At karetang keraklan pepaukian de king tribuna i Alejandro, tutulak de ding Judios. At i Alejandro ianyu na king gamat na ing magala lang imik, buri na ping gawan ing keang pamanlualu arapan na ning balayan.

34 Dapot ila, inyang akilala ra king Judio ya, ilangan king metung a siwala, ating aduang oras kinulisak la: ; Marangal ya I Diana ding Efesios!

35 At inyang apayapa no ning Secratario ding malda, sinabi na karela: ; Mangapiang tau Efeso! ; ninu karing taung e na balu king ing ciudad ding tau Efeso bina yang makatupad king pamanyamba king marangal a Diana, ampon king larawan nang tinipang Jupiter?

36 Antining e pin apalaraman ing bague a iti, dapat kong magmanene, at e ko darapat nanumang e piisipisipan.

37 Uling dela yo keti ding taung deti, a e la mapanako king pisamban, at e la manlibak king kekong Diosa.

38 Nung i Demetrio pin at ding abe na king pamamintu, atin lang pisasabyan salang king kenuman, makabuklat la ding piukuman, at ating proconsul: ; a pisusumbungan!

39 Dapot nung atin kong pakibaluan tungkul king aliwang bague, dapat yang atulan king tune katipunan.

40 Uling makapanganib tamung isumbung dang mapangulu king uli na niti ngeni, antining alang nanumang sangkan a king uli na amatuliranan tamu ing pamitipun a iti.

41 At inyang asabi na iti, pepalakuan no ding pakatipun.

Pamanapa nang pasibayung Pablo karin Macedonia at Grecia; at kaibat na karin mine ya Asia.

20 AT pangalabas ning gulu, kaibat nong tinipun Pablo ding alagad, ampon sebyanan, memun ya karela, at meko yang mine Macedonia.

2 At inyang alibutan na na ing labuad a ita, at aibye na na ing dakal a usuk mine ya Grecia.

3 At inyang milabas ing atlung bulan karin, at belan dane

ding Judios, inyang ume neng maglayag Siria, inari na king lub na king mibalik ya Macedonia.

4 At saupan de angga king ukuman ning Asia, i Sopatrong tubu Barea, anak nang Pirro ; at karing tau Tesalonica, i Aristarco ampon i Segundo ; at i Gayong tubu Derbe, ampon i Timoteo ; at karin Asia i Tiquico ilang Trófimo.

5 At deti, antining minuna la, panayan da kami Troas.

6 At ikami miglayag kami manibat Filipos, kaibat ning aldo ning Azimos ; at miras ke karela karin Troas king lub ning limang aldo ; a nung nu ke menuknangan pitung aldo ;

7 At king mumuna nang aldo ning paruminggu, inyang mitipun na kami bang pisian ing tinape, i Pablo panaralan na la, mako ne kabukasan na nita, at mekaba ing pamagsalita na anggang kapitangan bengi.

8 At dakal la ding sulu king silid a matas, a nung nu ke makatipun.

9 At ing metung a kayanakan a milalaguiuan Eútico makalukluk ya king awang, manyaman ya tudtud, at kabang i Pablo kakaba na ing pamagsalita na, menabu yang manibat king katlung susun, at biwat deng mete.

10 At i Pablo kanita tinipa ya, at sikban ne, at inyang kinaul ne, sinabi na : ; E ko paibalisa ; uling ing bie na atiu kea !

11 Kanita inyang manik ne, at pinisi ing tinape, at pangan, minyabi ya pang binang makaba, angga king sasala ; at meko ne.

12 At ila dela reng mabie ing kayanakan, at e mu ditak ing karelang tula.

13 Dapot ikami sinake keng minuna king daung, linayag keng mine Asón, a nung nu mi ya salubungan i Pablo ; uling makanyan ing inari na king lub na, kaburian na ing mine yang linakad.

14 At inyang selubungan na ke Asón, seke mi ya king daung ; at mine ke Mitilene.

15 At meko keng linayag karin kabukasan dinatang ke tulid ning Chio ; at kabukasan na pa niti sinadsad ke Samos, at kaibat ming memandal Trogilio, kabukasan dinatang ke Mileto.

16 Uling inari nang Pablo maglayag ya Éfeso, alang tuk-

nang, bang e gumugul panaun Asia; mampirapal ya ping miras, magkang arapat nang ume ya Jerusalem, king kaaldawan na ning Pentecostes.

Pamanalese nang Pablo karing makatua Éfeso.

17 Manibat Mileto mitubud ya Éfeso, at inaus no ding makatua ning Pisamban.

18 At inyang dinatang la kea, sinabi na karela: Baluan yu ikong tune, ibat pa king kamumulan a aldo a dilpak ko ding bitis ku Asia, nung nanung inasal ku kekayu king kabang panaun;

19 susuyu ku king Guinu king lalung kababan, at kambe ing lua, ampon ing kasakitan a mengaras kanaku king uli na ning pamipasakit da ding Judios:

20 e ku rin pigkait ing menalese kekayu king nanumang bague a pakinabangnan, at mituru kekayu king bulalag ampon karing balang bale;

21 patutuan ku karing Judios, antinaman karing griegos, ing pamanisi king Dios at ing kasalpantayanan king Guinu tang Jesu-Cristo.

22 At ngeni, oini king amuyut ning espíritu ume ku Jerusalem, a e ku balu nung nanu ing malyari kanaku karin;

23 subaling patutuan na kanaku ning Espíritu Santo king balang ciudad, sasabyan na panayan na ku ning talikala at kasakitan.

24 Dapot alang makakimut kanaku kaisanuman king bague a iti, at e ku pakawanan ing sarili kung bie aguiang pakamalan ku pa, apupus ku sang matula ing lakad ku, ampon ing katungkulan a tinggap ku king Guinung Jesús, bang patutuan ke ing evangelio ning kalam na ning Dios.

25 At ngeni, oini, balu ku king ikongan, a penaralan ku king kaarian na ning Dios, e yu ne akit ing lupa ku.

26 Uli na niti patutuan ku kekayu king aldo a iti, king malinis ku king daya ra ding sabla;

27 uling e ku pin pigkait selese kekayu ing anggang usuk ning Dios.

28 ; Ingatan yu ing sarili yu, ampon ding angga kawan, a ing Espíritu Santo binili na kong obispo karela, bang magpastul king Iglesia na ning Dios, a iti seli ne king tune nang daya!

29 Balu ku king panlako ku, luban da ko ding lobong ganid, a e re patawaran ing kawan.

30 At lunto la kekayu murin ding taung manyabi king bague mangarawak, bang akawani ro ding alagad, at tuki la tauli ra.

31 King uli na niti maglame kayu, ganakan yu king lub ning atlung banua e ku tinuknang a aralan ke king balang metung aldo at bengi kambe ing lua.

32 At ngeni, kapatad, pagsakdal da ko king Dios ampon king amanu ning keang kalam, a iti mayupaya yang patibe kekayu, at pamana karing anggang nuan.

33 E ku pigimbutan ing pilak, at ing guintu at ing imalan na ning niuu pa man.

34 Baluan yu king dening gamat ku ilang siniasat king kailangan ku, ampon karing abe ku.

35 King keganagana minye kung alimbawa kekayu king anti kaniting kapagalan, dapat yong saupan ding mangaina, at ganakan yu ing amanu ning Guinung Jesús, a ya murin sinabi na : ; Lalung kanuanan ing munye king tanggap !

36 At kaibat nang minyabing makanyan, siniklaud ya, at menalangin patina ilangan.

37 At maragul ing tangis da ; at sinambitin la king batal nang Pablo, at inuma re ;

38 Penamdaman dang lalu king sabla ing amanung sinabi na, king e ra ne akit a lupa. At pitnubayan de angga king daung.

King pamibalik nang Pablo Jerusalem dekap de king Pisamban.

21 AT inyang malyari na ing linayag kami, kaibat ming migkasakit kinawani karela, tinuru keng matulid Coos ; at kabukasan karin Rodas ; at ibat karin tinuru ke Pátara.

2 At panakit mi king metung a daung a mame Fenicia, sinake kami, at linayag kami.

3 At inyang abatiawan nii ya ing Chipre, lalakuan mi ya king nangan kaili, linayag keng mame Siria, at sinadsad ke Tiro, uling ing daung ikuldas na karin ing lulan na.

4 At inyang akit mi la ding alagad, menuknangan keng pitung aldo karin : at ila sinabi ra kang Pablo, king pamamirlatan na ning Espiritu, king e ya tutuklu Jerusalem.

5 At inyang malyari na ing milabas ke king pitung aldo a deta, panlako mi, linakad kami, pitnube ra kaini ilangan, patina ding asawa ra ampon anak, angga king lual ning ciudad, at inyang siniklaud kami king pangpang, menalangin kami,

6 at mipamun kami ing metung at metung; at ikami sinake kami, dapot ila pesibalik la bale.

7 At inyang ayari mi ing pamaglayag ibat Tiro, dinatang ke Tolemaida; at inyang apagmananuan mi no ding kapatad menuknangan keng patingapun karela.

8 At panlako mi kabukasan, dinatang ke Cesarea; at panlub mi bale nang Felipe, ing evangelista, a metung ya karing pitu, tinuknang ke kea.

9 Iti atin yang apat a anak a dalagang alang bakas, a manula la.

10 At inyang tinuknang keng mapilan aldo karin, kinuldas yang ibat Judea ing metung a manula, a milalaguiwan Agabo.

11 At inyang milapit ya kekami, kinua ne ing babat nang Pablo, at kaibat nong guinapus ding gamat na at bitis, sinabi na : ¡ Makanyan ing sasabyan na ning Espiritu Santo : Makanyan deng gapusan ding Judios karin Jerusalem ing taung makibabat kaniti, at ibye re king gamat da ding gentiles !

12 At inyang damdaman mi iti, ikami ampon ding king karinan a ita pigamuamu mi kea king e ya mumukiat Jerusalem.

13 Kanita i Pablo mekibat ya : ¿ Nanung daraptan yu king pamanangis at lalasawan ye ing pusu ku ? ¡ uling makasadia ku e mu ing gapusan da ku, nung e mate mu naman Jerusalem, king laguiu ning Guinung Jesús !

14 At inyang e pepayamuyut, ikami tinuknang kami, ngami nang sinabi : ¡ Malyari ing kaburian na ning Guinu !

15 At pangalabas ding aldo a deta, sidya mi ing dalan mi, at pepaitas ke Jerusalem.

16 At tinuki la naman kekami ding mapilan karing alagad manibat Cesarea, abe re ing kataung milalaguiwan Mnason, a tubu Chipre, matua neng alagad, a kaniti ke makipanlayuan.

17 At inyang datang ke Jerusalem, ding kapatad masaya ra keng tinggap.

18 At kabukasan, i Pablo linub ya kayabe na kami bang akit ne i Santiago; at ding anggang makatua pakarungut langan.

19 At inyang mekapagmananu ne, selese nang tunggal tunggal karela ing bague a depatan na ning Dios karing gentiles king uli na ning katungkulan na.

20 At ila, inyang damdaman da, minye lang kapurian king Dios; at sinabi ra kea: Akakit mu pin, kapatad, pilan lang libu libu karing Judios ding meniwala; at ila nangan pawang matupad la king kautusan;

21 at dimdam da tungkul keka, king tuturu mo ding sablang Judios a atiu karing gentiles, a kawani kang Moisés; ngamung sasabi karela, king e ro dapat patuli ding anak da, at e lalakad king kaugalian.

22 ¿Nanu pin? kapilitan ding malda mitipun la; uling damdaman da king dinatang ka.

23 Inya daptan mu iting sabyan mi keka: Atin tang apat katau a makipanata:

24 ituki mo pin deti, makiabe kang manlinis karela, at pigugulan mu la, bang pasatsat de ing buntut da; at kaniti abalu ra ilangan king alaung katutuan king kaisanumang bague a dimdam da keka, nung e ikaman lalakad ka king kautusan.

25 Dapot tungkul karing gentiles a meniwala, sumulat ta karela, iyutus tamu king mangiling la king bague a iyain da karing anitos, at king daya, at king linumud, ampon king pamipaliwas.

26 Kanita i Pablo kinua no ding tau, at kabukasan, inyang mekapaglinis neng kayabe ra, linub ya king Pisamban, sasalesayan na ing panaun ning pamaglinis, angga king e miarap ing ain ning sikakatau karela.

27 At inyang ume nang mapupus ing pitung aldo, ding Judios king ukuman ning Asia, panakit da kea king Pisamban, inamuyut do ding kekaldan, at telanan de,

28 kukulait da: ¡Lalaki king Israel, sumaup kayu! ¡Iti ya ing taung lalakad tuturu karing sabla, king anggang karinan, salang king balayan na ning Dios, at salang king kautusan, at salang king karinan a iti; at aliwa pa kaniti, pepaluban

na la naman king Pisamban ding griegos, at lepastanganan ne iting banal a karinan !

29 Uling ikit deng minuna i Trófimo, a tubu Éfeso, kayabe ne king ciudad ; at inisip da king i Pablo pepaluban ne king Pisamban.

30 At megulu ing mabilug a ciudad, at mitipun ing balayan ; at dekapan de pin i Pablo, liwal deng tataguyud king Pisamban : at layun pengabat do ding pasbul.

31 At kabang pagpilitan deng patayan, miras ing balita king coronel ding sundalus, king ing mabilug a Jerusalem gulu.

32 Iti, agad agad, kinanua yang sundalus at ding kapitan, milai yang mine karela : at panakit da king coronel ampon karing sundalus, tiknangan deng bigbugan i Pablo.

33 Kanita, inyang lumapit ya ing coronel, dekap ne at pepagapus neng aduang talikala ; at kitang na nung niuu ya, ampon nung nanung depatan na.

34 At ding karin pakatipun kilait da ing metung a bague, at ding aliwa, aliwang bague : inyang e na pin akilala ning coronel ing katutuan, uli na ning alingongo, pepadala ne king kuta.

35 At inyang ati ne king balitang, timbayuk da na yamu ding sundalus, uli na ning sasalakban de ding malda ;

36 uling ing keraklan ning balayan tutukian de, at kukulait
• i Patayan ya !

37 At inyang ume ra neng yatad i Pablo king lub ning kuta, sinabi na king coronel : ¿ Paintulutan mu kung manyabing ditak keka ? Kaniti ya sinabi na : ¿ Biasa kang griego ?

38 ¿ Aliwa pin ika itang tau Egipcio a minuna king aldo a iti guinawa yang me tung a kaguluhan at dela no king ilang ding apat a libu kataung makamate ?

39 Dapot i Pablo sinabi na : Ing katutuan aku Judiu ku, tau ku Tarso karin Cilicia, tau ku king metung a ciudad a e mu ditak a dangalan, at pakisabi ku keka paintulutan mu kung manyabi king balayan.

40 At inyang paintulutan ne ning coronel, i Pablo kaibat nang migbili king balitang, inanyu na karing gamat na king balayan : at inyang migdatun na, pekisabyan na king amanung hebreo, ngana :

Pamanalese nang Pablo a pamanluahu na king keang sarili king arap ning balayan.

22 | KAPATAD at ibpa, pakiramdaman yu ing matulid kung daptan ngeni king arapan yu!

2 (At inyang damdaman da king pakisabyan no king amanung hebreo, lalu lang migmaratun ; at ya sinabi na :)

3 Aku Judiu kung mibait Tarso, karin Cilicia, dapot megaral ku king ciudad a iti, karing bitis nang Gamaliel, mituru ku agpang king makatuntun king kautusan ding mangatua tamu, matupad ku ketang makatungkul king Dios, anti mu naman ikayu king aldo ngeni.

4 At liligaligan ko detang king Dalan a iti angga king kamatayan, gagapus ku la at lulub king sukulan ding lalaki makanyan mu naman ding babai.

5 Anti murin ing marangal a sacerdote patutuanan na ku, pati na ding makatua : a kareti tinanggap ku namang surat ibye karing kapatad, at linakad na kung mine Damasco, bang dalan ku no mang makagapus karin Jerusalem ding atiu karin balang miparusan.

6 At milyari inyang lalakad ku, at milalapit na ku Damasco, malapit nang ugtung aldo, biglang mesala ing makapatulug kaku menibat ya banua ing metung a maragul a sulu.

7 At miragsa ku king gabun, at dimdam ke ing metung a siwala a manyabi kaku : | Saulo, | Saulo ! ¿bakit liligaligan mu ku ?

8 At aku mekibat ku : | Ninu ika, Guinu ? At ya sinabi na kanaku : Aku i Jesús, ing Nazareno, a keang liligaligan.

9 At ding abe ku, king katutuan ikit de ing sulu, dapot e ra dimdam ing siwala na Nitang manyabi kanaku.

10 At sinabi ku : ¿Nanung daptan ku Guinu ? At ing Guinu sinabi na kanaku : | Talakad ka at ume ka Damasco ; at karin na salesayan keka ing keganaganang bague a mitalaga keang daptan mu !

11 At antining e ku manakit, king uli na ning ningning na nitang sulu, tinaid da ku king gamat ding abe ku, mine ku Damasco.

12 At ing metung a milalaguiuan Ananías, lalaking banal agpang king kautusan, a patutuan deng mayap ya ding anggang Judios a manuknangan karin,

13 dinatang ya kaku, at tinalakad ya king arapan ku sinabi na kaku : ; Kapatad a Saulo, tanggapan mu ing panimanman ! at aku king oras muring ita, tinggap ku ing panimanman, at linawe ke.

14 At sinabi na kanaku : Ing Dios ding mangatua tamu pinili na ka, bang akilala mu ing keang kaburian, at akit me itang Banal, at damdaman mu ing metung a sabi ning asbuk na.

15 Uling ikang maguing saksi na karing anggang tau, king bague a ikit mu at dimdam.

16 At ngeni, ; bakit e ka pa kikinut ? ; talakad ka, at pabinyag, at wasan mu ing kekang kasalanan, ausan me ing laguiu ning Guinu !

17 At milyari a, inyang mibalik na ku Jerusalem, at inyang manalangin ku king Pisamban, meumum ku.

18 At Ya ikit ke, a sasabyan na kaku : ; Mirapal ka, at agad kang mako Jerusalem, uling e ra tanggapan ing pamiapatutu mu dikil kanaku !

19 At aku sinabi ku : ; Guinu, ila murin balu ra king aku pasukul ku la at babatbatan ku la king balang sinagoga, detang maniwala keka ;

20 at inyang mikalat ing daya na ning saksi mung i Esteban, aku makarungut ku, paburian ku pin ita, at ingatan ku ing imalan ding makamate kea !

21 At ya sinabi na kanaku : ; Mako ka ; uling aku tuburan da kang marayu keti karing gentiles !

22 At mekiramdandam la angga king amanu nang iti ; sikan da kanita ing siwala ra, ngara : ; Ilako me keti sulip ing taung anti kaniti, uling e dapat ing mie ya !

23 At antining kukulisak la at pamasibas da ing karelang imalan, at mumugse lang alikabuk king angin,

24 inutus na ning coronel king dalan de king lub ning kuta ; at sinabi na king pasakitan de king paluka, bang pag-sulit na nung nanung sangkan kukulisak lang makanyan salang kea.

25 At inyang talian da ne karing lubid, sinabi nang Pablo king kapitan a makarungut : ; Karampatan wari kekayu ing palukan ye ing metung a tau Roma, aguiang e miatulan ?

26 At panamdandam na kaniti ning kapitan, mine ya king

coronel, at binye nang pabalu kea, ngana : ¿ Nanung daptan mu ? uling ing taung iti tau ya Roma.

27 Kanita ing coronel inyang linapit ya kea, sinabi na kea : Sabyan mu kaku, ¿ tau ka wari Roma ?

28 At ya sinabi na : Wa. At ing coronel mekibat ya : king matas a alaga apakikuanan ku ing pamakipamalayan kung iti. Kaniti i Pablo pekibat na : Dapot aku kebaitan ku na.

29 Kanita murin likuan de detang pasakit kea ; at ing coronel man mitakutan ya inyang abalu na king tau ya Roma ; at king pamipagapus na kea.

I Pablo arapan na ning Sanedrin.

30 At kabukasan na nita, antining buri nang abalung bitas nung nanung kasangkalan simbung de ding Judios, binulus ne, pepatipun no ding pekapun ding sacerdotes ampon ing mabilug a Sinedrio ; at inyang dela ne i Pablo inarap ne karela.

23 I PABLO kanita inyang linawe nang maratun ing Sinedrio, sinabi na : ¿ Lalaking kapatad, mebie ku king arapan na ning Dios king mayap a asal angga king aldo ngeni !

2 At ing marangal a sacerdoteng Ananías inutus na keratang makalapit kea king sugatan de asbuk.

3 Kanita i Pablo sinabi na kea : ¿ Ing Dios sugatan na ka, pader a pitian ! ¿ Linukluk ka pin bang atulan mu ku agpang king kautusan, at iyutus mu king sugatan da ku, makasalangsang man king kautusan ?

4 At detang makalapit kea sinabi ra : ¿ Paniumpan me ing marangal a sacerdote ning Dios ?

5 Ing pekibat nang Pablo : E ku balu, kapatad, king ya ing marangal a sacerdote ; uling makasulat : E ka manyabing marawak king pun ning balayan mu.

6 At inyang austa nang Pablo king ding kapitna saduceos la at ding kapitna fariseos la, kinulisak ya king Sinedrio : ¿ Kapatad a lalaki, aku fariseu ku, anak kung fariseo : at dikil king kapanaligan tamu, at king pamanyubli rang mie ding mete, miatulan ku !

7 At inyang sinabi na iti, milyari ing metung a pamitaltalan da ding fariseos ila ding saduceos, at mikakawani iting kekaldan

8 Uling ding saduceos sasabyan da king alang pamanyubling mie, alang angel, ampon espíritu; dapot ding fariseos patutuan da iting aduang bague.

9 At milyari ing maragul a kulisakan: at tinalakad la pin ding mapilan karing escribas a kampi karing fariseos, mekiaskal la, ngarang sinabi: ¡Ala keng ikit nanumang dewakan king taung iti! ¿At nanu nung pekisabyan ne man ning metung a espíritu o angel?

10 At inyang milyari king mikaatin lang metung a maragul a pamitaltalan, king takut ning coronel a panlapakan de i Pablo, pepatipan no ding sundalus, at pepasamsam ne libutad da, layun pepadala ne king kuta.

11 At kabengian na nita, lepitan ne ning Guinu, at sinabi na: ¡E ka takut, Pablo! nung makananu pin ing pamipatutu mu kanaku Jerusalem, kailangan mu nanan ing patutuan mu ku karin Roma.

Pamamala ra ding Judios kang Pablo.

Pepadala re Cesarea.

12 At inyang abak na, mikatipun la ding Judios, guinawa lang metung a pamisapakat at depatan da king dalam na ning sumpa, ngara king e la mangan ampon minum anggang e re apate i Pablo.

13 At maiguit la king apat a pulu ding misumpanan kaniti:

14 deti mine la karing pun ding sacerdotes ampon ding makatua, sinabi ra: Ikami pisumpanan ming matibe, king e ke takman nanumang bague anggang e mi ya apate i Pablo.

15 Ngeni pin, pasabi yu king coronel, pati na king Sinedrio, king dalan de arapan yu, anti yu mong usisan miamasamas ing bague a makatungkul kea: at ikami makaadya na keng makamate kea bayu ya miras.

16 Dapot ing anak nang lalaki ning kapatad nang babang Pablo, inyang abalu na ing daptan da, meko ya, at panlub na king kuta, sinabi na iti kang Pablo.

17 I Pablo kanita, inaus ne ing metung karing kapitan, sinabi na: Dalan me king coronel ing kayanakan a ini; uling atin yang sabyan kea.

18 Inyang ituki na ne pin dela ne king coronel, at sinabi

na : I Pablo ing makasukul, inaus na ku, at pekisabi nang mayap king dalan ke keka ing anak a ini, iti atin yang sabyan keka.

19 Kanita ing coronel, inyang telan ne gamat, kinalilua la, at kitnan ne : ¿Nanung buri mung sabyan kanaku?

20 At ya sinabi na : Ding Judios pikametung dang pakisabi keka king ipadala me bukas i Pablo arapan na ning Sinedrio, anti ra mong usisan miamasamas ing bague a makatungkul kea.

21 Ika e ka pin payamuyut karela ; uling makasandata la ding babalang ating apat a pulu karela, a deti pipangkuanan da king lalam na ning sumpa, king e la mangan at minum anggang e re apate : at ngeni makaadya na la, panayan da na mu ing pangaku mu.

22 Ing coronel pin pepalakuan ne ing kayanakan, at inutus na kea : ¿E mu sasabyan kenuman ing pepabalu mu kungkung iti !

23 Kanita, inaus no pin ding aduang kapitan at sinabi na : ¿Isadya yo ding aduang dalan a sundalus a ume angga Cesarea, ampon pitung pulung makasake kabayu, at aduang dalan a magtandus, king katlung oras ning bengi :

24 at inutus na king misadya lang animal a pisakayan da kang Pablo, at yatað deng alang panganib kang Felix a Gobernador.

25 At guinawa yang metung a sulat a anti kanini :

26 ¿Claudio Lisias, king kasakdalsakdalan a gobernador Felix, Mayap a bie !

27 Ing taung iti dekapan de ding Judios, at malapit da neng patayan, inyang dinatang ku karela a abe ku la ding sundalus, at simsam ke king gamat da, inyang atalastas ku king tau ya Roma.

28 At king kapagnasan kung abalu ku nung nanung sangkan susumbung de pepadala ke king arapan na ning karelang Sinedrio ;

29 ikit ku a ya simbung de tungkul king kabagayan king kautusan, dapot alang nanumang sumbung a karampatan kea ing kamatayan o kaya ing sukulan.

30 At antining pepabalu ra kanaku ing piadyan deng tampalasanan ing taung iti, kaniti murin pepatað ke keka : inutus ku naman karing susumbung kea king sabyan da arapan mu ing sanumang salang kea.

31 Ding sundalus pin, agpang king miutus karela, kinua re pin i Pablo, layun inatad deng bengi Antipatris.

32 At kabukasan na nita, likuan do pin ding makasake kabayu bang tukian de, ila mibalik la king kuta.

33 At deta, inyang miras no Cesarea, at aibye ra ne ing sulat king gobernador, inarap da ya naman i Pablo kea.

34 At kaibat neng binasa niti ing sulat, kitang na nung nu ya karing ukuman; at inyang abalu na king ya tubu ya Cilicia,

35 sinabi na kea: pakiramdaman ku ing pisasabyan mu pamanyatang da naman ding susumbung keka: at inutus na king bantayan de king Pretorio nang Herodes.

I Pablo arapan ning piukuman nang gobernador Felix.

24 AT pangalabas ning limang aldo, kinuldas ya ing marangal a sacerdote Ananias abe no ding mapilan a makatua, ampon, ing metung a talapanalese milaguiung Tertulo; deti minarap la king gobernador salang kang Pablo.

2 At inyang meaus ne iti, pigmulan na neng simbung Tertulo, ngana:

Antining king uli mu magkamit keng maragul a kapayapan, at king pamaningat mu milyari ing mayap a katatagan king naciun a iti,

3 tatanggapan mi king sablang panaun at king anggang karinan, oh kasakdalsakdalan a Felix, king maragul a utang a lub.

4 At bang e ka binang mabalam, pakisabi kung mayap keka king uli na ning pakalulu mu pakiramdaman mu ke saguli.

5 Uling ikit mi king ing taung iti makasalut ya, at talapanalakad yang gulu karing anggang Judios king meto yatung katuknangan, at pekapun ya king sekta ding Nazarenos:

6 a iti pigkapilitan na namang lepastanganan ne ing Pisamban; a dekapun mi ya, (at buri mi ya sanang atulan agpang king kekeng kautusan.

7 Dapot inyang datangan na ke ning coronel Lisias, king sapilitan leko ne king gamat mi:)

8 a kaibat meng pengutnan malyari mung ausisa tungkul king keganaganang bague a susumbung mi kea.

9 At ding Judios man mekiabe lang sinumbung, patutuan da pin ing bague a iti makanyan pin.

10 At inyang ing gobernador minye yang anyu bang man-yabi, i Pablo mekibat ya.

Antining baluan ku pin king dakal a banua ikang ukum king nacion a iti, matula kung gawan ing kakung paman-lualu :

11 malyari mu ping atalastas king ala pang labing aduang aldo ing pamamanik ku Jerusalem bang samba :

12 at aguiang e ra ku ikit makitaltalan kaninuman king Pisamban, at e ku gagawang gulu king balayan, at karing sinagogas, ampon king ciudad man :

13 at e ra amasalan keka ing bague a susumbung da kanaku ngeni.

14 Dapot iti ya pin, a patutuan ku keka, a agpang king Dalan a ila ausan dang Secta, makanyan ing pamaniuyu ku king Dios ding mangatua mi, paniwalan mingan ing anggang makaagpang king Kautusan, at makasulat karing Manula :

15 manaya ke pin king Dios, a ila man panayan da, king ating pamanyubli rang mie e mu ding banal nung e ding e banal.

16 Kaniti ku naman tutupad, bang mikaatin kung pilublu-ban a e makamua king Dios ampon karing tau.

17 At pangalabas ning dakal a banua, mine kung magda-lang limus karing kanacian ku, ampon ain king Dios ;

18 inya ping sisiasatan ku ing pamiain kaniti, ila ikit da na kung malinis na king Pisamban, alang abe a kekaldan, at alang kaguluan ditak man : dapot ding mapilan a Judios king Asia ;

19 a deti dapat la namang ume keti king arapan mu, at salesayan ing susumbung da, nung atin lamang atutul salang kanaku.

20 O deti murin igkas da nung nanung asal a marawak ing ikit da, inyang atiku arapan na ning Sinedrio ;

21 Bukud mu kaniting metung a amanung sinabi kung masikan : i Dikil mu king pamanyubli rang mie ding mete atulan yu ku ngeni !

22 Dapot i Felix, a makilubus pamangilala tungkul king

Dalan, liniban na la, nganang sinabi: Pamanguldas ning coronel Lisias, usisan ku ing pisasabyan yu.

23 At inutus na king kapitan king ingatan de i Pablo layun ibye ra kea ing kalingapan, at e re ibawal ing ninuman karing abe na a sumuyu ya kea.

24 At pangalabas ning pilan aldo, dinatang ya i Felix abe ne i Drusila, a keang asawa, iti babai yang Judia, at inyang pepayaus ne i Pablo, pekiramdaman ne tungkul king kasal-pantayanan kang Cristong Jesús.

25 At inyang mangatuliran ya i Pablo tungkul king kabanalan, king pamaniti ampon king pamanukum a daratang, i Felix migmulala ya, layun mekibat: ¡Ngeni ume ka pa; pamikaatin kung panaun a karampatan, payaus da ka!

26 Panayan na naman ing dinan neng salaping Pablo; king uli na naman niti, madalas neng pitutuburan, makipagsalita ya kea.

27 Dapot inyang miganap na ing aduang banua, i Felix mialilan ya kang Porcio Festo; at antining pagnasan nang aluguran de ding Judios, i Felix pepaburian ne i Pablo king sukulan.

*Dela re i Pablo king arapan nang Festo at migsakdal
ya kang César.*

25 I Festo pin, panlub na king ukuman, pangalabas ning atlung aldo minukiat ya Jerusalem, manibat Cesarea.

2 At minarap la kea ding pekapun ding sacerdotes, at ding taung mangapia karing Judios, salang kang Pablo, at pekisabi rang mayap kea,

3 manyawad la ping saup salang kea, bang padala ne Jerusalem; at minili lang mabat bang patayan de king dalan.

4 Makanyan man i Festo mekibat ya, king i Pablo atiu babantayan da Cesarea, at ume yang agad karin.

5 Inya pin, ya sinabi na, detang malyari kekayu, tuki lang kuldas kanaku, at nung ating karawakan na ning tau, isumbung de.

6 At kaibat nang mekiabe karela walu o apulung aldo, kinuldas ya Cesarea; at kabukasan na nita, inyang makalukluk ne king piukuman, pepakua ne i Pablo.

7 At inyang dinatang ne, papatulugan de ding Judios a kinuldas ibat Jerusalem, sasalesayan da pin ing dakal at mangabayat a sumbung salang kea, a iti e ra amasalan :

8 kabang i Pablo sasabyan na ing keang pamanlualu : Aguiang salang king kautusan da ding Judios, aguiang salang king Pisamban, aguiang salang king César e ku migkamit kasalanan nanuman.

9 Dapot i Festo, antining buri nang aluguran de ding Judios, mekibat ya kang Pablo, ngana : ¿Bisa kang mukiati Jerusalem, at payatul karin tungkul king bague a iti king arapan ku ?

10 Kaniti sinabi nang Pablo : King arapan na ning piukuman ning César atiku ngeni, a nung nu ku dapat miatulan : salang karing Judios ala kung depatan nanumang dewakan, ika man bina mu nang atatalastas.

11 Nung aku pin marawak ku dapat, o atin kung depatan dapat ikamate, e ku tatanguian ing kamatayan ; dapot nung alang nanuman katutuan ketang susumbung da kaku deti, ninuman e ra ku aibye karela king utang mung lub. ¡Magsakdal ku kang César.

12 Kanita i Festo, inyang mekakutang ne king katipunan, mekibat ya : ¡Magsakdal ka kang Cesar : kang César ka ume !

I Pablo king arapan nang Agripa.

13 At pangalabas ning mapilan aldo, ing aring Agripa ampon i Bernice dinatang la Cesarea, ba reng apagmananuan i Festo.

14 At inyang maluat nong aldo manuknangan karin, i Festo selese na king ari ing pisabyan nang Pablo, ngana : Ating metung a taung likuan nang makasukul Felix ;

15 a tungkul kaniti, inyang kinuldas ku Jerusalem, ding pekapun ding sacerdotes ampon ding makatua karing Judios minarap la kanaku, aduan da ing miatulan ya.

16 A kareti mekibat ku, king e ugali karing tau Roma ing ibye ya ing ninumang tau king pamamye mung lub, anggang alalu arapan na ning susumbung ding misusumbung, at e pa mekapanlualu king susumbung da.

17 Inyang makatipun no pin keti, king lalung malagawa, kabukasan na nita, linukluk ku king piukuman, at pepayaus ke ing tau.

18 At inyang marap no ding sasumbung, ala lang adalang nanumang sumbung king asal a marawak, a anti ing baba-lakan ku ;

19 nung e atin lang ditak a pisasabyan salang kea tungkul king keang tune religion, a makadikil king metung a milala-guiung Jesus, a mete na, a patutuan nang Pablo king mabie ya.

20 At king pamikakunu ku tungkul king pamanusisa king pisasabyan a iti, kitang ku kea nung bisa yang ume Jerusalem, at payatul karin tungkul kaniti.

21 Dapot inyang makapagsakdal ya 1 Pablo king ingatan de bang atulan ne ning Emperador, inutus ku king ingatan de anggang king apabal ke kang César.

22 At i Agripa sinabi na kang Festo : Aku man buri keng pakiramdaman ing taung iti. A kaniti sinabi na. Bukas damdaman me.

23 At kabukasan na nita, inyang ume no karin i Agripa ampon i Bernice, king maragul a dangalan, at inyang lungub no king piukuman, patina ding coroneles at ding lalaking mangapia king ciudad, king utus nang Festo dela re karin i Pablo.

24 At i Festo sinabi na : ¡ Aring Agripa, at ikonangang mangapiang atiu abe mi ! akakit ye ing taung iti, a inggul kea ing mabilug a balayan Judios pakisabi ra kanaku, e mu Jerusalem, nung e keti man, kukulisak de king e ne dapat mie.

25 Dapot aku ikit ku king alang depatan nanumang dapat nang ikamate ; at antining ya migsakdal ya king Emperador, inari ku king padala ke.

26 A tungkul kea nanumang katutuan ala kung asulat king guinu ku. At king uli na niti inarap ke kekayu, at lalu na keka, oh aring Agripa, bang nung masiasat ne ditak muman atin kung-asulat.

27 Uling babalakan kung ala king matulid, ing padala ya ing makasukul, at e na salesayan man ing sumbung a maka-salang kea.

26 AT i Agripa sinabi na kang Pablo : Mipaintulutan kang manyabi king makanayun keka. Kanita i Pablo, inyang inatayat no ding gamat na, dapat na ing keang pamag-lualu :

2 | Kaliligaya ku, oh aring Agripa, a king arapan mu daptan ku ing kakung pamaglualu tungkul king keganaganang bague a susumbung da kaku ding Judios !

3 lalut lalu na uling bina mung akikilala ing sablang ugali ampon ing pisasabyan a malilyari karing Judios : uli na niti pagamuamu ku keka king mibata ka sang makiramdam kaku.

4 Ing paralan king kabiayan ku, ibat na pin king kayanaken ku, a manibat king mula tintunan ku karing tune kung kanaciun, at karin Jerusalem, baluan da ngan iti ding anggang Judios ;

5 a deti baluan da ibat na king mipapauna (nung bisa lang munye patutu), king agpang king palalung matalik a sekta ning religion mi, aku mabibie kung fariseo.

6 At ngeni makarap ku bang miatulan, king uli na ning kapanaligan king pangakung binye na ning Dios karing mangatua mi :

7 a kaniti ding kekeng labing aduang tribu, king malablab dang pamanyuyu king Dios, aldo at bengi, manalig lang miras : at tungkul king kapanaligan a iti, oh ari, yang susumbung da kaku ding Judios.

8 | Bakit babalakan yung e sukat paniwalan a ing Dios pasublian nong mie ding taung mete ?

9 Aku ing katutuan inisip ku king sarili ku king sukat kung daptan ing dakal a bague makasalangsang king laguiu nang Jesús a tau Nazaret :

10 a iti depatan ku naman Jerusalem, inyang aku murin kilung ko king sukulan ding keraklan karing banal, inyang tinggap ku na ing kayupayan karing pekapun ding sacerdotes ; at nung karela nong papate babye ku ing panayun ku salang karela.

11 At madalas ko ping paparusan, karing anggang sinagoga, layun pamilitan kong manyabing kapusungan ; at pablasang mua ku karela, panalukian kong liligaligan angga karing aliwang ciudad.

12 At inyang mame ku Damasco, king sangkan muring iti, magdala kung upaya ampon utus a ibat karing marangal a sacerdotes,

13 king ugtung aldo, | oh ari ! ikit ke king dalan ing metung a sulung manibatan banua, maslag ya pa king aldo, pasalan na ing makapatulug kaku at karing abe kung lalakad.

14 At inyang mengasubsub kengan king gabun, dimdam ku ing metung a siwala a manyabi kaku king amanung hebreo: ; Saulo! ; Saulo! ; bakit liligaligan mu ku? ; binang masakit a bague keka king paldakan me ing matilus!

15 At sinabi ku: ; Ninu ika, Guinu? At ya sinabi na kanaku: Aku i Jesús, a kekang liligaligan.

16 Mibangun ka, at talakad: king sangkan a iti pepakit ku pin keka, bang yalal da kang talapanibala ku, at saksi king bague ping ikit mu, anti murin karetang papakitanan ku keka:

17 iligtas da ka king balayan, at karing gentiles, a pitutuburan ku keka,

18 bang ibuklat mo mata, baping mibalik la ibat king dalumdum a une king sala at mako la kig kayupayan nang satanas at une king Dios bang tanggapan da ing kapatawaran king kasalanan, at mana karing mipanuanan, king pamamilatan na ning kasalpantayanan kanaku.

19 King uli na niti, oh aring Agripa, e ku sinanggalang king taguimpan ibat banua;

20 bakus pang pisiag kung minuna karing tau Damasco, at Jerusalem man, ampon king mabilug nang balayan ning Judea, at karing gentiles, king sumisi la at pasibalik a lub king Dios, daptan da ing dapat a karanapatan king pamanisi.

21 A king uli na niti, ding Judios dekanan da ku king Pisamban, at pagpilitan da kung apate.

22 Inyang tanggapan ku pin ing saup a ibat king Dios, manatili ku angga king aldo ngeni, patutuan ku karing mangalati ampon karing mangaragul mu naman, at ala kung sasabyan nanumang bague bukud mu king bague a sinabi rang mapalyari ding manula ampon i Moisés;

23 pasalan da king ing Mesias lumasa ya, at antining ya ing muna king pamanyubling mie ding mete, ya ing mibulag a sulu king balayan at karing gentiles.

24 At inyang ya sinabi na ing bague a iti king pamanlualu na kea, i Festo sinabi nang masikan: ; Mamulang ka, Pablo! ; ing dakal mung kabiasnan yang mekamulang keka!

25 Kaniti sinabi ya i Pablo: ; E ku mamulang, karangaldangan a Festo; nung e manyabi kung amanung katutuan ampon talas a isip!

26 Uling akikilala na ning ari tungkul king bague a iti; a

king arapan na manyabi kung tiwalang lub; uling maniwala ku king alang e na balu nanuman king bague a iti; pablasang iti e merapat king metung a suluk.

27 ; Aring Agripa! ; maniwala ka karing manula? ; Balu ku king maniwala ka!

28 At i Agripa mekibat ya kang Pablo: ; king ditak a amuyut buri mu kung gawan cristiano!

29 Kaniti sinabi nang Pablo: ; Pagkalub na nasa ning Dios, a king dakal, o king ditak, e mu ika, nung e ding sablang makiramdam kanaku ngeni, dasnan da ing anti kanaku, bukud mu karening talikala!

30 At tinalakad ya ing ari, at ing gobernador, at i Bernice, manggana ding abe rang pakalukluk;

31 At inyang kinalilua la, misabisabi la, ngara: ; ing taung iti alang nanumang daraptan a sukat ikamate o ikasukul!

32 At i Agripa sinabi na kang Festo: Dapat yang mabulus na ing taung iti, nung e ya migsakdal kang César.

Pepadala re i Pablo Italia. Ing pangaalbug na king dayatmalat.

27 AT inyang pikayari na ing ume keng maglayag Italia, binye re i Pablo ampon ding mapilan a aliwang makasukul king kapitan a milalaguiung Julio, karing sundalus nang Augusto.

2 At inyang sake na kami king metung a daung Adrumeto, a ume maglayag karing balayan king pampangan ning Asia, tinulak keng linayag, abe mi ya pin i Aristaroc, tau Macedonia karin Tesselonika.

3 At kabukasan na nita, sinadsad ke Sidón; at i Julio, pepakitanan neng binang mayap a lub i Pablo, pepaintulut na keang ume ya karing kakaluguran na, at tanggap king panalala ra.

4 At inyang tumulak na kami manibat karin, mine keng linayag a magkanlung king Chipre; antining makasalang-sang ke king angin.

5 At inyang adalakitan mi ne ing dayatmalat a tulid ning Cilicia at Pamfilia, dinatang ke Mira, ciudad ning Lisia.

6 At karin, inyang ing kapitan menakit yang metung a daung karin Alejandria, a lalayag Italia, seke na ke karin.

7 At lalayag na keng manene a makabang aldo at migkasakit keng miras king tulid ning Gnido, e na ke buring tulutan ning angin, linayag keng migkanlung Creta, tulid ning Salmón:

8 at linayag keng makikasakitan king bebe na, dinatang ke king metung a karinan a ausan dang Mayap-a-sadsaran; king siping na atiu ing ciudad ning Lasea.

9 At inyang milabas na ing mabang aldo, at antining makikasakitan na ing pamaglayag, uling milabas na ing Pamagkulaciun, i Pablo sebyanan na la,

10 ngana karela: ; Mangapia! akakit ku king ing pamaglayag a iti munye maragul a kapanganiban ampon kasiran ing malyari, e mu bukud king lulan at king daung, nung e panaman patina ing bie tamu.

11 Dapot ing kapitan makikapanaligan ya pa king piloto ampon king makibandi king daung, ketang sinabi nang Pablo.

12 At antining ing sadsaran e ya mayap tuknangan king panaun na ning dimla, ding keraklan inukul da ing tumulak lumayag manibat karin, magkang malyaring miras la Fenix, at palabasan ing dimla karin; metung neng sadsaran ning Creta, a makarap king pilatan na ning nangan abagatan at aslagan ampon ning amianan at aslagan.

13 At king tiup nang manene ning Abagatan, babalakan da king kamtan da na ing nasa ra; at tinas do ding ankla, lalayag la king kekaban ning Creta, binang malapit king pampang.

14 Dapot e binang meluat, sinapul ing angin a baguiu, a ausan dang Euroclidon.

15 At antining masasaul ya ing daung, at e ya malyaring misalangsang king angin, king pamanuki na, pepaburen ming dela na kami.

16 At antining pupulai yang kakanlung king metung a malating pulu a ausan dang Claudia, atibe mi ya rin king maragul a kasakitan ing bote.

17 At inyang abuat de, guinawa lang paralan, inaptas de ing daung; at king takut dang mipungkul ya king kabatuan ning Sirte,* pemaba ro ding layag; at migpadala na lamung makanyan.

* Amyanan ning Africa.

18 At inyang bina na keng sasapulan ning baguiu, kabukasan na nita pigmulan da nang inugse ing makalulan :

19 at king katlung aldo, karing tune rang gamat inugse ra ing kasangkapan na ning daung.

20 At e pin sinlag ing aldo, at ding batuin man, king makabang aldo, at atiu kekami ing metung a baguiu a e malati, leko na ing anggang kapanaligan ming miligtas.

21 At antining makaba nong aldo e la mamangan, i Pablo tinalakad ya libutad da, at sinabi na : ; Mapiang lalaki, nung tikian yu ing usuk ku, at e ko tinulak linayag manibat Creta, bang e akamtan ing panganib a iti ampon kasiran !

22 Dapat ngeni iyusuk ku kekayu king biayan yu ing lub yu ; uling e mawala bie ing ninuman kekatamu, nung e bukud mu ing daung.

23 Uling lepitan na ku nabengi ning metung nang angel ning Dios, a yang makibandi kanaku, at yang susuyuan ku,

24 a iti sasabyan na : ; E ka tatakut Pablo ! kailangan ing marap ka kang César ; at oini ing Dios pigkalub no keka ding anggang abe mung maglayag.

25 ; King uli na niti, mangapiang lalaki, siknangan yu ing kekong lub ; uling paniwalan ke ing Dios, king malyari ing sinabi na kanaku !

26 Dapat kailangan ing mipalpal tamu king metung a pulu.

27 At inyang miras na ing kalabing apat a bengi, king pamipaidpaid mi king Dayatmalat ning Adriatico, inyang kapitangan nang bengi binalak da ding marinero king malapit la king metung a labuad.

28 At inyang ibaldug de ing panaruk, ikit da king adua nang pulu kabpa kalalam ing danum ; at pamanlakad da pang ditak, bildug deng pepasibayu ing panaruk, at ikit da king labi nang lima kabpa.

29 King takut da ping mipzangkul ke king kabatuan, bildug do king mulin ding apat a ankla ; at pagnasan dang lubus king miras na sana ing abak.

30 At inyang pagpilitan dang tumakas king daung ding marinero, at inyang akuldas da ne ing bote king dayat-malat, sasangkan da king mibaldug lang ankla king sumanga,

31 i Pablo sinabi na king kapitan ampon karing sundalus : Nung deti e la manatili king daung, ikayu e ko miligtas.

32 Kanita ding sundalus pinutut do ding tali ning bote, at pepaburen deng mebaldug.

33 At kabang miraras ing abak, i Pablo pigamuamu na karela ngan king mangan la, nganang sinabi: Atin nang labing apat a aldo ing manenaya kong mibatang danup, at nanuman ala kong kakanan.

34 King uli na niti pagamuamu ku kekayu king mangan ko sa uling iti yang ikakayap yu; ala ping ninuman kekayu kawalan metung mang buak king buntut.

35 At kaibat nang sinabi iti, kinanua yang tinape, at pepa-salamat ya king Dios king arapan ding sabla: at inyang apisi na ne, migmula yang mengan.

36 Kanita ilangan mesikan la lub; at ila man mengan la.

37 At ikengan king daunng adua keng dalam pitung pulu at anam katau.

38 At inyang mabsi na la king pamangan da, pakayanan de ing daunng, iugse ra pin ing trigu king dayatmalat.

39 At inyang abak na, e ra akikilala ing labuad; dapot abatiawan de ing metung a likung makipasigan, a keti pepamayapan dang isadsad de ing daunng, nung apalyari ra.

40 Inyang aputut do pin ding ankla, likuan do king dayatmalat; at agad dong kelagan ding tali ning timon, at inyang aladlad da ne king angin ing layag king nangan sumanga, tinuru la nangan king pasigan.

41 Dapot inyang miras la king metung a karinan a nung nu la misasagana ding aduang dayatmalat, bera re ing daunng; at ing sumanga, kinutkut ya, at e mikimut, dapot ing mulin mangalalag ya king sikan ning alun.

42 At pibalak da ding sundalus, king patayan do ding makasukul, bang ninuman alang miligtas kawe.

43 Dapot ing kapitan, king pangaburi nang aligtas ne i Pablo, selangsangan na ing nasa ra; at inutus na king ding makakawe, muna lang luksu king danum, at sadsad la king mamala;

44 at ding aliwa, magtimbulan lang tabla, at king aliwang kasangkapan na ning daunng. At makanyau ing milyari a ilangan mitakas lang miligtas king mamala.

I Pablo karin Melita.

28 AT inyang mitakas na kami, kanita mi abalu king ing pulu milalaguiwan yang Melita.

2 At detang taung bunduk pepakitanan da keng mayap a lub a e mu ditak; uling pepatau lang dapug, at tinggap dakengan, uli na ning uran ampon ning dimla.

3 Dapot i Pablo inyang tinipun na ing sangang malangi, at inugse king api, linual ya kanita ing metung a ubingan king uli na ning pali, at tinaid ya king gamat na.

4 At panakit da ding taung bunduk king ubingan a makabitin king gamat na, sinabi ra king sarili ra: | Alang kapi-kakunuan ing taung iti makamate yang kalupa nang tau, a bistat man mitakas ya king dayatmalat, ing Katuliran e na pepaintulut mie ya!

5 Dapot ya, inyang apagpag ne ing ubingan king api, ala yang penamdaman nanuman.

6 Dapot ila panayan da ing mangalbag ya ó misaldak yang biglang mate: at inyang maluat nong manaya, at ikit da king nanumang sakit alang miras kea, migbayu la ping mibalak, ngara king metung yang dios.

7 At karing makalapit king karinan a ita, atiu karin ing gabun na ning taung pekabuntuk king pulu, a iti milalaguiwan yang Publio: iti tinggap na kami, at pepalayunan na kami king mayap a pilubluban.

8 At makanyan ing milyari king ing tata ning Publio atiu king dase, malalagnat ya at managuilid; at linub ya i Pablo a nung nu ya karin, at kaibat nang menalanging, timpak no kea ding gamat na, at pepakayapan ne.

9 At inyang malyari iti, ding aliwa naman king pulung iti a makisakit, dinatang la, at kinayap la.

10 A detiman peparangalan da kami king dakal a dangalan; at inyang tumulak na keng linayag, dela ra king daung ing bague a kailangan mi.

Dinatang ya Roma i Pablo at adua yang banuang masukul king keang sariling bale;

11. At inyang milabas ing atlung bulan, tinulak keng linayag king metung a daung a mitigagal king pulu king panaun na ning dimla, a ing lagui na Cástor at Pólux.

12 At inyang sadsad ke Siracusa, tinuknang keng atlung aldo karin ;

13 at ibat karin, liniguid kami at sinadsad ke Regie ; at pangalabas ning metung a aldo, pamanyup ning Abagat, kaduang aldo dinatang ke Puteoli :

14 a nung nu mi la ikit ding kapataḁ, at inagkat da keng tuknang pitung aldo, karela : at kanita dinatang na ke Roma.

15 At karin pa ding kapataḁ, inyang damdaman dang pisasabyan da kami, selubungan da kami angga king Foro ning Apio ampon karing atlung Tabernas ; panakit na kareti, i Pablo pepasalamat ya king Dios, at misublian yang lub.

16 At inyang lungub ke Roma, ing kapitan binye no ding makasukul king pun ning Guardia Pretoriana ; dapot kang Pablo mipaintulut kea ing mibalebale yang dili, abe ne ing metung a sundalus a babante kea.

17 At milyari a inyang milabas ing atlung aldo, tinipun no ding pekabuntuk karing Judios ; at inyang mitipun la, sinabi na karela : Aku, kapataḁ, bistat ala kumang depatan bague makasalang king balayan, o king ugali ding mangatua tamu, binye ra kung makasukul, manibat Jerusalem, king gamat ding tau Roma :

18 a deti, inyang ausisa ra na, buri ra kung ibulus ; uling ala lang ikit kanaku a dapat ikamate.

19 Dapot antining sinalangsang la kaniti ding Judios, mepilit kung migsakdal kang César ; e ing aku atin kung nanumang isumbung king naciun ku.

20 King uli na niti, inaus da ko pin, bang akit da kayu, at akasabi ra kayu : uling king uli na ning kapanaligan nang Israel, a inya makagapus ku king talikalang ini.

21 At ila sinabi ra kea : ikami e ke tinaggap king Judea a surat a makatungkul keka, at ninuman karing kapataḁ a dinatang, e na selita ing nanumang marawak keka.

22 Dapot buri ming pakiramdaman keka ing isipan mu ; uling tungkul king sectang iti, baluan tamu a king nukarin paman salang kaniti ing pisasabyan da.

23 At inyang atalaga ra kea ing metung a aldo, dinatang la kea ding dakal, king paulayunan na ; a kareti selese na ing bague, sasabyan na ping tune ing kaarian na ning Dios, at pangamanuan na la tungkul kang Jesu-Cristo, anguan na ing

antimu naman ing Kautusan nang Moisés at karing manula, menibat king abak angga king gatpanapun.

24 At ding aliwa paniwalan da ing bague a sasabyan na, at ding aliwa e la maniwala.

25 At inyang e la mikakametung balang metung, meko la, kaibat nang sinabi karelang Pablo ing metung pang amanu : Mayap sinabi na ning Espiritu Santo, king pamamilitan nang Isaias karing mangatua yu,

26 ngana :

¡ Ume ka king balayan a iti, at sabyan mu kea :
Damdaman yu king panamdaman, at e yu atalastas :
at lawan yu kekong akit, at e yu apiwari :

27 uling mekapal ya ing pusu na ning balayan a iti,
at ding balugbug da mabayat lang makaramdam,
at piniak do ding mata ra ;
bang e ra akit karing mata ra,
at e ra damdaman karing balugbug da,
at e ra atalastas king pusu ra,
at e la mibalik a lub, at e ko pakayapan !

28 Talastasan yu pin king ing kaligtasan nang iti ning Dios pepadala na karing gentiles ; ila man damdaman da !

29 (At inyang sinabi na na ing bague a iti, pesilako la ding Judios, at maragul a pamitaltalan ing milyari karela ing metung at metung.)

30 At menatili yang aduang banuang ganap king sarili nang katuknangan a upaan, at tatanggapan no detang anggang kea mame makikit ;

31 panaral ne ing kaarian na ning Dios, at tuturu na ing bague a makatungkul king Guinung Jesu-Cristo, king mabilug a kapanaligan, at ninuman e re ambanganan.

ING SULAT
NING
APÓSTOL SAN PABLO
KARING
TAU ROMA.

Kamumulan at pamagmananu.

1 I PABLO, alipan nang Jesu-Cristo, a meaus king pamagapostol, a mibukud dikil king evangelio ning Dios,

2 a pengakuanan neng makauna, king asbuk da ding keang manula, karing banal a Kasulatan,

3 dikil king keang Anak, i Jesu-Cristo a mibait king dai nang David, dikil king laman ;

4 a metunggue nang Anak ning Dios, makikayupayan tungkul king espíritu ning kabanalan, king keang pangasubling mebie karing mete ;

5 king pamamilatan na nitang tinggapanan tang kalam at king katungkulan na ning apóstol, king kapamintuan king kasalpantayanan karing anggang nación king uli na ning keang laguui,

6 a kareti ikayu man mayayaus kong dikil kang Jesu-Cristo ;

7 kekongang atiu kean Roma, a kaluguran na ning Dios, a mayayaus magbanal : kalam kekayu at kapayapan, ning Dios a kekatang Ibpa ampon ning Guinung Jesu-Cristo.

*Ing kasalpanatyanan ding tau Roma.—I Pablo
pagnasan nang bina ing akit na la.*

8 King kaunanunan babye kung pasalamat king kakung Dios, king pamamilatan nang Jesu-Cristo, king uli yu ngan,

pablasang ing kekong kasalpantayanan mipanaral king meto sikluban.

9 Uling saksi ke ing Dios, a susuyuan ku king kakung espíritu king evangelio ning keang Anak, king gaganakan dakong alang tuknang, pakiaus kapilan man king kakung pamanalagin,

10 nung ipaintulut ning Dios a mikapanaun kung mayap pagnasan kung ayan dakayu.

11 Uling pagnasan kung lusuk a akit dakayu, bang adake rakayu king nanumang kalam ning espíritu bakong pasitibe ;

12 King matulid a sabi, a, makayabe ku kekayu, mikakatula tamu, uli ning pamiagum a kasalpantayanan ning kekayu at kaku.

13 At e ku buri king e yu kabaluan, kapatad, king aku maralas kung pigayakan a ume ku kekayu (at angga na ngeni pengabalan ku), bang mikaating ku nanumang bunga kekayu, antimo ding aliwang nacional.

14 Makiutang ku karing Griegos antinaman karing bárbaros, karing biasa ampon karing e biasa.

15 Angga nung nukarin ing kaguiuan ku, atiku agad makatalagang ipanaral ke ing evangelio a kekayu man atiu keang Roma.

*Ing kabanalan king kasalpantayanan a masasalese
king sulat.*

16 E ke pin pikakarine ing evangelio ; uling yang upaya ning Dios king kaligtasan ding anggang maniuala ; mumuna na king Judio, at antinaman king Griego.

17 Uling kea mipabalu ing kabanalan na ning Dios, king kasalpantayanan ning kasalpantayanan ; dikil king atiung makasulat : At ing banal mie ya king pamamilitan ning kasalpantayanan.

Pamanyamba karing anitu at dewakan da ding nación

18 Uling ing mua ning Dios mipabalu manibat banua, salang king anggang alang kapakaluluhan ampon king alang kabanalan ding tau, a makayawat ing katutuan king dewakan.

19 Uling ing makikilala king Dios makabulalag king lub da murin ; uling ing Dios pepabalu na karela.

20 Uling ding bague a atiu kea a e mayayakit: ing alang angga nang kayupayan ampon panga Dios, manibat king pangalalang ning yatu bina lang masalang mipawaga, pablasang mababalu king pamamilatan da ding dapat na. bang ila ala lang asangkan:

21 antina ning inyang akilala re ing Dios e re pepaligayan anting Dios, at e re pepasalamatan man nung e guewa rang mistula ing karelang pamangatuliran, at pepadalumdum do ding pusu rang alang kaguiuwang;

22 king pamagbibiasa ra misubli la king alang balu,

23 at linibe re ing ligaya ning Dios a e masisira, king metung nang katulad ning larawan na ning taung masisira, ampon ding ayup, at ding animal a tiapat a bitis at ding gagapang.

24 King uli na niti binye no ning Dios, king kapagnasan da ding karelang pusu, king karinatan, bang ila murin ilako ra puri ing sarili rang katawan;

25 deti linibe ra ing katutuan na ning Dios king kalaraman, at simban de at siyuan ing lelangan bayu ing Linalang; nuan ya iti mangga king mangga. Yanasa.

26 King uli na niti, binye no ning Dios king nasang marawak: at mangga na ding karelang babai linibyan da ing ugali rang katutubu king talagang kaugalian, ketang makasalangsang king tibuan;

27 at makanyan murin ding lalaki man, inyang lakuan da ing talagang kaugalian king babai, mikaluku la king kapagnasan ning laman ding lalaki king kalupa rang lalaki, layun guinawa lang karinatan, at tinggap da king karela muring sarili ing karampatan a ablas ning kabalatungan da.

28 At antining e re birian kilala ing Dios king pamangilala, binye no ning Dios king metung a marawak a pamanisip, bang dapat lang bague a e sukat karela;

29 mikatmuan la king anggang e katuliran, karawakan, kaingguitan, nasang marawak; kitmuan lang diria, pamakamate kalupang tau, pamakipate, kapamirayatnan, marawak a ugali, mapanutsut,

30 mapanlibak, ating sama king Dios, mapalmura, matas a lub, palalu, mapamikudtang dewakan, e mapamintu karing mangatua,

31 alang kaisipan, e tapat king pitandanan, alang talagang pamakamal, alang kapakaluluan :

32 a deti inyang akilala ra ing pamanukum ning Dios, king ding darapat king anti kaniting bague karampatan la king kamatayan, e mu king daraptan da iti, nung e panaman pamayapan da karetang darapat kaniti.

Ing e ra pamanising tune ding Judios.—Kabanalan na ning Dios.

2 INYAPIN e ka makapanyangkan, oh tau, ninuman sa ikang mamatul ; uling king pamanatul mu king aliwa, ing sarili mu yang paparusan mu ; antining ikang mamatul daraptan mu ing bague muring iti.

2 At balu mi king ing atul ning Dios, makaagpang king katutuan salang karing darapat king anti kaniting bague.

3 ¿At isipan mu joh tau ! king atulan mu la ding darapat king anti kaniting bague, at daraptan mu murin iti a king ika alisian mu ing atul ning Dios ?

4 ¿o kaya gagawan mung mistula ing pibandian na ning keang kamung lub at kapibabatan, at katatagan, e mu balu king ing kamu nang lub ning Dios tuturu na ka king pamanisi ?

5 dapot dikil king kekang kasiasan at king kekang pusung e sisisi, paibandi ka king sarili mu king mua king kaaldawan na ning mua at pamipabalu king matulid nang atul ning Dios ;

6 a iti ablasan ne ing balang metung agpang king keang dapat :

7 karetang king pamanatili ra king mayap a dapat, panintunan da ing ligaya, ing puri at ing alang kamatayan ablasan na la king bie alang angga ;

8 dapot karetang talapanalangsang at e mamintu king katutuan, nung e bagkus mamintu la king e katuliran, parikilan na la king mua at kasbung lub,

9 kaskupan at kalungkutan babo ding anggang kaladwa ra ding tau a darapat king dewakan, kaunanunan king Judio ampon naman king Griego :

10 dapot ligaya at puri at kapayapan karetang anggang darapat king mangayap, mumuna na king Judio, ampon naman king Griego ;

11 uling king Dios ala lang pamialiwa ding tau.

12 Uling detang mikasalang alang kautusan mate lang

alang kautusan, at detang mikasala lalam ning kautusan, miatulan la king kautusan.

13 Uling e pin ding talapakiramdam king kautusan banal la king arapan na ning Dios; nung e ding tutupad king kautusan ilang matanggap banal.

14 Uling nung ding nación a ala karela ing kautusan, daraptan da ing talagang ugali king bague ning kautusan, deti aguiang karela ing kautusan, king karelang sarili kautusan la;

15 a deti papakit da ing dapat ning kautusan a makasulat karing karelang pusu, ing pilubluban da layun babie mu namang patutu, ampon ing karelang pamangatuliran king metung at metung susumbung da o ipanlualu ra naman.

16 King aldo a atulan na ning Dios ing dapat dang masalikut ding tau agpang king kakung evangelio kang Jesu-Cristo.

Ding Judios e la makapanyangkan.—Ing tune pangatuli.

17 Dapot ika mayayaus kang Judio, at sasandal ka king kautusan, ampon magmarangal king Dios,

18 at akilala mu ing keang kaburian, at pamayapan mu ing bague a mangayap, uling augalian mu ing kautusan.

19 At atin kang kapanaligan a king ika murin manaid da ka ding bulag, metung a sulu karing atiu king dalumdum,

20 talapagsane ding alang beluan, talaturu ding anak, layun atiu keka ing anyu ning pamangilala at ning katutuan,

21 ika pin a tuturu king aliwa, ¿e mu tuturu ing kekang sarile? ikang mipapasiag king e dapat manako, ¿manako ka?

22 ikang sasabi king e dapat paliwas, ¿paliwas ka? ikang masama karing anito, ¿manako ka karing pisamban?

23 ikang magmapuri king kautusan ¿king kapanalangsangan mu king kautusan, sisira kang kapurian king Dios?

24 Uling, king uli yu, ing laguiu ning ning Dios malilibak ya karing nación, antimo ing makasulat.

25 Uling ing pangatuli katutuan pakinabangnan, nung tutuparan mu ing kautusan; dapot nung talapanalangsang ka king kautusan ing kekang pangatuli mibiling e pangatuli.

26 Nung ing e pin pangatuli igalang na la sa ding utus ning kautusan, ¿ing keang e pangatuli e mibilang pangatule?

27 at itang king kaugalian a e pangatuli nung tutupad yang kautusan, ya atulan na ka, ikang talapanalangsang king kautusan, bistat atiu keka ing sulat at ing pangatuli.

28 Uling e Judio, ing Judio king lual na mu; at e mu naman pangatuli, ing pangatuling mayayakit king laman:

29 dapat ing tune a Judio ya ing Judio king lub, at ing pangatuli ya ing king puso, king espiritu at e king sulat; a ing keang kapurian e karing tau nung e king Dios.

Ing mipagkalub king Judio; kabanalan ning Dios.

3 ¿NANU ping iguit na ning Judio? o ¿nanung pakinabang ning pangatuli?

2 Dakal king sablang kaparalanan. Kaunanunan pin uling mipaniwala karela ing aral na ning Dios.

3 ¿Nanu pin? nung ding mapilan karela meala lang kasal-pantayanan, ¿ing karela waring e kapaniwalan makapalyaring mistula king katapatan na ning Dios?

4 ¡E na sa mipakanyan! Dapat ing Dios ya sa ing katutuan at ding anggang tau malaram la sa agpang king makasulat:

Bang mipatutuan ka king keang sasabyan
at magwagui ka king pangaatulan mu.

5 Dapat nung ing kekatamung dewakan babie ulaga king kabanalan na ning Dios, ¿nanung sabyan tamu? ing Dios wari e ya banal a daratang yang magdalang mua? manyabi ku antimong tau.

6 ¡E na sa mipakanyan! ¿nung makanyan pin makananu neng atulan ning Dios ing yatu?

7 Dapat nung ing katutuan na ning Dios, king uli na ning kakung kalaraman, makapayubu king keang kaligayan, ¿bakit miatulan ku pa naman antimong makasalaman?

8 At ¿bakit e sabyan, nung makananu tang malilibak, at nung makananu ding mapilan patutuan da ing gagkas tamu: ¿Dapat tang marawak bang datang ing mayap? ing parusa matulid karetinan.

9 ¿Nanu pin? ¿Bakit mayap ta waring bina? Bitasa pin king ali, uling minuna simbung ta na la ding Judio antinaman ding Griego, a king ila atilu dalam ning kasalaman;

10 agpang king makasulat:

Alang banal metung man,

11 alang makatalastas

alang manintun king Dios;

12 ding ke ganagana kinawani la,
pawa lang mealang kasalesayan ;
alang darapat mayap,
ali, ala metung man.

13 Kutkutan yang makabuklat ing keang akmulan ;
karing karelang dila minyapat lang kapamirayatnan ;
kamandag ning ubingan atiu dalam ning karelang labi :

14 ing keang asbuk kitmuan ya king pamalmura ampon kapaitan :

15 ding keang bitis lalakad lang masalusu bang mikalat daya ;

16 kasiran at kayalan kalma atiu king karelang dalan ;

17 at ing dalan na ning kapayapan e re akikilala :

18 ala ing takut king Dios king arapan ding karelang mata.

19 Ngeni balu tamu king ing anggang sasalesean na ning kautusan ya sasabyan na karing atiu dalam ning kautusan bang ding anggang asbuk mapipi la, at ing meto yatu mibili ya dalam ning kayatulan ning Dios.

20 Inya pin king uli na ning dapat king kautusan ninumang laman e matanggap banal king keang arapan ; uling king pamamilitan na ning kautusan ya ing makapakilala king kasalanan.

Pangatanggap banal king uli na ning kasalpantayanan kang Jesu-Cristo.

21 Dapot ngeni, bukud king kautusan, mipabalu ya ing kabanalan ning Dios, a mipatutuan king kautusan ampon karing manula ;

22 kabanalan na ning Dios, akamtan king uli ning kasalpantayanan kang Jesu-Cristo, karing anggang maniwala (uling alang pamialiwa.

23 Uling ding sabla mikasala la at e ra akamtan ing ligaya na ning Dios),

24 at matatanggap banal alang bayad king keang kalam, king uli na ning pangaatbus kang Cristo Jesús :

25 a yang biniling anting ain king kablasan ning Dios, king uli ning kasalpantayanan king daya na, bang malyaring pami-pakilala king keang kabanalan, king uli na ning pangaatbus ning kasalanan a depatan a minuna, king kapibabatan na ning Dios ;

26 at bang malyaring pamipakilala king keang kabanalan king panaun a salukuyan, king bang magbanal ya at talatang-gap banal kanitang makikasalpantayanan kang Jesús.

27 ¿Nukarin pin ing dangalan king kasarilinan? Maka-kalilua. ¿King kaisanung kautusan? ¿King dapat? Ali, nung e king kautusan king kasalpantayanan.

28 Yarian ta pin king ing tau matanggap yang banal king kasalpantayanan, a makakalilua king dapat king kautusan.

29 ¿Ing Dios wari karing Judio ya mu? ¿e ya naman wari karing nación? Wa, karing nación ya naman;

30 antining metung ya mu ing Dios, a iti tatanggapan nang banal ing pangatuli king kasalpantayanan, at ing e pangatuli king uli na ning kasalpantayanan.

31 ¿Paalan ta ya ping kabaldugan ing kautusan king uli ning kasalpantayanan? ¡E na sa mipakanyan! nung e bagus, patibayan ta ya ing kautusan.

I Abraham metanggap yang banal king kasalpantayanan.

4 ¿NANU ping sabyan tamu tungkul kang Abraham, a kekatang ibpa dikil king laman?

2 Nung i Abraham pin metanggap yang banal king dapat, atin yang ipagmarangal; dapot e king Dios.

3 Uling ¿nanung sasabyan na ning kasulatan? I Abraham sinalpantaya ya king Dios, at mibilang keang kabanalan.

4 Dapot kanitang darapat ing kablasan e bibilang anting kalam, nung e anting utang.

5 At king e darapat, nung e sasalpantaya ya kanitang tatanggap banal king marawak, ing keang kasalpantayanan mibilang keang kabanalan.

6 Makanyan mu naman manyabi ya i David dikil king kanuunan na ning tau a mibilang kabanalan king Dios, a makaaliwa king dapat:

7 Nuan la detang a ing karelang dewakan mipatawaran, at ing karelang kasalanan makatakap:

8 nuan ya ing taung kea e na ibilang kasalanan ning Guinu.

9 ¿Dirikil na pin ing kanuunan a iti king pangatuli, o king e naman pangatuli? uling sasabyan tamu king kang Abraham ing kasalpantayanan mibilang kabanalan.

10 ¿Makananu ping mibilang kea? ¿kanitang ya atiu king pangatuli, o king e pangatuli? Ali king pangatuli nung e king e pangatuli :

11 at tinggap ne ing tanda ning pangatuli, antimong tatak kabanalan na ning kasalpantayanan na, inyang atiu pa king e pangatuli ; bang ya maguing ibpa re ding anggang sasalpantaya a atiu king e pangatuli ; bang ing kabanalan pin mibilang karela,

12 at ibpa ne ning pangatuli, karetang e mu bukud king pangatuli, nung e panaman lalakad la king lakbang na nitang kasalpantayanan na ning kekatang ibpang Abraham, a atiu kea inyang atiu king e pangatuli.

13 Uling e king uli na ning kautusan dinatang ing pangaku kang Abraham, o karing palipina, a talapagmana king yatu, nung e king uli na ning kabanalan na ning kasalpantayanan.

14 Uling nung ding atiu king kautusan talapagmana la, ing kasalpantayanan milyari yang alang kabladugan, at ing pangaku alang ulaga.

15 Uling ing kautusan darapat yang mua ; dapot nung nukarin ala ing kautusan, ala mu namang kapanalang-sangan.

16 King uli na niti king kasalpantayanan ya, bayang mibili king kalam ; baping mabitasa ing pangaku karing anggang dai ; e mu kanitang king kautusan, nung e kanitang king kasalpantayanan nang Abraham ; a iti ya ing ibpa tamu itanangan,

17 (dikil king atiung makasulat : Inalal da kang Ibpa ra ding dakal a nación) king arapan na nitang nung kaninu ya sinalpantaya, yapin, ing Dios, a babye bie karing mete, at mamaus karing e mabibie antimong mabie :

18 kaniti i Abraham, king kapanaligan sinalpantaya yang salang king kapanaligan, bang maguing ibpa re ding dakal a dai, makaagpang king mesabi kea : Makanyan la ding maguingpalipi mu.

19 At e ya meina king kasalpantayanan, inapus na ing katawan nang sarili antimong mete (antining ya bibilang neng metung a dinalan a banua), at ing pangamate naman ning palanakan nang Sara ;

20 nung e king pangaku ning Dios, e mikakunu king uli ning alang kasalpantayanan, nung e mesikan ya king kasalpantayanan, babye yang kapurian king Dios,

21 at lubus bitasan na king ing pengaku Na, a tuparan na naman.

22 King uli na niti binilang na namang kabanalan kea.

23 At e mu bukud misulat king uli na a mibilang makanyan kea ;

24 nung e king kekatamu man, a nung kaninu kekatamung sasalpantaya Kanitang mitalakad karing mete kang Jesús, a Guinu tamu,

25 a iti miabye ya king uli na ning kekatang kapanalang-sangan, at sinubli yang mebie bang king kekatang ikatanggap banal.

Kapayapan at pangasut king Dios.

5 ANTINING metanggap ping banal king kasalpantayanan, atin tamung kapayapan king Dios, king pamamilatan na ning Guinu tang Jesu-Cristo ;

2 at king pamamilatan na mirinan tang pamanlub king kalam a iti, a nung nu ta karin, king uli na ning kasalpantayanan tamu, at magsaya tamu king kapanaligan king ligaya na ning Dios.

3 At e mu bukud makanyan, nung e tumula tamu naman king kekatang kasakitan ; antining baluan king ing kasakitan darapat kapibabatan ;

4 at ing kapibabatan darapat subuk ; at ing subuk, kapanaligan ;

5 at ing kapanaligan e mikakarine ; uling ing lugud ning Dios makabubu karing kekatang pusu, king pamamilatan na ning Espiritu Santo, a miabye kekatamu.

6 Uling i Cristo, inyang maina ta pa, king kapanaunan, mete ya king uli ra ding mangarawak.

7 Uling malagad mu king uli na ning metung a banal mate ya ing ninuman ; at king uli na ning taung mayap, mekad atin pang ninuman a mangangas magpakamate :

8 dapat ing Dios itatalaga na ing keang lugud dikil kekatamu, uling kanitang itamu makasalahan ta pa, i Cristo mete ya king uli tamu.

9 Laluna pin, metanggap tamung banal king keang daya miligtas tamu king mua king uli na.

10 Uling nung inyang salang na katamu, misut tamu king Dios king uli ning kamatayan na ning keang Anak, lalu na pa, inyang misut tamu, miligtas tamu king uli na ning keang bie ;

11 at e mu bukud makanyan, nung e magmarangal tamu king Dios, king pamamilitan na ning Guinu tang Jesu-Cristo, a king uli na kintan tamu ngeni ing pangasut.

King metung mung tau dinatang ing kasalanan at ing kamatayan; king metung mu namang tau dinatang ing kalam a labis king kasalanan.

12 Inya pin, nung makananu a king uli ning metung mung tau ing kasalanan linub king yatu, at king uli ning kasalanan ning kamatayan, at kaniti ing kamatayan dinalan karing anggang tau, uling ding sabla mikasala la.

13 Uli ping anggang king inyang atin nang kautusan, ing kasalanan atiu king yatu ; makanyan man ing kasalanan e mibilang kasalanan nung alang kautusan :

14 makanyan man migari ing kamatayan manibat kang Adam angga kang Moysés, at kareta mang e mikasala, makaagpang king pangatulad na kanitang kapanalangsangan nang Adam ; a iti kauri ne nitang datang.

15 Dapot e antimo ing kapanalangsangan, ya ing kalam a alang bayad : uli ping nung king uli na ning kapanalangsangan na ning metung, ding malda mete la, lalu na pa, ing kalam ning Dios at ing pigkalub, king uli na ning kalam ning metung a tau, i Jesu-Cristo, tinanggap la ding malda king maragul a alaga king labislabis.

16 At e anti king pamamilitan na ning metung a mikasala, makanyan ing kalam : uling ing atul meguingmetung mu kabud dikil king parusa ; dapot ing kalam a alang bayad king dakal a kapanalangsangan makapatanggap banal.

17 Uling nung king uli na ning kapanalangsangan na ning metung, ing kamatayan migari king pamamilitan na ning metung, lalu na pa, ding tinanggap king dakal a kalam at ing kalam ning kabanalan, magari la king bie king pamamilitan na ning metung, i Jesu-Cristo.

18 Inya, antimo king uli ning metung mung kapanalangsangan, ing atul king parusa dinatang karing anggang tau, makanyan mu naman king uli na ning metung mung dapat

king kabanalan atul ing datang karing anggang tau dikil king pangatanggap banal king bie.

19 Uli ping nung makananu a king pamamilatan na ning e na pamanupad ning metung a tau, ding malda milyari lang makasalahan, makanyan mu naman king pamamilatan na ning pamanupad ning metung, ding malda maguing banal la kea.

20 Ing kautusan linub mu naman bang dakal ing kasalahan; dapot nung makananung merakal ing kasalahan, lalu pang merakal ing kalam:

21 bang, nung makananung migari ing kasalahan king kamatayan, makanyan mu naman magari ing kalam, king pamamilatan na ning kabanalan, king bie alang angga, king pamamilatan nang Jesu-Cristong Guinu tamu.

*Ing kalam marayu nang itulut king kasalahan timawa
king kayupayan na.*

6 ¿NANU ping sabyan tamu? ¿Manatili tamu king kasalahan, bang dakal ing kalam?

2 ¿E na sa mipapakanyan! Itamung mete king kasalahan, ¿makananu tang mie pa kea?

3 ¿E yu wari balu king itamung mebinyag kang Jesu-Cristo, king kamatayan na mebinyag tamu?

4 Mikutkut ta ping abe na, king pamamilatan na ning binyag king kamatayan: bang, nung makananung i Cristo sinubli yang mebie libutad ding mete king uli na ning maligayang upaya na ning Ibpa, makanyan mu naman itamu lumakad ta king bayung bie?

5 Uli ping nung miagum tamu kea king katulad ning keang kamatayan, miagum tamu mu naman king katulad ning keang pamanyubling mebie;

6 baluan tamu iti, king ing kekatang matwang pangatau mipaku a kayabe na, bang malasak ya ing katawan na ning kasalahan, bang e ta pin nibili king lalam ning pangaalipan king kasalahan;

7 uling ing mete king kasalahan, makakabus ne king kasalahan.

8 At nung mate tamung abe nang Cristo, maniwala tamu king mie tamu mu namang abe na;

9 pangabaluhan king i Cristo, kaibat nang sinubling mebie karing mete, e ne mate : ing kamatayan e na papanginu kea.

10 Uling tungkul king kamatayan a kemate na, mete king kasalanan misan mu angga na king mangga ; dapot tungkul king pangabie, mabibie ya king Dios.

11 Makanyan mu naman ikayu, ganakan yu king mete na kayung katutuan king kasalanan, dapot mabie kayu king Dios, kang Cristo Jesús.

12 E pin sana magari ing kasalanan king kekong katawan a makikamatayan, bang apamintuan yu ing keang kaibugan ;

13 at e yo yain king kasalanan ding dake ning kekong katawan, antimong kasangkapan na ning dewakan ; nung e bagkus yain yu ing sarili yu king Dios, antimong sinubling mebie libutad ding mete, at ding dake ning katawan yu, antimong kasangkapan na ning kabanalan dikil king Dios.

14 Uling ing kasalanan e ya papanginu kekayu ; uling ala kayu lalam ning kautusan, nung e lalam ning kalam.

15 ¿ Nanu pin ? ¿ Magpalpikasala tamu, uli ning ala tamu lalam ning kautusan nung e lalam ning kalam ? ¿ E nasa malilyari !

16 ¿ E yu wari balu a nung kaninu yain ing kekong sarili anting alipan bang king kapamintuan, alipan na kayu nitang pamintuan yu, aguiang king kasalanan dikil king ikamate, at kapamintuan a dikil king kabanalan ?

17 ¿ Makanyan man salamat king Dios, a king aguiamang meguingalipan na kayu ning kasalanan, milyari kong mapamintu king pusu kanitang kabagayan na ning turu a kaniti miabie kayu ;

18 at inyang miligtas na ko king kasalanan, milyari kong alipan na ning kabanalan.

19 Manyabi ku agpang king kaugalian ding tau, king uli na ning kainan na ning kekong laman. Uling nung makananu yong inain ding kekong dake ning katawan anting alipan na ning karinatan at ning dewakan, angga king dewakan, makanvan ngeni yain yo ding kekong dake ning katawan anting alipan na ning katuliran king pangabanal.

20 Uling alipan na ko ning kasalanan, timawa kayu king uli ning kabanalan.

21 ¿Nanu pin ing bungang atiu kekayu kanita karetang bague a ngeni pikakarine yu? uli ping ing kawakasan da ding bague a deta ya ing kamatayan.

22 Dapot ngeni, kaibat yung miligtas king kasalanan, at kaibat yung milyaring alipan na ning Dios, atiu kekayu ing bunga king pangabanal, at king kawakasan bie alang angga.

23 Uling ding bayad ning kasalanan ing kamatayan; dapot ing kalam nang alang bayad ning Dios ya ing bie alang angga, kang Jesu-Cristong Guinu tamu.

Makaligtas king kautusan, susuyu tamu king Dios king metung a espiritung bayu.—Ing kautusan pepakilala na ing kasalanan.—Pamakilaban na ning laman salang king espiritu.

7 ¿Eyu wari balu, kapatad, (manyabi ku pin karing makibalu king kautusan) king ing kautusan papanginu ya king tau angga mung mabie ya?

2 Uling ing babaing makiasawa makatali ya king kautusan king keang asawa, kabang iti mabie ya; dapot nung mete ne ing asawa na, ya e na na dadala ing kautusan king asawa na.

3 Inya pin, makilala yang anting paliwas, nung kabang mabie ya ing asawa, makiabe ya king aliwang lalaki; dapot nung mate ne ing asawa na tinawa ne king kautusan, nanupata e ne paliwas, bistamang makiabe ya king aliwang lalaki.

4 Anti mu naman ikayu, kapatad ku, pepaimate kayu king kautusan king pamamalatan na ning katawan nang mete Cristo, bang makiabe ko king aliwa, Kanitang sinubling mebie libutad ding mete; bang mamunga ta pin king Dios.

5 Uling inyang atitamu king laman, ding kimut pawang king kasalanan, atilu king pamamalatan na ning kautusan, darapat la karing kekatang dake ning katawan, papamungan na katamu dikil king kamatayan.

6 Dapot ngeni makaligtas tana king kautusan, pangamate na nitang king kea mipiguil tamu; nanupata susuyu tana king metung a espiritung bayu, at e king sulat a minuna

7 ¿Nanu pin ing sabyan tamu? ¿Kasalanan ya wari ing kautusan? ¿Kapilan man e sukat sabyan! ¿Nung e bagkus e kusa akilala ing kasalanan, nung e mu king pamamalatan na ning kautusan: uling e kusa akilala ing pamangaibugnan

king bandi ning parang tau nung ing kautusan e na sinabi :
 | E ka mangaibugnan !

8 Dapot ing kasalanan, inyang mipanaunan, dinapat kanaku, king pamamilitan ning utus, ing keganaganang kapagnasan a e matulid : nung ikawani king kautusan, ing kasalanan mete

9 At aku, makakawani ku king kautusan, mabibie ku king misan a panaun : dapot inyang dinatang ing utus mabie pasibayu ing kasalanan, at aku mete ku.

10 At ing utus, a dikil king bie, ikit keng dikil king kamatayan :

11 Uling ing kasalanan, inyang mipanaunan king pamamilitan na ning utus pirait na ku, at king pamamilitan na murin pete na ku.

12 Nung makanyan ing kautusan banal ya, at ing utus, banal ya at matulid at mayap.

13 Ing mayap pin ? Milyaring kamatayan kanaku ? Ali ; nung e bang ing kasalanan, mipakilalang anting kasalanan, darapat kamatayan kanaku king uli na ning mayap ; bang king pamamilitan na ning utus, ing kasalanan mibiling lalung palpikasala.

14 Uling balu tamu king ing kautusan king espiritu ya, dapot aku laman ku, a makapisali king lalam nang upaya ning kasalanan.

15 Uling ing daraptan ku, e ku akikilala : uling e ing buri ku ya ing panugalyan ku ; nung e ing pikakasaman ku, yang daraptan ku.

16 Dapot nung daptan ku ing e ku buri, paintulutan ku king ing kautusan mayap ya.

17 Ngeni pin aliwa na aku ing darapat makanyan, nung e ing kasalanan a manuknangan kanaku.

18 Uling balu ku king e manuknangan kanaku, king matulid a sabi, king kakung, laman, bague a mayap : uling atiung salukuyan kanaku ing pamagnasa, dapot aliwa ing daraptan ing mayap.

19 Uling ing mayap a buri ku, e ku daraptan, dapot ing marok a e ku buri, yang daraptan ku.

20 Dapot nung daraptan ku ing e ku buri, aliwa na aku ing darapat makanyan, nung e ing kasalanan a manuknangan kanaku.

21 Akakit ke pin iting kautusan, a ngening buri kung daptan ing mayap, ing marok atiu salukuyan kanaku.

22 Uling matutula ku king kautusan na ning Dios, dikil king pangataung atiu kilub :

23 dapot manakit kung aliwang kautusan karing kakung dake ning katawan, makipamuk salang king kautusan na ning kakung kaisipan, at daralan na kung bihag king kautusan na ning kasalanan a atiu karing dake kung katawan.

24 ; Oh taung alang kalma a anti kanaku ! ; ninung miligtas kanaku king katawan nang iti ning kamatayan ?

25 ; Pasalamat ku king Dios, king uli nang Jesu-Cristong kekatang Guinu ! Makanyan pin aku murin king kaisipan susuyu ku king kautusan na ning Dios, dapot king laman, king kautusan na ning kasalanan.

Ing bayung bie king lalam na ning kalam dikil king espiritu ning kabanalan at pamananggap.

8 ALA pin ngeni nanumang parusa karing atiu kang Cristong Jesus.

2 Uling ing kautusan na ning Espiritu ning bie kang Cristo Jesus, linigtas na ku king kautusan na ning kasalanan ampon ning kamatayan.

3 Uli ping ing e na arapat ning kautusan, uling maina ya ing pamamilatan na ning laman, depatan na ning Dios, inyang kepabal na ne ing keang Anak king katulad na ning laman a palpikasala, at *antimong ain* king kasalanan, perusan na ing pasalanan king keang laman :

4 bang ing kayatulan a yadwan na ning kautusan matupad kekatamu, detang e lalakad dikil king laman, nung e dikil king espiritu.

5 Uling ding atiu dikil king laman, mimisip la king bague ning laman ; dapot ding atiu dikil king espiritu, king bagne ning espiritu.

6 Uling ing kaisipan ning laman kamatayan ; dapot ing kaisipan na ning espiritu bie at kapayapan :

7 uling ing kaisipan na ning laman makisalaug yang laban king Dios ; e ya pin makasakup king kautusan na ning Dios, at king katutuan man e malyaring magbili ;

8 at ding a tiu king laman e la makapatula king Dios.

9 Makanyan man ikayu ala kayu king laman, nung e king espíritu, nung makanyan ing Espíritu ning Dios manuknangan ya kekayu : dapot ninuman ing ala king Espíritu nang Cristo, iti e ya kea.

10 At nung i Cristo atiu kekayu, ing katawan mete ya king uli na ning kasalanan, dapot ing espíritu bie ya king uli na ning kabanalan.

11 Dapot nung ing Espíritu na Nitang pepasubling mebie kang Jesus king libutad ding mete manuknangan ya kekayu, ing pepasubling mebie kang Cristo king libutad ding mete biayan na la naman ding kekong katawan, kamatayan a maki king uli na ning keang Espíritu a manuknangan kekayu.

12 Makanyan pin, kapatad, makiutang tamu, e king laman, bang mie dikil king laman ;

13 uli ping nung mabibie kayu dikil king laman, mate kayu ; dapot nung king espíritu, papaten yu la ding dapat ning laman, mie kayu.

14 Uling ding angang tatairan na ning Espíritu ning Dios, ding anti kareti anak no ning Dios.

15 Uling e ko tinanggap pasibayu king espíritu ning pangayalipan, dikil king takut ; dapot tinanggap kong espíritu ning pangatanggap anting anak, a king uli na niti kukulait tamu : i Abba, Ibpa !

16 Ing Espíritu murin babie yang patutu a makaagum king kekatang espíritu, a king itamu anak nakata ning Dios ;

17 at nung anak nakatamu, nung makanyan talapagmana tamu ; magmana king Dios, at makipagmana kang Cristo, nung makyabe tang mibabata kea, bang maligaya tamu mu namang abe na.

Ding mumuna nang bunga ning Espiritu.

18 Aku pin babalakan ku king ing kasakitan king panaun a iting salukuyan e katampatan ibas king ligayang mipabalu kekatamu.

19 Uling ing malablab a pamipanaya king pamaglalang panayan na ing ipabalu ra ding anak ning Dios.

20 Uling ing pamaglalang mesakup ning kapalaluan e king kaburian na, nung e king uli na Nitang sinakup kea,

21 King kapanaligan ing pamaglalang naman miligtas king pangaalipan king kabulukan, at matanggap ya king maligayaag katimawan ding anak ning Dios.

22 Uling balu tamu king ing mabilug a pamaglalang daralung yang abe tamu, at ing metung atiu king kasakitan ning pamanganak angga ngeni.

23 At e mu bukud makanyan, nung e itamu man, e mak-yatin king mumunang bunga ning Espiritu, wa, itamu murin daralung tamu king kekatang lub, panayan ing pangatanggap anting anak, ngana wari, ing pangaatbus ning kekatang katawan.

24 Uling makaligtas tamu king kapanaligan : dapot ing panaligan a mayayakit na, e kapanaligan ; ¿ ninu pin ing manaya king akakit nana ?

25 Dapot nung panayan tamu ing e tapa akakit, king kapibabatan panaligan tamu.

26 Makanyan mu naman ing Espiritu sasaupan ne ing kekatang kainan : uling e ta biasang manalangu king katmpatan ; dapot ing Espiritu murin darapat yang pamamilitan king uli tamu, king dalung a e milyaring apasiag king amanu.

27 Dapot ing sisiasat karing puso balu na a nung isanu ing kaisipan na ning Espiritu ; uling mamilitan ya karing banal niakaagpang king Dios.

28 At balu tamu king anggang bague miagum lang darapat dikil king ikakayap ding malugud king Dios, ding mayayaus dikil king *keang* nasa.

29 Uling ding akilala na king keang kabiasnan, telaga na no naman bang mitulad la king larawan na ning keang anak ; bang yang pangane karing dakal a mikakapatad.

30 At ding telaga na na, inaus na la naman ; at ding inaus na, tinggap na no mang banal ; at ding tinggap nang banal, pepaligayan na la naman.

*Dalit king pamagwagui : Nung ing Dios kekatamu,
ya ¿ ninung salang kekatamu ?*

31 ¿ Nanu ping sabyan tamu king bague a iti ? nung ing Dios atiu king kekatamu, ¿ ninung salang kekatamu ?

32 Ing king keang tune na mang Anak e na pepatawad, nung e binye ne king uli tangan, ¿ bakit naman e na ibye

kekata-mung alang bayad nanuman ing anggang bague a makaagum kea?

33 ꝑ Ninung mibiling sumbung salang karing pinili ning Dios? Ing Dios ya ing tatanggap banal;

34 ꝑ Ninu ing matul? ꝑ I Cristong Jesus-ya ing mete; lalu na, yang tinalakad busal ding mete; yang atiu wanan na ning Dios; at ya naman ing mamilatan kekata-mu!

35 ꝑ Ninung mikawani kekata-mu king lugud nang Cristo? ꝑ ing lugma? o ꝑ ing kalungkutan? o ꝑ ing kalingasngasan? o ꝑ ing danup? o ꝑ ing kalubasan? o ꝑ ing panganib? o ꝑ ing talibung?

36 Dikil king makasulat:

King uli mu mete kami aldo-aldo;

magagawa keng anting tupa king pipapatayan.

37 Ali, bagkus king kegagananang bague a iti manyambut tamu, at lalu na king pamamilatan na Nitang kekata-mu linugud.

38 ꝑ Uling paniwalan kung lubus king ing kamatayan man, ing bie man, ding angeles man, ding arian man, ding kayupayan man, ding bague man a kasalukuyan, ding bague a datang man,

39 aguiang ing matas man, aguiang ing mababa man, nanumang aliwang bague a melalang e maguing mayupaya bang ikalilua na katamu king lugud ning Dios, a atiu kang Cristong Jesús a kekatang Guinu!

Kalungkutan nang Pablo king uli ning kealanang kasalpantayanan ning Israel.

9 SASABYAN ku ing katutuan kang Cristo e ku maglaram, babye pamipatutu kanaku ing kakung pilubluban king Espiritu Santo,

2 king atin kung maragul a kasakitan ampon kalungkutan a alang tuknang king kakung pusu.

3 Uling aku makapagnasa ku muring mikawani kung alang kapilisian kang Cristo, king uli ra ding kapatað ku, ding kakung kamaganak dikil king laman:

4 a deti Israelitas la, a karela ing pangatanggap anting anak, ampon ing ligaya, ampon ding tanda, ampon ing pami-pasiag king kautusan, ampon ing tune pamanyamba, ampon ding pangaku;

5 a karela ing pangaibpa, at manibatan ya karela dikil king laman, ing dinatang a Cristo ; ja iti maiguit ya karing sabla, ing Dios a nuan ya mangga king mangga!

Katimawan a lubus king kalam ning Dios.

6 Dapot e anting migkulang ing amanu na ning Dios ; uling e ilangan Israel la, ding king Israel ;

7 at e king aguiamang dai nong Abraham, anak no ilangan ; dapot : kang Isaac mayaus kang dai.

8 Ngana wari, king e ding anak ning laman ilang anak ning Dios ; dapot ding anak ning pangaku mibilang la king dai.

9 Uling iti ya ing meguing amanu ning pangaku : King panaun a iti datang ku at i Sara mikaanak yang metung.

10 At e mu bukud makanyan, nung e kaibat nang milamnan Rebeca king metung murin, king kekatang ibpang Isaac ;

11 uling inyang e la pa mibait at ala lang depatan a bague mayap at marawak man, bang ing nasa na ning Dios, a agpang king pamanalal, manatili ya, e king uli na ning dapat nung e king mamaus,

12 mesabi kea : Ing kaka alipnan ne ning wali.

13 Makanyan mu naman makasulat. Liguran ke i Jacob, dapot i Esau kesaman ke.

14 ¿Nanu ping sabyan tamu? ¿Atin waring kayalang kabanalan dikil king Dios? ¿Kapilan man e sukat sabyan!

15 Uling ya murin sasabyan na kang Moysès : Mikapakalulu ku nung kaninu ku makipakalulu, at mikalunus ku nung kaninu ku mikalunus.

16 Inya pin e king makiburi, at king pupulai man, nung e king Dios a makikapakaluluan.

17 Uling sasabyan na ning Kasulatan kang Faraon : king kaniti murin aku telakad da ka, bang mipabalu keka ing kakung upaya at bang mibulalag ing kakung Laguiu king anggang labuad.

18 Makanyan pin nung ninu ing buri na, atin yang pakalulu ; at kanitang buri na, magkasias ya.

19 Ika pin sabyan mu kanaku : ¿Bakit daralung ya pa? bakit ¿ninung sasalangsang king keang kaburian?

20 Bagkus pa, joh tau! ¿ninu ikang tutultul salang king

Dios? ¿Ing saru waring megawa sabyan na king guinawa kea : Bakit guewa mu kung makanyan ?

21 ¿O ing mamangawang lulan a gabun ala yang upaya king burak, bang gawang metung a saru kaniti muring burak dikil king kapurian at ing metung dikil king kaumisan ?

22 ¿At nanu nung ing Dios buri nang ipabalu ing keang mua, at ibye pakilala ing keang upaya, pibatan na king dakal at makabang kapibabatan ding saru ning mua a makatalaga na king kasiran,

23 ba ping a ibye nang pakilala naman ing pibandian na ning keang ligaya karing saru ning kapakaluluan, a ya sidya na nang minuna dikil king ligaya ;

24 a yapin, king kekatanu, a ya inaus na katamu mu naman, e mu karing Judios nung e naman karing gentiles ?

25 Anti naman ing sasabyan na kang Oseas :

Ausan keng balayan ku, ing e ku balayan ;
at kaluguran, ing e ku kaluguran.

26 At malyari a king karinan a nung nu mesabi karela :

Aliwa ikayu ing kakung balayan ;
karin murin mayaus lang anak ning Dios a mabie.

27 At i Isaias kukulait na dikil king Israel : Aguiamang ing kabilangan ding anak ning Israel anti la karing balas ning dayatmalat,

ing tagan ya mu kabud miligtas ;

28 uling ing Guinu daptan na ing keang

dapat keti sulip,

pupusan ne iti at pakuyaran.

29 At antining i Isaias asabi nang minuna :

Nung ing Guinu king Pamipamuk e na kata likuananan bini,

milyari ta sang anti ing Sodoma,

at mitulad ta sana king Gomorra.

30 ¿Nanu ping sabyan tamu ? King ding gentiles a tinuki, tinuki la king kabanalan, migkamit la king kabanalan, king kabanalan king kasalpantayanan ;

31 dapot ing Israel, king pamanuki na king kautusan na ning kabanalan, e ne disan ing kautusan a yan.

32 ¿Bakit ? Uling tinuki ya e king kasalpantayanan, nung e antimo king ing kabanalan mayayakua king dapat ; inya pin mitakid la king batu ning katatakiran ;

33 dikil king makasulat :

O ini aku bibili ke king Sion ing metung a batung katata-
kiran at batu yang makapamua ; at ing maniwala kea e ya
mipakarine.

Sikwil da ding Judios ing kabanalan a ibat king Dios.

10 KAPATAD, ing nasa ning kakung pusu at ning kakung
dalung king Dios, makatungkul karela balang manga-
ligtas.

2 Uling patutu ku karela king atin lang binang pamagnasa
king Dios, dapot e dikil king kabiasnan :

3 Uling e na pangabaluhan king kabanalan na ning Dios, at
pagpilitan dang italakad ing sariling karela, ila e la pepasakup
king kabanalan na ning Dios :

4 uling i Cristo ya ing kawakasan na ning kautusan a ikapag-
banal da ding anggang sasalpantaya.

5 Uling i Moysés sinulat na dikil king kabanalan king
kautusan king ing taung dapat king anti kaniting bague, mie
ya king uli ra.

6 Dapot ing kabanalan king kasalpantayanan makanyan
ing sabi na : E mu sasabyan king kekang pusu : ¿ Ninung
mukiat banua ? (ngana wari, midala keti lalam kang Cristo :)

7 ó ¿ Ninung tipa king kalalaman ? (ngana wari, ing mitas
kang Cristo karing mete)

8 Dapot ¿ nanung sasabyan na ? Ing amanu atiu malapit
keka, king kekang asbuk ampon king kekang pusu ; ngana
wari, ing amanu ning kasalpantayanan a kekaming panaral :

9 A nung ipasiag me king kekang asbuk ing Guinung Jesús,
at salpantayanan mu king kekang pusu king ing Dios pepa-
sublian neng mebie libutad ding mete, ika miligtas ka :

10 uling king pusu salpantayanan bang akamtan ing kaba-
nalan at king asbuk ing pamipasiag dikil king kaligtasan.

11 Uling sasabyan na ning Kasulatan : Detang anggang
sasalpantaya kea, e la mipakarine.

12 Uli ping ala lang pamialiwa ing Judio ila ning Griego ;
uli ning metung ya mu ing Guinu ding sabla, mabandi ya
karetang anggang mamaus kea :

13 uling : Detang anggang mamaus king laguiu ning Guinu
miligtas la.

14 ¿Makananu re ping ausan itang e ra paniwalan? at ¿makananu lang maniwala kanitang e ra dimdam? at ¿makananu lang makiramdam, nung alang manaral?

15 at ¿makananu lang manaral, nung e la talagang mipadala? nung makananu ing makasulat: ¿Kalagu rang bina ding bitis a magdalang mayap a balita tungkul king bague a mayap!

16 Dapot e ding sabla pekiramdaman da ing mangayap a balita. Uling i Isaias sasabyan na:

Guinu, ¿ninung meniwala king kekong balita?

17 Inya pin ing kasalpantayanan manibatan king pamakiramdam, at ing pamakiramdam king pamamilatan na ning amanu ning Dios.

18 Dapot sasabyan ku: ¿E ra wari dimdam? Wa, katunayan, ing siwala ra mikalat king mabilug a labuad, at ing karelang amanu angga king wakas na ning yatu.

19 Dapot sasabyan ku: ¿I Israel e na wari balu? king minuna i Moysès sasabyan na: agkatan da kayu king pamangalalu king e dai, king metung a dai agkatan da kayu king mua.

20 At i Isaias sasabyan nang binang masala: Ikit da ku ding e menintun kanaku; pepabalu kung aku karing e kukutang kanaku.

21 Dapot tungkul king Israel, sasabyan na: King kabang aldo inatayat ko ding gamat ku king metung a balayan a e mapamintu at mapanalang-sang.

Ing paintungul ning Israel.

11 SASABYAN ku pin: ¿Sikuil ne ning Dios ing keang balayan? ¿Ali ne pin! uling aku man Israelita ku, king dai nang Abraham, king dai nang Benhamin:

2 e ne sikuil ning Dios ing keang balayan, a akilala nang mipauna. ¿E yu wari balu ing sasabyan na ning Kasulatan kang Elias a nung makananu yang mamilatan king Dios salang king Israel, nganang sasabi:

3 ¿Guinu! ila pete ro ding kekang manula, ampon ligpak de ing kekang altar; at aku melakukan kung dilidili, at pagimbutan da ing kakung bie.

4 Dapot ꝑ nanung sasabyan na kea ning pakibat ning Dios? Mitagan ku kanakung pitung libung tau, a deti e ro siniklaud ding tud da king arapan nang Baal.

5 Makanyan mu naman pin, king panaun naman a iting salukuyan, ating metung a iguit dikil king alal na ning kalam.

6 At nung king kalam, e na karing dapat; nung makanyan ing kalam e na kalam.

7 ꝑ Nanu pin? King ing Israel e na akamtan ing panintunan na; dapat ding mepili kintan da, at ding aliwa pepasia-san na la:

8 dikil king makasulat:

Ing Dios dininan nong espíritu king tudtud a malalam, matang e manakit, at panamdám a e makaramdam, angga king aldo ngeni.

9 At i David sasabyan na:

ꝑ Ing keang dúlang malyari ya sa karelang metung a silu ampon metung a umang,

ampon metung a makatakíd at metung a kabayaran;

10 dalumdum la sa ding karelang mata balang e manakit, at mibaluktut la sa ding karelang galudgud kapilan man!

11 Sasabyan ku pin: ꝑ Mitakíd la wari balang manabu? ꝑ Ali pin! nung e bagkus, king kapanalangsangan da dinatang ing kaligtasan karing dai, bang agkatan da la king pamagkapilit karela murin.

12 at nung ing kapanalangsangan da yang meguing pibandian na ning yatu, at ing karelang pamangalugui yang pibandian ding dai, ꝑ lalu na pa kasi ning keang kaganapan?

13 Dapot manyabi ku karing gentiles: antina pin ning aku apostol da ku ding gentiles, paligayan ku ing kakung katungkulan;

14 a magkang a agkat ko king pamagkapilit ding laman ku, ampon iligtas ding mapilan karela.

15 Uling nung ing pangasakuil da ya ing pangasut na ning yatu, ꝑ nu anti ing pamananggap karela, nung e bie libutad ding mete?

16 At nung ding mumunang bunga banal la, makanyan ya naman ing kabilugan; at nung ing yamut banal ya, makanyan la naman ding sanga.

17 Dapot nung ding mapilan karing sanga mepakli la, at

ika, a metung kang olivang lili, meguing sanga kang kayabe ra, at mekirake ka karela king yamut at taba ning olivo ;

18 je ka magpalalu salang karing sanga : at nung magpalalu ka, ganakan mu king aliwa ikang miniwi king yamut, nung e ing yamut yang mimiwi keka !

19 Sabyan mu pin : Ding sanga : mepakli la bang aku miabe ku.

20 Mayap : King uli na ning ila e la talasalpantaya mepakli la, at king uli na ning kasalpantayanan ika makatalakad ka. j E ka magpalalu, bagkus pang tumakut ka ;

21 uli ping nung ing Dios e no pepatawaran ding sangang tune, ika man e na ka patawaran !

22 j Lawan mu pin ing kayapan ampon ing kabagsikan na ning Dios ! dikil karing menabu, kabagsikan ; dapot tungkul keka, ing kayapan na ning Dios, nung ika manatili ka king kayapan a yan ; nung ali ika man makutud ka.

23 At ila man, nung e la manatili king e pamanyalpantaya, miabe lang sanga ; uling mayupaya ya ing Dios bang asubli nong yabe.

24 Uli ping nung ika mekutud ka king talagang olivang lili, at salang king kaugalian miabe ka king mayap a olivo, j lalu na pa kase deting tune a sanga, a maguing sanga la king karelang sariling olivo ?

25 Uling e ku buri king e yu balu, kapatad, ing misteriung iti (bang e ko maguingmangabyasa king kekong sariling pamibalak), a king ing kasiasan na ning metung a dake milyari king Israel angga king ing kaganapan ding gentiles linub ya :

26 at king anti kaniting bague ing mabilug a Israel miligtas ya ; nung makananu ing makasulat :

Manibatan ya Sion ing Manligtas ; ya ikawani na kang Jacob ing dewakan ;

27 At iti yang kakung pangaku karela, nung ilako ku ing kasalanan da.

28 Dikil king evangelio, kasalang la king uli yu ; dapot dikil king pangaalal, kaluguran lang bina king uli ra ding ibpa.

29 Uling ding kalam at ing pamanyaas king Dios e la makasakup king pangalibe-libe ning balak.

30 Uling nung makananu ikayu a king milabas a panaun e

ko mapamintu king Dios, dapot migkamit kong pakalulu, king sangkan na ning e ra kapamintuan ;

31 makanyan mu naman deti e la ngeni talapamintu, bang king sangkan na ning pakalulu a mipaintulut kekayu, ila man kakamtan da ing kapakaluluan.

32 Uling ilangan kilung no ning Dios, king e kapamintuan, bang mikakapakaluluan ya karing sabla.

Dalit king pamanyamba.

33 ; Oh kalalaman na ning pibandian, antimo ing kabiasnan anti naman ing pamangilala na ning Dios ! ; binang e asalik-sik ing keang atul, at e la atalus ding keang dalan !

34 ; Uling ninung mekakilala king kaisipan na ning Guinu ? ; o ninung keang piakuanan sangguni ?

35 ; o ninung minye keang mumuna, bang miablasan ya kea ?

36 Uling king kea, at king uli na, at dikil kea ing keganaganang bague. ; Atiu sa kea ing ligaya mangga king mangga ! ; Yanasa !

Pamanain king Dios.—Kababan a lub katapatan king pamangamit karing kalam.

12 PAGAMUAMU ku pim kekayu, kapatad, king uli na ning lunus ning Dios, king iyarap, yu la kea ding kekong katawan, antimong ain a mabie, banal, matatanggap king Dios ; a kekong katampatan a pamanyamba.

2 At e ko mumusig king panaun a iti, nung e bagkus magbayu kong aske king pangabayu ning kekong kaisipan ; bang mikapamangilala kayu nung isanu ing mayap, ing tatanggapan na at ing tune a kaburyan na ning Dios.

3 Uling sasabyan ku, king pamamilatan na ning kalam a miabye kanaku ; king balang metung a atiu kekayu, king e ne mimisip king keang sarili king matas pa a e na dapat isipan, nung e misip yang makipamagpakumbaba, dikil king dinake na ning Dios king balang metung king sukad ning kasalpan-tayan.

4 Uling nung makananung king metung a katawan atin tang dakal a dake, at ding anggang dake e la mu metung a katungkulan ;

5 makanyan mu naman itamu, aguiang dakal tamu, metung tamu mu katawan kang Cristo, at dake ne ning balang katau ing metung at metung.

6 Pablasang atin tang kalam, a miayaliwa dikil king kalam a miabye kekhatamu, maguing pamanula a gamitan dikil king sukad na ning kasalpantayanan ;

7 ing king katungkulan, ning katungkulan ; o ing tuturu, king keang pamanuru ;

8 o ing mua usuk, king keang usuk ; ing mamye, munye ya king kayubuan a lub ; ing talasiasat, king kaingatan na ; ing gagamit king kapakaluluan king saya sa.

9 Ing lugud e sa king pamagkakanuari : pikasaman yu ing marawak, at makiabe ko king mayap.

10 Tungkul king lugud a pamikapatad, mikalugud ko sang tune king metung at metung ; tungkul king kapurian, ipalalu ne ing metung king metung ;

11 e matamad king pamanyapat, mataimtim king espiritu, sumuyu king Guinu ;

12 masaya king kapanaligan, mapibabata king kalungkutan, mapanatili king panalangan ;

13 makiabyayan king kailangan da ding banal ; mapamye layunanan.

14 Panuanan yu la ding liligalig kekayu ; munye kong kanuanan, at e ko malinura.

15 Makipagsaya kayu karing magsaya ; makitangis kayu karing tatangis.

16 Misanmetung kayu king nasa. E ko mimisip king bague kapalaluan, nung e tumulad kayu karing mangababa. E ko sa mangabiasa king kekong sariling pamibalak.

17 Kaninuman e yu babayaran marawak ing marawak. Pagimbutan yu ing bague a mapupuri king arapan ding anggang tau.

18 Nung malyari, dikil king ationg kaguiwan yu, mie kong payapa dikil karing anggang tau.

19 E ko mipanablasan mua, kaluguran ku, nung e dinan yung pagbilian ing mua ning Dios ; uling makasulat : kaku ing pamanablas ; aku ibie ku ing kabayaran ! ngana ning Guinu.

20 Bagkus pa, nung ing kekong kasalang danupan ya, pakanan me ; nung mau ya, painuman me ; nung makanyan ing daptan mu, mibuntun kang bayang api babo ning keang buntut.

21 E ka sa pailupig king marawak, nung e bagkus lupigan me ing marawak king mayap.

Galang karing pekapun.

13 PASAKUP la sa ding anggang tau karing pekapun a mangatas ; uling alang pekapun a e ibat king Dios, at ding atiu na, inalal no ning Dios.

2 Ing sasalangsang ping king pekapun, sasalangsang ya king panalal ning Dios ; at ding sasalangsang tanggap lang parusa king sarili ra.

3 Uling ding sasakup e la pitakutan king dapat a mayap, nung e king marawak. ; Buri mu ping ala kang pitakutan king pekapun ? dapat ka king mayap, at mapuri ka kea ;

4 uling talasiasat ne ning Dios king kekang ikakayap. Dapat nung daptan mu ing marawak, tumakut ka ; uling e neamu daralang alang kabaldugan ing talibung : uling talasiasat ne ning Dios, talapanablas mua, bang ibili na ing mua kanitang dapat marawak.

5 Inya pin pasakup kayu, e mu bukud king uli na ning mua nung e naman king uli na ning pilubluban.

6 King uli na niti bayaran yu la naman ding buis ; uling talasiasat lang susuyu king Dios, dirikilan dang alang tuknang ing bague a iti.

7 Manayad ko karing malda king katampatan karela : buis, king buisan ; ambag, king ambagan ; takut, king pitakutan ; puri, king dapat purian ;

Lugud king kalupang tau, kaingatan, kalinisan.

8 E ko sa mikakautang nanuman king kaninuman, subali nung mikalugud kayu ing metung at metung : uling ing lulugud king lupa nang tau, tinupad ya king kautusan.

9 Uling iti :

E ka paliwas ;

E ka makamate ;

E ka manako ;

E ka mangaibugnan ;

at isanu mang aliwa pang utus, king amanung iti makaagum na ngan, a yapin : Luguran me ing lupa mung tau anti mo keka.

10 Ing lugud e darapat marawak king lupang tau : ing lugud pin ya ing katuparan na ning kautusan.

11 At daptan tamu iti, antining akikilala ta ing panaun, a oras na ing miguising tamu king pangatutud ; uling ing kaligtasan lalu pang makalapit ngeni king kanitang mumunang pamanyalpantaya tamu.

12 ; Ing bengi malalam na, at ing aldo lalapit na ! ; Yugse ta pin ing dapat ning dalumdum, at isulud ta la ding sandata na ning sala !

13 Lumakad tamung binang mapuri, antimong aldo ; e king katakawan ampon kalasingan, e king kalibyan ampon e king kanawangan e king pamipapagkamua at pamangariria :

14 nung e bagkus, miblas kayu king Guinung Jesu-Cristo, at e yu bibili kekayu ing kapagnasan king kabulukan na ning laman.

Pamibabata karing maina king pamanyalpantaya.

14 ING maina king kasalpantayanan, tanggapan ye, e king pamitua king balak a ating kapikakunuan.

2 Ating makikasalpantayanan bang makapangan ya king keganagana ; dapot ing maina, mamangan ya mung gule-gule.

3 Ing mamangan, e ne sa lilibakan ing e mamangan ; at ing e mamangan, e ne sa atulan ing mamangan ; uling ing Dios tinggap ne.

4 ; Ninu ika a mamatul king alipan na ning aliwa ? king sarili nang panginuan makatalakad ya o miraragsa ya. Dapot iti mialalayan ya king tatag ; uling mayupaya ya ing Guinu bang alalayan neng magtatag.

5 Ating pakamal king metung a aldo maiguit king metung ; ding aliwa ding anggang aldo mikakametung la kareia. Balang metung atin yang ganap a pamanibe king sarili nang balak.

6 Ing pakamal king aldo, pakamalan ne dikil king Guinu ; at ing e pakamal king aldo, dikil king Guinu e pakamal. Ing mamangan, mamangan ya dikil king Guinu uling pasalamat ya king Dios ; at ing e mamangan, dikil king guinu e mamangan, at babye pasalamat king Dios.

7 Uling ninuman kekhatamu e ya mabibie king keang sarili, at ninuman e ya mamamate king keang sarili :

8 uling nung mabiebie tamu, mabiebie tamu dikil king Guinu : at nung mamamate tamu, mamamate tamu dikil king Guinu : mie tamu at mate king Guinu, kea tamu.

9 Uling kaniti murin i Cristo mete ya at pepasibayung mebie bang yang maguing Guinu ra e mu ding mete nung e angga ding mabie.

10 Ika pin ꝑ bakit atulan me ing kekang kapatad ? at ika, ꝑ bakit lilibakan me ing kekang kapatad ? uling itamu ngan marap tamu king arapan na ning piukuman na ning Dios.

11 Uling makasulat :

ꝑ Mabie ku, ngana ning Guinu, a kanaku siklaud la ding anggang tud,

at ding anggang dila magsulit la king Dios !

12 Inya pin ing balang katau kekatamu munye yang sulit king keang sarili king Dios.

Katimawan at lugud.

13 E ta na pin mipanatul ing metung at metung ; nung e bagkus, atulan tamu iti, a king ninuman e ya bibili king arapan ning kapatad a katatakiran o sangkan na ning pangabaldug.

14 Balu ku, at maniwala kung lubus king Guinung Jesús, a king ala nanumang dinat king kea ; nung e mu ketang babalak king kaisanuman anting marinat, dikil kea marinat ya.

15 Dapot nung king uli na ning kekang kanan ing kekang kapatad malulumbe ya, e na ka lalakad dikil king lugud. E me sa lalabagan king kekang kanan itang king uli na mete ya i Cristo.

16 E yu sa paburean a pisasabyan marawak ing kekong kayapan :

17 uling ing kaarian na ning Dios e ing pamangan at ing pamaninum, nung e ing kabanalan, ing kayapan, ing tula ning Espiritu Santo.

18 Uling ing king kaniti susuyu kang Cristo, matatanggap ya king Dios, at mipamayapan ya karing tau.

19 Inya pin, tukian ta la ding bague a daraptan na king kapayapan, at detang king uli ra mitatalakad tamu ing metung at metung.

20 E mu lalagpakan, king uli na ning pamangan, ing dapat ning Dios. Ding anggang panasanan king katutuan malinis

la ; makanyan man, ing malinis marawak ya king taung mamangan king salang ning pilubluban.

21 Mayap ing e mangan carne, at e minum alak, at e dapat nanumang bague a ikatakid ning keang kapatad, o ikamumua na, o ikaina na.

22 Ing kasalpantayanan mu, a atiu keka tanggapan mu king sarili mu king arapan ning Dios. ; Nuan ya itang e mamatul king keang sarili king bague a keang pamayapan.

23 Dapat ing ating gunamgunaman, at mamangan ya, mipaparusan ya, uling e darapat king uli na ning kasalpantayanan ; inya pin ing anggang e king kasalpantayanan, kasalanan.

I Cristo alimbawa ya king pamibabata.

15 ITAMU ping masikan dapat tamung pibatan ing kainan da ding mangaina, at e patulan ing kekatang sarili.

2 Ing balang metung kekatamu patula ya sa king lupa nang tau, tungkul king mayap, dikil king keang ikatibe.

3 Uling i Cristo man e pepatula king keang sarili ; nung e bagkus, dikil king makasulat :

Ing kalibakan ding linibak keka menabu kanaku.

4 Uling ing sabla nang misulat king minuna pa, dikil king kekatang pangaturu misulat ; bang king pamamalatan na ning kapibabatan, ampon ning tula karing Kasulatan, itamu mirinan tang kapanaligan.

5 ; At paintulut na sa kekayu ning Dios ning kapibabatan ampon ning tula, king mikakametung ko sa king pamamalak dikil kang Jesu-Cristo :

6 bang king metung mung pamisausig, at king metung muring asbuk, paligayan ye ing Dios Ibpa ning kekatang Guinung Jesu-Cristo !

7 Inya pin mitanggapan kayu ing metung at metung, anti mu naman i Cristo ikayu man tinggap na kayung dikil king ikapuri na ning Dios

8 Sasabyan ku pin king i Cristo meguing talapaniwi ya king pangatuli, king uli na ning katapatan na ning Dios, bang patutan na ing pangakung miabye karing Ibpa,

9 at ban ding gentiles man purian de ing Dios king keang kapakaluluan ; dikil king makasulat :

Inya pin ipasiag da ka king busal da ding dai,
at idalit ke ing laguiw mu.

10 At masasabing pasibayu :

¡ Tumula kayu, oh dai, king keang balayan !

11 At pasibayu :

¡ Purian ye ing Guinu, ikong anggang dai,
at isaplala ye ikong anggang balayan !

12 At pasibayu, sasabyan nang Isaias :

Mikametung a Sulul king yamut nang Isai, ngana wari,
Itang talakad bang
sumakup karing dai ;
kea la manalig ding dai.

13 ¡ At ing Dios ning kapanaligan katmuan na kayu king
anggang tula at kapayapan, king pamamalatan na ning kasal-
pantayanan, bang mikatmuan kayu king kapanaligan, king
kayupayan na ning Espiritu Santo !

Pangaapostol at katatagan nang Pablo.

14 At aku man maniwala kung lubus dikil kekayu, kapatad
ku, king kitmuan kong kayapan, ganap kayu king keganaga-
nang bague a pamangilala, at dapat na naman kekayu ing
mipapangamanu ing metung at metung.

15 Dapot sinulat ku kekayu king maragul a katimawan
(antimong paganaka ku kekayu ing balu yu na), king uli na
ning kalam a miabie kanaku dikil king Dios ;

16 bang aku maguing talasiasat na kung Jesu-Cristo, dikil
karing gentiles, siasatan ku ing pamanibala king evangelio ning
Dios ; bang ing pamidaun da ding gentiles, king ain king Dios,
matanggap kea, antining guewa nang banal ning Espiritu Santo.

17 Aku pin ating kung ikasaplala kang Cristong Jesús, king
bage makarikil king Dios.

18 Uling aku e ku mangangas manyabi nung e mu tungkul
king depatan nang Cristo king kakung kapamalatan, bang dalan
king kapamintuan ding gentiles, king amanu ampon king
dapat,

19 pauli ning tanda ampon makapagmulala, at king kayupa-
yan na ning Espiritu Santo ; at kaniti man ibat Jerusalem, at
king anggang makapatulug king Ilirico, bilalag keng binang
ganap ing evangelio nang Cristo :

20 dapat atin kung kapagnasan a mipanaral king anti kaniti ing mayap a balita, e ketang nung nu ya matutunggue i Cristo; ban e ne italakad babo ning katatalakaran a aliwa;

21 nung e bagkus, dikil king atiung makasulat:

Akit da detang e mikaating balita kea,
at ding e mekaramdam, atalastas da.

22 King uli na nama niti mengabala kung madalas king nasang ume kung dalawan da kayu:

23 dapat ngeni, ala nang panaun karing labuad keni, at antining dakal nang banua, milalablab ing nasa ra a ayan da kong pakikitan,

24 nung tumulak na ku a ume España, ayan dakayu: uling panaligan kung akit dakayu king pamaglakbe, at mituru kaku karin king dalanan, kaibat kung kinumit tula king pamakiabe ku kekayu.

25 Dapat ngeni tumulak kung ume Jerusalem, bang manibala karing banal.

26 Uling meapan da ding king Macedonia at Acaya gawang metung a ambagan dikil karing kalulu karing banal a atiu Jerusalem.

27 Meyapan da, at pikakautangan da la; uling nung ding gentiles miabe la king karelang baguc a dikil king espíritu, dapat la namang siasatan king baguc dikil king katawan.

28 Panga atupad ku na pin itinan, at bitasan ku na karela ing bungang iti, dumalan ku kean kekayu kaniting ume ku España.

29 At balu ku, nung ume na ku kean kekayu, ume kung mitmu king bendisiun nang Cristo.

30 Dapat pagamu-amu ku kekayu, kapatad, king uli na ning Guinu tang Jesu-Cristo, at king uli na ning lugud ning Espíritu, king makipaginbut ko sa kanaku, ing kekong panalangin king Dios, iparikil yu kaku;

31 bang aku miligtas ku karing e talasalpantaya a atiu Judea; at ing kakung pamanibala king pamanyaup Jerusalem matanggap sa karing banal;

32 bang, king pamamilatan na ning kaburian na ning Dios, aku masaya kung ume makikit kekayu, at manakit kung kapainawan a kayabe yu.

33; At ing Dios ning kapayapan manatili ya sa kekongan!
; Yanasa!

Panabilin, pamagmananu at panalangin.

16 PANABILIN dakayu king kapatad tang babaing Febe, a iti diaconisa ya king Iglesia a atiu Cencrea ;

2 bang tanggapan ye king Guinu, antimo ing karampatan karing banal, at saupan ye king nanumang bague a imbut na kekayu ; uling ya man kasaup de ding malda, at anti naman kaku.

3 Pagmananuan ye i Prisca ampon i Aquila, a kakung kasaup king kapagalan kang Cristong Jesús ;

4 a deti king kanakung bie binili ro ding karelang batal dalam ning pataram ; a kareti e mu aku ing pasalamat karela, nung e ding anggang king Iglesia ding gentiles :

5 at pagmananuan ye ing Iglesia a atiu king kekong bale. Pagmananuan ye i Epeneto, a kaluguran ku, a iti yang mumunang bunga king kaukuman ning Asia kang Cristo.

6 Pagmananuan ye i María, a iti dinapat ya king uli yu.

7 Pagmananuan ye i Andrónico at i Junias, a kakung kamaganak at kayabe king sukulan, a deti kakilala ro ding apostoles ; ding atiu mu naman kang Cristo minuna kanaku.

8 Pagmananuan ye i Ampliato a kakung kaluguran king Guinu.

9 Pagmananuan ye i Urbano, a kekaming kasaup kang Cristo, ampon i Eustaquis, a kakung kaluguran.

10 Pagmananuan ye i Apeles a mesubuk kang Cristo. Pagmananuan yu la ding katubale nang Aristobulo.

11 Pagmananuan ye i Herodion, a kakung kamaganak.

Pagmananuan yo ding katubale nang Narciso, ding atiu king Guinu.

12 Pagmananuan ye i Trifena ampon i Trifosa, a deti darapat la king Guinu.

Pagmananuan ye i Pérsida, ing binang kaluguran, a dinapat dakal king Guinu.

13 Pagmananuan ye i Rufo, a mepili king Guinu, at ing keang indu, a kaku ya naman.

14 Pagmananuan ye i Asíncrito, at i Flegonte, at i Hermes at i Patrobas ampon i Hermas, at ding kapatad akayabe ra.

15 Pagmananuan yo i Filólogo at i Julia, at i Nereo at ing kapatad nang babai, at i Olimpás, at karing anggang banal a kayabe ra.

16 Mipapagmananu kayu ing metung at metung king banal a uma. Pagmananuan da ko ngan ding anggang Iglesia nang Cristo.

17 Dapot pagamuamu ku kekayu kapatad, king pagumasdan yu la ding makapauli king pamikawani ampon katitisan, a nakasalangsang king Aral a kekong pegaralan, at ikalilwa yu la karela :

18 Uling ding anti kareti e la susuyu king Guinu tang Jesu-Cristo, nung e karing karela mung atian; at king karelang mayubung pamangamanu at pamanyuru, pipiraitnan da la ding pusu ra ding alang malit.

19 Uling ing kekong kapamintuan makikilala na karing sabla. Matula ku pin tungkul kekayu; dapot pagnasan ku king mangabiasa ko sa king mayap, at maguing alang beluan king marawak.

20 At ing Dios ning kapayapan dunutan neng agad i Satanas king dalam da ding kekong talampakan.

¡ Ing kalam na ning Guinu tang Jesu-Cristo manatili sa kekayu !

21 Pagmananuan na kong Timoteo a kakung kasaup, ampon i Lucio at i Jasón at Sosipatro, a kakung kamaganak.

22 Aku i Tercio, a susulat king sulat a iti, pagmananuan da kayu king Guinu.

23 Pagmananuan na kong Gayo a makipanlayunan kanaku, anti naman ing mabilug a Iglesia. Pagmananuan na kong Erasto, a mimingat king kaban na ning ciudad, ampon ing kapatad a i Cuarto.

24 (¡ Ing kalam na ning Guinu tang Jesu-Cristo manatili sa kekayu ! ¡ Yanasa !)

25 ¡ At ing mayupaya a bang luid kong yalal na, dikil king kakung evangelio at king aral nang Jesu-Cristo, makaagpang king pamipasiag ning misterio a king makabang panaun misimpan ya king karatunan,

26 dapot ngeni mipasiag ya, at king uli ra ding sinulat da ding manula, dikil king utus ning Dios a alang angga, mipa-

kilala karing anggang dai, barang *dalan ding tau* king kapamintuan king kasalpantayanan ;

27 King Dios a bukud mung biasa manatili na sa kea ing ligaya, king pamamilatan nang Jesu-Cristo, angga king mangga ! Yanasa !

ING MUMUNANG SULAT
 NA NING
 APOSTOL SAN PABLO
 KARING
 TAU CORINTO.

Kamumulan, pamagmananu at pamipasalamat.

1 I PABLO, a meyaus maguing apóstol nang Jesu-Cristo, king kaburian na ning Dios, at i Sóstenes a kapatad,

2 King Iglesia na ning Dios a atiu Corinto, ila pin ding metanggap banal kang Cristo Jesús, meyaus king pangabanal, pati na ding sabla king anggang karinan a manyabi king laguiw ning Guinu tang Jesu-Cristo, a karelang Guinu at kekatamu :

3 | kalam kekayu at kapayapan, ning Dios a kekatang Ibpa, ampon ning Guinung Jesu-Cristo !

4 Pasalamat kung parati king kakung Dios, makatungkul kekayu, king uli na ning kalam na ning Dios a miabye kekayu a kang Cristo Jesús ;

5 pablasang king sablang bague mipabandyan kayu kea, king anggang kalam ning amanu, at king anggang kabyasnan ;

6 antiino ing pamipatutu kang Cristo mipatibayan kekayu ;

7 nanuta e ko mababa karing aliwang Iglesia king kaisanu-mang kalam, a manaya king pangapasiag ning Guinu tang Jesu-Cristo ;

8 a iti patutwan na kayu angga king kawakasan, ban e ko misabyanan king kayaldawan na ning Guinu tang Jesu-Cristo.

9 | Tapat ya ing Dios, a king pamamilitan na meaus kayu king pangayagum kang Jesu-Cristong kekatang Guinu !

Ing pamisasalangsang da king Iglesia king Corinto.

10 Pagamuamu ku pin kekayu, kapatad, king laguiw ning Guinu tang Jesu-Cristo, king manyabi kayu ikongan me tung-mung bague, at ala sang pamidake-dake kekayu; nung e mag-bili co sa king tune pamisausig king metung mung pamanisip at king metung mung panamdang.

11 Uling mipabalwan ku dikil kekayu, kakung kapatad, karing katubale nang Cloe, king atin kong kagulwan.

12 Buri kung sabyan ini, a king balang metung kekayu sasabyan na: ¡Aku kang Pablo ku! ¡at aku, kang Apolos ku! ¡at aku, kang Cefas ku! ¡at aku, kang Cristo ku!

13 ¿I Cristo wari midake-dake ya? ¿Mipaku ya i Pablo king uli yu, o mebinyag kayu king laguiw nang Pablo?

14 ¡Pasalamat ku king Dios, king ala kung bininyag ninuman kekayu, nung e mu i Crispo ampon i Gayo!

15 bang ninuman alang makasabi king mebinyag kayu king laguiw ku.

16 At bininyag ku la naman ding katubale nang Estéfanos; bukud kareti, e ku balu nung meminyag ku pa king aliwa.

Ing kabyasnan na ning Dios at ing kabyasnan na ning yatu.

17 Uling e na ku pepadalang Cristo a maminyag, nung e ipanaral ing evangelio; dapot e king kabyasnan na ning amanu, ban e mayalang kabaldugan ing Cruz nang Cristo.

18 Uling ing aral king Cruz metung a kamangmangan karing mamamate; dapot kekatomung makaligtas, ya ing upaya ning Dios.

19 Uling makasulat:

Labagan ku ing kabyasnan ding biasa,
at isakuil ku ing kaisipan ding maisip.

20 ¿Nuya karin ing biasa? ¿nuya karin ing 'escriba? ¿nuya karin ing talapakiaskal king panaun a iti? ¿E ne binalik ning Dios king kamangmangan ing kabyasnan na ning yatu?

21 Uling ya rin king ing kabyasnan na ning Dios, ing yatu king pamamalatan na ning keang kabyasnan e ne akilala ing Dios, meyapan na ning Dios king iligtas no ding sasalpantaya, king kapamilatanna ning kamangmangan na ning aral.

22 Uling ding Judios manyawad lang tanda, at ding Griegos manintun lang kabyasanan ;

23 dapat itamu ipanaral taya ing metung a Mesias a mipaku, a makatakid karing Judios, at karing gentiles kamangmangan ;

24 dapat dikil karing mayayaus, ding Judios antinaman ding Griegos, i Cristo, ing upaya na ning Dios at ing kabyasanan na ning Dios.

25 Uling ing kamangmangan king Dios biasa nang bina karing tau, at ing kainan na ning Dios masikan nang bina karing tau.

26 Lawan yu pin kapatad ing kekong pangayaus, e king ding dakal a mangabiasa dikil la king laman, e ding dakal a myupaya, e ding dakal a mangarangal *meaus la kea* :

27 nung e pinili na ning Dios ing bague a kamangmangan king yatu, bang agutgut na la ding mangabiasa ; at ing bague a mangaina king yatu pinili na la ning Dios, bang apakarine na la ding mangasikan ;

28 at ing bague a alang ulaga king yatu ampon mura pinili no ning Dios, at ding ala, bang apaala na la ding e anti kareta :

29 bang keta ing nanu mang laman e magmarangal king arapan na ning Dios.

30 Dapat kea manibatan a maguing kang Cristong Jesus kayu ; a iti king pauli ning Dios dapat na kekhatamu ing kabyasanan, at kabanalan, at kalinisan, at pangaatbus ;

31 bang, dikil king makasulat : ; Ing magmarangal, magmarangal ya sa king Guinu !

Tanda ning panaral nang Pablo karin Corinto.

2 AT aku, kapatad, inyang mine ku kekayu, e ku mine king dangalan na ning pamanyabi, ipasiag kekayu ing pamipatutu king Dios :

2 uling inari ku nang alang kilalanan nanuman kekayu, nung e i Jesu-Cristo, at ing mipakung iti.

3 At kayabe yu ku king kainan, at king takut, at king dakal a galgal.

4 At ing kakung amanu ampon ing kakung panaral e king amanung panamuyut ning kabyasanan, nung e king pami-pakilala king Espiritu ampon king upaya :

5 bang ing kekong kasalpantayanan e manguntalan king kabyasanan ding tau, nung e king upaya ning Dios.

6. Dapot king katutwan manyabi kaming kabyasnan karing sakdal ; bistat e ing kabyasnan na ning panaun a iti, at e karing pekapun king panaun a iti, a deti miraras na la king karelang kawakasan :

7 dapot manyabi kami king kabiasnan na ning Dios king misterio ; ngana wari, kabiasnan a lihim, a iti telaga na nang minuna ning Dios, karing panaun, king kekatang ikaligaya ;

8 a iti e ra akilala ninuman karing pekapun king panaun a iti ; uling nung akilala re e re sa pinaku ing Guinu ning ligaya :

9 dapot, dikil king makasulat :

! Bague a e na ikit ning mata, at e na dimdam ning balug-bug,

at kapilan paman e linub king kaisipan na ning tan ding bague mangaragul a sidya na ning Dios karing lulu-gud kea !

10 Dapot kekatamu pisiag na iti ning Dios king pamamila-tan na ning keang Espiritu ; uling ing Espiritu sasaliksikan na ing anggang bague, at ing bague mang mangalalam king Dios.

11 Uli ping ! ninu karing tau ing makakilala king kabaga-yan na ning metung a tau, nung e ing espiritu ning taung atiu kea ? makanyan mu namning kabagayan na ning Dios ninu-man e na akikilala, nung e mu ing Espiritu ning Dios.

12 Dapot ikami tinanggap kami, e ing espiritu ning yatu, nung e ing Espiritu ning Dios ; bang akilala mi ing bague a binye nang alang bayad kekami ning Dios.

13 A ding bague deti sasabyan mi naman, e king amanung tuturu na ning kabyasnan na ning tau, nung e ing tuturu na ning Espiritu Santo, sasalesayan na ing bague king Espiritu king amanung espiritu.

14 Dapot ing taung dikil king laman e na tatanggapan ing bague king Espiritu ning Dios ; uling kea kamangmangan ; at e no malyaring akilala, pablasang manusisa la dikil king espiritu.

15 Dapot ing taung king espiritu usisan na ing keganaganna, at ya e ne usisan ning ninuman.

16 Uling

! Ninung mekilala king kaisipan na ning Guinu, bang ituru na kea ?

Makanyan man kekatamu atiu ing kaisipan nang Cristo.

Ing espiritu dikil king laman, kasangkalan na ning pamipagkamwa.

3 AT aku, kapatað, e ra ko apakisabyan antimong king espiritu, nung e anting king laman, antimong anak kang Cristo.

2 Pepakan da kong gatas e king kakanan a masias ; uling e yu pa aguiw ita ; at aguiaman ngeni e yu pa aguiw ;

3 uling king laman ko pa : at anggang atiu kekayu ing kapangalaluan ampon pamiaskal, ¿e ko wari king laman, lalakad dikil king ugali ding tau ?

4 Uli ping nung sasabyan na ning metung : ¡Aku kang Pablo ku ! at ing metung : ¡Aku kang Apolos ku ! ¿e kayu anting taung pangayatu ?

5 ¿Nanu ya pin i Pablo, at nanu ya i Apolos, nung e tala-siasat la king pamamalatan da pesisalpantaya kayu ; at yang dikil king binye na ning Guinu king balang katau ?

6 Aku tenam ke, i Apolos diligane, dapot ing Dios ya ing peparakal.

7 Nanupata alang nanuman aguiang king tatanam, aguiang king didilig man, nung e king Dios a babye king pangarakal.

8 Ing tatanam ampon ing didilig mikakametung la mu ; dapot ing balang katau tanggapan na ing keang tune kaablasan, dikil king kea muring dapat.

*Ing talasalpantaya bale ne ning Dios ;
I Cristo ya ing pipagtibayan king bale a iti.*

9 Uling ikami kasaup na ke ning Dios king kapagalan ; ikayu ing asikan na ning Dios, ikayu ing bale a ing Dios tatalakad na.

10 Dikil king kalam ning Dios a miabye kaku, antimong biasang manalakad, aku binili ke ing pitalakaran, at ing aliwa ya ing mitatalakad babo na : dapot lawan na sa ning balang metung nung makananu yang mitatalakad babo na.

11 Uling ninuman ala nang makabiling aliwang pitalakaran, bukud king makabili na, a iti ya i Jesu-Cristo.

12 Nung ninu man ing mitatalakad babo ning pitiibayan a iti, guintu, pilak, batung mayalaga, dutung, kumpe are ;

13 ing dapat ning balang metung mibulalag ; uling ing aldo ipagsulit ne, uling king api mipasiag ya ; at ing api murin subukan na ing dapat ning balang metung, a nung makananu.

14 Nung ing dapat a telakad na ning ninuman babo na, luat, tanggapan na ing kablasan:

15 nung ing dapat na ning ninuman maruluk, ya dala na ing pangalugui; dapat miligtas ya murin, makanyan man anting king pamamalatan na ning api.

16 ¿E yu balu king templu na ko ning Dios, at ing espíritu ning Dios manuknangan ya kekayu?

17 Ninuman ing lasak king templo ning Dios, lasakan ne ning Dios; uling ing templu na ning Dios banal ya; ing *templong* iti ikayu.

18 ¿Ninuman e na pipiraitnan ing sarili na! Nung ninuman kekayu isipan na king ya biasa ya king panaun a iti, magpakamangmang ya bayang maguing biasa.

19 Uling ing kabyasan king yatung iti kamangmangan dikil king Dios. Uling makasulat:

Ya darakpan na la ding biasa king karela muring kalangan.

20 At pasibayu:

Ing Guinu akikilala na ing pamangatuliran ding biasa, at balu na king alang kabaldugan.

21 Inya pin e ya sa magmarangal ing ninuman karing tau. Uling ing anggang bague kekayu:

22 I Pablo man, i Apolos man, i Cefas man, ing yatú man, ing bie man, ing kamatayan man, ing kasalukuyan man, ing daratang man,

23 ¿ing keganagana kekayu, at ikayu kang Cristu kayu, at i Cristu king Dios ya!

Ding alipannang Cristo at talaingat king Misterios na ning Dios.

4 YARIAN da na kesa ing balang metung, antimong talapanyasat nang Cristo, at talaingat karing misterios ning Dios.

2 Bukud pa kaniti, pagnasan king karing talasyasat a maguing metung la sang tapat.

3 Dapat tungkul kanaku, ditak mung binang bague a kabaldugan ing miatulan ku kekayu, o king atul ning tau: lalu napa, aku e ku atulan ing kakung sarili.

4 Uling nanuman ala kung balu a salang kanaku murin ; dapot e king uli na niti metanggap kung banal, nung e ing kaku mamatul ya ing Guinu.

5 Inya pin e kosa manatul nanuman king e pa panaun, anggang e datang ing Guinu ; a iti palto na king masala ing dapat a makatakap king dalumdum, at ipabalu na ing nasa ra ding pusu ; at kanita balang metung mirinan yang kapurian king Dios, at e king tau.

Kapalaluan ding tau Corinto ; kababan lub at katungkulan ding apostoles.

6 At ing bague a iti, kapatad, linipat ku king makatulad kanaku murin ampon kang Apolos, king uli yu ; bang king kekami magaral kayu a e lalabis king bague a makasulat babo ; bang ninuman kekayu e magpalalu king makatsig, king metung at salang king aliwa.

7 Uling ¿ ninung darapat a king ika makaaliwa ka ? ¿ o nanung atiu kekang e mu tinggap ? Dapot nung tinggap mu mu, ¿ bakit magmarangal ka, a antimong e mu tinggap ?

8 Mabsi na kayu ; mibandi na kayu ; nung e mu ikami e ko miras a migari : at aku buri ku sa ing magari kayu, bang ikami man sa magari kaming abe yu !

9 Aku pin isipan ku king ing Dios binili na kekami, ing maguing apostoles king pialbayan, ding katataulian karing sabla, anting taung miparusan king kamatayan : uling mibili keng pialben king meto sikluban, karing angeles, antinaman karing tau.

10 Ikami mangmang kami king uli nang Cristo, dapot ikayu mangabiasa kayu kang Cristo ; ikami mangaina kami, dapot ikayu mangasikan kayu ; ikayu atin kong kapurian, dapot ikami kayalang puri.

11 Angga king oras ngening salukuyan, daranup kami, at mau kami, at lubas kami, at matatampaling kami, at ala keng tune a tuknangan,

12 at susuku na ke king pagal, darapat kami karing tune ming gamat : nung king bague palmurun da ke man, pupuri kami ; pikakasaman da ke man, pibabatan mi ;

13 malilibake man, manalangin kami : milyari keng anting dinat na ning yatu, at suka ning anggang bague, angga king aldo ngeni.

14 E ku susulat ing bague a iti bang pakarinyan da kayu, nung e, antimong anak a kaluguran ku, ing pamangamanu ku kekayu.

15 Uling aguiang mikaapulu kong libung maningat kang Cristo, makanyan man ala kong dakal a ibpa ; uling kang Cristo Jesús, king pamamilatan na ning evangelio aku penganak da kayu.

16 Pagamuamu ku pin kekayu king maguing tularan ku sa kekayu.

17 King uli na niti pepadala ke kekayu i Timoteo, a iti ya ing anak kung kaluguran, at tapat ya king Guinu ; a iti paganaka no kekayu ding kakung dalan kang Cristo, nung makananu kong tuturu king nukarin paman, king balang Iglesia.

18 Dapot ding mapilan magpalalu la, a anti waring e ra na ko ayan.

19 Makanyan man ayan da kong agad, nung ing Guinu burian na ; at kilalanan ku, e ing amanu ra ding palalu, nung e ing upaya.

20 Uling e ya king amanu ing kaarian na ning Dios nung e king upaya.

21 ¿Nanung buri yu? ¿king ayan da kong magpaluka, o king lugud at king espiritu ning kayumuan?

*Ing e kalinisan king Iglesia nang Cristo.
Pamamawal at pamanaral.*

5 KING numan karin masasabi king makipangalugud kayu, at ing anti kaniti karing gentiles man e mayayakit ; a yapin, ing pangaluguran ne ing asawa nang ibpa na.

2 At ikayu magpalalu kayu, at e ko malungkut, bang milako ya libutad yu ing dinapat kaniting marawak a dapat.

3 Uling aku king katutuan e ku makarap man king katawan, dapot atiku makarap king espiritu, inatulan ku ne, antimong makarap ku, itang dinapat king dapat a iti ;

4 at inari ku, a king laguiu ning Guinu tang Jesús, inyang makatipun tamu king metung, ikayu ampon ing kakung espiritu, atiu kekatamu ing upaya na ning Guinu tang Jesús,

5 a ing anti kaniti miabye ya kang Satanas, bang king kalasak na ning laman bang ing espiritu miligtas ya king aldo na ning Guinung Jesús.

6 E mayap ing kekong pamagmarangal. | E yu wari balu a king ing ditak a levadura ipakumbo ne ing mabilug a masa!

7 Maglinis kayu king matuang levadura : uling ing kekatang Pascua miain ya naman, a yapin, i Cristo.

8 Inya pin pangilinan tamu ing kekatang pista ; e king matuang levadura, aguiang king levadura na ning marawak a pamanisip at ning dewakan, nung e karing tinape a alang levadura ning katonayan at ning katutuan.

9 Sinulat ku kekayu, king sulat a ita, king e ko makiabe karing makipangalugud :

10 e ing buring sabyan a tune karing makipangalugud keti king yatu, at karing mainggit man, at karing mapanyupil man, at karing sasamba man karing anito : uling nung makan-yan kailangan ing mako kayu king yatu.

11 Dapot, antina ning yang malilyari, sinulat ku kekayu king e ko makiabe kaninumang mayayaus kapatad, nung makipangalugud ya, o mapaninggit ya o sasamba karing anito, o mapanagkas, o malasing, o mapanyupil ; king anti kaniti, e ko makipangan man.

12 Uling nanung kabaldugan kaku nung atulan ku la ding king lual ? | E yo atulan ding king lub ?

13 Dapot ding king lual atulan no ning Dios. Ilako ye pin itang taung marawak king libutad yu.

Pintas king piamanuan ding mikakapatad.

6 | MANGANGAS ya ing ninuman kekayo nung atin yang piamanuan salang king metung, ausan neng payatul arapan ding e banal at e king arapan ding banal ?

2 | E yu wari balu king ding banal ilang matul king yatu ? at nung ing yatu atulan ye, | e ko wari matampang matul king bague a alang kabaldugan ?

3 | E yu balu king atulan mi la ding angeles ? lalu na pa ding bague dikil king bie a iti.

4 Nung mirinan kong piamanwan tungkul king kabagayan king bie a iti, ibibili yong maguing ukum ding kulang a pama-kamal king Iglesia.

5 | Sasabyan ku kekayu iti bayung ikarine ! | Makanyan pin e malyaring mayakit kekayu ing metung man taung biasa, a dapat makaatul karing keang kapatad,

6 nung e, ing kapatad pandalum ne ing keang kapatad, at iti king arapan ding sasalpantaya?

7 Ngeni pin, metung nang kasalanan a mabayat king kekayu, a miamanu ing metung at metung kekayu. ¿Bakit e yu lalung pibabatan ing e matulid? ¿bakit e yu lalung apapain-tulut ing mapirait kayu?

8 ¡Dapot ikayu murin daraptan yu ing e matulid at mamirait kayu, at iti karing kekong kapatad!

9 ¿E yu wari balu king ding e banal e re manan ing kaari-anna ning Dios? ¡E ko paipirait! ; aguiang ding makipanga-lugud aguiang ding sasamba karing anito, aguiang ding paliwas man, aguiang ding maganting babai man, ding makipangatawan lupang lalaki,

10 aguiang ding mapanako, aguiang ding maingguít, aguiang ding malasing, aguiang ding mapanagkas, ding mapaniupil, e re manan ing kaarian na ning Dios!

11 ¡At anti la kareti ding mapilan kekayu: dapot mewas na kayu at melinis na kayu, at metanggap na kong banal, king lagiw ning Guinung Jesu-Cristo, at king Espiritu na ning kekatang Dios!

Ding kekatang katawan dake nong Jesu-Cristo.

12 Ding anggang bague kaku katuliran, dapot e ding kegana-gana pakinabangnan; ding anggang bague kaku katuliran; dapot e ku manginu kaminuman karela.

13 ¡Ding pamangan tungkul la king atian sasabyan yu, at ing atian tungkul ya king pamangan! dapot ing Dios siran na ita, makanyan mu naman deti. Ing katawan makanyan man e king pamakipangalugud, nung e king Guinu ya; at ing Guinu king katawan ya:

14 at ing Dios e mu bukud pepasublian neng mebie ing Guinung Jesús, nung e itamu man pasublian na katang mie king pamamilitan na ning keang upaya.

15 ¿E yu balu king ding kekong katawan dake na la ning katawan nang Cristo? ¿Kuanan ko pin ding dake nang katawan Cristo, at gawan kong dake na ning katawan na ning metung a babaing patutut? ¡E malyari!

16 ¡E yu wari balu king itang makiabe king metung a babaing patutut makisanmetung yang katawan kea? uling sasabyan na ning Kasulatan: Dingadua metung la mu laman.

17 Dapot itang makiabe king Guinu, kasanmetung yang espíritu kea.

18 ; Tumakas kayu king pamakipangalugud ! Nanumang aliwang kasalanan a kakamtan na ning tau king lual ning katawan ; dapot ing darapat king pamakipangalugud, mika-kasala ya salang king kea muring katawan.

19 ; E yu wari balu king ing kekong katawan templo ne ning Espíritu Santo, a atiu kekayu, a tinggap yu king Dios?

20 At aliwa ikayu ing makibandi king kekong sarili ; uling mesali kayung maragul a alaga ; paligayan ye pin ing Dios king kekong katawan.

Pakibat karing tau Corinto dikil king pamiasawa.

7 INGUIL king bague-bague a sinulat yu kanaku : Mayap sana king ing lalaki e ya sasalang babai ;

2 dapot king uli na ning pamakipangalugud, ing balang lalaki mikasarili ya sang asawa na, at ing balang metung a babai a sarili nang asawa.

3 Ibye nasa ning lalaki king keang asawa ing katampatan kea, at makanyan mu naman ing babai king keang asawa.

4 Ing babai aliwa ya ing makibandi king tune nang katawan, nung e king asawa ya ; at makanyan mu naman, ing asawang lalaki aliwa ya ing makibandi king tune nang katawan, nung e king babai ya.

5 E ko mipamirait ing metung at metung kekayu, nung e mu king pikasundwan, king misan a panaun, bang mipuk kong lubus a lubus king panalagin ; at mibalikayung miabe bana kong e tukswan Satanás king uli na ning kekong e kapangawatan.

6 Dapot iti sasabyan ku kekayu king dala na ning kapaintulutan e king dala na ning utus :

7 inyapin buri kusa king ding anggang tau mianti la ngan kanaku. Dapot ing balang metung atin yang sarili nang kalam king Dios, ing metung king anti kaniting bague, at ing metung king anti kanita.

8 Dapot sasabyan ku karing e talasawa ampon karing babaing mebalu : Mayap karela nung manatili lang makanyan anti kanaku.

9 Dapot nung e la makapibata, makiasawa la : uling mayap ing makiasawa a king maduluk.

10 Karing talasawa makanyan man iyutus ku, dapot aliwa aku, nung e ing Guinu : King e yasa kakawani ing babai king keang asawa ;

11 (uling nung kawani ya, manatili yang e makiasawa, o kaya makikasundu ya king keang asawa); at ing lalaki e ne sa lalakwan ing asawa na.

12 Dapot karing aliwa, sasabyan ku, aliwa ing Guinu : Nung ing ninu mang kapatad a lalaki atin yang asawa a e ya sasalpantaya, at nung lub na ing manuknangan yang abe na, e ne sa lalakwan.

13 At ing babaing makiasawang e sasalpantaya, at nung lub na ing manuknangan yang abe na, ya e ne sa lalakwan ing keang asawa.

14 Uling ing asawang lalaki a e sasalpantaya magbanal ya king keang asawa, at ing babaing e sasalpantaya magbanal ya king keang asawa : king aliwang kabagayan ding kekong anak marinat la ; dapot ngeni banal la.

15 Makanyan man nung ing e maniwala kakalilua ya, kalilua ne ; e makasakup king pangayalipnan ing kapatad a lalaki, o ing apatad a babai king anti kaniting bague : dapot ing Dios inaus na katamu bang mie king kapayapan.

16 Uling ¿makananu mu ping balu, oh babai, nung aligtas me ing asawa mu? ¿o makananu mung balu, oh asawang lalaki, nung aligtas me ing asawa mu?

17 Dapot dikil king pirake na ning Guinu king balang metung, at dikil king pamanyaús ning Dios king balang metung, makanyan yang lumakad : at makanyan ing iyutus ku karing anggang Iglesia.

18 ¿Meaus ya ing ninuman nung metuli ya? E sa malyaring e tuli. ¿King e pangatuli meaus ya ing ninuman? E sa malyaring patuli.

19 Ing pangatuli alang nanuman, at ing e pangatuli alang nanuman ; dapot ing makikabaldugan ya ing pamanupad karing utus na ning Dios.

20 Ing balang katau manatili ya sa ketang pangayaús a keyaus na.

21 ¿Meaus ka king bang ika alipan ka? E mu sa gunam-gunaman iti ; mayap nung ika naman malyari kang maguing timawa ka, palusuk mung gamitan ing katimawan.

22 Uling ing meaus king Guinu, inyang alipan ya, timawa ne king Guinu: makanyan mu naman, ing meaus nung timawa ya, alipan neng Cristo.

23 Mesali kayung maragul a alaga; e ko sa malilyaring alipan ding tau.

24 Kapatad, ing balang metung manatili ya sa king Dios ketang pangabilyan a keang keyaus.

25 Tungkul karing dalagang alang bakas ala kung utus ning Guinu; dapot babye ku ing kakung pamibalak, antimong migkamit pakalulu ning Guinu bang maguing katampatan king kapanaligan.

26 Aku isipan ku king iti mayap, king uli na ning kalungkutan a atiu babo tamu; sasabyan ku, king mayap a king ing tau manatili ya king sadyang bili na.

27 ¿ Makatali ka king babai? emu sa pagpilitan mabulus ka. ¿ Makakalag ka king babai? e ka sa manintun babai.

28 Dapot makiasawa ka man sa, e ka mikakasala; at nung ing metung sang dalaga makyasawa ya, e mikakasala. Dapot ding anti kareti midinan lang kalugman king laman; at aku buri ku sa ing iligtas da kayu.

29 Dapot iti sasabyan ku, kapatad: Ing panaun a makatagan makuyad kekatamu; bang karing lalaking ating asawa maguing antimong ala lang asawa;

30 at ding manangis, maguing anti la mong e manangis; at ding magsaya, anti la mong e magsaya; at ding manyali, anti la mong alang ababandi;

31 at ding gagamit king yatu, maguing anti la mong e mimiguit ing pamangamit: uling ing kaugalyan king yatu lilipas.

32 Dapot aku buburian ku sa king magbibli kayung alang kaligaligan. Ing e talasawa, magkapilit ya king kabagayan na ning Guinu, isipan na nung makananu yang makapalugud king Guinu;

33 dapot ing talasawa, magkapilit ya king kabagayan king yatu, isipan na nung makananu yang makapalugud king babai.

34 At ating pamialiwa ra ing babaing talasawa ila ning dalaga. Ing e talasawa magkapilit ya king kabagayan king Guinu, bayang magbanal, king katawan anti naman king espíritu: dapot ing talasawa, magkapilit ya king kabagayan

ning yatu, isipan na nung makananu yang makapalugud king asawa na.

35 At iti sasabyan ku kekayu dikil king kekong pakinabang ; e king bara kong siluan, nung e king bague a katimtimanan, at bakong makasuyu king Guinu king alang kabalanan.

36 Dapot nung ing ninuman isipan na king e ya makapag-timtiman king keang anak a dalaga, nung lumipas ya king pangasampaga ning keang panaun a e makiasawa, at nung mipakanyan, daptan na na ing buri na ; e mikakasala ; j makiasawa na la !

37 Dapot ing matatag king keang puso, nung ala ya kani-ting kapagnasan at ya ing makibandi king sarili nang kaburian, at inari na king sarili nang puso king ingatan ne ing keang anak a dalaga, nung makanyan ing daptan, mayap ing daptan na.

38 Nanupata ing papakiasawa king anak a dalaga, mayap ing daraptan na, at ing e papakiasawa kea, mayap ing daraptan na.

39 Ing babaing talasawa atiu dalam ning katungkulan kabang panaun a mabie ya ing keang asawa ; dapot nung ing asawa na mete ne, mipaintulutan ne a makiasawa king buri na ; king makapamintu king Guinu.

40 Dapot lalu ya pang nuan nung manatili ya king sadya nang bili, dikil king kakung pamibalak ; at isipan ku king aku man atin ku king Espiritu ning Dios.

Pakibat king kutang ding tau Corinto dikil king pamangan a miain karing anitu.

8 TUNGKUL karing bague a yain king pamidaun karing anito : Balu tamu king itangan atin tang kaukulan. Ing kaukulan magpalalu, dapot ing lugud patibe.

2 Nung ninuman isipan na king biasa yang ditak, nanuman ala ya pang balu antimo ing dapat pakibaluan :

3 dapot ninuman ing malugud king Dios, ing anti kaniti kakilala ne.

4 Tungkul pin king pamamangan karing bague a miain king pamaniaun karing anito, balu tamu a king ing anitu alang kabaldugan king yatu, at ala nang Dios nung e mu metung ya kabud.

5 Uling aguiamang ating mayyaus dioses, king banua man, keti sulip man (antimong dakal la ding dioses at dakal la ding panginuan);

6 dapat king kekatamu metung ya kabud ing Dios, ing Ibpa, a penibatan na ning sablang bague, at itamu kea tamu; at metung ya mu kabud ing Guinu, i Jesu-Cristo, king pamamalatan na, ding sablang bague, at itamu king pamamalatan na.

7 Makanyan man, ala karing sabla ing pamangilalang iti; nung e ding mapilan, pablasang atiu karela angga ngeni ing kaugalian dang pamangamit karing anito, mamangan la karing bague a deta antimo karing bague a ain a midaun king metung a anito; at ing keang pilubluban, pablasang mayna, mamawa ya.

8 Dapat ing kanan e na katamu panabilin king Dios: at e tamu marawak nung e tamu mamangan, at e tamu naman kumayap nung mamangan tamu.

9 Dapat mingat kayu, e sana king nanumang bague iting kekong katimawan malyaring katakiran da ding mangaina.

10 Uling ninuman ing manakit keka, a atin ka king pamangilalang iti, a makalukluk king dulang king pisamban na ning anito, e mipasiknangan ing keang pilubluban, antining maina ya, bang mangan ya karing bague a miain king pangadaun karing anito?

11 Maningat ka, sasabyan ku; uling king uli na ning kekang pangakilala malyari yang mate ing maina, ing kapatad a king uli na i Cristo mete ya!

12 At nung mikasalang makanyan salang kariug kapatad, at nung sugatan ya ing pilubluban dang manamdaman, salang kang Cristo mikakasala kayu.

13 King uli na niti, nung ing pamangan makatakid ya king kakung kapatad, e na ku mangan laman kati kapilan paman, bang e ya mitakid king uli ku ing kakung kapatad.

Katimawan at katampatan na ning apóstol.

9 E ku apóstol? E ku timawa? E ke ikit i Jesús a kekatang Guinu? E ra ko dapat king Guinu?

2 Nung karing aliwa e ku apóstol, kekayu muman apóstol ku; uling ing tatak ning kakung pangaapóstol ikayu murin king Guinu.

8 Iti yang kakung tututul dikil karing kaku kukutang.

4 ¿Ala ta waring katuliran mangan at minum?

5 ¿Ala tang katuliran mituki nukarin paman metung a asawang a sasalpantaya antimo ding aliwang apóstol, at ding kapatad king Guinu, ampon i Cefas?

6 ¿O bukud aku ampon i Bernabé ing alang katuliran a e dapat?

7 ¿Ninu ing sumuyung anting sundalus kapilan man king sarili nang gugul? ¿ninu ing tatanam uvas, at e ya mamangan king bunga na? ¿o ninu ing papastul king metung a kawan, at e magkabye king gatas ning kawan?

8 ¿Sasabyan ku wari iti dikil mu king kaugalian ding tau; o e na sasabyan ning kautusan mu naman iti?

9 Uling makasulat king kautusan nang Moisés: Eme dirinan busal ing vacang dadara. ¿Ding vaca wari ilang ingatan nang makanyan ning Dios;

10 o sasabyan nang tune iti king uli tamo? King alang kapikakunuan misulat king uli tamu: uling ing sasarul, dapat yang sarul makikapanaligan, at ing dadara, dapat yang dumarang makikapanaligan a mirakayan.

11 Nung ikami tinanam keng dikil kekayu king bague tungkul king espiritu, ¿maragul a bague ing pupulan mi itig kekong bague a dikil king laman?

12 Nung ding aliwa atin la king anti kaniting katuliran yu, ¿lalu na pa ikami? Makanyan man e mi guinamit ing katuliran a iti; nung e bagkus, ing sabla pibabatan mi, ban e maguing makapangabala nanuman king evangelio nang Cristo.

13 ¿E yu balu king ding darapat karing banal a bague, mamangan la karing bague tungkul king Pisamban, at ding susuyu king altar karake no ning altar?

14 Makanyan mu naman inutus na ning Guinu, king ding manaral king evangelio, mabibie la king evangelio.

*Keala nang nasa at pamanlugud Pablo.
Ing bayaning Cristiano.*

15 Aku makanyan man e ku guinamit; isanu man king katuliran a iti; at e ku susulat ing bague a iti bang kaku makanyan ing marapat; ¿uling mayap pa kaku ing mate, ketang paalanang kabaldugan ning ninuman ing kakung pagmarangal!

16 Inyapin aguiang panaral ke ing evangelio, nanuman e ku pagmarangal ; uling katampatan, kanakung mibili ; uli ping ; kalulu naku ! nung e ke ipanaral ing evangelio.

17 Uling nung daraptan ku iti king tune kung kaburian, atin kung ablas ; dapot nung king pangapilit mu, uling katungkulan-nang talaga ning talasiasat a mipaniwala kanaku.

18 ¿ Isanu pin ing ablas ku ? Iti, a king pamanaral ku king evangelio, bibili ku king ing evangelio nang Cristo alang bayad, e ata e ku guinamit ing lubus kung katuliran king evangelio.

19 Uling aguiamang aku timawa ku tungkul karing sabla, pepayalipan ku karing sabla, bang makayagyag kung lalung dakal

20 Inya karing Judios meguing anti kung Judio, bakong ayagyag ding Judios ; karing atiu lalam ning kautusan, antimong atiu lalam ning kautusan (aguiang aku ala ku lalam ning kautusan), bang ayagyag ku la ding atiu lalam ning kautusan ;

21 karing alalu king kautusan, antimong alang kautusan (aguiang ala ku king kautusan dikil king Dios, nung e lalam ning kautusanang Cristo), bakong ayagyag ding ala king kautusan.

22 Karing maina meguing anti kung maina, bakong ayagyag ding maina : meguing anti ku ngan karing malda, bang king makananu paman aku aligtas ko sa ding mapilan.

23 At daraptan ku ngan king uli na ning evangelio, king bang pati na ing karing aliwa, aku man mirakayan ku kea.

24 ¿ E yu pangabaluan king ding pupulai king pipupulayan pupulai langan, dapot metung ya mu ing tatanggap ablas ? Inya pasipulai kong makanyan bakong magkamit !

25 At detang anggang makilaban king pipupulayan, maniti la king sablang bague. Ila king katutuan daraptan da iti bang akamtan de ing corona a masisira dapot itamu, ing metung a corona a e masisira.

26 Aku pin pupulai kung anti kaniti, antimong e pupulai king pamakipangalma ; makanyan kung makilaban, e antimong susugat king angin :

27 dapot pakidaigan ke ing katawan ku, at susupilan ; magkang king makananumang bague, kaibat kung menaral karing aliwa, aku murin miaskuil kung anting e katampatan.

*E taya tutuksuan ing Dios a antimo ing depat
na ning Israel.*

10 ULING e ku buri ing e yu pangabaluhan kapatad, king ding kekatang mangatwa ilangan atilu dalam ning. biga, at ila ngan dinalan la libutad ning dayatmalat ;

2 at ila ngan mebinyag la kang Moisés king biga ampon king dayatmalat ;

3 at ilangan mengan la king metung mung pamangan espiritual,

4 at ilangan mininum la king metung mung inuman espiritual ; uling mininum la kanitang batung espiritual a tutuki karela : at ing batung ita ya i Cristo.

5 Makanyan man, karing keraklan karela e no liguran ning Dios ; inya pin digsa no king ilang.

6 At ding bague a deti a alimbawa kekatamu, baping itamu e ta mangadiria king bague a mangarawak, antimo ila man mengadiria la.

7 E kayu naman sasamba karing anito, antimo ding mapilan karela ; dikil king makasulat : Linukluk ya ing balen bayang mengan ampon mininum, at tinalakad la bang mamialungan.

8 E tamu naman darapat pamakipangatawan king e asawa antimo ing depatan da ding mapilan karela, at miragsa la king misan a aldo ding adwang pulut, t, atlung libu.

9 E taya naman tutuksuan ing Guinu, antimo ding mapilan karela tiksuan de, at mengamate lang mekeat ubingan.

10 E kayu naman malmura, antimo ding mapilan karela malmura la at mengamate la king manlasak.

11 At ding bague a deti milyari karela apaka da la, at misulat bang makaibye pangabaluhan kekatamu, a disnan na ning kawakasan na ding panaun.

12 Inya pin, jing mimisip king ya makatalakad ya, mingat ya bayang e miragsa !

13 E ko mirasan nanumang tuksu a e na kakametung ning karing tau : dapot tapat ya ing Dios, a iti e na paintulut king tuksuan da kayu maiguit ketang aguiu yung pibatan ; nung e, kalangkap ning tuksu, gawan na ne naman ing dalan na ning pamanakas, bayung malyaring apibata.

*Ing pamanyambang anito, pamakikametung
karing demonio.*

14 King uli na niti, kakung kaluguran, ; tumakas kayu king pamanyamba karing anito !

15 Antimong karing mangabyasa a sasabyan ku kekayu iti ; ulan yu iting sasabyan ku.

16 Ing kopa na ning kanuanan a pepanuan tamu, ; aliwa ing pamakiagum king daya nang Cristo ? Ing tinape a pinisi tamu, ; aliwa ya ing pamakiagum king katawan nang Cristo ?

17 Uling metung ya mu kabud ing tinape, itamu, bistat lakal tamu, meting tamu mung katawan ; uling ita ngan mirake-rake tamu keting tinape a metung ya mu kabud.

18 ; Lawan ye ing Israel, a dikil king laman ! ; Ding mamangan wari karing ain, ala lang pamakiagum king altar ?

19 ; Nanu pia ing sasabyan ku ? ; a king ing midadaun king ain karing anito ating kabaldugan ? ; ó ing anito murin atin yang kabaldugan ?

20 Bagkus pa, sasabyan ku king ding bague a ding gentiles daraun dang yain karing demonio, yain da e king Dios : at e ku buri ing atin kong pamakisanmetung karing demonio.

21 E ko makainum king copa ning Guinu, ampon king copa ding demonio. E ko makapukirake king dulang na ning Guinu, at king dulang da ding demonio.

22 ; Yayagyagan taya ing Guinu ? ; Masikan ta pa wari kea ?

Ing katimawan a cristianos ; ing lugud.

23 Ding anggang bague matulid la, dapot e deti ngan karampatan la. Ing anggang bague mipaintulut, dapot e ing sabla magamit ngan king pamagtibe.

24 E nasa panintunan ning ninumaning keang sarili, nung e balang metung king ikakayap na ning kalupang tau.

25 Ing anggang pisasali king pipapagtindan, kanan yu, e lumakad pamung mangutang king uli na ning pilubluban a mikakunu ;

26 uling king Guinu ya ing gabun, at ing keganaganang makalaman kea.

27 Nung agkatan na kayu ning metung karing e sasalpanta-ya, at bisa kong ume, ing keganaganang ibili ra king arap yu,

kanan yu, e ko lumakad pamung mangutang king uli na ning pilubluban a mikakunu.

28 Dapot nung ing ninu man sabyan na kekayu : ;Iti midaun a ain ! E yu kakanan, king uli na nitang sinabi keka, at king uli na ning pilubluban.

29 Pilubluban, ngaku, e ing keka, nung e ing king aliwa ; uling ¿ bakit miatulan ing kakung katimawan king pilubluban ning aliwa ?

30 Nung aku king kalam a dake ku king Dios, ¿ bakit malyari kung malibak king uli na ning pamipasalamat ku ?

31 Inya pin mamangan ko man, mimumun ko man, o nanumang bague ing daraptan yu, daptan yu ngan king kapurian na ning Dios.

32 E ko babye kasangkapan king matakid, aguiang karing Judios, aguiang karing Griegos, aguiang king Iglesia na ning Dios :

33 antimu naman aku king keganagana pagpilitan kung makapalugud karing malda, e ku panintunan ing sarili kung pakinabang, nung e ing karing malda, bang miligtas la.

11 MAGUING talatulad ko pin sa kanaku, antimo aku kang Cristo.

Dikil king yas da ding babai king Iglesia.

2 Aku pupurian da kayu, kapatad, a king keganaganang bague gaganakan yu ku, at tatandanan yung matibe ing kakung tuturu, antimo ing binye ku kekayu.

3 Dapot buri ku ing abalu yu king ing peka buntut da ding anggang tau i Cristo, at peka buntut na ning babai ing lalaki, at ing peka buntut nang Cristo ing Dios.

4 Ding anggang lalaking manalangin ó manula, nung maki-takap ya ing buntut na, lalako ne puri ingkeang buntut.

5 Dapot ding anggang babaing manalangin ó manula a alang talikbung a buntut, lalako ne puri ing keang buntut ; uling anti ya muring inurud.

6 Uli ping nung ing babai e magtalikbung paurud ya naman : dapot nung kamarinayan king babai ing urud ya ó guitgatan ya, magtalikbung ya.

7 Uling ing lalaki king katutuan e ne dapat talikbungan ing keang buntut, antina ning yang larawan na at ligaya ning Dios; dapot ing babai yang ligaya na ning lalaki.

8 Uling ing lalaki e ya king babai, nung e ing babai king lalaki ya;

9 at king katutuan, e ya melalang ing lalaki king uli na ning babai, nung e ing babai king uli na ning lalaki.

10 Inya pin ing babai dapat yang magdalang tanda babo na ning keang buntut king kayupayan na ning asawa, king uli ra ding angeles.

11 Makanyan man, e malubus ing lalaki nung alang babai, aguiang ing babai nung alang lalaki, king Guinu.

12 Inya pin antinaning ing babai king lalaki ya, makanyan mu naman ing lalaki king pamamalatan na ning babai; dapot ding sablang bague king Dios la.

13 | Atulan yu king kekong sarili! | bague a kasinsinan a ing metung a babai manalangin ya king Dios a e makatalikbong?

14 | E wari ing kaugalian munaman ya ing tuturu kekayu nung ing lalaki makaba ya buak, metung a kayalang puri kea?

15 Dapot nung ing babai makaba ya buak, metung a kapurian kea : uling ing buak a makaba miabye kea a panakap.

16 Dapot nung ninuman anti yang makasalangsang, maka-guiu nang sabyan king ikami ala keng kaugalian king anti kaniti, at makanyan mu naman ding Iglesia na ning Dios.

Kaguluan a depatan da karing pulung—Ing pamanyapat king santong apunan.

17 Dapot king kapabaluan kekayu kaniting makatuki, e ra ko pupuryan; anti na ning mititipun kayu, e king bang lalung ikakayap nung e king bang lalung ikarawak.

18 Uling, king makaunang dili, daramdaman ku a king pamitipun yu king Iglesia, ating pamirake-rake; atin kung ditak a pamaniwala.

19 Inya pin malyari ing mipapagkamwa kayu, balang mabalu ding mipamayapan.

20 Nung mitipun ko pin king metung muring karinan a iti, e king bang mangan kayu king Apunan na ning Guinu:

21 uling king kekong pamamangan, ing balang metung kakuananan na, bayu miras ing pamitipun-tiunan, king sariling apunan na; at ing metung danupan ya, at ing metung malasing ya.

22 | Nanu! ¿Ala kong bale a pipanganan at pinuman? ¿C
paalan yeng alaga ing Iglesia na ning Dios, at pakarinayan yu
la ding ala nanuman? ¿Nanung sabyan ku kekayu? ¿purian
da kayu kaniti? | E ra ko purian!

23 Uling aku tinggap ke king Guinu ing binye ku naman
kekayu: king ing Guinung Jesús, king bengi muring miabye
ya, dinamput yang tinape;

24 at kaibat nang pepasalamat, pinisi ne at sinabi na: | Kuma
kayu, mangan kayu! | Iti yang kakung katawan, a king uli
yu mirake ya! | Daptan yu iti king kapigaganakan kanku!

25 At makanyan murin kinua ne ing copa, kaibat ning
pamanapun, nganang sinabi: | Ing copang iti yang Bayung
Tanda king kakung daya! | daptan yu iti, balang minum kayu
kea, king kapigaganakan kanaku!

26 Uling balang mangan kayu king tinape a iti at minum
kayu king copang iti, babalita yu ing kamatayan na ning Guinu,
anggang ya e datang.

27 King uli na niti, itang mangan king tinape ó minum
king copa ning Guinu a e karampatan, mikasala ya tungkul
king katawan na at daya ning Guinu.

28 Dapot siasatan na ing sarili na ning balang metung, at
kanita mangan ya king tinape, at minum ya king copa.

29 Uling ing mamangan at mimum a e karampatan
mamangan ya at mimum parusa king keang sarili, nung e re
kikilalanan ing katawan na ning Guinu.

30 King uli na niti ding dakal kekayu mangaina la at ating
sakit, at dakala ding matudtud.

31 Dapot nung atulan tamu ing kekatang sarili, e tamu
miatulan.

32 Dapot nung miatulan tamu, miparusan tamu king Guinu,
bang e tamu miparusan kayabe na ning yatu.

33 King uli na niti, kakung kapatad, nung mitipun kayu
bang mangan mipapanaya kayu ing metung at metung.

34 Nung ninuman danupan ya, mangan ya bale; bang e ko
mititipun dikil king kaparusan. At ding aliwang bague sale-
sean ku kanyang ayan da kayu.

Pamialiwa na ning kalam a dikil king espíritu.

12 AT tungkul karing kalam dikil king espíritu, kapatad, e
ku buri king e yu balu.

2 Balu yu a inyang gentiles kayu, miatad kayu king tauli ra ding anitong pipi, king kaisanumang paralan a pangaatad yu.

3 King uli naniti pabalu ku kekayu, king ala ninuman, nung manyabi ya dikil king Espiritu Santo, sasabyan na: I Jesús makasakuil ya; at ninuman e na asabi: ;i Jesús ya ing Guinu! nung e king pamamilatan na ning Espiritu Santo.

4 At ating miaaliwang kalam, dapot metung ya murin ing Espiritu:

5 at miaaliwa ing kapaningatan, dapot metung ya murin ing Guinu;

6 at ating miaaliwang pamaniapat, dapot metung ya murin ing Dios, a iti daraptan na ing keganagana karing sabla.

7 Makanian man king balang metung miabye kea ing pami-pasiag ning Espiritu dikil king pakinabang ding malda.

8 Uling king metung, king pamamilatan na ning Espiritu, miabye kea ing amanu ning kabiasnan, king aliwa, amanu ning pamangilala, dikil murin kaniting Espiritu:

9 king aliwa, kasalpantayanan, king anti murin iting Espiritu, king aliwa kalam king pamanulu, kaniti muring Espiritu;

10 king aliwa, kapaintulutan king pamaniapat mala; king aliwa pamanula; king aliwa pamangilala king Espiritu; king aliwa, miaaliwang amanu; king aliwa, kasalesean king amanu.

11 Dapot deting keganaganang bague daraptan na la nitang metung at iti muring Espiritu, pirake-rakayan na king balang metung dikil king buri na.

Pamikametung ning katawan king bistat ding dake na niti miayaliwa la.

12 Uling nung makananung ing katawan metung ya murin, dapot dakal ya dake, at ding anggang dake ning katawan, aguiang dakal la metung la muring katawan, makanyan, ya naman i Cristo.

13 Uling king metung muring Espiritu itangan mebinyag tamu, batang maguing metung mung katawan, aguiang Judios taman ó Griegos man, aguiang alipan taman ó timawa man, at ita ngan pepainum na katamu king metung muring Espiritu.

14 Uling ing katawan e ya metung mung dake, nung e dakal ya.

15 Nung sabyan na ning bitis: Antina ning e ku gamat, e ku king katawan; e king uli na niti e ne king katawan.

16 At nung sabyan na ning panamdang: Antina ning e ku mata, e ku king katawan; e king uli na niti e ne king katawan.

17 Nung ing mabilug a katawan mata ya, ¿ nu ya karin ing panamdang? Nung keganagana panamdang, ¿ nu ya magkabili ing pamau?

18 Dapot ing sangkan nung inya ing Dios binili no ding dake, balang metung karela, king katawan, yang biryan na.

19 Nung wari, t, ding sabla metung lamung dake, ¿ nuya magkabili ing katawan?

20 Dapot pin dakal la ding dake, makanyan man metung ya mu kabud ing katawan.

21 At e na asabi ning mata king gamat: Ala kung kailangan keka. Ing buntut man e na asabi karing bitis: Ala kung kailangan kekayu.

22 Nung e bagkus, lalu la pang kailangan detang dake, a antimong lalung mangaina;

23 at detang dake ning katawan a babalakan tamung ditak la kapurian, papiblasan ta la king ganap a puri; at ding kekatang dake a manawang ilang lalung ating ganap a lagu;

24 kabang ding kekatang dake a mangalagu ala lang kailangan: dapot ing Dios pibague-bague ne ing katawan king sarili na murin, binye na ing maragul a kapurian king dake a makikakulangan;

25 ban e mirinan kaguluan ing katawan, nung e ding dake mikaatin lang mikakametung a pamaningat king metung at metung:

26 at kapilan paman ing metung a dake manamdang ya, manamdang lang abe na ding anggang dake; kapilan man a mapuri ya ing metung a dake, ding anggang dake tumula la ngang abe na.

27 Iko pin ing katawan nang Cristo, at balang metung kekayu dake na.

28 At ing Dios binili no ding dake king Iglesia, ing mumuna ding apóstoles, kadwa ding manula, katlu ding talaturu, layun ing ruala, ampon ing kalam king pamanulu, ding king paman-yaup at king pamaniakup, at miaaliwang amanu.

29 ¿ Ding sabla apóstoles la? ¿ ding sabla manula la ngan? ¿ talaturu la ngan? ¿ talapanyapat la ngang mala?

30 Ɂatin la ngang kalam a manulo? Ɂmakapanyabi la ngang miaaliwang amano? Ɂmakapanalese la ngan king amanu ila ngan?

31 Dapot lusuk yong lalung pagnasan ding mangaragul a kalam. At ing metung pang dalan a lalu pang marangal ituru ke kekayu.

Lubus a kayap na ning pamanlugud king kalupang tau.

13 NUNG manyabi ku king amanu ding tau, ó ding angeles, dapot ala kung lugud, meguing anti kung tangsung kakatni, o campanang bibiung.

2 At nung mikaatin ku king kalam ning pamanula, at abalu ku ing anggang misterio, at ing sablang pamangilala; at nung mikaating ku king anggang kasalpantayanan, nanupata ayalis ko ding bunduk, dapot ala kung lugud, ala kung kabaldugan.

3 At nung pirake-rakayan ku ing kayatinan ku at ibye kung pakan karing kalulu, at nung ibye ke ing katawan ku bang dulukan, dapot ala kung lugud, ala kung pakinabangnan.

4 Ing lugud mapibabata at mamu a lub; ing lugud alang diria, ing lugud e mapagparangalan, e ya palalu,

5 e manugaling alang kasinsinan, e na panintunan ing keang sarili, a paimua, mapanupaya ya king kaalipitan,

6 e ya tutula king marawak, dapot makitutula ya king katutuan;

7 ing sabla pibabatan na, ing sabla paniwalan na, ing sabla panaligan na, ing sabla yayanyaman na.

8 Ing lugud kapilan man e kumulang: dapot atin yang pangamanula, mangapupus; maguingatin yang pamangamanu, tuknang la; maguing atin yang pamangilala, mapupus.

9 Uling ditak muman akikilala tamu, at ditak muman auula tamu;

10 dapot nung datang ya ing tune, ing e tune mapupus ya.

11 Inyang anaku, manyabi kung anting anak, mimisip kung anting anak, mangatuliran kung anting anak; dapot ngening matwa naku, likwan ku na ing pangaanak.

12 Uling ngeni binang madalumdum a akakit tamu, anti-mong king pamamalatan na uing metung a salamin, dapot kaibat na, mikakit a miarap; ngeni akilala ku ditak muman, dapot kanita akilala ku nung makananu naman a aku maki-kilala ku.

13 Ngeni pin manatili ing kasalpantayanan, ing kapanaligan, ing lugud ; dapot ing maragul kareti ing lugud.

*Kayapan na ning kalam pamanula nung dikil mu
king pamagsalita.*

14 TUKIAN yu pin ing lugud ; dapot lalu yong lusuk pagnasan ding kalam tungkul king espiritu, dapot lalu na pa ing pasipanula ka yu.

2 Uling ing manyabi king aliwang amanu e manyabi karing tau, nung e king Dios ; uling ninuman e ne atatalastas ; aguiang manyabi ya king espiritu ning misterios.

3 Bagkus pa, ing manula, manyabi ya karing tau, dikil king katibayan, dikil king usuk, at dikil king kalimbangan.

4 Ing manyabai king aliwang amanu, papagtibayan na ing keang sarili ; dapot ing manula, papagtibayan ne ing Iglesia.

5 Aku buburyan ku sa king ikongan manyabi kong aliwang amanu, dapot lalupa sana ing manula kayu : at maiguit ya itang manula ketang manyabing aliwang amanu ; subali mu king makaibye yang kasalesean king amanu, ban ing Iglesia tanggap yang pamagtibe.

6 Ngeni pin, kapatad, nung ayan da kayung manyabi king aliwang amanu, ¿ nanung pakinabangnan ku kekayu ? ¿ At makananu ra kong pakinabangnan bukud mu nung manyabi ku kekayu king pamamilatan na ning pamipasiag, o ning pangakilala, o ning pamanula, o ning pamanuru ?

7 At ding bague mang alang bie a babie katni, basli ya man, o alpa, nung e la babye pamialiwa king katni, ¿ makananung makilala ing titigtig king basli, o king alpa ?

8 Nung ing pakakak pin munye yang katning e makilala, ¿ ninung magsadya dikil king pamipamuk ?

9 Makanyan mu naman ikayu, nung king dila e ko gungkas amanung mangayan talastasan, ¿ makananung makilala ing kekang sasabyan ? manyabi ko pin king angin,

10 Ating, alimbawa, dakal a bague a siwala king yatu ; at metung muman alang e makikabaldugan.

11 Nung aku pin e ku atatalastas ing kabaldugan na ning siwala, maguing tau ku king aliwang labuad dikil king manyabi, at ing manyabi maguing metung yang tau king aliwang labuad kanaku.

12 Inya pin, ikayu man, antina ning mangadiria kayu karing kalam a dikil king espíritu, pagpilitan yung kumatmu kayu kareti dikil king ikatibe na ning Iglesia.

13 King uli na niti, ing manyabi king aliwang amanu, panalangin na king makaibye yasang kasalesean king aliwang amanu.

14 Uling nung aku manalangin ku king aliwang amanu, ing kakung espíritu manalangin ya, dapot ing kakung kaisipan e mamunga.

15 ¿Nanu pin? Manalangin ku king espíritu, at manalangin ku naman king kaisipan; dalit ku king espíritu, at dalit ku naman king kaisipan.

16 Nung makanyan, nung babye kang bendicion dikil king espíritu, ing magbili king kabilian na ning e biasa, ¿makananu nang sabayan ing ¡Yana sa! king kawakasan na ning kekang pamipasalamat! antining e na atatalastas ing kekang sasabayan?

17 Uling ika king katutuan babye mung mayap ing pasalamat, dapot ing aliwa e ya titibe.

18 ¡Pasalamat ku king Dios king aku manaybi kung aliwang amanu maiguit pa keko na ngan:

19 makanyan man king Iglesia, buri ku pang tune manyabing lima mung amanu king kakung kaisipan, bang makaturu na ku man karing aliwa, ketang apulung libung amanu king amanung aliwa.

20 Kapatad, e kosa magpakaanak king pamisip: king dewakan, makanayan man, magpakaanak kayu, dapot king pamisip magpakatau na kayu.

21 King kautusan makasulat:

.Karing taung makialiwang amanu,
at karing laging aliwang labuad,
aku pakisabyan ke ing balen a iti;
at makanyan man e ra ku pakiramdaman, ngana ning Guinu.

22 Nanupata ing amanu malyaring tanda, e dikil karing sasalpantaya, nung e dikil karing e sasalpantaya; dapot ing pamanula malyaring tanda, e dikil karing e sasalpantaya nung e dikil karing sasalpantaya.

23 Nung ing mabilug a Iglesia pin makatipun ya king metung mung karinan, at ding sabla manyabi la king aliwang

amanu, at lungub la ding e biasa, ó ding e maniwała, ¿e ra sabyan king mamulang kayo?

24 Dapot nung ding sabla manula la, at lungub ya ing metung a e maniwała, ó e biasa, ayagyag de ding malda; miatulan ya karing sabla,

25 at ing liim ning keang pusu mipabalu; at kanita, pamanyakab na samba ya king Dios, salesean na king ing Dios katutuan atiu libutad yu.

*Karampatan king kasalesean na ning pamitipun
king pamanyamba.*

26 ¿Nanu pin, kapatad? Nung mititipun kayu, balang metung atin yang metung a salmo, atin yang metung a aral, atin yang metung a pamipasiag, atin yang metung a aliwang amanu, atin yang metung a pamanye kasalesean king amanu. Daptan ing sablang bague dikil king ikatibe.

27 Nung ating manyabi king aliwang amanu, maguing adwa la o ing keraklan, titlu, at mililiwas; at ing metung sasalesean na kabaldugan.

28 Dapot nung alang talapanalese king kabaldugan, mag-taimik yasa king Iglesia, at manyabi ya king sarili na, ampon king Dios.

29 Karing manula, manyabi la ding adwa o atlu, at matul la ding aliwa.

30 Dapot nung ating nanumang mesabi king metung a makalukluk, inagtaimik ya ing mumuna.

31 Uling ikongan malyari ko ngang manula tunggal tunggal; bang ding sabla magaral la, at ilangan mipatulan la:

32 at ding espiritu ra ding manula masakup la karing manula:

33 uling ing Dios e Dios ning kaguluan, nung e ning kapayapan. Antimo ing malilyari karing anggang Iglesia ding banal.

34 Ding babai taimik la karing Iglesia: uling e makapain-tulut karela ing manyabi; dapot magbili lang sasakupan, anting ing sasabyan na naman ning kautusan.

35 At nung bisa lang magaral ditak king aliwa, ikutang da bale karing karela muring asawa: uling kanawangan a bague a ing metung a babai manyabi ya king Iglesia.

36 ¿ Nanu ? ¿ linual wari kekayu ing amanu ning Dios ?
¿ ó kekayu ya mu kabud dinatang ?

37 Nung ninuman isipan na king ya manula ya, ó taung mipaisipan king espiritu, kilalanan na a king ding bague a susulat ku kekayu utus no ning Guinu.

38 Dapot nung ninuman ing bisa king pangaalang beluan, magala yang beluan.

39 King uli na niti kapatad, pagnasan yung lusuk ing malyaring makapanula, at e yu babawal ing manyabi king aliwang amanu.

40 Dapot daptan sana ing keganaganiang bague king kasinsinan at king kasalesean.

Ing pangasubling mebie.

15 PABALU ke kekayung bayu, kapatad, ing evangeliong penaral ku kekayu, a iti tinggap yu ya naman, a kaniti magtibe kayu naman,

2 at king pamamilitan na niti makakabus kayu, nung ingatan yung parati ing amanung paneral ku kekayu ; bukud mu nung meniwala kayung alang kabaldugan.

3 Uling binye ke kekayu bayu king keganagana, ing tinggap ku naman, a king i Cristo mete ya king uli na ning kasalanan tamu, dikil karing Kasulatan ;

4 at mikutkut ya ; at sinubli yang mebie king katlung aldo, a makaagpang karing Kasulatan ;

5 at pepakit ya kang Cefas, at karing labing adwa ;

6 at kaibat pepakit ya karing limang dalan a kapatad king misan mu ; a kareti ding keraklan manatili la mu angga ngeni ; dapot ding mapilan matudtud na la :

7 kanita ikit neng Santiago, layun ding anggang apóstoles.

8 at kaibat ding sabla, antimong kikuan, pepakit ya naman kanaku

9 Aku pin ing malati karing apóstoles, at e ku katampatan mayaus apostol uling ligaligan ke ing Iglesia na ning Dios.

10 Dapot king uli na ning kalam na ning Dios aku pin at aku ; at ing keang kalam a miabye kaku, e mealang kabaldugan ; nung e bagkus dinapat ku pang maiguit karela ngan ; dapot aliwa aku, nung e ing kalam na ning Dios a atiu kanaku.

11 Maguing aku man pin o ila man, makanyan ming ipanaral, ai makanyan ing kekong silpantayanan.

12 Dapot nung panaral ya i Cristo a sinubling mebie libutad ding mete, bakit sasabyan da ding mapilan kekayu king alang pangasubli rang mie ding mete?

13 Nung ala la ping pangasubling mie ding mete, antimu naman i Jesu-Cristo e ya sinubling mebie :

14 at nung i Cristo e ya sinubling mebie, alang kabaldugan ing kekong panaral, at ing kekong kasalpantayaan ala mu namang kabaldugan.

15 Bukud pa kaniti meguing saksi kaming malaram tungkul king Dios ; antina ning sinaksi kami tungkul king Dios, a pepasublian neng mebie i Cristo ; at e ne pepasublian mebie, nung makanyan ding mete e la susubling mie.

16 Uling nung ding mete e la susubling mie, i Cristo man e ya sinubling mebie ;

17 at nung i Cristo e ya sinubling mebie, alang kabaldugan ing kekong kasalpantayanan ; atiko pa karing kekong kasalanan.

18 Nung makanyan ding matudtud munaman kang Cristo mengamate la.

19 Nung king kaba mung bie a iti, ing panaligan kang Cristo, itamu ing binang alang ulaga karing tau.

20 Dapot ya ing sangkan king i Cristo sinubli yang mebie libutad ding mete, yang mumunang bunga ra ding metudtud.

21 Antining makanyan pin king pamamilitan na ning tau dinatang ing kamatayan, king pamamilitan na naman ning tau dinatang ing pangasubli rang mie ding mete.

22 Uling nung makananung kang Adan ding sabla mengamate la, makanyan mu naman kang Cristo ding sabla mie la.

23 Dapot balang metung king karelang pamituki : i Cristo ing mumunang bunga ; at kaibat ding kang Cristo, king panaun na ning keang pamanyatang.

24 Kanita datang ing kawakasan, nung ya ibye na na ing kaarian king Dois at keang Ibpa ; pati alasak na na ing pami-panginu at anggang katungkulan ampon kayupayan.

25 Uling katampatan king ya magari ya, angga king abili na la ding keang kasalang lalam ding keang bitis.

26 Ing tauling kasalang ing kamatayan, malabag ya.

27 Uling makasulat :

Ding keganaganang bague pepasuku na la ning Dios dalam ding keang bitis.

Dapot pati sasabyan na : Ding keganaganang bague makasuku la kea, malino a makapasubali ya Itang pepasuku karela dikil kea.

28 At pangasuku ra kea ding keganaganang bague, kanita iting Anak murin sumuku ya naman king pepasuku king keganaganang bague, bang ing Dios maguing ya ngan king keganagana.

29 Nung e mu makanyan, ¿nanung daptan da ding mehinyag tungkul karing mete? Nung ding mete tune a lubus a e la susubling mie, ¿bakit mabibinyag la pa?

30 ¿bakit naman mipapanganib tamu king balang saguli?

31 ¡Aku mamamate ku aldo-aldo! daraptan ku ing pamanutul a iti king uli na nitang kapurian a atiu kekayu, kapatad, a atiu kaku kang Cristo Jesús, a kekatang Guinu.

32 Nung aku, dikil king ugaling tau, mekipate ku karing ganid king Éfeso, nanung pakinabang ku nung ding mete e la susubling mie?

¡Mangan at minum tamu
uling bukas mate tamu!

33 E ko mipamirait : ing mangarawak a pamiabe sisiran na ing mangayap a kaugalian.

34 Miguising kayu king kekong panamdang, uling ya ing matulid, at e ko mikakasala ; uling ating mapilan a alang pamangilala king Dios : sasabyan ku iti barakong akimut king kamarinayan.

35 Dapot ing aliwa sasabyan na : ¿Makananu lang susu-bling mie ding mete? at ¿nanung anyu na ning katawan dang datang?

36 ¡Mangmang! ing keka muring itatanam e mie nung e ya mate pamu :

37 at nung itanam mu iti, e mu tatanam ing katawan a ya ing malyari, nung e ing binutil a lubas, nung wari, t, trigu yaman, o isanuman karing aliwang binutil :

38 dapot ing Dios babye na kea ing katawan, nung makananu nang meyapan, at king balang bini ing keang sariling katawan.

39 E ing anggang laman metung mung laman ; nung e ating metung a laman tau, at ing aliwa laman karing animal, at ing aliwang laman karing ayup, at ing aliwang laman karing asan.

40 Atin namang katawan king banua, at katawan king gabun : dapot aliwa ing ligaya ra ding king banua, at aliwa ya ing king gabun.

41 Aliwa ya ing ligaya na ning aldo, at aliwa ya ing ligaya na ning bulan, at aliwa ya ing ligaya ra ding batuin : uling ing metung a batuin makayaliwa ya king metung a batuin king ligaya.

42 Makanyan mu naman ing pananyubli rang mie ding mete. Mitatanam ya king ating pangasira ; misubli yang mie king alang pangasira ;

43 mitatanam ya king kamuran ; misusubli yang mie king kapurian ; mitatanam ya king kainan, misusubli yang mie king kayupayan ;

44 mitatanam ya king katawan a gabun, misubli yang mie king katawan a espiritu ; ating katawan a gabun, atin namang katawan a espiritu :

45 Makanyan mu naman makasulat : Ing mumunang tau, i Adam, meguing kaladwa yang mabie : dapot ing tauling Adam meguing metung yang espiritung babye bie.

46 Dapot e minuna ing king espiritu, nung e ing king gabun, at kaibat ing king espiritu.

47 Ing minunang tau ibat ya king gabun, king alikabuk ; ing kadwang tau king banua ya.

48 Nung makananu ya ing ibat king alikabuk, makanyan la naman ding king alikabuk ; at nung makananu ya ing king banua, makanyan la naman ding king banua.

49 at nung makananu tayang dela ing larawan na ning ibat king alikabuk, dalan taya naman ing larawan na ning king banua.

50 Sasabyan ku pin iti, kapatad, king ing laman at daya e ra amana ing kaarian na ning Dios, at ing ating kasiran man e ne amana ing alang kasiran.

51 O ini sasalesayan ku kekayu ing metung a misterio : E itangan matudtud tamu, dapot itangan mialiwa tamu,

52 King misan a saguli, king misan a kisap mata, pangatig-tig na ning katataulian a pakakak : uling matigtig ya ing

pakakak, at ding mete subli lang mie a alang kasiran, at itamu mialiwa tamu.

53 Uling katampatan king iting katawan a masisira miblas ya king alang pangsira, at iting katawan a makikamatayan misulud ya king alang kamatayan.

54 At nung iting katawan a masisira misulud ne king alang pangasira at iting katawan a makikamatayan misulud ne king alang kamatayan, kanita malyari na ing amanung makasulat :

¡inakmul ne ning pamagwagui ing kamatayan !

55 ¿ Nuya karin, oh kamatayan, ing kekang uyung?

¿ nuya karin, oh Kutkutan, ing kekang pamgagui?

56 Ing uyung ning kamatayan ing kasalanan, at ing sikanan na ning kasalanan ing kautusan :

57 dapot ¡salamat king Dios king babye na kekatamu ing pamagwagui, king pamamilatan na ning Guinu tamung Jesu-Cristo!

58 King uli na niti, kaluguran kung kapatad, ¡magtibe kayu, e ko balisa, dagdagan yu ing dapat king Guinu, baluan yu king ing kekong dapat e alang kabaldugan king Guinu !

*Ding ambag a saup karing Cristianos a maluka
karin Jerusalem.*

16 TUNGKUL king ambagan a mararapat dikil karing banal, a binye kung utus karing Iglesia ning Galacia, ikayu man daptan yu namang makanyan.

2 Balang mumuna nang aldo ning paruminggu, mikawani yang ditak, bang isimpan na, ing balang metung kekayu, agpang king akayatinan na, king bang keta nung datang ku, e na daptan ing ambagan.

3 At pamanyatang ku, pabal ku la detang kekayung pamayapan king pamamilatan da ding sulat, bang dalan da ing kekong saup Jerusalem ;

4 at nung karampatan ku namang ume, ila ituki ku la.

*Katatagan nang Pablo, miyayaliwang
panabilin, pamagmananu.*

5 Dapot aku ayan da kong pakikitan king panyalan ku Macedonia , uling dumalan ku Macedonia.

6 At malyaring manatili ku kekayu, at akayabe yu kung panaun ning karimlan; bang ituru yu ku king dalanan ku nukuman ume.

7 E ku pin buri ing akit da kayu ngeni king pamanyalan ku uling pagnasan kung tuknang mapilan a aldo kekayu, nung ing Guinu paintulut na iti kanaku.

8 Dapot mabalam ku Éfeseo angga king Pentecostes;

9 uling mibuklat ya kanaku ing metung a pasbul a maragul at masiklanan, at ding kasalang daka^{lla}.

10 At nung datang ya i Timoteo, lawan yu king manuknangan yasang abe yung alang takut; uling daraptan na ing dapat ning Guinu, antimo aku:

11 ninuman e ne payalang kabaldugan; bagkus pang ituru ye king dalanan na king kapayapan, bayang ume kanaku; uling panayan keng kambe no ding kapatad.

12 Dapot dikil king kapatad a i Apolos, pigamuamu kung dakal kea king ume ya sa kekayu kambe no ding kapatad, at king makananumang bague e mebisang ume ngeni; dapot ume ya pangadinan nang panaun.

13 ; Maglame kayu! ; magtibe kayu king kasalpantayanan! ; magbili ko king pangalalaki! ; magpakasikan kayu!

14 ; Daptan yu ing keganaganang bague a kekong daraptan king lugud pamikakapatad!

15 Usukan da kayu, kapatad (akikilala ye pin ing bale nang Estéfanos, at balu yu king ilang mumuna nang bunga ning Acaya, at pesidikil la king kasuyuan karing banal).

16 king pasakup ko sa karing anti kareti, at anti murin king balang metung a sasaup ampon darapat.

17 At matula ku king uli na ning panyatang nang Estéfanos ampon i Fortunato at i Acaico; uling ing kekong meguing kakulangan ila guenapanan da.

18 Uling patulan de ing kakung espiritu ampon ing kekayu: kilalanan yo pin ding anti kareti.

19 Pagmananuan da kayu ding anggang Iglesia king ukuman na ning Asia. I Aquila ampon i Prisca, pagmananuan da kong dakal king Guinu, patina ing Iglesia a atiu bale na.

20 Ding anggag kapatad pagmananuan da kayu. Mipagmananu kayu king metung at metung king banal a una.

21 Ing pamagmananu ku, sinulat ning tune kung gamat, a i Pablo.

22 Nung ninuman a e lugud king Guinung Jesu-Cristo, i misakuil ya sa !* i Maran-atha !

23 i Ing kalam na ning kekatang Guinung Jesu-Cristo mike kekayu !

24 i Ing kakung lugud kang Jesu-Cristo, mike sa kekayungan !

7

—————

ING KADUA NANG SULAT
NING
APOSTOL SAN PABLO
KARING
TAU CORINTIOS.

Kamumulan at pamagmananu.

I I PABLO, a apostol nang Cristong Jesús king kaburyan na ning Dios, at ing kapataḁ a Timoteo, king Iglesia na ning Dios a atiu Corinto, patina karing anggag banal a atiu king mabilug a Akaya :

2 ; Kalam kekayu at kapayapan ning Dios a kekatang Ibpa, ampon ning Guinung Jesu-Cristo !

*Pamasalamat nang Pablo dikil king pamipatula
a pigkalub ning Dios kea.*

3 ; Nuan ya ing Dios at Ibpa ning Guinutang Jesú-Cristo, ing Ibpa ning kapakaluluan ampon Dios ning mabilug a tula ;

4 a iti patulan na kami king sabla ming kalungkutan, bang apatulan mi la ding atiu king kaisanumang kalungkutan, king pamamilitan na ning tula a pepatula na naman kekami ning Dios.

5 Uling nung makananung binang merakal ing kasakitan nang Cristo dikil kekami, makanyan mu naman ing kekaming tula binang darakal king pamamilitan nang Cristo.

6 Dapot magkasakit ke mansa, king kekayu mung ikatula at kaligtasan ; mipatulan ke mansa dikil king kekayu mung ikatula, a ing dapat a iti king pamibabata king kasakitan muring pibabatan mi mu naman.

7 At ing kekaming kapanaligan dikil kekayu matibe; baluan yu na, nung makananu ing makarame kayu king kasakitan, makanyan mu naman makarame kayu king tula.

8 E mi pin buri king ala kong pangabaluan, kapatað, tungkul king kekeng kalungkutan, a milyari kekami king ukuman na ning Asia, a binang tune kebayatnan kami, a maiguit king kekeng kaguiwan, nanupatat, meala kekami ing kapanaligan king kabiayan :

9 king katutuan, ikami atina king lub mi a king kekeng sarili mirinan keng kayatulan king kamatayan ; ban e ke manalig king kekami murin, nung e king Dios a pasubling mie karing mete :

10 a iti kinabus na kami king dakal a panganib king kamatayan, at kakabus na ke pa ; a yang panaligan mi a ya namang mikabus kekami ;

11 ikayu naman sumaup kayu king kekong panalangin a patungkul kekami ; bang king uli ra ding dakal a tau miabye ing pasalamat king uli na ning dapat a mayap a iti, a mipagkalub kekami king kayadwanan da ding malda.

Kasangkalan a sasabyan nang Pablo a kebalam na king keang pamanyalo king Corinto.

12 Uling ing kekeng tula ya iti : Ing patutu na ning kekeng pilubluban a king kabanalan, at king katutuan na ning Dios, e king kabiasnan ning laman, nung e king uli na ning kalam na ning Dios, mipabal kami dikil king yatu, at lalung lalu na kekayu.

13 Uling e ra ko susulatanan aliwang bague a makalual king babasan yu, at kikelalanan yu naman, at aku panaligan ku king kilalanan yu naman angga king kapupusan :

14 Uli na naman ning ikami kilala yu kami naman, dit muman, a ikaming tula yu, antimu naman a ikayu ing kekaming tula, king aldo na ning Guinu tang Jesús.

15 At king kapanaligan a iti telaga ku ing ayan da kayung muna, bakong mirinan kadwang pakinabang ;

16 at dumalan ku kean kekayu a ume Macedonia, at pasibayuan da kong ayan manibat Macedonia, at pasaup ku kekayu a lumakad Judea.

17 Inyang italaga ke pin iti ; ¿ guinamit ku wari king e katibayan a lub ? ¿ ó ding bague a tatalaga kung daptan, tatalaga ku la dikil king laman, bang mike kanaku ing Wa, Wa, at ing Ali, ali ?

18 Dapot antina ning ing Dios tapat ya, ing kekeng amanu kekayu e Wa at Ali.

19 Uling ing Anak ning Dios, a i Jesu-Cristo, a king libutad yu penaral mi ya, ngana wari ; kanaku at kang Silvano ampon kang Timoteo, e Wa at Ali, nung e ing kekeng amnu kea Wa ya.

20 Uling nupaman anti ing pangaku na ning Dios kea atiu ing Wa kareti ; at kea ing Yanasa, dikil king kapurian ning Dios king pamamilatan mi.

21 At ing patutu kekami patina ikayu kang Cristo, at ing minulis lanyu kekami, ya ing Dios ;

22 a iti tetakan na kami, at binye no kekami ding sangla na ning Espiritu karing kekeng pusu.

23 Dapot ing Dios yang ausan kung saksi dikil king kakung kaladwa, a mikabus kekayu a e ku pa mine Corinto.

24 E king atin keng pamipanginu king kekong kasalpan-tayanan, nung e talasaup kami king kekong tula : uling king uli na ning kasalpantayanan mangatibe kayu.

2 DAPOT iti inari ku king kakung sarili, a king e na ku ume pasibayu kekayu a makilungkut.

2 Uling nung aku palungkutan da kayu, ¿ninu pin ing patula kaku, nung e ing palungkutan ku murin ?

3 At sinulat ku tungkul murin king pisasabyan a iti, bang panyatang ku e ku mirinan lungkut karetang dapat kung ikatula, a manalig ku kekong sabla, king ing kakung tula yang tula yu ikongan.

4 Uling busal ning dakal a kalungkutan at lugma na ning pusu, sinulat ku kekayu, king dakal a lua ; e king ikayu bakong lungkut, nung e bang akilala yu ing lugud kung binang maragul kekayu.

5 Dapot nuhg ninuman mekapalungkut ya, e mu akung dili ing pepalungkut na, nung e king ditak (bang e binang mipabayat) kekongan.

6 Makagui na king anti ita ing anti kaniting parusa a peparusa ra ding keraklan kekayu :

7 nanupata bagkus pasang, dapat yeng patawaran at patulan, a magkang iti milugmuk ya king binang kalungkutan.

8 King uli na niti aku pagamuamu ku kekayu king patutan yu ing lugud kea.

9 King uli na naman niti sinulat ku, bang akilala ku ing kaustan kekayu, nung mapamintu kayu king keganagana.

10 Dapot ninuman ing patawaran yung ditak, aku man patawaran ke: at ing pepatawaran ku naman, nung pepatawad kung nanuman, king uli yu pepatawaran ke, king pangatau nang Cristo,

11 king bang i Satanas e mirinan nanumang kaiguitan kekatamu; uling e tamu alang kamalayan king keang kalalangan.

12 Dapot inyang dinatang ku Troas, king pamanaral king evangelio nang Cristo, at kebuklatanan kung metung a pasbul king Guinu,

13 e ku mirinan kapayapan king kakung espiritu, king uli na ning e ke disan i Tito a kakung kapataad: dapot inyang mamuna ku karela, mine ku Macedonia.

14 Dapot salamet king Dios, a iti parati na katang papagwaguan dikil kang Cristo, at king pamamilatan tamu pabalu na ing samyu ning pangakilala king kea murin king sablang karinan!

15 Uling king Dios masamyu na katamung baung Cristo, dikil karing mililigtas, ampon karing mangamate:

16 karing aliwa, samyu tamung kamatayan dikil king kamatayan; at karing aliwa, samyung bie dikil king bie. ¿At ninung tune katampatan dikil karing anti kareting bague?

17 Uling ikami e ke pin anti karing dakal a akikilala yu, a gagawan dang metung a kalakal ing amanu ning Dios; nung e bagkus, anting katapatan, at bagkus, anting king Dios, king arapan na ning Dios, manyabi kami a kang Cristo.

3 ¿PAGMULAN tamu waring pasibayung ipanabilin ing kekatamu muring sarili? ¿o kailangan mi wari, antimo ding mapilan, sulat a pamanabilin a dikil kekayu ó manibatan kekayu?

2 Ing kekaming sulat king kapanabilinan ikayu murin, a makasulat king kekaming puso, akikilala ra, t, ababasa ding anggang tau:

3 antinaning makanyan king makapabalu na kayung metung nang sulat Cristo a penibalan mi, makasulat e king

tinta, nung e king Espiritu ning Dios a mabie, e karing tabla ning batu, nung e karing tabla nang laman ning puso.

4 At ing kapanalanginan a anti kaniti atin kami king Dios king pamamilatan nang Cristo :

5 e king ikami murin makaguiu na kami king kekeng sarili bang isipan mi ing isanu mang bague a ibat kekami murin ; nung e ing kekaming kaguiwan king Dios :

6 kaniti mu naman guewa na keng makaguiu bang manibala king Bayung Pitandanan ; e king letra, nung e king espiritu ; uling ing letra makamate ya, dapot ing espiritu babye yang bie.

7 Dapot ing pamanibala king ikamate, a makasulat karing letra at makatatak karing batu, kapurian, nanupata a king ding anak ning Israel e ra alawe maratun ing lupa nang Moisés, king uli na ning ligaya na ning keang lupa, a ing ligayang iti lilipas :

8 ¿ bakit e ya pa lalung mikaligaya ing darapat king Espiritu ?

9 Uling nung ing manibalang kaparusan mirinan yang ligaya, mirinan yang dakal a ligaya ing manibala king kabanalan.

10 Uling ing guewa na namang maligaya king bague a iti e ne mipaligayan, king uli na ning ligayang mimiguit pa.

11 Uling nung ing lumipas pin mirinan ligaya, laluna pa ing manatiling atiu king kaligayan.

12 Antina ning atin ya ping metung a binang maragul a kapanaligan, gagamitan mi ing amanung binang malino,

13 at e ke darapat anti i Moisés, a iti tekap ne ing metung a talikbung king keang lupa, bang ding anak ning Israel e re itangad ing pauimanman da king kapupusan na nitang lumipas :

14 Dapot ing karelang kaisipan mengasias ; uling angga king aldo ngeni, nung babasan de karela ing Minunang Tipan, ing talikbung murin manatiili yang e mitatas ; a ing talikbung a iti leko neng Cristo.

15 Makanyan man angga king aldo ngeni, kapilan paman a i Moises mabasa ya, ing metung a talikbung makatakap ya karing karelang puso.

16 Dapot kapilan paman a ing ninuman karela mibalik ya king Guinu, milako ya kea ing talikbung.

17 At ing Guinu ya ing Espiritu ; at nung nu ya karin atiu ing Espiritu ning Guinu, atiu karin ing katimawan.

18 Dapot itangang alang talikbung a lupa, a lalawe antimo king metung a salamin ing ligaya ning Guinu, mibayu tamu king pangalarawan murin, manibat king ligaya angga king lalung ligaya, antimong ibat king Espiritu ning Guinu.

I Jesu-Cristo bukud yang pake na ning pamanibala nang Pablo.

4 KING uli na niti, antina ning atiu kekami ing pamani-balang iti, dikil king tinggap ming kapakaluluwan, e ke maiina :

2 nung e bagkus, sikuil mi la ding dapat a makarine a makasalikut, at e ke lalakad king kasutulan, at e mi pamalian ing amanu na ning Dios, nung e bagkus, king pamipabalu king katutuan, panabilin mi karing anggang pilubluban ding tau, king arapan ning Dios.

3 Dapot nung makatalikbung ya pa ing kekeng evangelio, dikil karing miwawaglit makatalikbung ya ;

4 a kareti ing dios ning yatu bilagan na ing kaisipan ding e sasalpantaya, bang karela e na dasnan ning abak ing sala ning evangelio ning ligaya nang Cristo, a iti ya ing larawan na ning Dios.

5 Uling e mi panaral ing kekaming sarili ; nung e i Cristong Jesús, ing Guinu, at ikami alipan yu kami, king uli na ning lugud kang Jesús.

6 Uling ing Dios a sinabing : sunlag ya ing sala busal ning dalumdum, ya ing sinlang karing kekaming pusu, bang dinan na keng sala king pamangilala king ligaya na ning Dios, king lupa nang Jesu-Cristo.

7 Dapot atiu kekami ing pibandian a iti king gabun a lulanan, bang ing marangal nang degulan ning kayupayan maguing king Dios sa, at e kekami.

8 Misusunangid ngan akakit mi ing mibibili kami king lipit, dapot e ke malulugma ; mangarinan kabalisan, dapot e kuku-lang a kapanaligan ;

9 mangaligalig, dapot makanyan man e mipaburean ; miraragsa dapot e malalasak ;

10 numan karin parati mi yang daralan king katawan ing kamatayan nang Jesús, bang ing bie na namang Jesús mipabalu king kekeng katawan.

11 Uling ikami a mabibye, parati keng miayabye king kamatayan king uli nang Jesús, bang ing bie na namang Jesús mipabalu king kekeng laman a makikamatayan.

12 Nanupata ing kamatayan darapat ya kekami, dapot ing kabiayan kekayu.

13 Dapot, antina ning atin muring metung a espiritu ning kasalpantayanan, dikil king makasulat :

Sinalpantaya ku, inya minyabi ku ;

ikami man sasalpantaya kami, at king uli na naman niti manyabi kami ;

14 pangabaluan mi na king ing pepasubling mie king Guinung Jesús, pasublian na kami namang mie king pamamilatan nang Jesús, at iarp na kaming kayabe yu.

15 Uling ing anggang kakung pibabatan king uli yu mu ; bang ing kalam mipagkalub antina ning miragdagan king uli na ning karakayan da ding dakal, darakal ing kapasalamatan, dikil king kaligayan na ning Dios.

Pangamate pangabye at pamanukum.

16 King uli na niti, e ke maiina ; dapot aguiamang ing kekeng pangataung atiu lual mimina ya, makanyan man ing pangataung atiu kilub mibabayu aldo-aldo.

17 Uling ing kekeng mayan a kalungkutan, a e luluat nung e saguli mu, darapat ya kekaming matas at lalu pang matas, metung a alang anggang bayat ning ligaya ;

18 e ke lalawe karing bague a mayayakit, nung e karing bague a e pa mayayakit ; uling ding bague a mayayakit, panapanaun lamu, dapot ding e pa mayayakit, ala lang kapupusan.

5 ULING balu mi king nung ing kekaming bale a gabun, metung yang matbud at masira ya, atin kami king Dios metung a tuknangan, a e guewang gamat, a alang kapupusan karin banua.

2 Inya pin-kabang ati kami kaniti, daralung kami, pagnasan ming binang lusuk piblasan na kami ning kekeng tuknangan a ibat banua :

3 nung king katutuan makapiblas kami king aldo a ita, e ke lubas.

4 Uling ikaming atiu king dampang bale a iti, daralung kami, antina ning kababayatnan kami, e ing pagnasan mi ing malubas, nung e mipiblasan, bang ing atiu kekami a makikamatayan mayakmul ya king bie.

5 At ing dinapat kekami dikil kaniti murin, ya ing Dios, a iti binye na kekami ing sangla ning Espiritu.

6 King uli na niti makapanalig kami murin; at baluan mi king kabang ati kami makayarap king katawan, ala kami king arap ning Guinu.

7 (lalakad ke pin king kasalpantayanan, at e king lawe);

8 makapanalig kami, ngaku, at magnasang bina a dumayu king katawan at marap king Guinu.

9 King uli na niti naman pagpilitan mi king bang, makayarap ke man king katawan o makarayu kea, matanggap ke sana king Guinu:

10 uling ikami nangan malyari keng mipabalu king arapan na ning piukuman nang Cristo; bang king ing balang metung tanggapan nong pasibayu ding bague mengarapat king katawan, dikil king depatan na, mayap man o marawak man.

Ing pamanibala king pamisut.

11 Antina ning makikilala pin ing takut king Guinu a katampatan kea, amuyutan mi la ding tau; dapot mipabalu kami king Dios, at panayan ku king mipabalu kami naman karing kekong pilubluban.

12 E mi pamabilin pasibayu ke kayu ing kekeng sarili, dapot dirinan da korg sangkan a mipuri kayu king uli mi; bang atin kong apakibat karing paipuri king anyu, at e king pusu.

13 Uling ibang ke mansa, e kekami nung e dikil king Dios, malino ke mansa kaisipan, dikil kekayu.

14 Uling ing lugud nang Cristo pipilitan na kami, uling mamatul keng makanyan: King metung ya mu kabud ing mete king uli ra ding sabla; nung makanyan kea mete la ding sabla;

15 at ya mete ya king uli ra ding sabla, bang ding mabibie, e no mabibie king karelang sarili, nung e dikil Kanitang mete king uli ra, at sinubling mebie.

16 Inya pin, ikami manibat na ngeni, e mi ya akikilala ing

ninuman dikil king laman : at aguiamang akilala mi ya i Cristo dikil king laman, dapot ngeni e mine kikilalanan makanyan.

17 Inya nung ninuman atiu kang Cristo, metung yang bayung melalang : ding bague a sadya linipas na la, o reni ding sabla pawa lang mibayu.

18 At ding kegananang bague king Dios, a iti sinut na kami kea murin king pamamalatan nang Cristo, at peniwala na kekami ing pamanibala king pamisut :

19 a yapin, king ing Dios atiu kang Cristo, kea murin sinut na ing yatu, e na tutunggayan karing tau ing karelang kapana-langsangan ; at kekami peniwala na ing amanu ning pamisut.

20 Ikami pin tubud kami king lagiu nang Cristo, antimong nung ing Dios pagamuamu na kekayu king pamamalatan mi : pagamuamu mi kekayu, king lagiui nang Cristo, king sumut kayu king Dios !

21 Uling kanitang e kinilalang kasalanan, guewa na keang kasalanan, king uli tamu, bang itamu malyari tang banal king Dios king uli na.

Pamagpakasakit nang Pablo king keang pamanibala.

6 INYA pin, antina ning darapat keng makaagum kea, ikami man pagamuamu mi kekayu king e yu tatanggapan ing kalam na ning Dios a alang kabaldugan ;

2 (uling sasabyan na :

King panaun a karampatan pekiramdaman da ka,
at king aldo na ning kaligtasan seupan da ka :

jo ini ngeni ing panaun a karampatan ! jo ini ngeni ing aldo na ning kaligtasan !)

3 e babye nanumang sangkan a katatakiran bang e mipalsalanan ing pamanibala ;

4 Nung e bagkus, king kegaganana panabilin mi ing sarili mi anting talapanibala na ning Dios, king dakal a kapibabatan, king kalungkutan, king kakulangan, king lugma,

5 king batbat, karing sukulan, king kaguluan, king dapat, king pamaglame, king pamagkulaciun ;

6 king kalinisan, king beluan, king katibayan a lub, king kamung lub, king Espiritu Santo, king lugud a e pigagawan,

7 king amanung katutuan, king kayupayan na ning Dios ;

king pamamilatan na ning sandata na ning kabanalan, king wanan at kaili,

8 king pamamilatan na ning puri at kealang puri, king pamamilatan na ning marawak a dangalan at mayap a dangalan; antimong mapamiraya, at bagkus mapanyabing tutu;

9 antimong e kakilala, at bagukus tune lang akilala; antimong maguingalu, at o ini mabie kami; antimong mipaparusan, dapot e mete;

10 antimong malungkut, nung e parating matutula; antimong kalulu, dapot pabandian na la ding dakal; antimong ala la nanuman, at bagkus atin la king keganaganang bague.

Mapilit a pamanaral king pangasut.

11 ! Ding kekeng asbuk makabusni la kekayu, jo tau Corinto, ing kekeng pusu, meliwalas ya!

12 Ala kong metung a karinan a maskup king kekeng pusu; king kekong kaniwan karin kayu alang karinan king kaku.

13 Makanyan pin bilang kaablasan na murin (manyabi ku antimong a kakung anak), pasiliwalas kayu naman.

14 E kosa miabe king paud a e makikametung karing e sasalpanataya: jo nanu pin ing pamiabe ra ing kabanalan ila ning dewakan? jo makananu pin ing pamakiagum na ning sala king dalumdum?

15 jat nanung pamakikasundu nang Cristo keng Belial? jo nanu ing dake na ning sasalpantaya king e sasalpantaya?

16 jat pamakikayari na ning templo na ning Dios karing anito? uling itamu templu na katamu ning Dios a mabie: antimo ing sinabi na ning Dios: Manuknangan ku kerala, at lumakad ku karela; at aku ing karelang Dios, at ila ing kakung balayan.

17 King uli na niti

jo mako kayu karela at kalilwa kayu, ngana ning Guinu, at e ko tatagkil king bague a marinat;
at aku tanggapan da kayu,

18 at akung kekong ibpa,

at ikayu ding anak kung lalaki at anak a babai,
ngana ning Guinung mayupaya king sabla!

7 ANTINING atiu pin kekatamu ing pangakung aiti kaniti, kakung kaluguran, magpakalini tasa king anggang karinatan ning laman at king espiritu, gawan tamung tune ing kabanalan king takut king Dios.

I Pablo matutula ya king pamanyatang nang Tito at king mayap a kerarasana ning kong minunang sulat.

2 !Tanggapan yu kami karing kekong puso ! e ke dinapat e katuliran kaninuman ninuman e mi ya peparawak, kaninuman e ke memirait.

3 E ku sasabayan iti bang atulan da kayu ; sinabi ku naking ati kayu karing kekong puso, bang rhiabe mate at miabe mie.

4 ; Maragul ing kakung kapanalingan a manyabi kekayu ; maragul ing kakung kapurian king uli yu ; kitmuan kung saya, ganap ku king tula busal ning kekong anggang kalungkutan !

5 Uling aguiamang datang ke pa Macedonia, ing kekong laman e mirinan kapainawan, nung e king sablang bague atike king kalungkutan ; king lual panipamuk, king kilub takut.

6 Makanyan man, ing pasaya karing mababa lub, ya pin ing Dios, pepasaya na kami king panyatang nang Tito ;

7 (at e mu kabud king panyatang na, nung e naman king uli na ning kasayan a kaniti ya mesaya kekayu), inyang belita na kekami ing kekong nasang milalablab, king kekong tangis, at ing kekong kapagdulapan kanaku ; nanupata lalu ku pang metula.

8 Uling aguiang pepalungkutan da kayu king sulat a ita, e na ku dininan panamdaman, aguiamang penamdaman ku ; akakit ku pin king ing sulat a ita pepalungkutan na kayu, aguiang king makuyad mung panaun :

9 makanyan man ingeni matutula ku ; e king uli ning lungkut kayu, nung e king uli ning lungkut kayu dikil king pamanisi ; uling melungkut kayu dikil king Dios, bang nanuman e ko tanggap kasiran kekami.

10 Uling ing pamanamdaman a makadikil king Dios bubunga ning pamanisi dikil king panagakabus, a kapilan man e sisisi ; dapat ing kapanamdaman king yatu bubunga na ing kamatayan.

11 Uling, o ini, iti murin, ing kekong kelungkut dikil king Dios, ;nuanti ing ganap a kaingatan ing depatan na kekayu! at; nuanti pa ing pamanlualu na kekayu! at ;nuanting kasbu! at ;nuanting takut! at ;nuanting milalablab a nasa! at ; nuanting kalingapan! at ;nuanting pamanablas! King keganagana pepakit kayung malinis king pisasabyan a iti.

12 Inya pin, aguiang sinulat ku kekayu, e king uli na nitang dinapat king marawak, at e mu naman king uli na nitang mibata king dewakan, nung e bang mipabalu kekayu ing kekeng ganap a kaingatan king kekayu.

13 Inya pin metula kami: at king kekeng tula, masasaya ke pa, king uli na ning tula nang Tito; pablasang ing keang espiritu pepasayan ye ikayu na ngan.

14 Uling nung king ditak muman guinamit kung pamagparangalan dikil kea a tungkul kekayu, e ku mipakarine; nung e, nung makananu ming sinabi kekayu ing keganagana king katutuan, makanyan mu namn ing kekeng pamagparangalan dikil kang Tito, meakit a katutuan.

15 At ing keang lugud a taimtim lalu pang ganap dikil kekayu, pati aganaka na ing kapamintuan yu ngan, at nung makanu yeng tinggap a makitakut at galgal.

16 Aku matutula ku pin, king kaniting sabla atin kung lubus a kapanaligan kekayu.

Ing ambagan dikil karing Cristianos a pakakalulu karin Judea.

8 BUKUD kaniti, kapatad, pabalu mi kekayu ing kalam na ning Dios a miabie karing Iglesia king Macedonia;

2 nung makananu king busal na ning metung a margul a pangasubuk king kalungkutan, ing kipnuan na ning keang tula ampon ing keang malalam a kakaluluan linapo dikil king dagdag karing pibandian na ning keang mayubung lub.

3 Aku pin babye kung patutu karela, a agpang king karelang kaguiwan, at maiguit pa king karelang kaguiwan, sinaup la king sarili rang kaburian,

4 Pagamuamu ra kekaming mapilit a mipagkalub sana karela ing kapaintulutan a miabe la king pamanibala king pamanyup karing banal.

5 At iti depatan da, e dikil king pamanalig mi; nung e binye ra pamu ing sarili ra munang muna king Guinu, layun kekami, king kaburian na ning Dios.

6 Nanupata pigamuamu mi kang Tito, antining ya minuna yang migmula, makanyan murin yarian na kekayu king kalam namang iti.

7 Yarin pin king mikatmuan kayu king keganagana, king kasalpantayanan, king kalam king amanu, king kabyasnan king pamangilala, at king sablang kasipagan, ampon king kekong lugud kekami, lawan yu king mikatmuan kayu naman king kalam a iti.

8 E ku manyabing anting mumutus, nung e king uli na ning kasipagan ding aliwa, at bang asubukan ing katunayan na ning kekong lugud.

9 Uling akikilala yu ing kalam na ning kekatang Guinung Jesu-Cristo, a, king bista, t, mabandi ya, king uli yu mekalulu ya, bang ikayu, king pamamilatan na ning keang kakaluluan, mibandi kayu.

10 At kaniti babye ku ing kakung pamibalak; pablasang iti makabague kekayu, a migmula kong minuna bayu ding tau Macedonia, e mu king pamanyapat, nung e king uli ning mebisa kong dinapat king banuang milabas.

11 Ngeni pin yarian yu nang daptan naman iti; antina ning mirinan yang malagawang pangabisa, makanyan mu naman mikaatin king pamanari king kekong kaguiwan.

12 Uling nung ating malaguang kaisipan ing kalam matatanggap agpang king atiu kea ning ninuman, e agpang king e atiu kea.

13 Uling e ku sasabyan iti, king bang ding aliwa mirinan lang mayan, at ikayu metung a mabayat a daralan;

14 nung e king pamipante; ing kekong pangaating labis a labis maguing saup king panaun ngeni dikil king karelang kakulangan, bang king aliwang panaun ing karelang pangaating labis a labis maguing kasaupan dikil king kekong kakulangan; nanupata, t, maguing pamipantepante:

15 dikil king makasulat: Ing tinipun dakal ala ya nung e mu ketang kailangan na; at ing ditak, e ya mikakulang.

16 Dapot ;salamat king Dios a bibili na ing ganap nang kaingatan kekayu king pusu nang Tito!

17 King katutuan pin tinggap na ing kekeng pagamuamu; dapot pablasang tutu yang malingap, king sarili nang kaburian inayan na kayu.

18 At tinubud mi yang abe na ing kapatad a ing

kapurian na king evangelio mibantug karing anggang Iglesia:

19 at e mu kabud iti, nung e inalal de ding Iglesia antinong kayabe king pamaglakad, a makatungkul king kalam a iti, a mipanibala kekami dikil king kapurian na ning Guinu, at dikil king pamipabalu ning kekeng kamalagawanan:

20 at penginlagan iti, ninuman alang makapalsala kekami tungkul kaniting pibandian a mipanibala kekami:

21 uling gagamit keng kapiadyan tungkul king makapuri, e mu king arap na ning Guinu, nung e pa naman king arapan da ding tau.

22 At tinubud mi yang abe ra ing kekeng kapatad, a iti madalas mi yang asubukan king dakal a bague, masipag ya; dapot ngeni lalu ya pang masipag king uli na ning kapanaligan nang maragul kekayu

23 Nung atin ninumang siasat tungkul kang Tito, ya ing kayabe ku ampon kasaup king kapagalan dikil kekayu; o nung ating ninumang siasat tungkul karing kapatad, ila tubud da la ding Iglesia, at kapurian nong Cristo.

24 Pakit yu pin karela king arapan ding Iglesia ing kaustan na ning kekong lugud, at ning kekeng kepuri dikil kekayu.

9 ULING tungkul king kapanibalan dikil king kasaupan karing banal, labis na, isulat ku pa kekayu:

2 akikilala ku pin ing kekong kamalagawanan, a kaniti kakung pagmarangal tungkul kekayu dikil karetang king Macedonia, king ing Acaya keta pang banuang metung makasadya ne; at ing kekong kalingapan inaguiag na la ding keraklan karela.

3 Makanyan man, tinubud ko ding kapatad, bang ing kekeng pamagmarangal tungkul kekayu e sa mayalang kabaldugan king bague a iti; bang, dikil king sinabi ku, makasadya kayu:

4 a magkang nung tuki la kanaku ding mapilan karing tau Macedonia, at dasan da kong e makasadya, (bang e mi asabing ikayu) dumine kami king kapanaligan ming iti.

5 Inisip ku king katampatan, ipagamuamu karing kapatad king muna nong ume kekayu, at isadya ra neng tambing ing kekong pagkalub a saup a makapangaku na; bang makasadya, antinong pagkalub, at e anting bague a kaimutan.

6 Makanyan man sasabyan ku iti: Ing tatanam makikarimutan, malut ya namang makikarimutan; at ing tatanam binang dakal, malut ya namang binang dakal.

7 Daptan na ning balang metung dikil king atiung tatalaga na king keang puso; a e mabayat king lub na, o kaya king uli na ning kapagimbutan; uling ing Dios ka luguran ne ing masayang babye.

8 At arapat na ning Dios a king ing anggang kalam miabye labislabis kekayu; king bang, ikayung atin a parati king anggang kaguiwan king keganagana, mikaatin kong dakal dikil king sablang dapat a mayap;

9 agpang king atiung makasulat:

Kinalat na, binye na karing kalulu;

ing keang kabanalan manatili mangga king mangga.

10 At ing babye bini king mananaman, ampon tinape dikil king pamangan na, ibye na ampon paragdagan ing kekong bini bang itanam, at dagdagan no ding bunga na ning kekong kabanalan;

11 a ikayu mabandi kayu king keganagana, king anggang mayubung lub: a iti mamunga ya king pamamilitan na ning kekong pamipasalamat king Dios.

12 Uling ing pamanibala king kasuyuan a iti a daraptan yu, e mu ing kakatmuan na ing maguing kakulangan karing banal, nung e labis-labis ya karing bunga, king pamamilitan na ning dakal a kapasalamatan king Dios;

13 kabang, king kekong pangasubuk, a merapat king pamanibalang saup a iti, ila pupurian de ing Dios, king uli na ning kapamintuan a kikilalanan yu king evangelio nang Cristo; ampon king uli ning mayubu yung lub king ambag a daraptan yu karela, ampon karing sabla:

14 kabang ila murin naman, king pamanalangin a makatungkul kekayu, atin lang malablab a lugud kekayu, king uli na ning ganap at labis-labis a kalam na ning Dios kekayu.

15 | Salamat king Dios king uli na ning keang kalam a e pasabi!

*I Pablo panlualu na ing keang kayupayan king
keang panga Apostol.*

10 AT aku i Pablo pagamuamu ku kekayu, alang-alang king kamung lub ampon yumu nang Cristo, aku nung

makarap ku kekayu mamu ku lub, dapot nung ala ku king arap yu, mapangangas ku kekayu ;

2 wa, aku pagamuamu ku kekayu bang, nung makarap ku, e kusa pakit kapangangasan a ating katiwalan a inari kung ipangangas laban karing mapilan a mimisip kekami a ikami anti ke waring lalakad dikil king laman.

3 Aguiang lalakad ke pin king laman, e ke makipamuk a dikil king laman,

4 (uling ding sandata ning kekeng pangasundalus e la king laman, dapot king pauli ning Dios makiupaya lang makalagpak karing kuta,)

5 At yang lalasak king pamangatuliran, a palalu ampon ing anggang bague a katasan a salang king pamangilala king Dios at mibibiling bihag king anggang kaisipan king kapamintuan kang Cristo ;

6 at makasadya lang marusa king anggang kapanalang-sangan, nung metupad na ing kekang kapamintuan.

7 Lalawan yu la ding bague-bague dikil mu king anyu. Ninuman ing ating kapanaligan king keang sarili, king ya kang Cristo ya, piunusan na sang pasibayu king keang sarili iti : a nung makananu yang kang Cristo, ikami man makanyan kami naman.

8 Aguiang magmaragul ku ping ditak tungkul king kekeng kayupayan (a binye na kekami ning Guinu bang patibayan da kayu, at e bang iragsa na kayu), e ku ikarine.

9 Dapot ituknang ku, bang e ku lunto anting bisang patakut kekayu karing kakung sulat.

10 Uling sasabyan na : Ding keang sulat mabayat la at mabagsik ; dapot ing anyu na king katawan maina ya, at ing keang amanu alang kabaldugan.

11 Isipan na iti ning anti ita, a nung makananu kami king pamangamanu king pamamilatan da ding sulat, nung e ke makarap, makanyan kami naman king dapat, nung makarap kami.

12 Uling e ke mangangas makibilang o makibas karing mapilan karetang pupuri king sarili ra : dapot ila, nung mipapanyukad la, at mitutularan la, kulang la king mayap a kaisipan.

13 Makanyan man ikami e ke papuri ketang makalual king kekeng sukad, nung e bagkus, dikil karing sukad ning dulun a pirake na ning Dios kekami, sukad a miraras pa angga na kekayu.

14 Uling e ke lalgpus milalu ; antimong e miraras angga kekayu ; uling angga man kekayu miras kami king aral king evangelio nang Cristo.

15 e ke papuri ketang makalual karing kekeng sukad, a makialam kami karing daraptan da ding aliwa ; dapot antina ning atin keng kapanaligan, a bang daragul ing kekong kasal-pantayanan, king pamamilatan yu la lu la pasang mirusug dakal ding kekeng dulun ;

16 bang ipanaral ing evangelio karing labuad a nangan yu pa karin, at e ke papuri, king dulun na ning aliwa, karing bague a makasadya na.

17 | Dapot ing papuri, muri ya sa king Guinu !

18 Uling e mipamayapan ing pupuri king keang sarili, nung e itang pupurian na ning Guinu.

Ding e tutung apostol.

11 | MANANU nasanang apibata yu kung ditak king kakung kamangmangan ! at king katutuan pibatan yu ku.

2 Uling aku pangalalu ra kayu, king pamangalalu dikil king Dios, uling kesal da kayu king metung mung asawaang ayarap da kayu kang Cristo, antimong dalagang malinis.

3 Dapot tatakut ku, magkang, nung makananu ing ubingan pirait ne i Eva king keang kalalangan, makanyan mu naman ing kekong kaisipan, masira, ampon kalilua king kalinisan kang Cristo.

4 Uling nung itang datang, panaral ne ing aliwang Jesús, a ikami e mi ya panaral, o nung tatanggap kayung aliwang Espiritu, a iti e ye tinggap, o aliwang evangelio, a e yu tinggap, mayap nung pibabatan ye ing anti kaniti.

5 Pibatan yu ku pin ; uling babalakan kung e ku tauli king makanu man karing lalupang mangarangal a apostol.

6 Dapot aguiang magaspang ku king pamanyabi, makanyan man, king kabiasnan, ali ku nung e bagkus, king sablang bili pigsulit mi iti kekayu king kegananang bague.

7 | Mikasala ku wari, migpakumbaba ku king sarili ku, bang ikayu mipuri kayu, antina ning peneral keng alang bayad kekayu ing evangelio ning Dios ?

8 Kaku lang simsamanan ding aliwang Iglesia, layun kinanua kung upa karela, bang sumuyu ku kekayu.

9 At inyang ati ku king arapan yu, at kukulang kung

pagkabye, e ku mekapangabayat kaninuman ; uling ing kakulangan ku, kitmuan da ding kapataḍ a menibatana Macedonia ; at king keganagana meningat kung e sana makabayat kekayu, at mingat ku manibat na ngeni

10 Antina ning atiu kanaku ing katutuan nang Cristo, ninuman e na alako kanaku ing kapurian a iti, karing anggung labuad ning Acaya.

11 ¿Nanung kasangkanan ? ¿uling e rako kaluguran ? ¡Mayap balu na iti ning Dios !

12 Dapot ing daraptan ku, ya namang daptan ku, bang akutud ku ing kasangkanan karing magnasang kasangkanan ; bang keta pasipuri la, mayakit la sang antimo itamu.

13 Uling ding anti kareti e la tune apostol, mampirait lang taladapat, a maganyung apostol nang Cristo.

14 At e pagmulalan ; uling i Satanás murin maganiu yang ángel na ning sala.

15 E maragul a bague pin, king ding keang talapanibala maganiu lang antimong talapanibala king kabanalan ; ¡a ing keang ayan makaagpang ya karing keang dapat !

Kasakitan nang Pablo dikil king evangelio.

16 Sasabyan kung pasibayu : Ninuman sa e na ku yapus anting mangmang ; dapot nung iti daraptan yung makanyan tanggapan yu ku, makanyan man, antimong metung a mangmang, bang muri ku pang ditak.

17 Ing sasabyan ku, e dikil king Guinu sasabyan ku, nung e antimong kamangmangan, kapiti muring kapanaligan kung pamamuri.

18 Antina ning dakal la ding pupuri dikil king laman, aku man pupuri ku.

19 Uling buri yong binang pibabatan ding mangmang, pablasang mangabiya kayu.

20 Uling pibabatan yu nung ting ninumang manalipan kekayu, nung lalakikan da kayu, nung bibihagan da kayu, nung ya magpalalu ya, nung susugatan da kayu lupa.

21 Manyabi ku king kakung kapintasan, antina ku mong maina. Dapot king kaisanumang bague king nung ninuman mapangangas ya (manyabi kung kamangmangan), akuman mapangangas ku.

22 ¿Ila hebreos la? Akuman ¿Israelitas la? Akuman ¿Palipinong Abraham? Akuman.

23 ¿Talapanibala nong Cristo? (Manyabi ku antimong mebating a isip) Lalu ku pa: king dapat ganap ku pa, karing sukulan lalu pang parati, karing batbat labis king bilang, king kamatayan maralas.

24 Karing Judios, makatalima ku tinanggap apat apulung batbat, kulang metung;

25 Mekatatlu ku mebatbat karing pamaluka, misan da ku pemukul batu, mekatatlu ku metiab, patingapun at kabukas dinalan kung kakawe kalautan na ning dayatmalat:

26 King pamaglakahad, maralas; king panganib karing ilug, king panganib karing tulisan, king panganib karing kabalen, king panganib karing gentiles, king panganib king Ciudad, king panganib king ilang, king panganib king dayat malat, king panganib busal ding e tune kapatad:

27 king pagal ampon king binang masakit a dapat, king pamaglame maralas, king danup at kau, king pamagkulaciun maralas, king dimla ampon kalubasan.

28 E na saglawayan ding aliwang bague, ating kaku pasakit king aldo-aldo, ing kalingapan ku karing anggang Iglesia.

29 ¿Ninung maina, a aku e ku mosa mainang anti ya? ¿Ninung mitatakid dikil karing aliwa, a aku e ku mosa milablab a mikasbu?

30 ¿Nung katampatan ing aku magmaragul ku karing bague a katampatan king kakung kainan!

31 ¿Ing Dios at Ibpa ning Guinung Jesús, a iti kapilan paman nuan ya, balu na king e ku maglaram!

32 Karing Damasco, ing Gobernador a sakup ning ari Aretas, babantayan de ing Ciudad ding tau Damasco, bang dakpan da ku.

33 Dapot king metung a awang, king metung a buslu, migpatagusus ku king pader, at makanyan kung mitakas karing gamat da.

Ing apanaguimpan karing banua at ing uyunng king laman.

12 KARAMPATAN pagmarangal ku, aguiang king katutuan e makabague kanaku: datang ku king taguimpan ampon king pamipasiag king Guinu.

2 Aku akikilala ke ing metung a tau kang Cristo, a iti atin

neng labing apat a banua (6 king katawan man, e ku balu, 6 lual ning katawan, e ku balu ; ing Dios balu na) Mesamsam ya angga karing banuang katlu.

3 At akikilala ke ing taung iti, (king katawan man, 6 lual ning katawan, e ku balu ; ing Dios balu na)

4 mesamsam ya king Paraiso, at dimdam na ing amanung e asabi, a e na dapat sabyan ning metung a tau.

5 Tungkul king anti iti magmaragul ku, dapat tungkul king kakung sarili ; e ku magmaragul, nung e king kakung kainan.

6 Uling aguiamang burian ku ing magmarangal, e ku maguing mangmang, uling sabyan ku ing katutuan : dapat mengawat ku, bang ninuman e misip kanaku king matas ku king akakit na kanaku, 6 daramdaman na tangkul kanaku.

7 At bang aku e ku magpalalung bina, king uli na ning degulan na ning mipabalu, miabye ya kanaku ing metung a suksuk king kakung laman, metung neng tubud Satanás, a tampaling kanaku, baping aku e ku magpalalung bina.

8 Dikil kaniti makatatlu kung pigamuamu king Guinu, bang kawani ya kanaku.

9 At ya sinabi na kaku : ; Ing kakung kalam labis-labis na keka ; uling ing kayupayan ku migaganap ya king kekang kainan ! Inya pin aku bina kung matula a magmarangal king kakung kainan, ban ing upaya nang Cristo manuknangan kaku.

10 King uli na niti manakit kung tula king kainan, king pamanlupig, king kapagnasan, king kaliligalig, king kalungkutan, a pibabatan ku king uli nang Cristo ; uling pati maina ku, masikan ku pin.

Kulang nang kapagnasan Pablo king pakinabang.

11 ; Milyari kung metung a mangmang ! ikayu pinilit yu ku ; uli ping dapat ku sang mipuri kekayu : uling king makananu paman e ku makatauli karing lala pang mangarangal a apostol ; aguiang ala kung kabaldugan.

12 King katutuan ing tanda ning kakung pangaapostol merapat la libutad yu, king anggang kapibabatan, king pamamalatan na ning tanda ampon ning makapagmulala at dapat a mayupaya.

13 Uling 2 nanu ing ketauli yu karing aliwang Iglesia, nung e mu ing aku murin e ku mekapangabayat kekayu ? ; Patawaran yu ku king kapintasan a iti !

14 O ini, iti ing katlung ukdu a makasadya kung ayan da kayu; at e ku makapangabayat kekayu: uling e ku panintunan ing kekayu, nung e ikayu; uling e dapat karing anak ing tumipun pibandian dikil karing pengari, nung e ding peangari dikil karing anak.

15 At aku matula kung binang gumugul at paigugul ku king uli ra ding kaladwa yu; nung aku luluguran da kayung dakal luluguran da kung ditak?

16 ;Dapot aguiang makanyan man! Aku murin, sasabyan da e ku makapangabayat kekayu; at pablasang sutil ku, ikua ra ko king lalang.

17 ;Pirait da ko wari king uli ra ding mapilan karetang tinubud kekayu?

18 Pigamuamu ku kang Tito a king ayan na ko sa, at tinubud keng abe na ing kapatad. ;Pirait na ko waring Tito? ;E ke linakad king metung mung espiritu? ;e ke linakad karing metung muring piralpakan?

*Tauling pamipaganaka karing tau Corinto.—
Pamagmananu.*

19 ;Isipan yu a king kabang panaun a iti manyangkan kami kekayu? ;King arapan na ning Dios manyabi kami king kang Cristo! dapat daraptan mi ing keganagana, kakung kaluguran, dikil king kekong ikatibe.

20 Uling tatakut ku, magkang malyari king makananu mang bague king panyatang ku, dasan da kayu ketang e ku buri, at aku man dasnan yu ku ketang e yu buri; e sana malyari king makananu man, ing pamituatua, kapangalaluan, kamua, pamikampikampi, pamanyirang puri, sabi-sabi, kapalaluan, kaguluan:

21 at e sana malyari a nung ume kung pasibayu, ing kakung Dios daptan nang magpakumbaba ku arapan yu, at kiakan ku la ding keraklan a mikasalang minuna, at e la sinisi king karinatan ampon pamakipangatawan king e asawa at kaibugan a depatan da.

13 KATLU nang ulit iti a mine ku kekayu: king pamipatutu ding adwang saksi, o ding atlu mipatutuan ing anggang amanu.

2 Sinabi ku nang minuna, at sasabyan ku namang pasibayu

a mumuna kekayu, antimo inyang makarap ku ketang kadwang ulit, makanyan ngeni, a makarayu ku, sasabyan ku karing mikasalang minunna, ampon karing aliwa, a nung ume kung pasibayu, e na ku mamatawad ;

3 antina ning manintun kong metung a kaustan king i Cristo manyabi ya kanaku, a iti e maina dikil kekayu, nung e bagkus mayupaya ya king kekayu :

4 aguiang mipaku ya pin king uli na ning kainan, makan-yan man mabie ya ngeni king uli na ning upaya na ning Dios ; at aguiang ikami man pin, maina kami kea, makanyan man, king makadikil kekayu, mie tamung kagum na, king uli na ning kayupayan na ning Dios.

5 ; Siasatan yu ing kekong sarili, at lawan yu nung atikayu king kasalpanatayanan ! ; subukan yu ing kekong sarili ! ; E yu wari balu ing makatungkul kekayu murin, king i Jesu-Cristo a tiu kekayu, bukud mu nung misakuil kayu ?

6 Dapot aku panaligan ku king akilala yu king ikami e ke misakuil.

7 At pagamuamu mi king Dios king e ko sa darapat nanu-mang marawak : e king ikami mayakit keng masubuk, nung e bang ikayu daptan yu ing katampatan, aguiamang ikami antina keng misakuil .

8 uling ala keng akarapat salang king katutuan, nung e king makausig king katutuan.

9 Uling matutula kami nung mangaina kami, at ikayu mangasikan kayu : at iti naman yang pagamuamu mi king Dios, a yapin, ing kekong pangasakdal.

10 Inya pin, susulat ku ing bague-bague a iti, anggang ala ku king arap yu, bang nung miarap ku, e ku gagamit kaban-gisan dikil king kayupayan a binye na kanaku ning Guinu, dikil king pamagtibe at e dikil king pamanlasak.

11 King kawakasan, kapatad, ; Ing Dios ingatan na kayu ; magpakasakdal kayu ; magsaya kayu ; mikametung kong pamisip ; mie kayu king kapayapan ; at ing Dios ning lugud ampon kapayapan makasaut ya kekayu !

12 Mipagmananu kayu ing metung at metung king banal a uma.

13 Ding anggang banal pagmananuan da kayu.

14 | Ing kalam ning Guinung Jesu-Cristo, ampon ing lugud
ning Dios, at ing pamakiagum na ning Espiritu Santo manatili
sa kekayu nangan ! | Yanasa !

ING SULAT

NING

APOSTOL SAN PABLO

KABING

TAU GALACIA.

1 I PABLO, a apostol (e menibatan karing tau, at e king pamamilatan na ning ninumang tau, nung e king pamamilatan nang Jesu-Cristo ampon ning Dios Ibpa, a ya ing pepasubling mebie kea karing mete),

2 at ding anggang kapataḍ a kayabe ku, karing Iglesia na ning Galacia :

3 miabye kekayu ing kalam at kapayapan a ibat king Dios Ibpa, at king kekatang Guinung Jesu-Cristo ;

4 binye na ing keang sarili king uli na ning kekatang kasalanan, bang ikabus na katamu king panaun a marawak a kasalukuyan agpang king kaburian na ning kekatang Dios at Ibpa :

5 a kea manatili ing ligaya mangga king mangga | Yanasa !

Kealan dang kapibabatan ding tau Galacia. Patibayan nang Pablo ing kayupayan na ning Dios king keang pangaapostol at king keang aral.

6 Aku mipapamulala ku king binang malagawa ing paman-galilua yu king minaus kekayu king kalam nang Cristo, bang tuki king aliwang evangelio :

7 a iti e ya aliwang evangelio, nung e ating mapilan a lilingasngas kekayu, at buri re sang gawan marawak ing evangelu nang Cristo.

8 Dapot aguiang ikami murin, o ing metung a ángel a ibat banwa, panaral na kekayu ing evangeliong makayaliwa king panaral mi kekayu, ¡isakuil ya!

9 Dikil king sinabi mi na, ya namang sublian kung pasibayung sabyan: ¡Nung ninuman ipanaral na kekayu ing metung a evangeliong makayaliwa king kekong tinggap, ¡isakuil ya!

10 Uling ¿manamuyut ku pin ngeni karing tau ó king Dios? ó kaya, ¿pagkapilitan kung aluguran da ding tau? ¡Nung pagkapilitan ku sang aluguran da ku ding tau, e ukusa alipan nang Cristo!

11 Uling pabalu ku kekayu, kapatad, tungkul king evangeliong penaral ku a e dikil king tau.

12 Uling e ke tinggap iti king kaninupamang tau, at e re tiru mu naman kanaku; nung e tinggap ke iti king pamipabalu nang Jesu-Cristo.

13 Uling dimdam yung sinabi ra tungkul king kabyayan ku, king aliwang panaun, king Judaismo, nung makananu keng liligaligan alang patugut ing Iglesia na ning Dios at pakisiran:

14 at mumuna ku king pamanyalpantaya ra ding Judio a maiguit pa karing maldang kakametung ku king tua king kakung dai, lalu ku pang maingat king likaslikas a sabi ding mangatwa ku.

15 Dapot inyang mayapan na ning Dios (a iti kelilua na kung dikil kea ibat pa king atian nang indu ku, at inaus na ku king keang kalam),

16 a mipabalu ya ing keang Anak kanaku bang ipanaral ke sa karing gentiles, ibat na pin kanita e ku minyawad usuk king laman ampon daya;

17 at e ku minukiat Jerusalem, a makikit karing apostoles nang minuna kanaku; nung e mine ku Arabia; at mibalik kung pasibayu Damasco.

18 Kanita, pangalabas ning atlung banwa, minukiat ku Jerusalem bang akilala ke i Cefas at menuknangan kung labinglimang aldo kayabe na.

19 Dapot ala kung ikit ninuman karing apostoles, nung e mu i Santiago, ing kapatad ning Guinu.

20 At tungkul king susulat ku, ¡oini, king arapan na ning Dios, king e ku maglaram!

21 Kaibat na niti mine ku king labuad ning Siria at Cilicia :

22 at e ra ku pa akikilala ding king Iglesia ning Judea a pawang kang Cristo ;

23 ing karela mu ping daramdaman a pisasabyan da : Itang liligalig ketang minuna kekatamu, ngeni panaral na ing kasalpantayanan a king misan a panaun pakisiran na !

24 At pupuri la king Dios kanaku.

2 KANITA, kaibat ning labingapat a banwa minukiat kung pepasibayu Jerusalem, abe ke i Bernabé, layun tiki ku ya naman i Tito.

2 Minukiat ku dikil king pangapabalu ; at selese ku king arapan da itang evangeliung panaral ku karing gentiles ; dapot bukud king arapan da ding marangal magkang king maka-numang paralan mulai ku o mulai kung alang kabaldugan.

3 Dapot aguiang i Tito man, a kayabe ku, aguiang griego ya pa, e mepilit a matuli ya :

4 at ita, dikil karing e tune kapatad, a linub king liim, a deti pasihub lang liim, bang atiktikan da ing katimawan a kakamtan mi kang Cristo Jesús, bang abili ra ke king pangaalipan :

5 a karela e mi tilutan a asaul da kami, king metung mumang oras ; bang ing katutuan na ning evangeliu manatili ya kekayu.

6 Dapot karing ating ditak a dangalan (maguing nanu la man ala lang nanuman kanaku ; ing Dios e na tatanggapan ing anyu* na ning ninuman) ngaku, a king detang ating ditak a dangalan e ra ku pepabaluan nanuman.

7 Nung e bagkus, pamanakit da king mipaniwala ya kanaku ing evangeliu ning e pangatuli, anti murin kang Pedro ing evangeliu ning pangatuli ;

8 (uling ing dinapat kang Pedro king pamagapostol na king pangatuli, depatan na naman kanaku dikil karing gentiles :)

9 inyang ila atalastas da pin ing kalam a miabie kanaku, i Santiago ilang Cefas at i Juan, a megawang pekaasias, binye re kanaku ampon kang Bernabé ing gamat a wanan ning pamiabe, bang ume ke karing gentiles, at ila king pangatuli :

10 bukud mung pagnasan da king gagnakan mi la sa ding

* Pangatan.

pakakalulu ; ing bague muring iti aku man pigpilitan kung depatan.

11 Dapot inyang dinatang ya i Cefas karin Antioquia, sinalangsang ku kea king arapan, uling dapat parusan.

12 uling bayu la dinatang ding mapilan a ibat kang Santiago, makipangan ya karing gentiles: dapot inyang dinatang na la, meko ya, at kinawani ya karela, king takut na karing atina king pangatuli.

13 At ding aliwang Judios patina ya e la paulata ; nanupata i Bernabé milisia ya king dalan patina ding aliwa, king pamaglim da.

14 Dapot inyang akit ku king e la lalakad matulid agpang king katutuan na ning evangelio, sinabi ku kang Cefas, king arapan da ding sabla: Nung ika, Judiu ka, mabiebie kang antimo ding gentiles at e anti ding Judios, ¿bakit pagpilitan mong mag Judius ding gentiles?

15 Ikami, antining Judius ke king pangatau, at e makasalan karing gentiles,

16 dapot king bistat ing tau akikilala na king matatanggap yang banal, e king dapat ning kautusan, nung e king pamamilatan na ning kasalpantayanan kang Jesu-Cristo, ikami murin meniwala ke kang Cristo Jesús, bang matanggap keng banal king kasalpantayanan kang Cristo, at e king dapat ning kautusan: uling king dapat ning kautusan e ya matanggap banal ing sanumang laman.

17 Dapot wapin, kabang pagpilitan tamu ing matanggap banal kang Cristo, itamurin naman meakit tang makasalanan, ¿I Cristo wari yang talapanibala king kasalanan? ¡Aliwa ya!

18 Nung aku pin pasibayuan keng italakad ing lesakan ku na, aku murin maniwala kung mapanalangsang ku.

19 Uling king pamamilatan na ning kautusan, aku mete ku king kautusan, bang mie ku king Dios.

20 Mipaku kung abe nang Cristo ; makanyan man mabie ku ; dapot aliwa na aku, nung e i Cristo makabie ya kanaku : at ing bie a ita a ngeni mabie ku king laman mabibye ku king kasalpantayanan king Anak ning Dios, a iti luguran na ku, at binye na ing sarili na king uli ku !

21 E ku gagawan alang kabaldugan ing kalam ning Dios : uling nung king pamamilatan na ning kautusan ya ing

kabanalan nung makanyan i Cristo mete yang alang kabaldugan.

Ing kautusan ala yang kayupayan mangabus, dapot yang mamatad kang Cristo at king kasalpantayanan.

3 | OH tau Galacia a mangmang! ;ninung mekaguna kekayu a karing mata yu i Jesu-Cristo á pepalague rang masala antimong pinaku ya?

2 Iti yang bukud a buri ku sang abalu kekayu: ;Tinggap ye ing Espiritu king dapat ning kautusan ó king panabilin na ning kasalpantayanan?

3 ;Bina na kong mangmang? ;kaibat yung migmula king Espiritu, ngeni magpakatune ko king laman?

4 ;Mibata kong dakal a bague king alang kabaldugan; nung king katutuan alang kabaldugan?

5 Ing babye na pin kekayu ning Espiritu, at darapat yang mala kekayu, ;daraptan na iti king dapat ning kautusan ó king pamanabilin na ning kasalpantayanan?

6 Antimo i Abraham sinalpantaya ya king Dios, at iti mibilang nang kabanalan.

7 Balu yu pin a king ding king kasalpantayanan, deti anak nong Abraham.

8 At ing kasulatan antining mekilala king ing Dios tatan-gapan nong banal ding gentiles king kasalpantayanan, penaral na neng minuna ing evangeliu kang Abraham, ngana: Keka mipanuanan la ding anggang dai.

9 Inya ding king kasalpantayanan mipanuanan lang kayabe na ning talasalpantayang Abraham.

10 Uling ding anggang king dapat ning kautusan, atilu king lalam ning sumpa; uling makasulat: ;Makasumpa la detang anggang e manatili king anggang makasulat king libru ning kautusan, a daptan da iti!

11 Dapot ing dapat a king kautusan ninuman e matanggap banal king arapan na ning Dios, malino; uling makasulat: Ing banal mie ya king uli na ning kasalpantayanan:

12 at ing kautusan e ya king kasalpantayanan, nung e sasabyan na: ;Ing dapat kareting bague, mie ya king uli ra!

13 I Cristo makanyan man inatbus na katamu king sumpa

ning kautusan, a meguing sumpa kekatamu ; (uling makasulat pin : ; Misusumpa la ding anggang misasabit king dutung!)

14 bang karing dai datang ing pangapanuanan nang Abraham, kang Jesu-Cristo ; bang kanita tanggapan tamu ing pangaku ning Espiritu king pamamilatan na ning kasalpantayanan.

15 Kapatað manyabi ku dikil king ugali ding tau : Aguiamang metung mung panagaku ning metung a tau, makanyan man uli ning mipatutuan, ninuman karing mitipanan, e ne apayalan kabaldugan, at e ne aragdaganan.

16 Kang Abraham pin miabye ing pangaku, at king keang bini. E na sasabyan ning Dios : Karing bini ; antimong manyabi ya karing dakal nung e manyabi ya king metung mu : King kekang bini ; a iti ya i Cristo.

17 Iti pin ya ing sasabyan ku : King ing metung a pangaku' mipatutuan nang minuna king Dios, ing kautusan, a dinatang pangalabas ning apat a dalan atlung pulung banua, e ne apayalan kabaldugan, nanupata baneng gawan alang ulaga ing pangaku.

18 Uling nung ing mana king kautusan ya, e ne king pangaku : dapot ing Dios pigkalub na kang Abraham king pamamilatan na ning pangaku.

19 ¿ Nanu ping meguing kabaldugan na ning kautusan ? Meguing karagdagan uli na ning kapanalangsangan kabang e daratang ing Bini, a king kaniti mepalyari ing pangaku ; at miutus king pamamilatan da ding angeles king gamat na ning metung a talapamilatan.

20 At ing metung a talapamilatan e ya talapamilatan king metung mu : dapot ketang keang pangaku, ing Dios metung ya mu.

21 ¿ Ing kautusan pin makasalangsang ya king pangaku ning Dios ? ; Ali ya ! uling nung minye yang metung a kautusan a karampatan a makaibie king bie, binang katutuan ing kabanalan maguing king kautusan sana.

22 Makanyan man ing Kasulatan kilung na ing meto yatu lalam ning kasalanan, king bang ing pangaku, dikil ya king kasalpantayanan kang Jesús-Cristo miabye karing talasalpantaya.

23 Dapot bayu dinatang ing kasalpantayanan, makapaingat tamu lalam ning kautusan a makakulung ta king pamisadya king Kasalpantayanan a mipabalu nang minuna.

24 Nanupata ing Kautusan yang kekatang maningat, bang idala na katamu kang Cristo, batang matanggap banal king kasalpantayanan.

25 Dapot antining dinatang ta na king Kasalpantayanan ala ta na king maningat :

26 uling itamungan anak na kata ning Dios, king pama-milatan na ning kasalpantayanan kang Cristo Jesús.

27 Uling ding anggang mebinyag kekayu kang Cristo mibablas kayu kang Cristo.

28 Kea alang Judio at griego, alang alipan at timawa, alang lalaki at babai; uling ikongan metung kayu murin kang Cristo Jesús.

29 At nung kang Cristu kayu, nung makanyan bini na kong Abraham, at talapagmana dikil king pangaku.

Ing evangelio e ne sasakupan ning kautusan.

4 DAPOT sasabyan ku, a kabang ing talapagmana anak ya, ala yang pangaaliwa nanuman kin alipan, aguiang guinu ne pa ning sabla;

2 nung e atiu dalam ding talaingat at ding talasiasat, angga king panaun a tildu nang ibpa na.

3 Makanyan mu naman itamu, inyang anak ta pa, ati tamu dalam ning pangaalipan, dalam ning mununang pagaralan king yatu king kautusan.

4 Dapot inyang miras na ing pangatupad na ning panaun, pepabal ne ning Dios ing keang Anak, a panganak ning babai at panganak king dalam ning kautusan,

5 bang manatbus karing atiu dalam ning kautusan, bang tanggapan tamu ing pangaampun anting panganak.

6 At antining anak na kayu, pepabal ne ning Dios ing Espiritu na ning keang Anak karing kekong pus, kukulait ya: *Oh Ibpa!*

7 Nanupata e na ka alipan, nung e anak; at nung anak na ka, nung makanyan talapagmana ka king Dios king pamamilatan nang Cristo!

8 Bukud kaniti; king panaun a ita, ikayung gentiles, inyang e ye akikilala ing Dios, atikayu dalam ning pangaalipan karing e talagang dios.

9 Dapot ngeni, antining akilala yu na ya rin ing Dios, ó

lalung mayap akilala na ko ning Dios, ¿bakit babalikan yong pasibayu detang mangaina at alang kabaldugan a mumunang pegaralan, a pagnasan yung pasibayu ing mibili king pangalipan?

10 Tuparan yu ing aldo, at bulan, at panaun, at banwa :

11 mitatakutan ku tungkul kekayu, a magkang king ditak a bina, pepaipagal ku mung alang kabaldugan kekayu!

12 ¡Pagamuamu ku kekayu kapatað, king maguing anti ko sa kanaku; uling aku anti ku pin kekayu! Ala kong depatan kanaku nanumang pamanalipit.

13 Nung e bagkus, balu yu king milyari king uli na ning kapanamdaman ning katawan, penaral ke kekayu ing evangelio king kamumulan;

14 at ing kekayu metung yang kaustan king lamanku, e ye guewang alang kabaldugan at e ye sikuil; nung e tinggap yu kung antimong metung nang angel ning Dios, antimo kang Cristo Jesús murin.

15 ¿Nu pin karin ngeni ing kanuanan yu kanita? ¡uling babie kung patutu kekayu a nung malyari mu sa, kinua yo ding kekong mata, at binie yo kanaku!

16 ¿Makanyan pin, a meguing kasalang yu ku, king pamanyabi ku kekayu king katutuan?

17 Detang kekayu manamuyut atin lang kaingatan kekayu, dapot e king nasang mayap: bagkus, buri ra kong ikalihua kekami, bang atin kong kaingatan karela.

18 Dapot mayap ing ingatan ing mayap king kabang panaun, at e mu bukud kabang aku makarungut ku kekayu.

19 ¡Anak kung mangalati, a abe yu kung pasibayu king pamanandam king pamanganak, anggang i Cristo e pa magbili kekayu,

20 bisa ku sang makirungut kekayu ngeni, at alilan tula ing lumbe ning siwala ku; uling mikakunu ku tungkul kekayu!

I Sara at i Agar uliran la king adwang pangaku.

21 Sabyan yu kanaku, ikong magnasang magbili king lalam ning kautusan, ¿e ye daramdaman ing kautusan?

22 Uling makasulat a king i Abraham mikaanak yang adwa, ing metung king alipan, at ing metung king babaing timawa.

23 Dapot ing king alipan, mibait ya dikil king laman, dapot

ing king babaing timawa mibait ya king pamamilatan na ning pangaku ning Dios.

24 Deting bague miagkas la king talimaga; uling deting adwang babai adua lang pangaku; ing metung ibat ya king bunduk Sinai, a manganak king pangaalipan, a iti ya i Agar.

25 Uling iting Agar ya ing bunduk Sinai, karin Arabia, at makasakup ya king Jerusalem ngeni: uling atiu king pangaalipan patina ding keang sablang anak.

26 Dapot ing Jerusalem banua timawa ya; a iti yang kekatang indu.

27 Uling makasulat:

! Magsaya ka, oh baug, a king kapilan man e ka menganak!

! luksu kang munye puri at maklis, ikang kapilan man e pa menganak!

uling maiguit la pa ding anak a mipaburean, karetang king ating asawa.

28 At ikami, kapatad, antimo i Isaac anak na ke ning pangaku ning Dios.

29 Dapot, anti na ning milyari, a ing mibait dikil king laman ligalig ne ing mibait dikil king espiritu, makanyan mu naman ing malalyari negeni.

30 Makanyan man, ? nanung sasabyan na ning Kasulatan? ! Itabi ya ing alipan ampon ing anak na; uling e makipagmana ing anak ning alipan king anak ning babaing timawa!

31 King uli na niti, kapatad, e na kata anak ning alipan, nung e ning babaing timawa.

*Pamanaral dikil king pamanatili king katimawan
a cristiano.*

5 ! MANATILI ko pin king katimawan uling i Cristo timawa na katamu, at e ko pasakup pasibayu lalam ning paud ning pangaalipan!

2 Oini aku i Pablo sasabyan ku kekayu, -a nung tatanggapan yu ing pangatuli, i Cristo e na ko pakinabangnan nanuman.

3 At patutu kung pasibayu karing anggang taung tatanggap king pangatuli, a makikatungkulan yang tupad king anggang kautusan.

4 Makakalilua kong lubus kang Cristo, ikong bisang matanggap banal king uli na ning kautusan ; menabu kayu a menibat king kalam.

5 Uling ikami pin, king pamamalatan na ning Espiritu, king kasalpantayanan (e king dapat) panayan ni ing pangaku king kabanalan.

6 Uling kang Cristo Jesús, aguiang ing pangatuli alang kabaldugan, at aguiang ing e pangatuli, nung e ing kasalpantayanan a darapat king pamamalatan na ning lugud.

7 Pupulai kong mayap ; ¿ninung babye pangabala kekayu, bang e ko mamintu king katutuan?

8 ¡Iting amuyut a mililisia kekayu, e ibat Kanitang kekayu mamaus king keang kalam !

9 ¡Ing ditak a levadura ipakumbo na ing keganaganang masa !

10 Aku atin kung kapanaligan dikil kekayu king Guinu, king e ko misip king aliwang bague : dapot ing munye pangabala kekayu idala na ing parusa na, maguing ninu paman.

11 Dapot aku, kapatad, nung ipanaral ku mu ing pangatuli, dikil king sasabayan da, ¿bakit maliligalig ku mu? nung makanyan mepupus na ing katatakiran king Cruz.

12 ¡Buri ku sa a king ding manlingasngas kekayu, karela murin makutud nang lubus ing kekong pamakiabe !

13 Uling ikayu, kapatad, meaus kayu king katimawan ; bukud a e ye sa gagamitan ing kekong katimawan bang dinan panaun ing laman ; nung e bagkus king pamamalatan na ning lugud, misusuyuanan kayu ing metung at metung.

14 Uling ing anggang kautusan matutupad king metung mung amanu, a ya ini : Luguran me ing lupa mung tau antimo keka.

15 Dapot nung ing metung at metung kekayu mipapangeat kayu at mipapanganan kayu, ¡ingat kayu magkang mipapapas kayu ing metung at metung !

16 Sasabayan ku pin : ¡Lumakad kayu dikil king Espiritu, at e yu pamintuan ing nasa ning laman !

17 Uling ing laman mangariria ya salang king espiritu, at ing espiritu salang king laman ; uling deti mikasama la ing metung at metung ; nanupata e yu arapat ing bague a buri yu.

18 Dapot nung tatairan na ko ning Espiritu, ala ko lalaning kautusan.

19 At bulalag ing dapat ning laman, a ila deni: Pami-paliwas, Pamakipangalugud, karinatan kalibian,

20 Pamanyamba karing anitu, pamaganitu, pamipagkamua, pamipate, pamangalalu, kamua, kaguluan, pamidakedake at balatung a pamanyalpantaya,

21 diria, pamaglasing, katakawan at aliwa pang bague anti kaniti: tungkul kareti sasabyanan da na kong makauna, antimo ing sinabi ku na kekayu, a ding darapat king anti kaniting bague e ra manan ing kaarian na ning Dios.

22 Dapot ing bunga ning Espiritu ya ing lugud, tula, kapayapan, kalambutan a lub, mayap a lub, kayapan, katapatan a lub,

23 kamung lub, kapanitian: salang karing bague a deti alang kautusan.

24 At detang kang Cristo Jesús, pinaku re ing laman, patina ing karelang kapagnasan a marawak ampon karelang kaibugan.

25 Nung mabibie ta king uli ning Espiritu, lumakad tamu mu naman dikil king Espiritu.

26 E ta sa magpalalu: a mamungkasi ing metung at metung ampon mipangariria ing metung at metung kekatamu.

Ing pamanamuyut a katataulian at pamagmananu.

6 KAPATAD, nung ing niuman mibli ya king kaisanumang kapanalangsangan, ikong ati na king espiritu, papibalikan ye iti king espiritu ning kamung lub, layun lawan mu ing keka muring sarili, a magkang ikaman matuksu ka.

2 Misaupsaupan kong magdala king pupusanan ning metung at metung, makanyan yung tuparan ing kautusan nang Cristo.

3 Uling nung ing ninuman isipan na king atin yang kabaldugan aguiamang ala yang kabaldugan, pipiraitnan na ing keang sarili.

4 Makanyan man subukan na ning balang metung ing sarili nang dapat; at kanita mikaatin yang kapurian tungkul murin king keang kasarilinan, a e tungkul king aliwa:

5 uling balang metung idala na ing keang kalungkutan.

6 Ing mituruanan king amanu ning Dios dumame ya

kanitang mituru king keganaganang bague a makaingguil king mayap :

7 ¡E ko paipirait ; ing Dios e pabiru : uling ing sabla nang itanam ning tau, iti naman yang palutan na !

8 Uling ing tatanam dikil king keang laman, king laman ing pupulan nang kasiran ; dapot itang tatanam dikil king espíritu, king espíritu ing pupulan nang bie alang angga.

9 At e ta sa manamdaman kapagalan king mayap ; uling king panaun na pupulan tamu, nung e ta parimlan ing lub.

10 Makanyan pin agpang king panaun a atiu kekatamu, daptan tamu ing mayap karing sabla, at lalu na karetang anak na ning kasalpantayanan.

11 Lawan yu nung nula anti pangaragul ding letrang susulat ku kekayu king tune kung gamat.

12 Detang anggang bisang mayap a aske king laman, deti ilang pipilit kekayu a patuli kayu ; bang e la mu maligalig king uli na ning Cruz nang Cristo.

13 Uling deta mang atiu king pangatuli e la rin tutupad king kautusan ; dapot buri rang abili ra ko king pangatuli, balang mikakapurian king kekong laman.

14 ¡Dapot kapilan man e na sa paintulut ning Dios king aku mapuri ku nung e mu king Cruz ning Guinutang Jesu-Cristo ; king pamamalatan na niti ing yatu mipaku ya kanaku at aku king yatu !

15 Uling ing pangatuli alang kabaldugan, anti naman ing e pangatuli, nung e ing makikabaldugan ing bayung pangalalang.

16 At ding anggang mabibie agpang king tuntunan a iti, ¡kapayapan sa at pakalulu ing miabie karela, at king Israel ning Dios !

17 Manibat na ngeni ninuman e na na ku lingasngasan ; uling daralan kung makalimbag king katawan ku ing tanda nang Jesús !

18 ¡Kapatad, ing kalam ning Guinu tang Jesu-Cristo miabie na sa king kekong espíritu ! ¡Yanasa !

ING SULAT NING APOSTOL SAN PABLO

KARING

TAU ÉFESO.

Kamumulan at Pamagmananu.

1 I PABLO, a apostol nang Cristo Jesús, king kaburian na ning Dios karing banal a atiu king Éfeso at tatasalpantaya kang Cristo Jesus :

2 ; Kalam kekayu at kapayapan, ning Dios a Ibpa tamu, ampon ning Guinung Jesu-Cristo !

3 Nuan ya ing Dios at Ibpa nang Jesu-Cristong Guinu tamu, a iti pepanuan na katamu kang Cristo king keganaganang makarikil king pamipanan a espirtual karing banua :

4 dikil king pangapili tana kea bayu melalang ing yatu batang maguingbanal a alang pangapintas king arapan na :

5 antining telaga na katamu, king keang lugud, king pangatanggap anak king pamamilatan nang Jesu-Cristo, king keang sarili ; dikil king meyapan na ning keang kaburian ;

6 king kapurian king ligaya na ning keang kalam, a pigkalub na kekatamu a alang bayad king uli na ning kaluguran nang Anak :

7 a kaniti atiu ing kekatang pangaatbus king pamamilatan na ning keang daya, ing pangapatawaran ning kasalanan tamu, dikil king pibandian na ning keang kalam,

8 a peparakal na kekatamu, ing anggang kabiasnan at kaisipan ;

9 at pepakilala na kekatamu ing misteriu ning keang kaburian, agpang king keang minamayapan a telaga na king keang sarili,

10 (tungkul king kasiasatan king pangatupad ding panaun,) bang tipunan ing keganaganang bague kang Cristo, ding atiu banua, at ding atiu babo ning gabun; king kea sasabyan ku,

11 king kea mu naman guewa na katang talapagmana, a telaga na na katamu a minuna pa, dikil king minamayap na Nitang linalang king sablang bague dikil king usuk na ning keang pilubluban;

12 bang itamu maguing kapurian na katamu ning keang ligaya, itamung Judios a menaya kang Cristo;

13 a kea ikayu man tinanggap kong mana, kaibat yung dimdam ing amanu ning katutuan, ing evangeliu ning kekong kaligtasan; a kea mu naman inyang sinalpantaya kayu, mitatakan ko king Espiritu santo ning pangaku;

14 a iti ya ing sangla na ning kekatang mana, angga king pangaatbus ning pibandian a pigkalub na, king kapurian king ligaya na.

15 Dikil kaniti, aku man, inyang damdaman ku ing kasal-pantayanan yu king Guinung Jesús, at ing atiung lugud yu dikil karing anggang banal,

16 e ku tutuknang pasalamat king uli yu, at sasaglawayan da kayu king kakung panalangin;

17 king bang ing Dios ning Guinu tang Jesu-Cristo, ing Ibpa ning ligaya, pagkalaman na kong espiritu ning kabiasnan at ning kabaluan king pamangilala kea;

18 antining mesala la ding mata ning kekong kaisipan, bang akilala yu nung isanu ing kapanaligan na ning kekong pangayaus, nung isanu ing pibandian na ning ligaya ning keang mana karing banal,

19 a nung isanu ing kakataskatasan nang degulan ning keang upaya dikil kekatang sasalpantaya, agpang ketang dapat na ning kayupayan na ning keang sikanan,

20 a ya depatan na kang Cristo, inyang telakad ne libutad ding mete, at likluk ne king wanan karing banwa,

21 king kakataskatasan ning keganaganang pamanyakup at katungkulan at upaya at guiguinuan, at babo ra ding anggang laguiung mayayaus, e mu king bie a iti, nung e king daratang:

22 at binili na ing sablang bague lalam ding keang bitis, at inalal neng Buntuk king sablang bague tungkul king keang Iglesia,

23 a iti ya ing katawan na, ing kaganapan Nitang pakat-muan na ing sabla king sabla.

Ing pangakabus king uli ning kalam.

2 AT ikayu dininan na kong bie, kanitang mete kayu king kapanalangsangan at king kasalanan;

2 a tintunan yu king misan a panaun, agpang king kaugalian na niting yatu, agpang king principi na ning kayupayan na ning angin, espiritung ngeni darapat karing anak ning kapanalangsangan :

3 king libutad da deti itangan king misan a panaun mabibie tamu mu naman king kabulukan na ning laman, kekatang pamintuan ing nasa ning laman at kaisipan ; at katutubu tamu ing anak na katamu ning mua, antimu naman ding aliwa.

4 Makanyan man ing Dios, pablasang mabandi ya king pakalulu, uli na ning maragul nang lugud a ligud na kekatamu,

5 king bistamang mete tana king kekatang kapanalang-sangan, binyayan na katamu a kayabe nang Cristo (king uli na ning kalam mikabus kayu),

6 at telakad na katamung kayabe na, at pepaluklukan na katamung kayabe na karing banwa, kang Cristo Jesús ;

7 bang king panaun a daratang ipabalu na ing maragul nang pibandian ning keang kalam, king keang kayapan kekatamu kang Jesu-Cristo.

8 Uling king kalam makakabus kayu, king pamamilatan na ning kasalpantayanan ; at iti e ibat kekayu murin, nung e kalam na ning Dios :

9 e king uli ra ding dapat, bang ninuman e ya magmarangal.

10 Uling lelang na katamu, a melalang kang Cristo Jesús dikil karing mayap a dapat, a deti ing Dios sidya na nang minuna, bang lumakad ta kareti.

11 King uli na niti, ganakan yu a king misan a panaun ikayu, gentiles kayu king laman, a mayayaus e king pangatuli uli na nitang mayayaus king pangatuli (king laman at megawa king gamat) ;

12 ganakan yu, ngaku, a king panaun a ita ala kong Cristo, at makakawani kayu king pangatau Israel, at aliwa kong balayan tungkul king pitandanan king pangaku ; ala ko ping kapanaligan, at ala kong Dios king yatu.

13 Ngeni makanyan man, kang Cristo Jesús, ikayu king misan a panaun makarayu kayu king Dios, milapit ko kea king uli na ning daya nang Cristo.

14 Uling ya ing kekatang Kapayapan, a iti ding adwang balayan guewa nong metung mu, lesakan ne ing pader a makapamilatan a papikawani karela,

15 ngana wari, ing karelang pamipagkamwa ; digsa na king keang laman a mipaku ing utus ding kautusan a atiu king tuntunan ; bang karing adwa lalangan ne king keang sarili ing metung a taung bayu, a kaniti guewa na ing kapayapan ;

16 at bang apikasundu na la ilang adua (a miabie king metung mung katawan) king Dios, king pamamilatan na ning Cruz, pete na ing pamipagkamwa, inyang kaniti mete ya ;

17 at inyang dinatang ne libutad ding mete, penaral na ing kapayapan kekong makarayu, ampon ing kapayapan karing makalapit :

18 uling king pamamilatan na itamu atin tang panlub, king uli na ning metung muring Espiritu, king Ibpa.

19 Inyapin e na ko aliwang balayan ampon mamaglakbe, nung e kabalayan da na ko ding banal, at metung na kayu karing katubale na ning Dios ;

20 a mitalakad king babo na ning pitatalakaran da ding apostoles at ding manula, i Cristo Jesús murin ya ing batung pamuntuk ning suluk :

21 a kaniti ing mabilug a bale, a mayap a pangalapat king keang sarili, daragul ya bang magawang metung a banal a templo king Guinu ;

22 a ikayu man mitalakad kayu, bang maguing tuknangan na ko ning Dios, king uli na ning Espiritu.

Ing misterio king pamanyaas karing Gentil.—Ing pangaapostol nang Pablo.

3 KING uli na niti, aku i Pablo, a makasukul nang Cristo Jesús, uli yu mung gentiles,

2 a mekad dimdam yung sinabi ra king kapanibalan king kalam ning Dios, a kaku miabie king kekong ikakayap ;

3 anting kapabaluan miabie kaku a mipakilala ing misterio, dikil king sinulat ku babo king makuyad a amanu,

4 a king kekong pamamasa akilala nung isanu ing kakung pamangilala king misteriu nang Cristo ;

5 a king aliwang panaun a miabie mipakilala karing anak ding tau, a antimo ing pangapabalu na ngeni karing keang banal a apostoles at manula king uli na ning Espíritu ;

6 a yapin, king ding gentiles maguing kamana la, at dake la king metung muring katawan karing Judios at karake king pangaku murin kang Cristo Jesús, king pamamilatan na ning evangelio ;

7 a kaniti aku mialal kung talapanibala agpang king pigkalub nitang kalam ning Dios a miabie kaku, dikil king pamanyapat na ning keang upaya.

8 Kaku, a mababang dili karing anggang banal, a miabie ing kalam a iti, bang ipanaral karing dai ing pibandian nang Cristo a e abut ukulan,

9 at daptan a king ding anggang tau akit da nung isanu ing pamanibala king misterio a king anggang panaun misalikut king Dios, a Linalang king keganaganang bague ;

10 bang ngeni king pamamilatan ning Iglesia, miabye mipakilala karing mayupaya at katungkulan karing banua ing miayaliwang kabiasnan na ning Dios,

11 a makaagpang king nasang alang angga a mitalaga kang Cristo Jesús, a kekatang Guinu :

12 a kea atin tang katimawan king amanu at pamanlapit king Dios king kapanaligan king pamamilatan na ning kekatang kasalpantayanan kea.

13 King uli na niti pagamuamu ku kekayu king e yu sa painan ing lub yu king uli na ning kasakitan a king uli yu pibabatan ku, a iti metung a ligaya king kekayu ?

*Ing panalangin nang Pablo a patungkul
karing tau Éfeso.*

14 King uli na niti, sisiklaud ku arapan ning Ibpa ning Guinu tang Jesu-Cristo,

15 a kea kakua lang laguiu ding anggang katubale karing banwa, at sulip,

16 pagamuamu ku king pagkalub na sa kekayu agpang king kayatinan na ning keang ligaya king mipasiknangan ko sa king upaya, king pamailatan na ning keang Espíritu, king kekong pangataung atiu kilub ;

17 king manuknangan ya sa i Cristo karing kekong puso, king pamamalatan na ning kasalpantayanan; king bang, nung magyamut at tumibe na kayu king lugud,

18 malyari yung atalastas, patina ding anggang banal, nung isanu ing kaliwalasan at kekaban, katasan ampon ing kalalaman,

19 at akikilala ing lugud nang Cristo, a miniguit pa king pamangilala; king bang kanita kumatmu kayu, angga king sukad ning anggang pangaganap na ning Dios.

20 At king mayupayang darapat king lalung dakal a maiguit king anggang malyaring adwan o isipan, dikil king kayupayan a darapat king kekatamu,

21 miabye sa kea ing ligaya king Iglesia, at kang Cristo Jesús, karing anggang panaun a mangga king mangga! Yanasa!

Ing pamisanmetung king pamanyalpantaya.

4 AKU pin pagamuamu ku kekayu, a atiung makasukul king Guinu, king tuntun ko sa ketang karampatan kung aus a kekong keaus,

2 king kababan at kamung lub, king kapibabatan, daptan yu ing kapibabatan king metung at metung king lugud;

3 pagpilitan yung daptan ingpamisanmetung king Espiritu king tali ning kapayapan.

4 Ating metung muring katawan, at metung muring Espiritu, antinaman ing pangayaus yu king metung mung kapanaligan ning kekong pangayaus;

5 metung muring Guinu, metung muring kasalpantayanan, metung muring pangabinyag,

6 metung mung Dios at Ibpa ding malda, a iti makalalu ya karing keganaganang bague, at atiu king keganaganang bague, at kekayu ngan.

7 Dapot ing balang metung kekatamu miabye kea ing kalam, agpang king sukad ning pigkalub nang Cristo.

8 King uli na niti sasabyan na:

Pamanukiat na king katasan, dela na ing keraklan ding bihag, at dininan no king pigkalub ding tau.

9 (At iting pamanukiat, nanung buri nang sabyan, nung e kinuldas ya naman karing kababan ning gabun?)

10 ing kinuldas ya murin ingpepaitas babo ra pa dig anggang banwa, bang akatmuan na ngan ing anggang bague.)

11 At inalal nong apostoles ding mapilan; at ding aliwa, manula; at ding aliwa evangelista; at ding aliwa, pastor at maestro;

12 king ikapalyari rang tune ding banal dikil king dapat ning pamanibala king pangatalakad king katawan nang Cristo:

13 angga king itangan miras tamu king pamikametung king kasalpantayanan at king pamangilala king Anak ning Dios, king pangabilihan na ning taung tune, king sukad na ning katas ning pangaganap nang Cristo:

14 bang e ta na maguing anak, a mibalandang keni at karin, at daralan na king misusumangid ning anggang angin ning turu, king pamamilatan na ning pirait ding tau, ampon ing karelang kalalangan king dapat a kalalangan ning kabala-tungan;

15 nung e, nung igkas ing katutuan king lugud, dagul kayu king keganaganang makatungkul king Pekabuntuk ngana wari, kang Cristo;

16 a kaniti ingmabilug a katawan, a mayap a pangalapat at pangayagum king keang sarili, king pamailatan na ning saup ning balang metung a pikalukaluan, agpang king paman-yapat a makatungkul king balang dake, paragul ya king katawan king ikatibe na ning keang sarili king lugud.

Ing kabanalan ning pangacristiano makasalangsang king marawak dang ugali ding Gentiles.

17 Iti pin sasabyan ku at patutuan king Guinu, a e na ko lalakad antimo ing pamanlakad da naman ding gentiles, king pamagpalalu na ning karelang kaisipan,

18 atiu kingkaralumduman ing karalang kaisipan mikawani la king bie na ning Dios, king kealang balu a atiu karela, king uli na ning kasisan ning pusu ra:

19 at deti antining mewala na ing panamdang da king kamarinayan, binye no king kaibugnan ning laman, bang arapat da king mabilug dang kapagnasan ing anggang bague king karinatan.

20 Dapot ikayu e ko megaral king anti kaniti kang Cristo:

21 nung tune king ya ing pekiramdaman yu, at mituru ko kea, dikil kingkatutuan a atiu kang Jesús:

22 king maglubas kayu tungkul king kabiayan yung milabas, king matuang pangatau, a mikakarawak na dikil king kaibugnan na ning laman a mapamirait;

23 at mibayu ko sa king espiritu ning kekong kaisipan,

24 at misulud ko sa king taung bayu, a iti, dikil king larawan na ning Dios, melalang ya king katuliran at kabanalan a katutuan.

25 Uli na niti, isa kuil ing kalaraman, sabyan yu ing katutuan ing balang metung king lupa nang tau; uling itamu dake na katamu ning metung at metung.

26 Mimua kayu, at e ko mikakasala; e sa lumbug ing aldo a atin kong mua;

27 at e ye sa dirinan dalan ing Diabolo.

28 Ing manako e ne sa manako, nung e bagkus galo kayu king makapuri karing kekong gamat, bang atin yang aibie king makikailangan.

29 Nanuman sang amanung marinat e lulual king kekong asbuk, nung e bagkus ing mayap a makapagtibe, agpang king makabague, bang miabie ing kalam karing makiramdam.

30 At e ye palungkutan ing Espiritu Santo ning Dios a kaniti mitatakan kayu king kayaldawan na ning pangakabus.

31 Ing anggang pait, at kasbu, at mua, at kulisak, at pamanlibak milako sa kekayu, patina ing anggang karawakan;

32 at maguing mayubu kong lub ing metung at metung dikil karing aliwa, mapamakalulu, mipapamatawad ing metung at metung kekayu, anti mu naman ing Dios kang Cristo pepatawaran na kayu.

5 MAKITULAD ko pin king Dios, a anting anak nang kaluguran;

2 at lumakad ko king lugud, antimu naman i Cristo liguran na katamu, at binye na ing keang sarili king uli tamu, anting daun at ain king Dios, a mayubung bau.

3 Makanayan man ing pamakipangatawan king e asawa at ing anggang kabagayan king karinatan, ó kaimutan, e dapat mang saglawayan yu antimo ing karampatan karing banal:

4 at ing karinatan man at ing mangmang a pamanyabi at kayabangan, bague a e karampatan; nung e bagkus ing pamipasalamat.

5 Uling iti akikilala yu nang lubus, king ninumang maki-pangatawan king e na asawa at taung makasumami o taung mainut, a iti sasamba ya karing anito, ala yang mana panuman king kaarian nang Cristo at ning Dios.

6 Ninuman e na ko sa pamirayatnan king amanung alang kabaldugan; uli na pin ning bague a iti daratang ing mua na ning Dios karing anak ning kapanalangsangan.

7 E ko pin sa makialam karela;

8 uling king misan a panaun dalumdum kayu, dapot ngeni sulu kayu king Guinu: lumakad kong anting anak ning sulu,

9 (uling ing bunga na ning sulu lubus a kayapan at kabanalan at katutuan),

10 usisan yu ing kaburian na ning Guinu,

11 at e ko makiabe king alang pakinabang a dapat ning dalumdum, nung e bagkus pangamanuan yu la;

12 uling ing bague a depatan da king liim sabyan man makarine.

13 Dapot ing keganaganang mipangamanuan, pakilala na ning sulu; uling ing sulu ya ing pasala king keganagana.

14 King uli na niti masasabi:

; Miguising ka ikang matudtud,
at talakad ka libutad ding mete,
at pasalan na kang Cristo!

15 Lawan yu ping miamasamas ing kekong panlakad; e anting mangmang, nung e anting mangabiasa;

16 samantalan yu ing panaun king mayap a dapat uling ding aldo mangarawak la.

17 King uli na niti e ko sa mangmang, nung e talastasan yu nung isanu ing kaburian na ning Guinu.

18 At e ko pailasing king alak, a kaniti ating kasiran, nung e bagkus, magpakatmu ko sa king Espiritu;

19 mipapagsalita kayu karing salmos ampon himnos at dalit a makaingguil king espiritu, gumale kayu at dapat kapurian king kekong pusu king Guinu;

20 pasalamat kayu kapilan man; king keganaganang bague, king laguiu na ning Guinu tang Jesu-Cristo, king Dios at Ibpa tamu;

21 pasakup kayu ing metung at metung king takut king Dios.

Katungkulan king pamibalebale.

22 Ikong babai, pasakup kayu karing kekong tune asawa, antimo king Guinu :

23 uling ing lalaki ya ing buntuk ning babai, antimu naman i Cristo ya ing Buntuk ning Iglesia, ya murin ing Miligtas king keang katawan.

24 Dapot antining ing Iglesia atiu makasakup kang Cristo, makanayan mu naman ding babai pasakup la karing karelang asawa king keganagana.

25 Lalaki, luguran yo ding kekong asawa, makanayan mu naman i Cristo liguran ne ing Iglesia, at binye na ing keang sarili king uli na ;

26 bang gawan neng banal, kaibat neng lininis king pamanuas king amanu ;

27 bang ayarap ne king keang sarili, Iglesiang maligaya, king alang musing, at kulutun man, at aliwa mang bague a katulad, nung e banal ya sa at alang musing.

28 Makanyan mu naman ding lalaki dapat dong luguran ding tune rang asawa, antimo king tune rang katawan : ing malugud king asawa na, kaluguran na ing sarili na.

29 Ninu man pin e ya mimua, king tune nang katawan, nung e lilingapan ne at palayawan, makanyan mu naman i Cristo king Iglesia ;

30 Uling itamu dake na katamu ning keang katawan, makayabe karing laman na at karing butul na.

31 King uli na niti lakuan ne ning lalaki i ibpa na at indu na, at makiabe ya king keang asawa : at ilang adua maguing metung lang laman.

32 Iti ya ing metung a misteriong maragul ; dapot aku manyabi ku tngkul kang Cristo at king Iglesia.

33 Makanyan man, dikil naman kekayu, luguran ye balang katau ing tune yung asawa antimo king kekong sarili ; at akit na ning babaing gagalang king keang asawa.

6 ANAK ku, mamintu ko karing mangatwa'yu king Guinu ; uling iti yang tune.

2 Igalang me i Ibpa mu ampon i Indu mu (a iti ing mumu-nang utus king pangaku),

3 bang mipakayap ka, at kumaba ka bie keti sulip.

4 At ikong mangatwa, e yu ipamungkasi ing mua karing kekong anak, nung e ituru yu la king tuntunan at king usuk ning Guinu.

5 Alipan, mapamintu kayu karing dikil king laman, kekayu lang panginuan, king takut at galgal, king kalinisan na ning kekong pusu, antimo kang Cristo:

6 e susuyu ing mata, antimo ding magkapilit a palugud karing tau, nung e bagkus, antimong alipan nang Cristo, daptan king pusu ing kaburian na ning Dios;

7 king mayap a kaburian daptan ing kasuyuan, anti yu mong daraptan iti king Guinu, at e karing tau;

8 balu yu a king nanumang bague mayap a daptan na ning balang metung, iti murin yang pasibayuan nang tanggapan king Guinu, alipan ya man, ó timawa.

9 At ikong panginuan, daptan yu naman iti karela, at lakuan yu ing bala; akikilala yu king ing karelang Guinu at ing kekayu atiu banwa, at ala lang pamialiwa kea ding tau.

Ing gayak ning Dios.

10 Bukud kaniti, kapatad, magkapilit ke king Guinu at king upaya na ning keang sikanan.

11 Misulud ko king anggang gayak ning Dios, bakong malyaring tumibe salang king pirait ning diablo.

12 Uling ala kekatanu ing pamakilaban salang king laman ampon daya, nung e salang karing pekapun, salang karing mayupaya, salang karing sasakup king sikluban, ding kaniting kaarian ning dalumdum, salang karing dikil king espíritu ning karawakan karing banwa.

13 King uli na niti; kuanan yu ing anggang kagayakan na ning Dios, bakong malyaring milaban king aldo a marawak, at nung arapat yu nangan, magtibe kayu.

14 Magtibe ko pin, a ding kekong awakan babatan yo king katutuan at misulud king baluti ning katuliran,

15 at ding kekong bitis misusulud lang pamisadya king pamikalat king evangeljo ning kapayapan;

16 bukud kaniti dalan ye ing kalasag na ning pamanyal-pantaya, king uli naniti malyari yung apatda ing mitataung sulugui ning Diablo.

17 Makanyan mu naman kuanan ye ing kalasag ning kaligtasan, at ing talibung ning Espiritu, a ya ing amanu na ning Dios ;

18 manalangin ko king Espiritu king anggang pamanalangin at dalung, king kabang panaun, at lumame a manatiling tune king daing a ipatungkul karing anggang banal,

19 at kanaku, bang mipaintulut ing malaguang pamanganu, king pamibuklat king asbuk ku, bang apakilala ku ing misteriu na ning evangelio ;

20 a king uli na niti aku metung kung tubud a makatalikala ; bang king evangelio makitapang kung manyabi, antimo ing karampatan a kakung salesayan.

I Tiquico a makidaralang sulat.—Ding tauling pamagmananu.

21 Dapot bang abalu yu naman ing kanakung kabagayan at ing kanakung daptan, i Tiquico, a kaluguran a kapatad at tapat a talapanibala ning Guinu, kekayu pakilala na ing keganagana :

22 a tinubud ke kekayu, king kaniti murin, bayung akilala ing makatutuk kekatamu, at bang ya patulan no ding kekong pusu.

23 ; Kapayapan karing kapatad, at lugud a makikasalpantayanan a ibat king Dios Ibpa at king Guinung Jesu-Cristo !

24 ; Ing kalam kamtan da na sa ding anggang malugud king Guinu tang Jesu-Cristo king katapatan ! ; Yanasa !

ING SULAT NANG APOSTOL SAN PABLO

KARING

TAU FILIPOS.

Kamumulan at pamagmananu.

1 I PABLO at i Timoteo a alipan nang Cristo Jesús, karing anggang banal kang Cristo Jesús a manuknangan Filipos, patina karing obispos at diaconos :

2 ; Kalam kekayu at kapayapan, king Dios a kekatang Ibpa, at king Guinung Jesucristo !

Ing lugud nang Pablo karing tau Filipos king uli ning lugud da king evangelio.

3 Pasalamatan ku king kakung Dios, balang aku aganaka ra kayu,

4 kapilan man king balang dalung ku, daraing kung matula a patungkul ku kekayu,

5 king uli na ning kekong pamakirame' king pamibulalag king evangelio, manibat pa king minunang aldo angga na ngeni ;

6 a lubus kung tiwala kaniti, a king Itang migmula kekayu king dapat a mayap ilud nang iganap angga king aldo nang Jesucristo :

7 antimo ing katuliran a kakung isipan kekayu tungkul kaniti uling atikayu king kanakung pusu ; pablasang karing kakung talikala at pamanlualu at pamipatutu king evangelio, ikongan pawang aku karake ra kayu kaniting kalam.

8 Uling saksi ke ing Dios nung nu anti kalablab ing nasa ku kekongan king maragul a lugud nang Cristo Jesús.

9 At iti ipagamuamu mi king Dios : King ing kekong lugud lalu at lalu sang dakal, king kabyasnan king sablang pangatalastas ;

10 nanupata, t, usigan yo ding bague mayap ; bang maguing malinis kayu at alang pangapintas angga king aldo nang Cristo.

11 nung kitmuan ko karing bunga na ning kabanalan, a deti king pamamalatan nang Jesucristo, king ligaya at kapurian ning Dios.

Ing pangasukul nang Pablo pakinabang dikil king pangasulung ning Evangelio.

12 Dapot buri ku king abalu yu sa, kapatad, a ding bague a kaku milyari merapat king lalung ikasulung ning evangelio ;

13 nanupata, t, ding talikala ku makikilala nong mayapa king laguu nang Cristo karing anggang Bante ning Pretorio, ampon karing aliwa pa :

14 at ding keraklan karing kapatad, inyang midiwa no lub king pangatalikala ku metapang lang binang gungkas alang takut king amanu :

15 Ding mapilan king katutuan panaral de pa i Cristo king diria ampon king pamitaltalan, dapot ding aliwa naman king mayap a pilubluban :

16 deti daraptan da king lugud, antining akikilala ra king aku atiku makabili king pamanlualu king evangelio ;

17 dapot deta panaral de i Cristo king espiritung pamikampikampi, e king katapatan, minisip lang mitalakad kaligaligan salang king pangatalikala ku.

18 ¿ Nanu pin ? Iti makanyan man, king sablang kaparalan king kapanyangkanan man, o king katutuan man, i Cristo mipanaral ya : ¡ at kaniti masaya ku, wapin, at isundu ing pamagsaya !

19 Uling balu ku king iti ing kaulian na ing kakung kaligtasan, king pamamalatan na ning kekong dalung, at ning pamagkalub ning Espiritu nang Jesucristo ;

20 dikil king malablab kung kapanayan at king kakung kapanaligan, ala kung pangapakarine ; nung e nung dapat ku king lubus a katapangan, antimo ing sadya, makanyan mu naman ngeni, i Cristo misaplala ya king katawan ku, king

pamamilatan na ning bie man, o king pamamilatan na ning kamatayan man.

21 Uling king kanaku ing kabiayan i Cristo, at ing kamatayan, pakinabang.

22 Dapot nung ing kabyayan king laman iti ya ing bunga na ning kakung kapagalan ; nung makanyan e ku balu nung isanu ing kakung pilinan.

23 Uli ~~ping~~ makasipit ku king mingatba, pagnasan kung kawani at ume kang Cristo ; a iti yang lalung mayap.

24 Dapot ing manatili ku king laman yang lalung kailangan king uli yu.

25 King kapaniwalan a iti, balu ku na king malakuan ku at manatili ku kekongan, king kekong ikasulung at ikatula king kasalpantayanan ;

26 bang lalung dakal ing kekong tula kang Cristo Jesús, king uli ku, king uli ning pamakirungut kung pasibayu kekayu :

*Pamanaral king pamanatili king lugud pamikapataḁ,
at king pamagpakumbaba at king pamagbanal.*

27 dapot musang ing kekong kabiayan katampatan king evangelio nang Cristo : king bang datang kuman at akit da kayu, ó ala kuman, damdaman kung pisabyan da ing kekong pangabilyan, abalu ku king matibe kayu king metuung mung espiritu, magkapilit kong miabeabe, king metuung mung kaladwa, king kasalpantayanan king evangelio ;

28 at nanuman e ko miririnan takut karing kekong kasalang : a iti king karela masalang tanda ning kasiran, dapot tanda na ning kekong kaligtasan at iti ibat king Dios.

29 Uling kekayu mipaintulut, king uli nang Cristo, e mu bukud ing salpantaya kea, nung e naman mibabata king uli na :

30 Antining atiu kekayu ing kasakitan mu namang ikit yu na kaku at ngeni daramdaman yung atiu kanaku.

2 NUNG atin ping nanumang aral kang Cristo a maki-kabaldugan, nung ating nanumang tula ning lugud, nung ating nanumang pamakiagum king Espiritu, nung ating nanumang maragul a kapakaluluan,

2 daptan yung ganap ing tula ku, maguing metuung kayung

kaisipan, metung mung lugud, metung mung espiritu, metung mung panamdang.

3 E kasa darapat king nanuman king dapat ning espiritu mapagpakiasal o mapagpalalu, nung e lalung mayap king kaisipan a kababan lub, pakamalan ne ing metung at metung antimosang mayap ya pa king keang sarili :

4 e na lalawan ning balang metung kekayu ing tune mung kea, nung e balang metung naman ing karing aliwa.

5 Mikaatin kayu kekayu king kaisipan a iti a atiu naman kang Cristo :

6 a iti king aske a panga Dios, e na birian a karampatan panguntalanan na ing pangapante na king Dios ;

7 nung e kelag na kea ita, kinua na ing aske ning metung a alipan a meguing katulad da ding tau.

8 At antining mekakit ya king ugaling tau, migpakumbaba ya king sarili na, meguing mapamintu ya angga king kamatayan, at kamatayan king Cruz.

9 King uli na niti ning Dios naman peparangai neng bina, at dininan neng lagui a makalalu karing sablang lagui ;

10 bang king lagui nang Jesús, ding anggang tud isiklaud la, antimo ding king banna, antinaman keti sulip ampon ding king inferno ;

11 at ding anggang dila ipasiag da king i Jesús-Cristo GUINU ya king kapurian na ning Dios Ibpa.

12 Inyapin, kakung kaluguran, agpang king pamamintu yung makaparati, e mu bukud ing king arapan ku, nung e bagkus maiguit pa ngeni king kalakawan ku, kekayu yang daptan ing kekong tune kaligtasan a makitakut at galgal ;

13 uling ing Dios ya ing darapat kekayy, a magnasa at dapat dikil king keang minamayap.

14 Daptan yu ing keganaganang bague king alang kapal-muran at pamiaskal.

15 bang maguing ala kong pangasabyanan at malinis, a anak ning Dios a alang ikapintas, king libutad na ning metung a dai baluktut at marawak, a libutad da deti makaslag kayu, antimong sulu, king yatu,

16 a manalese karing sabla king amanu na ning bie ; bang aku magsaya ku king aldo nang Cristo, a e ku milaing alang kabaldugan, at e dinapat alang kabaldugan.

17 Dapot aguiamang mibubu ing kakung daya antimong

inumman dikil king ain at kasuyuan ning kekong kasalpantayanan, matula ku at makipagsaya ku kekongan ;

18 at antimurin ikayu man matula kayu at makipagsaya ko kaku.

Pamamuri kang Timoteo at kang Epafrodito, tubud nang Pablo karing tau Filipos.

19 Dapot panaligan ku king Guinung Jesús a padala neng malagawa kekayu i Timoteo, bang aku man mipanatang ku lub pati abalu ku ing kekong pangabilyan.

20 Ala ku ping kakametung kaniting nasa king pamagma-sakit a bina king kekong pangabilyan.

21 Uling ding sabla panintunan da ing king karelang sarili, aliwa ding bague nang Jesu-Cristo.

22 Dapot ikayu akikilala yu ing pangasubuk kea, antimo ing anak king siping ning keang ibpa, makanyan yang sinuyung kayabe ku king ikasulung ning evangelio.

23 Ya pin ing panaligan kung itubud, kaibat kung ikit, nung nanung malyari kanaku.

24 Dapot manalig ku king Guinu, king aku man ume ku kekayung agad.

25 Makanyan man, binalak kung kailangan keng itubud kekayu i Epafrodito, a kapatad ku at kasaup king pamaipagal at kayabe king sandata, at kekong tubud, ya ing sisiasat karing kailangan ku :

26 Uling atin yang malablab a nasa a akit na kongan, at bina yang malungkut, uling abalitan yu king masakit ya.

27 Katutuan pin king menamdaman ya, a bigsu ne mete ; dapot ing Dios mikapakalulu ya kea, at e mu bukud kea, nung e anti naman kanaku bang e ku mirinan susunsusun a lungkut.

28 Inutus ke pin king maragul a pamagkapilit, bang pamanakit yu keang pasibayu, tumula kayu, at aku mabawas ing lungkut ku.

29 Tanggapan ye pin king Guinu king ganap a tula, at ding anti kareti dinan yong kapurian :

30 uling king uli na ning kapagalan kang Cristo milapit ya king kamatayan, e na pepaalaman ing bie na, bang aganapanan na ing kekong kakulangan king kasuyuan kanaku.

*Pamanaral tungkul king pamaningat karing e tune
pantas at pamanese karing anggang
bunga na ning Espiritu.*

3 LAYUN, kapatad, tumula kayu king Guinu. Ing paman-
yulat ku kekayu karing bague antimo ding minuna a
sinabi ku kekayu, kanaku e makapangabala, dapot kekayu
kapanatagan.

2 Mingat kayu karing asu, mingat kayu karing marawak a
talapanyapat, mingat kayu king pamamutut :

3 uling itamu ing tune a pangatuli, a itamu sasamban taya ing
Dios king espiritu, at magmarangal tamu king uli nang Cristo
Jesús at e ta bibili ing nanumang kapanaligan king laman.

4 Aguiamang aku atin kung kapanaligan king laman.
Nung ing aliwa isipan na king atin yang kapanaligan king
laman, lalu aku :

5 a metuli king kawalung aldo, king dai ning Israel, king
lagi nang Benjamin, hebreo ra ding hebreos, tungkul king
kautusan, fariseo ku ;

6 tungkul king kalingapan, talapanligalig ku king Iglesia,
nung king kabanalan atiku king kautusan a alang pangasab-
yanan.

7 Dapot detang bague a pakinabang ku guewa kong
pangalugui king uli nang Cristo.

8 At binang katutuan ding anggang bague a gagawan ku
nang pangalugui, king uli na ning maragul a kayapan ning
pamangilala kang Cristo Jesús, a kakung Guinu, a king uli na
mewala ngan kaku ing keganagana, at king uli na gagawan
ku nang sukal, bang aku akamtan ke i Cristo,

9 at mayakit ku sa kea, king alang kabanalan a sariling
kanaku, a yapin ing king kautusan, nung e ing king
pamamilatan na ning kasalpantayanan kang Cristo, ing
kabanalan a manibatan king Dios king pamamilatan na ning
kasalpantayanan :

10 bang aku akilala ke, at ing upaya na ning keang
pamanyubling mie, at ing pamakikametung king keang kasa-
kitan, a aku mitutulad ku king keang kamatayan ;

11 a king makananu man akamtan ku ing pamanyubling
mie, libutad ding mete.

* **12** E king aku tinggap ku ing abalas ó kaya meguing ganap

na ku : dapot susulung kurin magkang dasnan ku itang apakirasnan na naman kanakung Cristo Jesús.

13 Kapatað, e ku pa arian a disan ku na ; dapot metung mung bague ing daraptan ku, yapin, kakalinguan ku ing bague malalakuan king gulut at ayan ku ing bague atiu king mumuna,

14 isusundu ku ing pamamulaing marapal king pianganan ; ablas ning mayupayang pangayaus king Dios dikil kang Cristo Jesús.

15 Itamu ping anggang sakdal, mikapanamdang ta sa kaniti ; at nung king ditak muman atin kong pangaaliwa iti ipabalu na naman kekayu ning Dios.

16 Makanyan man, numan karin angga ing disan ta na, lumakad tamu king tuntunau muring iti.

17 Ikongan misanmetung kong tumulad kanaku, kapatað, at ilawe yo ding mata yu karetang lalakad agpang king uliran a akakit yu kekami.

18 Uling dakal la ding lalakad, a ilang madalas ku nang sinabi kekayu at ngeni kikiak kung sasabyan ko kekayu, a ila kasalang no ning Cruz nang Cristo :

19 a ing kararasnan da ing kasiran, a ing karelang dios ing atian da, at ing dangalan da ing karelang kamarinayan ; at deti ya mung bukud isipan da ing dikil king yatu.

20 Uling ing kekatang pangataung balayan atiu banua ; manibat karin panayan taneman ing Mangabus, ing Guinung Jesu-Cristo ;

21 a iti ibayu na ing kekatang katawan a alang kabaldugan, bang maguing katulad na ning katawan nang maligaya, dikil king pamanyapat nang pamipasuku na kea king sablang bague.

4 | INYAPIN, kapatað kung kaluguran, at binang pagnasan, kakung tula at korona, magtihe kong makanyan king Guinu, kakung kaluguran !

2 Pagamuamu ku kang Elvodias, at pagamuamu ku kang Sintike, king maguing metung la sang pilubluban king Guinu.

3 At keka pagamuamu ku naman, a tapat a kayabe king paud, king saupan mu la ding babang deti, uling ila mepagal lang kayabe ku king evangelio at kayabe na namang Clemente at ding aliwa kung kasaup king pamagpakapagal, a ing karelang lagui atiu king libru ning bie.

4 ; Magsaya kong parati king Guinu! ulitan kung sabyan ; Magsaya kayu!

5 Makilala sa karing anggang tau ing kekong kamung lub ; Ing Guinu makalapit ya!

6 E ko magmalasakit king nanumang bague, nung e king sablang bague, king pamamalatan na ning panalangin at dalung, ipakilala yu ing kekong yawad king Dios :

7 at ing kapayapan ning Dios, a maiguit king anggang kaisipan, ingatan no ding kekong puso at ing kekong kaisipan, kang Cristo Jesús.

8 King kawakasan, kapatad, ing anggang bague makanayun king katutuan, ing anggang bague a kagalanggalang ; ing anggang matulid, ing anggang malinis, ing anggang bague a kalugudlugud, ing anggang makilaguiung mayap ; at nung atin pang aliwang kayapan, at nung atin pang aliwang bague a sukat king kapurian, isipan yu la ding bague a deti.

9 Ding bague a kekong pegaralan, at tinggap, at dindam, at ikit yu kanaku, daptan yu la : at ing Dios ning kapayapan magbili ya kekayu.

*Pamangilala nang utang lub Pablo karing tau Filipos
dikil karing pigkalub a keang tinggap
karela.—Tauling pamagmananu.*

10 At aku magsaya kung binang maragul king Guinu a ngeni king kekong katataulian kekong binyayan ing pamaningat kaku ; a ing katutuan mirinan kong pamaningat, dapot migkulang kekayu ing mayap a panaun.

11 E king sasabyan ku ing dikil king kailangan ; uling kakung pegaralan ing pamayapan ku ing pangabilyan a kaku mirikil.

12 Biasa kung magpakumbaba at biasa kung magpakarakal a kanawan king anggang bague at king libutad da ding anggang tau, mituru ku e mu bukud king pangakabsi nung e naman king pamibatang danup ; e mu king kanawan nung e king pamibata king pamagkailangan.

13 Ing keganagana a arapat ku, Kanitang kaku pasikan.

14 Makanyan man mayap ing kekong depatan king mekirame kayu king kakung kasakitan.

15 At ikayu, oh tau Filipos, pangabaluan yu naman kanitang

mipagmulan ya ing evangelio, kanitang meko ku Macedonia, isanumang Iglesia alang mekisausig kanaku tungkul king pamamye at pamananggap, nung e mu bukud ikayu :

16 uling kanitang atiku pa karin king Tesalonika king misan, at angga king makaladua, pepadala kayu king kakung kailangan.

17 E ku sasabyan iti a king uli na ning aku magnasa kung nanumang pagkalub, nung e uling magnasa kung bungang binang dakal king kekayu.

18 Dapot atiu ngan kanaku ing kanawan : mitmu ku pblasang tinanggap ku kang Epafrodito, karing bague a ibat kekayu ; daun a masamyu bau, ain a matatanggap, binang makalugud king Dios.

19 At ing kakung Dios katmuan na ing anggang kekong kailangan, dikil king keang pibandian king ligaya kang Cristo Jesús.

20 ; At ing Dios a Ibpa tamu maligaya ya sa mangga king mangga ! ; Yanasa !

21 Pagmananuan yu la ding balang banal kang Cristo Jesús.

Pagmananuan da kayu ding kapatad a kayabe ku.

22 Ding anggang banal pagmananuan da kayu, lalunglalu na ding king bale nang César.

23 ; Ing kalam ning Guinu tang Jesu-Cristo miabye sa king kekong espiritu ! ; Yanasa !

ING SULAT NING APOSTOL SAN PABLO

KARING

TAU COLOSAS.

Kamumulan at pamagmananu.

- 1 I PABLO, a apóstol nang Cristo Jesús, king kaburian na ning Dios, at ing kapata~~d~~ a Timoteo,
2 karing banal at tapat a kapata~~d~~ kang Cristo, a atiu karin Colosas : ; Kalam kekayu at kapayapan a manibatan king Dios a kekatang Ibpa, at king Guinung Jesu-Cristo!

Pamanyalpantaya ra at lugud king parang tau ding tau Colosas.—Panalangin na ning apostol tungkul king karelang kesulung king Espiritu.—I Jesu-Cristo, a makidapat king pangaatbus tamu, larawan ning Dios a e mayayakit, a makilalang king sablang bague, at buntuk na ning Iglesia.

3 Pasalamat ke king Dios, ing Ibpa ning Guinu tang Jesu-Cristo, panalangin da kong parati,

4 inyang abalitan mi ing kasalpantayanan yu kang Cristo Jesús, at king lugud yu karing anggang banal ;

5 king uli na ning kapanaligan a kekayu makasadya karin banwa, a iti dimdam yu king amanu nang katutuan ning evangelio,

6 miras ya kekayu ; makanyan mu naman king mabilug a yatu mamunga ya at tutubung antimu naman ikayu, manibat king aldo a dimdam yu at abalu ing kalam na ning Dios king katutuan ;

7 agpang king pegaralan yu kang Epafra, a kaluguran ming kayabe king pangaalipan, a king kekayu metung yang tapat a talapanibala nang Cristo ;

8 a ya naman ing memalita kekami king lugud yu king Espiritu.

9 King uli na niti ikami man, manibat king aldo a dimdam mi iti, e ke pepatugut manalangin king Dios, at yaduan mi king kumatmu ko sa king pamangilala king keang kaburian king anggang kabiasnan at kaisipan tungkul king espiritu ;

10 bang lunakad kayu king katampatan king Guinu, a patulan ye king keganagana, at mamunga king anggang mayap a dapat, at tumubu king pamangilala king Dios :

11 mipasiknangan kayu king mabilug a sikanan, agpang king maligaya nang upaya, king anggang kapibabatan at kalambutan a lub, a makitula ;

12 pasalamat king Ibpa, a darapat kekatamu batang maguing katampatan a maguing karake king mana ra ding banal king sala ;

13 a miligtas kekatamu king kayupayan na ning dalumdum, at linipat na katamu king kaarian na ning Anak nang kaluguran ;

14 a kea atiu ing kekatang pangaatbus, king pamamilitan na ning keang daya, ing kapatawaran ning kekatang kasalanan :

15 a iti yang larawan na ning Dios a e mayayakit, ing pangane king anggang melalang :

16 uling king uli na melalang ing keganaganang bague, karing banwa at king gabun, mayayakit at e mayayakit, ding luklukan da man ding ari, o pamanyakup, pekapun o ding kayupayan ; keganaganang bague king pamamilitan na at king uli na melalang ;

17 minuna ya king sablang bague, at ing anggang bague mabibie kea.

18 At ya ing Buntuk na ning katawan ngana wari, ning Iglesia ; ya ing mula, ing pangane karing mete ; bang king sablang bague mirinan yang pangamatas.

19 Uling birian na ning Ibpa king ing mabilug a pangaganap manuknangan kea ;

20 at king pamamilitan na pakikasundu na kea murin ing anggang bague, a papayapa na king pamamilitan na ning

daya ning keang Cruz ; king pamamilatan na, ngaku, maguing ding bague man keti babo yatu, o ding bague mang karin banwa.

21 At ikayu kanitang milabas a panaun pakakawani kayu at kasalang king kekong pamiisip, king kekong dapat a mangarawak, dapot makanyan man ngeni pikasundu na kayu,

22 king katawan ning keang laman king pamamilatan na ning kamatayan, bang ayarap na kong banal at alang musing at alang pangapintas king keang arapan :

23 nung tune a manatili kayu king kasalpantayanan, a ating katatalakaran at matibe, at e makimut king kapanaligan king evangeliong dimdam yu at mipanaral karing anggang melalang king lalam ning banwa ; a aku i Pablo ing mialal talasiasat.

*Ing kripagalan na at pamakipamuk Pablo
king keang pamanibala.*

24 Ngeni masaya ku king kakung kasakitan king uli yu at tutuparan ku king kakung laman ing kakulangan na pa ning kasakitan nang Cristo king kakung laman king uli na ning keang katawan, a ya ing Iglesia ;

25 a aku mialal kung talasiasat kaniti, agpang king pamanibala na ning Dios kekayu a binye na kanaku, bang ipanaral at matupad ing amanu na ning Dios,

26 ing misteriong misalikut king anggang panaun at karing dai, dapot ngeni mibulalag karing keang banal ;

27 a karela birian na ning Dios a ipakilala na nung nanu ing pibandian king libutad da ding gentil, a iti ya i *Cristo a atiu kekayu, ing kapanaligan king ligaya :*

28 a ya ing kekaming panaral, at pamalita karing anggang tau, at tuturu karing anggang tau, king mabilug a kabiasnan, bang ayarap mi lang sakdal kang Cristo ding anggang tau ;

29 king bague a iti aku man darapat ku, pagpilitan ku agpang king keang pamanyapat, kanaku dinapat yang maki-kayupayan.

2 ULING buri ku abalu yu nung nuanti dagul ing pamag-kapilit ku kekayu at karing atiu Laodicea, at karetang anggang e menakit king lupa ku king laman ;

2 balang tumula ding karelang puso, king karelang pamia-gumagum king lugud ; king anggang pibandian king lubus :

kabitanan ning pangakilala bang akilala ra ing misteriu na ning Dios, ngana wari i Cristo ;

3 a ya ing kasasalikutan king anggang pibandian ning kabiasaan at ning pamangilala.

Panabilin laban king e tune usuk.

4 Iti sasabyan ku, bang ninuman e na ko apirait king amanung panamuyut.

5 Uling aguiamang king laman ala ku king kekong arapan, dapot atiku kekayu king espiritu, matula ku panakit ku king kekong mayap a kasalesayan, at ing katibayan na ning kekong kasalpantayanan kang Cristo.

6 Nung makananu pin, ing pamananggap yu kang Cristo Jesús ing Guinu, lumakad kong makanyan kea ;

7 makiyamut at makatalakad kea, at matibe king kekong pamanyalpantaya, antimo ing pangaturu yu, at kipnuan kea ing pamipasalamat.

8 Mimingat kayu, magkang kekayu ating mamihag, king pamamilatan na ning keang filosofia ampon ning pamangatuliran nang alang kabaldugan, dikil king likaslikas a sabi ra ding tau, agpang king kabagayan king yatu at e agpang kang Cristo.

9 uling kea manuknangan ing mabilug nang panga Dios ;

10 at ikayu miganap ko kea, a ya ing Buntut ding anggang kaarian ampon kayupayan :

11 a kaniti ikayu man metuli ko king tuling e depatan gamat, king pamaglubas yung miglukas kong lubus king katawan ning laman, king pamamilatan na ning pangatuli nang Cristo ;

12 at mikutkut a kayabe na king binyag, a kaniti ikayu man telakad na kong kayabe na king pamamilatan na ning pamanyalpantaya king pamanyapat ning Dios, a kea pepasubling mie karing mete.

13 At kanitang mete kayu king kekong pamanalangsang, at king e na pangatuli ning kekong laman, binyayan na kayu a kayabe na, a pepatawad na kekayu ing kekong anggang kapanalangsangan ;

14 pitda neng salang kekatamu, ing pisulatan a kesulatan

na ning tuntunan, at iti leko ne libutad, pinaku ne king keang Cruz;

15 at inyang alubas na nong lubus ding kaarian at kayupayan, binili no king pilalawan at migwagui ya karela king bague a iti.

16 Ninuman pin kekayu e ya mamatul tungkul king pamangan ó pamaninum, ó tungkul king aldo pista, ó king bayung bulan, ó king sábado:

17 a deting bague metung la mung anino ra ding datang, dapot ing katawan kang Cristu ya.

18 Ninuman ala sang mampirait kekayu king kekong ablas, king pamamalatan na ning binang kababan at pamanyamba karing ángel; at makialam ya king bague a keang apaninap, a magpalalu lang alang kabaldugan king uli na ning nasa a dikil king laman;

19 at e la kakalawat king Buntuk; a kea ing mabiluga katawan a alalayan na at makalapad king pamamalatan da ding pikalukaluan at litid a daragul la king pangaragula manibat king Dios.

20 Nung ikayu mengamate na ko kang Cristo tungkul king aral na ning yatu, ¿bakit, pasakup ko pa king tuntunan na a anti ko mong mabibie pa king yatu:

21 ¿e ko darampung at e ko manlasa at e ko tatagkil!

22 (ding sablang bague a deti pawang masisira la king pamangamit,) agpang king utus at aral ding tau?

23 Ding bague a deti atin lang aske king kabiasaan king pamanyambang kitsa, at king binang pamagpakababa at king kabagsikan king katawan; dapot alang nanumang kabaldugan laban king kapatawaran king atiu king laman.

*Aral tungkul king kabanalan at king
lugud pamikakapatal.*

3 NUNG sinubli ko ping mebie a abe nang Cristo, panintunan yo ding bague a atiu babo, a nung nu ya makalukluk i Cristo king wanan na ning Dios.

2 Isipan yo ding bague a atiu babo, e ding bague a atiu keti sulip;

3 uling mete na kayu, at ing kekong bie makasalikut a abe nang Cristo king Dios.

4 Nung i Cristo, a kekatang bie, mibulalag ya, makanyan mu naman ikayu mibulalag kong abe na king ligaya.

5 Paten yo pin ding sangkap ning kekong katawan a atiu keti sulip: pamakipangalugud, karinatan, kaibugan, nasang marawak, kasakiman, a iti pamaganitu;

6 a dikil karing begue a deti daratang ing mua ning Dios karing anak ning pamanalangsang:

7 kaniti ikayu man linakad kayu king misan a panaun, inyang mabibie kayu king anti kaniting bague.

8 Dapot ngeni, painggulutan yu naman ing anggang bague a iti: kamua, kasbung lub, ukul a marawak, amanung sapala, amanu nang marinat ning kekong asbuk.

9 E ko mipapaglaram ingmetung at metung, yarin king linubas yu na ing matwang pangatau king dapat,

10 at mibablas kayu king pangataung bayu, mibabayu ya agpang king larawan na Nitang kea linalang:

11 a nukarin alang pamialiwa antimo ing griego ampon ing Judio, ing pangatuli ampon ing e pangatuli; ing taung aliwang labuad, ding tau Scytha, alipan at timawa; nung e i Cristo ya ing sabla king sabla.

12 Pasipiblas ko pin, antimo ding pinili ning Dios, a banal at kaluguran, king metung a laus a kapakaluluan, king masambat a pilubluban, king kababan, king kamung lub king kalambutan a lub;

13 daptan yu ing pamibabata king metung at metung, at mipamatawad kayu ing metung at metung, nung ninuman mikaatin yang sunibung salang king aliwa, antimu naman ing Guinu pepatawaran na kayu, makanyan mu naman ing daptan yu.

14 At maiguit kareting anggang bague, pasipiblas ko king lugud, a ya ing tali na ning pangasakdal.

15 At magari karing kekong pusu ing kapayapan ning Dios, at king bague namang iti ikayu meyaus kayu king metung mung katawan; at kilala king utang a lub.

16 Manuknangan nasang ganap kekayu ing amanu nang Cristo, king sablang kabiasaan; mituturuanan kayu at mipapanaral ing metung at metung, king salmos at kapurian at

dalit a makarikil king espíritu, dalit makikalam karing kekong puso king Dios.

17 At ing anggang kekong daptan king amanu o king dapat, daptan yu ngan king laguiu ning Guinung Jesu, pasalamat kayu king Dios Ibpa king pamamalatan na.

Katungkulan king pamibalebale.

18 Babai, pasakup kayu karing kekong asawa antimo ing karampatan king Guinu.

19 Lalaki, luguran yo ding kekong asawa, at e ko sa maguing mapait karela.

20 Anak, mamintu kayu karing kekong mangatwa king keganagana ; uling iti yang binang makapalugud king Guinu.

•21 Ikong ibpa e yo pamungkasian ding kekong anak, bang e mimina ing lub da.

22 Alipan, mamintu kayu king keganagana karing guinu yu king laman ; e king pamaniuyu king mata antimo karing bisang palugud karing tau, nung e king alang pirait king puso, tumakut kayu king Guinu ;

23 nanumang kekong daraptan daptan yu king puso, antimong dikil king Guinu at e dikil karing tau ;

24 antining kekong pangabaluan a king Guinu karin yu tanggapan ing ablas a mana ; susuyu kayu kang Cristo, ing Guinu.

25 Uling ing darapat marawak, tanggapan nang pasibaýu ing marawak a keang depatan : at alang pamialiwa karing tau.

4 PANGINUAN daptan yu karing kekong alipan ing katuliran ampon karampatan ; baluan yu king atin kayu namang metung a Panginuan karin baniwa.

Aral tungkul king panalangin at king kabiasnan.

2 Manatili kong parati king panalangin, lumame ko kaniti, king pamipasalamat ;

3 pakipanalangin yu kami naman, baneng buklatan ning Dios kekami ing pasbul dikil king amanu, baming salesayan ing misteriu nang Cristo ; a king uli na naman atiku king sukulan ;

4 bang iti kakung ipasiag, antimo ing kakung karampatan sabyan.

5 Lumakad kong makikabiasnan makarikil karing atiu lual, samantalan yu ing balang kapanaunan.

6 Ing kekong pamangamanu kapilan man sa makikalam king Dios, a mikalasang asin, bang abalu yu ing dapat yung ipakibat king balang katau.

*Pamitubud kang Tiquico at kang Onésimo.—
tauling pamagmananu.*

7 Ing keganaganang kakung kabagayan ipabalu nang Tiquico kekayu a kaluguran a kapatad, at talasiasat a tapat, at kakung abe alipan king Guinu :

8 a yang inutusan ku kekayu dikil king bague a iti, bang abalu yu ing kekeng bili, at banong patulan ding puso yu ;

9 a kayabe ne i Onésimo, tapat at kaluguran a kapatad, a iti metung ya kekayu. Ila ding munye pabalu kekayu king anggang bague a malilyari keni.

10 Pagmananuan na kong Aristarco, a kayabe ku king sukulan, at i Marcos, a pisan nang Bernabé, (a tungkul kea tinangap na kong utus ; nung datang ya ken kekayu tanggapan ye,)

11 at i Jesús, a mayayaus Banal ; a deti atilu king pangatuli : deti mu ilang kasaup ku tungkul king kaarian na ning Dios ; tau lang meguing metung a paglimbang kaku.

12 Pagmananuan na kong Epafras, a metung ya kekayu, alipan nang Cristo, a iti magkapilit yang parati king kekong ikakayap king keang panalangin, bakong pasitibe, king pangasakdal, at ganap a kabitasan king anggang kaburian na ning Dios.

13 Uling ya patutuan ku king paipagal yang bina kekayu, at ding king Laodicea ampon ding king Hierápolis.

14 Pagmananuan na kong Lucas, ing kaluguran a manulu, ampon i Demas.

15 Pagmananuan yu la ding kapatad karin Laodicea, at kang Nimfas ampon king Iglesia a atiu bale ra.

16 At pati abasa ye ing sulat a iti, ipabasa yu neman king Iglesia ra ding tau Laodicea ; at basan yu neman ing sulat a menibatan Laodicea.

17 At sabyan yu kang Arquipo : ; Siasatan mu ing katungkulan a tinggap mu king Guinu, bakang makatupad kea !

18 Ing pamagmananu na king sarili nang gamat Pablo. ; Ganakan yu ing kakung pangasukul ! ; Ing kalam miabie kekayu !

ING MUMUNANANG SULAT' NING
APOSTOL SAN PABLO

KARING

TAU TESALONICA.

Kamumulan at pamagmananu.

1 I PABLO, at i Silvano, at i Timoteo, king Iglesia ding tau Tesalonica, king Dios Ibpa ampon king Guinung Jesu-Cristo: ; kalam kekayu at kapayapan, ning Dios Ibpa, ampon ning Guinung Jesu-Cristo!

Ing pangalusuk ning evangelio king Tesalonica, at katapatan ning keang Iglesia.

2 ; Pasalamat keng parati king Dios, makauli kekongan, at asasaglawe ra kayu king kekeng panalagin,

3 a gaganakan da kong alang patugut, king arapan na ning Dios ampon Ibpa tamu, ing dapat ning kekong kasalpan-tayanan, ampon ing kapagalan na ning kekong lugud, at king kapibabatan na ning kekong kapanaligan king Guinu tang Jesu-Cristo;

4 kabaluan, kapatad, a kaluguran na ning Dios, ing pangaalal yu.

5 Uling ing kekaming evangelio e miras kekayu king amanu mu kabud, nung e king upaya, at king Espiritu Santo, ampon king lubus a kabitasan; antimo ing kekong pangabaluan nung nanu ing pangatau mi ing kekeng pepakit kekayu king uli yu.

6 At ikayu pesitulad ko kekami at king Guinu, inyang tinggap yu ing amanu king dakal a lugma, a makitula king Espiritu Santo:

7 nanupata ikayu meguing uliran kayu karing sablang sasalpantaya a atiu Macedonia at Acaya.

8 Uling manibat kekayu mibulalag ing amanu ning Guinu, e mu bukud karin Macedonia at Acaya, nung e king anggang karinan mibantug ing kekong kasalpantayanan king Dios, nanupata ikami e mi na kailangan ing sumabi nanuman :

9 uling ila murin ing sasabi tungkul kekami, a nung makananu ing pangalub mi kekayu, at nung makananu ing pamipainggulut yu karing anitu, at minarap king Dios bang sumuyu king Dios a mabie at katutuan,

10 at bayang panayan ing keang Anak a manibat banwa a telakad na karing mete, a yapin, i Jesús mikabus kekatamu king muang daratang.

*Kaniuwan king panga apostol nang Pablo
karin Tesalonica.*

2 IKAYU murin baluan yu, kapatad, a ing pamanlub mi kekayu e mealang kabaldugan ;

2 nung e pablasang mibata kami king minuna, at libakan, antimo ingkekong pangabaluan, karin Filipos, mirinan keng kapanaligan king kekatang Dios, bang salesean mi kekayu ing amanu na ning Dios libutad ning dakal a kaligaligan.

3 Uling ing kekeng pamanamuyut e king kabalatungan, at karinatan at kapamiraitnan ;

4 nung e, nung makananung guewa na keng meguing karampatan ning Dios baneng ipaniwala ing evangelio, makanyan yang sasalita mi, e anting palugud karing tau, nung e king Dios a susubuk karing kekeng puso.

5 Uling e ke gagamit kapilan man king amanung sunu, anti ing pangabaluan yu at e king talikbung ning kasakiman : saksi ya ing Dios ;

6 at e mi panintunan king tau ing kapurian, aguiang king kekayu aguiang king aliwa, nung king bague ikami malyari yu keng maguing pusan, pablasang apostol nang Cristo.

7 Nung e bagkus, mamu kami king libutad yu, antimo ing pamaglambing na ning metung a sisiwa karing tune nang anak ;

8 makanyan mu naman ikami pablasang atin keng masampat a pamakamal kekayu, pepamayapan mi king ikayu dakayanan da kayu e mu king evangelio ning Dios, nung e pa

naman karing tune ming kaladwa, pablasang meguing bina kong mal kekami.

9 Uling gaganakan yu, kapatad, ing kekeng kapagalan ampon kasakitan; at darapat kami king bengi at aldo, bang e ke maguing pusan kaninuman kekayu, panaral mi ya kekayu ing evangeliu na ning Dios.

10 Ikayu saksi kayu, at ing Dios man, nung nuanti ing pangabanal at matulid a alang pangapintas ing panugalian mi kekong sasalpantaya:

11 antimo ing kekong pangabaluan nung makananu ing panugalian mi karing balang metung kekayu karing makabas king metung a ibpa dikil karing tune nang anak, a mipanaralan kayu at mipasiknangan a lub at sasaksian,

12 bang lumakad kayu king karampatan king Dios, a minaus kekayu king kaarian na at ligaya.

13 At king uli na niti ikami man pasalamat kami king Dios a alang patugut, inyang tanggapan ye kekami ing amanu na ning Dios a dimdam yu kekami tinggap yu e king amanung tau nung e dikil king katutuan ing amanu na ning Dios, a darapat naman kekayu a sinalpantaya.

14 Uling ikayu, kapatad, pesitulad kayu karing Iglesia na ning Dios, atiu Judea kang Cristo Jesús; uling mibata kayu naman karing kekong sariling kabalen, anti naman ila karing Judios;

15 e mubukud pete re ing Guinung Jesús at ding manula, nung e ikamiman tinabi ra kami at e la minie lugud king Dios, at salang la karing anggang tau;

16 mibabawalanan keng makisabi karing gentil, bang e la miligtas; barang katmuan parati ing karelang kasalanan: dapot dinatang karela ing mua angga king wakas.

*Nasa nang Pablo ing akit nong pasibayu ding tau
Tesalonica. Ing keang tula at keang pana-
langin dikil king balitang daralan
nang Timoteo.*

17 Dapot ikami, kapatad, a miwale kekayu king ditak a panaun, king arapan e king pusu, pagkapilitan ming masipit bang akit mi ing lupa yu, king maragul a kapagnasan:

18 uling pagnasan ming ayan da kayu, aku i Pablo, king misan at kaduang ukdu ; at pengabalan na keng Satanás.

19 Uling ¿isanu ing kekeng kapanaligan, o tula, a kekeng pagsayan ó corona a kekeng pagmarangal? ¿e ikayu murin king arapan na ning Guinu tang Jesu-Cristo king keang panyatang?

20 Ikayu ing kekeng kapurian at kekeng tula.

3 KING uli na niti, antining e mi na apibata pa, meyapan ming pailakuan dilidili Atenas ;

2 at tinubud mi ya i Timoteo a kekeng kapatad, at talapanibala na ning Dios at abe ming paipagal king evangeliu nang Cristo, bang patibayan na kayu at patulan tungkul king kekong kasalpantayanan ;

3 bang ninuman e ya makimut king uli na ning kasakitan a iti : uling ikayu murin baluan yu king kaniti ke makaalal.

4 Uling king katutuan, kanitang abe yu kami, sinabi ming agad kekayu king dumalan keng kasakitan ; antina pin ing milyari, at baluan yu.

5 King uli na naman niti, inyang e ku na apibata pa, mitubud ku bakung abalu ing kekong kasalpantayanan, magkang atuksu na ko ning manuksu, at ing kekeng kapagalan mayalang kabaldugan.

6 Dapot antining i Timoteo dinatang ne kekami ngeni, a ibat ken kekayu, at migdala yang mayap a balita king kekong kasalpantayanan at lugud, at parati yu keng binang gaganakan a pagnasan yung akit yu kami, makanyan mu naman ikami pagnasan ming akit da kayu ;

7 king uli na niti metula kami, kapatad tungkul kekayu, king anggang kekeng kalipitan at kalungkutan king pamamalatan na ning kekong kasalpantayanan :

8 uling ngeni mabibie kami, nung ikayu manatili kayung matibe king Guinu.

9 ¿ Nanu ping pamipasalamat ing aibie mi king Dios dikil kekayu dikil king mabilug a tula a kekeng katutula dikil kekayu king arapan na ning kekatang Dios ;

10 bengi,t, aldo pagamuamu ming mapilit king akit mi sa ing kekong lupa, ampon aganapanan mi ing kukulang king kekong kasalpantayanan ?

11 ¿ At patnubayan na ning Dios at Ibpa tamu at ing Guinu tang Jesu-Cristo, ing kekeng pamaglakbe kekayu !

12 At daptan na sa ning Guinu king lumabung kayu at kumatmu kayu king lugud king metung at metung, ampon karing sabla, antimu naman ing daraptan mi kekayu;

13 banong patibayan ding kekong puso, king alang panga-pintas king kabanalan, king arapan na ning kekatang Dios at Ibpa, king panyatang na ning Guinu tang Jesús a kayabe no ding anggang keang banal.

*Aral tungkul king kabanalan, king lugud pamikapataḁ
at king pamanyapat.*

4 ING kapupusan pin, kapatad, pagamuamuan da kayu at panaralan king Guinung Jesús agpang king tinggap yu kekami, nung makananu kong dapat lumakad at munye tula king Dios, makanyan kong lumabung.

2 Baluan yu pin nung nanung kautusan ing binye mi kekayu king kayupayan na ning Guinung Jesús.

3 Uling iti ya ing kaburian na ning Dios, ing kekong pamagbanal : a ikayu dumayu ko king pamakipangalugud ;

4 a ing balang metung kekayu mabiasa yang papanginu king keang sariling katawan king pamagbanal ampon king kapurian,

5 e king kaibugan ning laman, antimo ding dai a e kikelala king Dios ;

6 a king ninuman sa e lalapastangan king atiu king matulid, at e ne pipiraitnan ing keang kapatad king kapanintunan ; uling ing Guinu mapanablas ya tungkul king anggang bague a anti kaniti ; antimu naman pepatalastas mi kekayu at pepatutuan minuna pa.

7 Uling e na kata inaus ning Dios king karinatan nung e king kabanalan.

8 Inyapin, ing misasakuil king amanu ku, aliwa ing tau ing sasakuil na nung e ing Dios, a babye kekayu king keang Espiritu Santo.

9 Dapot tungkul king lugud pamikapataḁ, e yu na kailangan ing sulatanan da ko pa : uling ikayu murin tuturu na kayu ning Dios king mikalugud kayu ing metung at metung ;

10 uling king katutuan daraptan yung makanyan karing anggang kapatad, a atiu king mabilug a Macedonia. Dapot pagamuamu mi kekayu, kapatad, king lalu ko sang malusuk ;

11 at pagnasan yu sa ing mie kong tahimik, at daptan yu ing kekong sariling dapat at daptan karing sariling gamat, nung makanu ing inutus mi kekayu ;

12 baping lumakad kayu king karampatan karing atiu lual, at e ko magkailangan nanuman.

Tungkul king pangabie rang pasibayu ding mete, at king pamibalik nang Cristo.

13 Dapot e ku buri king ala kong kamalayan, kapatad, tungkul karing matudtud king Guinu ; bang ikayu e ko lungkut antimo ding aliwang alang kapanaligan.

14 Uling nung maniwala tamu a king i Jesús mete ya at sinubling mebie makanyan mu naman ding matudtud kang Jesús, idala no ning Dios a kayabe na.

15 Uling iti sasabyan ni kekayu king amanu ning Guinu : A iatamung mabibie, a makatagan angga king pamanyatang na ning Guinu, e ta miuna king makananu man karing metudtud na.

16 Uling ing Guinu murin yang kuldas ibat banwa makisiwalang arcangel at maki pakakak ning Dios, at ding mete kang Cristo talakad lang muna ;

17 kanita, itang mabie a makatagan, masamsam tamu a akayabe ra karing biga, king pamanyalubung king Guinu, king angin ; at kaniti akayabe na katamu ning Guinu angga king kapilan paman.

18 Mipapamatula kayu ing metung at metung king amanung iti.

5 DAPOT tungkul karing kapanaunan at oras, kapatad, e yu kailangan a isulat ku pa kekayu ing nanuman.

2 Uling ikayu rin ing lubus a makibalu, a antimong mapanako king bengi makanyan ing panyatang na ning kayaldawan na ning Guinu.

3 Panga sasabyan da ding tau : ; Kapayapan at kabitasan ! a kanita murin datang karela ing biglang kasiran antimo ing pamiraendam king pamanganak ning mabuktut ; at e ra akuang miligtas.

4 Dapot ikayu, kapatad, ala ko king dalumdum, a bang king aldo a ita antimo ing mapanako a bandayan na kayu :

5 Uling ikongan anak na ko ning sulu at anak ning aldo ; ikami e ke king bengi at king dalumdum.

6 E ta sa matudtud pin, antimo ding aliwa, nung e lumame tamu at maniti.

7 Uling ding matudtud, matudtud lang bengi at ding maglasing, maglasing lang bengi :

8 dapat pablasang itamu anak na kata ning aldo, maniti tamu ; miblas tamu king baluti ning kasalpantayanan at ning lugud, at gawan baluti ing kapanaligan king kaligtasan :

9 uling ing Dios e nakatatelaga king mua, nung e king pamagkamit king pangakabus king pamamilatan na ning Guinu tang Jesu-Cristo ;

10 a iti mete ya king uli tamu, bang maglame taman ó matudtud taman, mie tang kayabe na.

11 King uli na niti mipanamuyut ko ing metung at metung kekayu at mipagtibe kayu ing metung at metung kekayu, antimo ing kekong daraptan.

Miayaliwang utus, pamanalangin, at pamagmananu.

12 At pagamuamu mi kekayu, kapatad, king kilalanan yo sa ding paipagal kekayu, at pekapun yu king Guinu, at papigaganaka kekayu ;

13 at kekayu lang lusuk pakamalan king lugud, king uli na ning karelang dapat. Magpayapa kayu king kekong sarili.

14 Pagamuamu mi mu naman kekayu kapatad, king kekayu lang sabyanan ding mangulu, king pasiknangan yu la ding mangaina lub, alalayan yu la ding mangaina, mapibabata ko sa karing sabla.

15 Lawan yu king ninuman e na sa ablasan ing marawak king marawak ; at nung e tukian yung parati ing mayap ing metung king metung at karing sabla.

16 Magsaya kong parati.

17 Manalangin kong alang patugut.

18 King sablang bague pasalamat ko king Dios ; uling iti yang kaburyan na ning Dios kang Cristo Jesús tungkul kekayu.

19 E ye papatdan ing Espiritu.

20 E yu gagawan mistula ing pamanula.

21 Subukan yu ing sablang bague ; isinup yu ing mayap.

22 Dayu kayu king anggang anyu ning dewakan.

23 ; At ing Dios na murin ning kapayapan papagbanalan

na kayu king keganagana ; at pagamuamu ku king ing kekong mabilug a pangatau, ing espipritu at kaladwa at katawan, ingatan alang pangapintas king pamanyatang na ning Guinu tang Jesu-Cristo !

24 Tapat ya Itang kekayu mamaus, a iti ya man daptan nang makanyan.

25 Kapatad panalangin yu kami.

26 Paginananuan yu la ding anggang kapatad king banal a uma.

27 Pagamuamu ku kekayu king uli ning Guinu king basan ye ing Sulat a iti karing anggang kapatad.

28 ; Ing kalam ning Guinu tang Jesu-Cristo miabie kekayu !

ING KADWA NANG SULAT NING
APOSTOL SAN PABLO

KARING

TAU TESALONICA.

Kamumulan at pamagmananu.

1 I PABLO at i Silvano ampon i Timoteo king Iglesia ra ding tau Tesalonica, king Dios a kekatang Ibpa ampon king Guinung Jesu-Cristo :

2 ; kalam kekayu at kapayapan, a manibat king Dios Ibpa at ning Guinung Jesu-Cristo !

Kesulung at pamibabata ra ding tau Tesalónica king kasalpantayanan at king lugud, king bistat liligaligan da la.

3 Ikami atin keng katungkulan, kapatad, a pasalamat keng parati king Dios king uli yu, antining yang karampatan, uli ning binang miraragdag ing kekong kasalpantayanan, at ing pamikalugud ning metung at metung kekayungan merakal :

4 nanupata ikami king kekeng sarili magmarangal kami king uli yu karing Iglesia na ning Dios king uli ning kekong kapibabatan at kasalpantayanan, king libutad ning anggang kaligaligan ampon kalungkutan a kekong pibabatan ;

5 a iti metung a bulalag a tanda ning matulid nang kayatulan ning Dios ; bakong matanggap a makikarampatan king kaarian na ning Dios, a king uli na niti ikayu man mibabata kayu :

6 nung makanyan metung a bague a matulid king Dios, ing ablasan no king kalungkutan ding keko palungkut,

7 at ikong palungkutan da, painawa kong kayabe mi, king

pamipakit na ning Guinung Jesús ; manibat banwa, kayantabe no ding angeles king keang upaya,

8 king lablab ning api, a ablasan na la ding e kilala king Dios, ampon e mamintu king evangeliu ning Guinung Jesus :

9 a deti pibatan da ing alang anggang kapahamakan, manibat king arapan na ning Guinu at king ligaya ning keang upaya,

10 pamanyatang na king aldo a ita, bareng paligayan ding keang banal at pagmulalan da ding anggang sinalpantaya : uling kekeng pamipatutu kekayu, mepaniwala.

11 king uli na naman niti panalangin da kong parati, bana kong tanggapan a maguing dapat ning kekatang Dios, king pamanyaús kekayu a tuparan a makikayupayan ing sablang nasang mayap at dapat ning kasalpantayanan :

12 king bang ing laguiu ning Guinu tang Jesús mipaligayan ya kekayu, at ikayu kea, agpang king kalam ning kekatang Dios, ampon ning Guinung Jesu-Cristo.

*Ing pamibalik nang Cristo manimuna ing pangalto
ning Anticristo.**

2 DAPOT tungkul king pamanyatang na ning Guinu tang Jesu-Cristo, at king kekatang pangatipun a makapatulug kea, pagamuamu mi kekayu kapatad,

2 a e ko sa pakimut agad king kekong kaisipan, at e kayu naman palingasngas aguiang king pamamilatan naman ning espíritu o king pamamilatan na ning amanu, o king pamamilatan na ning sulat a anti waring manibat kekami, antimong dirikilan na na ing kayaldawan na ning Guinu.

3 E yu paintulutan a king ninuman apirait na ko king makananu mang bague ; uling ing aldo a yan e malyaring datang, anggang e pamu datang ing pamipainggulut king pangacristiano at mibulag ya ing taung makasalanan, ing anak king kapahamakan ;

4 a iti sasalangsang ya king Dios at paitas ya laban king anggang mayayaús Dios, o sasamban ; nanupata king lukluk ya king Pisamban ning Dios, a papakit na king keang sarili a antimong Dios.

* Salang nang Cristo.

5 ꝑ E yu wari agaganaka king inyang abe yu ku pa, sasab-
yan ku kekayu ing bague iti?

6 At ngeni balu yu ing makapiguil kea, bayang mipabalu
king tune nang panaun.

7 Uling ing misteriu ning dewakan darapat ne; atin mung
metung a kakawat ngeni, at kakawatan anggang e milako king
dalam:

8 at kanita mibulalag ya ing marawak, a patayan ne ning
Guinung Jesús king espiritu ning keang asbuk, at labangan ne
king sala ning keang panyatang;

9 itang keang panyatang makaagpang king pamanyapat
nang Satanás, kambe na ing anggang upaya, at tanda, at
malang kalarāman,

10 at ing anggang kapamiraitnan king e matulid, karetang
mipapahamak; antining e ra tinggap ing lugud king katutuan,
bang miligtas la.

11 At king uli na niti, ing Dios paralan na karela ing
pamanyapat king kamalian, bala ping maniwala king kalara-
man;

12 balang miatulan detang anggang e maniwala king
katutuan, nung e luluguran da ing e katuliran.

13 Dapot ikami atin keng katungkulan pasalamat king
Dios, tungkul kekayu, kapatad, a kaluguran na ning Guinu,
antining pinili na ko ning Dios, manibat king mula, dikil king
pangakabus, king pamagpakabanal king Espiritu ampon ing
pamaniwala king katutuan;

14 a kaniti inaus na kayu king pamamilatan na ning keka-
tang evangelio, bakong magkamit king ligaya ning Guinu tang
Jesu-Cristo.

15 Inyapin, kapatad, magtibe kayu, at isimpan yu ing aral
a mituru kekayu, king amanu naman ning asbuk, king
pamamilatan na naman ning kekeng sulat.

16 ꝑ At ing Guinu ta muring Jesu-Cristo, apon ing Dios a
Ibpa tamu, a iti liguran na katamu, at binye na kekatamu ing
alang anggang tula ampon ing mayap a kapanaligan king
pamamilatan na ning kalam,

17 Patulan na sa ding kekong pusu, at apapagtibayan na
kayu king anggang dapat at king amanung mayap!

Miayaliwang aral at pamagmananu.

3 ING kawawakasan, kapatad, panalangin yu kami, bang ing amanu ning Guinu mulai at mapuri, makanyan mu naman ing mapalyari kekayu;

2 at bang miligtas kami karing taung alang katuliran at mangarawak; uling e ding mlda atin lang kasalpantayanan.

3 Makanyan man tapat ya ing Guinu, a-iti patibayan na kayu, at ingatan na ko king marawak.

4 At atin keng kapanaligan king Guinu tungkul kekayu, king e mu bukud karaptan yu nung e tutuntunan yu ing yutus mi.

5 ; At ing Guinu patnubayan no sa ding kekong puso king lugud king Dios, ampon king kapibabatan nang Cristo!

6 Iutus mi pin kekayu, kapatad, king laguin ning Guinu tang Jesu-Cristo, a pasikalilua ko sa karing anggag kapatad a lalakad alang kasalesayan, at e agpang king aral a tinggap yu kekami.

7 Uling ikayu mu naman ing makibalu nung makananung dapat yu keng tularan; uling ikami e ke menugaling alang kamasalesayan kekayu,

8 at e ke mengang alang bayad king tinape ning ninuman; nung e king kapagalan at masakit a pamanyapat, bengi,t, aldo darapat kami, bang ikami e ke maguing pusan king kaninuman kekayu:

9 e king ikami ala keng karampatan, nung e bang ikami maguing uliran ke kekayu at kekong tularan.

10 Ketaman ping abe yu kami, yutus mi kekayu iti: ; Nung ninuman e bisang dapat, e ya naman mamangan!

11 Uling kekeng ababalitan ding mapilan kekayu a lalakad alang kamasalesayan, e la darapat nanuman nung e palpaki-alam la king pisasabyan ding aliwa.

12 Karing anti kareti pin, yutus mi karela at pagamuamu king Guinung Jesu-Cristo, king dapat lang tahimik, at mangan la sa king sarili rang tinape.

13 Dapot, ikayu kapatad, e ko sa anting mapapagal king pamanyapat mayap.

14 At nung ninuman e mamintu king kekeng amanu, king

pamamilatan na ning sulat a iti, tandanan ye iti, bang e ko makiabe kea, bayang dumine.

15 At e ye yapus anting kasalang, nung e sabyanan yeng anting kapataḁ.

16 ꝑAt ing Guinu na murin ning kapayapan ibye na kekayu ing kapayapan king sablang panaun at king anggang kabagayan! ꝑIng Guinu manatili ya sa kekayu ngan!

17 Ing pamagmananu na ning tune kung gamat, i Pablo; a iti yang kakung tanda king balang sulat: makanyan kung susulat.

18 ꝑIng kalam ning Guinu tang Jusu-Cristo manatili sa kekongan! ꝑYanasa!

ING MUMUNA NANG SULAT NING
APOSTOL SAN PABLO

KANG

TIMOTEO.

Kamumulan at pamagmananu.

1 I PABLO, apostol nang Cristo Jesús, agpang king utus ning Dios a kekatang Mangabus, at kang Cristo Jesús, a kekatang kapanaligan,

2 kang Timoteo, a tune kung anak king kasalpantayanan : Kalam, kapakaluluan at kapayapan, a menibat king Dios a kekatang Ibpa, at kang Cristo Jesús a kekatang Guinu !

*Ing maling aral at ing evangelio ning kalam.—
Ing mayap á pamakilaban.*

3 Antimo ing pamagamuamu ku keka king pailakuan ka Éfeso, inyang ume ku Macedonia, bang autus mu karing mapilan a tau a e la tuturu king aral a makaaliwa king kekami,

4 at e la makiramdam king katsa at karing pipupunpunan a alang kapupusan, a panibatan na ning pamiaskal, at e ing pamagtibe king Dios king pamanyalpantaya.

5 Dapot ing kaulian na ning kautusan ya ing lugud, a manibatan king metung a pusung malinis, at king metung a pilubluban a mayap, at king kasalpantayanan a tapat ;

6 kareting bague pangalisia ra ding mapilan, kinawani la king metung mung alang kabaldugan a pamagsalita,

7 a pagnasan dang maguing talaturu king kautusan, aguiang e ra atatalastas, ing karela mang sasabyan, at ita mang panaligan dang patutuan.

8 Dapot balumi king ing kautusan mayap ya, nung gaga-mitan ya king katunayan :

9 antining pangabaluan king ing kautusan e miabye king taung banal, nung e karing mangarawak at mapangulu, karing alang Dios at makasalahan, karing mangarawak a asal at alang kagalangan, karing makamate ibpa ra at makamate indu ra, karing makamate lupa rang tau,

10 karing makipangatawan king e ra asawa, karing maki-pangatawan lupa rang lalaki, karing manako karing tau, karing mangalaram, karing palsumpan king kalaraman, at king miaaliwang bague a makasalangsang king mayap a aral ;

11 agpang king maligayang evangelio ning Dios a nuan, a kanaku mipaniwala.

12 Pasalamat ku Kanitang kanaku pepasikan kang Cristo Jesús, a kekatang Guinu, antining meguing tapat ku kea, binili na ku king pamanibala ;

13 bistaman king minuna mapanlibak ku at mapanligalig at mapanyirang puri ; makanyan man migkamit kung pakalulu, uling iti depatan kung alang kamalemale king kayalang kasalpantayanan ;

14 at mebinang dakal ing kalam na ning Guinu tamu, kagum na ing kasalpantayanan at lugud, a pawang kang Cristo Jesús.

15 Tapat ing amanung iti, at dapat dang tanggapan, ding sabla, a i Cristo Jesús tinipa ya keti king yatu bang ikabus no ding makasalahan ; a kareti aku ing mumuna.

16 Makanyan man dikil kaniti migkamit kung pakalulu, bang king kanaku, a mumuna, i Jesu-Cristo ipakit na ing anggang keang lubus a kapibabatan, antimong uliran karetang sasalpantaya kea king bie alang angga.

17 ; At king ari ning panaun, alang kamatayan, e mayakit, king metung mung Dios, ing kapurian at ligaya mangga king mangga ! ; Yanasa !

18 Ing utus a iti paniwala ku keka, anak kung Timoteo, agpang king ulang minuna dikil keka, bang king uli ra deti makipamuk ka king mayap a pamakipamuk.

19 ingatan mu ing kasalpantayanan, ampon ing mayap a pilubluban ; inyang iti isakuil da ding aliwa karela mengabag-bag la tungkul king pamanyalpantaya :

20 a kareti metung ya i Himeneo at i Alejandro ; a ila binye ko kang Satanas, bang magaral lang e manyabing kalibakan.

Ing panalangin patungkul karing sablang tau.

2 YAMUYUT ku pin, makauna king sablang bague, king dalung la sang pamagamuamu, manalangin, ipapamilatan at pamipasalamat king uli ra ding sablang tau ;

2 king uli ra ding arian ampon ding sablang atiu king kayupayan ; bang itamu mie tang taimik at maratun, king lubus a kabanalan at kasalesayan.

3 Iti mayap at makatula karing mata na ning Dios a kekatang Talapagligtas ;

4 a ya buri na king ding anggang tau mikabus la, at pasikilala king katutuan.

5 Uling ating metung a Dios, at metung a Talapamilatan king Dios at karing tau, ing taung i Cristo Jesús ;

6 a iti binye na ing keang sarili king pangaatbus ding sabla ; a pamipatutung mibulalag king sariling kapanaanun ;

7 a kaniti mialal kung talapanaral at apostol (sasabyan ku ing katutuan, e ku maglaram), at talaturu ra ding dai king kasalpantayanan at katutuan.

8 Pagnasan ku pin king manalangin la ding tau king numan karing karinan a ibuat do ding gamat a banal king a lang mua at pamisalangsang.

Katungkulan da ding babai.

9 Makanyan mu naman ding babai miblas lang banayad king imalan a makikahinbinan at magalang e inikat a buak at alang guintu, o perlas, o imalan a makialaga,

10 nung e bagkus (a iti karampatan karing babai ing dapat magyungyung king kabanalan), karing mangayap a dapat.

11 Ing babai magaral ya king karatunan king lubus a pamipasakup.

12 Aku e ku paintulut king ing babai turu ya, o mirinan yang kayupayan king lalaki, nung e magtaimik ya.

13 Uling i Adam yang minunang melalang, at tinuki i Eva :

14 I Adam a mepirait, nung e ing babai, king pangapirait na, menabu ya king kapanalangsaan.

15 Makanyan man, ya mikabus ya king pamamilatan na ning pamanganak, pamanatili na king kasalpantayanan at lugud at kabanalan, king kapanitian.

Karampatan karing obispos at diaconos.

3 TAPAT ing amanung iti : Ninuman magnasa yang maguing obispo mayap a dapat ing nasa na.

2 Kailangan pin king ing obispo ala yang kapipintas, asawa ne ning metung mung babai, mapaniti, maisip, e palalu, mapamie yang layunanan, karampatan ya king pamanuru ;

3 ala yu king alak, e palpakipate, nung e banayad ya ; e palpakitua, e mapangaibugan king marinat a pakinabang ;

4 metung yang mamahalang mayap king sarili nang bale susupilan na la ding keang anak, king lubus a kasalesayan ;

5 (uling nung ninuman e ne balung panibalan ing sarili nang bale, ¿makananu neng panibalan ing Iglesia na ning Dios ?)

6 e sana bayubayu king religion a magkang kumatmu yang katasan a lub, manabu ya king parusa na ning diablo.

7 Dapat ya namang mirinan mayap a pamipatutu karing atiu lual, magkang manabu ya king kamur an at king silu ning diablo.

8 Anti murin ding diaconos dapat ing tau lang maisip, e adua dila, e king dakal a alak e masakim king pakinabang a e malinis ;

9 ingatan na ing misteriu ning kasalpantayanan king malinis a pilubluban.

10 At deti masubuk la pamu, at nung makanyan mama-bala no king pangadiacono, nung alang mapintas karela.

11 Makanyan wu naman ding karelang asawa dapat ing maisip la e la mapanyandali, mapaniti la, tapat king kegana-gana.

12 Ding diaconos maguing asawa la sang tunggal mung babai a manihalang mayap karing karelang anak at karelang bale.

13 Uling ding ménibalang mayap king katungkulan ning diacono, magkamit la king karelang sarili metung a panga

bilyan a mayap, at dakal a tapang king kasalpantayanan a atiu kang Cristo Jesús.

14 Deting bague susulat ku keka, pagnasan kung miratang kung agad keka ;

15 dapot nung aku luat kung makabang panaun, bang abalu mu nung nanung dapat mung panugalian king Bale ning Dios (a iti ya ing Iglesia na ning Dios a mabie) a anting asias at sandalan ning katutuan.

16 ; At king alang nanumang pamisalangsang, maragul ya ing misteriu ning pakalulu, a yapin : Itang mipabalu king laman, mipatutuan king espíritu, meakit karing angeles, mipanaral karing dai, mepaniwala king yatu, metanggap babo karing king ligaya !

Ing pamipainggulut king pangacristiano king tauling panaun.

4 DAPOT ing Espíritu sasabyan nang malino, a king panaun a daratang ding mapilan kawani la king kasalpantayanan, at makiramdau la karing espíritung mapamiraya ampon king tuturu ra ding demonius,

2 ding manyabing kalaraman king pamagbanalbanalan, kikintalan de ing sarili rang pilubluban,

3 babawal da ing pamakiasawa, at barang yutus ing pamangilin mangan king laman kati a lelangan na ning Dios tanggapan king pamipasalamat ding sasalpantaya at makakilala king katutuan.

4 Uling ing keganaganang lelangan na ning Dios mayap, at ala nanumang dapat isakuil, nung tatanggapan king pamipasalamat ;

5 uling meguing banal king pamamilatan na ning amanu ning Dios ampon ning panalangin.

Ing pamagtapat at kasipagan king pamanibala.

6 Nung ipaganaka mo karing kapatad ding bague a deti maguing metung kang mayap a talapanibala nang Cristo Jesús, a binyayan na king amanu ning kasalpantayanan at ning mayap a aral, a tikian mu angga ngeni.

7 Dapot isakuil mu ing katsa ra ding tau at ing karing mangatwang babai ; at magsane ka king pamamakalulu :

8 Uling ing pamagsane king katawan ditak mung bina pakinabangnan ; dapot ing kapakaluluhan king keganagana pakinabangnan a makipangaku king bie a iti at king daratang :

9 tapat ing amanung iti, at karampatan matanggap karing sabla.

10 Uling king uli na murin niti darapat kami at magkapilit, uling atiu makabili ing kekeng kapanaligan king Diis a mabie, a iti ya ing Talapagligtas karing anggang tau, lalu na karing talasalpantaya.

11 Yutus mu ing bague a iti, at ituru mu.

12 Ninuman e na umisan ing kayanakan mu ; nung e bagus, maguing uliran da ka ding sasalpantaya king amanu, king kabiayan, king lugud, king kasalpantayanan, king kalinisan.

13 Kabang aku mame ku karin, magmalasakit ka king pamamasa, king pamanamuyut, king pamanuru.

14 E mu paburean ing kalam a atiu keka a miabye keka king pamamilatan na ning ula, king pangatumpak ding gamat da ding presbitero.

15 Mibalak ka king bague a iti, magkabili kang lubus a lubus kareti, bang ing kayapan mu makilala karing malda.

16 Lawan mu ing kekang sarili, at ing tuturu mu ; manatili ka karing bague a deti ; uling nung daptan mu iti, ika muring miligtas keka, anti naman ding keka makiramdam.

Ding makatwa at ding babaing mebalu.

5 E ME pangamanuan ing matwa, nung e bagus panaralan meng antimong ibpa ; at ding baintau antimong kapatad ;

2 ding babaing mangatwa, antimong indu ; ding kayanakan a babai, antimong kapatad, king lalung kalinisan.

3 Igalang mo ding babaing mebalu a katutuan a mebalu.

4 Dapot nung ing ninumang mebalung babai a makianak o apu, magaral la deti, laluna king pamipakit king kapakaluluhan king sarili rang katubale, at isubli ing ablas karing karelang mangatawa ; uling iti yang matatanggap king arapan na ning Dios.

5 Ing katutuan a babaing mebalu at alang lilingap ka,

manalig ya king Dios, at manatili ya king panyalung at king panalangin bengi,t, aldo.

6 Dapot ing magpakalayo king laman, mabie ya man mete ya.

7 Yutus mu naman ing bague a iti balang alang pangapintas.

8 Nung ninuman alang pamanibala king keang sarili, at lalung lalu na karetang king tune nang bale, sikwil na ing kasalpantayanan, at marawak ya pa king e sasalpantaya.

9 E sa misulat ing ninuman, anting babaing mebalu, nung kulang ya king anam apulung banwa a meguing asawa na mu ning metung a lalaki,

10 atin yang mayap a pamipatutu tungkul king mayap a dapat: nung sinese yang anak, nung minye yang layunanan karing aliwang balayan nung inuas no bitis ding banal, nung binye na ing saup na karing malungkut, nung masipag yang tinuntun king mayap a dapat.

11 Dapot isakwil mo ding babaing mebalung anak pa; uling nung dasan na no ning kelaburan salang kang Cristo pagnasan da ing makiasawa;

12 menabu la king parusa uling pepaimburisan da ing minuna rang pangaku.

13 At lalu na, magaral lang alang dapat, at lipatlipat karing bale; e mu bukud ala lang dapat, nung e malabit la, mapakialam la, mapagsalita la karing bague e sukat.

14 Pagnasan ku pin a king ding babaing mebalung anak pa makiasawa la, maunganak la, panibalan de ing bale, at e re dirinan dalan ing kasalang king nanumang kapalmuran:

15 uling ding aliwa kinawani no kang Cristo, bang tuki la king gugulutan nang Satanás.

16 Nung ninumang talasalpantaya, lalaki o babai, nung atin yang babaing mebalu, sumaup ya king kailangan na, at e sa mipabayatnan ing Iglesia king karelang pagkabie, bang asaupan na la ding babaing tune a mebalu.

Katuliran da ding talapanibala. Miyaliwang usuk.

17 Ding makatwa manibala lang mayap, maguing dapat la sa king ganap a puri, lalu na detang darapat king pamanaral at pamanuru.

18 Uling sasabayn na ning Kasulatan : E me bibili ing busal king bakang dadara ; at pasibayu pa : Karampatan yang tanggap upa ing darapat.

19 Salang king matwa e ka tatanggap sumbung subali king pamipatutu ra ding adwa o atlung saksi.

20 Ding mikasala, pangamanuan mu la king arapan ding malda, bang ding aliwa naman midinan lang takut.

21 ; Panabilinan da ka king arapan na ning Dios, at kang Cristo Jesús, at karing piling angeles, a tuparan mu ing bague a iti king alang pamanalipit, at e darapat nanuman king ating pamilya !

22 E mo agad tutumpak ding gamat mu kaninuman, at e ka makirame king kasalan ning aliwa : mingat kang malinis.

23 E ka minimum danum mu kabud, nung e gunamit kang ditak a alak uli na ning kekang dungus, ampon ning maralas mung pamanamdaman.

24 Ing kasalanan da ding mapilan a tau makabulalag na, mame nang mumuna king ukuman ; at ding aliwa naman tutuki la karela.

25 Makanyan mu naman ating mangayap a dapat a makabulalag ; at ding e anti kareti e la malyaring misalikut.

Ing katungkulan ding alipan.

6 DING anggang atiu dalam ning paud ning pangaalipan, kilalanan do ding tune rang guinu a sukat king lubus a puri ; bang ing laguin ning Dios ampon ing aral na e malibak.

2 At ding ating guinung talasalpantaya e la kukulang a kagalangan karela uling kapatad da la, nung e bagkus sumuyu lang mayap karela, antining talasalpantaya la at luluguran ding tatanggap king anti itang kasuyuan. Ituru mu,t, ipanaral ing bague a iti.

Aral at usuk karing sabla.—Kapupusan.

3 Ninuman ing turu king aliwang bague, at e makapana-yun king amanung makakayap, ing amanu ning Guinu tang Jesu-Cristo, at king pamanurung makaagpang king kapakalulan ;

4 ing anti iti kitnuan yang kapalaluan, alang balu nanu-

man, nung e atin yang sakit tungkul king piamanuan at pamiaskal king amanu a nung nu manibatan ing diria, pami-tua, sabin sapala, pamagsalupsupan a marawak,

5 pamitaltalan ding taung makipilubluban a mangarawak, at kulang king katutuan, a babalakan da a king ing kapaka-luluan yang dalan na ning pakinabang.

6 Dapot king katutuan maragul a pakinabang ing kapaka-luluan, nung makanayun king espiritu :

7 uling ala tang dela king yatu, at makanyan mu naman ala tang akua nanumang bague kea.

8 Atin tamu musang kakanan at imalan, makaguii tana kaniti.

9 Dapot ding maguasang mibandi, manabu la king tuksu, at king silu, at king dakal a kasakiman a kamangmangan at makasira, a papalbug karing tau king kasiran at karawa-kan.

10 Uling uyat na ning sablang dewakan ing lugud king salapi ; a kaniti ding mapilan a magnasa, milisia la king kasalpantayanan, at makanyan murin panaglusan na la ning dakal a kasakitan.

11 ; Dapot ika, ; o ! tau ning Dios, manginlag ka king bague a iti, at tuki ka king kabanalan, king kapakaluluan, king kasalpantayanan, king lugud, king kapibabatan, king kamung lub !

12 ; Makilaban ka king mayap a pamakilaban na ning kasalpantayanan ; talan ka king bie alang angga, a kaniti meaus ka, at pigsulit mu ing mayap a pamanalese, king arapan ding dakal a saksi !

13 ; Patupad ku keka, king arapan ning Dios, a babye bie king sablang bague at kang Cristo Jesús, a iti king arapan nang Poncio Pilato papatutu ya king mayap a pamanalese ;

14 a tuparan mu iting utus alang musing, alang pangapintas, angga king pamipakit na ning kekatang Guinung Jesu-Cristo ;

15 a iti king kapanaunan pakilala ne ing nuan at bugtung a Mayupaya, Ari ra ding ari, at Guinu ra ding guinu ;

16 a iti bukud na namung alang kamatayan, manuknangan ya king metung a salang e darasan ; a iti ninuman karing tau e ne pa ikit kapilan man, at e ne malyaring akit : a kea atiu ing puri at upayang alang angga ! ; Yanasa !

17 Karetang mabandi king panaun a iti, patupad mu karela king e la sa mangatas a lub, at e ra bibili ing kapanaligan da king pibandian a e manatili, nung e king Dios, a iti babye na kekatamung labislabis ing keganaganang bague bang ikatula tamu;

18 king dapat la sang mayap, king mibandi la sa king mangayap a dapat, at mitalaga la king pamagkalub, malugud la king pamamye;

19 tumipun la king karelang sarili metung a mayap a pipagtibayan dikil king panaun a daratang balang talan king bie a katutuan.

20 | Oh Timoteo, ingatan mu ing keka mipaniwala, gulutan mu ing pamanyabing alang kabaldugan at pamanalangsang king pamangilala a ausan dang makanyan a e matulid;

21 pablasang tikian da ding aliwa milisia la tungkul king kasalpantayanan.

| Ing kalam miabye sa keka !

ING KADWANG SULAT NING
APOSTOL SAN PABLO

KANG

TIMOTEO.

Kamumulan at pamagmananu.

1 I PABLO, apostol nang Cristo Jesús, king kaburyan na ning Dios, agpang king pangaku king bie a atiu kang Cristo Jesús,

2 kang Timoteo a kaluguran kung anak: ; Kalam, pakalulu at kapayapan, ning Dios Ibpa at kang Cristo Jesús a kekatang Guinu!

Lugud nang Pablo kang Timoteo.—Aral king pamagtibe king kasalpantayanan at kapibabatan king pamanyapat king pamanibala.

3 Pasalamat ku king Dios, a kakung susuyuan manibat pa karing mangatwa ku king mailinis a pilubluban, a alang patugut gaganakan da ka king kakung pamanalagin bengi, taldo,

4 pagnasan kung lusuk a akit da ka, at ganakan ku ing kekanng lua, bakung kumatmung tula;

5 a gaganakan ku ing kasalpantayanan a e pamagkanuari a atiu keka, a iti menuknangan minuna kang apu mung babaing Loida, at kang indu mung Eunice; at aku paniwalan kung lubus a manuknangan mu naman keka.

6 King uli na niti, panabilin ku keka king biayan mu ing kalam ning Dios a atiu keka, king pamamilatan na ning pangatumpak da ding kakung gamat.

7 Ulig e na katamu dininan ning Dios king espíritu ning katalotian, nung e ing espíritu ning sikanan at ning lugud, at ning kapanitian.

8 E mu pin pikakarine ing pamipatutu king kekakatng Guinu, aguiang kanaku, a makasukul king uli na; nung e bagkus mibabata kang kasakitan a makiabe kanaku king uli na ning evangelio, agpang king kayupayan ning Dios;

9 a iti kinabus na katamu, at inaus na katamu king metunga banal a kayuyungyungan, e agpang king kekatang dapat, nung e makaagpang king sarili nang nasa, at ing kalam a kekatamu miabye kang Cristo Jesús minuna king panaun a alang angga;

10 dapot mipakilala ngeni, king pamamilitan na ning pangalto na ning kekatang Mangabus a i Cristo Jesús; a iti lesakan na ing kamatayan, at kinua na king sulu ing bie at ing alang kamatayan king pamamilitan na ning evangelio;

11 a king bague a iti aku mialal kung mamamaral, at apostol ampon talaturu.

12 King uli na naman niti pibabatan ku ing bague iti; makanyan man, e ku pikakarine; uling akikilala ke Itang kakung silpantayanan, uling bibitasan ku king mayupaya yang misimpan king kakung penilas angga king aldo a iti.

13 Tandanan mung matibe ing aske na ning amanung makapaldan a dimdam mu kanaku, king kasalpantayanan at lugud kang Cristo Jesús.

14 Itang mayap a penilas a keka mipaniwala, isimpan mu, king pamamilitan na ning Espíritu Santo a manuknangan kekatamu.

15 Pangabaluan mu na iti, king kinalilua la kanaku ding anggang king ukuman na ning Asia; a deti ila i Figello at i Hermógenes.

16 ¡Pagkalub na sa ning Guinu ing pakalulu na king bale nang Onesífero! uling ya madalas na kung dininan ikapaldan ate na pikarine ing talikala ku:

17 nung e bagkus, inyang karin ya Roma penintun na kung mapilit, at ikit na ku:

18 (¡Ipagkalub na nasa kea ning Guinu a manakit yang pakalulu king Guinu king aldo a ita!) at nung nuanti ing suyung binye na kanaku Efeso, ika balu mung lubus iti.

2 IKA pin, anak ku, pasiknangan mu ing lub mu king kalam a atiu kang Cristo Jesús.

2 At ing bague a dindam mu kanaku, a mipatutuan king pamamilatan da ding dakal a saksi, ipaniwala mu karing taung tapat, a karampatan makaturu naman karing aliwa.

3 Makiabe ka kanaku king kapibabatan king kasakitan, antimong mayap nang sundalus Cristo Jesús.

4 Ninumang sundalus a atiu king keang katungkulan e pailingasngas king kapanintunan king bie a iti, baneng aluguran nitang mitanda kea king pangsundalus.

5 Makanyan mu naman ninuman ing makilaban king pulayan e ya miputungan a buntut subali nung makilaban yang masalese.

6 Kailangan pamung galo ya ing manasik bayu ya mirakayan king bunga.

7 Talastasan mu ing sasabyan ku; uling ing Guinu ibye na keka ing kaisipan king keganagana.

8 Ganakan me i Jesu-Cristo (king dai nang David), sinubli yang mebie karing mete, agpang king kanakung evangelio;

9 a kea mibabata kung kasakitan, antimong tulisan, angga king mengasukul ku: dapot ing amanu ning Dios e makasukul.

10 Inya pin aku pibabatan ku ing keganagana king uli na ding mepili, bang ila man apakikuanan da ing kaligtasan a atiu kang Cristo Jesús, king ligayang alang angga.

11 Tapat ing amanung iti:

Uling nung mate tamung kayabe na,
mie tamu mu namang kayabe na;

12 nung mibata tamu,
magari tamu mu namang kayabe na:
nung ilingad taya,
ya man ilingad na katamu;

13 nung e ta tapat,
ya manatili yang tapat;
uling e na alingad ing sarili na.

*Kaugalian a dapat pibalakan karing kakawani king
mayap a aral at king kalinisan a
pangacristiano.*

14 Paganaka mo karela ding bague a deti at panabilinan mu la king arapan na ning Guinu, king e la sa misaskal

tungkul king amanung e pakinabangnan, nung e ikasira ding makiramdam.

15 Pakikuanan mung mapilit marap king arap ning Dios antimon'g talapanibala a mesubuk, talapanyapat a alang nanumang pikakarine, a gumamit king matulid a amanu ning katutuan.

16 Dapot panginlagan mu ing pamangamanung alang kabaldugan ; uling lalu la pang misundu king dewakan ;

17 at ing karelang amanu kumalat antimong *cangrena* ; deti Himeneo ilang Fileto,

18 taung agpang king katutuan milisia la, sasabyan da king ing pamanyubling mie milabas na ; at sisiran da ing kasalpantayanan ding mapilan.

19 Makanyan man ing pipapagtibayan king Dios makabiling matibe, a makitatak king anti ini : Akikilala no ning Guinu ding kea ; at : j Pasikalilua la king karawakan detang anggang tutungue king lagui nang Cristo !

20 Dapot king metung a bale maragul, e mu ating basung guintu at pilak nung e mu naman dutung at burak : at ding aliwa king ikapuri, at ding aliwa king ikaalang puri.

21 Nung ing ninu man pin malinis ya kaisanu man kareti, nagmetung yang basu king kapurian, meguingbanal, makikabaldugan ya king makibandi at makasadya king anggang dapat a mayap.

22 Dapot manginlag ka king yungyung ning kayanakan, at tuki ka king gulut na ning kabanalan, ning kasalpantayanan, ning lugud, ning kapayapan, a kayabe ra ding mamaus king Guinu king malinis a pusu.

23 Dapot panginlagan mu ing pisasabyan a kamangmangan, at menibatan king kayalang beluan, baluan mu king mamungang pamiaskal.

24 At ing alipan ning Guinu e dapat palpakitua, nung e mamu ya lub karing malda, dapat ya king pamanuru, mapibabata ya,

25 bawalanan na la ding sasalangsang a mamu ya lub ; magkang sakali ing Dios ipagkalub na karela ing pamanisi dikil king pamangilala king katutuan ;

26 at balang mabulus king silu na ning diablo, a king uli na niti mebihag la pang dapat dikil king kaburyan na.

Ing pamanlapo ning dewakan karing tauling panaun.

3 DAPOT balu mu iti, king karing tauling aldo datang ing panaun a makipanganib.

2 Uling ding tau maguing malugud la king karelang sarili, malugud la king salapi, palalu la, mangatas a lub, mapanlibak, e mapamintu karing karelang mangatua, marawak la, ala lang kabanalan,

3 alang lugud a katutubu, ala lang pamipanawang lub, mapanyandali, ala lang pamangawat king sarili, mabagsik, talapanyakwil king mayap,

4 taksil, bugasuk, palalu, malugud king kalayawan, a maiguit king pamanlugud king Dios ;

5 atiu karela ing anyu ning kapakaluluan, dapot sasakwil da ing keang kayupayan : Kawani ka naman karing anti deti.

6 Uling kareti la ding manlub karing bale, at mamihag karing babaing masna king kasalanan, a meyagyag king miayaliwang kelabuaran ;

7 a deti parati lang magari, at kapilan paman e ra malilyaring darasnang ing pamangilala king katutuan.

8 At nung makananu lang sinalangsang i Janes at i Jambres kang Moisés, makanyan mu naman deti sasalangsang la king katutuan ; taung mesira na pusu, at makasakwil tungkul king kasalpantayanan.

9 Dapot e ra isundu ing dapat da ; uling mibulalag karing sabla ing kayalan dang balu, nung makananu ing pangabulalag na niti.

Aral tungkul king pamanatili king mayap a aral at ipanaral parati.

10 Ika makanyan man akilala mung ganap ing kakung tuturu, ing kakung panugali, ing kakung nasa, ing kakung kasalpantayanan, ing kakung kalambutan a lub, ing kakung lugud, ing kakung kapibabatan,

11 ing kakung pangaligalig, ing kakung lasa : baluan mu nung nanung milyari kanaku Antioquia, king Iconio, king Listra ; a ing kaligaligan a pibata ku : at kareti ngan kinabus na ku ning Guinu.

12 Tune pin, at ding anggang bisang mie king kabanalan kang Cristo Jesús, mibata la king pangaligalig.

13 Dapot ding taung mangarawak at ding lilu lalu la pang mipakarawak, mamirait la, at ila murin ing mapipirait.

14 Dapot manatili ka king bague a kekang pegaralan, at kekang peniwalan lusuk, baluan mu nung kaninu mu pegaralan ;

15 at ibat pa king anak ka akilala mo ding Banal a Kasulatan, a apabiasa ra ko king kaligtasan king pamamilatan na ning kasalpantayanan a atiu kang Cristo Jesús.

16 Ing mabilug a Kasulatan a kesian na ning Dios ; at makikabaldugan king pamanuru, king kapangamanuan, king pamamawal king pamipabalu king kabanalan ;

17 bang ing tau ning Dios maguing sakdal ya, mituru yang lubus king sablang dapat a mayap.

4 PANABILIN ku kekang matalik king arapan na ning Dios at kang Cristo Jesús, a iti atulan no ding mabie at ding mete, king panaun a pangalto na at king keang kaarian ?

2 j Panaral mu ing amanu ; pagpilitan mu king kapanaunan at king e kapanaunan, mangamanu ka, mamintas ka, manaral ka king lubus a kalambutan a lub a pamanuru !

3 Uling datang ing panaun a e ra pibatan ing mayap a aral ; nung e, pangadinan dang gatal a balugbug, buntunanan na lang talaturu, dikil king karelang sariling kelabuaran,

4 at ikawani ro king katutuan ding panamdain da, at mibalik la karing pikatsa.

5 j Dapot ika mangawat ka king sablang bague, pibatan mu ing kapagalan, daptan mu ing dapat ning evangelista, tuparan mu ing kekang pamanibala !

I Pablo akakit na ing malapit nang kawakasan at iyangkat neng Pablo i Timoteo king makiabe ya kea. Balita-tungkul karing miaaliwang tau. Tauling pamagmananu.

6 j Uling ati na ku makadaun king ain, at ing panaun na ning kakung panlako miras na !

7 j Mekilaban ku king mayap a pamakilaban, ayari ku ing kakung lakad, sinimpan ku ing kasalpantayanan ;

8 manibat na ngeni makasadya ne kaku ing corona ning kabanalan, a ibye na kaku ning Guinu, ing banal a Ukum, king aldo a ita ; at e mu kanaku, nung e karing anggang malugud king pangalto na !

9 Daptan mu ing kaguiuan mu bakang miras malagua kaku :

10 Uling i Demas likuan na ku, king pamanlugud na king panaun a iting salukuyan ; at mine ya Tesalonica ; i Cresente mine ya Galacia, i Tito king Dalmacia.

11 Bukud nang Lucas abe ku. Kuanan me i Marcos, at ituki me ; uling maragul ya kabaldugan kaku king pamanibala.

12 Dapot i Tiquico pepadala ke Éfeso.

13 Ing balabal a likuan ku Troas kang Carpo, dalan me pangamine ka keni, at ding libro, lalu na ding *pergamino*.

14 I Alejandro a pande tangsu diptananan na kung binang marawak : ablasan na ne ning Guinu agpang king keang dapat.

15 Mingat ka naman kea, uling bina nang selangsangan ing kekeng amanu.

16 King minuna kung pamanutul, ninuman alang kinampi kanaku, nung e bagkus ilangan pepaimburisan da ku : je na sa mipakibilang karela iti !

17 Dapot ing Guinu mine ya kaku, at pinilit na ku, bang king kakung pamamilatan ing aral malyaring matupad, at barang damdaman ding anggang gentiles : at makanyan kung militas king asbuk ning leon.

18 Makanyan mu naman ikabus na ku ning Guinu king sablang dapat a marawak, at king kaingatan idala na ku king kaarian na banwa : ¡ Kamtan na sa ing ligaya mangga king mangga ! ¡ Yanasa !

19 Pagmananuan me i Prisca ampon i Aquila, at ing bale nang Onesifero.

20 I Erasto melakukan ya Corinto ; dapot i Trófimo likuan keng salunan karin Mileto.

21 Pakikuanan mung miratang ka bayu miras ing panaun na ning dimla. Pagmananuan na kang Eubulo, at i Pudente at i Lino, at i Claudia, at ding anggang kapatad.

22 ¡ Ing Guinu manatili ya sa king kekang espíritu ? ¡ Ing kalam manatili sa kekayu ! ¡ Yanasa !

ING SULAT' NING APOSTOL SAN PABLO

KANG

TITO.

Kamumulán at pamagmananu.

1 I PABLO, alipan na ning Dios at apostol nang Jesu-Cristo, agpang king kasalpantayanan ding pinili ning Dios, ampon king pamangilala king katutuan, a makaagpang king kabanalán,

2 king kapanaligan king bie alang angga, a iti ing Dios a e malyaring maglaram, pengaku nang minuna king panaun a alang kapupusan,

3 (dapot king tune nang panaun binye nang pepakilala ing amanu na, king pamanaral a kaku mipaniwala, agpang king utus ning Dios a kekatang 'Talapagligtas,)

4 kang Tito, a tune kung anak, agpang king kasalpantayanan ding malda : ; Kalam at kapayapan ning Dios a kekatang Ibpa at i Cristo Jesús a kekatang 'Talapagligtas !

Pamananggap nang Tito king bilin tungkul king pamanalese king Iglesia king Creta at tungkul king pamamawal karing e tune pantas.

5 King uli na niti likuan da ka Creta, bang ayari mung salesean ing bague kakulangan pa, at bang mialal kang makatua king balang ciudad, nung makananu kung inutus keka :

6 ninuman karetang e makasalanan, a asawa na ning metung mung babai, atin yang anak a talasalpantaya, a e asumbung king pamagtamasa, ó maranalangsang.

7 Uling ing obispo dapat yang e makasalanan, antining ya

ing talapanibala na ning Dios ; e matas a lub, e palpimua, e magulu, e palpakipate, e mapagimbut king marinat a pakinabang ;

8 nung e mapamye yang layunanan, malugud king mayap, maisip, banal, santo mapaniti,

9 tandanan nang miamasamas ing amanung tapat, a makagpang king aral, bayang makapanaral king mayap a turu, at a yagyag ding sasalangsang.

10 Uling dakal la ding mapangulu, masalitang alang kabal-dugan, mapamiraya, lalu na ding king pangatuli,

11 a deti kailangan lang ikabat a asbuk ; taung mapangulu king mabilug a bale tuturu la king e ra karampatan, uli na ning marinat a pakinabang.

12 Sinabi na ning metung murin karela, a tune rang manula :
Ding tau Creta talaga lang malaram,
mangarawak lang animal, matakola matamad.

13 Ing pamipatutung iti tune : king uli na niti sabyanan mong makikabagsikan, balang kumayap king kasalpantayanan,

14 e la makiramdam king katsa ra ding Judios, at king utus ding taung a kakawani king katutuan.

15 Ing keganaganang bague malinis karetang mangalinis ; dapat karing minawa ampon e talasalpantaya, nanuman alang malinis, nung e minawa na ing tune nang kaisipan at pilublu-ban.

16 Sasabyan dang akikilala re ing Dios ; dapat king dapat da painggulutan de, pangangasaman la pin, at e la talapamintu, at misakwil la king anggang dapat a mayap.

*Nung makananung dapat yang manaral i Tito karing
mangatwa, karing babai, baintau, at karing
alipan.—Ya dapat yang munye
alimbawa karing malda.*

2 DAPOT ika, sabyan mo ding bague a makabague king aral a mayap :

2 king ding lalaking makatwa mapaniti la sa, masinsin, maisip, mangayap king kasalpantayanan, king lugud, king kapibabatan :

3 king ding babaing mangatwa magalang la naman sa king

karelang aske, e mapamikatsang amanu, e makaalipan king dakal a alak, talaturu la sa king bague mangayap;

4 bang ituru ra la ding kayanakan a babai king luguran do ding karelang asawa, king luguran do ding karelang anak, maisip la,

5 mangalini, masipag king pamibalebale, masampat a lub, pasakup la karing tune rang asawa, bang e malilibak ing amanu ning Dios.

6 Sabyanan mu la naman ding kayanakan a lalaki king magpakaisip la sa :

7 King keganaganang bague pakilala ka king ika metung kang uliran king mangayap a dapat ; king kekang aral pakilala mu ing e pangasira, ing kasalesean,

8 pamanyabing mayap a e miatulan ; bang ing kakampi king kasumangid a kasalang, dumine ya, a alang nanumang marawak a masabi tungkul kekhatamu.

9 Panaralan mu la naman ding alipan king pasakup la sa karing tune rang panginuan, patulan da la king keganagana ; e la sa palpakibat ;

10 e ro sa pamiraitnan king nanupaman, nung e bagkus ipakit da ing anggang mayap a katapatan, bang apamutian da king keganagana ing aral ning Dios a kekatang Talapagligtas.

In j kalam a n.a igabus makapabalu karing sabla, at ing tuturu na niti.

11 Uling mipakilala ing kalam ning Dios, a iti daralan na ing pangakabus karing anggang tau,

12 ituturu na kekhatamu, king nung tumikus tamu king dewakan at king kapagnasan king pangayatu, mie tang maisip, at matulid at banal, king panaun a iting salukuyan,

13 panayan itang nuan a kapanaligan, ampon ing panipalto nang ligaya ning masaplalang Dios at Talapagligtas tamu, i Jesu-Cristo ;

14 a iti binye na ing keang sarili king uli tamu, bang atbusan na katamu king anggang dewakan, at linisan ne king sarili na ing metung a balayan a tune nang bandi, matupad king mangayap a dapat.

15 Ding bague a deti sabyan mo at iaral, at ibawal king mabilug a kayupayan. Ninuman sa alang lilibak keka.

3 PATANDA mu karela ing pamipasakup karing puni at king kayupayan, maguingtalapamintu a makatalaga king sablang dapat a mayap,

2 e manybing marawak kaninuman, e palpakitua, magmasinsin, ipakit ing anggang kamung lub karing sablang tau.

3 Uling itamu mau king minunang panaun mangmang tamu, e mapamintu, mepiraya, susuyu king miaaliwang kelabuaran ampon kalayawan, a mabibie king marawak a pamiisip at diria, makamua tamu at misasakwilan tamu ing metung at metung.

4 Dapot inyang mibulalag ne ing kayapan ning Dios a kekatang Talapagligtas, at ing lugud na karing tau,

5 e king uli ra ding dapat king kabanalan a depatan tang sarili, nung e agpang king keang pakalulu ya kinabus na katamu, king pamamilitan na ning pangawas king pangabait pasibayu at king pamipabayu na ning Espiritu Santo,

6 a ya bibu na kekatamu a binang ganap, king pamamilitan nang Jesu-Cristo a kekatang Talapagligtas ;

7 king bang, nung itamu tanggapan na katamung banal king pamamilitan na ning keang kalam, maguingtalapagmana tamu dikil king pamanalig king bie alang angga.

8 Tapat ing amanung iti ; at tungkul king bague a deti pagnasan ku king patutuan mu sang lubus, bang ding sinalpantaya king Dios ibili ra ing kasiatasan king pamanyapat karing mayap a dapat. Ding bague a deti ilang mayap at makipakinabang karing tau :

9 dapot lisian mu ing pisasabyan a kamangmangan, at ing pamanalese karing pipupunpunan, at ing pamakitua at pamakitalan tungkul king kautusan ; uling alang pakinabang at alang kabaldugan.

10 King taung balatung a pamanyalpantaya, kaibat na ning misan at kaduang kapangamanuan kea, isakwil me ;

11 pangabaluan mu king iti milisia ya, at mikakasala ya, at atulan ne ning keang sarili

Makabukul a panabilin—Ing pamagmananu.

12 pati tinubud ke keka i Artemas o i Tiquico, marapal kang ume kaku keni Nicópolis ; uling inari ku na king magtigagal ku karin king panaun na ning dimla.

13 Saupan meng miamasamas i Zenas a abogado, at i Apolos, king karelang pamaglakbe balang e magkulang nanuman.

14 At magaral la naman sa ding tau tamu king pamanatili king mayap a dapat, king kailangan a gagamitan balang e mayalang bunga.

15 Pagmananuan da ka ding anggang abe ku. Pagmananuan ko ding anggang lulugud kekatamu king kasalpantayan. Ing kalam miabye sa kekongan !

ING SULAT NING APOSTOL SAN PABLO

KANG

FILEMÓN.

Kamumulan, pamagmananu, at pamipasalamat.

1 I PABLO a makasukul nang Jesu-Cristo, ampon ing kapataḁ a Timoteo, kang Filemón a pakamalan a kakaluguran at kekeng kasaup ;

2 kang Apia mu naman a kekeng kaluguran a kapataḁ, at kang Arquipo a kekeng kayabe king sandata, ampon king Iglesia a atiu king kekang bale :

3 | Kalam kekayu at kapayapan, king Dios a kekatang Ibpá ampon ning Guinung Jesu-Cristo !

4 Pasalamat kung parati king kakung Dios, at ika sasaglawayan ḁa ka king kakung panalagin,

5 panamdám kung sasabyan ḁa king lugud mu ampon kasalpantayanan king Guinung Jesús, at mangga na karing anggang banal ;

6 bang ing pamakiagum ning kekang kasalpantayanan, maguingmalusuk king pamangilala karing anggang mayap a atiu kekayu dikil king ligaya nang Cristo.

7 Uling maragul ing tula ku at saya king uli na ning kekang lugud, uling ding pusu ra ding banal pepatulan mu la, kapataḁ.

Ipamilatan neng Pablo i Onesimong alipan a mibalik a lub, tinakas king bale na ning keang guinu.

8 King uli na niti, aguiang maragul ku kapanaligan kang Cristo bang a utus ku keka ing karampatan,

9 makanyan man, king uli ning lugud, pagkapilitan kung pagamuamu keka, aku i Pablong matwa, at ngeni makasukul mu naman kang Cristo Jesús :

10 pagamuamu ke keka ing anak ku, a kakung penganak king pangasukul ku, i Onésimo ;

11 a iti king minunang panaun ala pang kabaldugan keka, dapat ngeni makikabaldugan ya keka at kanaku ;

12 a pepabalikan ku keka ; tanggapan me pin antimo ing king pilubluban ku.

13 Aku buri ku sang kawatan ke king siping ku, bang king laguiu mu saupan na ku king sukulan na ning evangelio ;

14 dapat king e mu kaburyan e ku sa bisang dapat nanuman ; bang ing kekang pamanyapat mayap e maganting kailangan, nung e king tune mung kaburyan.

15 Uling mekad king uli na murin niti ya mikawani ya keka king saguling panaun, bang king pasibayu magparati ne keka ;

16 e na anting alipan, nung e maiguit ya king alipan, anti-mong kapatad a kaluguran, lalu na kanaku, dapat lalu na pa keka, king laman, at king Guinu !

17 Nung gawan mu ku ping anting kayabe, tanggapan meng antimurin kanaku.

18 At nung king ditak muman atin yang piraya keka, o atin yang utang keka, ibilang mu iti kanaku :

19 aku i Pablo sinulat ku iti king sarili kung gamat ; aku isubli kung kabayaran keka iti : makanyan man ala kung sasabyan karing utang mu kaku, a patipa ing kekang bie utang mu.

20 Wa, kapatad ; tumula ku sa keka king Guinu ; parimlan me ing pusu ku kang Cristo.

21 Antining panaligan ku ing kekang kapamintuan, sinulat ku keka, pablasang akikilala ku king maiguit pa ing daptan mu king sasabyan ku.

Pamipabalu na King pamamilatan ning tubud.—Pamagmananu.

22 At makanyan murin sana isadya mu kung panlayunanan ku, uling panayan ku a king pamamilatan ning kekong panalangin mipagkalub ku kekayu.

23 Pagmananuan na kong Epafras, a kakung abe king sukulan kang Cristo Jesús ;

24 at makanyan mu naman i Marcos, i Aristarco, i Demas
at i Lucas, a kakung kasaup.

25 ¡ Ing kalam ning Guinu tang Jesu-Cristo miabie sa king
kekong espíritu ! ¡ Yanasa !

ING SULAT NING APOSTOL SAN PABLO

KARING

HEBREOS.

*I Cristo maragul ya karing angeles pablasang Anak
ne ning Dios.*

1 KAIBAT nang sinabi ning Dios king minunang panaun karing mangatua, king miaaliwang kabagayan, at king miaaliwang paralan, karing manula,

2 a kareti, king katataulian a aldo, sinabi na kekami dikil king Anak na ; nung ninu ing mialal Talapagmana karing anggang bague, a king pamamilitan na naman niti lelangan na ing sikluban

3 a iti, antining aslag ne ning keang ligaya, ampon tune neng larawan ning keang panga Dios, at mamalale karing sablang bague king amanu ning keang upaya, inyang arapat na na ing pamanlinis king kekatang kasalanan, linukluk ya king wanan na ning dangalan karin banua,

4 dinatang yang binang mayap karing angeles, pablasang migmana yang marangal a laguu king karela.

5 Uling kaninu karing angeles a sebyanan na ning Dios kapilan paman :

Ika ing kakung Anak ; aku penganak da ka ngeni ?
at pasibayu :

¿ Aku ing keang Ibpa, at ya ing maguing Anak ku ?

6 At inyang pepasibayu neng dela ing Pangane king yatu, sasabyan na :

¡ Samban de ding anggang angeles ning Dios !

7 At karing angeles masasabi :

Gagawan nong tutuburan na ding angin,
at ding talapanibala na metung a lablab ning api.

- 8 Dapot king Anak makanyan ing masasabi :
 | Ing kekang luklukan, oh Dios, mangga ya king mangga ;
 at ing metung a cetro ning katuliran yang cetro na ning
 kekang kaarian !
- 9 Liguran mu ing kabanalan, at kesaman mu ing dewakan ;
 inya pin, ing Dios, ya ing Dios mu,
 linyan na ka king laru ning tula maiguit karing kekang
 kayabe.
- 10 Ampon naman :
 Ika, Guinu, king kamumulan lelangan me ing gabun,
 at ding banua dapat do ding gamat mu :
- 11 ila mayapas la, dapot ika manatili ka ;
 at ilangan, antimong metung a imalan, mayaran la,
- 12 at antimong metung a balabal ibalut mu la, at piblasan la :
 dapot ika ing sadya murin,
 at ding banua mu kapilan man e la mapupus.
- 13 Dapot ¿ kaninu karing angeles a sebyanan na kapilan
 paman :
 Lukluk ka king wanan ku
 anggang king aku ibili ku la ding kekang kasalang dalam
 ding kekang bitis ?
- 14 ¿ e ilangan espíritu lang manibala, a imituburan bang
 sumuyu karetang magma king kaligtasan ?

*I Cristo matas ya karing angeles antining Anak ne ning tau,
 matas a sacerdote, ganap a pakalulu king kekatang
 kainan.*

2 KING uli na niti dapat tang munye lalupang maingat a
 pamakiramdam karing bague a dimdam tamu, a magka
 sakaling pabustan ta lang milagpus.

2 Uling nung ing amanung guingkas king pamamilatan da
 ding angeles metibe, at ing anggang kapanalangsan ampon
 e kapamintuan tinggap na ing matulid a kabayaran ;

3 ¿ makananu tang mitakas, nung mabande tamu king
 metung a binang maragul a pangakabus ? a iti, king minuna
 mipabalu ya kekatamu king Guinu mipatutuan ya kekatamu
 karing mekaramdam kea ;

4 a siksian no ning Dios a kagum ning pamamilatan da
 ding tanda at pagmumulalan, at miaaliwang bague a mala, at
 kalam na ning Espíritu Santo, agpang king sarili nang kaburyan

5 Uling ya e ne pepasakup karing angeles ing yatang katuknangan a datang, a iti yang piasabyan tamu.

6 Makanyan man ing katau king metung a karinan pepatutuan na, ngana :

! Nanu ya ing tau,

bang ganakan me,

at ing anak ning tau, bang dalawan me?

7 Guewa meng mababang ditak karing angeles ;

pitungan meng dangalan at puri,

at binili me babo ra ding dapat ding keang gamat ;

8 ding keganaganang bague pepasuku mu la dalam ding keang bitis.

Uling inyang pasukuan na kea ing anggang bague, nanuman alang e na pepasuku kea. Makanyan man ngeni e ta la pa akakit ding anggang bague a makasuku kea :

9 dapot i Jesus akakit ta yang makaputung kaligayan ampon puri, king uli na ning kasakitan na king kamatayan ; ngana wari, ing king ditak milyari yang mababa karing angeles, bang king ulina ning kalam na ning Dios a buri na ing kamatayan king uli ra ding sabla.

10 Uling karampatan Kanita a kea langan ding keganaganang bague, at king pamamilitan na kea langan ding keganaganang bague, banong dalan ding dakal a anak king ligaya, gawan neng tune ing Makirapat king keang pangakabus king pamamilitan da ding kasakitan.

11 Uling ing pamagbanal, antinaman ding maguing banal, king metung la muring penibatan ; king uli na niti e no pikarine ausan kapata ;

12 sasabyan na :

Pamalita ke ing kekang laguiu karing kakung kapata,

king libutad ning Iglesia idalit ke ing kapuryan mu.

13 At pasibayu ngana :

Aku ibili ku ing kapanaligan ku kea.

At pasibayu :

! O ini tikuneni, ampon ding anak a binye na kaku ning Dios !

14 Inya, antina ning ding anak makayabe la king laman ampon king daya, ya man antimurin miabe ya karela, bang, king pamamilitan na ning kamatayan, labagan ne itang ma-kiupaya king kamatayan, ya iti, ing diablo,

15 at iligtas na la detang atiu king takut king kamatayan, kabang bie ra atilu dalam ning pangaalipan.

16 Uling king katutuan e no kinua ding angeles, nung e kinua na la ding dai nang Abraham.

17 King uli na niti karampatan a king keganagana mitulad ya karing keang kapatad, bag maguing metung yang Matas a Sacerdote karela mapamakalulu at tapat, king makatungkul king Dios, bayang gawang pakalambut lub makarikil king kasalanan na ning balayan.

18 Kaniti ping kea muring pamibata, inyang tuksuan de, asaupan na la naman detang tutuksuan da.

I Cristo matas ya kang Moisés ; kapanganiban king e kasalpantayanan at e kapamintuan.

3 KING uli na niti, kapatad a santo, a makarake king metung a aus ning banua, isipan ye ing Apostol at Matas a Sacerdote king kekatang kasalpantayanan, a i Jesús ;

2 a iti tapat ya ketang kea mialal, anti mu naman i Moisés king mabilug nang Bale ning Guinu.

3 Uling ita mibilang yang karampatan a binang maragul pa kapuryan kang Moisés, atin yang maragul a kapuryan king bale itang kaniti mitalakad :

4 uling ding sablang bale mitalakad la king uli na ning tau, dapot ing mitalakad karing sablang bague ya ing Dios.

5 At i Moisés king katutuan tapat ya king mabilug nang Bale ning Guinu, antimong metung a alipan, bang munye patutu karing bague a mipamalita kea :

6 dapot i Cristo anti yang metung a anak, a mialal king Bale ning Guinu ; a ing Bale a iti itamu, nung ingatan tamung matibe ing kekatang pangakatiwala at ing tula king kekatang kapanaligan angga king kapupusan.

7 King uli na niti, nung makananu nang sasabyan ning Espíritu Santo :

¡ Ngeni, nung damdaman yu ing keang siwala,

8 e yo pasiasan ding kekong puso

antimo king pamamungkasi, king aldo na ning pamanuksu king ilang ;

9 a karin da ku tiksuan ding kekong mangatwa,

king pamanyubuk da kanaku, aguiang ikit do ding kakung dapat king apat apulung banua !

- 10 King uli na niti mekisalang ku king daing ita,
 at sinabi ku : | Kapilan paman mababalatung la king
 karelang pusu,
 at e ro akilala ding kakung dalan !
- 11 Nanupata sinumpa ku king kakung mua :
 | E la lungub king kakung pipainawan !

12 Lawan yu pin, kapatad, a magkang atin kenuman
 kekayu a maki marawak a pusu a alang kasalpantayanan, king
 pamangalilua king Dios a mabie :

13 nung e bagkus, mipanaral kayu ing metung at metung,
 aldo-aldo, kabang masasabi : Ngeni ; ban e sumias ing ninuman
 kekayu king uli na ning pirait na ning kasalanan :

14 uling meguing karake na katang Cristo, nung ingatan
 tamung matibe ing kamumulan na ning kekatang kapanaligan
 angga king kawakasan ;

15 kabang masasabi :

| Ngeni, nung damdaman yu ing keang siwala,
 e yo pasiasan ding kekong pusu,
 antimo king pamamungkasi !

16 Uling ; ninu a inyang dimdam de pemungkasian de?
 Bagkus, e la mine ding anggang meko Egipto king pamami-
 latan nang Moisés ?

17 | At kaninu ya mimuang apat apulung banua ? e karing
 mikasala, a ding karelang bangke miragsa la king ilang ?

18 At ninung simpa na a king e la milub king keang pipai-
 nawan, nung e ding sinalangsang king kasalpantayanan ?

19 Akakit ta pin king e la milyaring milub king uli na ning
 kaalang kasalpantayanan.

4 MITAKUTAN ta pin, yaring king ating melakukan a
 pangaku king pamanlub king kapainawan na ning Guinu
 a magkang ninuman kekayu ating antimong e makaabut
 kanita.

2 Uling penaral na ya naman kekatamu ing mayap a balita,
 antimo karela ; dapot ila e re pekinabangnan ing amanung
 mipadala, antina ning alang kagum a kasalpantayanan karing
 mekaramdam.

3 uling itamung sinalpantaya, lulub tamu king kapainawan
 a mipangaku ; nung makananu nang sinabi ning Dios :

Nanupata simpa ku king kakung mua.

| E la lungub king kakung kapainawan !

aguiang ding karelang dapat meari la manibat
king pangalalang ning yatu.

4 uling king metung a karinan makanyan ing masasabi,
tungkul king aldo a kapitu : At pepainawa ya ing Dios king
kapitung aldo, king sabla nang depat.

5 At king karinan a iti sasabyan nang pasibayu :
; E la lungub king kakung kapainawan !

6 Inya, antining atin pang makatagan mapilan a lungub
kaniti at detang king karela mipanaral lang minuna ding
mangayap a balita e la milub king uli na ning kayalan dang
kasalpantayanan ;

7 pasibayu pa tutulduan na ing metung a aldo, ngeni,
nganang sasabi king pamamilatan nang David, kaibat ning
makabang panaun, agpang king atiung mesabi na : Ngeni
nung damdaman yu ing keang siwala, e yo pasiasan ding
kekong puso

8 (uling nung i Josuè binye na karela ing kapainawan a
mipangaku, e ne sa manyabi kaibat na niti, king aliwang aldo);

9 mitatagan pa pin ing metung a kapainawan dikil king
balayan na ning Dios.

10 Uling ing milub king keang kapainawan, ya murin naman
tinuknang ya karing dapat na, nung makananu ing Dios
pepainawa ya karing kea.

11 ; Pagpilitan ta pin ing milub tamu king kapainawan a
ita, bayang e manabu ing ninuman dikil king alimbawa na
murin ning alang kasalpantayanan !

12 Uling ing amanu ning Dios mabie, at masikanan, at
mataram pa king kaisanumang talibung a adua taran, at
tatalab ya angga king pamikawani na ning kaladua ila ning
espíritu, at angga king pikalukaluan ila ning utak, at matingid
yang kilala king kaisipan ampon nasa ning puso.

13 At alang metung mumang lelangan a e mipasiag king
keang arapan ; nung e bagkus, ding kegagananang bague lubas la
ampon bulalag karing mata na Nitang kekatamung pagsulitan.

I Cristo matas ya karing pontifice ning matuang tipan.

14 Antina ning atin la ping metung a maragul a Matas a
Sacerdote, a linub karing banua, i Jesús, a Anak ning Dios,
ingatan tamung matibe ing kekatang kasalpantayanan.

15 Uling ala tang metung a Matas a Sacerdote a e malyaring malunus king kekatang kainan, nung e metung a tiksuan da king keganaganang bague, antimo itamu, makanyan man alang kasalanan.

16 j Lumapit ta ping makikatiwalan king luklukan na ning kalam, bang apakirasan tamu ing kapakaluluan at manakit tang kalam, bang saupan na katamu king panaun a dapat !

5 ULING ding anggang matas a sacerdote, antining meakua ya karing tau mialal ya dikil karing tau, bayang midaun kalam ampon namang ain king makarikil king Dios, king uli na ning kasalanan ;

2 a makapibata yangmamu lub dikil karing alang malit at karing mababalatung, pablasang ya man makapatulug ya king kainan :

3 at king uli na niti, atiu king katungkulan a dumaun ain king uli ning kasalanan, e mu dikil king balayan, nung e naman dikil king keang sarili.

4 At ninuman e kakua dikil king keang sarili king kapuryan, nung e nung ausan ne ning Dios antimo i Aarón.

5 Nanupata i Cristo man e na peparangal ing keang sarili, bang dasan na ing Matas a Sacerdote, nung e bagkus Itang kea sinabi :

j Ika ing kakung Anak,
aku penganak da ka ngeni !

6 Makanyan mu naman sasabyan na king aliwang dake :

j Ika Sacerdote ka king kapilan paman,
dikil king pangasacerdote nang Melquisedec !

7 Kanita i Jesús karing aldo na ning keang laman, minain yang panalangin ampon namang pamagamuamu, king masikan a kulisak, at lua, Kanitang mayupaya bang ikabus ne king kamatayan ; at meramdang ya at mikabus king keang takut.

8 Aguiamang ya ing Anak, pegaralan na ing kapamintuan king uli ra ding bague a pibatan na ;

9 at inyang sakdal ne meguing Talapanyapat ya king alang anggang pangakabus karing anggang kea mamintu ;

10 pamalagiuiwan ne ning Dios, Matas a Sacerdote agpang king pangasacerdote nang Melquisedec.

11 Tungkul kea atin keng sabyan a dakal, at masakit salessan : pablasang meguing mapurul ko king pamakiramdam.

12 Uling antina ning dapat da na kayung talaturu ding aliwa, king uli na ning panaun a pamaniwala yu, katampatan yu a ing metung ituru na kong pasibayu, a nung isanu ding mumunang pangaralan karing aral na ning Dios; at meguing anti kayu karing magimbut gatas, at e king masias a pamangan.

13 Uling balang metung a gagamit gatas, atiu king alang mayap a sibukan king amanu ning katuliran; uling metung yang anak.

14 Dapot ing pamangan a masias karing ganap na panga-tau; ngana wari, karetang a king pamamalatan na ning dapat, misane na ing karelang panamdani bang akilala ra ing mayap ampon ing marawak.

6 KING uli na niti, lakuan la ding mumunang pagaralan king aral nang Cristo, ibalaus tamu king kasakdalan ning keang tuturu; e tamu ibibiling bayu ing katatalakaran na ning pamanisi ding mete a dapat, anti naman ning kasalpantayanan king Dios,

2 karing aral king binyag, at ing pamitumpak karing gamat, at ning pamanyubli rang mie ding mete, ampon ning pamanukun a alang angga.

3 At daptan tamu iti, nung ipaintulut ning Dios.

4 Pagkapilitan daptan; uling e malyari karing miaslagan mu misan at alasa ra ing kalam na ning banua, at meguing karake la king Espiritu Santo,

5 at alasa ra ing mayap a amanu ning Dios, at ing upaya ning panaun a daratang, at kaibat mebalduy ya king pamipa-inggulut, e na malyaring abayung pasibayu king pamanisi;

6 at antining pinaku reng pasibayu king karelang serili ing Anak ning Dios, at karelang pepatangal king bulalag a kalibakan.

7 Uling ing metung a labuad a sinipsip king uran a manana-bung madalas babo na, a tutubu ing dikut a makikabaldugan dikil karetang a king uli ra deti masasarul ya, tatanggap yang kanuunan king Dios:

8 dapot nung magdala yang suksuk at wake misakuil ya, at malapit ya king sumpa; a ing keang kawakasan ing maduluk ya.

9 Makanyan man, kakung kaluguran, manaya ke king kapanaligan mangayap a bague kekayu, at bague a kalangkap ning pangakabus, aguiang manyabi kami king makanyan:

10 Uling ing Dios e ya anting e banal, bang kalinguan na ing kekong dapat, at ing lugud a pepakit yu king keang laguin, king pamanyuyu yu karing banal king karelang kakulangan, at king pamanyuyu yu mu karela.

11 At pagnasan mi king balang metung kekayu pakit na sa ing kasipagan murin king ketang minuna, dikil king ganap a kabitasan na ning kapanaligan, angga king kapupusan :

12 king e kosa mangatamaran, nung e makitulad kayu karetang a king pamamilatan na ning kasalpantayanan ampon kapibabatan, magmana la king pangaku.

13 Uling kanitang ing Dios mengaku ya kang Abraham, pablasang e ne makasumpang aliwang maragul, sumpa na ing keang sarili,

14 nganang sinabi : i Tune king pamipanan panuanan da ka at king pamiparakal parakalan da ka !

15 At makanyan, kaibat nang menayang mibabata, kimtan na ing pangaku.

16 Uling ding tau susumpa re ing lalu pang maragul karela ; at ing sumpa miabye dikil king pamipatutu, yang maguing karela ing wakas na ning anggang pamitaltalan

17 King uli na niti, antina ning buri nang ipakit ning Dios, king maragul a pangakipnuan king kabitasan karing talapagmana king pangaku ing ala nang pangauaman ing keang usuk pepamilatan na ing keang sumpa ;

18 bang king uli ra ding adwang bague a e mauman a kareti e mapalyari king ing Dios maglaram ya, mikaatin tamung metung a mayupayang ikalimbang itamung tinakas bang magsantung, talan king kapanaligan a makabili arapan tamu ;

19 a iti gagawan ta yang anting sinipete ning kaladwa, kapanaligan a bitasa at matibe, at lulub ya ketang atiu king lub ning tabing ;

20 a karin, antimong kekata manimuna, i Jesu-Cristo linub ya king uli tamu, makaalal yang Matas a Sacerdote mangga king mangga, dikil king pangasacerdote nang Melquisedec.

Ing pangasacerdote nang Melquisedec katulad na ning pangasacerdote nang alang anggang Cristo.

7 ULING i Melquisedec a iti, a ari king Salem, sacerdote ning Dios a Kakataskatasan, a iti yang sinalubung kang

Abraham, pamibalik na niti a linipul karing arian, at pepanuanan ne ;

2 a iti naman i Abraham dinake ne king kapulung dake ding sabla a nung pibaldugan, ing mumuna; Ari ne ning katuliran, ampon namang, Ari ya Salem, a ya, Ari ya king Kapayapan ;

3 alang tata, alang indu, alang pipumpunan, ala ya aguiang pigmulan a aldo, at ala yang kapupusan a bie, dapot meguing katulad ne ning Anak ning Dios, manatili yang sacerdote mangga king mangga.

4 Dapot balakan yu nung nu ya anti karagul iti, a ing patriarca Abraham binye na ing kapulung dake ding sabla.

5 At king katutuan ding karing anak nang Levi a tina-nggap katungkulan king pangasacerodte, atin lang utus a kumang sikapulu king balen agpang king kautusan ; king matulid a sabi, karing keang kapatad, nguiang deti linual la naman king awakan nang Abraham :

6 dapot itang a ing keang pipunpunan e mibilang karela, kinanua yang sikapulu kang Abraham, at pepanuanan ne itang atilu kea ding pangaku.

7 Dapot alang nanumang pamtua, ing malati panuanan ne ning maragul.

8 At o ini king katutuan tatanggap lang sikapulu ding taung mamamate ; dapot karin ing metung a iti miririnan yang pamipatutu king mabie ya.

9 At bang sabyan makanyan, king pamamilatan nang Abraham, i Levi man, a iti tatanggap yang sikapulu beyaranan na la ;

10 Uling atiu pa king awakan nang ibpa na, kanitang selubungan neng Melquisedec.

11 Nung ing pangatune ra pin ding bague atiu king pamamilatan na ning pangasacerdote levítico (uling dalam na tinggap na ning balen ing kautusan), nanu pang kailangan a dikil king pangasacerdote nang Melquisedec talakad ya ing aliwang sacerdote, at e mibilang agpang king pangasacerdote nang Aarón?

12 Uling nung alilan ing pangasacerdote, karampatan king mialilan ing kautusan.

13 Uli ping itang makatungkul kea masasabi la ding bague

a deti, makaabe ya king aliwang dai, a kareti ninuman alang susuyu dikil king altar.

14 Uling malino a ing kekatang Guinu linto ya kang Judá, a king daing iti alang sasabyan i Moisés tungkul karing sacerdotes.

15 At ing sasabyan mi lalupang ganap a lino, nung dikil king pangasacerdote nang Melquisedec talakad ya ing aliwang sacerdote,

16 a iti mialal ya e agpang king kautusan na ning utus dikil king laman, nung e agpang king upaya na ning metung a bie a alang kamatayan :

17 uli ping kea miabye ing pamipatutu, a iti :

¡ Ika Sacerdote ka mangga king mangga
agpang king pangasacerdote nang Melquisedec !

18 Bukud kaniti, ing pangalabag na ning kautusan a minuna, king uli na ning keang kainan at kayalang kabaldugan

19 (uling ing kautusan e ya magdala nanuman king keang pangasakdal), at king aliwa ing mula na ning metung a pangakung mayap, king pamamilatan na niti milalapit tamu king Dios.

20 At king pangamatas na karela, a e king alang sumpa meguing sacerdote ya,

21 (uling deta king katutuan mialal lang sacerdote king alang sumpa, dapot iti makisumpa king uli na Nitang sinabi tungkul kea :

Sinumpa ya ing Guinu at e sumisi :

¡ Ika Sacerdote ka mangga king mangga !)

22 kabang mialal ya i Jesús ya ing talapakibat king lalu pang mayap a pangaku.

23 At king katutuan, detang meguing dakal a sacerdote, uling king uli na ning kamatayan e mipaintulut karela king misundu la king pangasacerdote ;

24 dapot iti, anti na ning misundu ya mangga king kapilan paman, atin yang pangasacerdote a e mialilan,

25 king uli na naman niti, malyari yang mangabus angga king lalung matas karing lalapit king Dios king pamamilatan na, pablasang makapanatili yang mabie bang mamilatan ya karela.

26 Uling ing antikaniting matas a sacerdote katampatan ya kekatamu : Banal ya, alang malit, alang musing ; maka-

lilua ya karing makasalaman, at megawa yang lalu pang matas karing atiu banua ;

27 a iti e na karampatan king aldo-aldo, antimo detang matas a sacerdote, ing midaun ain, mumuna king uli ra ding keang sariling kasalaman, at kaibat king kasalaman na ning balen ; uling iti depatan na king misan mangga na king mangga, inyang inain na ing keang sarili.

28 Uling ing kautusan mamalal yang matas a Sacerdote karing taung atiu dalam na ning kapanamdaman ; dapat ing amanu na ning sumpa, a katuki na ning kautusan, yalal ne ing Anak, a iti megawa neng ating pangasakdal mangga na king mangga.

Ing matuang pangaku katulad ya mu at malilipas.

I Cristo yang mamilatan na ning metung a lalupang mayap ampon alang anggang pangaku.

8 ING pekabuntuk pin karing bague a sasabyan mi ya iti :
Atin kaming metung a Matas a Sacerdote, a linukluk king wanan na ning luklukan na ning Dangalan karin banua ;

2 talapanibala ya king pisamban, at king tune tabernakulo, a telakad na ning Guinu, at e ing tau.

3 Uling ding anggang matas a sacerdote makayalal la bang midaun king pigkalub ampon namang ain ; king uli na niti karampatan naman king ing Sacerdoteng iti atin yang nanu-mumang daun.

4 Dapat nung atiu sa babo ning gabun, e sacerdote king makananumang bague, uling atin nang sacerdote a midadaun king pigkalub agpang king kautusan ;

5 a deti susuyu la king bague a katulad at anino ning bague karin banua ; antimo i Moisés a sinabi na kea ning Dios inyang ume neng italakad ing Tabernakulo ; i Lawan mu, ngana kea, gawan mu la ding anggang bague agpang king bili a mipakit keka king bunduk !

6 Makanyan man ngeni i Jesús kimtan na ing metung a pamanibala a lalung maragul, pablasang ya naman ing Tala-pamilatan king metung a tipan a mayap, a mibili babo ra ding mangayap a pangaku.

7 Uling nung itang mumunang pangaku e sa migkulang, e sa menintun pagbilyan ing kadua.

- 8 Uling inya iti ya depatan na ; uling inyang apintasan na itang e sakdal, sasabyan na karela :
 Oini daratang la ding aldo, ngana ning Guinu,
 a aku daptan ku king bale nang Israel ampon king
 bale nang Judá metung a tipan a bayu :
- 9 e agpang king pangakung depatan ku karing karelang mangatua,
 king aldo a telanan ko gamat,
 bang kuanan ko king gabun na ning Egipto :
 ila e la menatili king kakung pitandanan,
 at aku binilang kong alang ulaga, ngana ning Guinu.
- 10 Uling iti yang pangaku a daptan ku king bale ning Israel kaibat ding aldo a deta, ngana ning Guinu :
 Ibili ku ing kakung kautusan king karelang kaisipan,
 at king karelang pusu isutat ku la ;
 at aku ing karelang maguing Dios,
 at ilang kakung maguing balayan :
- 11 at e ra ituru ing balang metung king keang kabalayan,
 at ing balang metung king keang kapatað,
 nganang sumabi : ¡ Kilalanan me ing Guinu !
 uling ilangan kilalanan da ku,
 manibat king malati angga king maragul karela ;
- 12 uling aku mikaatin kung kapakaluluan king karelang dewakan,
 at ing karelang kasalanan e ku na ganakan pa.
- 13 Inyang sasabyan na : Metung a bayung pangaku, guewanang aran ing minuna. Dapot ing mayayaran at matutua na, malapit ne king pangalipas.

*Ding ain na ning sadyang pangaku dapat lang ulitan
 madalas, king uli na ning e ra pangatune ; ing
 kang Cristo ya mu kabud, pablasang
 yang lubus a ganap.*

- 9 AT king katutuan ing mumunang pangaku atin ya namang tuntunan king pamanyamba, at ing keang Pisamban, king yatu ya murin iti.
- 2 Uling ing metung a Tabernaculo misadya ya ; ing mumuna a nung nu la karin ing pagkandilan, at ing dulang, ampon ding tinape a iain ; a iti mayayaus yang ing Karinan a Banal.

3 At gugulutan na ning kaduang tabing ing Tabernaculo mayayaus yang ing Karinan a Kabanalbanalan ;

4 a makiatin king pipapaginsensuan a guintu ampon ing Kaban ning Pangaku, a makakalupkup yang guintu, a kaniti atiu ing basung guintu a makimaná, ampon ing tukud nang memulaklak Aarón, at ding tabla ning pangaku ;

5 at babo na niti, ding angel ning ligaya, a palilung king luklukan na ning lunus : a ding bague a deti e ta la ngeni apisabing bukud.

6 At king pangabili rang makanyan ding bague a deti, king mumunang Tabernaculo lulub lang makaparati ding sacerdotes, king pamanupad king pamanyamba king Dios ;

7 dapot king kadua, ing Matas a sacerdote mu kabud, misan king pabanua, at kaniti e lulub a e magdalang daya, a iti iain na king keang sarili, ampon king kabalatungan na ning balayan :

8 babye nang patalastas kaniti ning Espiritu Santo, king e pa mibulalag ing pamanlub king tune banal a karinan, kabang makatalakad ya pa ing mumunang Tabernaculo.

9 A iti metung yang takitaki dikil king panaun a kasalukuyan ; agpang kaniti midaun la ding pigkalub ampon ain a e ra apapalyari, a mipatungkul king pilubluban, makapasakdal king sasamba,

10 bukud mu (subali king asan at inuman at aliwang pamaminyag) king tuntunan na ning laman, bayad angga king panaun na ning pamibayu.

11 Dapot inyang dinatang ne i Cristo, a Matas a Sacerdote karing pibandian a datang, king pamamilitan na ning maragul at lalung tune a Tabernaculo, e guewang gamat, ngana wari, e king pamaglalang a iti ;

12 e mu naman king pamamilitan na ning daya ding kambing a lalaki ampon ding bakang becerro nung e king pauli na ning keang sariling daya, linub ya misan mangga na king mangga king banal a karinan, inyang akamtan na ing alang anggang pangaatbus.

13 Uling nung ing daya ding kambing a lalaki ampon ding bakang lalaki, at ing abu ning bakang dumalaga, a mipisik karing meguing marinat papagbanalan na la dikil king kalini-san na ning laman ;

14 ¿lalu na pa ing daya nang Cristo (a iti king pamamilatan na ning alang anggang Espiritu inain na ing keang sarili alang musing king Dios) linisan na ing kekong pilubluban karing dapat a mete, bang sumuyu king Dios a mabie?

15 At king uli na niti ya ing Talapamilatan king metung a bayung pangaku; bang, inyang mikametung a kamatayan dikil king pangaatbus ning kapanalangsangan a atiu dalam ning mumunang pangaku, ding meyaus tatanggapan da ing pangaku king alang anggang mana.

16 Uling nung nukarin ating metung a pisulatan, datang a karampatan ing kamatayan na ning guinawa kaniti.

17 Uling ing pisulatan atin yang kabaldugan pangamate ding tau; uling alang sikanan nanuman kabang mabie ya ing guinawa.

18 King uli na niti aguiamang ing mumunang pangaku e mipatibayan a alang daya.

19 Uling kanitang abulalag nang Moisés ing balang utus ning kautusan king mabilug a balayan, kinanwa yang daya king becerrong vaca at karing kambing a lalaki makalangkap ing danum ampon ing bulbul a malutu ning tupa at isopo,* pisikanne iti muring libru antimu naman ing mabilug a balen,

20 nganang sasabi: ¡Iti yang daya ning pangaku a inutus ning Dios tungkul kekayu!

21 Makanian mu naman king Tabernaculo ampon karing anggang kasangkapan king pamanyamba, pisikan na la namang makanian king daya.

22 At dikil king kautusan, tune ding keganaganang bague luminis la king daya; at nung alang mibubung daya alang pangaatbus.

23 Meguing kailangan pin a king ding katulad ding bague karin banua luminis la karing ain a reti, dapot deti muring bague karin banua, king mangayap pang kaainan kareti.

24 Uling e ya linub i Cristo king metung a Banal a Karinan a guewang gamat, a metung ya mung katulad na ning katu-tuan, nung e king banua murin, bang miarap ngeni arapan na ning Dios king uli tamu.

25 At e mu naman katampatan a yainang maralas ing

* Pamisik.

sarili na, antimo ing panlub na ning matas a sacerdote banua banua king Banal a Karinan king daya na ning aliwa ;

26 nung e makanyan karampatan sa kea ing lumasa yang maralas manibat king pangalalang ning yatu : dapot ngeni misan mu kabud king kapupusan na ning yatu ya mipabalu ya dikil king pangalako na ning kasalanan, king pamamilatan-na ning ain king keang sarili.

27 At makanian mu naman makatalaga karing tau king mate lamung misan, at kaibat na niti tuki na ing pamanukum ;

28 makanian mu naman i Cristo, a inain na king misan mu, bang dalan na ing kasalanan ding dakal, king kadwang ukdu pakit yang ala king kasalanan dikil king kaligtasan ding manaya kea.

10 ULING ing kautusan, antining atin yang metung a anino ding pibandian a datang, aliwa ing larawan da murin ding bague, king pamamilatan da murin ding daun a miain banua banua kapilan man e no apapaguing sakdal ding anti kareti a lalapit king Dios :

2 ¿ kanita e la pin tinuknang a mamain ? antina ning ding sasamba, nung melinis na lang misan, e no sa mikapilubluban king kasalanan.

3 Dapot karing ain a deta ating pamigaganaka king kasalanan banua banua.

4 Uling e maliari a king ing daya ding vaca ampon ding kambing a lalaki ilako na ing kasalanan.

5 King uli na niti pamanlub na king yatu sasabyan na :

Ain at daun, e mo birian ;

dapot sidia mu kung metung a katawan :

6 karing ain a dilukan ampon daun king uli na ning kasalanan e mu ketulan :

7 kanita sinabi ku : ¡ Oini aku daratang ku
(king balut ning libru makasulat tungkul kanaku),
bang daptan, ¡ oh Dios, ing kekang kaburian !

8 Pangasinabi na karin babo :

Ain ampon daun,

at ain a durulukan ampon ain king uli na ning kasalanan;
e mu birian,

at e mu ketulan

(bague a yain agpang king kautusan),

9 layun sinabi na :

¡ Oini aku daratang ku

bang daptan, Oh Dios, ing kekang kaburian !
(ilalako na ing mumuna bang ibili ing kadwa ;)

10 a king kaburian a iti meguing banal tamu, king pamamalatan na ning ain king katawan nang Jesu-Cristo, a merapat misan mu angga na king mangga.

11 At king katutuan ding anggang sacerdote aldo aldo sisiasat la, at mamain lang maralas king metung muring ain, a e maliaring kapilan man makalako king kasalanan ;

12 dapot iti, ing kekatang Sacerdote, inyang adaun na na ing metung mung ain king uli na ning kasalanan mangga na king mangga, lipukluk ya king wanan na ning Dios,

13 manibat na kanita manaya ya anggang ding keang kasalang mibili la dalam ding keang bitis :

14 uling king metung mung daun guewa nong sakdal mangga na king mangga ding meguing banal.

15 A kaniti ing Espiritu Santo mu naman babye yang patutu kekatamu ; uling kaibat nang sinabi :

16 iti ya ing pangakung daptan ku karela,
kaibat ding aldo a deta, ngana ning Guinu :
Ibili ku la ding kakung kautusan king karelang pusu,
anti naman isulat ku la king karelang kaisipan ;

17 layunn nang daragdag :

At ding kasalanan da ampon karelang dewakan e ku na ganakan pa.

18 At nung nukarin ating kapatawaran kareti, alanang ain pa king kasalanan.

Aral a manatili king kasalpantayanan.

19 Antining atin tana pin, kapatad, kapaintulutan king karinan a kabanalbanalan, king uli na ning daya nang Jesús,

20 king metung a dalan a bayu at mabie, a ya biklat ne dikil kekatamu, dinalan ya sumangid ning tabing, ngana wari, ing keang laman ;

21 at antina ning ating metung a maragul a Sacerdote a pekapun king bale na ning Dios ;

22 lumapit tamung makipusung tapat, king mipnung kabitanan na ning kasalpantayanan, a makiating pusung mipisikan bang luminis tamu king metung a marawak a pilubluban, at mawas la ding katawan king danum a wagas.

23 Ingatan tang matibe alang pangakimut ing pamipasiag king kekatang kapanaligan (uling tapat ya ing mengaku),

24 at mikakapigaganakan tamu ing metung at metung, bang makapiyayagyagan tamu king lugud at karing mangayap a dapat:

25 e ta lalakuan ing kekatang pamitipun, antimo ing ugali ra ding mapilan, nung e mipanaralan tamu, at lalu na, nung akakit yung lalapit na ing kayaldawan.

26 Uling nung ing pamikasala seria tamu, kaibat tinggap ing pamangilala king katutuan, ala nang mitatagan kekatamu ain a nanuman dikil king kasalanan;

27 nung e metung a makapangilabut a pamanaya king pamanukum, ampon metung a kabagsikan na ning api, a lumangab karing kasalang.

28 Itang misakul king kautusan nang Moisés, king pamipatutu ding adwa o atlung saksi mate yang alang kapakalulan nanuman:

29 nu kaya anti kabagsik ing parusa, a ukulan yu, a maguing karampatan kanitang ya itang dinalpak dalam ding keang bitis king Anak ning Dios, at guewa nang antimong marinat ing daya ning pangaku a mekabanal kea king kasuyuan king Dios, at libakan ne ing Espiritu ning kalam?

30 Uling balu taya nung ninu Itang sinabi: | Kanaku ing pamanablas mua; aku ibye ke ing kablasan! At sasabyan nang pasibayu: Atulan na ning Guinu ing keang balen.

31 | Metung a bague a makasdan ing manabu karing gamat ning Dios a mabie!

32 Dapat dalan yu king kekong kapigaganakan ding aldo a minuna, a king kaibat yung miaslagan, pibata yu ing maragul a pamakilaban king kasakitan;

33 king metung a dake, antina ning milyari kong pikailian da ding tau, king uli na ning kalibakan at antinaman king kalungkutan; at king aliwa, antina ning milyari kong kayabe ra detang mipakanian.

34 Uling e mu bukud ing melunus kayu karing atiung makasukul, nung e tinggap yung matula ing pangasamsam ning kekong pibandian, antina ning akikilala yu king ating dikil king kekayung sarili, karin banua, metung a pibandian a lalupang marangal at maluut.

35 E ya pin sasakuil iting kekong kapanaligan, a atin yang metung a maragul a kabayaran.

36 Uling atin kong karampatan king kapibabatan, baping nung depatan na ning Dios ing kaburian na, tanggapan yu ing pangaku.

37 Uling king lub ning metung a palalung malagawang panaun,

datang ya ing datang, at e magluat.

38 Ing banal makanian man mie ya king kasalpantayanan ; at nung ninuman mibalik ya e tumula kea ing kakung kaladwa.

39 Makanian man itamu e ta karetang mibabalik dikil king kasiran, nung e karing makikasalpantayanan dikil king kaligtasan na ning kaladwa.

*Kaugalian na ning kasalpantayanan.—Alimbawa
dikil king kasalpantayanan a meangu king
Minunang Pangaku.*

11 AT ya ing kasalpantayanan ing kabitasan a atin kea king bague a panayan, ya ing kaustan karing bague a e pa mayayakit.

2 Ya, uling king uli na ding kekatang mangatwa akamtan da ing metung a mayap a pamipatutu.

3 King kasalpantayanan atatalastas tamu king ing sikluban melalang king uli na ning amanu ning Dios, nanupata king ing mayayakit a megawa karing bague a makalto.

4 King kasalpantayanan i Abel inain na king Dios ing lalupang marangal a ain king kang Cain ; king pamamilatan na niti miabye kea ing pamipatutu king banal ya, sasaksi ya ing Dios tungkul karing keang pigkalub ; at king pamamilatan na nita, mete na ya, manyabi ya pa.

5 King kasalpantayanan i Enoc milipat ya bang e na akit ing kamatayan ; at e meakit, uling linipat ne ning Dios : uling bayu ya milipat, mipatutuan ya king kalugudlugud ya king Dios.

6 Dapot nung alang kasalpantayanan e malyaring makapalugud ; uling karampatan king ing lalapit king Dios, maniwala

ya king mabie ya, at makaalal yang mamablas karing manintun kea.

7 King kasalpantayanan i Noé, kaibat nang sinabi kea ning Dios tungkul karing bague a e pa meakit, king magalang nang takut, sidya ne ing metung a daung dikil king kaligtasan na ning keang bale ; king pamamalatan na niting keang kasalpantayanan, peparusan na ing yatu, at meguing talapagmana ya king kabanalan a makaagpang king kasalpantayanan.

8 King kasalpantayanan i Abraham, inyang meyaus ya bang ume ya king metung a labuad a tinggap na antimong mana na, memintu ya ; at meko yang e na balu a nung nu ya ume.

9 King kasalpantayanan menuknangan yang anting aliwang balen king gabun a pengaku, antimo king e na sariling labuad, layun menuknangan karing kubu abe ne i Isaac ilang Jacob, a kamana king pangaku muring iti :

10 uling panayan ne ing Ciudad a makitatalakaran ; a ing aluagui ampon ing makidapat kaniti ya Ing Dios.

11 King kasalpantayanan naman i Sara murin tinanggap yang upaya a kumagling metung a anak, kanitang ya lipas na ing keang banua ; pablasang guewa neng tapat Itang dinapat king pangaku.

12 King uli na naman niti mibait la king metung, at yan anti neng mete, daing anting batuin king karakal, at e mabilang antimo ing balas a atiu lele ning dayatmalat.

13 Agpang king kasalpantayanan mete langan deti, e ro tinggap man ding pangaku ; dapat ikit da la ampon inatu manibat king makarayu, at pisiag da king aliwa lang balayan at naglakbe babo ning gabun.

14 Uling ding sasabi karing bague a anti kareti, pagsulit da king panintunan de ing tibuan dang balayan.

15 At king katutuan nung karelang aganaka nung nu la menibat, mikapanaun lang mibalik.

16 Dapat ngeni magnasa lang aliwang balayan a tibuan a mayap, ngana wari, ing karing banua : a king uli na niti ing Dios e no pikakarine a ausan deng Dios da ; uling atin yang sidya karelang metung a ciudad.

17 King kasalpantayanan i Abraham, inyang mesubuk ya, dinaun neng metung a ain i Isaac, ngana wari, ing tinanggap matula karing pangaku, talaga neng iain ing keang bugtung a anak,

18 a tungkul ketang nung kaninu mesabi: Kang Isaac mayaus ing kekang dai;

19 binalak na king busal da man ding mete apasublian neng mie ning Dios: a karin naman tinggap neng pepasibayu king alimbawa.

20 King kasalpantayanan i Isaac binendiciunan ne i Jacob ampon i Esau tungkul karing bague a datang.

21 King kasalpantayanan i Jacob, inyang mamamate ne, binendiciunan na la ing balang metung karing anak nang José; at sinamba yang makasapnu king sepu na ning keang tukud.

22 King kasalpantayanan i José, inyang mamamate ya, siglawe na ing panlako ra ding anak nang Israel, at minye yang utus tungkul karing keang butul.

23 King kasalpantayanan i Moisés, inyang mibait ya, selikut deng atlung bulan ding keang mangatwa; uling ikit da king masanting ya ing pungul: at e la mirinan takut king utus ning ari.

24 King kasalpantayanan i Moisés, inyang maragul ne, tingguian nang mayaus yang anak na ning anak nang babaing Faraon;

25 pinili na pa ing mibata yang lungkut kaya'le na ning balayan na ning Dios ketang dumalan kasayan a makukupas, ning kasalanan;

26 liguran na pang maragul a pibandian ing kalibakan nang Cristo, king karing pibandian na ning Egipto; uling ing keang panlalawe makabili king kabayaran a ablas.

27 King kasalpantayanan likuan na ing Egipto, a e mita-takutan king mua na ning ari; uling pipilit ya antimong manakit king e mayayakit.

28 King kasalpantayanan pigmasusian na ing Pascua, ampon

ing pamamisik king daya, bang ing manlipul karing pangane e no tagkilan.

29 King kasalpantayanan dinalan la libutad ning dayat-malat a Malutu, antimo king gabun a malangi; a iti inyang subukan dang daptan ding Egipcios melumud la,

30 King kasalpantayanan melagpak la ding kuta ning Jericó, kaibat dang mitulugan pitung aldo.

31 King kasalpantayanan i Rahab a babaing patutut, e ya mete a kayabe ra ding tinanggui king kasalpantayanan, antina ning migsantung yang payapa karing tiktik.

32 ¿At nanu pang sabyan ku? uling kumulang kung panaun manyabi dikil kang Jedeon, kang Barac, kang Samsón, kang Jepté, kang David naman at kang Samuel, ampon karing manula;

33 a deti king kasalpantayanan mekalupig lang kaarian, dinapat lang kabanalan, migkamt lang pangaku, kebat do asbuk ding leon,

34 pitda ra ing bangis ning api, mitakas la king taran ning talibung kinanua lang sikanan king kainan da, guewa rang kayupayan king pamipamuk, at apaurungan da la ding ejercito ding aliwang balen.

35 Ding babai tinggap dong sinubling mebie ding anak dang mete at ding aliwa mete la king paluka, e ra tinggap ing karelang pangatimawa, barang akamtan ing aliwang mayap a pananiubling mie:

36 at ding aliwa mesubuk la king kalibakan ampon paluka, anti naman ing pangatanikala ampon ding sukulan:

37 pematu ra la, pinlagari da la, tiksuan dala mete la king talibung; linakád la keni at karin a makibalat kambing at tupa, a mengawale la, melugma at pikakasaman

38 (a kareti e ya karampatan ing yatu), malili la king ilang ampon karing kabundukan, at magsantung la karing lukib ampon lungga ning gabun.

39 At deti ngan kaibat dang midinan mayap a patutu king uli na ning karelang kasalpantayanan, e la pesitanggap pangaku,

40 kaibat na katang sidya ning Dios metung a mayap a bague; bang ila e la maguing tune makakalilua kekatamu.

*Ing pamanatili libutad ning pangasubuk, agpang
king alimbawa nang Cristo.*

12 KING uli na niti itamu naman, antina ning makapatu-lug tamu king metung a binang maragul a biga ding saksi king Dios, ikuldás tamu ing anggang bayat ampon king kasalanan a lilipit kekatamu, mulai tamu king kapibabatan king pipulayan a mibili king arapan tamu ;

2 a lawan ya i Jesús, a Makidapat ampon Papalyaring tune king kekatang kasalpantayanan, a iti king uli na ning tulang mibili arapan na, pibatan ne ing cruz, layun guewa nang mistula ing kamarinayan, at linukluk ya king wanan na ning Dios.

3 Piisipan ye pin Itang mibata king anti kaniting pamana-langsang ding makasalanan salang king karela muring sarili, bang e ko magal, layun mina king kekong kaladwa.

4 E ko pa linaban angga king daya, a makipamuk salang king kasalanan ;

5 at kelinguan yu ing aral a misuguid kekayu, antimong karing anak, ngara :

¡ Anakku, e mu gagawan mistula ing pangamanu ning Guinu, at e na kaman mimina lub nung misabyanan ka kaya !

6 uling ing Guinu paparusan ne ing luluguran na, at papalukan ne ing balang metung a tatanggapan nang anting anak.

7 Nung pibatan yu ing pangamanu na, ing Dios gawan na kong anting anak na ; uling ¿ ninuping anak a e ne parusan tata na ?

8 Dapot nung ala kayu king kapangamanuan, a kaniti makarake la ding anggang keang anak, nung makanyan lili* kayu at e na ko anak.

9 Bukud pa, itamu mika tata tamu king laman, deti pepa-rusan da katamu, at gagalangan ta la : ¿ e ta lalung matulid pasakup king Ibpa ra ding Espiritu, at mie ?

10 Uling deta king katutuan peparusan da katamu king mapilan aldo, dikil king karelang meýapan ; dapot iti dikil king kekatang pakinabang, batang mirakayan king keang kabanalan.

* Bastardo.

11 Nanumang pangamanu king kasalukuyan anting ikatula, nung e bagkus ikalungkut; makanyan man nung luat na, mamunga yang mayumung bunga ning kabanalan karing misasane king pamamilatan na.

Aral king kabanalan.—Miayaliwang utus.

12 King uli na niti, itas yu la ding gamat a makabaldug, at pasiknangan yu la ding tud a gagalgal;

13 at gawa kong matulid a dalan dikil karing kekong bitis, bang e malili ing pile, nung e bagkus, kumayap ya.

14 Tukian yu ing kapayapan dikil karing sabla, ampon ing kabanalan, a nung ala kaniti ninuman e ne akit ing Guinu;

15 layun lawan yung miamasamas a ninuman e kawalan king kalam na ning Dios; king e ya sibut sana ing nanumang uyat ning kapaitan, at lingasangasan na kayu, at king uli na niti dakal la ding mawa.

16 at king ala sanang ninuman mapangalugud, o taung mapanlapastangan, antimo i Esau, a iti king metung mung pinggan a pamangan pisali na ing sarili nang pangapangane:

17 uling balu yu king aguiang kanitang ibat na pagnasa na ing numabang king bendiciun, misakuil ya (uling ala neng ikit a panaun kang Ibpa na king pamanisi), aguiamang pagpilitanang panintunan miamasamas a kambe ing lua.

18 Uling e ko linapit king metung a bunduk a asasalat at milalablab king api, at king kadalumduman, ampon king pisak at baguiu,

19 at king katni na ning pakakak, at king metung a siwalang manyabi; a ing siwalang iti ding dinamdam, pekisabi ra king e na nosa pakisabyan;

20 (uling e ra malyaring apibata ing yutus na karela, a king: Nung ing metung a animal man tuklu ya king bunduk, batuan ya;

21 at binang makasdan ya itang pialben, i Moisés murin sinabi na: ; mitatakutan ku ampon gagalgal!)

22 nung e linapit kayu king bunduk ning Sión, at king Ciudad ning Dios a mabie, ing Jerusalem ning banua, ampon ding e mabibilang a ejercitong angel,

23 king pulung a pamipamisan at Iglesia ra ding pangane

a makasulat karin banua, at-king Dios a Ukum ding sabla, at karing espíritu ding banal a meguing sakdal na,

24 at kang Jesús, Talapamilatan king Bayung Tipan, at king dayang pamisik, a manyabing mangayap pang bague king kang Abel.

25 jLawan ju a king e ko sasalangsang king manyabi! uling nung deta e la tinakas, inyang salangsangan de ing menalese king kaburian na ning Dios babo na ning yatu, lalu na pa itamu, nung ikawani ta la ding panamdang Kani-tang manalese kekatamu manibat banua :

26 ing siwala na niti kanita pepagalgal na ing gabun ; dapot ngeni pengaku na, ngana :

King misan pa

pagalgalan ke e mu ing gabun, nung e panaman ing banua.

27 At ing amanung iti, Misana pa, sasalesayan na ing nasa nang ilako na la detang bague a pepagalgalan, antimong bague a megawa, balang manatili ding e malyaring apagalgalan.

28 King uli na niti, a nung tanggap tamung metung a kayarian a e malyaring makinut, mikaatin tang kalam, king pamamilatan na niti sumuyu tamu king Dios king metung a kagalangan at takut a bague a matanggap sa kea :

29 uling ing kekatang Dios metung yang aping manampus

13 MANATILI sa kekatamu ing lugud pamikapatad.

2 E ju kakalinguan ing pamipalayun ; uling king pamamilatan na, ding mapilan pepalayunan da la ding angel a e ra balu.

3 Ganakan ju la ding makasukul a anti ko mong abe ra kong makasukul ; at ding mipasakitan king uli nang cristo, a antimu naman ikayu a mipasakitan king katawan.

4 Mipuri sana ing pamakiasawa karing sabla, at e na yasa mikakadungis ing pagkeran ; uling ding makipangatawan king e ra asawa at ding makipangalugud, ing Dios atulan na la.

5 Ing kekong kaugalian ala sang aske lugud king salapi ; matula kayu, ketang atiu kekayu : uling Ya murin sinabi na : E'ra ka lakuan at e ra ka paimburisan.

6 Nanupata malyari tang asabi a binang tiwala

! Ing Guinu yang kanaku sasaup ; e ku tumakut !
! nanung arapat na kanaku ning tau ?

7 ganakan yu la ding king panaun a milabas atin lang pamaniakup kekayu, deti sinabi re kekayu ing amanu ning Dios : at pati abalak yu nung isanu ing kawakasan na ning mapamakalulu, tularan yu ing keang kasalpantayanan.

8 I Jesu-Cristo Ya murin ing napun, at ing ngeni, ampon mangga king mangga.

9 E ko pin sana padala keni at karin, king miayaliwa at aliwang turu ; uling mayap a bague a ing pusu mipasiknangan ya king kalam, e king pamangan a kapilan man e ra pekina-bangnan ding migbili kaniti.

10 Itamu man atin tang metung a altar, a karin ala lang matulid mangan ding talasuyu king Tabernaculo.

11 Uling ding katawan detang animal, ing karelang daya dudurup na ning matas a sacerdote king Banal a karinan antimong ain king uli na ning kasalanan, dudulukan da la lual ning karinan ning balayan.

12 King uli na naman niti i Jesús, bang apapagbanalan na ing balayan na ning Dios king sarili nang daya linasa ya lual ning pasbul.

13 Lualan taya pin king lual ning karinan ning balayan, layun dalan ing keang pangalibak.

14 Uling keti ala tang ciudad a manatili, dapot panintinan tayang masipit ing datang.

15 King pamamilatan na pin, midurup tang alang tuknang king Dios ain king pamamuri, ngana wari, ing bunga ra ding labi a ipagsulit king keang laguui.

16 Dapot ing pamanyapat mayap ampon ing pamanyaup e yu kakalinguan ; uling karing anti kareting ain ing Dios bina yang matutula.

17 Mamintu kayu karing sasakup kekayu, at pasakup karela ; uling lalame la dikil karing kekong kaladwa uling ila ding munye sulit king Dios ; baping daptan dang matula, at alang kalungkutan ; uling iti alang pakinabang kekayu.

18 ! Panalangin yu kami ! uling bibitasan mi king atin keng mayap a pilubluban, a pagnasan mi king sablang bague mie ganap king puri.

19 Dapot pagamuamu ku kekayu king lalung kapagnasan daptan yu iti, bang aku misubli ku kekayu king palalang kamalagawanan.

Kapagnasan at tauling pamagmananu.

20 ; At ing Dios ning kapayapan, a iti, king uli ning daya ning pangakung alang angka, pasibayu neng kinua busal ding mete ing maragul a Pastor ding tupa, ngana wari, ing kekatang Guinung Jesús,

21 gawan na ko sang sakdal king anggang dapat a mayap, bang daptan yu ing keang kaburian, a depatan na kekatamu ing matatanggap arapan na, king pamamilatan nang Jesu-Cristo ! ; a kea manatili na sa ing ligaya manga king mangga !
; Yanasa !

22 At aku usukan da kayu, kapatad, king pibatan ye ing amanu ning pamanaral ; uling silatanan da kayung makuyad.

23 Balu yu a king ing kekatang kapatad a i Timoteo mebulus ne ; a nung agad yang datang, akit da kayung abe na.

24 Pagmananuan yu la ding anggang sasakup kekayu, ampon ding anggang banal. Pagmananuan da kayu ding karin Italia.

25 ; Ing kalam manatili sa keko nangan ! ; Yanasa !

ING SULAT NA KARING SABLA

NING

APOSTOL SANTIAGO.

Kamumulan at pamagmananu.

1 I SANTIAGO, a alipan na ning Dios at ning Guinung Jesu-Cristo, karing labingadwang dai a mikalatkalat, Mayap a bie!

Ding king subuk at tuksu.

2 kakung kapatad, tanggapan yu ngang anting tula, panga menabu kayu king miayaliwang tuksu;

3 a baluan yu king ing kaustan na ning kekong kasalpantayanan ing dapat a kapibabatan.

4 At pabustan yu king ing kapibabatan mirinan sakdal a dapat bakong maguing sakdal a e ko kakulangan nanumang bague.

5 Makanyan man nung ing ninuman kekayu kukulang yang kabiasnan, manyawad ya king Dios, a iti babye nang ganap karing sabla, at e malsala; at miabye kea.

6 Dapot aduan nang makikasalpantayanan, a e kukulang a kapaniwalan dit mu man; uling itang e tiwala, katulad ne ning metung a alun ning dayatmalat, a tutulak na ning angin, at mipapalpal sumangid:

7 je na pin isipan ning taung ita, king tanggap yang nanumang bague king Guinu;

8 taung adwa pilubluban, a alang kapibabatan karing anggag keang dalan!

9 Dapot magmarangal ya ing kapatad a magmababa king keang dangalan;

10 dapat ing mabandi, king keang pangababa ; antimo ing bulaklak ning dikut, makanyan yang lumipas.

11 Uling pati sinlag ne ing aldo, a kagum na ing metung a angin a makaduluk, langi ya ing dikut, at malagas la ding keang bulaklak, ampon mawala ing sintingan na ning keang anyu: makanyan ya naman ing masalapi malanat ya king anggang keang dalan.

12 ; Nuan ya ing taung mibabata king tuksu! uling pang-amesubuk ya, tanggapan ne ing corona ning bie, a pengaku na ning Guinu karing kea lulugud.

13 E na sa sabyan ning ninuman nung tutuksuan de: ; Tutuksuan na ku ning Dios! uling ing Dios e malyaring atuksu re karing bague mangarawak, at yaman e manuksu kaninuman ;

14 nung e balang metung tutuksuan ne ning yayagyagan ne ning sarili nang kaibugan,

15 kanita ing kaibugan, kaibat nang kigli, panganak na ing kasalanan ; at ing kasalanan pangaras na king keang kasakdalan, panganak ne ing kamatayan.

16 ; E ko, papirait, kaluguran kung kapatad !

17 Ing anggang mayap a pigkalub ampon ing anggang miabye a sakdal pawang ibat babo, a kinuldas ibat king Iba ding sulu, karetang e miririnan pamialiwa, ampon anino ning pangalibe.

18 King sarili nang kaburian ya penganak na katamu, king amanu ning katutuan, bang itamu maguingmumuna tang bunga karing keang lelangan.

19 Baluan yu iti, kaluguran kung kapatad : dapat malagawa ya sang makiramdam ing balang katau, makupad ya sang manyabi, makupad ya sang mimua ;

20 uling ing mua ning tau e gagawa king kabanalan ning Dios.

21 Inya ikawani yu ing anggang karinatan at ganap a dewakan a asal, tanggapan yu king kamung lub ing amanung mitanam a iti mayupaya yang miligtas karing kekong kaladwa.

22 Dapat maguingtalatupad kayu king amanu, at e mu bukud makiramdam, a pipiraitnan yu ing kekong sarili.

23 Uling ninumang talapakiramdam king amanu at e ya

talapanyapat, ing anti kaniti katulad ne ning metung a tau a lalawan ne ing tune nang lupa king metung a salamin :

24 uling ya lawan na ing sarili na, at mako ya, at kanita akalinguan na nung nanu ya.

25 Dapot ing sasaliksik a maingat king kautusan a tune, a yapin ing katimawan, at manatili ya kaniti a e ya talapa-kiramdan a mapangalinguan, nung e talatupad ya, iti mipanuanan ya king keang dapat.

26 Ninuman ing mimisip king sasamba ya, kabang e ne pipigulan ing keang dila, nung e pipiraitnan na ing kea muring puso, ing pamanyamba na alang kabaldugan.

27 Ing pamanyambang malinis at alang musing king arapan ning kekatang Dios at Ibpa, ya iti : Dalawan la ding ulila ampon ding mebalung babai king karelang kalungkutan, atmangiling yang alang dungis king yatu.

Sasabyanan na ing pamamili karing tau.

2 KAKUNG kapatad, e ko mikakaatin king kasalpantayanan ning maligaya tamung Guinu, a i Jesu-Cristo, a maki-kapamilinan karing tau.

2 Uling nung lungub ya king kekong sinagoga ing metung a taung magsingsing guintu, ampon miimalan masanting, at lungub ya naman ing metung a kalulung miimalan maluka ;

3 at kekayu yang ikawani ing makaimalan masanting, at sabyan yu : ¡ Lukluk ka keni king metung a karinan a mayap ! at king kalulu sabyan yu : ¡ Talakad ka ken ! 6, ¡ Lukluk ka lalam ning dalpakan ding kakung bitis !

4 ¿ E ko mangabiran kekayu murin, at minuli kayung ukum a makikaisipan a mangarawak ?

5 ¡ Pakiramdaman yu, kaluguran kung kapatad ! - ¿ E no pinili ning Dios ding kalulu ingguil king yatu, bang mibandi la king kasalpantayanan, ampon magmana king kaarian a atiung pengaku na karing kea lulugud ?

6 Dapot ikayu leko ye puri ing kalulu. ¿ Anta wari ding mabandi e ra ko alipitan, at ila murin guguyud da kayu arapan ding piukuman ?

7 ¿ E re lilibakan itang mapuring laguin a mipalaguin kekayu ?

8 Makanyan man nung kekong tuparan ing marangal a kautusan agpang king Kasulatan : Luguran me ing kalupa

mung tau antimo ing pamanlugud mu king kekang sarili, darapat kong mayap :

9 dapot nung darapat kong pamialiwa karing tau, mikaka-sala kayu, at atulan na ko ning kautusan antimong talapana-langsang :

10 uling ing tutupad king mabilug a kautusan, at salang-sang ya king metung mung tuldik, meguing pikasalahan na nangan.

11 Uling ing sinabi : E ka paliwas, sinabi na naman : E ka makamate. Ngeni pin nung ika e ka paliwas, dapot makamate ka, meguing mapanalangsang ka king kautusan.

12 Makanyan ko ping manyabi, at makanyan kong dapat, antimong taung miatulan king kautusan a timawa.

13 Uling mikapamanukum a alang pakalulu, dikil kanitang e guinamit kapakaluluan : at ing kapakaluluan paligaya ya salang king pamanukum.

*Kayalan nang kabaldugan ning kasalpantayanan
nung alang dapat.*

14 ¿ Nanung apakinabang, kakung kapatad, nung ninuman sabyan na king atin yang kasalpantayanan, dapot ala yang dapat? ¿ Aligtas ne wari ning anti kaniting kasalpantayanan?

15 Nung ing metung a kapatad a lalaki o metung a kapatad a babai lubas ya, o ala yang kanan aldoaldo,

16 at ing metung kekayu sabyan na kea : ¡ Ume kong payapa ; magpakapali kayu at magpakabsi ! dapot e yo ibie karela ding bague a kailangan da king katawan, ¿ na nung apakinabang da?

17 Makanyan mu naman ing kasalpantayanan, nung ala yang dapat, mete ya king keang sarili.

18 Dapot sabyan na ning aliwa : ¡ Ika atin kang kasalpantayanan, at aku atin kung dapat : pakit mu kanaku ing kekang kasalpantayanan nung ala kang dapat, at aku karing kakung dapat pakit ku keka ing kakung kasalpantayanan.

19 ¡ Ika sasalpantayanan mu king ing Dies metung ya mu ! ¡ Mayap ing daraptan mu : ding demonius man sasalpantaya la, at gagalgal !

20 ꝑ Dapot buri mung abalu ꝑo! taung alang kabaldugan, a king ing kasalpantayanan a alang dapat bang ya?

21 ꝑ E wari i Abraham a kekatang ibpa metanggap ya king pamamilatan na ning dapat inyang inain ne ing keang anak babo na ning altar?

22 akakit mu na king ing kasalpantayanan a kagum na ing keang dapat, at king pamamilatan ding dapat ing kasalpantayanan meguing sakdal ya;

23 at metupad ya ing Kasulatan, a ngana: I Abraham sinalpantaya ya king Dios, at mibilang keang kabanalan; at meaus yang kakaluguran na ning Dios.

24 Akakit yu pin king uli na ning dapat matatanggap yang banal ing tau, at e mu bukud king uli na ning kasalpantayanan.

25 At makanyan mu naman, i Rahab a patutut ꝑe ya metanggap banal king kapat, inyang tinggap na la ding tubud, at pepadala no king aliwang dalan?

26 uling nung makananu ing katawan a alang espíritu mete ya, makanyan ya naman ing kasalpantayanan a alang dapat, mete ya.

Ing pamaniti king pamangamit king amanu.

3 E LA sa maguingtalaturu ding dakal kekayu, kapatad ku; uling pangabaluan tamu king tanggap tang lalu pang mabagsik a pamanukum;

2 uling king itangan mitatakid tamu king dakal a bague. Nung ninuman ing e mitatakid king amanu, ing anti kaniti metung yang taung ganap, atin yang aguiung maniti king mabilug a katawan

3 Uling nung ibili ta la ding busal karing asbuk ding kaba-yu, bang mamintu la kekatamu, at panibalan ta ing mabilug nang katawan.

4 Oreni mu naman ding daung, a deti, bistat bina la mang mangaragul, at nung tutulak na la ning masikan a angin, makanyan man, king pamamilatan na ning lalung malating uguit, abalik na la nukarin man ing buri na ning talauguit.

5 Makanyan ya naman ing dila metung yang kasangkapan a malati, at magpalalu ya king mangaragul a bague. ꝑOini ing binang maragul a pulu silaban ne ning ditak a api!

6 Wa, uling ing dila metung yang api; ing metung a yatung dewakan ya ing dila, a mibili libutad ding kekatang kasang-

kapan ; a iti yawa na ing mabilug a katawan, at susulsulan ne ing parulang ning pamaglalang, at ing dila susulsulan ne ning inferno.

7 Uling ding anggang miayaliwang ganid ampon ayup, gagapang at ding king danuman apapatunud ya at kakamu ya king tau :

8 dapat ing dila e ne apakamu ning ninumang tau : metung yang marawak a e tutuknang, a mipnung lasun a makamate.

9 Ya ing pamuri tamu king Guinu ampon Ibpa, at ya ing panyumpa tamu karing tau, a melalang katulad ning Dios :

10 ; king metung muring asbuk lulual ing pamamuri at pamanypa ! Kapatad, ding bague a deti e la dapat mipakanyan.

11 ; Ing metung waring sibul bubukal na king metung muring busbus ing danum a matabang ampon mapait ?

12 ; Kapatad ku, malyari king ing higuera mamunga yang aceitunas, o ing uvas, higos ? E mu naman malyari a ing malat munye danum a matabang.

13 ; Ninu ing biasa at matalas a isip kekayu ? Ipakit na king pamamilatan na ning metung a mayap a bie ding keang dapat king kamung lub ning kabiasnan.

14 Dapat nung karing kekong pusu ating kong mangapait a kapangalaluan ampon pamikampikampi, e ko magmarangal at e ko maglaram salang king katutuan.

15 ; Aliwa iti ing kabiasnan a kukuldas manibat babo ; nung e bagkus ing makatungkul keti sulip, king pamakiramdam king diablo !

16 uling nung nukarin ating kapangalaluan ampon pamikampikampi, atiu karin ing kaguluan ampon ing anggang dapat a marawak.

17 Dapat ing kabiasnan karin babo, munangmuna malinis, layun payapa, banayad, mayan pagamuamuan, mipnung kapakaluluan ampon mangayap a bunga, alang kakampilan, alang pamagbanalbanalan.

18 At ing bunga ning kabanalan makatanam ya king kapayapan, karing darapat king kapayapan.

Pamanalangsang king aguiag na ning marawak.

4 ; NU manibatan ing pamipamuk, ampon nukarin ing pamiaskal, libutad yu ? ; E karing kekong kaibugan a deti ilang makipamuk karing dake ning kekong katawan ?

2 magimbut kayu, at ala kekayu ; makamate kayu at atin kong diria, at e yu akamtan ; makipate kayu at makipamuk. Ala kekayu, uling e ko manyawad ;

3 maniwad kayu at e ko tatanggap, uling maniwad kayung makinasang marawak, bang guguluan yu king kekong kalayawan.

4 ; Paliwas ! , e yu wari balu a king ing pamakikaluguran king yatu pamakipagkamua king Dios ? Itaping bisang maguingkaluguran na ning yatu, maguingsalang ne ning Dios.

5 ; Isipan yu wari king ing Kasulatan manyabi yang alang kabaldugan : Ing Espiritung manuknangan kekatamu magimbut ya king diria ?

6 dapot ya babye yang maragul a kalam. King uli na niti sasabyan na ning Kasulatan :

Ing Dios sasalangsang ya karing palalu, dapot babye yang kalam karing mapagpakumbaba.

7 ; Pasakup ko pin king Dios ; dapot salangsang kayu king diablo, at takasan na kayu !

8 ; Lumapit kayu king Dios, at ya lapitan na kayu ! ; Wasan yu la ding gamat, o makasalanan, at linisan yu la ding puso, ikong makiadwa pilubluban !

9 ; Pailungkut kayu, at dalung, ampon manangis ! ; libyan yu ing kekong tula king kiak, at ing kekong saya king kalungkutan !

10 ; Magpakumbaba kayu king arapan na ning Guinu, at ya itas na kayu !

11 Kapatad, e ko manyabing makasalangsang king metung at metung. Ing manyabing salang king kapatad na, o atulan ne ing keang kapatad, manyabi yang salang king kautusan at atulan ne ing kautusan. Dapot nung a tulan me ing kautusan, aliwa na ika ing talatupad king kautusan, nung e ing ukum.

12 Metung ya mu ing gagawa king kautusan ampon ing Ukum, itang makapanligtas ampon makalabag : dapot ika, ; ninu ika, a atulan me ing keang kalupang tau ?

Ing kulang a kabitasan king katatagan ning tau.

13 ; Nanu pin ngeni, ikong sasabi : Ngeni o bukas ume kami king anti kanitang ciudad, at manuknangan keng pabanua karin, at mangalakal kami ampon magtubu ;

14 | Ikayung e makibalu king malyari king aldo bukas!
 | Nanu pin ing kekong bie? tune ya mung metung a singo, a
 king saguling panaun lalto ya, at saguli lumbug ya;

15 | Ing dapat yung sabyan: | Nung ing Guinu burian na,
 mie kami, at daptan mi iti o ita!

16 | Dapot ngeni magmarangal kayu king kekong pamag-
 palang ing anggag pamagmarangal a anti kaniti marawak.

17 | Ing makibalu pin king pamanyapat mayap, at e na
 daraptan, king kea iti kasalanan.

Kapintasan karing mabanding mapanalipit.

5 | NANU pin ngeni, oh mangabandi! | Pasitangis kayu
 at manyambitan king uli na ning kalukan a datang
 kekayu!

2 | ding kekong pibandian mabubuluk, ding kekong imalan
 mangayatat pulilia!

3 | ing kekong guintu ampon kekong pilak mikukutlapan
 la at ing kalawang da yang malyaring saksi salang kekayu,
 at kanan na ing kekong laman antimong api! | Tinipun kong
 pibandian dikil karing katataulian a aldo!

4 | Oini, ing upa ra ding makiupa a memalut karing kekong
 marangle, a deti pirait yu la at e yo beyaranan, gugulisak la;
 at ing gulisak ding mamalut linub king pakiramdam ning
 Guinu king pamipamuk!

5 | mebie kayung layo king babo ning gabun pepataban
 yu la ding kekong pusu, antimo king aldo na ning pama-
 mungut.

6 | Perusan ye at pete ing banal, at ya e lalaban kekayu.

*Aral king kapibabatan.—Ing sumpa, ing panalangin,
 ing pamibalik da lub ding makasalanan.*

7 | Ikayu pin, | o! kapatad, mibata kayu angga king pan-
 yatang na ning Guinu! oini, ing manasik panayan na ing
 mayulagang bunga ning gabun, mibabata yang manaya
 anggag king tanggapan na ing maranun at tauling uran.

8 | Mibata kayu naman; patibayan yu la ding kekong
 pusu, uling ing panyatang ning Guinu lalapit na.

9 | E ko mipapanganyaya, kapatad, ing metung salang

king metung bang e ko miparusan : joini ing ukum maka-talakad ya arapan-ding pasbul!

10 Kapatad, kuanan yong alimbawa king pamibata king dewakan, ampon king kapibabatan, ding manula a minyabi king laguiu ning Guinu.

11 Oini, ausan mi lang nuan ding mibata. Dimdam yu ing kapibabatan nang Job, at ikit yu ing katataulyan a birian na kea ning Guinu, uling ing Guinu bina yang talapanlunus at mapamakalulu.

12 Dapat maiguit king sabla, kakung kapatad, e ko susumpa aguiang king uli na ning banwa, king uli naman ning gabun, king uli na ning isanumang aliwang sumpa ; nung e ing kekong wa, wa ya sa ; at ing kekong ali, ali ; bang e ko mabaldug king parusa.

13 ¿Ating malungkut kekayo? manalangin ya ; ¿ating matula? dalit yang kapurian.

14 ¿Ating salunan kekayo? payaus ya karing makatwa king Iglesia, at ipanalangin de pulisan de king laru king laguiu ning Guinu ;

15 at ing panalangin ning kasalpantayanan pakayapan ne ing salunan, at ibangun ne ning Guinu ; at nung dinapat yang kasalanan, mipatawad la kea.

16 Mipasiagan ko ping kasalanan ing metung at metung kekayu at mipanalangin kayu ing metung at metung, bakong kumayap. Dakal ing apalyari na ning taimtim a panalangin na ning banal.

17 I Elias metung yang taung makasakup king anti murin ing kainan tamu, at menalangin ya king taimtim a panalangin king e sa munuran ; at e minuran babo ning gabun king lub ning atlung banwa ampon anam a bulan.

18 At pepasibayu yang menalangin ; at ing banwa minye yang uran, at ing gabun pemunga na ing keang bunga.

19 Kapatad ku, ninuman kekayu ing milisia king katutuan, ating papibalik a lub kea,

20 balu na, king ing papibalik lub king metung a makasalanan king kamalyan ning keang dalan, iligtas ne king kamatayan ing metung a kaladwa, at takpan na ing keraklan a kasalanan.

ING MUMUNA NANG SULAT KARING MALDA

NING

APOSTOL SAN PEDRO.

Kamumulan at pamagmananu.

1 I PEDRO a apostol nang Jesu-Cristo, karing mepili a manaliwang balayan king Pangakalat, karin Ponto, Galacia, Capadocia, Asia, at Bitinia ;

2 a mepili agpang king pangakilala na ning Dios Ibpa, king pamipabanal na ning Espiritu, tungkul king kapamintuan at pangapisik ning daya nang Jesu-Cristo : | Kalam at kapayapan yasang dakal kekayu !

*Kapasalamatan tungkul king kapanaligan
king kaligtasan.*

3 | Nuan ya sa ing Dios ampon Ibpa ning kekatang Guinung Jesu-Cristo, a iti, agpang king maragul nang kapakaluluan, penganak na katamung pepasibayu dikil king metung a kapanaligan a mabie, king pamamilatan na ning pamanyubli nang mebie Jesu-Cristo libutad ding mete ;

4 dikil king pamagkamit king metung a manang e masisira, at alang musing, ampon e malalanat, a makasalikut karin banua tungkul kekayu,

5 king ing upaya na ning Dios iningat yu, king pamamilatan na ning kasalpantayanan, dikil king kaligtasan, a makasadya bang mipabalu king tauling aldo.

6 A kaniti magsaya kayu, aguiang ngeni king ditak a panaun (ya rin king kailangan) pepalungkutan da kayu king miaaliwang tuksu ;

7 bang ing pamanyubuk king kekong kasalpantayanan (a iti lalu pang maulaga king guintung masisira, aguiang susubu-

kan ya king pamamilatan na ning api), mayakit ya king kapurian at ligaya at dangalan king panaun a pamipakit nang Jesu-Cristo :

8 a iti aguiang e meakit, luluguran ye ; aguiang ngeni e ye akakit dapot sasalpantayanan ye, magsaya kayu king tulang e pasabi ampon kitmuan kaligayan ;

9 a tatanggapan yu ing kawakasan ning kekong kasalpantayanan, ing kaligtasan ding kekong kaladwa.

10 A tungkul king kaligtasan a iti, penintun da at siasat mapilit ding manula, a menula king kalam a makatalaga kekayu :

11 sisisatan da nung nanung kabagayan, o nanung panaun tildu na ning Espiritu nang Cristo a atiu karela, inyang makauna pa papatutuan na ing kasakitan nang Cristo, ampon ing kaligayan a tuki.

12 A kareti mipasiag a e king sariling karela, nung e dikil kekatamu, sisiasatan da la ding bague a deti, a ngeni mibalita kekayu, king pamamilatan da ding kekayu manaral king evangelio, a kayantabe ing Espiritu Santo a mipabal ibat banwa : a ing bague a iti pagnasan dang akit ding angeles.

Aral tungkul king pamagpakabanal.

13 King uli na niti, babatan ye ing awakan ning kekong kaisipan, maniti kayu, at ibili yung lubus ing kekong kapanaligan king kalam a dalan da kekayu king panaun a pamipakit nang Jesu-Cristo :

14 anting anak a mapamintu, e yu panusigan ing kekong kelabuaran a mipapauna, kanitang panaun a ala kong malit ;

15 nung e agpang king pangabanal na Nitang kekayu minaus, magpakabanal kayu naman, king keganaganang bague a kekong kabiayan ;

16 uling makasulat : ¡ Magpakabanal kayu, uling aku banal ku !

17 At nung ausan yeng Ibpa Itang e darapat pamialiwa karing tau, a mamatul agpang king dapat ning balang katau, gugulan yu king takut ing panaun na ning kekong pamanaliwang balayan :

18 a baluan yu king meatbus kayu king kekong alang kabaldugan a kabiayan, a ding kekong makatwa pepamana ra kekayu, e karing bague a masisira, antimong pilak at guintu,

19 nung e king maulagang daya, ing kang Cristo, antimo ing metung a cordero a alang pangapintas at alang musing,

20 a mekilalang tune king arapan ning Dios bayu melalang ing yatu, dapot mipabalu king kawakasan ding panaun,

21 king uli yu, a king pamamalatan na, ngeni sasalpantaya kayu king Dios, a iti pepasublyan neng mebie karing mete at dininan neng kaligayan, bang ing kekong kasalpantayanan ampon kapanaligan maguing king Dios sana.

22 Kaibat nong lininis ding kekong kaladwa, king uli na ning kekong kapamintuan king katutuan, king lugud karing kapataḍ a e pigagawan mikalugud kong taimtim ing metung at metung king pusung malinis ;

23 uling penganak na kong pepasibayu e king bining masisira nung e king e masisira, king pamamalatan na ning amanu ning Dios, a iti mabie ya at manatili kapilan man.

24 Uling ing anggang laman antimo ing dikut, at ing anggang dangalan, antimo ing sampaga ning dikut ; ing dikut malalangi, at ing sampaga malalagas,

25 dapot ing amanu ning Guinu manatili mangga king mangga.

At iti ya ing amanu ning mayap a balita a mipanaral ya kekayu.

2 KING uli na niti, ikawani ing anggang dewakan, at ing anggang kapamiraitnan, at pamagbanalbanalan, at diria, at ing anggang pamanlibak,

2 antimong anak a bayung bait pagimbutan yu ing malinis a gatas a makatungkul king espíritu, bang king pamamalatan na niti tumubu kayu dikil king kaligtasan ;

3 nung atakman yu king ing Guinu mayap ya.

4 A lumapit ko kea, anting metung a batung mabie, a king katutuan sikuil de ding tau, dapot king Dios pili ya ampon maulaga,

5 ikayu man, antimong batung mangabie, mitatalakad kayu king metung a pisamban a makatungkul king espíritu, bang maguingmetung a secerdoteng banal ; bang midaun ain a makatungkul king espíritu, matatanggap king Dios, king pamamalatan nang Jesu-Cristo.

6 King uli na niti makalaman king Kasulatan :

; Omi aku ibili ke king Sion

ing batung pamuntuk ning suluk, mepili, maulaga ; at itang salpantaya kaniti e mipakarine !

7 Kekayu ping sasalpantaya, maulaga ya ; dapot karing e sasalpantaya,

ing batung sikuil da ding aluagui,

ya muring meguingpamuntuk ning suluk,

8 at

batung makatakid at batung pamikasala ; uling ila mitakid la king amanu, anti na ning e la talapamintu : a kaniti naman mitalaga la.

9 Dapot ikayu metung kayung daing pili, metung a pang-ascerdoteng marangal, daing banal, balayan a tune nang bandi ; bang ipabalu yu ing dangalan na Nitang kekayu minaus manibat king dalumdum king keang makapagmula-lang sala ;

10 ikayu king milabas a panaun e ko balayan,

dapot ngeni balayan na kayu ning Diis ;

ikong e migkamit pakalulu,

dapot ngeni migkamit kayung pakalulu.

Ing asal a mayap a dapat tuntunan libutad ding e cristianos ; sumuku karing pekapun.

11 Kakung kaluguran, pagamuamu ku kekayu, antimo karing manaliwang balayan at maglakbe, a dayu kayu king kaibugan na ning laman a deti makipamuk la salang king kaladwa ;

12 maguing timtiman ko sa asal king kekong kabiayan king libutad ding e sasalpantaya ; bang karing bague a sasabyan da salang kekayu anting darapat marawak, king uli na ing mayap yung dapat a karelang akakit purian de ing Dios king aldo na ning pamanyalo.

13 Pasakup kayu karing anggang tuntunan ning tau, king uli na ning Guinu ; maguing king ari man sa, a kakataskatan,

14 o karing pekapun a tinubud king pamamarusa karing darapat marawak, ikadangal da ding darapat mayap.

15 Uling makanyan ing kaburian na ning Dios, a king uli ning pamanyapat yung mayap apapaguing pipi yu ing pangaala rang balu ding mangmang :

16 anti ko mong timawa, dapot ing kekong katimawan e

yu gagawan balabal ning dewakan, nung e bagkus, antimong alipan na ning Dios.

17 | Igalang yu la ding sabla ; luguran yu ing pamikapata ; tumakut kayu king Dios ; igalang ye ing ari !

Katungkulan ding alipan a acristiano.

18 Alipan, pasakup kayu karing kekong panginuan king lubus a takut, e mu karing mangayap ampon mangaganaka, nung e naman karing mabangis.

19 Uling iti makabie lugud, ninuman a nung ing pilubluban dikil king Dios, mibata yang kasakitan, aguiang lumasa yang ala king matulid.

20 Uling nanung kapurian, nung mikakasala kayu at matampaling kayu kekong pibatan ? dapat nung darapat kong mayap at lalasa kayu, pibatan yu, iti makalugud king Dios.

21 Uling kaniti kayu murin meyaus ; uling i Cristo man mibata ya king uli yu, a likuanan na kong alimbawa, bang tuki kayu karing keang bakas :

22 a ya e dinapat kasalanan,

at alang meakit a kapamiraitnan king keang asbuk ;

23 a, inyang melibak ya, e minablas linibak, inyang migkasakit ya, e guinamit bala, nung e peniwala na iting bague Kanitang manatul matulid.

24 A iti murin delana ing kekatang kasalanan king sarili nang katawan babo na ning dutung, bang itamu, nung mete ta na king kasalanan, mie tamu king kabanalan :

a king uli ra ding keang sugat kinayap kayu.

25 Uling anti kayung tupang melili ; dapat ngeni mibalik kayu king pastor at Obispo ding kekong kaladwa.

Katungkulan ding babai at ding karelang asawa.

3 MAKANYAN mu naman, ikayung babai pasakup kayu karing tune yung asawa ; bang nung ninuman ding e salpantaya king amanu, mayakua lang alang amanu king pamamilitan na ning asal ding karelang asawa ;

2 pati apagumasdan da ing kekong asal a mahinhin a makitakut. •

3 A ing karelang gayak e sa ing gayak king lual, ing

pamiikat buak at e dirinan guintu, o misulud imalan a maulaga :

4 nung e ing pangataung makasalikut king puso a makii-malan a e masisira ning espiritung mamu at payapa a king arapan na ning Dios atin yang maragul a alaga.

5 Uling, king minunang panaun, makanyan la namang migagayak ding babaing banal a manaya king Dios, a makapasakup la karing tune rang asawa.

6 Antimo i Sara mamintu ya kang Abraham, ausan neng Guinu na ; a ding keang anak a babai, ikayu, nung darapat kong mayap, at e ko tatakut king uli na ning isanumang pitatakutan.

7 Makanyan mu naman, ikong asawang lalaki manuk-nangan kong abe ra ding kekong asawa dikil king pangabaluan king dinan yang dangalan ing babai antimong matbud a lulanan, pablasang iakayu man kakametung da kong talapag-mana king kalam ning kabiayan ; bang ing kekong panala ngin e yu kawatan.

*Ing lugud pamikapataad ; ing kapibabatan king lungkut,
agpang king alimbawa nang Cristo.*

8 Kawakasan, ikongan magmetung kayu sang nasa, pangangaburian, mikalugud kayu antimong mikakapataad, mapanakalulu, mapagpakumbaba ;

9 e ablasan marawak ing marawak, ing pamanlibak king pamanlibak, nung e bagkus purian la ; uling kaniti kayu murin meyaus, bang magmana kong kapurian.

10 Inyapin

ing bisang lugud king bie, at manakit mangayap a aldo,

kawatan ne ing dila na king marawak,

at ding keang labi, bang e la manyabing pirait ;

11 kawani king marawak, at daptan ing mayap ;

panintunan ing kapayapan, at tuki king tauli na.

12 Uling ding mata na ning Guinu tilu babo ding banal,

at ding keang panamdang makabusni la king karelang daing ;

dapot ing lupa na ning Guinu makasalangsang ya karing darapat marawak.

13 ꝑ At ninu ing gawang marawak kekayu, nung malingap kayu king mayap?

14 Dapot aguiamang lumasa kayu king uli na ning katuliran, nuan kayu. E ko pin tatakut king uli na ning patakut da, at e ko pailingasngas;

15 nung e samban ye ing Guinung Cristo karing kekong pusu, parati yang makasadyang munye pakibat karing anggang kekayu manyawad katuliran king kapanaligan dang atiu kekayu; dapot makikamung lub at takut:

16 mikaating mayap a pilubluban; bang kanita muring sabyan dang marawak kekayu, dumine la ding manlibak king kekong mayap a kabiayan kang Cristo.

17 Uling lalung mayap, nung burian nang makanyan ning kaburyan na ning Dios, king mibata kayu dikil king pamanyapat king mayap, e dikil king pamanyapat marawak.

18 Uling i Cristo man linasa ya king uli na ning kasalanan, misan mu angga king kapilan man, ing Banal king uli ra ding e banal, bang adala na katamu king Dios, inyang pete re tungkul king laman, dapot mebie ya tungkul king espiritu;

19 a. kaniti naman, inyang ume ya, menaral ya karing espiritung makasukul:

20 a deti king minunang pananun talapanalangsang la, inyang panayan na ing makaba nang kapibabatan ning Dios, karing aldo nang Ncé, kabang sasadya ne ing daung, a kaniti ding mapilan a kaladwa, ngana wari walu la ding miligtas king danum:

21 a iti kabas ne ning binyag a ngeni liligtas na katamu mu naman (e ing lalako na kekatamu ing karinatan ning laman, nung e ing ablas ning metung a mayap a pilubluban tungkul king Dios), king pamamilatan na ning pamanyubli nang mebie Jesu-Cristo:

22 a iti, inyang ume ne banwa, atiu wanan na ning Dios, makasakup la kea ding ángeles at pekapun ampon kayupayan.

4 ANTINING linasa yapin i Cristo king uli na ning laman, magsandata kayu naman king makanyan a pamiisip (a Itang mibata king laman ala neng pamakialam king kasalanan),

2 bang e na ko mie king makatagan a panaun king laman

dikil king kelabuaran ding tau, nung e dikil king kaburyan na ning Dios.

3 Uling ing panaun a milabas sukat na bang daptan ing kaburyan ding e sasalpantaya, a lalakad king kaibugan, king kelabuaran, king pamaglasing, king katakawan, king pamagsaya king laman, ampon king pamanyamba karing anitu a makasumami;

4 king bague a iti magmulala la king ikayu e ko makipulai karela king anti itang milalalung kaguluan, lilibakan da kayu:

5 a deti ibie rang pagsulit iti Kanitang makatalagang matul karing mabie at karing mete.

6 Uling dikil kaniti pati karing mete mipanaral ya naman ing evangelio, bang miyatulan la ding taung tungkul king laman, dapot mie la king Dios ding tungkul king Espiritu.

7 Dapot ing kawakasan ding sablang bague lalapit na; mikaisip ko ping mayap at lumame king pamanalangan:

8 makauna king sabla maguingtaintim kayu king pamikalugud; uling ing lugud tatakpan na ing keraklan a kasalanan:

9 mipamye kong layunanan a alang pamibulungbulungan:

10 misusuyuanan kayu antimong mayap a katiwala king sarisaring kalam na ning Dios, ing balang katau agpang king kalam a tinggap na:

11 ninuman manyabi ya, antimo ing aral na ning Dios; ninuman talapanibala ya, anti ya sa king upayang babye na ning Dios: bang ing Dios mirangal ya karing kegagananang bague, king pamamilatan nang Jesu-Cristo: ¡a kea ing ligaya ampon ing pamanyakup, mangga king mangga! ¡Yanasa!

12 Kakung kaluguran, e yu pagmulalan ing api a subuk kekayu bakong masubuk a ing malyari kekayu e ugaling bague;

13 nung e bagkus masaya kayu, pablasang makarame kayu karing lasa nang Cristo; bang king pangabulalag na ning keang ligaya tumula nako mang ganap a tula.

14 Nung melibak kayu king laguiu nang Cristo, nuan kayu; uling ing espíritu ning ligaya at ning Dios painawa kekayu.

15 Dapot e mibabata ing ninuman kekayu antimong makamate tau, o antimong mapanako, o antimong tulisan, o antimong palpakialam king pisasabyan ning aliwa:

16 dapat ninuman ing mibabatang antimong Cristiano, e na pikarine, nung e bagkus paligayan ne ing Dios king anti kaniting laguu.

17 Uling miras na ing panaun a pagmulan na ing pamanukum manibat king Bale ning Dios: at nung magmula kekatumu, isanu ing kawakasan da ding e mamintu king evangelio ning Dios?

18 at nung ing banal masakit yang mililigtas, ing marawak ampon ing makasalahanan nu la marap?

19 King uli na niti, panaral kunoman ding mibabata agpang king kaburyan na ning Dios, daraun da ding kaladwara king tapat dang Miglalang daptan da ing mayap.

*Katungkulan ding pastul ampon ding kayanakan.—
Aral king kababan lub ampon king
kaingatan.*

5 KARING makatwa a atiu kekayu, iaral ku karela, akung matwa nang kayabe ra, ampon saksi king lasa nang Cristo, kayabe na naman king ligayang mibulalag:

2 pastulan yu la ding kawan ning Dios a atiu libutad yu, gamitan yu ing pangapekapun, e king sapilitan, nung e king mayap a kaburian agpang king Dios; at e king marinat a pakinabang, nung e king malagawang pamiisip;

3 at e naman sana king ikayu anti ko mong ating pangaguinu, dikil king mana, nung e bagkus, antimong uliran ding kawan;

4 at panga mibulalag ya ing Pastul a pekabuntuk, tanggapan ye ing e malalanat a korona ning ligaya.

5 Makanyan mu naman, ikong kayanakan, pasakup kayu karing makatwa; at ikongan magbabat kong kapakumbaban, bakong misusuyuanan ing metung at metung; uling ing Dios makisalangsang ya karing palalu, dapat babye yang kalam karing magpakumbaba.

6 Inyapin magpakumbaba kayu dalam ning mayupaya nang gamat ning Dios, bang ya itas na kayu king kapanaan;

7 ibili yu kea ing anggang kekong kapigaganakan, uling ya ingatan na kayu.

8 Maniti kayu, maglame kayu ; ing kekong kasalang ing diablo, a anting leon a mamius, gagala yang manintun alaklak na :

9 labanan ye pin, matibe king kasalpantayanan, baluan yu king ing lasa muring iti matutupad karing kekong kapataḁ a atiu king yatu.

Panalangin at ding tauling pamagmananu.

10 ; At ing Dios ning anggang kalam, a minaus kekayu king keang alang anggang ligaya kang Cristo, kaibat yung pibata king ditak a panaun, ya murin gawan na kong tune, patibayan na kayu, pasiknangan na kayu !

11 ; Miabye na sa kea ing dangalan at ing pamanyakup, mangga king mangga ! ; Yanasa !

12 King pamamilatan nang Silvano, a kekatang tapat a kapataḁ agpang king pamibilang ku keang makanyan, sinulat ku kekayung makuyad, panaral ku at patutuan king iti ya ing tune kalam ning Dios ; magtibe kayu kaniti.

13 Pagmananuan na kayu ning Iglesia a atiu Babilonia, a mepiling kayabe yu, ampon naman i Marcos, a kakung anak.

14 Mipapagmananu kayu ing metung at metung king uma ning lugud pamikakapataḁ.

! Kalam kekongan a atiu kang Cristo !

ING KADWA NANG SULAT KARING MALDA

NING

APOSTOL SAN PEDRO.

Kamumulan at pamagmananu.

1 I SIMON Pedro, a alipan at apostol nang Jesu-Cristo, karing kayabe ming tinaggap a kakametung king mau-lagang kasalpantayanan, king uli na ning kabanalan ning kekatang Dios ampon Talapagligtas a i Jesu-Cristo :

2 i kalam at kapayapan dakal sana kekayu, king pamangi-lala king Dios ampon kang Jesús a kekatang Guinu !

*Aral king pamanyapat karing kabanalan
a cristianos.*

3. a nung makananu ing upaya ning panga Dios na binye no kekatamu ding keganaganang bague a makatungkul king bie ampon kabanalan, king pamamilitan ning pamangilala Kanitang kekatamu minaus king sarili nang kaligayan at kayapan ;

4 a king uli ra deti naman miabye la kekatamu ding maulaga at binang mangaragul nang pangaku ; bang king pamamilitan da deti maguingkarake kayu king panga Dios, pablasang mitakas kayu king atiu king yatu king uli na ning kelabuaran.

5 At king uli na murin naman niti, nung idagdag yu king kekayu ing anggang pamagkapilit, iganap yu king kekong kasalpantayanan, ing kayupayan ; at king kayupayan, ing beluan ;

6 at king beluan, ing kapanitian ; at king kapanitian, ing kapibabatan ; at king kapibabatan, ing kabanalan ;

7 at king kabanalan, ing lugud pamikakapatad ; at king lugud pamikakapatad, ing lugud karing sable

8 Uling nung atilu at dakal kekayu ding bague a deti, e ra paburean a ala kong daraptan at alang bunga king paman-gilala king kekatang Guinung Jesu-Cristo.

9 Daptan yu iting makanyan ; uling itang ala karing bague a deti, bulag ya, makapiak ya mata at akalinguan na ing pamanlinis king sadya nang kasalanan.

10 King uli na niti, kapatad, ibili yu ing maragul a pamagkapilit king pamanyapat kabitasan king kekong pang-ayaus at pangaalal : uling nung daptan yu la ding bague deti, e ko mitakid kapilan man ;

11 uling makanyan da kong dinan dakal, king pamanlub king alang anggang kaarian ning kekatang Guinu a Talapag-ligtas i Jesu-Cristo.

12 King uli na niti ingatan kung parati a paganaka kekayu ding bague deti, aguiang akikilala yu la, at mipatutuan kayu king katutuan a atiu kekayu.

13 At babalakan kung matulid, kabang atiku king pisamban a iti, ing ayamuyut da kayu king pamamilatan na ning pamigaganaka ;

14 antina ning akikilala ku king malalagawang daratang ing panaun ning pamangawani ku king kakung pisamban a iti nung makananu nang tildu kanaku ning kekatang Guinung Jesu-Cristo.

15 At daptan ku naman ing kaguiwan bang apalyari yu, king kabang panaun, pamanlako ku, gaganakan yu la ding bague a deti,

16 uling e ke tinuki karing pikatsang matas a isip, inyang binye mi kekayung pepakilala ing upaya at ing panyatang ning Guinu tang Jesu-Cristo, nung e saksi kaming menakit king keang dangalan :

17 uling tinaggap yang ibat king Dios Ibpa kapurian at kaligayan, inyang ing metung a siwala midala ya kea ibat king marangal a ligaya ; ; Iti yang kakung Anak a kaluguran, a kea atiu ing kakung tula !

18 At ing siwalang iti diindam mi, miparalang ibat banwa, inyang abe miya king banal a bunduk.

19 At ikami atin keng lalung matibe a amanu ing ula ; a kaniti dapatan yu ing mayap a pamaningid, antimo ing metung a sulu a saslag king metung a karinan a madalumdum,

anggang e mayayabak, at ing tala king munag e sunlag karing kekong puso :

20 a nung pangabaluan mumuna iti : king isanumang ula king Kasulatan e manibatan king pamanalese tang sarili :

21 Uling kapilan man e king kaburian na ning tau mipadala ing ula ; nung e king aguiag ing Espiritu Santo, ding tau minyabi lang ibat king Dios.

Ding e tune pantas.

2 DAPOT atin namang e tune manula king libutad ning balayan, makanyan mu naman mikaating e tune talaturu king libutad yu, a deti milub lang e tutung kasalpantayanan a manyira, isakuil da ya naman ing Panginuan a sinali karela, dalan da ing karelang sarili king metung a malagawang kasiran.

2 At dakal lang tuki king dapat dang kaibugan king laman, at makauli karela ing dalan na ning katutuan malibak ya.

3 Makanyan mu naman king kasakiman, king amanung makipirait, pangalakal da kekayu ; ing atul kareti makabang panaun e na luat, at ing karelang pangasira e matudtud.

4 Uling nung ing Dios e no pepatawaran ding ángeles inyang mikasala la, nung e bildug na la king infierno, kilung na la karing kalalaman ning dalundum, bang mitalaga la tungkul king pamanukum ;

5 at nung e ne pepatawaran ing matuang yatu, dapot iningat ne i Noé (patina ding aliwang pitu), talapanaral king kabanalan, inyang dalan na ning Dios ing albug king yatang marawak ;

6 at ding ciudad ning Sodoma at ning Gomorra pepalyarian nong abu, at perusan na la king kasiran, binili na la bang alimbawan da ding mie king kasalanan ;

7 at linigtas ne ing banal a Lot, a melungkut king kaibugan a biera detang mangarawak

8 (uling ing banal a iti, a manuknangan libutad da, king panakit na at panamdán, malulunbe ya aldoaldo ing keang kaladwa banal karing dapat a mangarawak a daraptan da) ;

9 balu nong iligtas ning Guinu king tuksu ding banal, at ingatan ding e banal, bang magkamit parusa, dikil king kayaldawan na ning pamanukum :

10 laluna ding lalakad dikil king laman, king kelabuaran na

ning karinatan, at umisan de ing kayupayan. Mapangangas la, t, masikan a lub, a e la tatakut manyabing kalibakan salang karing pekapun :

11 kabang ding ángeles, aguiang lalu la pang mangaragul king sikanan ampon upaya, e la magdalang kalapastanganan a atul king arapan na ning Guinu.

12 Dapot detang antimong animal a alang pamiisip, a mibait talaga bang dakpan at patayan, manyabi lang kalibakan salang ketang e ra atatalastas, at mayapas la king keganagana ra muring kasiran,

13 a pibabatan da ing marawak antimong kablasan na ning dapat a marawak ; taung mibibilang antimong metung a kaligayan ing pamanlakad kalayawan king aldo ; dungis ampon kapintasan, magpakasaya la king karelang kapamiraitnan, kabang makipangan lang abe yu ;

14 atin lang mata a mitmu king pamipaliwas, at e ra malyaring ituknang ing pamikasala ; aguiagan da la ding kaladwang e matibe ; makimetung lang pusung misana king kasakiman ; anak no ning pamanyumpa,

15 a, inyang pepaimburisan de ing dalan a matulid, melili la, tikian de ing dalan nang Balaam a anak nang Beor, a iti liguran na ing ablas ning pamanyapat marawak ;

16 dapot misabyanan ya king keang kapanalangsangan ; ing metung a jumentong pipi, inyang manyabi ya king siwalang tau, kinawat na ing kamangmangan na ning manula.

17 Deti sibul lang alang danum, ulap lang tinulak na ning metung a baguiu ; a kareti makasadia ing pisak ning dalam-dum.

18 Uling manyabi lang amanung palalu, kitmuan kaparan-galan, managuiag la king kaburian ning laman, king pamamalatan na ning kaibugan, karing tatakas a mabibie king kabalatungan ;

19 ; mipangakuan lang katimawan, inyang ila murin alipan na la ning kasiran ! uling nung kaninu ya medaig ing ninuman, alipan ne niti.

20 Uling kaibat dang mitakas king pangayawa king yatu, king pamamalatan na ning pamangilala king Guinu at Talapagligtas a i Jesu-Cristo, nung mipasibayuan lang mikulaput kaniti madaig la, lalu la pang mipakarawak king pangabilian dang tau li king minuna.

21 Uling mayap pa karela ing e ra na akilala ing dalam na ning kabanalan, kanitang kaibat dang akilala, gumulut la king banal a kautusan a miabie karela.

22 Dapot milyari karela itang diparan a katutuan : ; belikan nang pasibayu ning asu ing keang suka at ing babing babaing mewas, miglubalub ya king pusali :

Ing pamanyatang ning Guinu.

3 ITI pin ing kadwang sulat a susulat ku kekayu, kakung kaluguran ; at karing adwa amuyutan ku ing kekong tapat a pamibalak king pamamilitan na ning pamipaganaka,

2 bang agaganaka yu ing amanung sinabi rang minuna ding banal a manula, at ing utus ning Guinu at Talapagligtas, a king pamamilitan da ding kekong apostoles ;

3 a abalu pamu iti : a king katataulian a aldo datang la ding manyunu a magdalang pamanyunu, a lalakad la agpang king karela muring kelabuaran,

4 at sabyan da : ; Nukarin ya ing pangakung keang pamanyatang ? uling manibat king metudtud la ding mangatwa ding sablang bague menatili lang antimo ing bili manibat king kamumulan na ning pangalalang.

5 Uling king kaburian da kakalinguan da iti : king ating banwa king minunang panaun, at metung a gabun a makakawani king danum, at king busal ning danum, king uli na ning amanu ning Dios .

6 king pamamilitan da deti, ing yatu kanita limbug ya king danum .

7 dapot ding banwa ngeni ampon ing gabun, king uli na murin ning amanu makatipun la dikil king api, antina ning makatalaga la dikil king kayaldawan na ning pamanukum ampon ning pangalipul da ding taung mangarawak.

8 Dapot e yu kakalinguan, kakung kaluguran, ing bague iti a makabuku, a ing metung mung aldo tungkul king Guinu anti ya mong libung banwa, at ing libung banwa antinong metung mung aldo.

9 E paliban ing Guinu tungkul king keang pangaku antimo ding mapilan bibili ra a miliban ; nung e manaya yang mibabata ingguil kekhatamu, a e na buri a ninunian mipaamak ya, nung e ding sabla sumisi la.

10 Makanyan man datang ing kayaldawan na ning Guinu antimong mapanako ; king aldo a ita ding banwa lumipas lang maragul a biung, at ding baguebague matampus la king minlungang pali ; ing gabun man at ding dapat a atiu king gabun maduluk la.

11 Antining ding sablang bague a deti matampus lang makanyan, nanu ping anyung pangatau ing karampatan kekayu, king sablang anyu ning mayap a asal ampon kabanalan ;

12 a manaya at magmalagawa king panyatang na ning kayaldawan na ning Dios a makaingguil kaniti ding banwa, a mitatau matampus la, at ding baguebague malaso la king minlungang pali ?

13 makanyan man agpang king keang pangaku, itamu manaya tamu a bayung banwa at ing detung a bayung gabun, a panuknanganan na ning kabanalan.

14 King uli na niti kakung kaluguran, yarin king panayan yu la ding bague a deti, magkapilit kayu, bang mayakit kayu king kapayapan, a alang musing, at e misasabyanan king arapan na.

15 A talastasan yu king ing makabang kapibabatan na ning Guinu, dikil king kaligtasan ; antimu naman ing kekatang kaluguran a kapatad a i Pablo, agpang king kabiasnan a miabye kea, silatanan na kayu ;

16 antimu naman iti murin sasabyan na karing sabla nang sulat, inyang karela sasalesean no ding bague a deti : a kareting sulat ating mapilan a bague a mangasakit talastasan ding alang balu ampon e matibe babaluktut da, antimo ing daraptan da karing miayaliwang Kasulatan, dikil king sarili rang kasiran.

17 Iko pin, kakung kaluguran, yarin king akikilala yu nong makauna deting bague, mingat kayu, pota, nung malili kayung king uli na ning kabalatungan da ding mangarawak, manabu kayu king sarili yung katibayan.

18 Nung e bagkus, pasilabung kayu king kalam, at king pamangilala king kekatang Guinu at Talapagligtas a i Jesu-Cristo. ; Kei atiu na sa ing ligaya, e mu ngeni nung e mangga king mangga ! ; Yanasa !

ING MUMUNA NANG SULAT KARING MALDA

NING

APOSTOL SAN JUAN.

Ing Verbo ning bie a mipabalu king laman.

1 ING manibat king mula, ing dimdam mi, ing ikit mi karing kekeng mata, ing pegumasdan mi, at asalat ding kekeng gamat, tungkul king Verbo ning Bie ;

2 (uling ing Bie mipabalu ya, at ikit miya, at babye keng patutu, at babalita mi ya kekayu ing Bie, itang Bie alang angga, a atiu king Ibpa, at mipabalu kekami ;)

3 ing ikit mi pin ampon dimdam, iti yang pamalita mi kekayu, bang'iko naman makiagum kayu kekami ; at katutuan ing kekeng pamakiagum king Ibpa, ampon king keang Anak, a i Jesu-Cristo.

4 At ding bague a deti susulat mi la kekayu bang ing kekong tula mituparan.

Ing Dios sulu ya ; at ing e lalakad king sala ala yang pamakiagum kea.

5 At iti ya ing bilin a dimdam mi kea at pamalita mi kekayu : King ing Dios sulu ya, at kea alang dalumdum nanuman.

6 Nung sabyan tamu king atin tang pamakiagum kea at lalakad tamu king dalumdum, maglaram tamu, at e tamu daraptan ing katutuan :

7 dapat nung lalakad tamu king sala, antimo ya atiu king sala, atin tang pamakiagum king metung at metung, at ing daya nang Jesús a keang Anak lilinisan na katamu king sable tang kasalanan.

*Ing pamipasiag king kasalanan ampon ing pama-
matawad nang Jesu-Cristo.*

8 Nung sabyan tamu king ala tang kasalanan, pipiraitnan tamu ing kekata muring sarili, at ing katutuan alayu kekatamu.

9 Nung ipasiag tamu ing kekatang kasalanan, ya tapat ya at banal bang patawaran na katamu king kekatang kasalanan, at linisan na katamu king sablang dewakan.

10 Nung sabyan tamu king e ta mikasala, gagawan ta yang malaram, at ing keang amanu ala yu kekatamu.

2 MANGALATI kung anak, ding bague a deti susulat ku la kekayu bang e ko mikakasala. At ninuman ing mikasala, atin tamung Pintakasi king Ibpa, a yapin, i Jesu-Cristo ing Banal ;

2 a iti ya naman ing pamayampat mua king uli na ning kekatang kasalanan ; at e mu bukud king kekatang kasalanan, nung e naman king uli na ning kasalanan da ding meto yatu.

*Ing pamanupad karing utus ; ing lugud pamikapatad ;
ing e pamanlugud king yatu.*

3 At kaniti baluan tamu king akikilala ta ya nung tutuparan ta la ding keang utus.

4 Ing sasabi : Aku akikilalake, at e no tutuparan ding utus na, malaram ya, at ala kea ing katutuan :

5 dapat ing tutupad king keang amanu, katutuan king kaniti meguingsakdal ing lugud ning Dios : kaniti pin balu tamu king ati tamu kea.

6 Ing sasabi king manuknangan ya kea, dapat ya murin namang lumakad antimo ing linakad na.

7 Kakung kaluguran, nanumang kautusan a bayu ala kung susulat kekayu, nung e ing utus a matwa a dimdam yu manibat king mula : itang matwang utus ya ing amanung dimdam yu

8 Pasibayu, ing metung a bayung utus isulat ke kekayu, bague a katutuan kea ampon kekayu ; uling ing dalumdum lilipas na at ing sulung katutuan saslag ne.

9 Ing sasabi king atiu king sala at pikakasaman ne ing kapatad na, atiu king dalumdum angga ngeni.

10 Ing lulugud king keang kapatad, manuknangan ya king sala, at ala kea nanumang sangkan a makatakid.

11 Dapot ing masama king keang kapatad, atiu king dalumdum, at lalakad ya king dalumdum, at e na balu nung nu ya ume, uling ing dalumdum binulag ne mata.

12 Susulat ku kekayu, mangalati kung anak, uling ing kekong kasalanan mipatawad kekayu king uli na ning keang lagui.

13 Susulat ku kekayu, jo! pengari, uling akikilala ye Itang manibat king mula a atina yu. Kekayu, jo! kayanakan, susulat ku, uling deigan ye ing marawak. Sinulat ku kekayu mangalating anak, uling akikilala ye ing Ibpa.

14 Sinulat ku kekayu, pengari, uling akikilala ye Itang manibat king mula atina yu. Sinulat ku kekayu, kayanakan, uling mangasikan kayu, at ing amanu ning Dios manuknangan kekayu, at adaig ye ing Marawak.

15 E ye luluguran ing yatu, aguiang ding bague mang atiu king yatu. Nung ninuman kaluguran na ing yatu, ing lugud ning Ibpa alayu kea.

16 Uling ing keganaganang atiu king yatu, ing kaibugan ning laman, at ing kaibugan da ding mata, at kaparangan ning bie, e ya king Ibpa, nung e king yatu ya.

17 At ing yatu lilipas ya at ing kelabuaran a atiu kea; dapot ing darapat king kaburian na ning Dios manatili ya mangga king mangga.

Ding anticristo.

18 Mangalating anak, oras nang katataulian; at agpang king dimdam yung sinabi ra king datang ya ing Anticristo, ngeni man dakal lang tinalakad a anticristo; inya abalu tamu king dinatang na ing oras a katataulian.

19 Linto la king libutad tamu, dapot e la kekatamu; uling nung kekata la, menatili la sa kekatamu; makanyan man linto la, bang mipabalu king ilangan e la kekatamu.

20 At ikayu atin kong metung a pangalanyan ning Banal at balu yu la ding sablang bague.

21 E ra ko silatanan a uling ala kong malit king katutuan nung e uling balu yu, at uling nanumang kalaraman e king katutuan,

22 ¿ninu ing malaram, nung e itang payali king i Jesús ya ing Cristo? Iti ya ing Anticristo, ngana wari, ing payali king Ibpa at king Anak.

23 Ninuman ing payali king Anak, yan ala yu kea ing Ibpa : ing mipapasiag king Anak, atiu naman kea ing Ibpa.

24 Tungkul kekayu, manatili kekayu ing dimdam yu manibat king mula. Nung manatili kekayu ing dimdam yu manibat king mula ikayu man manatili kayu king Anak ampon king Ibpa.

25 At iti ya ing pangakung pengaku na kekatmu, a yapin, ing bie alang angga.

26 Deting bague a deti sinulat ko kekayu tungkul karing bisang mamirait kekayu.

27 Dapot tungkul kekayu, king pangapulisan a Kea tinggap yu, manatili kekayu, at e yú kailangan a ituru na kayu ning ninuman : nung e bagkus, nung makananu ing keang pangapulisan tuturu na kayu tungkul karing keganaganang bague, at katutuan at e kalaraman, at nung makananung mituru kekayu, makanyan kong manatili kea.

28 At ngeni, mangalating anak, manatili ko kea : bang nung mipasiag ne, mikaatin tang kapanaligan, at e ta dumine king arapan na king keang panyatang.

29 Nung balu yu king ya banal ya, baluan yu naman king detang anggang darapat kabanalan, penganak na la.

Ding anak ning Dios.

3 !LAWAN yu, nung makananung lugud ing binye na kekatamu ning Ibpa, bang mayaus tang anak ning Dios ! at makanyan tamu pin. King uli na niti ing yatu e na kata akikilala, pablasang e ya kinilala kea.

2 Kakung kaluguran, ngeni anak na katamu ning Dios ; at e pa mipabalu ing kekatang kararasan ; baluan tamu nung mipabalu ne, itamu mitulad ta kea, uling akit taya antimo ing pangabili na.

3 At detang anggang ating kapanaligan kea maglinis la, antimo ya malinis ya.

4 Detang anggang darapat kasalanan, darapat la naman

salang king kautusan; uling ing kasalanan salang king kautusan.

5 At balu yu king mipabalu ya bang ilako no ding kasalanan, at kea ala yu ing kasalanan.

6 Detang anggang manuknangan kea e la mikakasala; detang anggang mikakasala e re akit, at e akilala.

7 ; Mangalating anak, e yu pabustan king ing ninuman piraitnan na kayu! ing darapat kabanalan banal ya, antimo Ya banal ya:

8 ing darapat kasalanan king diablo ya, uling manibat king mula ing diablo mikakasala ya. King kabagayan a iti mipabalu ya ing Anak ning Dios, ngana wari, bang lasakan na la ding dapat ning diablo.

9 Detang anggang penganak ning Dios e la mikakasala; uling itang keang bini manatili ya kea, at ya e malyaring mikasala, pauli na ning ya penganak ne ning Dios.

10 Kanti mipabalu la ding anak ning Dios at ding anak ning diablo. Itang e darapat kabanalan, e king Dios makan-yan mu naman itang e malugud king keang kapatad.

11 Uling iti ya ing bilin a dimdam yu manibat king mula: King mikakalugud tamu ing metung at metung.

12 E anti kang Cain, a iti king Marawak ya at pete ne ing keang kapatad. At , nanung sangkan pete ne? Uling ding keang dapat mangarawak la, at ding king keang kapatad, banal la.

13 ; E yu pagmulalan, kapatad, nung kasaman na kayu ning yatu!

14 Balu tamu king linabas ta king kamatayan at milipat king bie, pablasang luluguran ta la ding kapatad; ing e lulugud, atiu king kamatayan.

15 Detang anggang mimumua king karelang kapatad makamate lang lupa rang tau; at balu yu king ninumang makamate lupa nang tau, alang bie alang angga a manuknangan kea.

16 Kaniti akilala tamu ing lugud, pablasang Ya binili na ing keang bie king uli tamu; at itamu dapat tang ibili ing kekatang bie king uli ra ding kapatad.

17 Dapot itang ating pibandian king yatung iti, at akakit ne ing keang kapatad a magkailangan, at kakabat na kea ing keang lunus, , makananung manuknangan kea ing lugud ning Dios?

18 | Mangalating anak, e ta lulugud king amanu at aguiang king dila, nung e king dapat at king katutuan !

19 Kaniti akikilala tamu a king katutuan tamu, at pataimikan ta ya ing kekatang puso king arapan na ;

20 uling nung ing kekatang puso paparussan na katamu, king ing Dios maiguit ya pa king kekatang puso, at balu nangan.

21 Kapatad, nung ing kekatang puso e na kata paparusan, atin tang kapanaligan king Dios ;

22 at ing sablang adwan tamu, tatanggapan ta kea ; uling tutupad ta karing keang utus, at gagawan ta la ding bague a kalugudlugud king panimanman na.

23 At iti ya ing keang utus : King salpantaya tamu king laguiu na ning keang Anak, a i Jesu-Cristo, at mikakalugud tamu ing metung at metung, agpang king utus a binye na kekatamu.

24 At ing tutupad karing keang utus manuknangan ya king Dios, at ing Dios kea. At kaniti akikilala tamu king ya manuknangan ya kekatamu king king Espiritung binye na kekatamu.

Ding e tune pantas.

4 KAKUNG kaluguran, e ko maniwala karing anggang espíritu, nung e subukan yu la ding espíritu, nung king Dios la ; uling dakal la ding e tune manula a linto king yatu.

2 Kaniti akikilala ta ya ing Espíritu ning Dios : ding anggang espíritung manalese king i Jesu-Cristo mine ya keting mikatawan tau, king Dios ya ;

3 at ding anggang espíritung e mipapasiag kang Jesús, e la king Dios : at iti yang espíritu na ning Anticristo, a dimdam yu king datang ya ; at ngeni ati ne king yatu.

4 Ikayu king Dios kayu, mangalating anak, at deigan yu la ; uling maragul ya Ing atiu kekayu, king kaniting atiu king yatu.

5 Ila king yatu la ; inya manyabi la tungkul king yatu, at ing yatu pakiramdaman na la.

6 Itamu king Dios tamu : ing kikalala king Dios makiramdam ya kekatamu ; ing e king Dios, e makiramdam kekatamu ;

kaniti akikilala taya ing espíritu ning katutuan ampon in espíritu ning kamalian.

Ing Dios lugud ya.—Luguran ya ing Dios at luguran la ding kapatad.

7 Kakung kaluguran, mikakalugud tamu ing metung at metung uling ing lugud king Dios ya, at detang anggang lulugud, penganak no ning Dios, at akikilala re ing Dios.

8 Ing e lulugud, e ne akikilala ing Dios, uling ing Dios lugud ya.

9 Kaniti mipabalu ing lugud ning Dios kekatamu, a pepabal ne ning Dios king yatu ing bugtung nang Anak, bang mie tamu king pamamalatan na.

10 Atiu kaniti ing lugud, e king itamu ing linugud king Dios, nung e king ya ing linugud kekatamu, at pepabal ne ing Anak na antimong pagpalambut lub king uli ra ding kasalanan tamu.

11 Kakung kaluguran, a nung makananu na katang liguran ning Dios, itamu naman daptan tang mikalugud tamu ing metung at metung.

12 Ninuman e re ikit ing Dios kapilan man; dapot nung mikalugud tamu ing metung at metung, ing Dios manuknangan ya kekatamu, at ing keang lugud maguinglubus kekatamu.

13 Kaniti akikilala tamu king manuknangan tamu kea, at ya kekatamu, uling dininan na katamu king keang Espíritu.

14 At ikami ikit mia at patutuan mi king ing Ibpa tinubud ne ing Anak ing Talapagligtas king yatu.

15 Ninuman ing mipasiag king i Jesús ya ing Anak ning Dios, ing Dios manuknangan ya kea, at ya king Dios.

16 At akilala tamu at silpantayanan ing lugud na ning Dios a atiu kekatamu. Ing Dios lugud ya; at ing manuknangan king lugud, manuknangan ya king Dios at ing Dios manuknangan ya kea.

17 Kaniti melubus kekatamu ing lugud, batang mikaating kapanaligan king kayaldawan na ning pamanukum; uling nung makananu ya, makanyan tamu itang king yatung iti.

18 Alang takut king lugud, nung e ing lugud a tune

lalako na ing takut ; pablasang ing takut atin yang kaparusan :
ing tatakut : e pa makaganap king lugud.

19 Itamu lulugud tamu, uling yang minunang linugud
kekatamu.

20 Nung ninuman sasabyan na : Aku lulugud ku king
Dios, at pikasaman ne ing keang kapatad, metung yang
malaram ; uling ing e lulugud king keang kapatad a keang
akakit, e ya malyaring makalugud king Dios, a e na ikit.

21 At ing utus a iti atiu kekatamu a ibat kea : King ing
lulugud king Dios, lulugud ya naman king keang kapatad.

*Ing kasalpantayanan kang Jesús ; at ing
bunga na niti.*

5 DETANG anggang maniwala king i Jesús ya ing Cristo,
penganak ne ning Dios ; at ing balang metung a lulugud
king manganak, lulugud ya naman king panganak na.

2 Kanita akikilala tamu king lulugud tamu karing anak
ning Dios, nung lulugud tamu king Dios, at tutuparan tamu
ing utus na.

3 Uling iti ya ing lugud king Dios, king tuparan tamu ing
utus na ; at ding keang utus e la mangabayat.

4 Uling detang anggang panganak na ning Dios dadaigan
de ing yatu ; at iti ya ing pamagwaging dadaig king yatu, a
yapin, ing kekatang kasalpantayanan.

5 Uling ; ninu ing dadaig king yatu, nung e itang sasalpan-
taya king i Jesús ya ing Anak ning Dios ?

6 Iti ya Itang dinatang king pamamilatan na ning danum
ampon ning daya, a yapin, i Jesu-Cristo : e mu bukud king
danum, nung e king danum ampon king daya ; at ing Espíritu
ya ing babie patutu, pablasang ing Espíritu ya ing katutuan.

7 Uling atlu la ding babie patutu karin banua, ing Ibpa,
ing Verbo at ing Espíritu Santo, at deting atlu metung
la mu.

8 At atlu la ding babie patutu keti sulip ing Espíritu at ing
danum ampon ing daya ; at deting atlu metung la mu.

9 Nung tinggap tamu ing pamipatutu ding tau, ing pami-
patutu ning Dios lalu na ; uling iti ya ing pamipatutu ning
Dios, a binie na a pepatutu ya king keang Anak.

10 Ing sasalpantaya king Anak ning Dios atin yang pami-
patutu king sarili na ; ing e sasalpantaya king Dios, guewa

neng metung a malaram, uling e maniwala king pamipatatung binie na ning Dios tungkul king keang Anak.

11 At iti ya ing pamipatutu: King ing Dios binye na kekatamu ing bie alang angga, at ing bie a iti atiu king keang Anak.

12 Nung atiu kea ing Anak atiu kea ing bie; nung alayu kea ing Anak alayu kea ing bie.

13 Deting bague sinulat ko kekayu, bang abalu yu king atin kong bie alang angga; ngana wari, ikong sasalpantaya king laguu ning Anak ning Dios.

Sikanan na ning panalangin.

14 At iti yang kapanaligan tamu kea, a nung manyawad tamu nanuman agpang king keang kaburian ya pakiramdaman na katamu;

15 at nung balu tamu king pakiramdaman na katamu king sablang aduan tamu kea, balu tamu mu naman king tanggapan tamu ing kekatang inawad.

16 Ninuman ing manakit king keang kapatad a dapat metung a kasalanan a e ikamate, dapat yang mawad, at ing Dios dinan neng bie; ngana wari, karing e mikakasalang e ikamate. Ating kasalanan a ikamate: e tungkul kaniti ing sasabyan kung ipanyawad.

17 Ing anggang marawak kasalanan; at ating kasalanan a e ikamate.

18 Balu tamu king detang anggang panganak ning Dios, e la mikakasala; nung e bagkus, ing panganak ning Dios mingat ya, at e ne tatagkilan ning Marawak.

19 Balu tang bandi na katamu ning Dios, at ing mabilug a yatu makayungyung ya king Marawak.

20 Makanyan man balu tamu king ing Anak ning Dios dinatang ya, at dininan na katang kaisipan, bang akilala taya Itang katutuan; at itamu ati ta king katutuan, ngana wari, king keang Anak a i Jesu-Cristo. ; Iti ya ing katutuan a Dios at ing bie alang angga!

21 ; Mangalating anak, mingat kayu karing anitu!

ING KADUA NANG SULAT

NING

APOSTOL SAN JUAN.

Kamumulan at pamagmananu.

1 ING matwa karing mepiling guinung babai at karing keang anak, a kakung kaluguran king katutuan ; at e mu bukud aku, nung e ding anggang kikulala king katutuan :

2 King uli na ning katutuan amanuknangan kekatamu, at abe ta ya mangga king mangga.

3 ; Miabye na sa kekatamu ing kalam, kapakaluluan at kapayapan, a manibatan king Dios Ibpa at kang Jesu-Cristo a Anak ning Ibpa, king katutuan at king lugud !

Ing lugud pamikapatad. Ding e tune pantas.

4 Metula kung bina inyang ikit ko ding mapilan karing keang anak a lalaki lalakad king katutuan nung makananu tang tinggap ing utus ning Ibpa.

5 At ngeni pagamuamu ku keka, guinung babai, e wari king susulatan da ka king nanumang utus a bayu, nung e itamuring atiu kekatamu manibat king mula, a king mikakalugud ta sa ing metung at metung.

6 At iti ya ing lugud, at pasilakad tamu agpang karing utus na. Iti murin ya ing utus, agpang king dimdam yu manibat king mula, bang lumakad kayu kea.

7 Uling dakal la ding mapamirait a linto king yatu, a e re papasiag i Jesu-Cristo antimong dinatang a mikatawan tau. ; Iti ya ing mapamirait at ing anticristo !

8 ; Lawan yu ing kekong sarili, bang e la mawala kekayu ding bague a depatan yu, nung e tanggap kong metung a kablasan a ganap !

9 Detang anggang lalagpus, at e la manuknangan king Aral nang Cristo, ala yu kea ing Dios : ing manuknangan king Aral, kaniti atiu ing Ibpa anti naman ing Anak.

10 Ninuman ing datang kekayu, at e na daralan ing Aral a iti, e ye tatanggapan king bale, at e ya naman pagmananuan :

11 Uling ing magmananu kea, mirarame ya karing keang dapat a marawak.

12 Antina ning dakal a bague ing isulat ku kekayu, e ku buring pabalu kekayu king papel ampon tinta : dapot panaligan ku ing ayan da kayu, at makisabing asbuk, bang ing kekatang tula miganap.

13 Ding anak ning mepiling babai a kekang kapatad pagmananuan da ka.

ING KATLU NANG SULAT

NING

APOSTOL SAN JUAN.

*Kamumulan at pamagmananu. Pamamuri
nang Gayo.*

1 ; ING matwa king kaluguran a Gayo a kakung luluguran king katutuan !

2 ; Kaluguran, pagamuamu ku a king sablang bague misaplala ka ampon kumayap a katawan, nung makananu yang misapalala ing kekang kaladwa !

3 bina ku ping metula, inyang dinatang la ding kapatad at minye patutu king kekang katutuan, agpang king panlakad mu king katutuan.

4 Ala kung lalu pang maragul a tula nung e ing damdamn ku king ding kakung anak lalakad la king katutuan.

5 Kaluguran ika daraptan mu ing tapat a dapat king sablang daraptan mu karing kapatad, anti naman karing aliwang balayan ;

6 a deti babye lang patutu king kekang lugud king arapan na ning Pisamban : a deti nung ituntun mu la king bague a karampatan king Dios, ika dapat kang mayap :

7 uling king uli na ning Laguiu, ila meko lang alang kinua nanuman karing Gentiles.

8 Dapat ta la ping ampunan deti, bang maguing kasap tamu king dapat king katutuan.

*Sumbung salang kang Diótrefes.—Pamamuri
kang Demetrio.—Pamagmananu.*

9. Aku sinulat kung mapilan a bague king Iglesia ; dapot i Diótrefes a lulugud king katasan karing aliwa, e na ke tatanggapan.

10 King uli na niti, nung ume ku karin paganaka ku la ding dapat a daraptan na, a manyabi yang amanung mangarawak salang kekami ; at e pa matula kaniti, e no tatanggapah ding kapatad, at e no tutulutan ding bisang dapat kaniti, at palualan no king Iglesia.

11 Kaluguran, e mu tutularan ing marawak, nung e ing mayap. Ing darapat king mayap, king Dios ya ; ing darapat king marawak, e ne ikit ing Dios.

12 I Demetrio atin yang pamipatutu karing sabla, at kaniti muring katutuan ; at ikami naman babye keng patutu ; at ika balu mu king ing kekeng pamipatutu katutuan.

13 Dakal a bague ing isulat kusa keka, dapot e ku buring isulat keka king tinta at pluma ;

14 uling panaligan kung akit da kang malagua, at misabi ka tang asbuk. ; Ing kapayapan miabye sa keka ! Ding kaluguran pagmananuan da ka. Pagmananuan mu la ding kakaluguran king karelang laguiu.

ING SULAT NA KARING MALDA.

NING

APOSTOL SAN JUDAS.

Kamumulan at pamagmananu.

1 I JUDAS a alipan nang Jesu-Cristo, at kapataḁ nang Santigao, karing meyaus kaluguran king Dios Ibpa at ingatan dikil kang Jesu-Cristo.

2 i Kapakaluluan at kapayapan at lugud ing maguingdakal sana kekayu!

• *Laban karing makasalaman ampon karing e
tune pantas.*

3 Kakung kaluguran, kabang bibili ku ing anggang pamagmalasakit king pamanyulat ku kekayu tungkul king kekatangang kaligtasan, mikakailangan kung sinulat kekayu, a aralan da kayu king pakilaban ye sang mapilit ing kasalpan-tayanan a misan mu miabye karing banal.

4 Uling milub lang liim ding mapilan a taung manga-rawak (a manibat king minuna mitandanan na la dikil king kaparusan a iti), a deti lilibyan da king kaibugan ing kalam ning kekatang Dios, at sasakuil de ing kekatang metung a Guinu a i Jesu-Cristo.

5 Pagnasan ku ping paganaka kekayu, yarin king akilala yu ing keganagana king misan, king ing Guinu, inyang aligtas ne ing balayan karin Egipto, kaibat na linipul no ding e sasalpantaya.

6 Ding angeles man a e ra iningat ing karelang minunang pangabili, nung e likuan de ing sarili rang tuknangan, iningat

na la king pangasukul a alang angga, dalam ning karalumdu-man, angga king pamanukum king maragul a aldo.

7 Antimo ing Sodoma at ing Gomorra, at ding ciudad a pakapatulug karela, makanyan la naman deti, antina ning migbabad la king pamakipangalugud, at pamanusig da king aliwang laman, mibibili lang antimong piakitan a mibabata la king parusa na ning aping alang angga.

8 Makanyan man, deti naman makanyan murin, king karelang pangatutud, dirinatan de ing laman, at unisan do ding kayupayan, at manyabi lang kalibakan salang karing pekapun.

9 Dapot ing Arcangel Miguel, inyang makilaban ya king diablo, makitaltalan ya tungkul king katawan nang Moisés, e mengangas migdala salang kea metung a kayatulan a pamanlibak, nung e sinabi na : ¡ Ing Guinu sabyanan na ka !

10 Dapot deti manyabi lang kalibakan salang king e ra atatalastas, makanyan man king talagang atatalastas da antimo ding animales a alang katuliran karing bague a deti magpakasira la.

11 ¡ Kalulu na la ! uling lalakad la king dalan nang Cain, at daralusung lang alang tarus king kabalatungan nang Balaam king metung a cablasan at mipaamak la king kapanalangsangan nang Coré.

12 Deti musing la king kekong Pista king lugud pamikapata, magtaung alang takut at papastulan da ing karelang sarili ; ¡ lulan a alang danum a daralan na ning angin ; dutung la king panaun ning dimla alang bunga, makaladwa mete, meputput angga king wakat ;

13 mabiyung lang alim ning dayatmalat, a bubula ra ing karelang sariling dapat a kamarinayan ; batuin lang gagala, a karela misadia ing pisak na ning dalumdum mangga king mangga !

14 A deti man inulan nong Enóc, ning kapitu king bilang manibat kang Adam, ngana : ¡ Oini daratang ya ing Guinu, kambe no ding keang e mabilang a banal,

15 bang daptan na ing pamanukum karing sabla, at bang lupigan na la ding anggang mangarawak king anggang dapat a mangarawak a depatan da king karawakan, at king kegana-

ganang bague a palmurang sinabi ra salang kea, ding makasalan a mangarawak !

16 Deti mapanlibak la, madalung, a lalakad gugulutan na ning karelang kelabuaran, at ing asbuk da manyabi yang amanung palalu, papakit lang galang karing tau king uli na ning imbut.

17 Dapot ikayu, kaluguran, ganakan yo ding amanung sinabi rang minuna ding apostoles na ning Guinu tang Jesu-Cristo :

18 antimo ing sinabi ra kekayu : King katataulian a panaun lunto la ding mapanyunu, a lumakad la agpang king karela muring mangarawak a kelabuaran.

19 Deti ilang gagawang pamikakawani, tau la king laman, a ala karela ing Espiritu.

Aral at tauling pamamuri.

20 Dapot ikayu, kapatad, patibayan. yu king kekong kasal-pantayanan a kabanalan, layun manalangan king Espiritu santo,

21 Manatili ko king lugud ning Dios, panaligan ing pakalulu na ning Guinu tang Jesu-Cristo, dikil king bie alang angga.

22 At ding mapilan pangamanuan yu la nung mikakunu la,

23 ding aliwa ilitas yu la kuanan yo king api ; ding aliwa kalunusan yu la, a makitakut, isakuil yu manggana ing imalan a makidungis king laman.

24 ; At Itang mayupaya a makaingat kekayu king pangabaldug, at bang ayarap na kong alang kapintasan king arapan na ning keang ligaya kagum na ning lubus a tula ;

25 king metung mung Dios, Talapagligtas tamu atiu kea ing ligaya, ing dangalan, at ing pamanyakup at ing upaya, ngeni at king kapilan paman ! ; Yanasa !

ING APOCALIPSIS Ó ING PISIAG NANG
JESUCRISTO, A BINYE NA

KING

APOSTOL SAN JUAN.

Palaguiiu at kabagayan a makapalaman king libro.

1 ING pisiag nang Jesucristo, a binye na ning Dios kea, banang ipabalu karing keang alipan ding bague a sukat agad mapalyari: at keang pepadala at selese na king pamamiltaan na ning keang Angel, kang Juan a alipan na.

2 a sinaksi king amanu ning Dios, at king pamipatuta nang Jesucristo, king sablang bague ikit na.

3 ; Nuan ya ing babasa at ding makiramdam karing amanu niting ula, at tutuntun karing bague makasulat kea ! uling ing panaun malapit na.

Pamiain karing pitung Iglesia king Asia

4 I Juan karing pitung Iglesia a atiu king Asia : ; Kalam a miabye kekayu, at Kapayapan a manibat Kanitang mabibie, at mebie, at datang ; at karing pitung Espiritu a atiu king arapan na ning keang luklukan ;

5 at kang Jesucristo, a ya ing saksing tapat, ing pangane karing mete, at Pun da ding ari keti sulip ! ; Kanitang lulugud kekatamu at inuas na ing kekatang kasalanan king kea muring daya,

6 at guewa na katamung ari at sacerdote dikil king Dios at Ibpa na ; Kea ing kapuryan at ing pamag ari mangga king kapilan man ! ; Amen !

7 Oini, daratang ya kayabe ning biga, at ding anggang mata akit de patina detang tinandus kea, at ding anggang

dai keti sulip pasitangis langan king uli na. ; Makanyan nasa Yanasa !

8 Aku ing Ala at ing Omega, ing Kamumulan at ing Kapupusan, ing mabibie, at mebie, at datang ya ing May-upaya king sabla.

I Jesús pepakit ya kang Juan karin Patmos.—Utus a pamipasulat king ikit na, at ipadala ing libru karing pitung Iglesia king Asia.

9 Aku i Juan, a kekong kapatad, at kekong karama king kaskupan, at king kaarian at king kapibabatan kang Jesucristo, karin ku king pulung ausan dang Patmos, king uli na ning amanu ning Dios at ing pamipatutu nang Jesus.

10 Aku ati ku king Espiritu, misan a aldo Domingo, at dimdam ku king gugulutan ku ing metung a masikan a siwala anti ya mo waring pakakak,

11 a sasabyan na: Ing akakit mu, isulat mu king metung a libro, at ipadala me karing pitung Iglesia: . King Efeso at karin Smirna, at karin Pergamo, at karin Tiatira, at karin Sardis at karin Filadelfia at karin Laodicea.

12 At melikid ku bakeng akit ing siwalang manyabi kaku. At inyang mibalikid ku, menakit kung pitung pagkandilan a mangangaragul;

13 at king libutad da ding pagkandilan, ating metung a katulad ning metung a anak ning tau a makapiblas king imalan a angga king bitis at makababat ya king salu king metung a babat a guintu.

14 At ing keang buntut ampon buak maputing anti ing bulbul nang maputi ning tupa, anti mo ing ulap, at ding keang mata anti lang lablab ning api,

15 at ding bitis na katulad no ning tansung binuli anti la mong medalise king metung a horno; at ing keang siwala antimo ing biung na ning dakal a danum.

16 At ing gamat nang wanan atin yang pitung batuin; at king asbuk na lulual ya ing talibung a adua taram; at ing keang lupa anti ya mong aldo a kasalukuyan saslag.

17 At inyang ikit ke misubsub kung anti mong mete karing bitis na; at ya timpak ne ing gamat nang wanan kaku, sinabi na: ; E ka tatakut! aku ing Kamumulan at Kawakasan,

18 at ing Mabibie at aku mete ku, at oini aku mabie ku angga king mangga ; at atilu kaku ding susi ning kamatayan at ning kutkutan.

19 Isulat mo pin ding kabagayan a ikit mu, at ding kabagayan ngeni, at ing mapalyari kaibat da deti ;

20 ing kabaldugan da ding pitung batuin a ikit mu king kakung wanan, at ding pitung pagkandilan a guintu. Ding pitung batuin ila ding angeles da ding pitung Iglesia ; at ding pitung pagkandilan, ila ding pitung Iglesia.

CAPITULO II.

*Sulat karing pitung Iglesia king Asia.—
Mumunang sulat : king Iglesia
king Éfeso.*

2 KING ángel ning Iglesia karin Éfeso, isulat mu : Ding bague a deti sasabyan na ning maki atin karing pitung batuin king wanan nang gamat, itang lalakad king libutad da ding pitung pagkandilan a guintu :

2 Aku akikilala ku ing keang dapat, at ing keang kapagalan, at ing kapibabatan mu ; at e ka makapibata karing mangarawak at sinubuk mu la ding magkakanuaring apostol, dapot ali la, at ikit mong malaram la ;

3 at atin kang kapibabatan, at migkasakit ka king uli na ning kakung laguiu, at e ka mepagal.

4 Dapot atin kung laban keka, a pepaburen mu ing mumuna mung lugud.

5 Inya ganakan mu, nung nu ka mebal dug, at sumisi ka, at gawan mu ing mumuna mung dapat ; king aliwang paralan, ume ku keang agad, at ilako ke ing pagkandilan king keang pangabilihan, subali nung sumisi ka.

6 Dapot ika atin ka kaniti, a sasakuil mu ing dapat da ding Nicolaitas, a iti aku man sasakuil ku.

7 ; Ing makipanamdám, makiramdam ya king sasabyan na ning Espiritu karing Iglesia ! Ing magwagui, pakanan ke king dutung ning kabiayan a atiu king libutad na ning Paraiso ning Dios.

Kaduang sulat : king Iglesia king Smirna.

8 At king ángel ning Iglesia king Smirna isulat mu : Deting bague sasabyan na ning Mumuna at ning Kawakasan, a mete at sinubling mebie :

9 Aku akikilala ku ing kekang dapat, at ing kekang lungkut at ing kekang kakaluluan, (dapot ika mabandi ka), at ing kapusungan da ding sasabi king ila Judios la, at ali la, nung e bagkus metung lang sinagoga nang Satanás.

10 E mo pitatakutan ding bague a pibatan mu. Oini, ing diablo yugse no ding mapilan kekayu king sukulan, bakong masubuk ; at mika atin kong kasakitan apulung aldo. Manatili kang tapat angga king kamatayan, at aku ibie ke keka ing corona na ning kabiayan.

11 Ing makipanamdám, makiramdam ya king sasabyan na ning Espiritu karing Iglesia ! Itang magwagui e ya numanu king kaduang kamatayan.

Katlung sulat : king Iglesia king Pérgamo.

12 At king ángel ning Iglesia king Pérgamo isulat mu : Deting bague sasabyan na ning maki matalas a talibung a adua taram :

13 Akú akikilala ku ing kekang dapat, at nung nu ka manuknangan, nung nu ya karin ing luklukan nang Satanás ; at ingatan mu ing lagui ku, at e mu pepayalian ing paman-yalpantaya kaku, aguiang karing aldo nang Antipas a tapat kung saksi, mete ya king libutad yu, a nung nu ya manuknangan i Satanás.

14 Dapot atin kung mapilan bague laban keka : uling atin ka kean a mimingat king aral nang Balaam, a iti tiru ne i Balac bang mibiling katatakiran king arapan da ding anak nang Israel, bang mangan king midadaun king ain karing anitu, at pamipaliwas.

15 Makanyan mu naman atin kang mapilan a mimingat king makanyan mu ring bague a tuturu ra ding Nicolaitas, i bague a sasakuil ku !

16 Sumisi ka pin ; uling nung ali, datang kung agad keka at makipamuk kung laban karela king talibung ning kakung asbuk.

17 Ing makipanamdám, makiramdam ya king sasabyan

na ning Espiritu karing Iglesia ! Ing magwagui pakanan ke king manang makasinup ; at dinan keng metung a malating batung maputi, at kaniting batu makasulat ing metung a lagiung bayu, a ninuman alang makibalu, nung e itang tatanggap.

Kapat a surat : king Iglesia king Tiatira.

18 At king ángel ning Iglesia king Tiatira isulat mu : Deting bague sasabyan na ning Anak ning Dios, a iti atin ya karing mata a antimong lablab ning api, at ding bitis na makatulad la king tansung binuli :

19 Aku akikilala ku ing kekang dapat, at ing lugud mu, at kasalpantayanan, at suyu at ing kapibabatan mu ; at ding dapat mung tauhi maiguit la king minuna.

20 Dapat atin kung laban keka : paintulutan me ing baing Jezabel, a ngana manula ya at ya tuturu ya king balayan ku, a magkamit pamipaliwas, at mangan' king miayain karing anitu.

21 At dininan keng panaun king bayang sumisi ; at ya e mebisang sinisi karing keang pamipaliwas.

22 Oini, kaku yang ibili king metung a pagkeran, at ding magkamit paliwas kea, king maragul a kasakitan, subali mu nung pasisisi la king dapat da.

23 At patayan ku la ding anak na king salut ; at akilala ra ding Iglesia king aku itang sasaliksik king lalung masalikut a kaisipan at karing pusu ; at ibye ku ing king balang metung kekayu agpang king depatan na.

24 Dapat kekayu sasabyan ku at karing aliwang atiu kean Tiatira, karing anggang e tatanggap king aral a iti, a e ro akikilala ding bague a mangalalam nang Satanás (anti ing sasabyan da) : Aku e ku mibiling aliwa pang pusan kekayu.

25 Makanyan nian ing atiu kekayu, ingatan yung matibe anggang aku datang ku.

26 At itang magwagui at misimpan king dapat ku angga king kapupusan, dinan keng kayupayan karing nacion ;

27 (at magbuntuk ya karela ing tukud a bakal ; antimo ing pamanyunut na ning gagawang sarung gabun karing saru ;) aku makanyan mu namang tinggap ku kang Ibpa ku ;

28 at ibye ke kea ing tala king munag.

29 Ing makipanamdang, makiramdam ya king sasabyan na ning Espiritu karing Iglesia !

Kalimang sulat : King Iglesia king Sardis.

3 AT king ángel ning Iglesia karin Sardis, isulat mu : Deting bague sasabyan na ning maki pitung Espiritu ning Dios, at ding pitung batuin : Aku akikilala ku ing dapat mu, a atin kang laguiu king ika mabie ka, at ika mete ka.

2 Lumame ka at pakatibayan mu ing bague makatagan a malapit king pangamate ; uling e ko ikit ding dapat mung túne king arapan na ning Dios ku.

3 Ganakan mu pin, nung makananu mung tinggap at dimdam ; at isimpan mu at sumisi ka. At nung e ka lumame datangan da kang anting mapanako, at e mu abalu nung nanung oras datangan da ka.

4 Makanyan man atin kang mapilan laguiu karin Sardis a e ra dininan musing ing imalan da ; at abe kong lumakad makaimalan maputi ; uling katampatan la.

5 Ing magwagui, iti misuluran yang makanyan king imalan a maputi ; at e ke patdan ing laguiu na king libru ning kabiayan, nung e ipasiag ku ing laguiu na king arapan nang Ibpa ku, at king arapan da ding keang banal a ángeles.

6 Ing maki panamdang, makiramdam ya king sasabyan na ning Espiritu karing Iglesia !

Kanam a sulat : king Iglesia king Filadelfia.

7 At king ángel ning Iglesia king Filadelfia, isulat mu : Deting bague sasabyan na ning banal, a mapanye patutu, nitang maki atin king susi nang David, a bubuklat, at ninuman e ne akabat, at mikakabat, a ninuman e ne abuklat :

8 Aku akikilala ku ing dapat mu ; oini, binili ke king arapan mu ing metung a pasbul a makabuklat, kaniti ninuman alang makakabat ; uling atin kang ditak a kayupayan, at sinimpan mu ing amanu ku, at e mu lingad ing laguiu ku.

9 Oini aku babie ko king Sinagoga nang Satanás, detang sasabi king ila Judíus la, at ali la, nung e maglaram la : oini aku daptan kung ume la ken at pasisiklaud la karing bitis mu, at abalu ra king aku liguran da ka.

10 Pablasang sinimpan mu ing amanu ning kakung kapi-

babatan, aku naman ingatan da ka king oras ning subuk a datang king mabilug a yatu, balang masubuk ding manuknangan king gabun

11 Aku datang kung agad ingatan mung matibe ing atiu keka, bang ninu man e ne akua ing kekang corona.

12 Ing magwagui, aku gawan keng asias ning pisamban ning kakung Dios, at e ne lual karin; at isulat ke kea ing laguiu ning kakung Dios, at ing laguiu na ning ciudad ning kakung Dios, ing Bayung Jerusalem, a iti manibatan banua ning kakung Dios, at ing laguiu ku muring bayu.

13 Ing makipanamdang, makiramdam ya king sasabyan na ning Espiritu karing Iglesia!

Kapitung sulat: king Iglesia king Laodicea.

14 At king ángel ning Iglesia king Laodicea, isulat mu: Deting bague sasabyan na ning Yanasa, ing Saksing tapat at katutuan, ing kamumulan king pamaglalang ning Dios:

15 Aku akikilala ku ing kekang dapat, king e ka marimla at e ka mapali. Ing buri ku king ika dimla ka ó mikapali.

16 Inyapin antining maligangam ka, at e ka mapali at e ka marimla, aku isuka ra ka king kakung asbuk.

17 Uling ika sasabyan mu: Aku mabandi ku, at ala na kung kailangan nanuman, at e mu balung king ika mura ka, at pakakalulu, at maluka, at bulag at lubas;

18 aku iyusuk ku keka king sali ka king kakung guintu medalise king api, bakang maguing mabandi; at imalan a maputi, bang isulud mu, at e mibulalag ing kamarinayan king kalubasan mu; at panulung mata bang ipulis mu karing kekang mata, bakang manakit.

19 Aku ding anggang luluguran ku sasabyanan ku la at parusan; ika magkapilit ka pin at sumisi.

20 Oini, ati ku makatalakad king pasbul, at mamaus ku; nung ninuman pakiramdam na ing siwala ku at ibuklat ne ing pasbul, lumub ku kea, at maki apun kung kasulu na at ya kanaku.

21 Ing magwagui aku paintulutan keng makiluklukan kanaku king kanakung luklukan, makanyan mu naman aku migwagui ku, at mekiluklukan ku kang Ibpa ku king keang luklukan.

22 | Ing makipanaĩdam, makiramdam ya king sasabyan na ning Espiritu karing Iglesia !

*Taguimpan king luklukan ning dangalan ning Dios ;
ding aduang pulu at apat a makatua at
ding apat a animales.*

4 KAIBAT na niti linawe ku, at oini ing metung a pasbul makabuklat karin banua, at ing mumunang siwala a kakung dindam, antimo ing king pakakak, king metung yang makisabi kanaku, ngana : | Manik ka keni ; at ipakit ku keka ing anggang mapalyari king paintungul !

2 Kaniti murin migbili ku king Espiritu : at oini metung yang luklukan, makabili banua, at babo na ning luklukan ating Metung a makalukluk.

3 At ing makalukluk, ing keang wangis makatulad king metung a batung jaspe at metung a sardio ; at ating metung a pinanari a makapaliguid king luklukan, katulad ne ning esmeralda.

4 At king makapatulug king luklukan ating aduang pulu at apat a luklukan, at babo ra ding luklukan makalukluk la ding aduang pulu at apat a makatua makapiblas imalan a maputi ; at babo ning buntuk da makaputug la ding koronang gintu.

5 At king luklukan lulual ing kildap, at siwala, at duldul : at ating pitung pagsuluguian a maki aping milalahab king arapan na ning luklukan, deti ila ding pitung Espiritu ning Dios.

6 At king arapan na ning luklukan ating metung a dayat malat a bubug, a katulad ning salamin ; at king libutad na ning luklukan, at king makapatulug king luklukan, ating apat a animal a mabie, mitmu lang mata king arap at king gulut

7 At ing mumunang animal lulupa ya king metung a leon ; at ing kaduang animal lulupa ya king metung a biceru ; ing katlung animal atin yang lupa a anting tau ; at ing kapat a animal makalupa ya king aguila susulapo.

8 At ding apat a animal a mabie, balang metung karela maki anam lang pakpak, mitmu lang mata king makapatulug ampon king atiu kilub ; at e la patugut king aldo at king bengi

a manyabi: Banal, banal, banal ya ing Guinung Dios a Mayupaya king sabla, a mebie at mabibie at datang.

9 At kabang ding animal a mabie babie lang parangal at puri at pamipasalamat king makalukluk king babo na ning luklukan, king mabibie mangga king mangga,

10 ding aduang pulu at apat a makatua magsakab la king arap na Nitang makalukluk babo ning luklukan, at sasamba la Kanitang mabibie mangga king mangga, at yugse ro ding karelang korona king arapan na ning luklukan, sasabyan da:

11 ; Karampatan ka, Guinu mi at Dios mi, a tanggapan mu ing dangalan at ing kapurian at ing kayupayan; uling ika lelangan mu ing sablang bague, at king kaburian mu ila atilu at melalang la!

*Ing librung ating tatak karing pitung tatak,
king ing cordero ya mu ing
karampatan muklat.*

5 AT ikit ke king wanan na Nitang makalukluk king babo ning luklukan, ing metung a libru a ating sulat kilub at lual, at makakabat yang matalik karing pitung tatak.

2 At ikit ke ing metung a ángel a mayupaya, a kukulait king maragul a siwala: ; Ninu ing karampatan muklat king libro at kalag karing tatak?

3 At ninuman karin banua, aguiang king babo na ning gabun, at king lalam na ning gabun, alang makabuklat king libro, at makalawe.

4 At aku kikiak kung bina, uling e ya menakit metung man a karampatan muklat king libro at makalawe.

5 At sasabyan na kanaku ning metung karing makatua: ; E ka kikiak! oini, ing León king dai nang Judá, king Uyat nang David, migwagui ya bang muklat king libro, at bang kalag karing pitung tatak.

6 At ikit keng makatalakad king libutad ning luklukan, at ding apat a animal a mabie, at ding makatua, ing metung a Cordero, anti ya mong pete; a iti atin yang pitung sagu at pitung mata, a ila ding pitu nang Espiritu ning Dios a mipabal king mabilug a yatu;

7 at linapit ya at kinua ne ing libro king gamat nang wanan Nitang ma kalukluk king babo na ning luklukan.

8 At inyang akua na ne ing libro, ding apat a animal a mabie at ding aduang pulu at apat a makatua, migsakab la king arapan na ning Cordero, at balang metung karela atin yang alpa, ampon tasang guintu a mitmung incienso iti ya ing panalangin ding banal.

9 At dadalit lang metung a bayung dalit, ngara :
 | Karampatan kang kuma king libro,
 at muklat karing keang tatak ;
 uling pete ra ka,
 at seli mo king Dios
 king daya mung sarili,
 ding anggang dai, at amanu, at balayan, at nación ;
 10 At guewa mu la king kekaming Dios arian at sacerdotes ;
 at mag ari la king babo ning gabun !

11 At lalawe ku, dimdam ku ing siwala ding dakal a angeles king makapatulug king luklukan at ding animal a mabie at ding makatua ; at ing bilang da deti laksang laksa at yutang yuta ;

12 at deti manyabi lang maragul a siwala : | Karampatan ya ing Cordero a pete ra, a tanggapan na ing npaya, at pibandian, at ing kabiasaan, at ing sikanan, at ing puri at ing dangalan at ing bendicion !

13 At king sablang bague a melalang a atiu banua, at king babo na ning gabun, at king lalam na ning gabun, at babo ning dayat malat, at ding sablang bague a atiu karela, dimdam kong sasabi : | Bendicion, at puri at dangalan at pamanyakup king makalukluk king luklukan, at king Cordero, mangga king mangga. Yanasa !

14 At ding apat a animal a mabie sasabyan da : | Yanasa !
 At ding makatua migsakab la at sinamba.

Pamamuklat karing mumunang anam a tatak.

6 AT ikit ku inyang ing Cordero biklat ne ing mumuna karing pitung tatak ; at dimdam ku king mumuna karing apat a animal a mabie, a manyabing antimo ing siwalang duldul : Ume ka keni.

2 At linawe ku, at oini ing metung a kabayung maputi; at itang makalukluk babo na magdala yang pana, at mirinan yang metung a corona; at meko yang migwagui, at bang magtagumpe.

3 At inyang biklat ne ing kaduang tatak, dimdam ke ing kaduang animal a mabie a sasabyan na: Ume ka keni.

4 At linual ya ing aliwang kabayung malutu: at ing makalukluk babo na niti, mipagkaluban yang milako keti sulip king kapayapan, balang mipapatayan ing metung at metung; at mirinan yang metung a maragul a talibung.

5 At inyang biklat ne ing katlung tatak dimdam ke king katlung animal a mabie a ngana: Ume ka keni. At linawe ku, at oini ing metung a kabayung matuling; at ing makalukluk babo na ating metung a timbangan a atiu king gamat na.

6 At dinamdam kung metung a siwala libutad da ding apat a animal a mabie, a ngana: Aduang takal a trigu king metung a denario, at anam a takal a cebada king metung a denario, at e mu ipanganyaya ing laru at ing alak.

7 At inyang biklat ne ing kapat a tatak dimdam ku ing siwala ning kapat a animal a mabie, a ngana: Ume ka keni.

8 At linawe ku, at oini ing metung a kabayung maputla at itang makalukluk babo na mayayaus yang Kamatayan; at ing yatu ra ding mete tutuki ya king tauhi na. At deti mipagkaluban lang kayupayan dikil king kapat nang dake ning yatu, bang makapakamate king sandata, at king danup, at king salut, at karing mabagsik a animales keti king labuad.

9 At inyang biklat ne ing kalimang tatak, ikit ko dalam ning altar ding kaladua ra detang mengamate king uli ning amanu ning Dios, at king uli na ning karelang pamipatutu:

10 at gugulisak la king maragul a siwala: 4 Angga kapi-lan, oh Guinu, ing tapat at katutuan, e mu ukuman at yablas ing kekaming daya karing manuknangan king labuad?

11 At mirinan lang balang metung karela metung a imalan a maputi; at karela sinabi na king painawa la pang ditak a panaun, kabang e miganap ing bilang da munaman ding

kayabe rang alipan, at ding kapataḍ da, a paten da naman, a anti ila.

12 At ikit ku inyang biklat ne ing kanam a tatak, at milyari ing metung a maragul a ayun, at ing aldo metuling ya anti-mong magaspang a imalan a buak at ing bulan meguing anti yang daya,

13 at ding batuin king banua mebaldug la king gabun, antimo ing higuera malulugus la ding keang bigos, a e pa malulut, nung sasapulan no ning angin a masikan.

14 At ing banua mekimut ya anting metung a librung mengalulun, at ding balang bunduk ampon pulu mengakimut la karing kakarinan da.

15 At ding arian king yatu, at ding anak ding ari, at pekapun, at ding mabandi, at ding mayupaya, at ding anggang alipan, at timawa, pesisalikut la karing lukib at karing batu karing bunduk;

16 at sinabi ra karing bunduk at karing batu: Manga-baldug ko kekami, at ipampan yu kami king panlalawe na Nitang makalukluk babo ning luklukan, at king mua na ning Cordero;

17 uling dinatang na ing marangal a aldo ung keang mua, at ninung malyaring mitalakad?

Ding Israelitas a tapat a makaligtas karing panganiḍ a miririkil.

7 AT kaibat na niti, ikit ko ding apat a ángel a makatalakad king apat nang suluk ning labuad, kakawatan da ing apat nang angin ning labuad, bang e tumiup king labuad o king dayat malat o karing nanumang dutung.

2 At ikit ke ing aliwang angel a mumukiat king aslagan na ning aldo, daralan ne ing tatak na ning Dios a mabie; at guilisak nang maragul a siwala karing apat a angel á mirinan upayang manganyaya king gabun at king dayat malat,

3 ngana: ¡E yu ipanganyaya ing labuad, aguiang ing dayat malat, aguiang ding dutung, kabang e mi la atatakan king kanpan ding alipan na ning kekatang Dios!

4 At dimdam ku ing bilang da ding mitatakan, a dinalan

apat apulu at apat a libung mitatakan karing anggung dai ding anak nang Israel.

5 King dai nang Judá mitatakan la ding labing aduang libu ;

king dai nang Ruben labi lang aduang libu ;

king dai nang Gad, labi lang aduang libu ;

6 king dai nang Aser, labi lang aduang libu ;

king dai nang Neftalí, labi lang aduang libu ;

king dai nang Manasés, labi lang aduang libu ;

7 king dai nang Simeón, labi lang aduang libu ;

king dai nang Leví, labi lang aduang libu ;

king dai nang Isacar, labi lang aduang libu ;

8 king dai nang Zabulón, labi lang aduang libu ;

king dai nang Josè, labi lang aduang libu ;

king dai nang Benjamin labi lang aduang libu ding mitatakan.

Panaguimpan karing martir a atiu king ligaya.

9 Kaibat na niti, linawe ku, at oini ing metung a kekaldan ding tau a ninuman e no abilang, migmula karing miaaliwang nación at dai, at balayan, at amanu, makatalakad la arapan na ning luklukan, at king arapan na ning Cordero, makapiblas lang imalan a maputi at atin lang palma karing gamat da ;

10 at kukulisak da king maragul a siwala, ngara : ¡ Ing pangakabus king kekaming Dios a atiu makalukluk king luklukan, at king Cordero !

11 At ding anggung ángeles makatalakad la king makapatulug ning luklukan at karing makatua, at karing apat a animal a mabie ; at migsakab langan king arapan na ning luklukan, at simban de ing Dios,

12 ngara : ¡ Yanasa ! ¡ Bendición, at dangalan, at kabiasnan, at pamipasalamat, at kapurian, at kayupayan at sikanan king kekaming Dios angga king mangga. Yanasa !

13 At mekibat ya ing metung karing makatua sasabyan na kaku : Deting makapiblas imalan a maputi, ¿ ninu ila, at nung nu la menibatan ?

14 At aku sinabi ku kea : Guinu, ika balu mu. At ya sinabi na kaku : Deti ila ding lulual king maragul a kasa-

kitan, at pinipi ra ing karelang imalan, at pitian da king daya na ning Cordero.

15 Nung inya ila atilu king arapan na ning luklukan ning Dios, at susuyuan de king aldo at bengi king keang pisamban; at itang makalukluk king babo na ning luklukan iladlad ne babo ra ing keang tabernaculo.

16 E no dumanup at e no kumau; at e na no sugatan ning aldo, at aguiang nanumang pali:

17 uling ing Corderong atiu libutad ning luklukan pastulan na la, at tukian na la karing sibul ning danum ning kabiayan; at pulisan na ning Dios ing anggang lua ra ding mata ra.

Pamamuklat king kapitung tatak. Pitung angel a makipitung pakakak. Ding apat a mumunang pakakak.

8 AT inyang biklat ne ing kapitung tatak, migtaimik banua king lub ning kapitnang oras.

2 At ikit ko ding pitung angeles a makatalakad arap ning Dios; dininan na lang pitung pakakak.

3 At dinatang ya ing metung a angel at tinalakad ya king siping ning altar, tatalan yang metung a incensariung guintu; at dininan neng dakal a incienso, bang idagdag na king panalangin da ding anggang banal king babo na ning altar a guintu, a atiu king arapan na ning luklukan.

4 At ing asuk ning incienso miabe king panalangin da ding banal, minukyat manibat king gamat ning angel angga king arapan na ning Dios.

5 At kinua ne ning angel ing incensario, at kitmuan ne king api na ning altar, inugse ne king gabun: at milyaring duldul, at siwala, at kildap ampon metung a ayun.

6 At ding pitung angeles a tatalan pitung pakakak pesiadya la barong tiupan.

7 At ing mumuna pepakatnian ne ing pakakak: at milyaring lipat at api makisamut daya; at inugse ra king gabun: at ing katlung dake king gabun mesilab, at ing katlung dake karing dutung mengasilab la, at meduluk ing anggang dikot a sagiwa.

8 At ing kaduang angel tinyup ne ing pakakak: at milya-

ring anting metung a maragul a bunduk mitatau king api, miugse ya king dayat malat; at ing katlung dake ning dayat malat miliaring daya;

9 at mete la ding katlung dake karing melalang a atiu king dayat malat, a makibie; at ding katlung dake karing sasaken mesira la.

10 At ing katlung angel tinyup ne ing pakakak: at mebal-dug yang ibat banua ing metung a maragul a batuin, mitatau anting sulugui; at mebal dug king katlung dake ra ding ilug at karing sibul ning danum:

11 at ing lagiu ning batuin Ajenjo; at ing katlung dake ning danuman milyaring ajenjo; at dakal lang taung menga-mate king uli na ning danum, uling mepait.

12 At ing kapat a angel tinyup ne ing pakakak: at mepisi ya ing katlu nang dake ning aldo, at ing katlu nang dake ning bulan, at ing katlu rang dake ding batuin; balang da-lumdum ding katlu rang dake, at bang ing aldo e sunlag ing katlu nang dake, makanyan nau naman ing bengi.

13 At ikit ke at dimdam ing metung a aguila a susulapo king kapitna ning banua, a sasabyan nang maragul a siwala: | Ay, ay, ay karetang manuknangan king labuad, king uli ra ding aliwa pang siwala ra ding pakakak, a tigtingan da ding atlu pang angeles!

Ing kalimang pakakak, ó ing mumunang; Ay!

9 AT ing kalimang angel tinyup ne ing pakakak: at ikit ke ing metung a batuin a mebal dug ibat banua angga king gabun; at miabye ya kea ing susi ning talaga ning kalalaman.

2 At biklat ne ing talaga ning kalalaman; at menik ing asuk ning talaga, antimo ing asuk ning metung a maragul a horno; at meralumdum la ing aldo ila ning angin, uli ning asuk king talaga.

3 At king asuk linual la ding durun king labuad, at dininan nong upaya anti ing upaya ra ding alakdan keti king yatu.

4 At miutus karela king e ra panganiaya ing dikut king gabun, aguiang kaisanu mang saguiwa, aguiang nanumang

Atung, nung e bukud mu karetang taung alang tatak king Dios karing karelang kanuan.

5 At mipaintulut karela king e ro papaten, nung e pasakit da lang limang bulan; at ing pasakit da antimo ing pamipasakit ning alakdan nung sugatan ne ing tau.

6 At karing aldo a deta ding tau pahintunan da ing kamatayan, at e ra akit; at pagnasan dang mate, at ing kamatayan tumakas karela.

7 At ing aske ding durun, katulad do ding kabayung misadya dikil king pamipamuk; at karing buntut da metting a anti mong korona kalupa ning guintu; at ding lupa ra anti ing lupa ding tau.

8 At atin lang buak anti ding buak ding babai; at ding ipan da anti la mo ding ipan ding león.

9 At makibaluti lang anti mong baluting bakal; at ing biung ding karelang pakpak antimo ing biung da ding karro at ding dakal a kabayu a sasagasa king pamipamuk.

10 At atin lang iki a kalupa ra ding iki ra ding alakdan, at atin lang tibu; at king iki ra atiu karin ing karelang kayupayan a pasakit karing tau king lub ning limang bulan.

11 At makimetung lang pekaari king kasarilinan da, ing angel ning talaga ning kalalaman: ing laguiu na king hebreo Abaddón, at king griego atin yang laguiu Apolyón.

12 Ing mumunang jay! milabas ne; at oini tuki la pa ding aduang ay.

Ing kanam a pakakak, ó ing kaduang j Ay!

13 At ing kanam a angel tinyup ne ing pakakak: at meka-ramdam kung metung a siwala karing sagu ning altar a guintu, a atiu king arap ning Dios,

14 a sasabyan na king kanam a angel a makipakakak: Kalagan mo ding apat a ángeles a makagapus king siping na ning maragul a ilug Eufates.

15 At kelagan da la ding apat a ángeles, a misadya dikil king horas, at aldo, at bulan, at banua king barong paten ding katlu rang dake ding tau.

16 At ing bilang da ding makipamuk a sasake kabayu adua lang dalan a yuta: aku dimdam ku ing bilang da.

17 At makanyan kong ikit ding kabayu king taguinpan;

at ding pakalukluk babo ra makibaluti lang api, at jacinta ampon asufre; at ding buntuk ding kabayu anti la ding buntuk da ding león; at king asbuk da lulual ing api at asuk ampon asufre.

18 King uli ra deting atlung batbat mete la ding katlu rang dake ding tau; king uli ning api at asuk at asufre a lulual king asbuk da.

19 Uling ing upaya ra ding kabayu atiu king karelang asbuk, at karing iki ra; uling ding iki ra kalupa ro ding ubingan, at makibuntuk la; at deti ilang panampalasan da.

20 At ding mitagan karing tau, ding e mete kaniting batbat, e la pesisisi king depatan da ding karelang gamat, bang lakuan da ing pamanyamba karing demonios, karing anitung guintu, at pilak, at tansu, at batu, at dutung; a deti e la malyaring makakit, at makaramdam, at lumakad;

21 anti mu naman e la pesisisi king pamakamate ra, aguiang king karelang pamaganitu, aguiang king karelang maki-pangalugud aguiang king karelang pamanako.

Ing librong menibatan banua a lalaklakan nang Juan.

10 AT ikit ke ing metung a angel a mayupaya a kukuldas ibat banua miimalan king metung a biga; at ating metung a pinanari atiu babo nang buntuk; at ing keang lupa anti ya mo ing aldo, at ding keang bitis anti lang asias a api;

2 at king keang gamat atin yang metung a malating librong makabuklat: at ing bitis nang wanan tikbang ne babo ning dayat malat, at ing kaili babo ning labuad;

3 at kinulisak yang maragul a siwala, antimong león a bubungil; at inyang mekakulisak ne, ding siwala nang pitung duldul minyabi la.

4 At inyang mekapanayabi na la ding pitung duldul, aku isulat ku sana, inyang dimdam ku ing metung a siwalang ibat banua, a sasabyan na; Tatakan mo ding bague a sinabi ra ding pitung duldul, at e mu susulat.

5 At ing angel a ikit kung makatalakad babo ning dayat malat at ning labuad, telakad ne ing gamat nang wanan banua,

6 at sinumpa ya Karitang mabibie angga king kapilan man, a linalang king banua at king sablang atiu kea, at king

gabun ampon ing sablang atiu kea, at king dayatmalat ampon king sablang atiu kea, a e na magluat ;

7 nung e karing aldo na ning siwala ning kapitung ángel, nung malapit na neng tiupan ing pakakak, nung makanyan meari na ing misterio na ning Dios ; dikil king mayap a balita a selese na karing manulang alipan na.

8 At ing siwalang dimdam ku banua, minyabi yang pasibayu kaku, ngana : Lumakad ka, kuanan me ing librung makabuklat a atiu king gamat ning ángel a makatalakad babo ning dayatmalat at ning labuad.

9 At aku mine ku king angel, sinabi ku kea king ibie ne kaku ing malating libro. At ya sinabi na kaku : ¡ Kuanan me at kanan me ! at ya dinan na kang pait king atian, dapot king kekang asbuk malyari yang mayumu anti ing pulut.

10 At kinua ke ing malating libro king gamat ning angel, at pangan ke ; king asbuk ku mayumu yang anti ing pulut ; at inyang apangan ku ne, mepait ku atian.

11 At sinabi na kaku : Kailangan king ika pasibayu kang manula karing dakal a balayan, at nación, at amanu ampon arian.

Ding aduang saksi

11 AT miabye ya kaku ing kawayan kalupa na ning panyukad, sinabi na kaku : Talakad ka at sukdan me ing pisamban na ning Dios, at ing altar, at ding sasamba karin.

2 Dapot ing patiuang atiu lual paburean me, at e me susukdan ; uling miabie ya karing gentiles, at ila dalpakan de ing Santa Ciudad apat apulu at aduang bulan.

3 At aku dinan kong kayupayan ding aduang saksi ku, a ila manula la king lub ning libu at aduang dalan at anam apulung aldo, makaimalan lang suput.

4 Deti ila ding aduang oliva, at ding aduang mangangaragul a pagkandilan, a atiu king arapan na ning Guinu ning mabilug a labuad.

5 At nung ninuman pagnasan dong panasakitan, api ing lulual karing asbuk da, at lalaklakan do ding salang da ; at nung ninuman pagpilitan nong panasakitan, kailangan king mate ya king anti kaniting paralan.

6 Deti makiupaya lang mikabat king banua, bang e mura king aldo ning karelang pamanula; at atin lang upaya king danum, bang apapalyarian nang daya, at bang apanganyaya ra ing labuad king anggang miayaliwang bathat kapilan man a buri ra.

7 At nung mayari na ing karelang pamipatutu, ing animal a manik ibat king kalalaman makipamuk yang salang karela, at asaul na la at pamaten.

8 At ding bangke ra mikalat la king plasa na ning maragul a ciudad, a king espiritu mipalaguiwan Sodoma, at Egipto, a nung pu ya naman mipaku ing karelang Guinu.

9 At karing balayan at amanu at naciones albayan da la ding bangke ra atlung aldo at kapitna, at e ra ipaintulut king ding bangke ra mikutkut la.

10 At ding manuknangan babo ning labuad magsaya la karela, at gawa lang pikatulan; at mipamaralan lang lamak ing metung at metung karela; uling deting aduang manula pepasakitan da la ding manuknangan king labuad.

11 At kalabas na ning atlung aldo at kapitna ing espiritu ning bie a tubud ning Dios, linub ya karela, at tinalakad la: at mirinan lang maragul a takut ding menakit karela.

12 At mekaramdam lang metung a siwalang maragul a ibat banua, a sasabyan na karela: Manik ko keni. At minukiat la banua king metung a biga, at ding salang da akakit da la.

13 At kanitang oras a ita milyari ing masikan a ayun, at melasak ing kapulu nang dake ning ciudad, at mete la king ayun ding pitung libu katau; at ding aliwa mengatakutan la, at minye lang kapuryan king Dios banua.

14 Ing kaduang yay! milabas ne; oini ing katlung yay! daratang yang marapal.

Ing kapitung pakakak.

15 At ing kapitung angel tinyup ne ing pakakak: at milyari ing mangangaragul a siwala karin banua, a ngara: Ing kaarian keti king yatu, milyari lang kaarian na ning kekatang Guinu, at ning keang Cristu: at ya magari ya angga king mangga.

16 At ding aduang pulu at apat a makatuang makalukluk king babo ra ding luklukan king arapan na ning Dios, migsakab la at simban de ing Dios,

17 ngara : | Babie mi keka ing pamipasalamat, oh Guinung Dios a Mayupaya king sabla, mabibie at mebie, uling kinuana ing maragul mung kayupayan, at migari ka !

18 At mipagkamua la ding nación, at ing kekang mudinatang na, at ing panaun da ding mete balang miatulan, at banang mibie ing ablas karing kekang alipan a manula, at karing banal, at karetang tatakut king kekang laguii, karing mangalati at karing mangangaragul, at ing pamanlipul karing manganyaya king labuad.

19 At mebuklat ya ing pisamban na karin banua ning Dios, at ing kaban ning keang tipan meakit ya king keang pisamban : at memangildap, at siwala, at duldul, at metung a ayun, ampon uran lipat.

Ing babai at ing dragón.

12 AT metung a maragul a tanda meakit ya banua : Metung a babaing milmalan king aldo, at ing bulan king lalam ding keang bitis, at king keang buntut metung yang koronang makilabing aduang batuin ;

2 at ya mabuktut ya, pepapiglo ya king pamiramdam na king pamanganak, at magkakasakit yang manganak.

3 At meakit ya pa ing aliwang tanda king banua ; at oini metung yang maragul a dragón a malutu, atin yang pitung buntut at apulung sagu, at karing keang buntut pitu no mang diadema ding makaputung.

4 At ing keang iki papalisan no ding katlung dake karing batuin banua, at babaldug no king labuad : at ing dragon migtalakad ya arap ning babaing manganak, baneng laklakan ing keang anak, nung ibait na ne.

5 At manganak yang metung a lalaki, a magari karing anggang nación a makipamalukang bakal ; at ing keang anak mesamsam ya angga king Dios at angga king keang luklukan.

6 At ing babai tinakas yang mine king ilang, a nung nuyat ating metung a karinan a sidya ning Dios, bang karin da amponan king lub ning libu at aduang dalan ampon anan apulung aldo.

7 At mikapamipamuk karin banua: I Miguel at ding ángeles na mekipamuk lang salang king dragón; at ing dragón at ding ángeles na mekipamuk la;

8 dapot e la migwagui, at e ra naman ikit ing karelang tuknangan karin banua.

9 At bildug de ing maragul a dragón, ing matuang ubingan a mipalaguiwan diablo at Satanás, a iti pipirait nan no ding king mabilug a yatu; mebaldug ya king labuad, at ding keang angeles mebaldug lang kayabe na.

10 At dinamdam kung metung a maragul a siwala banua, a ngana: Ngeni dinatang na ing kaligtansan at ing kayupayan at ing kaarian na ning kekatang Dios, at ing kayupayan na ning keang Cristo; uling ing talapagsumbung ding kekatang kapatað mebaldug ne, a isusumbung na la king erapan na ning kekatang Dios aldo at bengi.

11 At ila simbut de king uli na ning daya na ning Cordero, at king amanu na ning keang pamipatutu; at e ra liguran ing karelang bie angga king kamatayan.

12 Inya magsaya kayu, oh banua mangga na ikong manuknangan karela. ; Kalulu na la ding manuknangan king labuad ampon king dayat malat; uling ing diablo tinipa ya kekayu, atin yang maragul a mua, baluan nang ditak na ing panaun na!

13 At inyang ikit ning dragón king ya bildug de king labuad, pekisalangsangan ne ing babaiing menganak metung a lalaki.

14 At king babai mipagkalub la ding aduang pakpak, anting metung a maragul a aguila, bang sulapo king ilang, king keang tuknangan, a karin de inampunan king misan a panaun, at ding panaun, at kapitna ning metung a panaun, king sangil ning ubingan.

15 At ing ubingan migha ya king asbuk na king gugulutan na ning babai, danun a anti mong ilug, baneng apasamsam king agus.

16 At ing gabun seupan ne ing babai, at ing gabun bisni ne ing asbuk na, at inalduk ne ing ilug a bigha ning dragón king keang asbuk.

17 At ing dragon mimua ya king babai, at ine nong pakipamukan ding makatagan karing dai na, ding tutupad king utus ning Dios, at makipatutu kang Jesucristo.

Ing animal a sinaka king dayat malat.

13 AT aku makatalakad ku babo ning balas ning dayat malat.

At ikit ke ing metung a animal a sinaka king dayat malat a atin yang apulung sagu at pitung buntut, at karing sagu na apulu lang corona, at babo ra ding buntut na laguiung kapusungan.

2 At ing animal a ikit ku kalupa ne ning lepa do, at ding bitis na anti la mo ding karing oso, at ing asbuk na anti yang asbuk ning leon: at binye na kea ning dragón ing keang kayupayan at keang luklukan, at maragul a kapalyarian.

3 At ikit ke ing metung karing buntut na anti yang mika-sugat a ikamate na; at iting sugat a ikamate na kinayap ya; at ing mabilug a labuad mengapamulala, king gugulutan na ring animal:

4 at simban de ing dragón a minye kayupayan king animal; at sinamba la king animal, ngara: ¿Ninung maguing anti ing animal, at ninung makapakipamuk laban kea?

5 At mirinan yang asbuk a manyabi king mangangaragul a bague, at kapusungan; at mirinan yang kayupayan bang dapat apat apulu at aduang bulan.

6 At biklat ne ing asbuk na king kapusungan laban king Dios, bang pagpusungan na ing laguiu na, at ing keang tabernáculo, at ding manuknangan banua.

7 At mipaintulutan yang makipamuk karing banal, at saulan na la: at mirinan yang upaya karing anggang dai, at balayan, at amanu, at tau.

8 At ding anggang manuknangan king labuad samban de, detang laguiung e makasulat king libru ning bie, ning Cordero a pete ra ibat king kaimumulan ning yatu.

9 Nung ninuman makipanamdang, makiramdam ya.

10 Nung ninumang mebibag, pangabihag ing ulian na; ninumang makamate king pataram, kailangan mate ya king pataram. Kaniti atiu ing pamibabata ra at ing kasalpantayan na da ding banal.

Ing animal a sasaka king gabun.

11 At ikit ke ing aliwang animal a sasaka king gabun; at

makiadua yang sagu anti ing karing tupa, at manyabi yang anting metung a dragón.

12 At gagsmitan na ing mabilug nang kayupayan ning mumunang animal king arapan na, at daraptan na king ing labuad, at ding manuknangan kea samba la king mumunang animal, nung isanu ing makimaragul a sugat a kinayap.

13 At darapat yang mangangaragul a tanda, nanupata patipa yang api ibat banua king yatu, king lalawan king tau.

14 At pipiraitnan na la ding manuknangan king labuad, king pamamilitan da ding tandang miabye a upayang arapat na king arapan na ning animal; sasabyan na karing manuknangan king yatu king gawa lang larawan na ning animal a mesugat pataram, at mebie ya.

15 At mikakapaintulutan yang makaibie bie king larawan na ning animal, nanupata ing larawan ning animal e me bukud manyabi ya, nung e daraptan na king ninuman ing e samba king larawan na ning animal, papate na la.

16 At daraptan na king ding sabla karing mangangalati at mangangaragul, anti mu naman masalapi at kalulu, makanyan mu naman timawa at alipan, mikaatin lang kintal king gamat a wanan, o king karelang kanuan,

17 at bang ninuman alang makasali o makapisali king ninuman, nung e itang makikintal o king laguii ning animal, o ing bilang ning kayang laguii.

18 Kaniti ating kabiasaan. Ing ating kaisipan, balakan na ing bilang na ning animal, uling bilang na ning metung a tau; at ing bilang na anam a dalan anam apulu at anam.

Ing Cordero at ding meatbus king babo na ning bunduk ning Siôn.

14 AT linawe ku, at oini ing Cordero atiu king babo na ning bunduk ning Siôn at ding kayabe na dinalan apat apulung libu a makiatin king laguii na at king laguii nang Ibpá na, makasulat king karelang kanuan.

2 At dimdam ku ing siwalang ibat banua, antimo ing biung ning dakal a danum, at anti ing kalugkug ning metung a masikan a duldul; at ing siwalang dimdam ku antimo ing karing talapanigtig alpa a ating alpang titigtigan da;

3 at dadalit lang anti wari ing metung a dalit a bayu

king arapan ning luklukan, at arapan da ding apat a animal a mabie, ampon ding makatua ; at ninuman alang makapagaral king dalit a ita, nung e mu detang dinalan apat apulu at apat a libu, a meatbus keting labuad.

4 Deti ila ding e minawa karing babai ; uling dalaga lang alang bakas. Deti, ila ding tutuki king Cordero nuya man ume. Deti ilang meatbus karing tau, kamumulan a bunga tungkul king Dios at tungkul king Cordero.

5 At king asbuk na alang meakit a kalaraman ; ala lang musing.

Ing pamibulalag ding atlung angel king pamanukum ning Dios.

6 At ikit ke ing metung a angel susulapo ya king kapitna na ning banua, atin yang metung a mayap a balita alang angga a ipamalita karing manuknangan king gabun, at balang metung a nacion, at dai, at amanu, at balayan ;

7 at sasabyan na king maragul a siwala : Tumakut ko king Dios at dinan yeng dangalan ; uling ing oras ning keang pamanatul miras na ; at samba ko kanitang linalang king banua at labuad, king dayat malat ampon king sibul ning danum.

8 At ing aliwang angel, ing kadua, tinuki yang sinabi : Melasak ne, melasak ne ing maragul a Babilonia, a pepainun karing anggang naci6n king alak na ning mua king keang pamipaliwas.

9 At ing aliwang angel, ing katlu a tinuki karela, sasabyan na king maragul a siwala : Nung ninuman samba ya king animal at king larawan na, at tanggap yang kintal king kanuan na o king gamat na,

10 ya man minum ya naman king alak ning mua na ning Dios, a iti makasadyang alang samut king kalis ning keang mua ; at mipasakitan ya king api at asupri, king arapan da ding angeles a banal at king arap ning Cordero :

11 at ing asuk ning karelang kasakitan magparati angga man king kapilan ; at ala lang painawa king bengi at aldo ding sasamba king animal at king larawan na, at ninumang tatanggap king kintal ning keang laguiu.

12 Atiu kaniti ing pamibabata ra ding banal, ding tutupad king utus ning Dios, at king kasalpantayanan kang Jesús.

13 At dimdam ku ing metung a siwala banua a sasabyan na: ; Nuan la ding mete a mainamate king Guinu manibat ngeni angga king paintungul! ; yanasa! ngana ning Espiritu; balang painawa la king karelang dapat, at ing dapat da tutuki karela.

Ing tangke at ing bunga.

14 At linawe ku at oini ing metung a bigang maputi, at babo na ning biga makalukluk ya ing Metung a kalupa na ning metung a anak ning tau a king buntut na mamutung yang metung a koronang guintu, at king gamat na metung yang lait a mataram.

15 At ing metung a ángel linual ya king pisamban kukulisak na king maragul a siwala king makalukluk king babo ning biga: Yugse me ing lait mu, at mamalut ka; uling ing oras ning pamamalut miras na, uling ding tangke king labuad malulut na la.

16 At ing makalukluk babo biga, bildug ne ing lait na king labuad; at ing king labuad nepalut.

17 At ing aliwang angel linual ya king pisamban a atiu banua, tatalan ya namang metung a lait a mataram.

18 At ing metung a ángel linual ya king altar, a iti makikayupayan ya king api; at kilisak nang maragul a siwala king makilait a mataram, ngana: Yugse me ing lait mung mataram, at palutan mu ing tangke king labuad; uling malulut no ding karelang uvas

19 At ing angel bildug ne ing lait nang mataram king labuad, at tinipun no ding uvas king labuad, at bildug no king alakan a maragul a alakan king mua na ning Dios.

20 At demusak ne ing alakan king lual ning ciudad; at king alakan linual ing daya miras karing prenu ra ding kabayu, king dayung angga king libu at anam a dalan a estadio.

*Ding pitung angeles at pitung kopa, o ding
pitung tauling ; Ay !*

15 AT ikit ke ing aliwang maragul a tanda at makapagmulala : pitu lang angeles ding tatalan karing pitung katataulian a batbat ; uling kareti mapupus ing mua ning Dios.

2 At ikit ke ing anti waring metung a dayat malat a bubug a makisamut api ; at detang linual a migwagui king animal, at king keang larawan, at king bilang na ning lagui na, atilu babo ning dayat malat a bubug tatalan lang alpa ning Dios.

3 At dadalit da ing dalit nang Moisés, alipan na ning Dios, at ing dalit na ning Cordero, ngara :

; Maragul la at makapagmulala ding keang dapat,
oh Guinung Dios, ing Mayupaya king sabla ;
matulid la at katutuan ding keang dalan,
Oh Ari ra ding panaun !

4 ; Ninung e tumakut, oh Guinu, at e parangal king ke-
kang lagui ? uling ikang sarili ing banal :

uling ding anggang naciones datang la
at samba la king arapan mu ;
uling ding keang banal a dapat mibulalag la.

5 At kaibat da deting bague linawe ku, at makabuklat ya ing pisamban na ning king pamitutu karin banua :

6 at king pisamban linual la ding pitung angeles a tatalan karing pitung batbat, makaimalan lang linong lubus at maslag, at pakababat lang babat a guintu king salu.

7 At ing metung karing apat a animal a mabie minye ya karing pitung angeles pitung guintung lulan, mitmu la king mua na ning Dios, a mabibie angga king mangga.

8 At kinatmu ya ing pisamban king asuk ning dangalan na ning Dios at ning keang kayupayan : at ninuman alang milub king pisamban, anggang e la metupad ding pitung batbat da ding pitung angeles.

16 AT dimdam ku ing metung a maragul a siwala king pisamban, a manyabi karing pitung angeles : Ume kayu, at ibulus yo king labuad ding pitung lulan king mua na ning Dios.

2 At linual ya ing mumuna at bilus ne ing lulanan na king babo ning labuad ; at meguing sugat a marawak at mabayat karing taung makikintal king ayup, at pesisainba king keang larawan.

3 At ing kadua bilus ne ing lulanan na king dayat malat at milyaring daya anting ibat king metung a mete ; at ding anggang kaladuang makibie mete la ding anggang atiu king dayat malat.

4 At ing kablu tigtug ne ing lulanan na karing ilug at karing sibul ning danum, at deti milyari lang daya.

5 At dimdam ku king angel ning danuman, a ngana : Banal ka, oh Santong Dios, mabibie at mebie uling minatul kang makanyan ;

6 uling ila bibu ra ing daya ra ding banal at ding manula, at ika pepainum mong daya a karampatan da.

7 At ing aliwa dimdam keng minyabi a ibat king altar : Katutuan, oh Guinung Dios, ing Mayupaya king sabla, katu-tuan la at matulid ding kekang atul.

8 At ing kapat bilus ne ing lulanan na king aldo ; at miri-nan yang kayupayan duluk karing tau king api.

9 At mitau la ding tau king maragul a pali, at pigpusungan da ing laguui na ning Dios, a ating kayupayan dikil kaniting batbat ; at e la pesisisi bareng purian.

10 At ing kalima bilus ne ing lulanan na king luklukan na ning animal ; at ing kaarian na meralumdum ; at ngitngat do ding karelang dila king uli na ning kasakitan,

11 at migpusung la king Dios na ning banua, king uli ning kasakitan da at karing karelang sugat ; at e la pesisisi king dapat da.

12 At ing kanam bilus ne ing lulanan na king maragul a ilug ning Eufrates ; at melangi ing danum na, bang maguing dalan a misadya karing ari king aslagan.

13 At ikit ku king asbuk ning dragón, at king asbuk ning animal, at king asbuk ning malaram a manula, at lung espiri-tung marinat a antimong tugak :

14 uling espiritu lang demonio a gagawang tanda ; a ayau

do ding anggang arian a manuknangan king yatu barong tipunan king pamipamuk king maragul a aldo na ning Dios a Mayupaya king sabla.

15 (Oini, aku datang kung anting mapanako. Nuani ya itang lalame, at ingatan na ing imalan na; bayang e lumakad lubas at e atangalan da ing ikarine na.)

16 At tinipun da la ketang karinan a ausan dang Armagedon king amanung hebreo.

17 At ing kapitu bilus ne ing ulanan na king angin; at linual ing metung a maragul a siwala king pisamban, manibat king luklukan, sasabyan na: Merapat na.

18 At memangildap, at siwala at duldul, at mikamaragul a ayun, a e pa milyari kapilan man ibat king mikatau king yatu, metung a ayun a binang maragul at binang masikan.

19 At ing maragul a ciudad mikawakawani yang atlung dake, at ding ciudad karing naciones mengalasak la: at ing marangal a Babilonia dinatang ya pin king katandanan na ning Dios, bang dinan ne king kalis ning alak ning keang mua.

20 At tinakas ing anggang pulu, at ding bunduk e no meakit

21 At menabu ya karing tau ing metung a lipat a maragul a ibat banua, antimo ing bayat na ning metung a talento.* at ding tau pigpusungan de ing Dios king uli na ning lipat; uling ing batbat na mebinang maragul.

Pangalasak na ning Babilonia.—Taguimpan king bantug a patutut a amuyutan na ning animal.

17 AT dinatang ya ing metung karing pitung angeles a makiating pitung lulanan, at manyabi ya kaku, ngana: Ume ka keni; at pakit ku keka ing atul na ning bantug a patutut, a makalukluk king babo na ning dakal a danum;

2 a kea la mekipangalugud ding arian keti sulip, at ding manuknangan king labuad mengalasing la king bagsik ning alak na ning pamakipangalugud na.

* Timbang yang dinalan aduang pulu at limang libra.

3 At dela na kung atiu king Espiritu king metung a ilang, at ikit ke ing metung a babai makalukluk babo na ning metung a animal a malutu, mitmu ya king lagiung pamagpusung, at makipitu yang buntut ampon apulung sagu

4 At ing babai makaimalan yang purpura at malutu, at pemutian yang guintu at batung mayalaga ampon perlas, at tatalan yang kalis a guintu king gamat na mitmu king makasumami, nanupata king karinatan na ning keang pamakipangatawan ;

5 at babo ning buntut na metung a lagiung makasulat: **MISTERIO: BABILONIA ING BANTUG A INDU RA DING PATUTUT AT DING MAKASUMAMI KING GABUN.**

6 At ikit keng melasing ing babai king daya ra ding banal, at king daya ra ding mártires kang Jesús. At inyang ikit ke mipamulala ku king maragul a pangapamulala.

7 At sinabi na kaku ning ángel: ¿Bakit magmulala ka? aku sabyan ku keka ing misteriu ning babai, at ing animal a magdala kea a makipitung buntut at apulung sagu.

8 Ing animal a ikit mu linto ya, at ala, at malapit yang lual king kalalaman, at ume king kasiran. At ding manuknangan king labuad a e makasulat a lagiun king libru ning kabiayan ibat king pangalalang ning yatu, mangapamulala la pamanakit da king animal a linto, at ala, at lunto ya.

9 ; Kaniti ing kaisipan a ating kabiasnan! Ding pitung buntut, pitu lang bunduk a luluklukan na ning babai ;

10 at pitu lang ari ; ding lima karela mebaldug la, ing metung karela ya, at ing metung e pa dinatang ; at paman-yatang na kailangan manatili yang ditak a panaun.

11 At ing animal a linto, at ala, ya murin ing kawalu at kakampi re ding pitu at ume ya king kasiran.

12 At ding apulung sagung ikit mu, apulu lang ari, e la pa tinanggap kaarian ; dapot tanggap lang kayupayan king animal, antimong ari metung mung oras.

13 Deti mikakametung la kaisipan, at ibye ra ing kayupayan da at katungkulan king animal.

14 Deti makipamuk la laban king Cordero at saulan na la, uling ya ing Guinu ra ding anggang guinu, at ing Ari ra ding anggang ari, at detang atiu kea, ila ding meaus at mepili ampon tapat.

15 At sinabi na kaku : Ding danum a ikit mu, nung nuya makalukluk ing patutut, balayan la, at kekaldan at naciones, at amanu.

16 At ding apulung sagung ikit mu, at ing animal, deti akasaman de ing patutut, at pabustan deng magsarili, at lubasan de, at kanan da ing laman na, at dulukan de king api.

17 Uling ing Dios binili na karing pusu ra, a dapat king keang nasa, at ibili ra king kapigaganakan da at ibie ra ing kaarian da king animal angga king pamintuan do ding amanu na ning Dios.

18 At ing babaing ikit mu, ya ing maragul a ciudad a magari keti king yatu.

Ing pangalasak na ning Babilonia.—Sambitan na ning labuad dikil kea.

18 AT kaibat da deting bague ikit ke ing aliwang angel tinipang ibat banua, atin yang maragul a kayupayan ; at ing labuad mesala king keang ligaya.

2 At kinulisak ya king makiupayang siwala, ngana : misaldak ya, misaldak ya ing marangal a Babilonia, at milyari yang tuknangan da ding demonios, at lukib da ding anggang espiritung marinat, at kulungan da ding anggang ayup a marinat at pikakasaman.

3 Uling king alak na ning mua king keang pamakipang-alugud mebalug la ding anggang naciones ; at ding arian king yatu migkamit lang pamakipangalugud kea, at ding mangalakal keti king yatu mengabandi la king uli na ning binang dakal nang pamagkaula.

4 At dinamdam kung aliwang siwala banua, a sasabyan na Pasilual ko kea, kakung balayan, bakong e mirame king keang kasalanan, at bang e ko tanggap king keang batbat ;

5 uling ding kasalanan da miras la, angga banua, at ing Dios aganaka na na ing karelang dewakan.

6 Dinan ye agpang king binye na kekayu ; at bayaran yeng adua timbang king keang dapat, king kalis nung nu na pilauk, misamut kayu adua timbang dikil kea.

7 Nung makananung pigmarangal na at mebie king kala-

yawan, makanyan naman ing ibye yu keang pamipasakit at lungkut; uling ya sasabyan na king pusu na: Aku makalukluk kung reina, at e ku mebalu, at e ku akit kapilan man ing kalungkutan

8 Uling king misan a aldo datang kea ing batbat, kamatayan, lungkut, at danup; at malyari yang maduluk king api; uling ing Guinung Dios masikanan yang matul kea.

9 At nung akit da ing asuk naning keang pangasilab manangis la at managulele kea ding arian king yatu, at migkamit pamakipangaluguk at mebie king kalayawan kea,

10 magbili la king marayu uli ning takut da king dusa-na, ngara; | Ay, ay kanitang marangal a ciudad ning Babilonia, kanitang ciudad a mayupaya; uling king metung mung oras dipatang ing keang atul!

11 At ding mangalakal king labuad manangis la at managulele kea, uling ala nang sali king kalakal da:

12 kalakal a guintu at pilak, at batung mayalaga, at perlas, at masinsin a linung maputi, at purpura, at sutla, at imalan a malutu; at miayaliwang mangabanglung dutung, at karing sarisaring kasangkapan a garing, ampon miayaliwang kasangkapan a dutung a binang mayalaga, at tangsu, bakal, at marmol;

13 at kanela, ampon pagkabanglu, at inciensu, at unguentu, at olibano, at alak, ampon laru, at sampagang arina, at trigu, at animal, at tupa; at kabayu at carruages, at alipan, at kaladua ra ding tau.

14 At ding bungang pangaibugnan na ning keang kaladua kinawani la keka; at ding anggang mangaulaga at mangasanting kinawani nangan keka, at kapilan man e mu na akit.

15 Ding mangalakal kareting bague, a mibandi king uli na, magbili lang marayu king takut da king keang parusa, pasitangis la at managulele,

16 ngara: | Ay, ay kanitang marangal a ciudad, a imimalan linung masinsin a maputi at purpura, at malutu at pemutian guintu, at batung mayulaga, at perlas!

17 uling king metung a oras milyari ngang melipul ing anti kanitang maragul a kayatinan. At ding anggang pekapun karing sasaken at ding anggang maglayag numan karin, at

ding marineros, at ding anggang manintunan bie king dayat malat, atilu king marayu,

18 at memangulisak la pamanakit da king asuk ning keang pangasilab, ngara : | Isanu kayang katulad na nitang marangal a ciudad ?

19 At bububuran dong alikabuk ding buntut da, at gugulisak lang manangis, at managulele, ngara : | Ay, ay kanitang marangal a ciudad, a ding anggang makisaken king dayatmalat mibandi langan king uli na ning pibandian da ; uling king lub ning metung a oras milyari ngang mesira !

20 Tumula ka, tungkul kea, oh banua, at ikong banal at apostoles at manula ; uling ing Dios inablas na kea ing depat na kekayu.

21 At ing metung a angel a masikan dinamput yang metung a batung maragul a anting guilingan, at besibas ne king dayatmalat, ngana : Makanyan ing pangasaldak nang makasdan ning pangalasak ning Babilonia, itang marangal a ciudad at kapilan man e na mayakit.

22 At ing siwala ding titigtig alpa, at musikus, at titigtig basle at titigtig pakakak, kapilan man e no maramdam keka ; at ninumang talaturu king dapat nanuman e na mayakit keka ; at ing langitngit ning guilingan, e na maramdam keka ;

23 at ing sala na ning metung a sulugui e na sunlag keka ; at ing siwala na ning asawang lalaki at asawang babai kapilan man e na maramdam keka : uling ding kekang mangalakal ilang pekabentuk king yatu ; uling king pamaganitu mu mepirait la ding anggang tau.

24 At kea meakit ing mibubu rang daya ding manula, at ing karing banal, at ing karing anggang tibtab da batal king yatu.

Pangalasak ning Babilonia.—Tula at pamagwagui karin banua.

19 AT kaibat na niti mekaramdam ku a antimo waring metung a maragul a biung ning metung a maragul a kekaldan karin banua, a ngana : | Aleluya ! | Ing pangaligtas at ligaya at kayupayan king kekatang Dios ;

2 uling katutuan at matulid ing keang pamanatul ; uling ya inatulan ne ing bantag a patutut, a peparawak king yatu king

keang pamakipangalugud ; at king gamat na inablas na ing daya ra ding keang alipan.

3 At inulitan dang sinabi : ¡ Aleluya ! At ing keang asuk inumukiat angga king mangga.

4 At migsakab la ding aduang pulu at apat a makatua, at ding apat a animal a mabie, at sinamba la king Dios, a makalukluk king luklukan, ngara : ¡ Yanasa ! ¡ Aleluya !

5 At ing metung a siwala linual king luklukan, ngana : Muri kayu king kekatang Dios, ding anggang keang alipan, ding makitakut kea, malati at maragul.

6 At dinamdam kung antimo waring biung na ning metung a maragul a kekaldan, at antimo waring biung na ning dakal a dapum, at antimo waring kalugkug ning mangasikan a duldul, a sasabyan da : ¡ Aleluya ; uling magari ya ing Guinung Dios, ing Mayupaya king sabla !

7 ¡ Magsaya tamu at dalit tang matula, at purian taya ! uling miras na ing pangakasal na ning Cordero, at ing keang asawang babai makasadya na ya.

8 At kea mipagkalub ing misulud yang linung masinsin a maputi, maningning a lubus : uling ing linung masinsin a maputi ya ing tune kabanalan da ding banal.

9 At ya sinabi na kaku : Isulat mu : ¡ Nuan la ding meagkat king apunan na ning kasal ning Cordero ! At sinabi na kaku : Deti ilang amanu nang katutuan ning Dios.

10 At migsakab ku karing keang bitis bakeng samban. At ya sinabi na kaku : ¡ Ingatan mu yan a e daraptan ! aku alipan kung kalupa mu pati na ding kapataad mung mimingat king pamipatutu kang Jesus. ¡ Samba ka king Dios ! uling ing pamipatutu kang Jesus yang espiritu na ning ula.

Ing pamagwagui nang Cristo king animal at king e tune manula.

11 At ikit keng makabuklat ing banua ; at oini ing metung a kabayung maputi, at ing makalukluk babo na, ausan deng Tapat at Katutuan ; at king katuliran mamatul ya at makipamuk.

12 At ding keang mata metung lang lablab ning api, at king buntuk na mamutung yang dakal a diadema, at makinetung yang laguiung makasulat a ninuman e ne balu nung e ya mung sarili na.

13 At misusulud yang metung a imalan a pisikan daya; at ing laguiu na, ING VERBO NING DIOS.

14 At ding ejércitos banua tütukian de makasake lang kabayung maputi, at makaimalan lang linung masinsin a maputi at lubus.

15 At king keang asbuk lual ya ing metung a talibung a mataram, bang sugatan no kaniti ding naciones, at pagarian na la king tukud a bakal; at daralpakan ne ing alakan ning kabagsikan ning mua na ning Dios a mayupaya king sabla.

16 At king imalan na at king keang puad, atin yang laguiung makasulat: ARI DING ARI AT GUINU RA DING GUINU

17 At ikit ke ing metung e angel makatalakad king aldo, at kilisak nang maragul a siwala, ngana karing anggang ayup a susulapo libutad ning banua: Ume ko keni, mitipun kayu king apunan na ning marangal a Dios;

18 bakong mangan laman ding arian, at laman ding pekapun, at laman ding matapang, at laman ding kabayu, at ding makasake karela, at laman da ding sablang aske, makanyan mu naman ding taung timawa anti naman ding alipan, makanyan mu naman ding mangalati at ding mangaragul.

19 At ikit ke ing animal, at ding ari king yatu at ding karelang ejércitos a makatipun bang makipamuk laban Kanitang makalukluk babo na ning kabayu, at laban king keang ejército.

20 At telanan ne ing animal, a kayabe ne ing malaram a manula a dinapat tanda king keang arapan, a iti ya ing pemirait na karing tinanggap king kintal na ning animal, at karing sasamba king larawan na. Deting adua miugse lang mabie king dayatdayatan malat ning api a milalablab king asupri.

21 At ding aliwa mete la king talibung na Nitang makalukluk babo ning kabayu, a lulual king asbuk na: at ding anggang ayup kinabsi la king laman da.

*Mitalikala ya i Satanas ding lub ning libung banua.—
Pamagari ra ding tapat a kayabe nang Cristo.*

20 AT ikit ke ing metung a ángel titipang ibat banua ; a tatalan king sulut ning kalalaman, at metung a maragul a talikala king keang gamat.

2 At telan ne ing Dragon nitang matuang ubingan a ya ing diablo, at satanas, at tinali ne king lub ning libung banua ;

3 at sildak ne king kalalaman, at kebatan ne at babo na tetakan ne bang e ne mamirait pa karing naciones anggang e matupad ing libung banua, at kalabas na niti, kailangan ing makalag ya king saguling panaun.

4 At menakit kung luklukan ; at linukluk la karela ; at mipagkaluban lang matul : at ikit ko ding kaladua ra ding pemanabtab da batal, king uli ning pamipatutu ra kang Jesus, at king uli na ning amanu na ning Dios, at ding anggang e sinamba king animal, at king larawan naman, at e no man tinanggap kintal karing kanuan da at karing gamat da ; at mebie la at migari la a kayabe nang Cristo libung banua.

5 Ding aliwa karing mete, e la sinubling mebie, anggang e mepupus ing libung banua. Iti ya ing mumunang pangasubling mie.

6 Nuan ya at banal ing milangkap king mumunang pamanubling mie : king uli ra deti ing kaduang kamatayan ala neng kayupayan ; nung e malyari lang sacerdotes ning Dios ampon ning Cristo, at magari lang kayabe na king lub ning libung banua.

*I satanas kelagan ne, mesambut ya angga king
kapilan man.*

7 At pangalapas na ning libung banua, i Satanas mabulus ya king kasusukulan na,

8 at lual ya banong piraitnan ding naciones a atiu king apat nang suluk ning yatu, kang Gog at kang Magog, barong tipunan king pamipamuk ; ing kabilangan da anti lamo ing balas na ring dayat malat.

9 At minukiat la king kelaparan na ning labuad at kibkuban da ing kampamentu ra ding banal king makapatulug, at ing

ciudad a mipakamalan : at tinipa ing aping ibat banua, at liklak na la.

10 At ing diabloug mamiraya karela misaldak ya king dayatdayatan malat ning api at asupri, a kakarinan na naman ning animal, at ing malaram a manula ; at ila mipasakitan lu aldo at bengi angga king mangga.

Ing kawakasan a pamanukum.

11 At ikit ke ing metung a maragul a luklukan a maputi, at ing makalukluk babo na a king arapan na tinakas ing labuad at banua ; at alang meakit a karinan tungkul karela.

12 At ikit ko ding mengamate, mangaragul at mangalati, makatalakad la king arapan na ning luklukan ; at mengabuklat la ding libru ; mebuklat ya na man ing metung a libro a ya ing libru ning bie : at ding mete meatul la karing bague a makasulat karing libru, agpang king dapat da.

13 At ing dayat malat binye no ding mengamate atiu kea ; at ing kamatayan at ing kutkutan binye ro ding mengamate karela : at meatul la balang metung agpang king dapat da.

14 At ing kamatayan at ing kutkutan misaldak la king dayatdayatan malat ning api : at iti ya ing kaduang kamatayan.

15 At ing e meakit makasulat king libru ning kabiayan misaldak ya king dayatdayatan malat ning api.

Ding bayung banua at ing bayung labuad.

21 At ikit ke ing metung a bayung banua, at metung a bayung gabun ; uling ing mumunang banua at mumunang gabun linipas na la, at ing dayat malat ala na yu.

2 At ikit ke ing banal a Ciudad, ing bayung Jerusalem a titipang ibat banua king Dios, makasadyang antimo ing metung a makiasawang babai a gagayak da tungkul king asawa na.

3 At dinamdang kung metung a maragul a siwala banua, a sasabyan na : oini ing tabernakulu ning Dios atiu karing tau, at ya manuknangan ya karela at ila malyari nong balayan, at iti muring Dios malyari yang abe rang Dios da.

4 At pulisan na ing anggang lua ding mata ra ; at e no

mirinan kamatayan, at e na mikalungkut, at aklis at kasakitan, uling ding minunang bague milabas na la

5 At Ing makalukluk king luklukan, sinabi na : Oini aku gawan kung bayu ing sablang bague. At ngana kaku : Isulat mu ; uling deting amanu tapat la at katutuan.

6 At kaku sinabi na : Mepalyari na. Aku ing Alpa at ing Omega, ing Mula at Kapupusan. Ing kumau, painuman ke king sibul ning danum ning kabiayan, alang bayad

7 Ing magwagui, manan na ing sablang bague ; at akung maguing Dios na at ya maguing anak ke

8 Dapot karing mataloti at karing e talasalpantaya at karing makasumami at mapamakamate karing makipangalugud at mapaganitu, at sasambang anitu, at karing anggang malaram, ingmaguing dake na king dayatdayatan malat a mitataung api at asupri : a ya ing kamatayan a kadua.

Ing bayung Jerusalem.

9 At dinatang ya ing metung karing angel a ating pitung lulanan mitmu karing pitung tauling batbat ; at minyabi ya kanaku, ngana : Uine ka keni ; ituru ke keka ing babaing asawa ning cordero.

10 At dela na ku king espiritu, king metung a maragul a bunduk at matas, at pepakit ne kaku ing banal a ciudad ning Jerusalem a titipa king banua manibat king Dios ;

11 a makiatin king ligaya na ning Dios ; at ing sulu na makipara ya king metung a batung mayalaga anti ing batung jasje a malino antimong salamin.

12 Atin yang metung a kutang maragul at matas, atin yang labing aduang pasbul, at karing pasbul labi lang aduang angeles ; at ating laguiung makasulat kareti, a ila pin ding lagiu ra ding labing aduang dai ning Israel.

13 Nangan king aslagan ating atlung pasbul ; nangan amyanan atlung pasbul ; king abagatan atlung pasbul ; king alhagan atlung pasbul.

14 At ing kuta na ning ciudad atin yang labing aduang aun a pitatalakaran, at kareti ing laguiu ra ding labing aduang apostoles ning Cordero.

15 At ing makisabi kaku atin yang me tung a panyukad a guintu, baneng sukdan ing ciudad at ing pasbul na, at ing keang kuta.

16 At ing ciudad misusukad ya king apat nang dake, ing kekaban na ya naman ing lapad na : at sikdan ne ing ciudad king sukad labi yang aduang libung estadio. At ing kaba na, at ing lapad na at ing katas na mikakametung.

17 At sikdan ne ing kuta na dinalan ya at apat apulu at apat a siku king sukad lalaki, nanupata king angel.

18 At ing kasangkapan na ning keang kuta, batang jaspe ; at ing ciudad guintung lubus, kalupa ning salamin a malino.

19 At ding kekutkutan na ning kuta pemutian la karing anggang miayaliwang batung mayalaga. Ing murmunang kekutkutan na jaspe, ing kadua zapiro, ing katlu kalcedonia ; ing kapat esmeralda ;

20 ing kalima, sardonika ; ing kanam sardio ; ing kapitu krisolito ; ing kawalu berilo ; ing kasiam topacio ; ing kapulu krisopracio ; ing kalabing metung, jacinto ; ing kalabing adua amatista.

21 At ding labing aduang pasbul labi lang aduang perlas ; balang metung karing pasbul metung yang perlas at ing plaza ning ciudad guintu yang lubus, malino yang antimong salamin.

22 At e ku menakit pisamban kea, uling ing Guinung Dios, ing Mayupaya king sabla, ampon ing Cordero, ~~ila~~ ding keang pisamban.

23 At ing ciudad e magkailangan king aldo, aguiang king bulan, a sunlag kea ; uling ing ligaya na ning Dios pasalan ne, at ing sulu na ing Cordero.

24 At ding naciones lumakad la king sala na ; at ding ari king yatu idala ra kea ing kapurian da.

25 At ding pasbul na e la mikabat kapilan man king aldo, (uling ken e na mikabengi) ;

26 at idala ra kea ding naciones ing dangalan da at kapurian.

27 At e na lumub kea ing nanumang bague marinat, at ala nang darapat makasumami o kalaraman ; uling ding bukud mung atiu ding makasulat king libru ning kabiayan ning Cordero.

22 AT tiru ne kaku ing metung a ilug ning danum ning kabiayan, maningning yang anting bubug, a lulual king luklukan na ning Dios at ning Cordero, king libutad na ning plasa na ning ciudad,

2 At king metung at king kangatbang pangpang ning ilug

atiu karin ing dutung ning kabiayan a magdalang labing aduang bunga mamunga ya balang bulan at ding bulung ning dutung panulu re ding naciones

3 At e ne mirinan sumpa, nung e king luklukan na ning Dios at ning Cordero makasaut la kea at ding alipan na suyuan de

4 At akit de ing lupa na, at ing keang laguia mibili ya karing kanuan da

5 At e na mikabengi ; at e la magkailangan sala na ning sulugni, aguiang king sala na ning aldo ; uling ing Guinung Dios aslagan na la : at magari la mangga king mangga.

Bilin at tauling pangaku.—Kapupusan.

6 At sinabi na kaku : Deting amanu tapat la at katutuan. At ing Guinu, ing Dios da ding espiritu ra ding manula, tinubud ne ing angel na banang ipakit karing keang alipan ing bague a kailangan agad marapat.

7 Oini, aku datang kung agad. Nuan ya ing mimingat karing amanu ning ula niting libru.

8 At aku i Juan, aku ing dinamdam at menakit kareting bague. At inyang dimdam ku at ikit, migsakab ku bakung samba kng arap na karing bitis ning angel, a pepakit kaku kareting bague.

9 At ya sinabi na kaku : Ingatan mung e daraptan ; aku abe mu kung alipan, at ding kapatad mung manula at karing mimingat karing amanu na niting libru. ¡ Samba ka king Dios !

10 At sinabi na kaku : E mu tatatakan ing amanu ning ula niting libru ; uling ing panaun malapit na.

11 Ing e matulid, darapat ya pang e katuliran ; at ing marinat magpakarinat ya pa ; at ing banal, lalu ya pang magpakabanal ; at ing santo, lalu yang magpakasanto.

12 Oini, aku datang kung agad, at ing panablas ku atiu kaku, bakung ibye ing kayablasan king balang metung agpang king depat na.

13 Aku ing Alpa at ing Omega, ing Mula at ing kapupusan, ing Kamumulan at ing Kawakasan.

14 Nuan la detang pipian da ing imalan da, balang mangaintulid king dutung na ning kabiayan, at malyari lang milub king pasbul ning Ciudad.

15 Ding asu e la makayabe, at ding mapaganitu, at ding mapagpangalugud, at ding makamate lupang tau, ding sasamba karing anitu at balang metung a lulugud at darapat kalaraman.

16 Aku i Jesus tinubud ke ing kakung angel, bang minye patutu karetang bague karing Iglesia. Aku ing yamut at supling nang David, ing talang masinag ning abak.

17 At ing Espiritu at ing asawa, ngara : ¡ Ume ka keni ! at ing daramdam, sabyan na : ¡ Ume ka keni ! at ing mau, ¡ lumapit ya ! at ing bisa, minum ya king danum ning kabiayan, alang bayad.

18 Aku patutu ku karing balang metung a daramdam karing amanu na ning ula niting libro : Nung ninuman dagdagan na iting bague, ibili no ning Dios kea ding batbat a makasulat kaniting libro :

19 At nung ninuman a lakonan no ding amanu na niting ula, ing Dios ilako na ing keang dake king libro na ning bie, at king ciudad a banal, at karing bague atiung makasulat kaniting libro.

20 Ing babye patutu kareting bague, sasabyan na : Katutuan aku datang kung agad. ¡ Yanasa ! ¡ Ume ka keni, Guinung Jesus !

21 Ing kalam na ning Guinung Jesus manatili sa karing anggang banal. ¡ Yanasa !

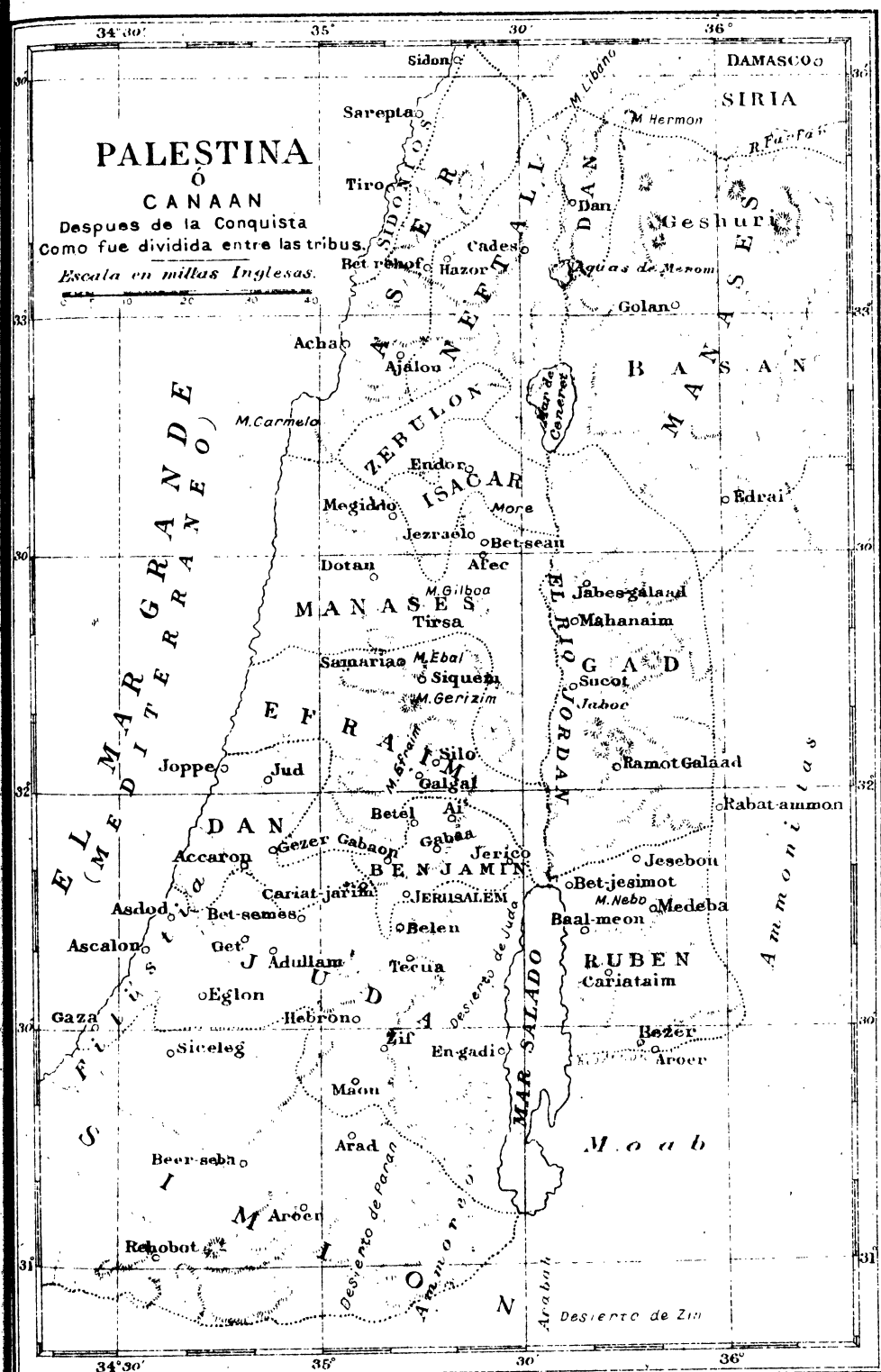
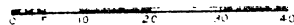
[ING KAPUPUSAN.]

PALESTINA

C A N A A N

Despues de la Conquista
Como fue dividida entre las tribus.

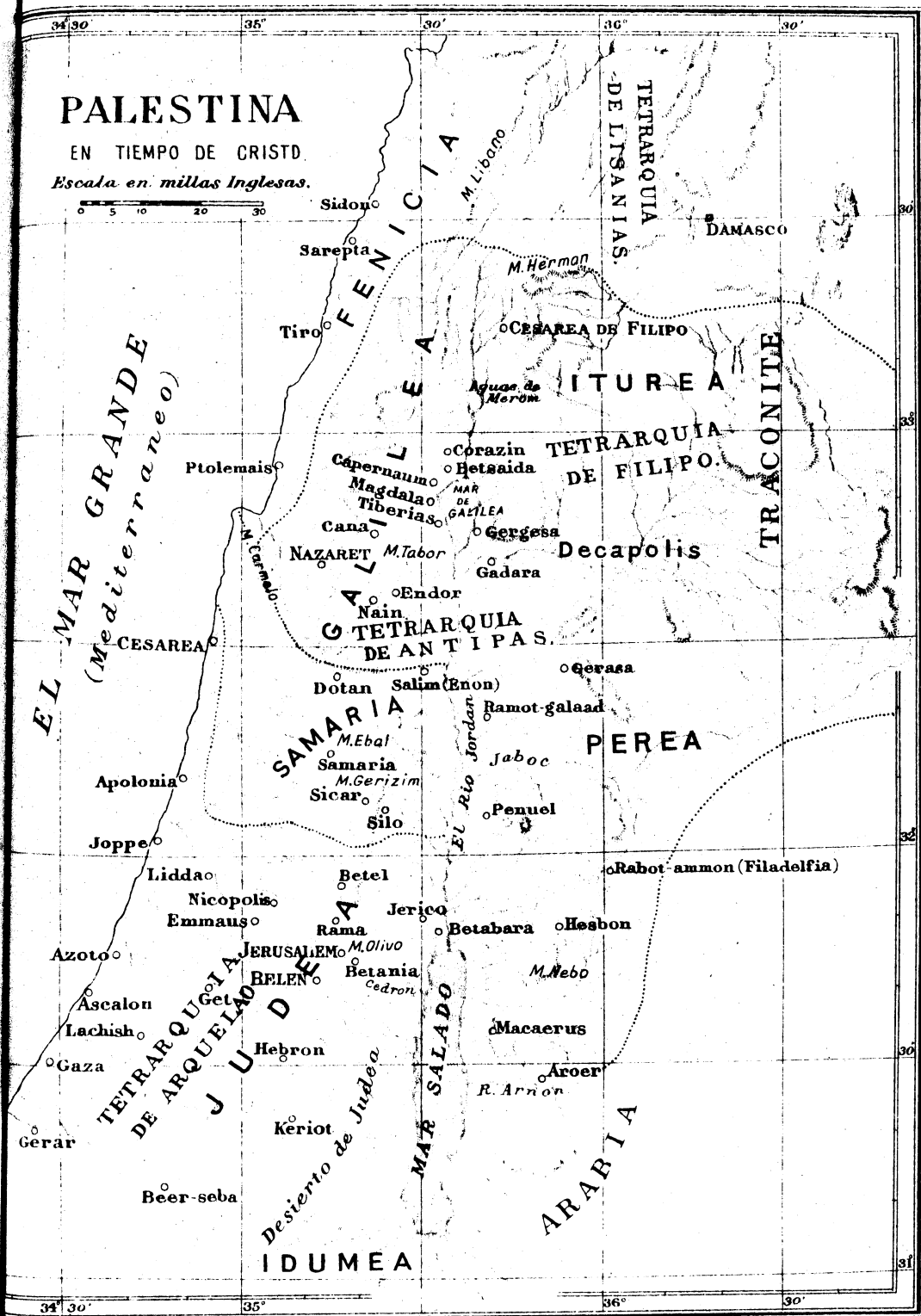
Escala en millas Inglesas.

PALESTINA

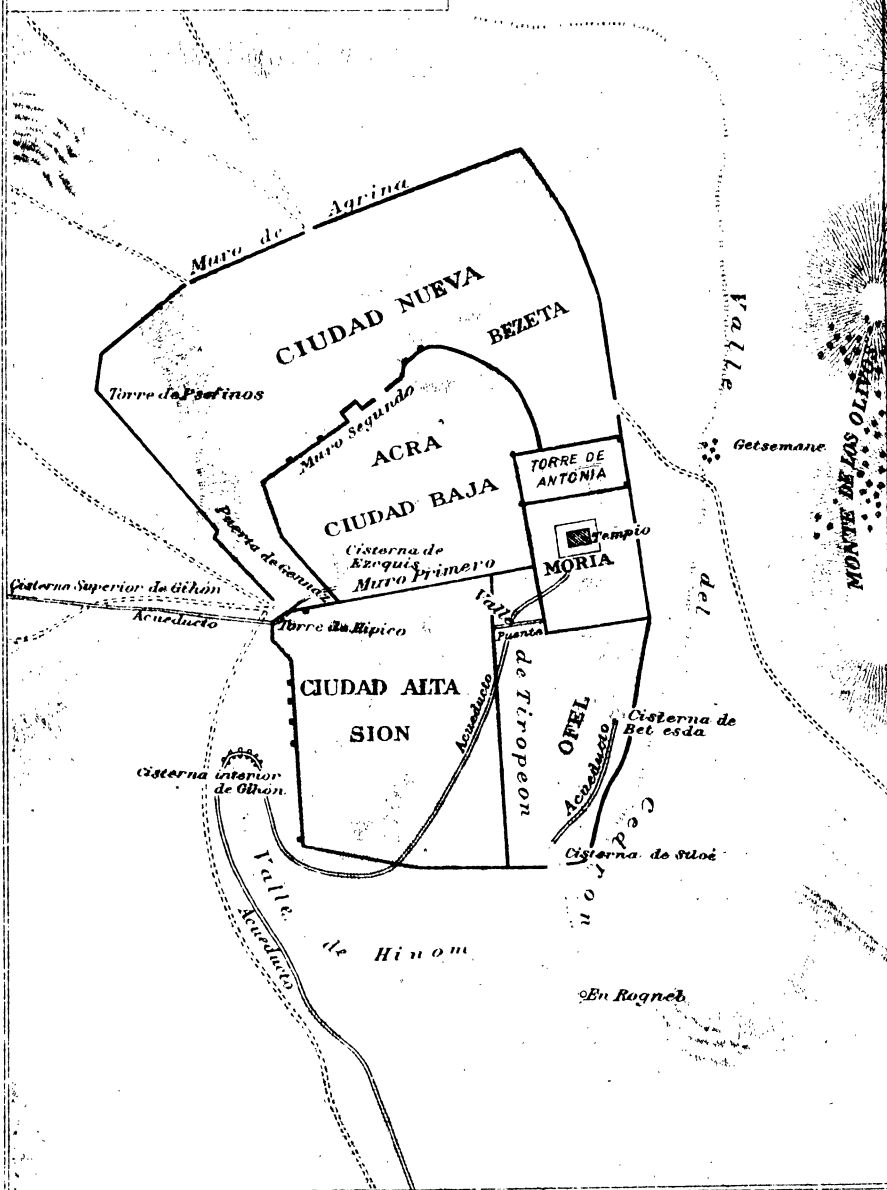
EN TIEMPO DE CRISTO

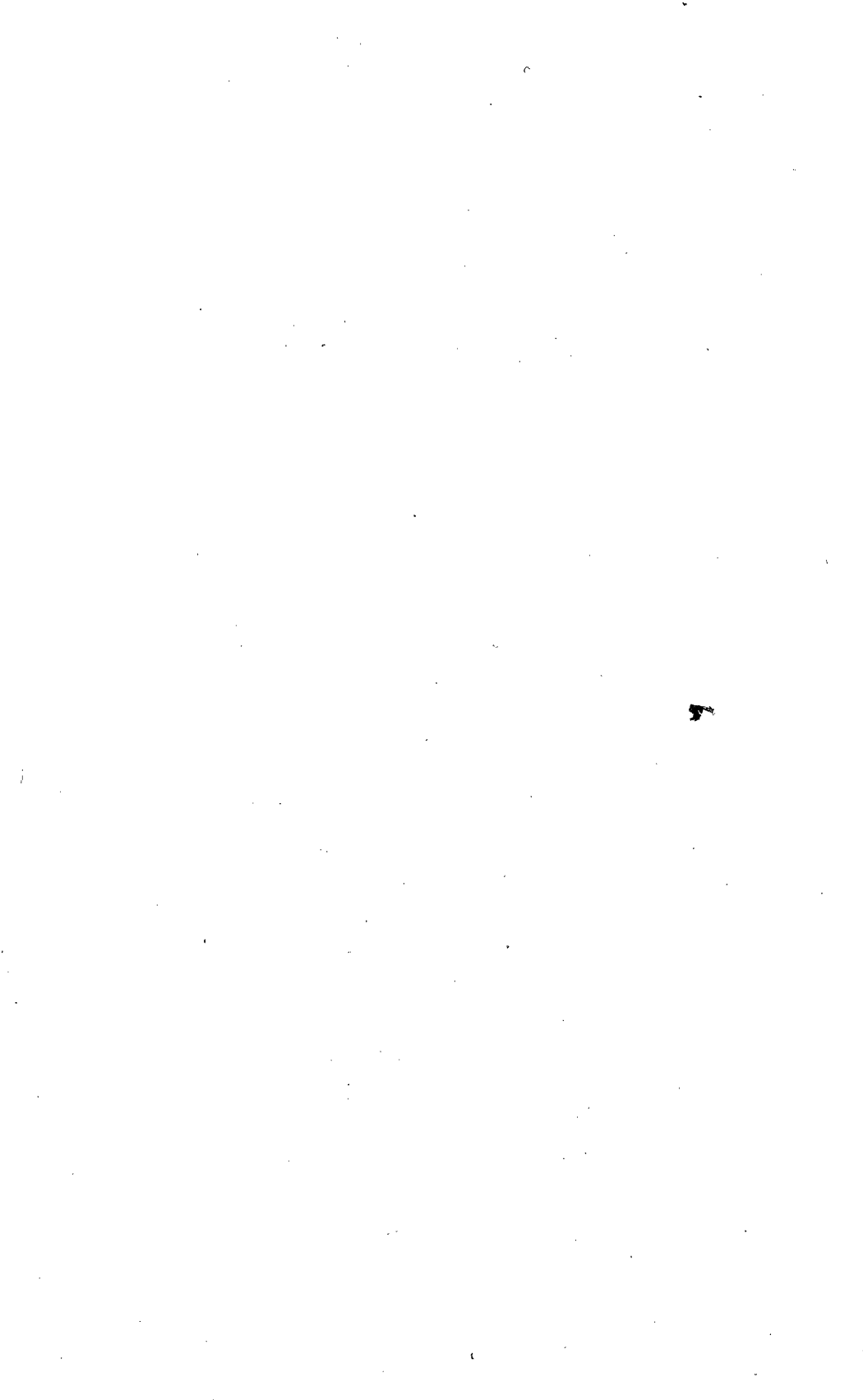
Escala en millas Inglesas.

Escala en pies Engleses

Escala en pies Engleses

MAR NEGRO

